

Lingala: Bible for 1 Corinthiens, 1 Thessaloniens, 2 Corinthiens, 2 Thessaloniens, Ba filipe, Bagalatia, Baloma, Colosiens, Efezo, Emoniseli, Luka, Malako, Matayo, Misala ya batoma, Petelo ya mibale, Petelo ya yambo, Timothe ya mibale, Timoté ya yambo, Yoan, Yoane ya misato, Yuda

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matayo

1

¹Mokanda na ebandeli na mbotama na Yesu Christo mwana na Dawidi mwana na Abalayama. ²Abalayama azalaki tata na Isaya, Isaya tata na Yakobo, Yakobo tata na Yuda mpe bandeko na ye. ³Yuda tata azalaki tata na Pharès na Zara, mama na bango Tamar. Pharès azalaki tata na Esrom, Estron tata na Aram. ⁴Aram tata na Aminadab. Aminadab tata Naasson, Naasson tata na Salmon. ⁵Salmon tata na Rahab bazalaki baboti ya Boaz. Boaz azalaki tata na Obed mama na Obed ezalaki Ruth. Obed azalaki na Jesse. ⁶Jesse azalaki tata na Dawidi, bongo Dawidi tata na Salomo na nzela ya mwasi ya Urie. ⁷Salomo azalaki tata na Roboam, Roboam azalaki tata na Abia azalaki tata na Asa. ⁸Asa tata na Josaphat, Josaphat azalaki tata na Joram, Joram azalaki koko na Osias. ⁹Ozias azalaki tata na Joatham. Joatham tata na Achab, Achab azalaki tata na Ezechias, ¹⁰Ezechias azalaki tata na Manasse, Manasse azalaki tata na Amon, Bongo Amon azaki tata na Josias. ¹¹Josias azalaki tata na Jechonias na bandeko na ye, na tango na boumbu na Babylone. ¹²Sima ya boumbu ya Babylone, Jechonias azalaki tata na Salathiel. Salathiel koko na Zorobabel, ¹³Zorobabel tata na Abiud, Abiud tata na Eliakim. Eliakim azalaki tata na Azor. ¹⁴Azor azalaki tata na Sadok. Sadok azalaki tata na Achim. Achim azalaki tat na Eliud. ¹⁵Eliud azalaki tata na Eléazar. Eléazar azalaki tata na Matthan. Matthan azalaki tata na Jacob. ¹⁶Jacob azalaki tata na Joseph mobali na Maria oyo abota Yesu. Yesu azali oyo bazalaki kobenga Chlisto. ¹⁷Ebandeli na mbotama kobanda na Abalayama tii na Dawidi, mabota zomi na minei. Kobanda Dawidi tii na boumbu na Babylone, mabota zomi na minei. ¹⁸Kobanda na boumbu na Babylone tii na Klisto, mabota zomi na minei. Mbotama na Yesu eyaki na lolenge oyo: Mama na ye Maria aponamaki na libala na Joseph yambo bakutana. Ekomaki ye na zemi na nguya na molimo mosantu, ¹⁹mobali na ye Joseph azalaki mobali na sembo. Alingaki kopesa mwasi na ye nsoni te na miso na bato. Bongo, azwaki mokano ya kotika mwasi na ye na kuku. ²⁰Lokola azalaki kokanisa makambo wana, anzelu na Nzambe abemeli ye na ndoto mpe alobi na ye : «Joseph mwana na Dawidi; banga te kozwa Malia lokola mwasi na yo. Zemi azali na yango euti na molimo mosantu. ²¹Akobota mwana mobali mpe nkombo na ye Yesu. Pamba te, akobikisa bato na masumu na bango. ²²Nionso eyaki mpo na kokokisa oyo ekomama na basakoli mpo na Mokonzi. ²³Tala moseka akozwa zemi, akobota mwana mobali; bakobenga ye Emmauel (Nzambe na biso elongo). ²⁴Joseph alamuki na pongi mpe asali oyo anzelu na Nzambe atindaki ye asala. Azwaki ye lokola mwasi na ye. ²⁵Kasi afandaki na ye lokola mwasi na mobali te, kino Maria abotaki mwana mobali mpe apesaki ye nkombo Yesu

¹Yesu abotamaki na Bethlehem na Yudea na tango ya Mokonzi herode. Ba nganga miloto baytaki na mboka ya ebimelo na moyi, bakomaki na Yelusaleme balobi: ²«Mokonzi na bayuda abotami na esika nini? Tomonaki monzoto na esika moyi ebimelaka, toyei kogumbamela ye.» ³Tango nkumu Herode ayoki makambo wana, atungisamaki na motema, ye na bato na nyonso ya Yelusaleme. ⁴Herode abeng bakonzi ya banganga nzambe mpe balikisi mibeko nyonso mpe atuni bango: «Wapi esengelaki klistu abotama?» ⁵Bayanoli: «Na Beteleme na etuka ya Judea, tala ndenge ekomama na mikanda ya basakoli: ⁶«Eh Beteleme, mabele ya Judea, ozali mboka ya pamba te na kati ya bituka ya Judea, solo mokonzi monene akobima na yo, mpe akokamba ekolo ya Isalaele.» ⁷Bongo Herode asangisi banganga mayele mpo atuna bango na ngonga nini bamonaki monzoto. ⁸sima atindi bango na Beteleme alobi: «Bokende, botuna malamumu mpo na mwana. Soki bomoni ye, bokoyebisa ngai mpo nga mpe nakende kogumbamela ye.» ⁹Sima ya koyoka nkumu, bakobi mobembo mpe monzoto oyo bamonaki ezalaki liboso na bango mpe e ekei kotelema na esika oyo mwana azalaki. ¹⁰Tango bamoni monzoto, batondisami na esengo mingi. ¹¹Bayingeli na ndako, bamoni mwana na Maria, mama na ye. Bafukami mpe bakumisi ye. Bafungoli mabenga, bazwi biloko na bango, bapesi ye makabo oyo; wolo, paka mpe malasi. ¹²Nzambe akebisi bango bazonga epai na Herode te; yango wana bazongaki na ekolo na bango na nzela mosusu. ¹³¹⁴Sima ya bokeyi na bango, mwanze ya mokonzi abemeli Jozefu na ndoto mpe alobi: «Telema, kamata mwana, na mama naye, bokima na Ezipito. Bokenda kofanda kuna kino nakoloela bino mpo ete Herde azali kolukamwana mpo aboma ye.» Bobele na butu wana, Jozefu akamati mwana mpe mama na ye mpe bakimi na Ezipito. ¹⁵Bafandaki kuna ti tango Herode akufaki. Makambo yango esalamaki mpo na kokokisa maloba oyo Mokonzi alobaka na monoko ya basakoli: «Mwana na ngai bima na Ezipito.» ¹⁶Sima Herode asosoli te banganga minzoto batosi ye te, asiliki makasi, mpe atindi bakenda koboma bana ya mibali ya mibu mibale kokita oyo bazalaki na Beteleme mpe na etuka mobimba, kolanda tango oyo banganga minzoto balobaki. ¹⁷Yango nyonso esalami ndenge mosakoli Yilimia alobaki: ¹⁸«Bayoki mongongo na Rama, bilelo na bilelo makasi, Rachel azali kolela bana na ye, aboyi balendisa ye mpo bana bazali lisusu te.» ¹⁹Tango Herode akufi, mwanze ya Mokonzi abimeli Jozefu na Ezipito mpe alobi na ye: ²⁰«Telema mpe kamata mwana na mama na ye mpe kenda na Isalaele, mpo oyo balingaki kobingisa bomoi ya mwana, basi bakufi. ²¹Jozefu akamati mwana na mama na ye, bakei na ekolo ya Isalaele. ²²Tango ayoki Akelusi akomi nkumu na ebonga ya tata na ye Herode, Jozefu abangi kokende, sima Nzambe kokebisa na ndoto, akei na etuka ya Galilea. ²³mpe afandaki na engumba ya Nazarete. Makambo oyo esalami mpo na kokokisa maloba na basakoli oyo elobi: Bakobenga ye Nazareen.

3

¹Na mikolo wana,Yoane Mobatisi ajalaka koteya kati na lisobe ya Yudea na kolobaka: ²«Bobongola mitema, pamba te bokonji na likolo ebelemi.» ³Nzoka nde, tala oyo balobelaki na mosakoli Isaya ete «Mongongo ya ye oyo ejali konganga na lisobe"bobongisa balabala na Mokonji, sembola banzela na ye"»⁴Tala, Yoane alataki monkoto ya nkunja ya kamela mpe mokaba ya mposo ya nyama na liketo na ye,bilei na ye ejalaki makonko na mafuta ya njoi.
⁵Na yango, Yelusaleme, Yudea mobimba mpe etuka njinga njinga na ebale ya Yolodani bajalaki kokenda epai na ye. ⁶Babatisamaki na ye kati na ebale ya Yolodani, na ndenge bajalaki koyambola masumu na bango.⁷Kasi tango amoni ebele ya bafalisayo mpe basaduki koya na ye mpo na libatisi, alobi na bango: «Bino bakitani ya nyoka ya ngenge, nani akebisi bino bokima kanda ejali koya?» ⁸Bobota mbuma malamumu ya bongwana. ⁹Mpe bokanisa te nakoloba mpo na bino moko. Tojali na tata na biso Abalayama, pamba te, najali koyebisa bino ete Njambe ajali na makoki ya kotelemisa mpo na Abalayama bana ata na mabanga oyo.¹⁰Kala soka etiyama pembeni ya misisa ya banjete, boye njete nyoso oyo ekobata mbuma malamumu te ekokatama mpe ekobwakama kati na moto. ¹¹Ngai najali kobatisa na mai mpo na kobongola motema. Kasi oyo akoya sima na ngai ajali na nguya koleka ngai, mpe ngai najali kutu na makoki te ya kolata sapato ya ye. Akobatisa bino na Molimo Mosantu mpe na moto. ¹²Epupelo ejali na loboko na ye pene pene ya kopetola solo etumbelo. Kasi akojikisa matiti na moto oyo ekoki kokufa te.
¹³Sima Yesu akomi na Galilea na ebale ya Yolodani mpo babatisa ye na Yoane. ¹⁴Kasi Yoane amekaki penja penja koluka koboyela ye, alobi: «Ngai najali na mposa najua libatisi na yo, mpe yo oyei na ngai?» ¹⁵Yesu ajongisi mpe alobi: «Tika esalema sika oyo, mpo ejali malamumu mpo na biso tokokisa bosembo nyonso.» Na boye Yoane andimelaki ye.¹⁶Sima ya kojwa libatisi, Yesu abimi mbala moko na mai mpe tala, likolo efungwamelaki ye. Molimo na Njambe kokita na lolenge na ebenga evandi likolo na ye. ¹⁷Tala, mongongo moko ebemi na likolo koloba: «Tala mwana na ngai ya bolingo. Asepelisaka ngai.

¹Na sima Molimo akumbaki Yesu na esobe mpo amekama na Zabolo. ²Sima ya mikolo tuku minei ya kokila, ayokaki nzala. ³Satana apusanaki pe alobi na ye: «Soki ozali mwana na Nzambe pesa mitindo na mabanga ebongwana bilei. ⁴Kasi ayanolaki: «Ekomama, moto akobika kaka na bilei te, kasi na liloba ya Nzambe. ⁵Bongo Zabolo akumbi ye na engumba esantu pe akitisi ye na songe ya ndako nzambe. ⁶Ayebisi ye: «Soki ozali mwana na Nzambe, pumbwa tii na nse, nzambi ekomama: Akopesa mitindo na ba-anzeli na ye basenzela yo pe bakokumba yo obeta libanga te.» ⁷Kasi Yesu ayanoli: «ekomami lisusu okoki komeka Mokonzi Nzambe na yo te.» ⁸Zabolo amatisi ye lisusu na songe ya ngomba likolo penza, pe alakisi ye bokonzi ya mokili na bisengo na yango. ⁹Ayebisi ye: «Nakopesa yo bomengo yonso oyo soki ogumbameli ngai.» ¹⁰Yesu alobi: «Satana, longwa! Nzambi ekomama: "Okogumbamela bobele Mokonzi Nzambe na yo pe okotosa bobele ye."» ¹¹Na mbisa Zabolo atiki ye, pe ba-anzeli bayaki kosunga ye. ¹²Tango Yesu ayoki té bakweyi na Yoane, abendani na Galileya. ¹³Atikaki Nazarete akeyi kofanda na Kapalanaume, pembeni ya mbu ya Galileya na etuka ya Zabuloni pe Nefetali. ¹⁴Esalamaki boye po ete maloba ya mosakoli Esaya ekokisama. ¹⁵«Mabele ya Zabuloni pe Nefetali kuna na mbu koleka Yolodani; Galileya ekolo ya bapagano. ¹⁶Bato oyo bafandi na kati ya molili, bamoni moyi engali, pe epayi ya baye bazali na etuka pe kati molili ya somo, moyi engengeli bango. ¹⁷Na tango wana, Yesu abandi koteya alobi: Botika masumu, nzambi bokonzi na Nzambe epusani. ¹⁸Lokola azalaki koleka pembeni nya mbu ya Galileya, amoni bandeko babale, Petelo na Andele. Bazalaki koloba namonyama na kati ya mbu po bazalaki balobi. ¹⁹Yesu alobi na bango: «Bolanda ngai pe nakokomisa bino balobi ya bato.» ²⁰Saaipe batikaki minyama pe balandi ye. ²¹Wana Yesu azalaki kokoba kotambola, amoni bandeko babale, Jaki na Yoane bana ya Zebede, na kati ya bwato kobongisa minyama, abengi bango. ²²Saaipe, batiki bwato na tata na bango pe balandi ye. ²³Yesu atambolaki na Galileya mobimba koteya na ba ndako Nzambe, kosakola sango malamumu ya bokonzi na Nzambe pe kobikisa bakoni na bakakatani nyonso. ²⁴Lokumu na ye epanzanaki Suliyamobimba pe bato bamemelaki bakoni ya lolenge nyonso, pe Yesu abikisaki bango. ²⁵Etuluku ya bato elandaki ye wuta Galileya, Dekapoli, Yelusalema, Yudea pe koleka Yolodani.

¹Na tango Yesu amoni etuluku ya bato, amati na ngomba pe afandi. Bayekoli bayei na ye. ²Ye afungoli monoko pe abandi koteya bango: ³«Esengo na babola na molimo, pamba te bokonzi na likolo ezali po na bango. ⁴Esengo na baoyo bazali kolela, mpo ete bakobondisama. ⁵Esengo na baoyo bazali na komikitisa, mpo ete bakozwa bomengo ya mokili oyo. ⁶Esengo na baoyo bazali koyoka nzala mpe mposa ya bosembo, mpo ete bakotondisama. ⁷Esengo na bato bayokelaka mawa, zambi bakoyokela bango mawa. ⁸Esengo na baoyo bazali motema peto, zambi bakoyokela bango mawa. ⁹Esengo na baoyo balukaka kimia, mpo ete bakobianga bango bana na Nzambe. ¹⁰Esengo na baoyo bazali konyokolama na ntina na sembo na bango, zambi bokonzi na likolo ezali mpo na bango. ¹¹Esengo na bino, soko bato bajali kofinga bino, mpe konyokola bino, to kobuka lokuta na makambo nyonso ya mabe likolo na bino na ntina na ngai. ¹²Bosepela mpe botondisama na esengo makasi mpo ete bomengo na bino ezali solo makasi kuna na likolo. Mpo ete Ezali ndenge moko bato banyokolaki basakoli oyo bazalaki liboso na bino. ¹³Bino bozali mungwa na mokili, soko mungwa ezangi elengi, ekobongo lisusu boni? Ekomi eloko ezangi ntina, bobele ete ebwakama libanda mpo bato bato banyata yango na makolo. ¹⁴Bino bozali mwinda na mokili, mboka batongi likolo ya ngomba, ekoki kozipama te. ¹⁵Bobele bongo, bapelisaka mwinda te mpo babomba yango na nse na kitunga? Bongo te, batiaka yango likolo mpo engengela bato nyonso bazali na ndako. ¹⁶Boye tika mwinda na bino engengela bato mpo bamona misala kitoko na bino mpe bakumisa Tata na bino oyo azali na likolo. ¹⁷Bokanisa te ete naye mpo naboma mobeko to basakoli, naye mpo nakoboma te, kasi mpo na kokokisa yango. ¹⁸Na solo, nazali koloba na bino na tango nyonso likolo mpe mokili ikoumela, liloba moko te, ata ya moke makasi, ekolongwa na mobeko, kino makambo nyoso ekokisama. ¹⁹Yango wana oyo akobuka moko na moke ya mibeko, mpe akolakisa basusu basala ndenge moko, akozala moto na moke na ntina na bokonzi na likolo. Kasi ye oyo akosalela yango, mpe akoteya basusu mpo basala bongo, akozala moto monene kati na bokonzi na likolo. ²⁰Nazali koyebisa bino, soko sembo na bino eleki sembo ya bakomeli mibeko to Bafalizao te, bokoki kokota na bokonzi na likolo te. ²¹Boyokaki koloba na tango ya kala: «Koboma te», mpe ete: «Kasi oyo akobama moninga, akoleka na esambiseli» ²²kasi ngai nabondeli bino, moto nyonso akoyaka nkanda epai ya ndeko na ye akozwa esambiseli; ye oyo okoloba na ndeko na ye: «Moto pamba» akoki koleka liboso na ba juzi mpo asambisama. Ye oyo okoloba na ndeko na ye: «Ozali zoba» akokota na lifelo. ²³Bobele bongo soko okei kopesa mabonza mpe okanisi makambo mabe kati na ndeko na yo, ²⁴tika makabo na yo na etumbelo, kenda naino kobongisa na ndeko wana liboso. Na sima yaka kopesa mabonza na yo. ²⁵Yokana noki na ndeko na yo oyo afundi yo tango bozali na nzela mpo na kosamba, soko te akotika yo na juzi, mpe juzi akotika yo na pulusi mpe ye, akobwaka yo na ndako eyindo. ²⁶Solo, nalobi na yo: Okobima kuna te, soko ofuti mosolo basengi te. ²⁷Bosili koyoka ete: «kosala ekobo te» ²⁸Kasi nalobi na bino ete moto nyoso nani akotala mwasi mpe ati makanisi na posa na ye, asili kosala na ye ekobo na motema na ye. ²⁹Soko liso na yo moko etindaka yo na masumu, longola yango mpe bwaka yango mosika na yo; zambi eleki malamumu mpo na yo, eteni na nzoto ebeba koleka nzoto mobimba ekota lifelo. ³⁰Soko loboko na yo mobali ezali kotinda yo kosala masumu, longola yango mpe bwaka yango mosika na yo. Ezali malamumu eteni na nzoto na yo ebeba koleka nzoto mobimba kokota na lifelo. ³¹Elobama mpe boye: «Moto nyonso oyo aboyi mwasi na ye akomela ye mokanda ya koboma libala» ³²Kasi nalobi na bino moto akoboya mwasi bobelesoko akuti ye na mobali mosusu, akomisi ye mwasi na ekobo; mobali oyo abali mwasi baboyi, asali ekobo lokola. ³³Na bongo, bosili koyoka koloba na ba mpaka: «Bokata seleka na lokuta te kasi bosala yango liboso ya Mokonzi.» ³⁴Nzoka nde, bolapa ndai na likolo te mpo ezali gbende ya Nzambe. ³⁵Na mabele te, ezali efandelo ya makolo na Nzambe; na Yelusalema te, mpo ezali engumba ya Mokonzi monene. ³⁶Kokata seleka mpe te na kotanga mutu na yo, zambi yo moko okoki kokomisa suki pembe na mutu na yo te. ³⁷wana ezali bino koloba, boloba sembo «Iyo, iyo» to «Te, te» oyo nyonso ebakismaka euti na satana. ³⁸Bosili koyoka koloba: «Liso mpo na liso, lino mpo na lino.» ³⁹Kasi ngai nalobi na bino kowelana na moto mabe te, moto nyonso akobeta yo mbata na mbanga ya mobali, pesa ye mosusu lokola. ⁴⁰Soko moto amemi yo na likambo mpo abotolo yo kazaka, tika azwa mpe mokoto na yo. ⁴¹Ye oyo alingi otambola na ye metele nkoto moko, sala na ye lisusu nkoto mibale. ⁴²Moto oyo akosenga epai na yo, pesa ye yango, mpe koboya kodefisa te, oyo alingi kodefa epai na yo. ⁴³Bosila koyoka koloba ete: «Okolinga moninga na yo mpe okoyina monguna na yo.» ⁴⁴Kasi ngai nalobi na bino: «Bolinga banguna na bino mpe bokobondela mpo na banyokoli na bino.» «Bopambola baoyo bazali kobwakela bino masuma. Sala bolamu epai na baoyo bazali koyina bino» ⁴⁵Na lolenge wana bokokoma bana na Tata oyo aleki likolo. Zambi atindaka moi likolo na bato malamumu mpe bato mabe, likolo ya bato bazali sembo mpe mpo na bato bazali sembo te. ⁴⁶Zambi soko bozali kolinga bobele baoyo balingaka bino, litomba nini bokoki kozwa na yango? Bobele bongo, bakongoli na mpako basalaka. Bino bosalaka malamumu koleka bango. ⁴⁷Mpe soko bokopesaka losako bobele na bandeko na bino, nini ya malonga bosali? bapagano mpe basalaka bongo. ⁴⁸Na bongo bozala bato malamumu, lokola Tata na bino na likolo azali malamumu.

¹Batela kosalela misala na sembo na liboso na bato, po na koyeba yo. Soki okozwa lifuti te pene na tata na yo ajali na likolo. ²Soki ozali kopesa moto eloko, kobeta ngonga na liboso na yo, ndenge bato oyo bakosalaka na synagoga, na balabala po bakumisa bango na bato. Solo nazali koyebisa bino, bango basi bazwi lifuta na bango. ³Po na bino, tango bozali kopesa, tika loboko ya mwasi eyeba te oyo loboko ya mobali ezali kopesa. ⁴Po ete likabu na bino ezala na kuku. Bongo tata na bino oyo atalaka na kuku akofuta bino. ⁵Tango bozali kobondela, bozala lokola bakosi te, balingaka kobondela batelemi na synagoga. Pe na suka ya balabala. Po bayebana na bato. Ya solo, nazali koyebisa bino, basi bazwi lifuta nabango. ⁶Kasi bino, tango bozali kobondela, kota na ndako na bino pe kanga yango, pe bondela tata na bino oyo azali na esika na kuku, oyo amonaka nyonso ya kuku akofuta bino. ⁷Tango bozali kobondela kolekisa maloba pamba pamba te ndenge bapagano basalaka, bakanisaka ndenge balobaka ebele nde Nzambe akondima mabondeli na bango. ⁸Po na yango, bomekola bango te, tata na bino ayebi eloko nini bozali na posa na yango; yambo bosenga ye yango. Bobondelaka boye: ⁹«Tata na biso azali na likolo, tika nkombo na yo ezwa lokumu, ¹⁰tika bokonzi na yo eya. Tika mokano na yo esalama awa na nse pe kuna na likolo. ¹¹Pesa biso lelo bilei ya mokolo na mokolo. ¹²Limbisa mabe na biso ndenge tolimbisaka pe baoyo basalaka biso mabe. ¹³Kotika biso te na komekama, kasi bikisa biso na moyini. Na yo ezali bokonzi, na nguya pe nkembo seko na seko, amen. ¹⁴Soki bokolimbisa bato mabe na bango, tata na bino oyo azali na likolo akolimbisa bino pe. ¹⁵Kasi soki bokolimbisa mabe na baninga te, tata na bino pe akolimbisa bino mabe na bino te. ¹⁶Koleka lisusu tango bozali kokila, bolakisa bizaleli ya mawa te, ndenge bato mabe basalaka, babalusaka bilongi na bango po ete bato bamona bango bazali kokila. Ya solo, nazali koloba na bino, basi bazwi lifuti na bango. ¹⁷Kasi bino, soki bozali kokila, bopakola mafuta pe bosokola bilongi na bino na mayi. ¹⁸Po ete bolakisa na bato te solo bozali kokila. Kaka tata na bino oyo azali na kuku, akofuta bino. ¹⁹Bolokota bomengo na mokili te pamba te banyama ya mbabele ekobebisa yango to bamiyibi bakoyiba yango. ²⁰Na yango bolokota bomengo na likolo oyo ata nyama moko te akobebisa yango pe moyibi moko te akokoka koyiba yango. ²¹Bongo esika bomengo ezali, motema pe motema ekozala. ²²Liso ezali mwinda ya nzoto, Soki liso ezali malamumu, nzoto mobimba ezali pole penza; ²³Kasi soki liso ezali mabe, nzoto mobimba ekozala na molili. Yango wana, soki pole ezali kati na yo ezali molili, boni molili koleka ezali kati na yo? ²⁴Moto moko te akoki kosalela bakonzi mibale na mbala moko. Akoyina moko pe akolinga mosusu to akokangama na moko pe akosundola mosusu. Bokoki kosalela Nzambe pe mbongo na mbala moko. ²⁵Yango wana nazali koyebisa bino, bomitungisa te po na bomoi na bino, po na oyo bokolia pe bokomela, pe lisusu po na bilamba ya kolata. Bongo bomoi eleki bilei na malamumu pe nzoto eleki bilamba. ²⁶Botala bandeke na likolo, balonaka te, babukaka te, bakongolaka te nkona na bilanga, Kasi Tata na bino na likolo aleisaka bango, bongo bino boleki bandeke te? ²⁷Nani kati na bino, akoki kobakisa ngonga muke na bomoi na ye? ²⁸Po na nini bozali na mawa na tina na bilamba? Kanisa ndenge fololo na bilanga, ndenge ekobata pe ndenge ekolaka, esalaka te, etongaka. ²⁹Kasi, nalobi na bino boye Salomo na Nkembo na ye alataki lokola bango te. ³⁰Soki Nzambe azali kolatisa matiti na bilanga oyo ezali wana lelo oyo, bongo lobi ebwami na moto, Ndenge nini akozanga kolatisa bino, bato na kondima moke? ³¹Bomitungisa te na koloba: «Tokolia nini to tokomela nini, to eloko nini tokolata?» ³²Biloko oyo nyonso bakolukaka yango na bapagano; Tata na bino na likolo, ayebi posa na bino. ³³Luka liboso bokonzi pe sembo na Nzambe; bongo, biloko nyonso ekopesamela bino. ³⁴Bomitungisa te po na lobi, pamba te mokolo na mokolo ezali na makambo na yango.

¹Bosambisa te mpo ete basambisa bino te. ²Bokosamba lolenge bokosambisaka mpe na emekelo bokomekelaka baninga, nde bakomekela bino; ³Boni omoni lokasa na liso ya moninga wa yo, tango libaya lijipi oyo ya yo? ⁴Boni olobi na moninga wa yo, alongola lokasa lojali na liso lia ye kasi libaya lijipi liso lia yo? ⁵Yo mokosi! longola naino libaya na liso lia yo sima olongola oyo ya ye. ⁶Biloko bisantu bikoki kopesa na bambwa te. Mpe biloko bia bino bia mutuya na banguku te, mpo ete babebisa biango na makolo ma bango mpe na sima babongwani mpo na koboma bino. ⁷Bosenga mpe bakopesa bino, boluka mpe bokozwa, bobeta ekuke mpe bakofungolela bino. ⁸Oyo asengi bakopesa ye, oyo aluki akomono, oyo abeti ekuke bakofungola ye. ⁹Nani akopesa mwana na ye libanga soki asengi ye lipa? ¹⁰To asengi mbisi apesi ye nyoka? ¹¹Bato mabe, bokopesa bana ba bino biloko malamumu, bongo tata wa bino ajali na likolo akoki kopesa biloko malamumu te na baye bakolomba ye? ¹²Boye, oyo elingi bino batu basalela bino, bosalela mpe mpo na bango lokola. mpo ete mobeko mpe basakoli balobi bongo. ¹³Boingela ekuke moke mpo ete njila ya monene ejali komema na libebi; ebele bakoleka njela yango. ¹⁴Mpo ete ekuke ejali moke mpe njela nkaka mpo komema na bomoi, moke bakoleka yango. ¹⁵Bokeba na basakoli ya lokuta, bakoya na poso ya mpate, kasi bajali bankosi mpo na koboma. ¹⁶Bakoyebana na misala mia bango. Bokoki kobuka mbuma na mowiti na njete ya njube te, to mbuma na mosuke na makasa mpamba? ¹⁷Njete malamumu ekobata mbuma malamumu, njete mabe ekobota mbuma mabe; ¹⁸Njete malamumu ekoki kobota mbuma mabe te, to njete mabe ebota mbuma malamumu. ¹⁹Njete oyo ekobota mbuma malamumu te, ekokatama mpe ekobwakama na moto. ²⁰Lolenge wana bokoyaba bango na mbuma na bango; ²¹Banso balobaka: «Mokonji, Mokonji, bakoingela na bokonji bwa lokolo te bobele baoyo basalaka mokano mwa tata wa ngai. ²²Ebele bakoloba na mokolo mona: «Mokonj, Mokonji tosakolaki na nkombo na yo te? Tobenganaki milimo mabe na nkombo na yo te? Mpe ebele ya bikamwisi na nkombo na yo te?» ²³Nakoloba na bango polele, nayebi bino te, bolongwa pene na ngai, bato mabe. ²⁴Oyo nyonso ayoki maloba ma ngai mpe ajali kosalela mango, ajali lokola moto atongi ndako likolo lia libanga. ²⁵Mbula enoki mayi matondi, mpela eyaki, ndako yango ekwei te, mpo etongami likolo lia mabanga. ²⁶Kasi moto nyonso ayoki malioba ma ngai mpe asaleli yango te, ajali lokola moto na joba atongi ndako na esika na jelo. ²⁷Mbula enoki, mayi matondi, mpela eyei, ekweisi ndako. ²⁸Yesu asilisi koteya, etuluku ya bato bakamwi na mateya na ye. Ateyaki lokola moto ajali na bokonji, ²⁹kasi lokola bakomi na mibeko na bango te.

¹Tango Yesu Akiti na ng'omba, etuluku ya bato elandi ye. ²Moto moko azalaki na bokono ya maba aye mpe afukamely Yesu mpe alobi: « Mokonzi, soki soki olingi okoki kobikisa nga». ³Yesu asimbi ye na loboko mpe alobi: « na lingi. bika». kaka na ngonga wana abiki na bokono ya hmaba. ⁴Yesu alobi na ye: « batela sekele koloba na moto moko te ata azali nani. Kende komimonisa epai ya banganga Nzambe mpe opsa likabo ndege Mose alobaki mpona litatoli. ⁵Ekoti Yesu na capernaume, kapitene moko akei kokutana naye mpe abondeli ye. ⁶Alobi « Mokonzi mosali na ngai alali na ndaku azali na bokono mpe azali kotema te. Azo nnyoikwama mingi». ⁷Yesu ayebisi ye «na kokende na ndaku nayo mpe nakobikisa ye». ⁸Kasi kapitene ayanoli: « okonzi, ngai nazali nani mpo okota na ndako na ngai, kasi loba kaka liloba moko mosali na ngai akobika». ⁹Pamba te ngai na tosaka bakonzi na ngai mpe nazali na ba soda, ba tosaka ngai soki na pesi mitindo na moko kende mpe akeyi, na mosusu yaka mpe aye, soki nalobi sala mosala oyo mpe asali yango. ¹⁰Tango ayoki ye, Yesu akmwe mpe alobi na ba oyo bazalaki kolanda ye: « nalobi na bino bo solo, na mona nanu moto ya kondima ya boye te ata na Isalaele. ¹¹Nalobi na bino, ebele ba wutaka na esika moyi ebimelaka mpe na esika elalelaka, ba kovanda na mesa na Abraham, Isaac mpe Yacobo na bokonzi ya likolo. ¹²Kasi ba oyo ba sengelaki kozala na bokonzi ya likolo, ba kobwakana libanda na kati ya molili; kuna ekozala milelo mpe kolia mino». ¹³Yesu alobi na kapitene: « kende lokola ondimi esalemela yo bongo». Mosali abikaki kaka na ngonga wana. ¹⁴Tango Yesu akomi na ndaku ya Petelo, akuti mama ya mwasi ya Petelo alali azali kobela. ¹⁵Yesu asimbi ye na loboko mpe maladi esili. Atelemi mpe abandi kopesa bango bileyi. ¹⁶Tango ekomi pokwa, bato bayeli Yesu ebele ya bamaladi oyo bazalaki kotungisama na milimo mabe mpe na liloba moko, abangani milimo, mpe abikisi bato ya maladi nyonso. ¹⁷Na boye akokisaki makambo mosakoli Isaya alobaka: « Ye amemaka mikumba ya bato mpe alongolaka maladi na biso». ¹⁸Tango Yesu amoni etuluku ya bato bazingeli ye, apesi mitindo bakatisa na ngambo ya mayi na etuka ya Galile. ¹⁹Kaka na tango wana mokomo ya mibeko moko ayei epai na Yesu mpe alobi: « moteyi, na kolanda yo esika nyonso okokende». ²⁰Yesu ayanoli ye: « ba nyama ya zamba ezali na mabulu na yango, kasi mwana ya moto azali na esika ya kolala te» ²¹Moko na kati ya bayekoli alobi na ye: « Mokonzi, mpesa ngai nzela na kende kokunda papa na ngai». ²²Kasi Yesu ayanoli ye: « landa ngai mpe tika ba kufi ba kunda bango na bango». ²³Tango Yesu amati na bwatu, bayekoli balandi ye. ²⁴Na mbala moko, mbonge ya makasi eteleme na ebale, mayi ebandi kokota na bwatu mpene edinda wana Yesu azalaki ya kolala. ²⁵Bayekoli balamuisi Yesu mpe balobi naye: « Mokonzi tolingi tokufa, bikisa biso». ²⁶Yesu alobi na bango: « mpona nini bozali kobanga, bato bazangi kondima?» atelemi mpe apesi mitindo na mbonge mpe na mayi na mbala moko kimia ekoti. ²⁷Bato bakamwe mingi mpe balobi: « moto ya motindo nini oyo na bongwe ya mayi ezali kotosaye?» ²⁸Tango Yesu akomi na Ngambo ya laki na mabele ya Gadara. Bato mibale bazalaki na milimo na mabe bakutani na Ye. Bawuti na kunda. bazalaki kotambola mingi. Ata baleki nzela bazalaki kobanga koleka na nzela wana. ²⁹Bazalaki ko nganga mpe koloba : « likambo nini yo na biso, mwana ya Nzambe? Oyaki mpona konyokola biso tango nayo ekoki nanu te» ³⁰Ezalaki na mwa mosika ya esika wana, Ebele ya bangulu bazalaki kolia. ³¹Milimo mabe ezalaki kaka kobondela Yesu mpe kloloba: « soki olingi obengana biso, tinda biso to kota na bangulu». ³²Yesu alobi na bango: «bokende » milimo ebimi mpe ekeyi kokota na bangulu; na mbala mûoko bangulu balongue na likolo ya ngomba ba keyi kokweya na mayi mpe bakufi. ³³bakengeli ya bangulu bakimi, mpe bakeyi na etuka koyebisa bato, makambo nyonso elekaki, mingi balobaki makambu ya bato mibale oyo bazalaki na milimo mabe. ³⁴Bongo bato ya etuka wana baye kokutana na Yesu. Tango bamoni ye ba bondeli ye alongwa na mabele na bango

¹Yesu asangi ba dikili na ye zomi na mibale, na ye zomi na mibale, apesi bango bokonzi likolo na milemu mabe, po ete bokengana pe bo bikisa lolenge ya bokono nionso pe bilemba mabe nionso ya nzoto.²Tala ba kombo ya ba dikili zomi na mibale ya liboso simon abangami petolo; andre ndeko na ye jacques, murena ya zebede na jean ndeko na ye.³Phillipe na barthelemy, thomas na matthieue mofutisi pako, jacques mwana na siphee na thodee.⁴Simon le zeltze na judas iscariot moteki na yesu.⁵Yesu atindi bango zomi na mibala. mesi bango mitindi, bokende na ba pakano te,pe bokota na etuka na samarie te.⁶Kasi bokenda bongo na ba mpate babunga ya ndako na israil.⁷Tango bazo kende bateya pe baloba bokonzi na likolo ekomi pembeni.⁸Bobikisa bato ya bokono, bosekwise bakufi bopetola bato na maba pe bobenga milimu mabe. bo zui ya ofele, bobenga molimu mabe.bo zwi ya ofele, ba pesa pe ya ofele.⁹Bomema yolo te falanga te, eloko te na bapoches na bino bozwa saki ya molembo te , to elamba ya mibale, to sapato, to nzete na kopesa mibale,to sapato, to nzete na kopesa mitindu.¹⁰Bongo mosala abongi na lifuti na ye.¹¹Engumba nionso oyo to mboka nionso bakokota baluka mutu malamumu oyo akoyamba bino bino boko loyuwa wana.¹²Tango ba zokota na ndako ya motu bapesa losaku.¹³Soki ndako eyambi biso tika ndako wana ezala na kimia soki ndako eyambi bino te tiko kimia etikala na bino.¹⁴Pona batu oyo bazo boyamba koyamba bino to koboya koyaka maloba na bino, tango bokobima na ndako, na mbaka te na engemba popupula makolo na bino.¹⁵Ya solo, na zo yebisa bino. mboka na sodame na gomore ba kosambisa muke penza, kasi engumbu wa ekosambisa na mokolo ya kosambisama.¹⁶Na tina bino na kaki na bakosi, bozala na ekenge lokola ba nioki, pe bato ya komikotika lokola ba ebenga.¹⁷Bomitsia na kokengela liboso na batu pamba te bakoteka bino na basambisi pe ba kobeta bino fimbo na ndako na etangeli na mibeko.¹⁸Bakosambisa bino na bakonzi ya mboka pe bakonzi pona ngai, pona kosunga na matotoli na bango pe bapakano.¹⁹Tango bakoba bino na esambiselo, bomitungisa te na maloba oyo bokoloba, ekopesa mela bina na ngonga wana.²⁰Ezali bino bokoba te, kasi, molimo na tata na biso akoloba kati na bino.²¹Ndeko akoteka ndiko na ye na kufa, tata na mwana na ye, mwana na tata, pe bana bakotombola baboti na bango pe ekoyesa bango kufwa.²²Bango nionso, ba koyina bini na tina na kombo na ngai kasi oyo akoyika mpiko kino suka, ako bika.²³Tango bakoniokala bino na enyumba, bokina na engumba mosusu. bongo ya solo, na zoloba na bino. boko silisa kotambola ba engumbe ya israel te yambo mwana moto aya.²⁴Dikili azali likolo na mokongi na ye, to mosala ezala likolo na nkolo na ye.²⁵Ebongi dikiki basunga ye lokola mokonzi na ye pe mosalu lokola nkolo na ye. soki ba bengaki mokonzi na ndako na beelze bul talo boni na mabe ekozala ba kombo ya batu na ndako wana?²⁶Bongo, boganga bango te, pamba te ekozala ekoko te na kuku ekoti kala kombombana.²⁷Nionso na zo lobela bino na molili bolaba yango na moyi oyo azo kuwuna wuna na bino na litoyi bolokela ye na likolo na ndako.²⁸Bobanga ba oyo bazo nzoto kasi bakoki kobama bomayi ye. kasi bo banga mutu oyo oyo akoki na lifelo.²⁹Tu bandeko mibale etekama te pona mbongo ? bongo moko kati na bango ba zo kweya te na mabele.³⁰Ndenge moko na suki ya ba mitu na bino ezali nionso ya kotanga.³¹Bobanga te, bino bozali mutuya kole ba ba ndeke.³²Mutu nionso akatubela miso na bato ngai pe na kotubela pona ye pena liboso na tata na ngai oyo azali likolo.³³Kasi motu nionso akowangana ngai na miso na tata na ngai oza likolo.³⁴Bokanisa te ke na yaki pona komema kimia na mokili, kasi na yaki nayaki pono komema mopanga.³⁵Nayaki pona katisia mobulu mwana mobali na tata na ye mwana mwasi na mama na ye mwasi bokilo.³⁶Ba nguna ya motu ezali bato ya libota na ye.³⁷Oyo akolinga tata na ye to mama na ye koleka ngai, abangi na ngi te, oyo akolinga mwana ya mobali to ya mwasi koleka ngai abangi na ngai te.³⁸Oyo akome ma ekulusu na ye pona kolanda ngai abongi na ngai te.³⁹Oyo akozwa bamoyi akobungisa, kasi oyo akobungisa bomoyi na ye akozwa ngangoo⁴⁰Oyo akoyamba bino ayambi ngai, oyo ayambie ngai ayambi mutu oyo atinda ngai.⁴¹Oyo ayambi mosakoli pamba te azali mosakoli, akozwa lifuti ya mosakoli oyo ayambi mutu na sembe, pamba te azali mutu na sembo akozwa lifuti ya na sembo.⁴²Motu nionso akopesa kopo na mayi ya piyo na moko na bana moke pamba te azali dikili na ngai ya solo, na yebisi bino, akozanga ata mbala moko te lifuti na ye.

¹Tango Yesu asilisi kopesa mitindo na bayekoli naye zomi na mibale, alongwe mpo akende koteya mpe kosakola na bituka na pembeni. ²Yoane mobatisi ayoki bazali kolobela misala ya Kristo. Wana ye na boloko atindi bayekoli na ye epai ya Yesu. ³Batuna ye boye: Ozali oyo asengeli koya to esengeli kozela mosusu?»⁴yesu ayanoli mpe alobi: « bokende koyebisa Yoane oyo bo moni mpe oyo boyoki. ⁵Bakufi miso bazali komona, bibosono bazali kotambola, batosa bokono ya mabe bazali kobika, ba kufa matoi bazali koyoka, bakufi bazali kosekwa, mpe sango malamumu ezali kosakolama na bato ya mawa. ⁶Esengo na moto oyo akozala libaku ya mabe mpona ngai». ⁷Awa ba yekoli na Yoane bazongi, yesu abandi koloba na etulukuru ya bato na likambo na yoane : « ⁸Bokendaki kotala na nini na esobe, nzela ya moke oyo mopepe ezali koningisa ? Bo kendaki kotala nini, moto alati bilamba ya kitoko? solo oyo ba lati bilamba ya kitoko avandaka na ndaku ya bakonzi. ⁹Bokendaki kotala nini, mosakoli? boye bokendaki kotala mosakoli ya solo, nalobi na bino boye, Ye aleki mosakoli. ¹⁰Pamba te Yoane azali moto oyo Bakoma boye: "Natndi ntoma nagai liboso nayo kobongisela yo nzela. ¹¹Na lobi na bino ya solo, na bato oyo nyonso ba botama na basi, moto te aleki Yoane mobatisi. Kasi na kati ya mokonzi ya Nzambe moto ya suka aleka. ¹²Kobanda Yoane mobatisi azalaki kosakola kino lelo, bokokonzi ya likolo ezali ya koweleda mpe bato ya makasi nde ba kokota. ¹³Kasi basakoli nyonso mpe mibeko basakolaki kino na eleko ya Yoana. ¹⁴Soki bolingi koyamba ye, Ezali ye nde Elia, oyo asengelaki koya. ¹⁵Oyo azali na matoyi ya koyoka , ayoka. ¹⁶Na kokokanisa ekeke oyo na nani? ezali lokola bana mike bavandi na zando, bavandi mpe ba bengani moko na moko mpe ba lobi: ¹⁷tobetelaki bino polopolo, kasi bo bine te. Tosali matanga boleli te. ¹⁸Yoane aye aboyi !kolia kwanga mpe komela vino. Bolobi " azali na molimo" ¹⁹Mwana ya moto ayei, azo lia mpe komela mpe bolobi, botala azali na lokoso mpe moto na milangwa, moninga ya bafutisi mpaku mpe ya bato ya masumu! kasi mayele na ye ezali komonana na misala. ²⁰Bongo Yesu abandi kopamela bato ya bituka mingi oyo ye amonisaki misala ya kokamwa, mpo ete banbopngolaki mitama te. « awa nayo Korazine! ²¹Mawa nayo Betesaida! soki misala ya minene oyo esalamaki na etuku ya Tyr na Sidon nde ezalaki epai na bino, mbele balataki saki mpe potopoto mpna kotalisa ete babongoli mitama. ²²Yango ,wana na lobi na bino mokolo Nzambe akosambisa mokili etumbu na bino ekoleka ya Tyr na Sidon. ²³Mpe yo Kapernaume okanisi ete okomata ti na likolo? te, okokita ti na bonka ya bato bakufa, pamba te soki makamuisi masalamaki nayo, mbele ezala kino lelo. ²⁴Yango wana na lobi nayo mokolo Nzambe ako sambisa mokili etumbu na bino ekoleka ya sodomo. ²⁵na tango wana Yesu alobi. « E tata, Mokonzi na likolo na nse! napesi yo matondo, obombi makambo oyo na bato ya bwania mpe bato ya mayele, efongoli sekele na bato ba oyo ya mayele moko, mpe na bana mike. ²⁶Solo, Tata olingaki ezala bobele bongo. ²⁷Makambo nyonso epesamelaki na Tata na ngai, moko te ayebi bobele Tata na ngai moto moko te ayebi Tata bobele mwana mpe na ba oyo mwana alingi kolakisa bango Ye. ²⁸Boya epai na ngai, bino nyonso oyo bazali kosala mpe bomemi mikumba ya kilo, na kopesa bino bopemi. ²⁹Bozala basali na ngai mpe boya kozua mayele epayi ngai pamba te na zali moto ya motema malamumu mpe ya boboto, bokozua kimia na mitema na bino. ³⁰Kosalela ngai ezali mpasi te, mpe bikumba na ngai ezali kilo te.

¹Nantango wana yesu na bayekoli na ye bazalaki kpleka na kati na ble mokolo na eyenga. bayekoli na ye bayakaki nzala, babandi kabuka yango mpe kolia. ²Ntango ba falisa yo bamoni yango balobi na yesu tala bayekoli na yo bazali koluka mobeko na saba ta. ³Kasi yesu alabeli bango botangi niono oyo davidi asalaki ntango ayokaki nzala na ba to yo yonso bazalaki na ye elingo? ⁴Ndenge akotaki na ndako na nzambe mpe aliaki lipa oyo ebulisami oyo esengelaki na ye te kolia mpe na ba oyo bazalaki na ye elongo bobele banganga nzambe nde bakoki kolia. ⁵Mpe botangaki te na kati na mabeko ete na ntango na sabata, ba nganga na kati na tempelo bazalaki kabuka mabeko na tempelo kasi ezalaki mpo na bango mabe te? ⁶Kasi nalobeli bina te muto moko azali awa aleki ba nganga na monene. ⁷Soko boyebaka likambo elingi kolaba nini nalingaka makambo na mawa kasi mbeka te mbele bopesi basali mabe te etumbu. ⁸Zambe mwana na moto azali nkolo na sabata. ⁹Boye yesu alongwi wana mpe akoti na ndako na koyekola mobeko synagogue. ¹⁰Mpe tala, mabali moko azalaki wana loboko eka oki ba farisa yo batunaki yesu ezali malamumu kobitisa moto na mposi mokolo na eyenga batuni bango mpo bameka kokweisa ye na masumu. ¹¹Yesu alobi muto nani na kati na bino oyo azali bobele na mpate moko mpe yango ekwei na libulu na mokolo na sabata okoluka te kobimiqa ye noki kunana mokolo na sabata? ¹²Bani bani muto aleki mpote na ntina na bango eleki malamumu kasala bolamu na mokolo na sabata. ¹³Na bango yesu alabi na moto wana sembola laboko na yo asemboli yango mpe noki moke ebikaki, lakala laboko mosusu. ¹⁴Emoni ba falisayo bongo, babimaki libanda mpo babongisa makanisi mabe likolo na ye. bokanga ye mpo na koboma. ¹⁵Ntango yesu amoni bango bongo. amibendi nzoto mpe akei. bituluku na bato bakei nsima na ye mpe abikisi banso. ¹⁶Akebisaki makasi mpo bayekisa bato basusu te. ¹⁷Mpo ete oyo elobamaki na masakoli yisaya ekokisama. ¹⁸Tala mosali na ngai oyo naponi ye molingami na ngai oyo motema na ngai esepeli na ye mingi. nakotia molimo na ngai kati na ye mpe akosambisa bapakanu. ¹⁹Akotomboka te mpe akogonga te mpe moto te nyite ebimisaka milinga, kino alongisa sembo na ye. ²⁰Akobuka te lititi akembi, akozimisa te nzete ebimisaka milinga, kino alongisa sembo na ye. ²¹Mpe bapakanu bakozala na elikia mpo na nkombo na ye. ²²Na bongo muto moko na lolanda mokufeli mpe baba, na yesu abikisaki ye monoko na ye epai na yesu. abikisaki ye monoko efungwamaki mpe amanaki polele. ²³Bituluku na bato bokamwaki balabi ekoki kozanga te ete muto oyo azali mwana na dauidi? ²⁴Ntango bafalisa yo bayaki likambo na ekamwisaki oyo, balobe moto oyo ezali kobengena milimo mabe nanzela na beelzebuel mokonzi na ba milimo mabe. ²⁵Kasi yesu ayebaki makanisi nabango pe alobi bokenzi oyo ekabwani na yango mpenza ekoki na kobebisama, mpe mboka yonso to ndako oyo etelemeli bakonzi wana ekoki kowuma te. ²⁶Sokop satana azali kobengana satana akumi na bokwanikati na ye moko boni boni bokonzi na ye ekoki komela. ²⁷Kasi soko nazali kobimisa milimo mabe na beelzebub bongo ba yo bazali kolanda bango bakobengena milimo mabe na ntina oyo bango fakozala basa mbisi na bino. ²⁸Soko nazali kobengena ba milimo mabe na nguya na molimo na nzamne boye bakonzi na nzambe ezali kati na bino. ²⁹Lolenge nini muto akoki kokota na ndako na elombe mpe ayiba biloko na ye yonsosako akongi elombe wana te ? nde akoki kobotala bomengo na ye na ndako. ³⁰Ye oyo azali na ngai te amizalisi mongena na ngai, mpe oyo azali kasa ngona na ngai te azali kobebisa. ³¹Na bongo nalabeli bino mosumu yonso mpe na kotiala nzambe ekolimbisama kasi masumu na kotiola molimo mosato ekolimbisama te. ³²Kasi soko muto akolaba mabe na ntina na mwana na moto ekolimbisama mpo na ye. kasi muto nani akolaba mabe na ntina na molimo mosato masumu wana ekolimbisama te ata awa na mokili ata na ntango ekoya. Boye sako nzete ezali malamumu mboma na yango mpe malamumu nzete na mabe mboma na yongo mpe ekozala mabe zambi nze

¹Mokolo yango ,yesu abimi nandako azalaki koteya afandi pembeni ya ebale. ²Etulukuku ya bato ezingaki ye,mpe nabwato avandi ,bango nionso batelemaki na libongo. ³Mpe yesu ayebisaki bango makambo ebele na masese,alobi: Mokoni moko abimaki mpona kokona. ⁴Tango azalaki kokona,mikona mosusu ekweyi pembeni ya nzela bandeke baye komela yango. ⁵Bakona mosusu ekweyi esika ya mabanga,mabele ndambo,sasaipi ebimi nzambi mabele ezalaki na bozindo te. ⁶Tango moyi ebimi,bilona nionso eziki mpo ezalaki na misisa te pe ekawuki. ⁷Misusu ekweyi na kati ya nzube,banzube ekolaki mpe efinaki yango. ⁸Bakona mususu ekweyi na mabele ya kitoko mpe eboti kona mosusu koleka kama tuku motoba pe tuku misato. ⁹Oyo azali na matoyi ayoka. ¹⁰Bayekoli bayaki epayi na yesu kotuna mpona nini azali koloba na bato na masese? ¹¹Yesu ayanoli: Mpona bino bozwi makoki yako sosola sekele ya bokonzi na likolo,kasi bango te. ¹²Nzambi oyo azali na yango bakobakisa mpo akoma na yango ebele,kasi mozangi bako longola ata moke oyo azali na yango. ¹³Tina wana nazali kolobela bango na masese,nzambi ata bazali kotala ,kasi bazali komo te ,pe ata bazali koyoka kasi bazali kososola te. ¹⁴Mpona bango lisakoli ya izaya ekokisami: Bokoyoka,kasi bokososola te,pe boko tala kasi bokomona te. ¹⁵Nzambi bakomi mitema libanga ,pe bazipi miso mpo bamona te, matoyi mpo bayoka te pe mitema mpo basosola te.Noki to babongwama mpe babika. ¹⁶Bo pambolami mpo miso mpe matoyi na bino ezali koyoka pe komona. ¹⁷Ya solo,nayebisi bino,ebele yaba sakoli mpe ba yengebene bakanaki komona mpe koyoka makambo oyo bozali komona mpe koyoka,kasi bamoni mpe bayoki te. ¹⁸Boyoka lisese ya moloni. ¹⁹Tango moko ayoki liloba yabokonzi asosoli te,monguna aye mpe akamati maye elonamaki na motema ,ezali bambuma oyo ekweyi pembeni ya balabala(nzela). ²⁰Bambuma oyo ekweyi bisika yamabanga ezali moto ayoki liloba mpe andimi sasaipi na esengo. ²¹Ezangi misisa mpe bopikiliki tango moke. Wana ekoya mikakatano to miniokoli mpona liloba,akopengwa. ²²Mbuma oyo ekweyi naba nzube,ezali ye moto ayoki liloba kasi mposa ya bomengo,efini liloba mpe eboti te. ²³Bambuma ekweyi na mabele ya kitoko,nde moto oyo ayoki liloba mpe asosoli; ya solo ekobota mpe lisusu mokama,ntuku motoba,ntuku misato mpe akobongisa yango. ²⁴Yesu abeti lisese mosusu: Bokonzi nalikolo ezali lokola moto oyo aloni mbuma ya malamumu nakati ya elanga naye. ²⁵Nakati kati yabutu,monguna aye kolona matiti mabe nakati ya loso pe alimwe , ²⁶tango milona ebimi mpe eboti mbuma,matiti mabe mpe emonani. ²⁷Basali ya nkolo elanga baye kotuna ye;mokonzi,olonaki milona yalamumu te? Ekomi matiti ya mabe ndenge nini? ²⁸Ayanoli bango :ezali misala ya monguna,basali ba zongisi; olingi tokende kopikola yango ? ²⁹Mokonzi ayanoli :te! noki te bokopikola loso. ³⁰Botika yango ekola elongo kino tango yako buka,nakoyebisa naba sali, bolongola naino matiti ya mabe mpona kotumba na sima bosangisa loso nakati ya ebombelo na ngai. ³¹Yesu abeteli bango lisese mosusu: Bokonzi ya likolo ekokani na mbuma ya ndunda oyo moto aloni na elanga naye. ³²Ezali mbuma ya moke kati na mbuma nionso,kasi soki ekoli ekomaka molayi lokola nzete,bandeke basalaka ba zala na bango na bitape na yango. ³³Yesu abeteli bango lisese mosusu: Bokonzi ya likolo ekokani na fulu ya mapa oyo mwasi asangisi yango na kopo misato ya fufu kino ekovimba. ³⁴Yesu ateyaki bango mpe koloba kaka na masese. ³⁵Esalamaki bongo mpo maloba ya mosakoli ekokisama;nakoloba mpe nako yebisa bango makambo oyo ebatama wuta ebandeli ya mokili. ³⁶Tango yesu apanzi bato,akeyi kopema,bayekoli baye kotuna ye ndimbola biso lisese ya matiti mabe oyo ebotali na elanga. ³⁷Ayanoli: Moloni ezali mwana ya nzambe. ³⁸Elanga ezali mokili oyo,bambuma ya kitoko ezali bandimi,matiti mabe ezali bana ya satana. ³⁹Monguna oyo aloni matiti mabe,ezali zabolo,eleko ya kobuka ezali suka na ekeke(ya mokili) ,basali nde ba angelou. ⁴⁰Lokola matiti mabe esilaki kozika ekozala mpe bongo nasuka ya mokili. ⁴¹Mwana na moto akotinda angelou naye,bapikola nakati ya bokonzi naye mabe nionso mpe masumu nionso. ⁴²Bakobuaka na lifelo,kuna ekozala kolela mpe kolia mino. ⁴³Bayengebene bako ngenga lokola moyi na bokonzi na tata na bango, oyo azali na matoyi ayoka. ⁴⁴Bokonzi ya likolo ekokani na moto oyo amoni eloko ya motuya nakati na elanga,asepeli,akeyi koteka biloko naye nionso mpe asombi elanga nionso. ⁴⁵Lusu,bokonzi na likolo ezali ndenge moko na moteki oyo azali koluka palata ya motuya. ⁴⁶Tango akundoli palata ya motuya makasi akeyi koteka biloko naye nionso mpe asombi yango. ⁴⁷Bokonzi ya likolo ekokani na moniama ebwakami na mayi ekangi ba mbisi lolenge nionso,tango etondi balobi babimisa yango na libongo. ⁴⁸Na sima bavandaki kosangisa ya malamumu nakati ya bitunga mpe babwakaki ya mabe. ⁴⁹Ekozala ndenge wana na mokolo ya suka ,nzambe akoya kosambisa bato kasi ba angelou bakoya kokabola bato yalamumu na ya mabe. ⁵⁰Bakobwakama na lifelo, kuna ekozala kolela mpe koswa mino. ⁵¹Bososoli makambo nionso? Bayekoli bayanoli; ⁵²boye tososoli . Na sima yesu alobi: Kalaka nionso oyo atanga makambo na bokonzi ya likolo akokani na moto oyo azali na ndako mpe abimisi biloko ya kala mpe ya sika nakati ya ebombelo naye. ⁵³Tango asilisi koloba makambo nionso ,alongwe na esika wana. ⁵⁴Na sima yesu akendaki koteya etulukuku ya bato nakati ya ba eyanganelo,ba oyo bayokaki ye,bakamwaki balobi; bwanya mpe makamwisi ya moto oyo ewiti wapi? ⁵⁵Yende mwana ya josefe te? Azali mwana ya maliya te? Yakobo,josefe,simona mpe yuda bazali bandeko naye te? ⁵⁶Bandeko naye ya basi bazali kati na biso te? ⁵⁷Bamonaki

lokola afingi bango ,kasi yesu ayebisi bango: Ezali kaka na mboka pe libota ya mosakoli nde bamemiaka ye te.
⁵⁸Asalaki lisusu makamwisi mingi te na esika wana mpo bazalaki mitema mabanga(motema makasi)

¹Natango wana, Helode le Tetraque apesaki na kola mpona Yesu. ²Alobi na basali naye: « ezali Yeoane mobatisi moto asukwi na ba kufi? Yango wana nguya na ye ezali kosala bongo kati naye. ³Pamba te, helode akangaki Yoane, akangi ye basinga nzoto mobimba mpe atiaki ye na boloko na tina Helodiade, mwasi ya ndeko na ye filipe. ⁴Pamba te Yoane alobaki naye boye: ndingisa epesemeli yo te na mibeko ozuwa muasi ya ndeko na yo. ⁵Helode alingaki aboma ye kasi abangaki etuluku ya bato mpo bazwaki ye lokola mosakoli. ⁶Tango mokolo ya feti ya mbotama na Helode ekokaki, mwana mwasi ya helodiade abinaki, helode asepelaki na mabina wana. ⁷Akati tseleka ya kolaka na mwana mwasi, eloko nyonso akosenga ye akopesa ye yango. ⁸Sima ya kozua mitondo na mama naye: «alobi» pesa n gai na sani mutu na Yoane m:obikisi. ⁹Mokonzi akomaki kipelekese na esengeli ya mwana mwasi. Kasi na tina tseleka naye mpe na etuluku ya batu bazalaki wana na milulu, Apesaki mitindo esalama bongo. ¹⁰Atindaki moto akata mutu ya Yoane mobatisi na boloko. ¹¹Bongo mutu naye bamemaki yango mpe bapesi mwana mwasi sima apesi mama naye. ¹²Bayekoli ya Yoane bazwaki nzoto na ye mpe bakundaki yango sima nayango, bakendaki koyebisa Yesu. ¹³Tango Yesu azui sango ya liwa na Yoane mobatisi, akendaki komifandela ye moko mwamosika. Tango etuluku ya batu bayebi sango wana, bato na engunda ebele penza komaki kolanda Yesu. ¹⁴Yesu azalaki kotambola na liboso na bango ayokeli bango mawa mpe abandi kobikisa bango na bokono na bango. ¹⁵Tango mpokwa eye, bayekoli bapusani pembeni na Yesu mpe balobi na ye: « esika oyo eza esika na pamba mpe ngonga epusani bengana etuluku ya bato oyo bakende na bandako na bango basomba bileyi. ¹⁶Kasi Yesu ayanoli bango: Bazali na posa ya kozonga te. bopesa bango bino moko biye ya kolia». ¹⁷Bayanoli Yesu: «tozali kaka na ba kwanga mitanu na mbisi ya mayi mibale» Yesu ayanoli bango. ¹⁸Yesu ayanoli bango: boyelenga yango! ¹⁹Yesu alobi na etuluku na bato, bafanda na matiti. Atomboli miso likolo apamboli mpe apesi bango bakabola balia. ²⁰Bango nyonso baliaki mpe batondaki koleka. Mpe balokotaki bakitunga ya biteni zomi na mibale. ²¹Etuluku ya bato baliaki ezalaki koto mitanu ya mibale kaka, basi mpe bilenge batangaki bango te. ²²Sima ya kolia, amatisi bayekoli na bwatu mpo bakoma na ngambu. Bongo ye moko azalaki kozongisa etuluku na bato. ²³Sima ya kozongisa bato, akoti ye moko na bwatu akeyi na ngomba pona kobondela. Pokwa eyaki azalaki kaka ye moko. ²⁴Bwatu ekomaki na katikati na mayi, mbonge makasi mpe mopepe ezalaki kowa na mopanzi mosusu. ²⁵Tango ngonga epusanaki mpo tongo etana, Yesu apusani pembeni na bango, azali kotombola na mayi. ²⁶Tango bayekoli bamoni ye kotambola na mayi, babangaki makasi penza mpe balobi : « oyo zabolo», mpe ba nganga ki na kobanga makasi. ²⁷Yesu alobeli bango kaka na tango wana: «oyika mpiko ezali ngai, bobanga te» ²⁸Patelo aya noli ye: « Mokonzi, soki ezali yo mpesa ngai mitindo naye esika yo ozali na tambola likolo na mayi» ²⁹Yesu alobi na ye : "Yaka" bongo petelo abimaki na bwatu mpe abandaki kotambola likolo na mayi kokende esika yesu azalaki. ³⁰Tango Petelo amoni mbonge makasi na mopepe, abngaki makasi. mpe abandi kozinda na mayi, mpe ngang: « Mokonzi bikia ngai. ³¹Yesu apusani mpe atandi loboko naye mpe kosimba petelo. Yesu alobi na ye: « moto ya kondima moke» Mpona nini ondimaki te? ³²Tango Yesu na Petelobakoti na bwato mpepeesili: ³³Bongo bayekoli oyo bazalaki na bwatu bakumisi Yesu mpe balobi na ye « solo ozali mwana na Nzambe» ³⁴Tango bakatisi ebale, basekami na mboka genezareth. ³⁵Bongo batu ya mboka wana bayebaki Yesu penza. batindi ba ba maloba bipayi na bipayi mpo bayela bato ya bokono. ³⁶Bazali konbondela ye mpo asimba elamba naye, mpe bango ynonso babikisami.

¹Ndambo moke ya Bafelizao mpe bakomi mibeko bauti Yelusalema bayei epai na Yesu, balobi: ²«Mpo na nini bayekoli na yo batosaka bonkoko te? basokolaka maboko te liboso ya kolia.» ³Yesu ayanoli bango : «Mpona nini bino botosaka mibeko na Nzambe te mpo na bonkoko na bino?» ⁴Mpo Nzambe alobi ete: «Kumisa tata mpe mama na yo.» Oyo akolakela bango mabe akufa. ⁵Kasi bino bolobi na bato: «Lisungi lia ngai mpo na bino, ezali likabo na Nzambe. ⁶Moto yango ajali na ntina te ya kokumisa tata wa ye mpe bino bobebisi liloba lia Nzambe mpo na bonkoko bwa bino. ⁷«Bakosi! Mosakoli Yisaya alobaki solo tango asakolaki mpo na bino. ⁸Bato oyo bakumisaka ngai na mbebo kasi mitema na bango mijali mosika na ngai. ⁹Bakumisaka ngai pamba mpo mateya ma bango majali na ntina na mibeko mia bato.» ¹⁰Mpe abiangi etuliku ya bato epai ya ye, alobi: «Boyoka mpe bososola. ¹¹Oyo ekotaka o monoko mwa moto ekoki kobebisa ye te, kasi oyo ebimaka kati ya monoko mwa ye. ¹²Bayekoli bayaki koloba na ye ete bafalizao basiliki mpo na maloba ma yo. ¹³Yesu ayanoli bango ete « nzete inso tata wa ngai o likolo aloni te ekokatama. ¹⁴Bolanda bango te, bajali bakufi miso. Soki mokufi miso atamwisi mosusu, bango babale bakokweya o libulu.» ¹⁵Petelo ayanoli Yesu: «Limbola biso lisapo lina. ¹⁶Yesu ayanoli bango: «Bino mpe boyebi te ndimbola na yango? ¹⁷Ejali inso te ikotaka o monoko, koleka na libumu tii na njongo linene. ¹⁸Kasi nyonso ebimaka na monoko eutaka o motema, yango nde ekomisaka moto mabe. ¹⁹Na motema nde makambo oyo ewutaka; makanisi mabe, koboma bato, ekobo, pite, moyibi, lokuta, kofinga. ²⁰Makambo oyo nde eyeisaka moto mabe. Kasi kolia kojanga kosukola maboko ekoki kokomisa moto mabe te.» ²¹Kolongwa na Yesu wana , akei na mokili ya Tula mpe Sidona. ²²Mpe mwasi moko wa mokili mwa canana ajalaki kuna, ayaki epai na Yesu agangi «Mokonji mwana wa Dawidi, yokela ngai mawa; mwana wa ngai wa mwasi ajali kotungisama na milimo mabe.» ²³Yesu ayanoli ye te. Bayekoli na ye bayebisi ye ete: « bengana ye mpo ajali kotia makelele sima na biso.» ²⁴Kasi Yesu ayanoli: «Natindami bobele mpo na bampate babunga ya Yisalele. ²⁵Bongo ayaki kofukama liboso ya ye alobi: «Mokonji salisa ngai.» ²⁶Ayanoli mpe alibi: «Ezali malamumu te kopesa bilei ya bana na imbwa. ²⁷Alobi: «Mokonji, ba imbwa baliaka mpe biloko bikweaka na nse ya mesa ya bakonji.» ²⁸Yesu ayanoli ye, «mwasi, kondina na yo ezali monene, esalemela yo lokola elingi yo.» Mpe mwana abikaki na ngonga ena. ²⁹Yesu alongwi na esika ena mpe akei na ngambo ya mbu ya Galileya. Abutaki likolo ya ngomba afandaki kuna. ³⁰Etuluku ya bato bayei epai ya ye, bakakatani, bibosono, bakufi miso, bimimi mpe babeli basusu batia bango na makolo ma Yesu mpe abikisaki bango. ³¹Etuluki ya bato basepelaki komona bimimi kolba, bibosono na njoto kolongonu, mikakatali kotambola, bakufi miso komona, bakumisaki Njambe na Yisalele. ³²Yesu abiangi bayekoli ba ye, alobi na bango: «Najali na mawa mpo na etuluku ya bato bafandi elongo ngai, bajali na bilei te. Nalingi kotika bango na nzala te, pamba te bakoki kokwaya o nzala.» ³³Bayekoli bayanoli: «Tokozwa bilei wapi mpo na ebele ya bato oyo?» ³⁴Yesu atuni bango: « bajali na mapa boni?» Bayanoli ye: «Sambo na mbisi moke.» ³⁵Bongo Yesu apesi mitindo bafanda. ³⁶Ajwaki mapa sambo mpe mbisi, sima ya botondi Nzambe, akaati yango na biteni, apesi na bayekoli mpo bakabola. ³⁷Banso baliaki na mposa na bango, batondaki mpe biteni etikalaki, batondisaki bikolo sambo. ³⁸Motango mwa bato mojalaki nkoto minei kotanga basi na bana te. ³⁹Sima na yango, Yesu azongisaki bato mpe ayingeli na bwato, akei na etuka na Magadana.

¹Ba pharisiens na ba saddusay bayeki komeka ye alakisa elombo ewiti likolo. ²Yesu ayanoli bango tango pokwa eyaka, bazo loba akosala ngonga moloyi, bongo likolo ezali motani. ³Pe na tongo likolo bozo loba ekozala ba kake lelo, bongo likolo eza motane pe molili. boyebi lolenge ya koyeba bilembo ya likolo. bkasi bo komaka te na koyeba lolenge bilembo na ngonga. ⁴Lolenge ya batu mabe pe basumuki bazo luka elembo. kansi elembo moko ekopesama, soki ezali ozo na janas te pe yesu alongwe kati na bongo pe akeyi. ⁵Tango ba dikilibakomi na ngambo na mayi, babosanaki kozwa ba kwanga. ⁶Yesu alobi na bango balela na bokebi maloba ya ba phalisay pe ba sadduceen. ⁷Badikili ba bangi kati na bango boye, ezali pamba te tokamati ba kwanga te. ⁸Yesu lokola ayebi nionso, alobi bino, bato ya kondima moke pona nini bogo kanisa bino na bino bongo, po to zwaki ba kwango te. ⁹Bakangi te, pe bozo kanisa te pona ba kwanga mitanu pona etuluku na bato pona toko mitanu pe ba kitunga boni balokotaki? ¹⁰To na kwanga samba pona toko mingi ya batu talo boni ya bakitunga bokotaki¹¹Ndenge nini boyebaki te, tangu na zali kolabe la bino, ezalaki pona ba kwango te, bomikebisa na maloba ya baphalisay pe la saddusay. ¹²Bongo ba dikili na yesu basosolaki boye yesu azaki kolobela bango bakeba na esaleli bango oyo batsiaka na bakwanga, kasi bakeba na moteya ya baphalisay pe ba saddusay. ¹³Tango yesu aye na engumba na cesaree ya p^ahilipo, yesu atuna ba dikili na ye bazo loba mwana moto azali nani. ¹⁴Ba pesi ayane azali joune mobatisi, bamusus azali eliie, ba mosusu azali jeremie, to moko na basakali. ¹⁵Alobeli bango bango bango bino ngai na zali nani. ¹⁶Simon petolo ayanoli yo ozali masiya, mwana na nzambe na bomoyi. ¹⁷Yesu ayanoli pambolama simon mwana na jonas ezali nzoto te pe makila te esosoliso yo yango, kasi tata azali likolo. ¹⁸Na yebisi yo ozali petolo, na likolo na libanga na kotonga lingomba na ngai bikuke na ewelo na kufua ekofongwa na pona yango te. ¹⁹Na kopesa yo bafongola na likolo. nionso boko kanga awa na se ekokangama kuna likolo. nionso boko fongola awa na se, ekofongama kuna na likolo. ²⁰Yesu ayebisi la dikili na ye baloba yango na batu te ke azali masiya²¹Bango, yesu abandaki koyebisa ba dikili na ye, esengeli akende na yelusalem, koniokwama makasi penza na maboko ya bakolo, ba nganga nzambi pe ba komi mikanda esengeli ba boma ye pe mikolo ya misatu anokosekwa. ²²Bongo petolo apusi yesu na mopanzi pe alobi na ye tika mipepe nionso ekomela yo te. ²³Kasi yesu abaloki pe alobi na petolo kusana kuna, satan ozali libaku pona ngai, bongo azali na nzambi, kasi makambu ya batu²⁴Bango yesu alobi na ba dikili na ye, soki motu alingi kolanda ngai ami baya ye moko. akomata ekulusu na ye alanda ngai. ²⁵Motu nionso alingi kobikisa bamoyi na ye akobungisa yango. ²⁶kasi, motu nionso akobungi bomoyi na ye na tina na ngai akozwa yango. Eboko nini ekosalama na moto soki alongi kozwa mokili mobimba kasi soki okobungisa bomoyi ya ye? eloko nini mutu akoki kopesa na kosambokina na bomoyi na ye. ²⁷Bongo mwana na motu akowa na nkembo na tata na ye elongo na ba angelu na ye. pe akofuta motu na motu ndenge misala na ye. ²⁸Na zali koyebisa bino ya solo ezali kati na bino awa bakokufua te pe bokomona mwana mutu koye na bokongi na ye

¹Sima na mikolo motoba, Yesu azuaki bayekoli oyo Petelo, Yakobo, mpe Yoane ndeko na ye, mpe amemaki bango na ngomba molai. ²Amibokolaki libosa na bango elongi naye engengaki lokola moi, bilamba neya ekunaki pembe penza. ³Mpe tala, Mose na Elia babimelaki bango mpe basololi naye. ⁴Petelo alobeli Yesu : " Soko okolinga, eleki na malamumu totikala awa. Soko okolinga, natonga awa ndaku mike misato, mpona yo moko, moko na Mose, mpe moko na Elia".ak ⁵Lokola ezali ye koloba, tala, mapata na pembe ezipa bango, mongongo ewuti na mapata eyokani ete: « Tala muana nagai bolingi oyo nasepelayoka naye mingi boyoka». ⁶Na ntango bayekoli bayoki bongo banso bakweyaki na bilongi na bango mpo batondisamaki na kobanga makasi ». ⁷Na bongo yesu aye epai na bango, mpe alobi: «botelema, bobanga te» ⁸Boye batalaki na likolo kasi bamonaki moto te bobele Yesu. ⁹Lokola banbandaki kokita na ngomba, Yesu apesi ban go mitindo ete;« boyebisa moto te oyo bomoni, kino kkokisama elaka na muana muto kosekua na bomoi». ¹⁰Bayekoli misato oyo batunaki ye: « Mpona nini bakomi na mobeko bazali koloba, ezali na ntina monene ete Elia aya liboso?». ¹¹Yesu ayanoli bango: « Na solo, Elia akoya mpo na kobongisa makambo yonso. ¹²Kasi nalobeli bino: « Elia asila koya, Kasi bato bayebaki ye te. Nzoka nde , basalelaki yonso oyo ekokaki basala mpona ye. Na lolenge wana, mwana na moto akoleka na mpasi na maboko na bango». ¹³Boye bayekoli basosolaki ete ye azali koloba na ntina na Yoane mobatsi. ¹⁴Tango bazongaki epai ya bituluku ya bato, mobali moko ayaki na Yesu, afukameli liboso na ye. ¹⁵Mpe alobi: « Mokonzi, yokela muana nangai mawa zambi azali kokweya kokweya mpe konyokolma na mpasi mingi. Na boye akweyaki tango nyonso na moto mpe na mai. ¹⁶Naye epai ya bayekoli nayo, mpe bakokaki kobikisa ye». ¹⁷Yesu ayanoli: « libota na bozangi bondima mpe kobongola makambu na malamumu na mabe, kino ntango nini nakozala na binoseko? kino tango nini nakomemaka bino ntango nyonso? Bomema ye awa». ¹⁸Yesu apameli molimo mabe mpe ebimaki na kati naye. mwana mobali abikaki noki noki na ntango wana. ¹⁹Bongo bayekoli bapusanaki na Yesu na kobombala mpe balobi: « boni boni biso tokokaki kobengana milomo mabe wana te?». ²⁰Yesu ayanolaki bango : « Ewuti na kondima na bino nse moko. Zambi nalobeli bino na solo, soko b ozali na kodima ata moke lokola awangila, bokoloba na ngomba oyo, "longua awa mpe kende kuna" nyonso ekolongwa mpe eloko moko moko te ekoleka nguya na bino. ²¹kasi milimo mabe na ndenge oyo babenganaka yango bobele na mabondeli mpe losambo na zanga kolia. ²²Wana ezalaki bango na galileya , yesu alobeli bayekoli naye: « Mwana na moto akopesama na maboko na bato; ²³Mpe bakoboma ye, na sima ya mikolo misato akosekwa». Na yango bayekoli bayokaki mawa makasi. ²⁴Na tango bakomaki na kapelnauma, bakongoli na mosolo ya pako na tempelo bayaki epai na Petelo mpe balobaki, molakisi na bino afutaka pako te? ²⁵Petelo aynolaki: « iyo» Tango Petelo akotaki na ndako epai na Yesu, ye akamataki liloba moto na liboso mpe alobi: « Okanisi na likambo oyo boniboni Simona? bakozi na makili oyo bazuaka mpako to lifuta epai na banani? epai na bato na bango to epai na bapaya? ²⁶Tango Petelo ayanoli: « na bapaya» Yesu alobi : « na bongo bana bonka bazali nse na mobeko wana te mpo bafuta pako. ²⁷Kasi mpo ete tosumaka bato na kolokolo mosolo na pako te. kenda na mai buaka ndobo nayo mpe mbisi okobenda yango liboso, ofongola mpe okmona lopata. Kamata yango mpe kenda kofuta pako mpona biso nayo.

¹Tango jesu asili kolaba wane alongue na galilea pe akeyi na mabele ya juda na nzambe ya ebale ya jurda.
²Etulukuku ya bato balandi ye pe abikisi bango.³Balakisi mibeko bayei epayi na yesu ba lobi endingisami kolandana na mebeko mobali akoki kokabuana na mwasi na soki mbeba moko ezali? ⁴Yesu ayonoli pe alobi bo tango te ekomami uta ebandeli nzambe akelaki mobali pe muasi.⁵Pe ayebisi bango ya ngo wana mobali akotika tata na ye akosangana na mwasi na ye pe bango mibale kokoma mutu moko? ⁶Na bongo ba zali mibale te kasi moto moko na yongo oyo nzambe asangi mokakokabola te.⁷Ba yebisi ye pona nini moize apesiki mitindo a kopesa mokonda yo bo kabwani pe kobenga? ⁸Yesu ayanoli bango pona mitema makasi na bino, moize apesaki bino nzela ya kokabuana, ka na ebandeli ezaliki bongo te. ⁹Na lobi na bino moto nyoso akokabwana na mwasi na ye, soki asaliki ekobo te, te akeyi kobala mwasi mosusu asali kindumba pe moto oyo akobala mwasi aboma libala asali ekobo¹⁰Baye koli balobi ne yesu soki ezali bongo pona mobali ena ya kobala ezali te. ¹¹Kasi yesu alobi na bango ezali bato nyoso te bokoki kondi malakisi oyo, epesemeli po na kondima yango. ¹²Ezali na bato ba botama mikongo ekufa ata na libumu ya mama, ba mosusu bato nde ba bama bango mikongo, pe ba mosusu ezali bango moko pona bokonzi yo likolo. moto oyo andima malakisa oyo andima yango.¹³Awa bayeli yesu bana mike po atiela bango maboko kasi ba yekoli ba bandi kopesika bango. ¹⁴Kasi yesu alobi botika bana mike kopekisa bango te baya epayi na ngai po bokonzi ya likolo ezali mpo moto oyo akokami na bango. ¹⁵Atieli bango mabako, pe sima alongue wana.¹⁶Moto moko ayaki epayi na yesu, pe alobi moteyi na sala nini po zua moi ya seko? ¹⁷yesu ayonoli ye pona nini ozali kosenga ngai oyo ezali malumu? oyo azali malamumu ezali nzambe kasi soki olingi kokota na bokonzi yo likolo tosa mibeko. Moto alobi na ye mibeko nini jesu ayanoli ye¹⁸Moto alobi na ye mibeko nini jesu aya noli ye kobama te kosala kindumba te koyiba te kokosela moto likambo te , ¹⁹Tosa tata pe mama na yo, pe linga moni nga na lokola omilingaka²⁰Elenge mobali ayebisi ye na tosaka makambo nyoso wana nini lisusu na sala? ²¹Yesu alobi na ye soki olingo azala moto kokoka, tekisa nyoso azali na yango, pe zua misolo pesa na bakelala, pe yo okozua lifuta na lola. sima yaka pe landa ngai, ²²Tango elenge mobali oyoki maloba wana yesu azalaki koloba, akeyi na mawa po azalaki na bomengo mingi. ²³Yesu alabi na bayekoli ya solo na zali koloba na bino, ezali pasi po moto na mbango ikokota na bokonnzi ya likolo. ²⁴Na lobi na bino ezali pasi mingi te nyama ya shameau koko ta na lisusu ya tonga ke pona moto ya bomengo kokota na bokonzi ya nzambe. ²⁵Tango ba yekoli bongo ba komwe pe ba lobi nani solo akoki kobika? ²⁶Yesu atali pe alobi ya ngo ezali pasi pona bato kasi epayi na nzambete. ²⁷Bango petete ayanoli pe alobi tala biso to tika nyoso pona kolanda yo, okofuta biso nini?²⁸Yesu alobi na bango ya solo na lobi na bino oyo ba landa ngai, na eloko ekoya tango mwana ya moto oko vanda na kiti na ye ya kembo, pe boko vanda na ba kiti zomi na mibale, bokosambisa ma bota zomi na mibale, bo kosambisa ma bota zomi na mibale ya israel. ²⁹Moto nyoso atika ndako na ye ba ndeko ya mibali, bana na ye to lopango pona kombo na ngai ako zua mbala misutu pe akozue moyi ya seko. ³⁰Kasi ebele ya bato bazali liboso sikoyo ba kokoma bato ya suka pe ebele oyo ba zali ya suka ba kokoma bato na liboso

¹Tala bokonzi nalikolo ezali lokola mosala ebimeli na mabele,ebimi na ntongo mpona kozwa ba sali na elanga na vino. ²Tango bayokani nabasali mpona lifuti ya mokolo moko,atindi bango na elanga ya vino.³Abimi na ngonga ya misato mpe amoni basusu bazalaki wana,kasi basali eloko te. ⁴Ayebisi bango ,bino mpe bokende na elanga na vino,oyo esepelisi bino nakopesa bino yango,bongo bakendaki kosala.⁵Abimi lisusu na ngonga ya motoba pe na ngonga ya libwa asali ndenge moko. ⁶Mbala mosusu ,na ngonga ya zomi na moko abimi kotala,akuti ba mususu bazosala eloko te,alobeli bango;mpona nini bozo sala te kati na mokolo mobimba ? ⁷Bayanoli ye boye;mpamba te moto moko te azwi biso na mosala.Alobeli bango ,bino mpe lokola ,bokende na vino.⁸Pokwa eye,mokolo na elanga aye,alobi na kapita na elanga;benga basali nionso mpe pesa bango lifuti na bango,kobanda mokolo na suka kino mokolo ya liboso. ⁹Tango basali oyo bazwamaki na mosala na ngonga na zomi na moko ba ye,moko na moko azwaki lifuti naye. ¹⁰Tango basali ya yambo baye,bakanisaki kozwa ebele koleka ba mususu,nkasi bazwaki ndenge moko¹¹Sima yakozwa lifuti na bango,babangi koyima-yima na mokolo elanga. ¹²Balobi naye;basali wana basali kaka ngonga moko,nkasi ofuti biso nionso ndenge moko biso batu toniokwami kobanda tongo tiii ngonga oyo nasé ya moyi makasi.¹³Mokolo na elanga ayanoli na moko na bango;naboyi,nasali yo ata mabe moke te,toyokanaki te mpona lifuti? ¹⁴bozwa oyo ebongi na bino,bokende,na poni kopesa na basali ya suka lifuti ndenge moko na bino.¹⁵Nakoki kosala te oyo ngai moko nalingi nabiloko na ngai? Ebandi boni kolula mpo ngai nazali moto malamumu? ¹⁶Bongo moto yaliboso akokoma moto ya suka,mpe ya suka akokoma ya liboso,bamikanda mosusu ya kala ezo loba; babiangami bazali ebele kasi ba ponami bazali moke.¹⁷Ndenge yesu azalaki kokenda na yeruzalem,akamataki balikili naye zomi na mibale, na nzela ayebisi bango : ¹⁸Botala,tozokeda na yeruzalem ,mwana na moto bakokaba ye naba nganga nzambe mpe bakomi mibeko,bakokatela ye etumbu na kufa . ¹⁹Bakokaba ye naba pakano mpona basakana naye,kobeta ye mpe bako baka ye na kulunsi,kasi mokolo ya misatu akosekwa²⁰Bongo maman ya bana ya ezbedée aye na yesu na bana ye.Akumisi ye na losako,pe asengi ye eloko moko. ²¹Yesu ayanoli ye eloko nini mpenza olingi? Mwasi ayanoli ye ;ndima kotia bana na ngai,moko naloboko ya mobali mosusu na loboko ya mwasi na bokonzi nayo. ²²Kasi yesu ayanoli ye: Oyebe te oyo yo ozali kosenga ,yo okokoka komela kopo ya bololo oyo ngai nakomela ? Bayanoli yesu boye;tokokoka komela yango .²³Ayebisi bango namoni,kopo na ngai,bokomela yango kasi pona kovanda na loboko yakimobali to na oyo ya kimwasi ,ngai te nde nakopesa yo eyano ,kasi ezali mpona ba oyo tata abongisa. ²⁴Tango ba likili zomi bayoki masolo wana ,bakamwaki bango makasi. ²⁵Kasi yesu yesu abengi bango pe olobi: Oyebe bakonzi yaba bakano baza na nguya likolo na bango,batu na bango ya motuya baza na nguya likolo na bango. ²⁶Kasi ekozala bongo te mpona bino,oyo akolinga kozala likolo na bino,esengeli azala mosali na bino. ²⁷Oyo alingi azala moto na liboso kati na bino azala moto na sima. ²⁸Yango wana, mwana moto ayaki te poba salela ye kasi asala mpona kopesa bomoi naye nambeka ya bato ebele.²⁹Tango babimi na yerico,etuluku na bato balandaki ye. ³⁰Bakufi miso mibale bazalaki pembeni na nzela,tango bayoki ete yesu azali koleka,bagangaki mpe balobi;mokonzi mwana na dawidi yokela biso mawa. ³¹Kansi bato bazalaki kopekisa bango,baganga te bavanda kimia,bangangaki lisusu makasi koleka;mokonzi mwana na dawidi yokela biso mawa³²Bongo yesu atelemaki,abengi bango mpe atuni bango,bolingi nasalela bino nini? ³³Bango bayanoli ye ete ;tika miso na biso emona lisusu, ³⁴yesu atondi na mawa asimbi miso nabango,nambalaka miso nabango emoni mpe bakomi kolanda ye.

¹Yesu alobelaki bango lisusu na masese: ²Bokonzi na likolo ekokami na nkumu moko oyo azalaki kobongisa milulu ya libala mpona mwana naye ya mobali. ³Atindaki basali naye mpona kobenga bayi bazwaki nkasa yako biangama kasi baboyaki koya. ⁴mokonzi atindi lisusu basali mosusu nakoloba nabango;loba na bayi bazwaki biangama: Tala,nabomi ba niama mpe biloko nionso ebongisami . Boya na milulu na libala. ⁵Bato basundoli miango,bakeyi na makambo na bango mosusu na elanga,mosusu mombongo naye. ⁶Basusu bakangi basali wa mokonzi,kofinga bango mpe koboma bango. ⁷Mokonzi atondisami na kanda;mpe atindi mapinga naye koboma ba bomi wana mpe kotiya bango na motô na mboka na bango⁸Sima alobi na basali naye: Milulu ezali pene,kasi ba biangami babongisamaki te. ⁹Na bongo bokende kobengo bato nionso bokokuta na nzela baya na milulu ya libala. ¹⁰Basali bakeyi na nzela kobenga bato nionso,ya mitema malamumu mpe ya mitema mabe ,ndaku ya milulu etondaki na bato. ¹¹Tango nkumu akotaki mpona kotala ba biangami,amoni moto moko oyo alataki bilamba ya milulu te. ¹²Nkumu atuni ye: moninga,lolenge nini okoti awa ozangi bilamba ya milulu? moto wana azangi liloba. ¹³Bongo, nkumu alobi naba sali naye: Bokanga ye maboko na makolo bobwaka ye libanda namolili,esika na milelo mpe koswa mino. ¹⁴Mpo ete ebele babengami kasi ba ponami bazali moke¹⁵Na sima, bafarizi bakeyi kobongisa lolenge nini bako tiela yesu motambo na maloba naye. ¹⁶Batindeli ye basali nabango,elongo nabato na erode,balobi na yesu: Nkumu,toyebi ete olobaka solo mpe oteyaka nzela na nzambe na bosolo,okotelaka moto te mpe okabolaka bato te. ¹⁷Loba na biso,ozali kokanisa nini? ezali malamumu kofuta mpako epayi ya sezalo to te?¹⁸Kasi yesu ayebaki nkanza na bango ayanoli bango: Bato ya bilongi mibale !pona nini bozali komeka ngai? ¹⁹Bolakisa ngai likuta moko ya mpako,bapesi ye moko²⁰Yesu alobi na bango: elongi ya nini ezali awa pe kombo ya nani? ²¹Bazongisi ya sezalo ,bopesa na cezalo oyo ezali ya cezalo mpe na nzambe oyo ezali ya nzambe. ²²Tango bayoki bango,bakamwe,mpe batiki bakeyi²³²⁴Wokolo wana,ndambo naba saducena oyo baboyaka lisengwa,bayaki epayi naye,basengi ye: molakisi,mose alobaki:soki mobali akufi aboti te ,ndeko naye ya mobali esengi abala mwasi naye

¹Bongo Yesu alobi na etuluku ya bato mpe na bayekoli na ye. ²Alobi: « Balakisi mibeko na ba falisayi mosala na bango kolakisa bato mibeko ya Mose. ³Bongo botosaka bango mpe bosalaka makambo nyonso bakobanda koloba na bino, kasi bazali koloba makambo, kasi bazali kosalela yango te. ⁴Solo , bazali komemisa bato mikumba ya kilo na mapeka, kasi bango moko bazali kokoka komemma yango te. ⁵Bazali kosala makambo nyonso babima malamumu na miso na bato. Batongaka ba songe ya minene na ba nzambala na bango oyo ba lataka na tango ya losambo, bango bakomisala yango milaiyi. ⁶Bango balingaka kovanda na bisika ya liboso na kati ya feti mpe bango bavandaka na bakiti ya liboso na eyanganelo. ⁷Mpe balingaka bapesa bango losako na miso ya bato nyonso, mpe babengaka bango "Moteyi" na bato. ⁸Kasi bino babenga bino te « moteyi» bino bozali na moteyi moko, mpe bino nyonso bozali ba ndeko. ⁹Mpe Bobengaka moto te awa na mokili«Tata»; Nzambi tozali na tata moko, azali na likolo. ¹⁰Mpe ba benga bino te "bateyi" bazali na moteyi, moko ye nde Yesu Kristo. ¹¹Kasi oyo aleki bino esengeli azala mosali na bino. ¹²Moto nyonso akomitombola akokitisama, mpe oyo akomikitisa, akotombwama. ¹³Mawa na bino balakisi mibeko mpe ba falizayi, bato ya mayele mabe, bokangeli bato nzela ya bokonzi ya likolo. Mpe bino moko bo kokotate, bazali kosala nyonso mpona ba oyo balingi kokota bakota te. ¹⁴Mawa na bino balakisi ya mibeko mpe ba Falisayi bato ya lokuta bozali koyiba biliko ya basi bakufely mibali, mpe kaka na tango wana bo kosanaka kosambela mingi, yango wana bokozua etumbu ya makasi. ¹⁵Mawa na bino ba lakisi mibeko, ba Falisayi bato ya lokuta bo tambola la na mokili mobimba mpo na kozua mopaya oyo akondima kosambela Nzambe na biso bayuda mpe tango bokozua ye, bomisi ye moto na lifelo lokola bino bozali. ¹⁶Mawa na bino ba tambwisi ya bato bakufa miso, bino moko bomonaka te, mpe bo lobaka boye: « soki moto akati seleka na kombo ya Ndako na nzambe ezali na likambo te kasi sokimoto akati seleka na kombo ya ndako na Nzambe ezali na likambo te, kasi soki moto akati seleka na wolo, ebombama na kati ya ndaku ya Nzambe ya Nzambe akotosa seleka wana». ¹⁷Bino ba bolole, bakufa miso, na ba wowlo na ndaku ya Nzambe nini eleki? ¹⁸Boloba lisusu moto ako kata seleka na etumbeli asala eloko te. Kasi moto oyo akokata seleka ya makabo ezali na etumbelo esngeli atosala seleka na ye. ¹⁹Bino bato bakufa miso, eloko nini eleki, makabo to etumbeli oyo ebnulisaka makabo? ²⁰Boye, moto akokata seleka na etumbelo akati likolo ya biloko nyonso ezali wana. ²¹Mpe oyo akati seleka na ndako ya nzambe akati na ndako ya nzambe na oyo avandaka kuna ndaku ya Nzambe. ²²Mpe oyo akati seleka na kombo ya likolo akati liboso ya ngwende ya Nzambe oyo avandaka na yango. ²³²⁴Mawa na bino balakisi ya mibeko na ba falisayi, bato ya mayele mabe, bopesaka Nzambze eteni ya moko na kati ya biteni zomi ya makasa ya solo kitoko. bo bosani oyo eleki na mibeko, kosala bato bolamu. Bino ba tambwisi ya bato bakufa miso, bolongolaka nzinzi na kati ya mayi ya komela. Kasi bazali komela nyama monene ba bengi chamo. ²⁵Mawa na bino ba lakisi ya mibeko na ba Falisayi, bato ya mayele mabe, bosokolaka libanda ya kopo mpe ya sani, kasi kati na bino, bo tonda na moyibi na ba posa ya mabe. ²⁶Mofalisayi mokufi miso, sokola nanu kati na kopo mpe ya sani ekoma mpeto. ²⁷Mawa na bino balakisi mibeko mpe ba Falisayi. Bato ya mayele mabe, bokokani na Nkunda bapakoli langi ya pembe na libanda emonani kitoko, kasi na kati na yango etondi mikuwa ya ba kufi mpe makambo nyonso ya bosoto. ²⁸Lolenge moko na bino, bozali komonana lokola bato ya malonga na miso ya bato, kasi na kati botondi na mahyele mabe mpe masumu. ²⁹Mawa na bino balakisi mibeko na baFalisayi, bato na mayele mabe, bozali kotonga ba nkunda ya basakoli mpe bo bongisaka ba malita ya bato ya bosembo. ³⁰Bolobaka : « Soki tozalaka na tango ya batata na biso mbele to lingakakosanaga na bango te mpo na koboma basakoli». ³¹Na boye bozali na ko tatola bino moko, bozali bana ya ba oyo ba boma basakoli. ³²Bongo bino bozali kosukisa mosala oyo ba tata na bino basalaka. ³³Libota ya nyonka bokokima etumbu ya lifelo ndenge nini? ³⁴Yango wana, tala na tindeli bino ba sakoli, bato ya bwania mpe ba lakisi mibeko. Bo koboma bango mpe bo baka mosusu. Mpe bokobeta ba mosusu na biyan,genelo, mpe bo ko landa bango na ba mboka nyonso. ³⁵Lifuti na bino ezali makila ya bato na bosembo oyo bobomaka na mokili, kobanda makila ya Abelmoyengebene, tii na makila ya zakalia, Baracie, oyo bo bomaka na kati na ndaku ya bosantu na mesa ya mabonza. ³⁶Ya solo, na lobi, bokozua etumbu na makambu wana. ³⁷Yelusaleme, yo oboyi ba oyo ngai na tindelaki yo mpe obambi bango mabanga. Mbala boni na lingaki kosangisa yo lokola soso asangisaka bana naye na nse ya mapapu, bolingaki te. ³⁸Botala ndako na bino ekawuki. ³⁹Bongo nalobi na bino bokomona lisusu te tii na tango bokoloba: « Apambolama oyo azali koya na kombo ya Mokonzi».

¹Yesu abimi na tempelo mpe akeyi,ba likili naye bapusanaki pene naye mpona koyebisa misala yakotonga tempelo. ²Ye ayanoli bango: Bozo mona makambo te? Ya solo nazo loba nabino : Libanga moko te ezala likolo na libanga mosusu oyo ezanga kobaluka. ³Evandaki ye nangomba olivia ,ba likili ba yaki pene naye na kuku kotuna ye,lobela biso, tango nini makambo oyo ekoya,bilembo nini ya bozongi nayo mpe bilembo na suka na mokili? ⁴Yesu ayanoli bango boye : Bosala keba ,moto akosa bino te . ⁵Yeba ete ebele ya bato bakoya nakombo na ngai ; nakoloba ngai nazali klisto mpe bato ebele bako pengwa. ⁶Bokoyoka bakolobela bitumba,pe bitumba ya sika bipayi na bipayi,bomitungisa te,boyeba ete biloko wana ekoya ,kasi,ezali suka ya mokili te. ⁷Yeba ekolo ekotelemela ekolo mosusu ,mpe bokonzi ekotelemela bokonzi mosusu,nzala ekoya mpe mabele ekoningana na bisika ebele. ⁸Nionso wana ekozala ebandeli ya pasi yakobota. ⁹Bakokaba bino na minioko ya ndenge na ndenge,pe bako boma bino ,mokili ekoyina bino na tina ya kombo na ngai . ¹⁰Ebele bakobetana mabaku,bakoyinana bango na bango. ¹¹Ebele yaba sakoli ya mabe bakotelema mpe bako pengwisa ebele na bato. ¹²Pamba te mabe ekomata ngomba makasi,bolinga na bato ebele ekosila. ¹³Oyo akoyika mpiko kino suka akobikisama. ¹⁴Mpe sango malamu ya bokonzi na nzambe ekosakolama mokili mobimba mpe matatoli ekozala ,yambo suka eya. ¹⁵Yongo wana ,tango bokomona bosoto,makambo mabe oyo mosakoli daniela alobaka tango atelemaka na liboso na esika nabule(tika moto nionso akotanga yango asosola. ¹⁶Tika ba oyo bazali na yudeya bakima naba ngomba. ¹⁷Tika oyo nazali likolo na ndaku akita te na ndaku naye,mpona kozwa eloko oyo ye alingi. ¹⁸Tika oyo azali na bilanga azonga te na ndako naye mpona kozwa kazaka naye. ¹⁹Mawa na basi na zemi mpe ba oyo bakomelisa bana mokolo wana! ²⁰Bobondela makasi mpo ete kokima na bino ezala na tango ya malili makasi to mokolo na sabata te. ²¹Mpamba te minioko ekozala makasi koleka,nanu esalama te wita mokili ebanda,kino tango oyo,mpe ekotikala kozala te. ²²Soko mikolo ezali mikusé te,moko te alingaki abika,kasi na tina yaba ponami mukolo ekomi mukusé. ²³Soki moto ayebisi bino;botala,klisto azali awa ,to klisto azali kuna, bondimela ye te. ²⁴Mpamba te ba klisto ya lokuta naba sakoli ya lokuta batondi,bakoya mpe bakosala bilembo mpe bikamwa,mpona kopengusa ba ponami. ²⁵Botala,nayebisi bino yango liboso. ²⁶Soki bakoyebisa bino;botala,klisto azali na mabele ezanga matiti,kokende te,to azali na ndako na fulani,kondima te. ²⁷Ndenge moyi ebimaka na ebimelo na tango engalaka tiii na esika ekotaka,ndenge ekozala koya ya mwana na moto. ²⁸Esika ekozala bibembe yaba niama ,esika nde ekozala bandeke oyo eliaka musuni. ²⁹Bongo sima ya tango ya minioko,moyi ekokoma molili,sanza ekozanga kongala,minzoto ekokweya likolo,nguya nionso ya likolo ekoningana. ³⁰Na bongo elembo ya mwana na moto ekomonana nalikolo,mpe bikolo nionso ya mabele bako yima-yima. Bakomona mwana na moto koya na lipata na nkembo na likolo na nguya mpe nkembo. ³¹Na mingongo ya kelelo,akotinda ba angelou naye mpona kosangisa baponami na mokili mobimba. ³²Tala bozwa ndakisa ya nzete ekawuka,soki omoni bitape ya nzete ebimisi matiti,bokoyeba ete ngonga na mbula ebelemi. ³³Lolenge moko,tango bokomona makombo nionso wana,bokoyeba ete akomi pene,na ekuke. ³⁴Solo nazali koyebisa bino,ekeke oyo ekoleka te yambo makambo oyo ekoma. ³⁵Likolo mpe mabele ekoleka,kasi maloba na ngai ekoleka te. ³⁶Kasi mpona mikolo oyo mpe ngonga oyo,moko te ayebi,atako ba angelou nalikolo,ata mwana na moto pe ayebi te kaka tata ye moko. ³⁷Ekozala ndenge na tango na nowa,bongo nde mwana na moto akoyela. ³⁸Lokola na mikolo wana yambo mbula ebeta bato bazalaki kolia pe komela,bazaki kobala mpe kobalisa kino nowa akotaki na masuwa. ³⁹Bandimaki te ke ekosalama kino tango mbula ebetaki mpe ememaki bango, lolenge wana nde ekozala koya ya mwana na moto. ⁴⁰Bato mibale bakozala na elanga;moko akonetolama mpe moko bako akobwakisama. ⁴¹Basi mibale bakozala na mosala yakotuta bileyi na liboka moko akokende mosusu akobwakisama. ⁴²Bomilengela mpo ete boyebi te mokoli nkumu na bino akoya. ⁴³Boyeba ete soki mokolo ndako ayebaka ngonga nini moyibi akoya,okomilengela akolinga te bakuluna bakotela ye. ⁴⁴Yango wana,esengeli kokengela tango nionso. ⁴⁵Nani wana mosali ya malam mpe ya bwanya,oyo molakisi naye atie ye na ndaku naye,mpona kopesa ye yakolia natango esengeli? ⁴⁶Apambolama mosali tango molakisi akokuta ye kosala bongo tango akoya. ⁴⁷Ya solo nazali koyebisa bino molakisi akotombola ye likolo ya makambo naye nionso. ⁴⁸Kasi soki mosali yamabe amilobeli naye moko: Molakisi na ngai akoya sikoyo te, ⁴⁹mpe akomi kobundisa basali mosusu, kolia mpe komela namilangwa, ⁵⁰molakisi ya mosali wana akoya mokolo moko oyo mosali akoyeba te, mpe natango oyo akokaki kokanisa te. ⁵¹Molakisi naye akokata ye ndambu ndambu pe akokokisa ye na bato yabilongi mibale,akotia ye esika ya milelo mpe yako suwa mino.

¹Bongo bokonzi ya likolo ekokani na basi moseka zomi oyo bakamati mwinda na bango,bakendaki kokutana na mobali ya libala. ²Mitano na bango bwanya mitano mosusu bwanya te. ³Tango basi oyo bazangi bwanya bazui ba mwinda na bango, bazuaki mafuta te. ⁴Kasi basi ya bwanya bazui mafuta mpe mwinda na bango. ⁵Wana molongani nabango awumelaki,balembaki mpe balalaki. ⁶Kasi na katikati ya butu,bayoki mongongo: Tala molongani azoya,bokende koyamba ye. ⁷Basi nionso balamuki mpe bakomi kobongisa ba mwinda na bango. ⁸Basi oyo bazangaki bwanya balobi naba oyo ya bwanya;bopesa biso ndambu ya mafuta mpo ete ba mwinda na biso elingi kokofa. ⁹Kasi basi ya bwanya ba yanoli; ezali moke mpona bino pe biso,bokende kosomba epayi ya bateki¹⁰Tango bakeyi kosomba molongani akomi, basi ya bwanya oyo bamilengelaki bakendaki naye na libala mpe ekuke ya ndako ya libala ekangamaki. ¹¹Sima ba oyo bakendaki kosomba mafuta bayaki mpe balobi;molakisi,molakisi fongolela biso ekuke. ¹²Solo solo nazali koyebisa bino nayebi bino te. ¹³Bomi lengela mpo ete boyebi mokolo te mpe ngonga te.¹⁴Mpo ete ekozala lokola moto oyo alingi kosala mobembo na mokili mosusu,abengi basali naye mpe akamboli bango bozwi naye. ¹⁵Na moko apesi mpata mitano,mosusu mpata mibale mpe mosusu mpata moko moto na moto azwi mbongo na motuya ekoki na nguya naye yako salela mpe moto yango akeyi na mobembo nayo. ¹⁶Noki-noki oyo azwa mpata mitano atieyangi na misala naye mpe eboti mpata mosusu¹⁷Lolenge moko na oyo azwaki mpata mibale atiyango na misala eboti mibale mosusu. ¹⁸Kasi mosali oyo azwaki mpata moko akeyi kokunda yango bongo ya molakisi naye.¹⁹Tango eleki mwamoke,molakisi yabasa azongaki mpe atunaki bango. ²⁰Mosali oyo azwaki mpata mitano abakisi mitano mosusu,mpe alobi molakisi opesaki ngai mpata mitano tala nabakisi mitano mosusu. ²¹Mpe molakisi alobi ezali malamumu,obongisami namosala,ozalaki nalimemia na makambu ya moke mpe nakopesa yo ya mingi koleka,kota na esengo ya molakisi nayo²²Ye oyo azwaki mpata mibale aye,tala nabakisi mpata mibale mosusu. ²³molakisi alobi malamumu,mosali ya sembo,ozalaki sembo na makambo ya moke nakopesa yo makambo ya munene,kota kati na esengo ya molakisi nayo. ²⁴Na suka,mosali oyo azwi mpata moko,akeyi mpe alobi ;molakisi naye ete ozalaka moto ya motema makasi,obukaka na esika oloni te,mpe okotaka na esika osalaki te. ²⁵Na bangaki makasi,nde nakendaki kobomba mpata nayo nakundaki yango nasé ya mabele,tata,yango oyo nazongiseli yo. ²⁶Kasi kolo naye ayanoli: Na nkanza mpe botawu,oyebaki ete nabukaka esika oyo naloni te. ²⁷Esengaki atiya mbongo na ngai na banke ,nakozonga na ngai mbele nazwi na matabisi. ²⁸Bobotola ye mpalata mpe bopesa na oyo azana yango zomi. ²⁹Mpo ete na oyo azali na yango ,bakobakisela ye yango,kasi oyo azangi bakolongola ata ndambu oyo azali nayango. ³⁰Bwaka mosali oyo azangi tina na molili libanda,esika ya milelo mpe kosuwa mino. ³¹Tango mwana na moto akoya na kembo naye mpe elongo na ba angelou,akovanda ngwende na ye nakembo. ³²Ba bikolo nionso ekosangana liboso naye mpe ye akokabola bato,lolenge mobateli mpate akabolaka ba mpate na ba ntaba. ³³Akotiya ba mpate naloboko naye ya mobali,mpe ba ntaba na oyo ya mwasi. ³⁴Na boye mokonzi akoloba naba oyo bazali na loboko ya mobali:boya bino oyo bopambolamaki epayi ya tata na ngai,bozwi bokonzi oyo ebongisama mpona bino wita ebandeli ya mokili. ³⁵Mpo nayokaki nzala bolesaki ngai , bopesaki ngai mayi natango ya posa ,nazalaki mopaya boyambaki ngai . ³⁶Nazalaki bolumba bolatisaki ngai,nabelaki bosalisaki ngai mpe nazalaki na boloko boyaki kotala ngai. ³⁷Na bongo bato na sembo bakoyanola mokonzi;nkumu,tango nini tomonaki yo nanzala ?Tango nini topesaki yo yako lia? Tango nini topesaki yo yakomela? ³⁸Tango nini toyambaki yo lokola mopaya? Tango nini tolatisaki yo bilamba ? ³⁹Tango nini tomonaki yo kobela? Tango nini totalaki yo na boloko? ⁴⁰Mpe mokonzi akoyanola solo-solo nazalikoyebisa bino,nionso oyo bosalaki mpona bandeko na ngai ezali nde na ngai bosalaki⁴¹Mpe akoloba naba oyo ya loboko ya mwasi:Bolongwa mosika na ngai,bolakelami mabe, bokende na motô yalibela oyo ebongisama mpona zabolo naba angelou naye. ⁴²Mpo nayokaki nzala bopesaki ngai yako lia te,mpe nayokaki mposa bopesaki ngai yako mela te; ⁴³nazalaki mopaya boyambaki ngai te; nazalaki bolumbu bolatisaki ngai bilamba te;nazalaki kobeke mpe na boloko bino boyaki kobongisa ngai te.⁴⁴Bakozongisela ye nakoloba ete;nkumu; tango nini tomonaki yo na nzala,na mposa ya mayi,mopaya,bolumbu,kobela ,na boloko mpe to salelaki yo te? ⁴⁵Mpe akoyebisa bango na solo nazali koyebisa bino,oyo bino bosalaki te naba ndeko na ngai ezali na ngai nde bosalaki te. ⁴⁶Mpe bango bakokende na moto ya libela mpe bato na sembo na bomoyi ya seke.

¹Yesu asilisi maloba naye nyonso, alobi na bayekoli naye: ²« boyebi pasaka ekozala na sima ya mikolo mibale mpe mwana na moto akokabama mpo nakobakisama na ekulusu». ³Bakonzi ya nganga Nzambe mpe ba nkumu ya bonka bayanganaki epai na nganga mokonzi Kaife. ⁴Basali likita mpona kokanga Yesu na nkuku mpe koboma ye. ⁵Balobaki ete ezali na kati na milulu te mpona bato batomboka te. ⁶Yesu azalaki na Betania epai na simona moto na bokono bwa maba. ⁷Ezalaki bango na mesa kolia, Muasi moko aye epai naye na molangi na malasi na motuya na solo kitoko. Asopi yango na likolo na moto naye. ⁸Bayekoli basilikli mpe balobi, mpona nini libebi ya boye? ⁹Malamu malasi oyo esengeli etekama na motuya makasi, mosolo bapesa na babola. ¹⁰Kasi Yesu lokola ayebaki bango alobi na bango, mpona nini bozali komitungisa mpona ntina na mwasi oyo? asali malamu mpo na ngai. ¹¹Babola bakozala nabino tango nyonso, kasi bokozala na ngai libela te. ¹²Tango asopi malasi na nzoto na ngai, asali yango mpona bokundami na ngi. ¹³Yasolo na yebisi bino, bipayi binso sango malamu oyo ekosakolama na mokili kombo ya mwasi oyo ekonzanga kosakolama te mpo na kokamisa ye. ¹⁴Moko na bayekoli na kombo Yuda Isakaliota, akendeka na bakonzi ya banganga Nzambe. ¹⁵Mpe alobi, bopesa nga nini mpo na kaba ye na bino? Bapesakiye Ntuku misato na palata. ¹⁶Wuta mokolo wana alukaki lolenge yakokaba ye.

¹Tango tongo etani, bakonzi ya baganga nzambe banso na ba nkumu ya mboka basali likita po na koboma Yesu. ²Sima ya kotia ye singa, ba mokumbi o boso bua Poso Pilato, mokonzi ya engumba. ³Tango Ydasi moteki na Yesu amoni ete bakateli yesu etumbu ya kufa, ayoki pasi o motema, azongisi misolo tuku misato epayi ya bakonzi ya banganga nzambe mpe ba nkumu. ⁴Alobi: «Nsumuki zambi na sopi makila ya moto oyo asali mbeba te.» Bayebisi ye: «Ya biso nini? Etali yo.» ⁵Yudasi abuaki misolo tuku misato na kati ya ndako mosanto pe amityaki singa o kingo. ⁶Bakonzi ya banganga nzambe balokoti misolo pe balobi: «Epekisami kotya misolo ya makila o kati ya sanduku ya makabo.» ⁷Bayangani mpe basombi na misolo wana elanga ya mosali mbeki mpo na kokunda bapaya. ⁸Kino lelo, elanga ena ebiangami «elanga ya makila» ⁹Boye nde ekokisami oyo elobaki mosakoli Yelemia: «Bakamati misolo tuku misato nde ntalo oyo bana Isalaye bandimi.» ¹⁰Epesamaki engebene motuya na elanga ya mosali mbeki ndenge mokonzi apesaki mitindo. ¹¹Sik'oyo bamemi Yesu o boso bua moyangeli pe atuni ye: «Yo nde Mokonzi ya bayuda? Yesu ayanoli: «Olobi» ¹²Kasi tango banganga nzambe pe bankumu bafundaki ye, ayanoli te. ¹³Bongo Pilato atuni ye: «Oyoki te ndenge bazali kofunda yo?» ¹⁴Kasi ayanoli ata moke te. pe moyangeli akamwaki penza. ¹⁵Lkola momeseno, moyangeli azalaki kobimisa mokangami moko na eyanga ya Pasika oyo baponi. ¹⁶Natango wana, ezalaki na mokangami moko ayebanaki, nkombo na ye Balabasi. ¹⁷Tango basanganaki Pilato atuni: «Bolingi natika nani? Balaba to Yesu babengi Klisto?» ¹⁸Ayebaki ete bakabi Yesu po na zuwa. ¹⁹Efandaki ya ngbende ya bazuzi, mwasi na ye atindeli ye liloba: «Kosala moto wana mabe te, po natungisami mingi na butu ya lelo na ntina na ye.» ²⁰Nganga nzambe mokonzi na bankumu bandimisi bato mpo basenga Balaba mpe baboma Yesu. ²¹Moyangeli atuni bango: «Na bango mibale, bopni nani? Bazongisi Balaba» ²²Pilato atuni bango, nasala boni na Yesu oyo babengi Klisto? Bayanoli: «Baka ye o ekulusu.» ²³Alobi: «Mbeba nini asali?» Kasi bagangaki lisusu makasi: «Baka ye o ekulusu.» ²⁴Lokola Pilato alongi bango te, mpo babandaki kotomboka, azwi mayi, asukoli maboko liboso na bato, alobi: «Makila na ye na mutu na ngai te, bosala ndenge bolingi.» ²⁵Bato banso balobi: «Makila ma ye ekwela biso mpe bana na biso» ²⁶Mpe atikaki Balaba, kasi abetisaki Yesu fimbo mpe apesi ye abakama na ekulusu. ²⁷Basoda ya moyangeli bakei na Yesu na esika ya kosamba, pe basangisaki kopani ya basoda. ²⁸Balongoli ye bilamba mpe balatisi ye zambala ya motane ngwa. ²⁹Batongi ekoti ya nzube mpe balatisi ye, bapesi ye lingenda na loboko ya mobali, kofukama mpe koseka ye. Bazali koloba: «Losako Mokonzi ya bayuda.» ³⁰Babwakeli ye nsoi, babeti ye fimbo na mutu. ³¹Sima ya koseka ye, balongoli ye kazaka, bazongisi bilamba na ye mpe bamemi ye mpo abakama na ekulusu. ³²Tango babimi, bakutani na Simoni ya Silene, bakumbisi ye ekulusu na makasi. ³³Ekomi bango na Gologata, elingi koloba: «mokuwa ya moto» ³⁴Bapesi ye masanga basangisa na mayi ya bololo, tango ameki, aboyi komela. ³⁵Sima ya kobaka ye na ekulusu, bakaboli bilamba na ye mpe babeti yango mbese. ³⁶Mpe bafandi kosenzela ye. ³⁷Bakomaki ntina ya etumbu na likolo ya mutu boye: «Ezali Yesu, Mokonzi ya Bayuda.» Babaki ye na miyibi mibale, moko na ngambo ya mobali mpe mosusu ngambo ya mwasi. Baleki nzela bazalaki kofinga ye mpe koningisa mitu. Mpe koloba: «Olobaka ozali na makoki ya kobuka ndako nzambe mpe kotonga yango na mikolo misato.

¹Sima na Sabate, na tongo ya mokolo ya liboso ya boso, Mali a ya Magadala mpe Malia mosusu, ba kendaki mpona kokota na nkunda. ²Tala mabele eninganaki makasi, mpo muanze akitaki na likolo, aye mpe alongli libanga mpe afandi likolo na yango. ³Lolenge na ye ezalaki kongala lokala moi mpe bilamba na ye ezalaki pembe makasi. ⁴Bakengeli ba bangaki makasi mpe ba komaki lokola bakufi. ⁵Mwanze asololi na basi mpe alobi na bango, bi tjungisa te, na yebi ete bozali koluka Yesu oyo babakakiye na ekulusu. ⁶Aza lisusu awa te, asekwi lolenge alobaki. Boya mpe botala esika oyo batiaki ye. ⁷Bokende noki mpe boloba na ba ayekoli naye: « Asekwui kati na bakufi mpe botala, azali kokende liboso na bino na galileya. Kuna nde bokomonaye». Boye nalobi na bino. ⁸Bopye basi balonguaki noki noki na lilita ba tondaki na nsomo mpe na esengo, bakimaki mbangu epai na bayekoli. ⁹Kasi tala Yesu akutanaki na bango mpe alobi: « kimia ezala na bino» BAsi basi bakei mpona kosimba makolo naye mpe ko fukamela ye. ¹⁰Boye Yesu alobi na bango, « bozala na bobangi te. Boloba na bandeko nanga bakende na Galileya kuna nde bakomona ngai». ¹¹Tango bazali kokende na nzela, ndambo ya bayekoli bakoti na engumba mpe balobi na ba nganga Nzambe makambo nyonso elekaki. ¹²Tango na ba nganga bakutanaki na bampaka mpe basololaki na makambo yango, bapesaki misolo mingi na ba solda. ¹³Mpe bayebisaki bango baloba ete bayekoli na Yesu bayaki koyiba nzoto naye na butu tango tozalaki na pongi. ¹⁴Soki likambu oyo oyokani na matoyi ya moyangeli ya etuka biso tokokitisa motema naye mpe bokozua etumbu moko te. ¹⁵Boye basoda bazuaki mmbongo mpe basalaki ndenge ba teuaki bango. Makele wana epanzani kati na bayuda kino moyi mua lelo. ¹⁶Kasi ba zomi na moko bakenadaki na galileya na ngomba oyo Yesu alakisaki bango. ¹⁷Tango bamonaki ye, bafukamelaki ye kasi ba mosusu batiaki tembe. ¹⁸Yesu apusanaki pembeni na bango alobi na bango boye: « Bokonzi nyonso epesameli ngai na likolo mpe na nse. ¹⁹Bokende bokomisa mabota nyonso bayekoli, ba batisa bango, na kombo na Tata mpe na muana mpe na molimo mosanto. ²⁰Bo lakisa bango batosa makambo nyonso na lakisaki bino. Mpe tala ngai nazali na bino kino suka ya mokili».

Malako

1

¹Awa ebandeli na sango malamau na Yesu-Christu, mwana na Nzambe. ²Bo ekomami o mokanda mwa mosakoli Isaya; natindi o boso bwa yo mosakoli wa ngai, ye nde akobongisa nzela na yo. ³Azali mongongo ya moto oyo azali konganga o lisobe ete: Bongisa nzela ya Mokonzi, mpe bosomebala bilekeli bia ye. ⁴Yoane abimi pwasa, kolakisa bato o lisobe, mpe koteyaka libatizi ya mbongwana, mpo na bolimbisi ya masumu. ⁵Etuka mobimba ya Yudea elongo na bayei mboka Yelusalemi, bazalaki kokende epai na ye, kotubela masumu na bango mpe kozwa libatizi. ⁶Molato ya Yoane ezalaki bongo mposo ya mpunda ya lisobe mpe mokaba ya mposo ya nyama, mpe azalaki kolia mpasu mpe mafuta ya nzoyi ya nzamba. ⁷Mateya na ye azalaki kolobela nguya ya moto akoya sima naye, mpe bozangi nguya epai ne ye, mpo akoki kofungola ata sapato na ye. ⁸Ngai nabatizi bino o mai, ye akobatisa bino na molimo mosantu. ⁹Eutaki Yesu na Nazareth kokenda Galilea. Abatisamaki na Yoane, na ebale ya Youludani. ¹⁰Sima ya libatizi na ye o ebale Youludani, likolo efungwami mpe Molimo mosantu ayei na ye lokola ebenga. ¹¹Mpe mongongo makasi kowuta o mapata, koloba ete: oyo azali mwana na ngai wa bolingo, esengo na ngai. ¹²Mpe molimo ekumbi ye na lisobe. ¹³Asalaki mikolo tuku minei na lisobe, kuna amekamaki na satana, mpe ba mwanze bazalaki nzinga-nzinga na ye, kosenzela ye na nyama ya nzamba. ¹⁴Sima ya bokangami ya Yoane, Yesu akomi o mboka Galilea, mpe abandi kosakola sango malamau ya Nzambe. ¹⁵Nakolobaka: « ngonga ebeti mpo na boyeyi bwa bokonzi bwa likolo. Bobongola mitema mpe bondima sango malamau.» ¹⁶Ezalaki ye koleka pembeni ya mayi ya mboka Galilai, amoni balobi mbisi babale, Simoni na Andele. ¹⁷Yesu alobi bango: «boya mpe bolanda ngai, nakokomisa bino balobi ya bato» ¹⁸Na lombangu basundoli minyama na bango, mpe balandi ye. ¹⁹Ezalaki Yesu kotambola mwa mosika na ebale, amoni Yakobo, mwana na Zebede, elongo na ndeko na ye Yoane, kati na bwato kobongisa minyama. ²⁰Abiangi bango, na mbisa batiki tata na bango Zebede kati na bwato, elongo na basali, mpe bango balandi ye. ²¹Ekomaki ye na Capernawume, o mokolo mwa eyenga, Yesu akendaki na eyanganelo ya bayuda mpe ateyaki. ²²Bato bakamwaki mateya na ye mpo azalaki koteya lokola moto azali na bokonzi kasi lokola bakomi na mibeko te. ²³Bobele na ngonga ena, moto moko azalaki na molimo na mbindo kaki na eyanganelo ya bayuda, angangi makasi. ²⁴Koloba boye: «Biso na yo likambo nini? Yesu na Nazarete, oyei mpo obebisa biso? ozali mosantu na Nzambe. ²⁵Yesu apameli molimo na mbindo ete: Fanda kimia mpe bima kati na ye!» ²⁶Na mbisa molimo na mbindo ekweisi ye o nse mpe ehami. ²⁷Bayi mboka batondaki na nsayi, na kokamwa soki mateya etonda bokonzi boye, ewuti waqpi? oyo ekopesa mitindo na milimo mbindo mpe kotosa ye. ²⁸Bongo sango yango epanzanaki noki o mboka Galilai. ²⁹Mpe sima ya kobima na ye o eyanganelo ya bayuda, akei o ndako

ya Simoni mpe Andele, elongo na Yakobo mpe Yoane. ³⁰Nzoka nde bokilo na Simoni azalaki kobebe mpe balobelaki Yesu na ntina na ye. ³¹Bongo Yesu abelembi mpe akwi ye na loboko mpe atelemisi ye ngwi, bokono bosili mpe abandi kosalela bango o ndako. ³²O pokwa yango, bamemeli ye baoyo yonso bazalaki na bokono mpe milimo ya mbindo. ³³Engumba mobimba eyanganaki o ekuke. ³⁴Abikisi babeli nzike mpe abangani milimo mbindo, kasi alingaki te ete milimo na mbindo koloba, nzambi ayebaki bango. ³⁵Lokola molili ezaki naino, atelemaki mpe akeyi ye moko o esika ya bobombami, wana nde abondeli. ³⁶Simoni, elongo na baoyo bazalaki na ye, baluki ye. ³⁷Ekuti bago ye mpe balobi na ye :« Batu banso bazali koluka yo» ³⁸Alobi: « tohama, tokenda bingumba nzinga-nzinga, mpo nateya lokola, yango mosala nayeli. ³⁹Bongo angaikaki Galilai mobimba, koteya o biyanganelo ya bayuda mpe kobengana milimo mbindo o kaki ya bato. ⁴⁰Moto na maba moko abelembi na ye, alombi ye mabolongi o nse koloba :« soko okoki kokomisa ngai peto.» ⁴¹Yesu atondisami na mawa, asemboli loboko mpe asimbi ye mpe alobi boye:« Nalingi. koma peto.» ⁴²Mbala yoko, bokono bwa maba bokei, mpe akomi peto. ⁴³Yesu akebisi moto ona mpe azongisi ye, ⁴⁴na koloba boye: koyebisa moto te, kasi kenda komitalisa epai ya nganga Nzambe, mpe pesa mbeka bo elobi Mose na ntina na kopetolama, lokola litatoli epai na bango. ⁴⁵Kasi abandaki koyebisa na moto yonso mpe sango yango epanzani na lolenge ete Yesu akokaki kokota na kimia te na bingumba, mpe afandaki na esika na ye moko, nde bato bazalaki koya apai na ye.

¹Sima ya mikolo, Yesu azongaki na Capernawume. tango bato bayokaki bozongi naye, ²ebele bayanganaki kino esika ezalaki lisusu te. Yesu ateyi bango liloba na Nzambe. ³Bato mosusu bamemeli Yesu ebosono moko, amemami na bato minei. ⁴Lokola bato bazalaki ebele, esika ya kokomisa moto ona epai na Yesu ezalaki te. babuti o likolo ya ndako, batoboli mpe bakotisi ye, alali likolo ya mbeto liboso ya Yesu. ⁵Yesu amoni kondima na bango, alobi na ebosono: «Mwana na ngai, masumu na yo malimbisami» ⁶Bakomi mikanda mosusu bafandaki wana, bakanisi o mitema mia bango: ⁷«Ebandi boni moto oyo aloba boye? Atuki Nzambe I Nani akoki kolimbisa masumu soko Nzambe te?» ⁸Yesu lokola ayebaki makanisi na bango, alobi na bango: mpo na nini makanisi boye o mitema mia bino? ⁹Nini ezali pet koloba, masumu na yo elimbisami to telema kamata mbeto na yo mpe kenda? ¹⁰Kasi mpo boyeba ete mwana na moto azali na bokonzi ya kolimbisa masumu, alobi na ebosono: ¹¹telema! zonga na ndako na yo. ¹²Atelemi mbala moko, azwi etoko na ye mpe akei. bato yonso bakamwi komona yango mpe bakumisi Nzambe koloba boye: «Naino tomona likambo ya boye te.» ¹³Yesu atiki Capernaum mpe atamboli pembeni na libeke. Etuluku ya bato bayei mpe ateyi bango. ¹⁴Tango abandi koleka, amoni mwana ya lewi, Alfe. afandaki esika na ye ya mosala mpo nakofutisa pako. Yesu alobi na ye «landa ngai.» Atelemi mpe alandi Yesu. ¹⁵Sima na mikolo Yesu azalaki kolia o ndako ya Lewi elongo na basumuki mpe bayekoli na ye, bazalaki ebele kolanda ye. ¹⁶Balakisi mibeko mpe bafalisayo batuni bayekoli : «Mpo nanini azali kolia mpe komela elongo na basumuki mpe bakongoli mpako?» ¹⁷Yesu, sima na koyoka yango, alobi na bango: Bato oyo bazali nzoto kolongonu, bazalaka na posa ya monganga te. Bobele babeli. Nayaki koluka bayengebene te, kasi basumuki/ ¹⁸Bato mosusu bayei mpe batuni Yesu: «Ntina nini bayekoli ya Yoane mpe Bafalisayo bakilaka kasi oyo ya yo te?» ¹⁹Yesu ayebisi bango : Bomona wapi babiangami na libala bazali kokila tango bazali elongo na mobali ya libala? Tango yonso bazali elongo na mobali ya libala, bakoki kokila te. ²⁰Kasi mikolo mikoya, wana mobali ya libala akoazala elongo na bango te, nde bakokila o mikolo mina. ²¹Moto moko te atongaka elamba ya sika likolo ya oyo ya kala, elingi koloba ete moko mpe mosusu ekopasuka makasi. ²²Bongo Yesu abakisi; moto moko te atiaka vinio ya sika o kati ya mbeki ya kala, pamba te, vinio ekopasola mbeki, mpe bakozanga vinio na mbeki. «Kasi , esengeli kotia vinio ya sika o mbeki ya sika.» ²³O mokolo mwa eyenga, Yesu azalaki koleka kati na bilanga ya masangu mpe bayekoli na ye babandi kobuka mbuma na yango. ²⁴Bongo Bafalisayo balobi na ye: «mpo na nini bazali kosala oyo mobeko elingisi te mokolo mwa eyenga?» ²⁵Ayanoli bango: Batanga naino te oyo Dawidi asala, wana ezalaka ye na bosenga mpe nzala? (ye na bato azalaka na bango) ²⁶Lolenge bakotaki o ndako Nzambe tango Abiatale azalaki nganga Nzambe mokonzi, baliaki kwanga ebulisami (eloko oyo epekisami na moto yonso longola banganga nzambe) mpe apesaki baoyo bazalaki na ye elongo. ²⁷Yesu asukisi boye: mokolo mwa eyenga esalama mpo na moto kasi moto asalama mpo na mokol mwa eyenga te. ²⁸Yango wana, mwana na moto azali mokonzi ya mokolo mwa eyenga.

3

¹Yesu-Christu akoti na eyanganelo, wana ezalaki moto moko na loboko ya kokauka. ²Bamosusu bazalaki kotala ye soko akobikisa ye mokolo ya eyenga mpo bakamba ye. ³Yesu alobi na moto wana : «Telema wana na kati.» ⁴Mpe alobi na bango : «Epesameli biso ndingisa kosala malamuni to mabe mokolo ya eyenga, kobikisa to koboma?» Batikali nye. ⁵Na mawa na ntina na mitema mabe na bango, alobi na ye : «Sembola loboko na yo.» Asemboli mpe Yesu abikisi yango. ⁶Na lombango, bafalisayi babimi mpe basali likita elongo na baherodia mpe bayokani baboma ye. ⁷Yesu na bayekoli na ye bakei pembeni na ebale, mpe ebele na batu bauti Galilai mpe Yudee, ⁸mpe Yelusalema, bingumba ya Yude, ya Idumeya koleka Yordani mpe mboka nzinga-nzinga na Tir mpe Sidon; ebele ya bato bayei epai na Yesu wana eyokaki bango sango. ⁹Alobi na bayekoli na ye babongisela ye ebiei, lokolabato bazalaki ebele. ¹⁰Pamba te, ebele na bato na bokono balingaki kosimba ye loenge abikisaki ebele. ¹¹Milimo na mbindo o tango emonaki ye, efukamaki mpe engangaki : «Yo oazali mwana na Nzambe.» ¹²Apameli bango mpo ayebana te. ¹³Abuti na ngomba, abiangi baoyo alingi mpe bayaki na ye. ¹⁴Aponi zomi na mibale, mpe abiangi bango bantoma. Na ntina ete atinda bango koteya, ¹⁵na bokonzi ya kobengana milimo mabe. ¹⁶Aponi zomi na mibale : Simona, oyo apesaki nkombo ya Petelo; ¹⁷Jaki mwana na Zebede, Yoane ndeko na Jaki oyo apesi nkombo ya Boanegès, elakisi mwana na nkake; ¹⁸mpe Andele, Filipino, Batelemi, Matai, Toma, Jaki mwana na Alfe, Tade, Simona Zelote, ¹⁹mpe yuda Iscariote oyo akoteka ye. ²⁰Sima na yango, bakendaki o ndako, mpe etuluku ya bato basanganaki lisusu kino bakokaki kolia bieyi ya bango te. ²¹Tango libota eyoki yango, bayei koluka mpe bakanga ye. balobaki boye : «azangi mayele.» ²²Bakomi mibeko bauti Yelusalema balobi boye : «Azali na molimo ya Belzebulu. Mpe na nzela ya mokonzi ya milimo mabe nde azali kobengana milimo mabe.» ²³Yesu abengi bango nzinga-nzinga na ye mpe alobi na bango na masese : «Ndenge nini Satana akoki kobengana Satana? ²⁴Soko bokonzi ekabwani kati na yango moko, bokonzi wana ekoumela te. ²⁵Soko ndako ekabwani kati na yango, ekoki kotelema te. ²⁶Soko Satana atomboki kati naye moko, akabwani, akokoka kosala eloko te, akomi na suka. ²⁷Pamba te, moto moko te akoki kokota na ndako na moto makasi mpe koyiba biloko na ye soko akangi ye singa mpe kozwa biloko na ndako. ²⁸Solo nalobi na bino : «Masumu ya bato ekolimbisama mata kotuka; ²⁹kasi kotuka molimo mosantu ekolimbisama te mpo ete moto wana amemi lisumu ezangi suka.» ³⁰Yesu alobi boye mpo balobi na ye : «azali na milimo mbindo.» ³¹Mama mpe bandeko na ye bazalaki libanda, mpe batindi moto kobenga ye. ³²Ebele na bato bazalaki nzinga-nzinga balobi na ye : «Mama mpe bandeko na yo bazali koluka yo libanda.» ³³Yesu alobi na bango : «Nani mama mpe bandeko na ngai?» ³⁴Atali baye bazalaki penepene na ye, alobi : «Tala! mama mpe bandeko na ngai. ³⁵Oyo azali kosala mokano na Nzambe, azali ndeko mobali, mwasi mpe mama na ngai

¹Sika Yesu abandi kotangisa libanda na mai monene. Etuluku ya bato bazingaki ye; yesu afandaki na bwato likolo na mai monene mpe bato bafandaki na pembeni na mai. ²Atangisi bango makambo mingi na masese mpe alobi na bango na kati ya matangisina ye, ³Boyokamela, ⁴moloni abimi mpo na kolona. Tango azalaki kolona, ndambu na mbuna ekweaki na nzela mpe bandeke baliaki yango. ⁵Mbuma mosusu ekweaki likolo ya mabele oyo ezalaki na mabanga mike mike, na bongo mpe ekolaki noki te pamba te mabele ezalaki penza mozindo te. ⁶Yango ezikaki mpe ekaukaki nioso na moi po ezalaki na misisa te. ⁷Na bongo ndambu mosusu ya mbuma ebotaki mbuma te po te yango ekweaki likolo ya nzete ya nzube pe ezipaki yango. ⁸Milona oyo ekweaki na mabele kitoko, yango ebimaki na nkona ya kolandisama tuku minei, tuku motaba pe mokama. ⁹Pe alobi, oyo azali na matoyi ya koyoka, ayoka. ¹⁰Tango Yesu atikali ye moko, bayekoli pe bato bazalaki pembeni na ye, batunaki ye na ntina na masese. ¹¹Ayebisi bango, «na bino nde bokonzi ya Nzambe epesameli, kasi masese po na baoyo bazali libanda, ¹²na ntina ete tango bazali kotala, bamona te, pe tango bazali koyoka, basosola te, po babongola motema te pe Nzambe alimbisa bango.» ¹³Kasi alobi na bango: «Bososoli lisese te? Ndenge nini bokososola masese mosusu? ¹⁴Moloni akokani na moteyi sango malamumu. ¹⁵Bamosusu bakokani na nzela. Liloba na Nzambe eyeli bango lokola mbuma na nzela. Tango bayoki yango, satana abotoli bango o mitema. ¹⁶Bamosusu bazali lokola mbuma ekweyi na mabele ya mabanga, bayoki liloba na Nzambe, bayambi yango na esengo. ¹⁷Boye misisa ya nzete ezwi esika te o mitema na bango, bayambi boye mpo na tango moke. Sima na mikakatano mpe minioko na ntina na liloba na Nzambe, babwaki boyambi na bango. ¹⁸Bamosusu bazali lokola mbuma ekweyi na kati na nzube, bayambi liloba na Nzambe, ¹⁹na tina na mikakatano ya mokili, posa ya bozwi ekoti ebele, mpe makambo mosusu mingi ebomi liloba wana, mpe ekoti te. ²⁰Boye bamosusu bazali lokola mbuma ekweyi na mabele malamumu. Bayoki liloba na Nzambe, bayambi yango, boye baboti mbuma malamumu; tuku misato, tuku motoba mpe nkama moko. ²¹Yesu alobi na bango: moto nani ayei na mwinda, atii yango o nse ya katini to o nse ya mbeto? bobebe o likolo ya mesa. Boye te? ²²Boye oyo ebombami ekoyebama, mpe sekele ekoyabana. ²³Soko moto azali na matoyi ya koyoka, tika ayoka. ²⁴Bongo Yesu alobi na bango lisusu: «Bokeba na oyo bazali koloba na bino. Lolenge na bino ya bososoli makambo ya Nzambe, boye Nzambe akopesa bino bolamu na ye koleka. ²⁵Mpo ete oyo azali na biloko mingi, akozwa mosusu; nde oyo azali na yango te, bakobotolo ye ata ndambu azali na yango. ²⁶Alobi: «Bokonzi ya Nzambe yango ezali lokola moloni nkona na mabele. ²⁷Ayebaka te tango nini mbuma ebotaka malamumu. ²⁸Na tango ye alalaka pe alamukaka, mabele yango moko ebotaka mbuma, ya liboso ebimisaka nzete, bongo likol na nzete na yango nkona ya kokola. ²⁹Pe bongo mbuma na yango eteli, na lombango azwaka nkona po na tango ya kobuka ekoki. ³⁰Pe alobi: «Tokoki kokokisa bokonzi na Nzambe na nini? to lisese nini tokoki kosalela pona kolimbola yango malamumu? ³¹Lokola nkona ya moutarde, tango elonami, ³²yango nde ezali mike penza yango ekolaka na lombango koleka nkona nioso ya elanga pe bitape na yango nde bandeke batongaka zala na bango.» ³³Na masese ebele boye, azalaki kotalisa bango liloba kino bakoma na makoki ya kososola malamumu, ³⁴pe azalaki kolobela bango lisusu na masese te. Kasi tango azalaki kotikala ye moko, azalaki kolimbola bayekoli na ye. ³⁵Na mukolo wana, ayebisaki bango, «tokende na ngambo mosusu na ebale» ³⁶Na yango, bayekoli balongwaki kati na etuluku ya bato pe bakendaki elongo na Yesu po ete Yesu azalaki nkati na bwatu. Kasi bwatu mosusu ezalaki na esika wana. ³⁷Pe mbonge na mopepe makasi eyaki pe etondisaki mai kati na bwatu. ³⁸Kasi Yesu azalaki kolala kati na bwatu. Bongo bazalaki kolamusa Yesu pe balobi na ye: «Mokonzi ozali kokanisa te tozali kokufa?» ³⁹Pe tango alamukaki, agangelaki mupepe pe ayebisaki ebale: «Kimia » Pe mupepe esilaki pe kimia makasi ekotaki. ⁴⁰Pe alobaki na bango: «Bozali kobanga nini? bozangi kondima?» ⁴¹Bobangi ezwi bango pe bamituni moko pe mosusu: «Ye azali nani? po ete mupepe na ebale etosa ye.»

¹Bakatisi o ngambo ya ebale monene okati ya bai Gadalamea. ²Na pwasa o eleko Yesu abimi na ebeyi, moto ya milimo ya mbindo abimi o kati ya mayita mpo na bokutani na ye. ³Efandeli ya moto oyo ekomaki bobele na mayita, kasi moto moko te, akokaki kokanga ye na minyololo. ⁴Bakangaki ye mbala nziye na minyololo mpe mabende, azalaki bobele kokata yango. Ata ko moto te, abelemaki pembeni na ye. ⁵Mikolo nyoso moi mpe butu, azalaki kowaya-wayaya kati na mayita mpe likolo ya bangomba. Azalaki bobele konganga makasi mpe komizokisa na mabanga. ⁶Na komona Yesu na mosika, apotaki mbangu mpe amikitisaki o boso bwa ye. ⁷Abeleli na makasi: «Ngai na yo toweli nini Yesu mwana na mokonzi Nzambe? Nabondeli yo na nkombo ya Nzambe otungisa ngai te.» ⁸mpo Yesu azalaki kopesa mitindo ete «milimu mabe ebima kati na moto oyo». ⁹Yesu atuni ye: «yo ozali nani?» «Ngai nazali mapinga mpo ete tozali bayike» ¹⁰Bongo babondeli Yesu ete abengana bango na etando ya mabele wana te. ¹¹Na eloko wana, ebuluku ya bangulu ezalaki kolia na nzinga nzinga na ngomba, ¹²bongo milimo na mbindo esengi Yesu et, «pesa biso mitindo tokota kati na ebuluku na bangulu. ¹³Tango bazwi mitindo ya Yesu, milimo ya mbindo ehami na kati ya moto wana, na boye eyingeli kati na bangulu. Nde boye, bangulu bakilingani uta na bangomba, mpe izindi yonso o kati ya mai na motango pene-pene koto mibale. ¹⁴Bakengeli ya bibwele ya ngulu bapoti mbangu kopesa sango na engumba, mpe na ba mboka nzinga-nzinga, na maye elekaki, bongo bato bayike bayaki kokamwa na maye malekaki. ¹⁵Bapusanaki pene na Yesu, bongo bakuti moto oyo azalaki na bazabolo ebele, afandi na molato kitoko mpe na limemya, mpe bobangi ekoti kati na bango. ¹⁶Baye bamonaki maye ma utaki koleka na moto azalaki na bazabolo, bapesi mpe bango sango na oyo ekomelaki mpe ebuluku na ba ngulu. ¹⁷Bayebisi Yesu abima na engumba na bango. ¹⁸Wana Yesu aingelaki o ebei, moto oyo abikisamaki na milimo ya mabe, asengaki kokenda na ye elongo. ¹⁹Kasi Yesu alingisaki ye te. Alobi na ye boye: Zonga o ndako na yo, yebisa na libota na yo bolamu mpe mawa na Nzqmba asaleli yo. ²⁰Bongo akendaki na etando kosakola makambo yonso ya minene Yesu asalelaki ye, mpe moto yonso akamwaki. ²¹tango Yesu akotaki o ebei o ngambo ya ebale, etuluku ya bato bazingi ye, bongo atelemaki pene-pene na ebale monene. ²²Moko ya bakambi ya eyanganelo ya bayuda na nkombo ya Yaliusi ntango akomi, mpe amoni Yesu, amikitisaki na makolo na ye. ²³Asengi na ye na kolela penza et abikisa mwana na ye azali na mpasi, soki alingi koya kobikisa ye. ²⁴Yesu akendaki na ye elongo, boyike na bato balandi ye, mpe bazingeli pembeni. ²⁵Nzoka nde ezalaki na mwasi moko oyo azalaki na bokono mbula zomi na mibale, kotangisa makila. ²⁶Amonaki mpasi mingi ata baminganga, bakokaki kobikisa ye. Abebisaki misolo ebele, kasi mpasi eyaki koleka lisusu. ²⁷Ayokaki sango na Yesu. Bongo apusanaki sima na ye, tango Yesu azali kotambola, asimbi songe ya elamba na ye. ²⁸Nde azwi makanisi ete, soki nasimbi elamba na ye, nakobika. ²⁹Na ngonga asimbi yango, ayoki an kati na ye lobiko, bongo ayoki penza ete nzoto ekomi kolongonu, mpasi yonso esili. ³⁰Na pwasa Yesu ayoki kati naye ete nguya ebimi mpe atuni na batu nzinga-nzinga; nani asimbi elamba na ngai? ³¹Bayekoli bayonoli ye, ozali komona ebuluku ya bato baye bazali nzinga-nzinga; mpe ozali kotuna nani asimbi yo? ³²Bongo Yesu aluki pembeni na ye, moto oyo asali bongo. ³³Mwasi oyo kososola makambo oyo ndenge elekaki na ye, mpe ayamboli kati na nsolo. ³⁴Alobi na ye, mwana, kondima na yo ebikisi yo. Kenda na kimia, obikisami na mpasi na yo. ³⁵Na ngonga azalaki kosolola na ye, batu bauti na ndako na eyanganeli ya bayuda kopesa nsango ete tika kotungisa Mokonzi, mwasi asili kokufa. ³⁶Kasi Yesu tango ayoki masolo na bango, ayebisi mokonzi na eyanganelo ya bayuda ete, kobanga te. Zala na kondima. ³⁷Alingisaki te moto alanda ye, abengi bobele Petelo, Yakobo mpe Yoane, ndeko na Yakobo. ³⁸bakei o ndako ya capita ya eyanganelo ya bayuda. Akuti bato ebele kolela mpe konganga makasi. ³⁹Ntango aingeli kati na ndako; Alobi na bango mpo na nini bozali komitungisa mpe kolela? Mwana akufi na ye te, kasi alali mpongi. ⁴⁰Bango batioli ye, kasi ye abimisi bango yonso libanda. Akamati bobele baboti na mwana, mpe bato bayaki na ye, bakoti esika mwana azalaki. ⁴¹Asimbi mwana na loboko mpe alobi na ye : « Talitha Koumi » elimboli ete: « Moseka, napesi mitindo, Telema » ⁴²Na lombangu mwana ateleme mpe atamboli, (azalaki na mbula zomi na mibale) Ekamwisi bato yonso. ⁴³Apesi mitindo ete, bapanza sekele oyo na moto moko te. Ayebisi na baboti bapesa ye bileyi.

¹Yesu alongwi wana mpe akei na mboka na ye, mpe bayekoli na ye balandi ye. ²Mokolo na eyenga, abandi koteya na etonga, ebele bayeki mpe bakamwi. Batuni: azwi malakisi oyo wapi? Nani apsesi ye bonya boye? mpe azali kosala bikamwisi boye? ³Ezali ye mwana na mosali mabaya te, mwana na Malia mpe ndeko na Yakobo, Jose, Juda mpe Simoni? Mpe bandeko na ye ya basi bazali awa kati nabiso te? Baboyi kondimela ye. ⁴Boye Yesu alobi na bango: Lokumu epesameli mosakoli bisika yonso, kasi na mboka na ye te, baoyo ya ye te mpe ndako na ye te. ⁵Yesu akokaki kosala bikamweseli te soko kotia maboko na babeli mpe kobikisa bango. ⁶Boye mitema makasi na bango ekamwisi ye mpe akei na ye bamboka nzinga-nzinga. ⁷Abengi bazomi na mibale mpe atindi bango babale babale, mpe apesi bango bokonzi likolo ya milimo yonso ya mbindo; ⁸Apesi bango mitindo bazwa eloko moko te ezali bino kokenda, bilei te, libenga te, mosolo te soko bobele pango; ⁹sapato mpe kazaka mibale te. ¹⁰Alobi na bango: Na tango yonso bakoyamba bino na ndako, boumela wana. ¹¹Kasi soko bayambi bino to bayoki bino te, bobima na mboka wana mpe bopupola putulu ya matambe bino, yango nde litatoli mabe epai na bango. ¹²Boye bayekoli bakei mpe babandi koteya bato ete babongola mitema. ¹³Babengani ebele ya milimo mabe, mpe babikisi bato ebele. ¹⁴Mokonzi Herode ayhoki sango yango, zambi kombo na Yesu eyebanaki mingi. Bamoko balobaki: «Yoane mobatisi asekwi! yango nde azwi nguya ya kosala bikamweseli lolenge boye.» ¹⁵Boye basusu balobaki: «azali Elia», bamosusu balobaki: «azali mosakoli, lokola moko ya basakoli ya kala.» ¹⁶O eleko Herode ayoki boye, alobi: «Yoane oyo nakataki moto asekwi!» ¹⁷Zambi Herode akangisaki ye mpe atiaki ye na boloko na ntina na Herodias, mwasi ya Filipo ndeko na ye, oyo abalaki. ¹⁸Mpo ete Yoane apekisaki ye, na koloba ete: «Ezali malamumu te kobala mwasi na ndeko na yo kolandisama na mibeko.» ¹⁹Kasi Herodias abomba kanda na motema mpe akanaki koboma ye nde azangaki makoki, ²⁰pamba te Herode azalaki kobanga Yoane; mpo ayebaki ete azali moto malamumu mpe mosantu, boye abatelaki ye ete azwa mabe te. Koyoka masakoli na Yoane, ekopesa ye mpasi; atako bongo, asepelaki koyoka ye. ²¹Boye na mokolo ya bokundoli mbotama ya Herode, tango malamumu emonani mpo na kokokisa mokano na Herodia. Bakonzi ya mapinga, mpe bakambi ya Galilai babiangamaki na milulu yango. ²²Ezalaki bango o mesa, mwana ya Herodia ya mwasi akoti mpe abineli Herode na babiangami na ye. Asepelisaki bango koleka. Mokonzi alobi na ye: «Senga ngai eloko yonso olingi, boye nakopesa yo yango.» ²³Akati ndayi, alobi: «Yonso okosenga ngai, nakopesa yo yango, ezala ndambo ya mboka na ngai.» ²⁴Elenge mwasi abimi mpe atuni mama na ye: «Nasenga nini?» Alobi na ye: «Moto ya Yoane mobatisi.» ²⁵Mbala moko, akoti na lombango epai ya mokonzi mpe atuni ye koloba: «Nalingi moto ya Yoane mobatisi na kati ya saani.» ²⁶Mokonzi ayoki mawa mingi koleka, kasi na ntina ya ndayi alapaki mpe liboso na babiangami na lipati, akoki koboya bosenga na ye te. ²⁷Bongo atindi soda moko amemela ye moto ya Yoane mobatisi. ²⁸Soda akei mpe akoti na boloko mpe akati moto ya Yoane. ²⁹Eyoki bayekoli na Yoane boye, bakei mpe bakamati ebembe ya ye mpe bakundi yango. ³⁰Bantoma, basanganaki nzinga-nzinga na Yesu, bayebisi ye yonso oyo basalaki mpe bateyaki bato. ³¹Alobi na bango: «Bokende esika na kimia kati na lisobe mpe bopema naino.» Mpo ete bazalaki ata na ngonga ya kolia te. ³²Boye bakoti na bwato mpe bakei esika moko ya kimia. ³³Kasi bato bamoni lolenge bakei mpe ebele bayebaki yango. Mingi bautaki na bingumba yonso, balandaki ye mpe bakomaki esika yango liboso na Yesu. ³⁴Awa ekiti bango na bwato, amoni boyike bwa bato mpe ayokeli bango mawa mingi mpo bazalaki lokola mpate ezangi mobateli. Mpe abandi koteya bango makambo mingi. ³⁵Sima ya tango molai, bayekoli bayei koyebisa ye: «Esika oyo ezali esobe mpe ntango esili koleka.» ³⁶Zongisa bango o mboka nzing-nzinga mpo bamisombela bilei.» ³⁷Ayanoli bango mpe alobi boye: «Bino bopesa bango bilei.» Batuni ye: «Tokoki kosomba kwanga na mosolo nkama mibale mpo topesa bango?» ³⁸Atuni bango: «Bozali na kwanga boni? Bokenda mpe botala.» Sima na kotala, balobi: «Biteni mitano mpe mbisi mibale.» ³⁹Yesu alobi na bato bafanda bisika bisika. ⁴⁰Bafandi bongo, mosusu nkama mpe mosusu tuku mitano. ⁴¹Akamati biteni mitano ya kwanga mpe mbisi mibale, atali likolo, apamboli, akatikati kwanga mpe apesi bayekoli bakobola yango. Akaboli mbisi mibale mpe lokola. ⁴²Bato yonso balei mpe batondi. ⁴³Balokoti biteni ya kwanga mpe ya mbisi oyo etikali, yango etondisi bikolo zomi na mibale. ⁴⁴Boye motwiya ya mibali baliaki, ezalaki koto mitano. ⁴⁵Sima na yango, Yesu amatisi bayekoli na ye na ebei mpo bakenda kozila ye na ngambo na Bethesda wana ezalaki kozongisa bato na mboka na bango. ⁴⁶Tango bakei, ye akei na ngomba mpo nakobondela. Na ⁴⁷pokwa, ebei ezalaki kati ya ebale mpe Yesu azalaki ye moko na mokili. ⁴⁸Amoni ete bayekoli bazaki na mikakatano ya kotambwisi ebei mpo na mopepe. Pene na tongo kotana, Yesu abandi kotambola likolo ya mai, mpe ayei epai na bango. ⁴⁹Emoni bango ye kotambola likolo ya mai, bakanisi azali elima, mpe babandi konganga, ⁵⁰pamba te bayeki somo mingi. Boye Yesu alobi na bango: «Ezali ngai! Bobanga te!» ⁵¹Akoti na ebei elongo na bango mpe mopepe esili. Bayekoli bakamwi mingi penza koleka. ⁵²pamba te, bazalaki kososola te biteni mitano elimboli nini. Kasi mitema na bango ezalaki bobele makasi. ⁵³Tango bakatisi mai, bakomi na Genesaret, bakangi ebei na libongo. ⁵⁴Ebimi bango na ebei, mbala moko bato bayei koyamba Yesu. ⁵⁵Bongo bakei mbangu kokamata bato na bokono na mboka mobimba; koya na bango bisika yonso bayebi ete Yesu akoleka wana. ⁵⁶Bipai binso Yesu

azalaki koleka, ezala na mboka ya minene to ya mike to na bingumba, bazalaki kotia babeli na balabala mpe kobondela Yesu ete apesa bango nzela ya kosimba ata songe ya elamba na ye. Mpe bato yonso oyo bazalaki kosimba ye, babikisamaki.

¹Bafalisayo bayei kokutana pembeni na Yesu, na ndambo ya balakisi mibeko bawutaki Yelusalem²Bamonaki te batekole na Yesu bazalaki kolia bileyi na maboko bosoto, basukole maboko te. ³Po ba Falisayo na ba Yuda baliaka te nano basukole maboko te, lolenge mitindo ya ba mbuta mutu ezalaki kotinda. ⁴Na ntango ba Falisayo bawutaka na bisika oyo bakutana ka, bako kaka kolia nano basukole te. Ezali na makambo mosusu oyo ba Yuda bazalaki kosala mpe kosukola bisaleli ya makusa mpe bisika ya kolia.⁵Ba Falisayo na ba lakisi mibeko batuni Yesu: "Mpo nini ba yekole na yo batosaka moboko ya mateya oyo ba mbuta muntu bapesa mitindo ete baliaka kwanga maboko bosoto te?"⁶Yesu ayanoli bango: Bato na lokuta, Isaya asakolaki malamumu mpo bizaleli na bino, bato oyo bakumisaka ngayi se na bibebu, kasi mitema na bango ezali mosika na ngayi. ⁷Kokumisa oyo bapesaka ngayi ezali na nzela te, mpo batosaka se mobeko mpe mateya bato bakoma.⁸Bozali koboya mitindo Nzambe apesi bino mpo na kokangama na mobeko oyo bato bakoma. ⁹Mpe alobi na bango: "Bozali kobwaka mitindo Nzambe apesi bino mpo na kotosa bakoko!"¹⁰Mpo Mose alobaka: "Kumisa tata na yo mpe mama na yo" mpe "moto nyonso akoloba mabe mpona tata to mama na ye esengeli akufa".¹¹Kasi bino bolobi ete: "soki moto alingi kopesa likabo epayi ya baboti na ye, mpe alobi nabombi yango mpo na Nzambe"¹²na yango bozali kopesa ye nzela te mpo asalisa baboti na ye. ¹³Bozali koboma mitindo ya Nzambe mpona kotosa mibeko bozwa. Mpe bozali kosala makambo mingi ya kokokana.¹⁴Abengi lisusu etuluku ya bato mpe alobi: "Boyoka ngayi mpe boyeba." ¹⁵Eloko moko te ewutaka libanda ya moto mpe ekomi ye bosoto. Bobele oyo ewutaka na kati ya motema nde ekomisaka moto bosoto. ¹⁶Oyo aza na matoyi ayoka.¹⁷Yesu atiki etuluku mpe akoti na ndako mpe bayekole batuni ye ndimbola lisesa wana. ¹⁸Yesu ayanoli: "Bino mpe boza lokola bozangi mayele, boza komona te oyo etwutaki libanda ekomisaka moto bosoto te,"¹⁹mpo ewuti na motema te, kasi ekoti nde na libumu nde ebimi na djongo (W.C). Na koloba bongo Yesu akomisi bilia nyonso peto".²⁰Ayebisi bango: "Oyo ewutaka na kati ya moto nde ekomisaka ye bosoto." ²¹Mpo makambu ya bosoto ewutaka na motema ya moto, pité, koyiba, koboma, ²²kosala ekobo, posa mabe, makambo mabe, mayele mabe, bondumba, kolula, kotonga, lolendo, bozoba. ²³Makambo nyoso oyo ya mabe ewuti libanda te, kasi na kati ya moto nde ekomisaka moto bosoto²⁴Na yango Yesu alonwe na esika yango, akeyialingaki bato bayeba te azali wana, akokaki kobomba te. ²⁵Na mbala moko, mwasi moko ya mopaya aye ko bondela ye mpo abengana molimo mabe Epayi ya mwana na ye ya muasi. ²⁶Mwasi yango azalaki Grecque, syro-phenicienne. ²⁷Alobi na ye: "Tika bana balia nano, ezali malamumu te kokamata kwan ga ya bana mpe kobwakela yango ba mbwa". ²⁸Kasi ye azongisi: "Na ndimi Mokonzi, ata ba mbwa baliaka mpumbulu oyo ekweyaka tango bana baza kolia na mesa." ²⁹Alobi na mwasi: "Mpo ete olobi yango kende na kimia, milimo mabe abimi epayi ya mwana na yo". ³⁰Ekendeki na ndako na ye mpe akuti mwana alali na mbeto, molimo mabe ebimi. ³¹Atikaki engumba Tyr, koleka na Sidon, kokende na mbu ya galileya mpe akomi na engumba ya ba mboka jomi. ³²Bamemeli ye moto ayokaka te, mpe koloba na mpasi, babondeli ye amama ye maboko. ³³Ekeyi na ye pembeni mosika na ekutulu, akotisi misapi na matoyi, asimbi lolemo na soyi. ³⁴Atali na likolo, apemi alobi: "Epfata" elakisa "fungwama yo". ³⁵Na ntango wana kaka, matoyi efungwami, oyo ezalaki kokanga lolemi na ye ebebisami, mpe abandani koloba³⁶Apesaki bongo motindo baloba na moto te, ba tikala se kimia, kasi bazalaki se kopanza nsango na ye. ³⁷Bakamwaki mingi mpe balobi: "Azalaki kosala makambo ya malamumu, koyokisa bato bakufa matoyi mpe kolabisa ba baba."

¹Na mikolo yango, ebele ya bato bazalaki, mpe bakelelaki bileyi. Yesu abiangi bayekoli ba ye mpe alobi na bango :
²"Nazali koyokele ebele na bato oyo mawa, pamba te nafandi na bango mikolo misato, mpe baleyi te. ³Soki nazongisi bango na bandako nzala, bakolemba na nzaela, mpo ete bamosusu kati na bango bowuti mosika".
⁴Bayekoli ba ye bazongiseli ye: "Lolenge kani tokoki kozwa bileyi ya kopesa bango mp bablia mpe batonda?"⁵Yesu atuni bango: "Bozali na kwanga boni?" Bazongesi: "Sambo." ⁶Afandisi bato yanso na mabele. Azui kwanga sambo, atondi Nzambe, abuki yango mpe apesi bayekoli ba ye mpo bakabelela bato yonso.⁷Bazalaki lisusu na mwa ndambo ya mbisi muke. Yesu atondi lisusu Nzambe, mpe apesi bayekoli mpo bakabola. ⁸Bato baleyi mpe batondi. Bayekoli balokoti biteni ya biloko bitikalaki, batondisi bitunga sambo. ⁹Bato bazalaki na esika yango koto mineyi. yesu azongisi bango o bamboka ya bango. ¹⁰Kaka na tongo yango ayingeli o bwato na bayekoli bayi, akatisi mayi tii na etuka ya Dalmanutha. ¹¹Na sima, ba Fanizé bakomi epayi ya Yesu, mpe habandi kotiyana tembe na ye. Lokola bazalaki koluka komuka ,ye, basengi asalela bango elembo moko ekomonisa ete nguya na ye ewuti na Nzambe. ¹²Yesu ayoki mawa mpo na yango mpe alobi: "Mpo na nini bato na tango oyo bazali kosenga elembo? Na bino ya solo, elembo moko te ekolakisama na bato na tango oyo. ¹³Sima atiki bango mpe ayengeli lisusu o bwato mpo na kokatiusa mayi. ¹⁴Bayekoli babosanaki kokamata bileyi. Bazalaki na kwanga moko kaka na bwato. ¹⁵Yesu alobi na bango : "bokeba! ba farizé na bato ya Erode basalelaka mino ya umabe mpo na kotumba kwanga." ¹⁶Ba kanisi kati na bango ete, tozali na kwanga te. ¹⁷Eyebi ye bongo, alobi na bango ete mpo na nini bozali kososolama na likambo na kozanga kwanga? Mitema mua bino miyeyi makasi?" ¹⁸Awa ezali bino na miso, bazali kotala te? Mpe awa ezali bino na matoyi, bozali koyoka te? Bozali kokanisa te? ¹⁹Wana ebuki nga kwanga mitano mpo na bato nkoto mitano, bolokoti bitunga boni ya biteni oyo etikalaki? Bango bazongiseli ye: "Zomi na mibale". ²⁰Boye, mokolo oyo nasalelaki kwanga sambo mpo na koleyisa bato koto mineyi, titunga boni botondisaki na biteni oyo etikalaki? " Mpe bango bazongiseli ye: "Bitunga sambo". ²¹Bongo Yesu alobi na bango: "Nayino bozui kaka bososolo te. ²²Bakomaki na Betsaida. Kuna bamemeli Yesu mokufi miso moko, mpe ba bondeli ye ete asimba ye. ²³Yesu asimbi ye na loboko, mpe ememi ye mwa mosika ya mboka. Abwakeli soyi na miso, atieli ye maboko mpe atuni ye: "Ozali komona nini?"²⁴Atali likolo mpe a lobi ete: "Nazali komona bato, Kasi bakokani na nzete kotambola. ²⁵Bongo atie maboko na ye na miso na ye, moto oyo akufa miso abiki, amoni biloko biso polele. ²⁶Azongisi ye na ndako na ye, kolobela ye ete: "kota ata na mboka te". ²⁷Yesu na bayekoli na ye bakeyi na bamboka ya Seraré, moko ya bamboko ya engumba Phillipo. Na nzela atuni bango boye: "Bato bakolobaka ete ngayi nani?"
²⁸Balobi na ye ete: "Yowani Mobatisi", mpe basusu et : "Eliya", mpe basusu ete , "Moko na basakoli". ²⁹Ye atuni bango ete: "Nde bino bokolobaka ete ngayi nani? Petelo azongiseli ye ete: "Ozali Klisto". ³⁰Mpe apesi monoko makasi ete bayebisa moto te na ntina na ye. ³¹Abandaki kolakisa banga ete ekoki na Mwana na Moto koyoka bwale mingi, koboyama na bampaka ya mboka mpe na banganga minene mpe na bakomeli, ako bo boma ma, mpe kosekwa sima mikolo misato. ³²Alobaki mpe polele. Petelo akamati ye pembeni moke abandi kopamela ye. ³³Nde ye abongwi, amoni bayekoli na ye mpe apameli Petelo, alobi ete: "Kenda sima na ngayi Satana! Zambi ozali kokanisa makambo ya Nzambe te kasi makambo ya bato. ³⁴Abiangi ebele epayi na ye esika moko na boyekoli na ye mpe alobi na bango ete: "Soki moto alingi kobila ngayi, tika ete amiboya ye npenza, atombola ekulusu na ye mpe abila ngayi. ³⁵Zambi moto nani akolinga kobikisa bomoi na ye akobungisa yango, soko nde nani akolinga kobebisa bomoi na ye mpo na ngayi mpe mpo na Nsango Malamu, akobikisa yango. ³⁶Zambi litomba nini ekozala na moto oyo akozwa mokili mobimba mpe akobungisa bomoi na ye? ³⁷Eloko nini ekoki na moto kopesa mpo na kotikala na bomoi na ye?"³⁸Moto nani akoyoka nsoni na ntina na ngayi mpe na ntina ya maloba na ngayi na kati ya libota oyo na pité mpe masumu, Mwana ya Moto akoyoka nsoni na ntina na ye, wana ekoya ye kati na nkembo ya Tata na ye esika moko na ba-anzelu na bulé.

¹Yesu atuni na bango, solo na yebisi bino ete bamususu kati na bino ba telemi awa ba kokufa te liboso bokonzi ya Nzambe ntango akoya na nguya. ²Sima ya mikolo motoba, Yesu azui Petelo, Yakobo na Yowane mpe akeyi na bango likolo ya ngomba. ³Yesu abonguani liboso na bango, bilamba na ye ekomi kongenga makasi koleka. ⁴Mpe Eliya na Mose babimi, babandi kosolola na Yesu. ⁵Na bongo Petelo azongisi mpe alobi na Yesu, Mokonzi sengeli totikala awa, pesa biso ndingisa totonga ba hema misatu, moko pona Yo, moko pona Mose mpe moko pona Eliya. ⁶Mpo ete bakomi na kobanga, Petelo akoki lisusu koloba. ⁷Mapata eye kozipa bango. liloba ebimi kati ya mapata. Oyo azali muana nalingi boyoka ye. ⁸Mbala moko batali sima bamoni lisusu moto te kaka Yesu. ⁹Tango baye kokita, Yesu apekisi bango koloba na bato nyonso oyo bamoni kuna ti kino muana ya moto akosekua. ¹⁰Bango ba bombi liloba wana na komituna ndimbola na tina ya lisekua na baweyi. ¹¹Batuni ye pona nini ba Scribes balobi esengeli Eliya azonga liboso? ayanoli bango, Eliya akoya liboso kotia biloko nyonso na mulongo. ¹²Kasi pona nini ekomami ete muana ya moto esengeli ayoka mpasi mingi, bakomisaye lokola moyibi, moto azanga tina. ¹³Pona ngayi, nayebisi bino ete Eliya asili koya kala. mpe basaliye ya mabe ndenge balingi lokola ekomama pona ye. ¹⁴Na bozongi kati na ya bayekoli mususu, bakuti bato ebele kati na bango, mpe ba Scribes bazali kosuana na bango. ¹⁵Kaka tango bamoni Yesu na bayekoli naye, bango nyonso basepeli, mpe bakimi epayi naye pona kopesa ye mbote. ¹⁶Ye atuni basali naye, likambu nini bozali kosuana na bango? ¹⁷yo bakoki Moko kati na bango, azongisi eyano molakisi Ngayi na memeli yo muana nanga, aza kotungisama na molimo mabe akomisaye baba. ¹⁸Akamati ye , akueyisi ye, akangami, mino ekangami mpe akomi libanga. Mpe alobi, na sengi basali nayo bakoki kobengana molimo ya mbindu te. ¹⁹Yesu ayanoli bango, bato bazanga kodima, ti na ngonga nini ngayi nakotikala na bino? to mikolo boni na kozala na bino? bomemela nayi muana wana. ²⁰Tango kaka ba memi muana na Yesu, molimo akueyisi muana, akomi koningisa nzoto, kotanga soyi. ²¹Yesu atuni tata naye kobanda mikolo boni azali na bokono oyo? kobanda bomuana naye, elobi tata ya muana. ²²Akueyeka na moto to na mayi, po ameka kobebisaye. soki okoki kosala eloko moko, yokela biso mawa mpe salisa biso. ²³Yesu azongiselaye, soki olingi? nyonso ekosalema na moto oyo adimi. ²⁴Mbala moko tata ya muana agangi, nadimi, yaka asalisa kodima nanga. ²⁵Tango Yesu amoni bato ebele bazoya epayi naye, pabangani molim mabe, yo molimo mabe mpe ya kolobisa te, bima na mitindo lna pesi yo mpe ko kozongela te. ²⁶Molimo mabe egangi, ekueyisi muana mpe ebimi, muana akomi lokola mokufi na denge oyo bato balobi ete akufi. ²⁷Ya solo Yesu azui ye na liboko, atelemisiye mpe muana altelemi na esengo. ²⁸Tango Yesu akoti na ndaku, basali batuni ye na nkuku, pona nini biso tokoki te kobengana molimo wana? ²⁹Ye azongiseli bango eyano, molimo ya boye ekoki na losambo ya makasi. ³⁰Bango baleki na ngambu ya Galile, balingaki te bato bayeba iesika bango bazali. ³¹Mpo Yesu azali koteya na masese mpe ayeibisi bango polele ete, muana ya moto bakoteka ye na banguna ba oyo bakoboma ye, tango ye akokufa, akosekua na liwa sima ya mikolo misatu. ³²Lokola bango bazalaki na kobanga, batunaki te nini alingi koloba. ³³Eleko bakomi na bonka ya Capernaum atuni basali naye, nini bozalaki kusuana na nzela? ³⁴Na bongo na vandi kimia, mpo bazalaki koloba bango na bango na likambu ezalaki munene penza. ³⁵Ye avandi mpe abengi basali naye nionso zomi na mibale (12), alobi nabango ete soki moto alingi azala ya liboso, azala nanu ya suka ya bato nionso mpe musali na bango. ³⁶Azui muana muke, atie ye kati kati na bango, azui ye na maboko mpe alobeli bango. ³⁷Oyo akoyamba muana lokola oyo, na kombo na ngayi azui ngai lokola mpe soki nani azui ngayi, ezali ngayi moko te, akozua mpe lisusu oyo atindi ngayi. ³⁸Yowani alobi naye, Mokonzi tomonaki moto moko kobengana milimo mabe na kombo nayo! na bongo topekisaki ye mpo ete azali na biso te. ³⁹Na bongo Yesu alobi, bopekisaye te mpo ete moto moko te akoki kosala mosala ya kitoko na kombo nanga mpe azala na nguya yakoloba mabe na oyo etali n gayi. ⁴⁰Oyo azo telemela biso te aza na biso. ⁴¹Kasi oyo akopesa bino kopo ya mayi ya komela mpo ete azali na Klisto, solo nayebisi bino akozanaga mbano na ye te. ⁴²Oyo a kokuweyisa moko na badimi ya moke, bodimela ngayi, ya malamumu balatisaye libanga na kingu mpe babuaka ye na ebale munene. ⁴³Na bongo soki liboko nayo ezali kokuweyisa yo, kata yango. ⁴⁴Eza malamumu pona yo kokota na bomoyi ya seko na loboko moko ete ozala na maboko mmibale mpe okende na lifelo esika moto ekufaka te. ⁴⁵Soki lokolo nayo ezali kokuweyisa yo, kata yango, ezali malamumu kokota na bomoyi ya seko tengu tengu na kozala makolo mibale obuakama na lifelo. ⁴⁶Esika nkusu na bango ekufaka te, Mpe moto ekufaka pe te. ⁴⁷Soki liso nayo ezali kokuweyisa na mbeba, longola yango, na bongo ezali malamumu mpo nayo okota na bokonzi ya Nzambe na liso moko koleka ozala na misu mibale obuakama na lifelo. ⁴⁸Libulu ya moto, esika nkusu na bango ekufaka te mpe moto ezimanaka te ata mokolo moko te. ⁴⁹Mpo ete, moto na moto akotiana moto lokola mungua. ⁵⁰Mungua ezali na elengi mpe kitoko, kasi soko mungua esli elengi, okoki kopesayango elengi boniboni? Bozala na mungua kati na bino, bozala na kimia kati na bino.

¹Yesu alungwaki esika ena, akeyi o etuka ya Yudea, koleka ebele Yuludani, mpe etuluku na bato balandaki ye bango ateyaki bango bo momesano. ²Bayi ba Falisayo baye epayi na ye, kosenginya ye mpe kotuna: mobeko endingisi mobali kokabwana na mwasi na ye?" ³Ayanoli bango boye: "Mobeko na Mose elobi nini?" ⁴Bango kozongisa boye : " Mose andingisaki na mobali, kokoma mokanda mo tatoli bo kabwani, mpe azongisa mwasi wana." ⁵"Ezali mpo na mitema makasi na bino, nde mobeko mona mokomamaka". Yesu ayanoli bango : ⁶"Kasi na ebandeli ya mokili, Nzambe akelaki bango mobali na mwasi". ⁷Yango ekomama, mobali akolongwa ndako ya baboti na ye, mpe akofanda elonga na mwasi na ye, ⁸mpe bango babale nde bakomi nzoto moko. ⁹Na yango moto ameka kokabola te oyo Nzambe asangisi. ¹⁰Efandaki bango o ndako, bayekoli batuni ye lisusu mituna mpo na tina yango. ¹¹Alobi na bango boye: "Ye oyo akabwani na ye asali ekobo". ¹²Mpe soki mwasi akabwani na mob ali na ye, kobalana na mobali mosusu, asali ekobo lokola". ¹³Sima, ba boti bamemeli ye bana, mpo asimba mpe apambola bango. Kasi, bayekoli bapekisaki bango. ¹⁴Kasi , tango emonaki Yesu bongo, azuaki kanda ekasi , mpae alobi ete: "Bopekisa te bana koya epayi na ngayi, nzambi bokonzi bwa likolo ezali mpo na bato bawulani na bango". ¹⁵Na bosolo na lobi boye : Ye oyo akolinga kokota o bokonzi bwa likolo, soki amimoni lokola mwana moke te akoyingela te. ¹⁶Na mbisa, Yesu akwi bana o maboko na ye, abenisi bango nakosambela mpo na bango. ¹⁷Ebandaki ye mobembo, elengi mobali ayeyi limbangu epayi na ye kofukama o bozo ye, mpe atuni: "Mokonzi malamumu nakela boni-boni mpo nazua bomoyi bwa seko?" ¹⁸Mpe yesu alobi: "Boni boni obengi ngayi Mokonzi malamumu? Moto malamumu azali te, soki Nzambe ye meyi. ¹⁹Oyebi mibeko zomi: "Okoboma te, okosala ekobo te, akoloba makamambo malokuta te, okozwa eloko ya moto na lokuta te, memia baboti bayo". ²⁰Elenge koyanola: "Moteyi, manso alobi, natosaka nanga wuto bolenge bwa ngayi. ²¹Yesu atali ye mpe asepeteli na ye. Mpe alobi na ye: "Ezangi yo likambo yoko. Kende kotekisa bozui bwa yo nyonso, mpe mosolo mona opesa na babola, nambisa nde ozui bomengo o likolo, nde sima yake mpe landa ngayi". ²²Kasi azui mawa makasi o mutema mpo na etinda ena. mpe abaluki na dzololo, mpamba te, azalaki na bomengo mingi. ²³Yesu atali nzinga-nzinga mpe alobi na bayekoli na ye: "Boyeba te, ezali mpasi mingi na bazui kokota o bokonzi bwa Nzambe!". ²⁴Eyoki bango makamambo mana, bayekoli bakamwe mingi. Bongo Yesu alobi na bango lisusu: "Bana, lokola ezali mpasi mingi mpo nakokoto o bokonzi bwa Nzambe!" ²⁵Ebongi malamumu na panda na lisobe koleka na lidusu na tango, kasi mpasi mpo na mozui kokota o bokonzi bwa likolo." ²⁶Bazalaki na kokomwa makasi, mpe bamo lobeli bango na bango: "Nani akoki kozua lobiko?" ²⁷Yesu atali bango mpe alobi: "Ekosalema te mpo na bato, kaka Nzambe nde, mpo ete manso mazalisami na Nzambe." ²⁸Petelo abandi koloba na ye: "Tala, tosundoli manso, mpe tolandi yo" ²⁹Yesu alobi: "Na bosolo, nalobi bino na bino, ye oyo atiki ndako na ye, bandeko na ye, ba boti baye, bana baye, bilanga na ye, mpo na ngayi mpe mpo na sango malamumu, ³⁰nde azui na makama ba ndako, ba ndeko, ba boti, bana mpe bilanga awa o nse kotukama, mpe bomoyi ya seko na mokili ekoya. ³¹Kasi yeba ete bayike bazali ba yambo, bakokoma baye ya mokondo, mpe ba ye ya mokondo, bakokoma bato ba yambo. ³²Ezali bango ko mata na njela ya Yelusalemi, bongo yesu alekaki o boso nwa bango. Kokamwa ezalaki kati na bayekoli bongo Yesu akendaki lisusu naba zomi na babale, alimboleli bango maye masengeli kokomela ye o mikolo mikoya. ³³"Yokamela, tobuta o Yelusalemi kuna mwana moto akokabama o maboko ya nganga Nzambe minene umpe ba tangi mibeko. Bango bakomo katela etumbu ya liwa mpe bako kaba ye naba pagano. ³⁴Bako zomela ye, kobwakela ye nsoyi, kobeta ye nfinbo mpe bako boma ye, na sima mikolo misato , nde akosekwa." ³⁵Zaki mpe Yoone bana ya Zebede bayebisi ye boye: "Molakisi, tolingi osalela biso ma ye manso tokosenge yo". ³⁶Ye ayanoli bango boye: "Bolingi nasalela bino nini?" ³⁷Bango koloba: "Ndingisa ete tofanda na kembo na yo, moko o loboko la yo ya mobali, mpe moyike na oyo ya mwasi". ³⁸Kasi Yesu ayanoli bango boye: "Bobungi maye bokosenge. Zambi bokokoka komela nkeni mpe kokanga motema na libatizi oyo nakozua?" ³⁹Bango kozongisela ye: "Toko koka". Yesu alobi na bango: "Nkeni ekomela ngayi, bokomele yango engebene na libatizi nakozua. ⁴⁰"Kasi oyo esengeli koloba nani akofanda o loboko ya mobali to mpe ya mwasi, ngayi te nde na ponaka, bobeke baye ba ponama. ⁴¹Eyokaka bayekoli basusu zomi bongo, bazui nkanda mpe koyina yima natina zaki mpe Yoane. ⁴²Yesu abiangi bango pembeni na ye, mpe alobi : "boyeba ete baye bazali lokola bakambi ya ba pagano, bakonzaka bango bakolo katina bango, basalelaka bokonzi likolo na banga. ⁴³Kasi ezala bongo te kati na bino, zambi ye oyo alingi azala monene kati na bino, azali nayino mosali ; ⁴⁴Ye oyo alingi azala mwa yambo kati na bino, andima nayino kozala mohumbu na bino nyonso. ⁴⁵Zambi mwana na moto aye te mpo basalela ye, kasi ye nde asala mpo na basusu, mpe kopesa bomoyi bwa ye lokola mbeka po na bayike. ⁴⁶Ekomi bango ne Yeliko, mpe lokola alongwaki wana elongo na bayekoli baye, etuluku ya bato bamolandaki, mpe mwana na Timée, na kombo Bartimée, mokufi miso mpe molombi mbongo afandaki o ngambo la balabala. ⁴⁷Eyokaki ye ete Yesu na Nazareti koleka na nzela, abandi konganga na mongongo ekasi: "Yesu, mwana na Dawidi, yoka ngayi mawa". ⁴⁸Bayike bazalaki kopekisa mokufi miso, koyebisa ye akanga monoko. Kasi azalaki se konganga makasi: "Mwana na Dawidi, yoka ngayi mawa". ⁴⁹Yesu ateleme mpe apesi

mitindo babenga ye. Babengi mokufi miso, koyebisa ye na bato: "Kwa bopikiliki, telema, obiangami." ⁵⁰Asundoli kazaka na ye pembeni, apumbuki mpe aye na Yesu. ⁵¹Nambisa, Yesu ayanoli ye: "Olingi nasala na yo nini?" mokufi miso ye koloba: "Rabuni, nalingi na mona." ⁵²Bongo Yesu ayanoli boye: "Kenda, kondima na yo ebikisi yo." Na pwasa, moto yango amoni lisusu, mpe alandi Yesu na nzela.

¹Babelemi na Yelusalem pene-pene na Bethfagé na Betaniya na ngomba ya ba Olive, Bayekoli mibale na Yesu batindami mpe ²apesi bango mitindo : "Bokenda na mboka liboso na biso. Boko mona mwana na punda ba matela ye nayino te, bakamata boya na ye. ³Soki moto atuni : "bozali kosala boye mpo nini" Bo zongisela ye : "Mokonzi asengeli na ngo" akotika mpe bokoya na yango".⁴Bakendaki mpe bakuti yango ekangami lokola Mokonzi alobaki. Mpe bakangoli ye. ⁵Batuni bango na bato: "Bozali kokangola mwana punda mpo nini?"
⁶Bayanoli bango, lokola Yesu alakisaki bango.⁷Bayekoli mibale batindamaki bayeli Yesu mwana punda mpe balatisi yango bilamba kitoko mpo Yesu amata. ⁸Bato bayike batandaki mpe bilamba ya kitoko mpe ba mosusu Basimbi mangalala. ⁹Bato mosusu baleki liboso, mpe ba susu bazali kolanda ye sima bazali koganga: " Hozana! atombwana oyo azali koya na kombo ya Mokonzi. ¹⁰Kembo na ngbende ya bokonzi na Tatna biso Dawidi! Hozana kuna lola.¹¹Nabongo kokota na ye na Yelusalema, ejalaki na tina amona makambo ezalaki koleka na etonga na Nzambe, Kasi ngonga elekaki, akendaki na ba yekoli na ye na mboka Bathania. ¹²Na bozongi na bango alembaki na nzala.¹³Mpe amoni nzete na mosika na makasa kitoko, akanisaki ete ezali na mbuma, nzokande ezalaki te, mpo ejalaki eleko na yango te. ¹⁴Alakeli yango mabe, ekoleyisaka moto moko te, mbuma na yango. Batu bazalaki na ye bayoki maloba anga.¹⁵Bokomi na bango na engumba ya Yelusalema, ayingeli kati na etonga, akuti nyamu-nyamu na bayi, mombongo; batekisi, mpe basombi na kati ya etonga. Apanzi mitalaka ya basombitinyi na batisi ya bibenga. ¹⁶Alingisaki lisusu te bakotisa biloko ya mombongu na etonga.¹⁷Apesi bango malakisi ete, makomi elobi te ete etongfa ezali esika ya mabondeli mpo na bikolo yonso? Bino bokomisi yango esika ya babomi. ¹⁸Eyoki ba nganga Nzambe minene, mpe na bakomi mibeko, maloba oyo, bazui miango ya koboma ye, na boye, bato bayike penza basepelaki na mateya yango nde ebangisaki bango ete, bakotombokisa bato ¹⁹tango mpokwa ekoki, babimi na engumba bakeyi. ²⁰Na bozongi na bango na nzela elekaki bango liboso ba moni nzete ya lingolo ekawuki kino na misisa. ²¹Nde Petelo azongi makanisi alobi: "Mokonzi nzete olobelaki mabe ekawuki." ²²Yesu ayanoli ye bojala na kondima na Nzambe. ²³Ya solo okopesa mitindo ata na ngomba kenda mpe ekoyokamela yo, kozala na tembe te mpo Nzambe akoko kisa yango. ²⁴NA boye, naye bisi bino maye bokosenga na malombi mpe na ko lombo ekopesemela bino. ²⁵Boyebaka mpe kolimbisa banguna na bino, mpo ete Tata Nzambe alimbisaka mpe bino. ²⁶Soki boye te, bokolimbisama te, Tata na bino na likolo ako limbisa pe bino t. ²⁷Bazongi na Yelusalema, nde yesu akeyi kozungu-luka na etonga, na boye ba nganga Nzambe, bato na mibeko, bamoni ye. ²⁸Balobi na ye : " na ndingisa ya nani mpe ozali kosala makambu oyo? Mpe ozui makoki epayi ya nani ya kosala maye ojali kosala ?
²⁹Yesu azongiseli bango bo yanola nayino ngayi, bongo nakolimbola bino. ³⁰Nani alingisaki Yowani Mobatisi? Nzambe to bato ya mokili?³¹Batiani tembe kati na bango: Toloba nini? Soki toyanoli ye ewutaki na lola, akozua biso : "kasi bondimelaki ye te boni?" ³²Soki toyanoli ye ewuti na bato : "bako boma biso" ... mpo bayike bayebi Yowani mosakoli ya solo. ³³Bongo bayokani kobuka lokuta ete: "Toyebi te". Yesu mpe akutanisi bango na koyanola bango ete : "Ngayi mpe nayebi te, soki najali kosala makambo oyo na nguya ya nani".

¹Sika Yesu aband i kotangisa bongo na masese, mpe alobi: moto moko alonaki nzetz ya vino, mpe atongaki lopango zinga zinga ya lopango atimolaki libulu, lokola libulu oyo ba kamolaka vino, mpe atongaki enongeli ya mosenzeli, mpe ayesaki mosali na vino, na yango ye abembokaki. ²O tango nde atindaki mosali moko, kuna na basali ya vino pona komemelaye ndambu ya vino. ³Kasi azuaki mosekua mpe bakangaki mpe bazongisaki ye maboko pamba. ⁴Sika atindaki mosali mususu mpe bazokisaki ye omutu mpe bakataki ye bilamba. ⁵Atindaki mosali mosusu mpe ba bomakiye. Mpe baniongaki mpe ba bomaki basali nionso na lolenge moko. ⁶Azalaki na moto moko ya kotinda nde muana na ye ya bolingo, nde mutu ya suka atindela ki bango. Alobi bakotosa ye mpo azali muana na ngayi. ⁷Kasi basali ya vino balobani natina na bongo: botala masangoli, boya toboma ye, mpe libula eko zala ya biso. ⁸Bakangaki ye na puasa mpe babomaki ye mpe bauaki ye libanda ya elanga ya vino. ⁹Sika awo nde akosala nini? akoya kobebisa zelanga ya vino mpe akopesa yango na bato mosusu. ¹⁰yipbotangi makomi oyo te? Libanga na tina oyo ba tongi ba buakaki yango nde basalelaki. ¹¹Oyo ewuti epayi ya Mokonzi ezali malamumu na komona. ¹²Bazalaki koluka kokanga yesu kasi ba bangaki etuluku ya batu mpo ete ba yebaki makambu ayebisaki bango na lisese pona bango. na yango batelemaki mpe bakendeki. ¹³Na yango batindelaki ye ndambu ya ba Pharizao mpe ba Yelodia ba tandelaye motambo na maloba. ¹⁴Tango bokomaki, mpe ba lobi naye: molakisi, oponaka bato na lolenge ya mabe te, oteyaka na bosolo bonse nzela ya Nzambe, endingisami kofuta mpaku ya kayisala? Esengeli na biso kufuta to kofuta te? ¹⁵Lokola Yesu ayebaki mayeli na bango, ya mabe, ayebisi bango: pona nini bozali komeka ngayi? bo memela ngayi bongo moko na tala yango. ¹⁶Bamemelaki na Yesu, atuni bango, elilingi na likomi oyo eza ya nani? bayanoli boye; ezali ya kayisala. ¹⁷Yesu alobi: ya kayisala ya kayisala, ta Nzambz ya Nzambe. bakamuaki na maloba naye. ¹⁸Na yango, ba sadayene ,bazalaki kondima te ete lisekua ezali, bayaki epayi na Ye. Mpe ba tunaki: ¹⁹Molakisi, Mose akomelaki biso, sokin ndeko mobali akufi mpe atiki muasi kasi muana nte, ndeko yamobali ye ako yingela muasi wana mpo abota na ye bana. ²⁰Ezalaki ba ndeko mibali sambo, ya yambo abalaki muasi sima mikolo ye akufaki, kasi atikaki muana te. ²¹Ya mibale mpe azuaki muasi yango, ye mpe akufaki mpe atikaki muana te. Ya misato ndenge moko. ²²Lokola ya motoba mpe lolenge moko atikaki muana te. Suka na yango muasi mpe akufaki. ²³Tango bango nionso bakozonga na bomoyi na lisekua, nani akozala na ye lokola muasi naye? pamba te lbango nionso bazuaka ye muasi ya libala. ²⁴Yesu alobi: pona yango bo bungi te, mpo ete boyebi makomi te, atako nguya ya Nzambe? ²⁵Tango ako sekuisa ba weyi, kuna babalami tope kobalisa ekozala te kasi ba kozala lokola ba muanzelu. ²⁶Kolandisama ya baye bakosekua, botangaki te na makomi nya Mose, kpona oyo etali nzete yakopela, ndenge nini Nzambe ayebisaki ye mpe alobaki naye, nazali Nzambe ya Abalayama, Nzambe ,ya Isaaka mpe Nzambe ya Yakobo? ²⁷Azali Nzame ya bakufi te, kasi Nzambe ya batu na bomoyi. Bozali komiosa makasi. ²⁸moko na bakomi mikanda ayaki koyoka masolo na bango; ko aymona ete Yesu alobaki malamumu, atunaki Ye: kati na nionso, mobeko nini eleki na motuya koleka? ²⁹Yesu ayanoli: boyokamela ya motuya; Isaleli, Nzambe Mokonzi azali moko. ³⁰Okolionga Nzambe Mokonzi nayo okati o motema mobimba, okati ya molimo nayo, na makanisi nayo nionso mpe na makasi nayo. ³¹Yoka mobeko ya mibale: Oko linga moninga nayo ndenge omilingaka. ezali na mobeko monene koleka oyo te. ³²Bakomi ya mibeko bazong;ikseliye: Mokonzi olobi ya solo ete Nzambe azali kaka moko, ba mosusu bazali te. ³³Linga ye na motema, na mayele mpe na makasi nayo, bongo tolinga ba zalani na biso. Yango nde eleki ma bonza mpe ba mbeka nionso. ³⁴Tango yesu asosoli ete apesi ye eyano ya buania, alobi: Ozali mosika ya bokonzi ya likolo te. na yango moto akoki kotuna Yesu motuna te. ³⁵Ezalaki Ye koteya na tempelo, ayanoli bango: boni boni batu na mibeko balobaka Kristo azali muana ya Dawidi? ³⁶Nzoka nde Dawidi ye moko tango atondisamaki alobi Mokonzi alobi na Mokonzi nanga: fanda na loboko na nga ya mobali kino na kokitisa banguna nayo semakolo nayo. ³⁷Soki Dawidi abengaki ye mokonzi, boni boni Mesiya akoma lisusu muana ya Dawidi? Etuluku ya batu ba tondaki na sayi. ³⁸Yesu alobi okati ya malakisi naye, bomibatela na bakomi ya mibeko oyo ba sepelaka kolata bilambaba ya milayi mpe kopesana mbote na bisika ya polele. ³⁹Mpe ba fandaka na bisika ya liboso kati na eyanganelo mpe na nteke. ⁴⁰Ba bebisaka ba ndanku ya basi oyo bakufela mibali mpe kotelemela losambo ya molayi : mpe ete batu ba mona bango, bato wana ;bakozua etumbu ya makasi. ⁴¹Yesu kati na tempelo afandaki mosika te na ebombelo ya na makabo: azalaki kokeba lolenge bazalaki kopesa mingi. ⁴²Bongo, mobola muasi akufela mobali, atiaki kaka mpalata mibale ewulani na mpalata moke. ⁴³Na bongo, Yesu abiangi bayekoli naye mpe alobi: nalobi na bino solo, muasi oyo atie mbongo kolekabango banso na ebombamelo. ⁴⁴Mpo ete bango nionso bapesi se mileki mia bango, kasi muasi mokufeli mobali atako azali mobola apesaki mbongo nionso oyo azalaki na yango pona kobika.

13

¹Wana Yesu kobima na tepelo, moko na bayekoli na ye alobi: "Moteyi tala bonzenga ya mabanga ba tonga bandako oyo." Ayanoli ye: ²"Omoni yango? ezali na liban,ga moko te ekotikala likolo na mosusu, yonso eko panzana". ³Evandaki ye likolo na ngomba ya Olive, liboso ya tepelo, Petolo, Zaki, Yoane mpe Andele bayei na bokutu kotuna ye: ⁴loba naino: "Tango nini makambu yangoi ekokoma? Mpe bilembo nini tokososola ete makambo yango ekomi penepene?" ⁵Yesu abandi kososolisa bango: "Bokeba babungisa bino te". ⁶Bato ya lokuta bakoya na kombo na ngayio kokosa et ngayi nde Klisto Bako bulungisa ebele ya bato. ⁷Tango bakoyoka sango ya bitumba mpe lokito ya bibundeli bo palapala te. Mpo esengeli ezala bongo, kasi ezali nde ebandeli kaka. ⁸Soki Ekolo yoko ebundisi mosusu, bakonzi moko ebundisi mosusu, na bisika nzike mabele ekoningana, mpe nzala makasi ekoya. Wana ezali ebandeli ya bwale, mwasi ayokaka na mpasi ya kobota. ⁹Bomi keba. Bako kaba bino na mikonzi mpo banyokola bino. Bako beta-beta bino na ba ndako ya biyanganelo mpe liboso ya bakambi ya bituka, mpe esepelisa bango. ¹⁰Kasi esengeli nayinoi nsango malamumu eteyama na bikolo yonso ya mokili. ¹¹Bobanga te, ntango bako kanga mpe kofunda bino, bolenga liboso na bango te, mpo na bozangi maye boko loba liboso na bango, Molimo Mosantu nde akopesa maloba kati na bino. ¹²Ba ndeko bako bomana bango na bango, tata akoboma mwana na ye. Bana bako tombukela baboti mpo bakufa. ¹³Boko yinama mpo na ngayi na bato nyonso. Oyo ako yika mpiko kino nsuka ye nde akobika. ¹⁴Bososola, ntango bokomona makambo ya soni mpe ya bwale kosalema na bisika oyo esengeli te. Ba oyo ya Yudea bakima na ba ngomba. ¹⁵Oyo amataki likolo ya ndako akoki kokita kozua eloko te. ¹⁶Oyo akeyi kokata bilanga akoki kozongela kasaka na ye te. ¹⁷MAwa mingi ekojala na basi oyo bajali na bana mikie, mpe bajali konungisa. ¹⁸Eleko yango bobondela penza ete ejalma ntango ya mpio makasi te. ¹⁹Bwale oyo ekoya ekojala makasi koleka, uta mokili esalema na Nzambe oyo ekoleka yango ejali te moto moko akokaki kobika te. ²⁰Soki Nzambe akokutolaka mikolo yango te, mpo na kobikisa baponomi na ye. ²¹Bongo soki moto ayebisi bino, tomoni Klisto kuna, abimi na ngambo kuna bondima te. ²²Mpo ba Klisto ya lokuta, mpe ba sakoli ya lokuta, bako bima mpe bakosala bikamwa na bikamwasi mpe bako pengwisa bayike na bandimi. ²³Bojala na bokengeli nakebisi bino. ²⁴Kasi soki mikolo ya bwale yango eleki moyi ekokoma mwaindo, sanza ekongenga lisusu te, ²⁵minzoto ekokilingana uta lola tii na mabele, nguya yonso ebombana na lola epanzani. ²⁶Bongo bako mona mwana na Nzambe kokita kati na mapata na lokumu mpe lokito. ²⁷Mpe ba anjelu bakozua mitindo mpona kosangisa baponami yonso kino nasuka ya mokili mpe na suka ya mapata. ²⁸Botala nzete ya musuke. Soki tomoni ete nkasa na yango ebandi kotela mpe ekawuki, tososoli ete ntango ya mbula ekoki. ²⁹Ezali nse bongo, ntango bokomona kokokisama na makambo oyo, boyeba ete abeleme pene. ³⁰Ezali solo ete bato ya eleko oyo bakosila kokufa te, kino makambo oyo ekokokisama. ³¹Manso bojali komona (Likolo nase) ekosila, ³²kasi maloba na ngayi te. Kasi mokolo to ngonga eyebani na moto mosusu te, kaka Tata Nzambe ye moko. ³³Bozala na bokenga, mpo bojali kososola te, soki tokomi ntango nini. ³⁴Moto na moto asala lotomu epesemeli ye na mokonzi bakengeli bafungola miso, ko lala te. ³⁵Bokeba pamba te bozongi ya nkolo ndako eyebani ngonga te, na katikati ya butu, liboso soso elela. ³⁶Soki aye akuta bino na pongi te. ³⁷Na yebisi bino, moto na moto akengela!

¹Mikolo mibale na liboso ya elekeli mpe elambo na kwanga ezangi mfulu, banganga minene mpe bakomeli bazalaki koluka nzela na mayele mpona kokanga ye mpe koboma ye. ²Kasi balobi ete: "Ntango na elambo te ete yikiyiki ebima kati na bato te." ³Ezalaki ye na Betania na ndako ya Simona, moto na maba, afandi na mesa mpo na kolia, mwasi moko ayeyi na mwa mbeki ya mafuta na malasi, eloko na motuya monene, abuki mbeki mpe asopi yango na moto na ye. ⁴Kasi bamosusu na bango balobi na kanda ete: "Libebi na mafuta oyo ezali na ntina nini?" ⁵Zambi bakoki kotekisa mafuta oyo mpo na mpata nkama misato mpe babola bakoki kozua mosolo." Bazalaki kosilika mpo na mwasi. ⁶Nde Yesu alobi ete: "Tika ye nye! Mpo nini bazali kotumola ye? Ye asili kosalela n gayi mosala kitoko. ⁷Bozali na babola awa ntongo nyonso mpe soko balingi kosalela bango ntango yonso bokoki kosala yango. Kasi bokozala na ngayi ntango yonso te. ⁸Ye asali eloko ekokaki na ye kosala. Asili kpakola nzoto na ngayi liboso mpo na kokunda. ⁹Nazali koloba na bino solo ete nsango malamumu ekolakisama wapi na molongo mobimba, likambo lisali hye ekoyebisama mpo na ekaniseli na ye. ¹⁰Na sima Yuda Iscariote, ye moko na Bazomi na mibale akeyi epayi na banganga minene mpo na kokaba ye epayi na bango. ¹¹Wana eyoki bango ye basepeli mpe bandimi kofuta ye mosolo. Ye mpe aluki nzela malamumu mpo na kokaba ye. ¹²Na mokolo na liboso na mikolo na kwanga ezangi mfulu, wana ebomi bango mpate wapi na Elekeli, bayekoli na ye batuni ye ete: "Olingi ete tokenda wapi mpo na kobongisa biloko ete olia Elekeli?" ¹³Atindi bayekolo babale mpe alobi na bango ete: "Kenda na mboka mpe mobali moko akokutema na bino oyo azali kokumba mbeki na mayi bobila ye. ¹⁴Mpe soko akolingela wapi, bo loba na nkolo ya ndaku ete Molakisi alobi ete: "Esika wapi wana kolia ngayi elombo na elekeli na bayekoli na ngayi elongo." ¹⁵Akotalisa bino eteni moko na likolo esili kobonga mpe kotandama. Bobongisela biso kuna. ¹⁶Bayekoli balongwi, bakeyi na mboka mpe bazui yango lokola esili ye koloba na bango, mpe babongisi elambo na Elekeli. ¹⁷Awa pokwa ekomi ayeyi na bazomi na babale elongo. ¹⁸Ezalaki bango kofanda na mesa mpe kolia, Yesu alobaki ete: Nazali koloba na bino solo ete, moko na bino akokaba ngayi, moko mpenza oyo azali kolia esika moko na ngayi. ¹⁹Babandi koyoka mawa mpe batuni ye moko moko ete: "Ezali ngayi?" ²⁰Alobi na bango ete: "Ezali moto moko na bazomi na babale, oyo azali kotia misapi na ye kati na sani esika moko na ngayi. ²¹Zambi Mwana na Moto akokenda lokola ekomami na ye kasi mawa na moto oyo okokaba Mwana na Moto! Eleki na malamumu mpo na moto yango soki abotamaki te. ²²Ezalaki bango kolia akamati kwanga, apamboli, abuki yango, apesi bango yango mpe alobi: «Bokamata oyo nzoto na ngayi.» ²³Akamati kopo, mpe esili ye kotonda, apesi bango yango mpe bango nyonso bameli yango. ²⁴Ye alobi na bango ete: «Oyo makila na ngayi na kondimama, masopani mpona bato mingi. ²⁵Nazali koloba na bino solo ete nakomela mayi na vino lisusu te kino mokolo ngayi yango na sika kati na bokonzi na Nzambe.» ²⁶Esili bango koyemba loyembo, babimi kokenda na ngomba na Bilaya. ²⁷Yesu alobi na bango ete: «Nako beta mobateli mpe bampate bakopanzama. ²⁸Kasi na sima ya lisekwa na ngayi nako leka liboso na bino na Galileya.» ²⁹Petelo alobi na ye ete: «Ata bango yonso bako tayisama libaku, kasi ngayi te.» ³⁰Yesu alobi na ye ete: «Nazali koloba na yo na solo ete na butu oyo mpenza, liboso nayino nsoso eleli mbala mibale te, oko angana ngayi mbala misato.» ³¹Kasi ye apesi monoko makasi ete: «Soki ekokoka na ngayi ko kufa na yo elongo, nako angana yo te.» Bango nyonso balobi bobele bongo. ³²Ekeyina esika moko etangami Getesemane mpe alobi na bayekoli na ye ete: «Bafanda nayino ezali ngayio kobondela.» ³³Akamati Petelo na Zaki na Yoane esika moko na ye mpe abandi koyoka mawa na motema mpe bozito. ³⁴Alobi na bango ete: «Molimo na ngayi ezali koyoka mawa, kino mawa na kufa. Bowumela awa mpe bokengela.» ³⁵Akeyi na liboso moke, akweyi na mabele mpe abondeli ete ntango oyo elongwa na ye, soko ekoki. ³⁶Aloli ete: «Aba, Tata, makambo yonso makoki na yo Longwela ngayi kopo oyo Nde mokano na ngayi esalama te kasi mokano na yo» ³⁷Ayeyi azui bango kolala mpongi mpe alobi na Petelo: «Simoni ozali kolala mpongi? Okokaki kokengela saa moko te? ³⁸Bokengelaka mpe bobondela ete bokota na ko mekamaka te Molimo ezali na mposa nde nzoto ezali mtawu.» ³⁹Akeyi lisusu, abondeli kolaba malobi ye liboso. ⁴⁰Lisusuayeyi azui bango kolala mpongi mpo ete miso na bango bozito mingi na mpongi mpe boyebi te soko bakozongisela ye monoko nini. ⁴¹Ayeyi mbala na misato epayi na bango alobi na bango ete: «Bozali nayino kolala mpe nayino kopema? Ntango esili koya! Bazli kokaba Mwana na Moto na maboko na bato na masumu. ⁴²Botelema, tokenda botala mokabi na ngayi abeleli.» ⁴³Naino ezalaki ye koloba, Yuda ayeyi, ye moko na bazomi na mibale, mpe ebeleni bato na ye elongo bazalaki na mipanga mpe mangenda mpe babimi na banganga minene na bakomeli na mikolo na mboka. ⁴⁴Mokabi asili koyebisa bango elembo, koloba ete: «Soko mapopwepwa nani, ye wana. Bokanga ye mpe bokenda na ye malamumu. ⁴⁵Ayeyi akeyi epayi na Yesu nokinpoko mpe alobi ete: «Rabuni», Apwepwi ye. ⁴⁶Batii maboko likolo na ye bakangi ye. ⁴⁷Kasi mokona ba oyo bazalaki na ye abendi mopanga na ye, azokisi moombo na nganga monene, akati lotoyi na ye. ⁴⁸Yesu alobi na bango ete: «Bino boyeyi na mipanga mpe mangenda mpo na kokanga ngayi lokola moyibi? ⁴⁹Mokolo na mokolo nazalaki na bino kati na tempelo mpo na kolakisa mpe bokangaki nga te. Nde malamumu ete makomi makoka. ⁵⁰Bango nyonso batiki ye bakimi. ⁵¹Elenge mobali mokoabili ye, ye azalaki kolata bobele elamba moko. Bakangi ye, ⁵²nde atiki elamba na ye,

akimi bolumbu.⁵³ Bakambi Yesu epayi na nganga monene mpe banganga minene yonso mpe mikolo na mboka mpe bakomeli basili koyangana.⁵⁴ Petelo abili ye mosika kino ekoti ye kati na lopango na nganga monene. Afandi esika moko na bapolisi mpo na koyota moto.⁵⁵ Banganga minene mpe koyangana mobimba baluki litatoli na ntina na Yesu mpo na koboma ye.⁵⁶ Bato mingi batatoli maloba na lokuta nde maloba na bango makokani te.⁵⁷ Bamosusu batelemi koloba monoko na lokuta na likambo na ye ete⁵⁸ toyokaki ye koloba ete: «NGayi nako boma tempelo oyo esalami na maboko mpe nsima na mikolo misato nako tonga mosusu ekosalama na maboko te». ⁵⁹Ata bongo matoli na bango nakokani te.⁶⁰ Nganga monene ateleme kati na bango mpe atuni Yesu ete: «Okoyanola te? Matatoli na bato oyo mpo na kokweyisa yo mazali nini? ⁶¹Nde azalaki nye, ayanoli bango te. Lisusu Nganga monene atuni ye ete: «Yo ozali Klisto, Mwana na Mapambwani? ⁶²Yesu alobi ete: «Ngayi nazali. Mpe bokomona Mwana na moto kofanda na loboko mobali na nguya mpe koya kati na mapata o likolo.» ⁶³Nganga monene apasoli elamba na ye, mpe alobi ete: «Tozali na bosenga na batatoli mosusu mpo ya nini? ⁶⁴Bosili koyoka maloba na kotuka. Makanisi na bino nini?» Bongo yonso balobi: «Abongi kokufa». ⁶⁵Basusu kati na bango ba bwakeli ye soyi mpe kozipa ye elongi mpe kobeta ya bibotu mpe kolobela ye: «Lakisa ete ozali Mosakoli!» Nani abeti yo? Sima, bakengeli bakamati ye, mpe ba bamboli ye ba mbata. ⁶⁶Ezalaki Petelo kati na lopango, elenge mwasi moko na basali na nganga monene ayeyi. ⁶⁷Emoni ye Petelo koyota moto, atali mpe alobi na ye ete: «Yo mpe ozalaki elongo na Mo Nazarete oyo , Yesu.» ⁶⁸Nde awangani, na bolobaka ete : «Nayebi te mpe nazali koyeba ntina na maloba na yo te.» Na sima abimi na lopango mpe soso eleli. ⁶⁹Elenge mwasi yango amoni ye mpe abandi koloba na bato batelemi pembeni ete: «Moto oyo azali moko na bayekoli na ye!» ⁷⁰Kasi Petelo awangani lisusu. Sima ya mwa ntango moke, ba oyo bazalaki wana balobi na Petelo: «Ya solo, yo mpe ozali moko na bango, pamba te ozali moto na Galileya.» ⁷¹Bongo Petelo abandi kokata seleka boye: «Nzambe mpenza! Nayebi na ngayi moto bazali koloba te.» ⁷²Na ntango wana, soso eleli mbala ya mibale. Bongo Petelo akomi kokanisa maloba Yesu alobelaki ye: «Liboso et soso elela mbala mibale, okowangana mbala misato ete oyebi ngayi te.» Petelo ayoki mawa mpe abandi kolela.

¹Nanta tongo, na nganga Nzambe minene elongo na ba tangi mibeko, ba mpaka ya masanga elongo na lisanga ba kambi ya bayuda, basangaki, na mbisa, bango bakangaki Yesu mpe ba memi ye na Poso Pilato. ²Bongo pilato amotuni: yo ozali mokonzi ya bayuda? yesu amoyanoli: " Olobi yango". ³Ba nganga Nzambe minene bazalaki na mafunde nzike ya Yesu epai na Poso Pilato⁴Pilato amotuni lisusu: "oyanoli te? tala ebele na mafundi ya bato oyo likolo nayo". ⁵Kasi Yesu afungolaki lisusu ata monoko te oboso ya poso pilato, mpe ye akamuaki makasi.⁶O eleko nya mabongisi ya nteke, Mokonzi poso Pilato, azua momesano ya bobimisi o boloko mokangami moko oyo akotuina boyike bua bato bajye amoni o boso bua ye, elongo na batomboki basusu. ⁷Kuna boloko, ezalaki na ba tomboki elongo na babomi, lokola moto moko na kombo barabasi. ⁸Boyike bwa bato, e, yei ya poso pilato mpe koyebisaye et jasala bo momesano, enbene na lolenge ya bobisi o boloko moto oyo bangi balingi. ⁹Poso Pilato atuni bango boye, " bolingi nabimisa o boloko mokonzi ya bayuda? ¹⁰Na kotunaka bongo, ye ayebacki malam, lolenge ba nganga Nzambe minene ba pesakiye engebene na mibeko la bayuda. ¹¹bongo ba nganga Nzambe minene, ba tiye songi songi na boyike bwa bato mpo babimisa se barabasi o boloko.¹²Poso Pilato atuni b bango lisusu: " bongo nasala boniboni na mokonzi ya bayuda"? ¹³banso bagangi makasi mpe lisusu "omobaka o ekulusu"¹⁴Poso Pilato alobi na bango: " esali ye mabe nini? "kasi bango bagangi koleka lisusu "omo baka o ekulusu". ¹⁵lolenge Poso Pilato alingaki kosepelisa bayi mboka, na yango abimisi barabase o boloko, ba beti Yesu fimbo mpe akabami mpo abakama o ekulusu.¹⁶Bayi mapinga bakumbi Yesu o kati ya lopango la mbulamatadi mpe libyangani ya mapinga ya ba solda ya etuku ena. ¹⁷Balatisi yesula kazaka la motane mpe sone liye ekoti ya nzube ya nzube, bongo bakotisiye yango o moto. ¹⁸Sima bapesiye Mbote koloba ete, Mbote Mokonzi ya bayuda.¹⁹Ba betiye kekele na moto mpe buakeli ye nsoyi, mpo na kotiolaye , bafukameli ye mpe makumisiye ya lokuta. ²⁰Sima na bango kotiola ye, balongoliye kazaka ya motane, mpe balatiye bilamba bya ye moko, na mbisa ba kumbi ye mpo abakama. ²¹Bango kopesa mitindo na moleki nzela, oyo awutaki na bilanga naye, na kombo ,ya Simoni ya mboka Sylène, tata na alezandeya mpe lufu, akumba ekulusu na Yesu. ²²Bayi mapinga bakumbi Yesu na esika moko ebangami Golgotha, ndimbola na yango " esika na mikuwa ya moto". ²³Bapesi Yesu na makasi vino esangisama na kisi na kombo myrrhe, kasi ye amelaki yango te. ²⁴Mpe ba mobakiye na ekulusu, na kokabolaka bilamba na ye na Zeke, mpo na koyeba soki solda nani azui mbano koleka. ²⁵ezalaki ngongan ya misato ya Nzanga nde, ba mobakakiye na ekulusu. ²⁶Likolo na eteni ya linzanza, bakomaki tina ya bofundami na ye "Ye oyo Mokonzi ya yuda". ²⁷ba mobakeyi na ekulusu elongo na ba bomi mibale, moko na loboko naye ya mobali, mpe mosusu na loboko naye ya mwasi. ²⁸Wana esalemaki mpo makomi masantu makokisama, bakomobakaye na ekulusu elongo na ba bomi. ²⁹baleki nzela, ya esika wana, bazalaki kofinga ye, koningisa moto mpe koloba : " ye oyo alobaki akobuka tempelo, mpe atonga yango sima ya mikolo misatu. ³⁰Mikitisa na ekulusu mpe omikisa". ³¹Kaka lolenge wana, na nganga Nzambe minene bazalaki kozomela ye, elongo na bnatangi mibeko, koloba: ye abikisaki bayike, bongo amibikisa mpe ye moko. ³²Tika ete Kristo, Mokonzi na Isalaye akita sasaipi na ekulusu, mpo na biso tomona mpe tondima ye". baye babakamaki na ekulusu elongo naye, lbazalaki kofinga ye mpe lokola. ³³Na ngongo ya motoba sima ya nzanga, malili ejingaki mboka mobimba, kino ngonga ya libwa sima ya nzanga. ³⁴mbongo kaka na ngonga ya libwa wana, Yesu agangi na mon ngppo makasi: " Eoi, Elo, lama sabatani? Oyo elakisi Nzambe na ngayi, boni obwakisi ngayi". ³⁵Bayike baye bazalaki nzinga nzinga na ekulusu na yesu, balobi boye: "tala ako belela eliya". ³⁶Moto moko akilingingani na lombangu, akwi mwa etini ya elamba, azindisi yango lokati ya amsanga ya ngayi, atingisi yango na eteni ya nzete ya kekele, mpe atomboli : yango omonoko mwa Yesu, bongo moto wana lalobi "totala soko Elia akokitisa ye na ekulusu". ³⁷Sima na yango, yesu aganga makasi mpe akati motema. ³⁸Elamba monene ,ya tempelo epasuki na biteni bibale, utuo olukolo kino onse. ³⁹Bongo tango soda sinzili atelembi liboso na Yesu, amoni ete akufi, nde alobi: "ya solo, moto oyo azalaki mwana na Nzambe. ⁴⁰Basi nzike mpe bazalaki komona na mosika, kati na bango, maliya madelene, maliya (maman na zaki leki ya yosefu), mpe salome. ⁴¹Tango ezalaka bango o mbonka ,galileo, bazalaki kolanda ye mpe kosalela ye, bayike na basi basusu, ba butaki mpe na mboka yelusalemi. ⁴²Lokola butu eyingelaki, na mokolo mwa liboso ya sabata. ⁴³Moto na kombo ya Yozefu ya mboka alimate ayei kuna, mpo ye azalaki moto na lokumu, nakati ya lisanga ya bayuda oyo bazalaki kozela boyeyi ya bokonzi ya Nzambe. Azui bompikiliki, mpe akeyi apayi na Poso Pilato, kosenga ye nzoto na Yesu. ⁴⁴Poso Pilato akamuaki koyoka ,ete yesu akufaki, mpe ye abengi soda sinzili mpo atuna soki mpenza akufaki. ⁴⁵Eyokaki Poso Pilato na monoko ya soda sinzili ete, Yesu akufaki solo, nde andingisi bapesa nzoto na ye na Yozefu ya alimate. ⁴⁶Yozefu asombaki elamba na mpmbe, akitisi Yesu na ekulusu, ajingi ye na elaumba ya mpembe, na mbisa, atié nzoto naye na kunda eye atimolaki kati na libanga. na mbisa, azipi ekotelo na kunda, na libanga monene. ⁴⁷Maliya madelene mpe Maliya mamana Yozé bango bamoni esika ekundamaki yesu.

¹Sima ya mukolo ya eyenga, Mariya wa Magdala pe Mariya mama wa Yakobo pe wa Salomé baombi biloko ya malasi mpo bakende kupakola nzoto ya Yesu. ²Na tongo-tongo mokolo ya liboso bango baleyi o lilita eleko ya moyi ebima. ³Ekende bango na nzela bazali kumituna: "Nani akolonguela biso libanga monene wana? ⁴Efongoli bango miso moni ete moto moko asili ko longola libanga ata ko ezalaki monene. ⁵Ekoti bango na lilita, ba moni elenge mobali alati elamba ya pembe avandi koboko ya mobali mpe azalaki na kokamua. ⁶Alobi na bango: "Bo banga te. Bozali koluka Yesu na Nazaleté, oyo ba bakaki ye na ekulusu. Ye asili ku sekwa! Azali lisusu awa te. Bokende kotala esika oyo batiaki ye. ⁷Bongo bokende koyebisa na ba yekoli na ye mpe Petelo bakende liboso na Galile. Kuna bokomona ye lokola ayebisaka bino. ⁸KOBima na bango na lilita na lombango. Kolenga na kokomwa elataki bango. Ba lobi na eloko te na moto po b azalaki na somo. ⁹Na tongo-tongo ya mokolo ya liboso na mposho, sima kosekwa na ye, amimonisi liboso na Mariya Madeleine oyo ye abenganaki milimo mabe sambo. ¹⁰Ye akeyi pe koyebisa na ba oyo bazalaki na ye. Tango wana bango bazalaki ko yima-yima pe ko lela-lela. ¹¹Bayoki ete ye azali na bomoyi pe bamoni ye kasi bandimi te ete asekwaki. ¹²Sima na yango, amimonisami na bato mibalé na ndenge mususu bazalaki ko kende na bilanga. ¹³Bakeyi pe koyebisa basali mosusu, kasi bandimeli bango te. ¹⁴Sima ya ngonga, Yesu amonisami na basali na ye, tango bazalaki na misa, ye agangeli bango mpo kozanga kondima pe kokanga mitema na bango, mpo éte bazalaki kondimela ba oyo ba monaki ye liboso sima ya kusekwa kati ya bakufi. ¹⁵Ye alobi na bango: "Bokende bisika yonso na mokili pe boteya sango malamumu". ¹⁶Oyo ako ndima pe abatisami akozwa lobiko, kasi oyo akondima te akokweya pe akozwa etumbu. ¹⁷Tala bilembo eko lakisama mpo na ba oyo ba ko ndima : Bako bengana milimo mabe na kombo na ngayi. bakoloba na minoko ya sika. ¹⁸Bako mema nioka na maboko, kasi ekoswa bango ata moke te. Bakotia maboko na ba beli bango ba kobika. ¹⁹Sima Mokonzi asili kolobela bango, abuti likolo pe afandi na loboko ya mobali ya Nzambe. ²⁰Basali ya Yesu bakeyi pe koteya bisika yonso, tango oyo Mokonzi azaliki kosala na bango pe ko kokisa maloba na bilembo oyo ezali ko landa yango.

Luka

1

¹Bayike ba mipesaki mosala ya bokoma lolenge ya kolandisama basango mineneoyo ekokisami kati na biso, ²Kolanda maye oyo banzeneneke ya yambo, oyompe bakomaki bapanzi songo batindelaki biso. ³Yango wana, malingami ngaimpe na monaki malamumu koluka koyeba na bosindo uta ebandeli, mpe kokomelayo mikanda kitoko osungama. ⁴Nalingi ete oyeba kososola malaka moyeozuaki. ⁵Na ngonga eye herode azali mokonzi na judee, ezalaki na ngonganzambe moko na kombo ya zacharie, azalaki moko yo lingomba ya ba nganganzambe ya abia. mwasi wa ye azalaki mokitani ya aron mpe bamobe bengakielisabete. ⁶Bango mibale bazalaki sembo liboso na nzambe, bako nde bazalikikotosa solo mibeko mpe makomi ya mokonzi. ⁷Nzoka nde bazalaki na mwanate, mpo ete elizabeti azalaki ekombo, mpe na eleko wana, mbula na bangomibale epai samoki. ⁸Mokolo moko zacharie azalaki kosala mosala mwa yeoboso ya nzambe, na ngonga oyo epesamelaki lisanga ly aye, ⁹Na boluki nganganzambe na ni mophonami, mpela moko momesa no ya bonzambe bobeti mbeseekokisaki ye na tempelo ya mokonzi pona kutumba malasi. ¹⁰Boye lingombampbimba bazalaki na losambo libanda na ngonga ya mbeka ya malasi. ¹¹Muanzeya nzambe abimelaki ye, atelama na loboko ya mobali ya etumbelo yamalasi. ¹²Komona muanze, zachana amitungisamaki mpe ayokaki nsomo. ¹³Kasimuanze alobelaki ye kobanga te, zacharia, mpo ete losambo na yo endi mamakimuasi na yo elisabeti akobota mwana mobali mpe okopesa ye nkombo yajejan. ¹⁴Akozala pona yo sango yo esengo koleka mpe bayike bokosepela mponambotama na ye. ¹⁵Mpona ete akozala moto monene oboso ya mokonzi, yeakomela ata vinu, to mpe masanga ya makasi te. ye akotondisama na malinomasantu uta libumu ya mama na ye. ¹⁶Bango, bayike ya bayuda bayambakinzambe mokonzi na bango. ¹⁷Akotambola elongo na nzambe na ndima mpe nanguya ya elia, pona kobelemisa mitema ya batata pene na bana na bango mpekokumba ba tomboki botamboli mpela noko buania ya ba yengabeni, na ntina yakobongisa libota mpo na mokonzi. ¹⁸Zacharia alobaki na muanze nakoyebalolenge nini mpo nazali mpaka, mpe mbula ya muasi na ngai esilikopusana. ¹⁹Muanze azongisi, nazali gabriel oyo atelemeka oboso ya nzambe natindamoki pona kosolola na yo mpe koyebiosa yo sango malamumu eye. ²⁰Kasi, okokoma baba, mpe okozanga maloba kino mokolo yango ekokokisama mpo eteondimelaki maloba na ngai te oyo ekokokisama na ngongo na ngo. ²¹Batobazalaki kozela zachana na kokamua ete afandaki ngonga molayi kati na eyanganela. ²²Ngonga ye abimaki mpe na kazango maloba, basosolaki ete ye azuakiemonisela kati na tempelo na bango ye atikalaki baba mpe kosolola na yeekomaki kaka na misapi. ²³Boye azongaki na ndako na ye tango mosala na yeasilaki. ²⁴Na ngonga moke elizabeti

muasi na ye akumbaki zemi abombaki sanzamitano na komilobelaki.²⁵ Mokonzi asaleli ngai abuakeli ngai miso mpe ngolupona kosukisa nsoni elataki ngai liboso ya mibali.²⁶ Na sanza motoba ye zemimuanze gabriel atindamaki ya nazareth.²⁷ Epai ya elenge moseka, oyoasengamaki na libala epai ya yosefu wa libota ya Davidi moseka yangoabengamaki mana.²⁸ Abelamaki pene na ye mpe alobaki losako na yo oyonzambe asali ngolu koleka mokonzi azala na yo.²⁹ Na maloba manaamitungisamoki mokosi mpe amitanaki ntina ya losako eye.³⁰ Muanze alobelakiye kobanga te moria mpo ete ngollu na nzambe epesameli yo.³¹ Boye yo okobatamwana mpe okopesa ye nkombo ya yesu.³² Ye akozala engambe mpeakobengama mwana na nzambe monene mokonzi nzambe okopesa ye ngwendeya nkoko na ye davidi.³³ Ye akokonza seko na libota yo yakoko, mpe bokonzi naye ekozala na suka te.³⁴ Mana alobaki na mwanze boni boni yango ekosalemampo na yebi ata mobali te.³⁵ Muanze azongisaki boye molimo mosantu akokitelayo mpe nguya ya nzambe monene ekozipa yo na elilingi na yango na yangomwana eye akobotama akozala mosantu, mpe akobengama mwana nanzambe.³⁶ Boye, ndeko na yo elisabeti ye mpe akumbami na zemi ya mwanamobali na bompaka. ye oyo ba bengeki ekomba, akokisi sanza motaba nazemi.³⁷ Pona ete eloko moko te ekoki kolembama na nzambe.³⁸ Mana alobinazali mosali ya mokonzi.monso esalamela ngai mpele moko liloba na ye nabongo mwanze atikaki ye.³⁹ Na ngonga wana mana akumbamaki na lombangoya judee.⁴⁰ Ayingelaki na ndako ya zacharia mpe apesaki losako naelisabeti.⁴¹ Eyokoki elisa beti losako ya mona, muana kati na libumu aninga nakiboye elisabeti atondisamaki na nguya yo molimo mosantu.⁴² Ye angangaki namongongo makasi kioloka yo azali ya kopambwana kati na basi banso mpembuma kati na yo epambuama.⁴³ Lolenge nini epesameli ngai ete maman yamokonzi na nga abeleme pene na ngai? ⁴⁴Pona tango koyoka losako na yo,mwana aninganaki na esengo kati na ngai.⁴⁵ Esengo na oyo asili kondima mpoete maye malobamaki ntina na mokonzi eko kokisama.⁴⁶ Na bongo mari alobakinakumisi mokonzi na motema na ngai.⁴⁷ Mpe nazali kosepela na nzambe,mobikisi na nga na molimo⁴⁸ Mpona ete ye abuakaki miso na mosali na ye oyoamikitisaki.⁴⁹ Mpo ete, nzambe na nguya asali ya minene ntina na ngai nkombona ye mosantu.⁵⁰ Mawa okowumela bileko na bileko na baye bazali kobangaye.⁵¹ Ye asembali loboko na ye ya nguya mpe apanzaki baye bazalili na makanisiya lolendo.⁵² Ye akuesaki bakenzi na ngwende na bango mpe atambolaki bayeya komikitisa.⁵³ Babola batondisamaki na maye ya malamumu, kasi abenganakibazui maboko pamba.⁵⁴ Ye ayaki kosangana Israeli mosali na ye, na ntinakotalisa mawa na ye.⁵⁵ Mpela moko alobaki na bakoko na biso na abrahama mpena bakitani na ye seko na seko.⁵⁶ Maria afandaki na elisabeti pene ya sanzamisato, sima na yango, azongoki epayi na ye.⁵⁷ Tango ngonga ya kobota yaelisabeti ekokaki, yz abandaki mwana mobali.⁵⁸ Bato nzinga nzinga na ye mpeba ndeko na ye bayokoki sango ete mokonzi akitisaki mawa monene likolo naye mpe bango basepelaki elongo na ye.⁵⁹ Baye na mokolo ya muamba, bayakipona bokoti ngenga ya mwana balingaki kobenga ye zacharia nkombo ya mobalina ye.⁶⁰ Kasi mama na ye alobaki boye te bakobenga ye yoone.⁶¹ Balobaki na yemoto moko te koti na bandeko na yo abengami na nkombo wana.⁶² Na bongo nabilembo batunaki papa na ye nkombo nini ye alingaki babenga ye.⁶³ Ye asengakiekomelo mpe akomaki boye yoane nde nkombo na ye bakamuaki bangombaso.⁶⁴ Boye ye akanguamaki na monoko mpe na lolemo, mpe alobaki nakopambola nzambe.⁶⁵ Na bango baye banso ba bafuandaki nzinga nzinga bazuaki kobanga mpe na ngambu mobimba ya ngomba ya judee sango ya ngoepanzanaki.⁶⁶ Bango bayokaki maye wana, bakangaki mango kati na motema nakoloba muana oyo akokama nani? mpona loboko na mokonzi ezalaki naye.⁶⁷ Zacharia mobali mwa ye atondisamaki na molimo mosantu, mpe asakolakina koloba.⁶⁸ Apombolama mokonzi nzambe ya israeli, mpo ete ye atolaki mpeakongolaki libala la ye.⁶⁹ Ye ayingisi biso nguya lobiko kati na libota na davidi,mosali na ye.⁷⁰ Boye nde asakalaki na eloko wana na monoko ya basakoli basantu.⁷¹ Yango nde lobiko eye ekangoli biso na banguna na biso mpe na mabokoya bayini na biso.⁷² ayokeli bakoko na biso mawa,pe akanisi boyokani mosantu na ye.⁷³ Seleka oyo akataki na koko na biso Abraamy kopesa biso nzela,⁷⁴ awa tosili kokangolama na maboko ya banguna,tósalela ye na bobangi té,⁷⁵ na bosantu pe na bosemboliboso na ye, mikolo na biso nyonso.⁷⁶ Pe yo, mwana, okobengama mosakoli ya Oyo-aleki-likolo,po okotambola liboso ya Mokonzi po na kobongisa nzela na ye,⁷⁷ po na kopesa na bato na ye boyebi ya lobiko,na nzela ya bolimbisi ya masumu na bango,⁷⁸ po na motema mawa ya Nzambe na biso,oyo na yango moi uta na likolo ekoya kotala biso,⁷⁹ po na kongengela bato oyo bafandi na molili pe na elilingi ya liwa,pe po na kotambwisa makolo na biso na nzela ya boboto.⁸⁰ Mwana akolaki pe akómaki makasie na Molimo; pe afandaki na esobe tii mokolo ya komonisama na ye na Israel.

¹O ntango ena, Cezar Auguiste apesaki motindo ete batanga motuya ya batobazali kati na mokili. ²Botangi ya liboso esalemaki na Sulia, o tango Kiriniusuzalaki Mokambi ya engumba. ³Boye, banso bakendaki komikomisa moto namoto na engumba na ye. ⁴Yozefu mpe alongwaki na Nazarete ya Galileya, mpoakenda na Yudea, ya engumba ya Dawidi ebiangami Beteleme, mpo azalakimokitani ya libota ya Daviwidi, ⁵akendaki kokomisa nkombo na mobandami naye Malia, oyo azalaki na zemi. ⁶Tango bazalaki wana, eleko ya kobota ekomakipene. ⁷Abotaki mwana mobali ya liboso, balingaki ye na bilamba, mpe batiakiye na eleilo, zambi esika ya kolala ezalaki te mpo na bango na ndako yabapaya. ⁸Ezalaki na esika yango babokoli bibwele oyo bazalaki kolala na bilangampo na kobatela bibwele ya bango. ⁹Na mbala moko, anzelu ya Mokonziabimelaki bango mpe nkembo na Mokonzi engengelaki bango; mpe babangakimingi. ¹⁰Anzelu ayebisi bango: «Bobanga te, mpo nayeli bino sango malamamu, oyo ekozala esengo monene mpo na bato banso. ¹¹Ebotameli bino lelo, naengumba ya Dawidi, Mobikisi oyo azali Klisto, Mokonzi. ¹²Tala elemboepesameli bino: bokokuta mwana moke balingi ye na bilamba mpe balalisi ye naeleilo ya bibwele.» ¹³Mbala moko, etuluku ya mapinga ya lola basangani naanzelu, bazali kokumisa Nzambe koloba: ¹⁴«Nkembo na nzambe na bisika bilekilikolo mpe boboto awa na nse na bato oyo alingaka.» ¹⁵Tango banzelu batikibango bakei likolo, babateli mpate balobanaki moko sima na mosusu: «Tokendakino Beteleme kotala oyo esalemi, oyo Mokonzi alakisi biso.» ¹⁶Na lombangobakendaki kuna mpe bakutaki Malia na Yozefu mpe mwana moke alali na eleiloya bibwele. ¹⁷Nsima na komona boye, bayebisaki bato oyo ekomelaki bango nantina na mwana. ¹⁸Baoyo nyoso bazalaki koyoka bango, bakamwaki na oyobabateli mpate bazalaki koloba. ¹⁹Kasi Malia abombaki nyoso na motema mpeazalaki kokanisa yango. ²⁰Mpe babateli mpate bazongangi na kokumisaka mpekossanzolaka Nzambe na nyoso bayokaki mpe bamonaki, engebene na oyobayebisaki bango. ²¹Tango mikolo mwambe ekokaki mpe esengelaki mwana akatama ngenga, bapesaki ye nkombo Yesu; nkombo oyo anzelu apesaki ye liboso ya kozwa zemi. ²²Tango mikolo ya kopetolama na bango ekoki, engebene na mobeko ya Mose, Yozefu mpe Malia bakumbaki ye na Yelusaleme mpo nakolakisa ye epai na Mokonzi. ²³Kolandisama na oyo ekomami na mobeko na Mokonzi: «Mwana nyoso ya mobali, ya liboso, akobulisama mpo na Mokonzi.» ²⁴Bapesaki mpe mabonza lolenge elobama na mobeko ya Mokonzi: Bana mibale ya ebenga ya zamba to ya mboka.» ²⁵Nzoka nde ezalaki na Yelusaleme, moto moko na nkombo Simeona, moto malamamu mpe kobanga Nzambe, azalaki kozila mokolo oyo Isalayeke ekolongwa na mawa mpe Molimomosanto azalaki na ye. ²⁶Ayebisaki ye ete akokufa te, soki amoni Masiya Mokonzi te. ²⁷Simeona, kokambama na Molimo Mosanto, akendaki na tempelo. Lokola baboti bamemaki mwana Yesu mpo na kokokisa mibeko; ²⁸Akamataki yena maboko na ye, kosanzola Nzambe mpe koloba: ²⁹«Sasaipi Mokonzi, tikamosali wa yo akenda na kimia engebene na liloba na yo. ³⁰Mpo ete miso mangai mamoni lobiko na yo, ³¹oyo obongisaki liboso na bato banso, ³²Pole mpo nabapagano mpe nkembo na bato na Isalayeke.» ³³Tata mpe mama na yebakamwaki mingi na makambo bazalaki koloba mpo na mwana. ³⁴Simeona apambolaki bango mpe alobaki na Malia mama na ye: «Mwana oyo aponamimpo na kokweisa mpe kotelemisa ebele na bana na Isalayeke mpe lokola elemboekomema bokeseni. ³⁵Mopanga ekopasola molema, na ntina ete makanisi ebeleni mitema emonana.» ³⁶Ezalaki mpe na mosakoli mwasi Anna, mwana na Fanuele, ya ekolo Asele. Azalaki mobange na mbula. Afandaki mbula sambo namobali na ye sima ya bolenge na ye, ³⁷aumelaki mbula tuku mwambe na mineisima na kufa ya mobali na ye, atikaki ndako Nzambe te mpe azalaki butu mpemoyi kokila mpe kobondela. ³⁸Na tango yango, ayaki mpe abandi kopesamatondo na Nzambe mpe koloba na ntina na mwana na baoyo nyoso bazalakikozila lisiko ya Yelusaleme. ³⁹Wana esilisaki bango kokokisa oyo nyosomobeko na Mokonzi ekoma, bazongaki na Nazarete na Galileya. ⁴⁰Mwana akolaki mpe akomaki makasi, akolaki na bwanya mpe na ngolu na Nzambeezalaki likolo na ye. ⁴¹Baboti na ye bazalaki kokenda mbula na mbula na miluluya pasika. ⁴²Tango akokisi mibu zomi na mibale, bakendaki na milulu kolandabonkoko na bango. ⁴³Tango milulu esilaki, bazalaki kozonga epai na bango, mwana Yesu atikalaki na Yelusaleme, kasi baboti bayebaki te. ⁴⁴Kokanisa eteazalaki elongo na baninga ya mobembo, elekaki mokolo moko na nzele, libosoete baluka ye kati na baboti na bango mpe baninga. ⁴⁵Wana ezwaki bango ye te, bazongaki na Yelusaleme mpo na koluka ye. ⁴⁶Sima ya mikolo misato ndebamonaki ye o kati ya tempelo, afandi kati na balakisi, koyoka bango mpekotuna bango mituna. ⁴⁷Baye banso bazalaki koyoka ye bazalaki kokamwa mpona mayele mpe biyano na ye. ⁴⁸Na bomoni ye, bakamwaki mpe mama na yealobi na ye: «Mwana na ngai, mpo na nini osali biso boye? Yoka, tata na yo nangai, toluki yo na mawa mingi!» ⁴⁹Ayanoli bango: «Mpo na nini bozali kolukangai, boyebi te esengeli nazala na ndako na Tata na ngai?» ⁵⁰Kasi basosolaki teoyo azalaki koloba na bango. ⁵¹Boye akei elongo na bango na Nazarete, azalaki kotosa bango. Mpe mama na ye azalaki kobomba makambo nyoso oyo na motema. Kasi Yesu akolaki na bwanya mpe na bolayi, kozwa ngolu mingi na Nzambe mpe na bato.

¹O mobu zomi na mitano ya boyangeli ya Tibeze Cezar, o tango yango PonsoPilato azalaki mokonzi engumba Yudea, Helode azalaki mokonzi ya engumbaGalileya, Filipino, ndeko na ye azalaki mokonzi ya etuka ya Itule mpe yaTrakonitide, Lusaniyasi ezalaki mokonzi ya Abilene, ²mpe o tango ya banganganzambe minene Anna mpe Kaifa, liloba ya Nzambe eyaki epai ya Yoane mwanana Zakalia, na esobe. ³Azalaki kotambola nzinga-nzinga ya ebale Yuladeni, koteya libatizi ya kobongola motema mpe kolimbisama ya masumu. ⁴Ndenge ekomama na mokanda ya mosakoli Yisaya: « Yoka mongongo ezali kobebelela na esobe: "Bongisa nzela ya Mokonzi, lalisa mabele!" ⁵Lobwaku nyoso ekozipama,ngomba nyoso ya minene mpe mike ikokitisama, nzila itengama ikonyolisama,nzila ya mabanga ikolalisama, ⁶mpe moto nyoso akomona loboko ya Nzambe." » ⁷Boye Yoane azalaki koloba na etuluku oyo eyaki mpo na kobatisama na ye: « Bino, libota ya nyoka! Nani akebisi bino mpo na kokima kanda oyo ezali koya? ⁸Bobota mbuma ezali komonisa ete bobongoli mitema mpe boloba te: "Tata na biso Abalayama", pamba te nalobi na bino ete Nzambe azali na makoki ya kobongola mabanga oyo bana ya Abalayama. ⁹Tala, epasola ezali pene mpo na kokata misisa ya nzete. Boye nzete nyoso oyo ezali kobota mbuma malamau te ekokatama mpe ekobwakama na moto.» ¹⁰Sima na yango, etuluku batuni Yoane:«Sik'oyo tosala nini?» ¹¹Ayanoli bango koloba: «oyo azali na kazaka mibaleapesa moko na oyo azangi, mpe oyo azali na biloko ya kolia asala mpebongo.» ¹²Bakongoli na mpako bayaki mpe mpo bazwa libatizi mpe balobi:«Molakisi, tosengeli kosala nini?» ¹³Azongiseli bango: «Bozwaka te mbongokoleka oyo esengeli bozwa.» ¹⁴Basoda basusu batunaki mpe ye: « Bongo biso, tosala nini?» Ayanoli bango: «Bosala mobulu te, bosala moto mabe te. Bosepela na lifuta na bino.» ¹⁵O tango bato bazalaki kozila boyei ya Klisto, moko namoko azalaki komituna na motema na ye soki Yoane azali Klisto. ¹⁶Yoaneazongiselaki bango: «Ngai nazali kobatiza bino na mayi, oyo azali koya sima nangai, azali na nguya koleka ngai mpe ngai nakoki kolongola singa ya sapato naye te. Ye akobatiza bino na Molimo Mosnto mpe na moto. ¹⁷Ye moko akokombola elanga na ye, akobomba mbuma malamau na ebombamelo na ye mpe mbuma ya mabe akobwaka yango na moto ya libela. ¹⁸Na nzela na maledisiebele, Yoane ateyaki bango sango malamau. ¹⁹Tango bapamelaki mokonziHelode mpo abalaki Helodias, mwasi ya ndeko na ye, mpe makambo mosusumabe ye asalaki, ²⁰abakisaki lisusu mbeba oyo: akongaki Yoane naboloko. ²¹Esalamaki ete tango bato bazwaki libatizi, Yesu mpe abatisamaki.Boye tango azalaki kosambela, likolo efungwamaki, ²²mpe Molimo Mosantoakitaki likolo na ye na lolenge ya ebenga. Mpe mongongo kouta likolo: «Yoozali mwana na ngai ya bolingo, kati na yo nazwaka esengo.» ²³Tango Yesuabandi mosala na ye, azalaki pene na mbula tuku misato, azalaki (ndengebazalaki kokanisa) mwana na Yozefu, mwana na Heli, mwana ²⁴na Matta,mwana na Lewi, mwana na Melki, mwana na Yannai, mwana naYozefu, ²⁵mwana na Mattatiasi, mwana na Amosi, mwana na Nahumu, mwanana Hesli, mwana na Naggai, ²⁶mwana na Maate, mwana na Mattatiasi, mwanana Semeine, mwana na Yoseki, mwana na Yoda, ²⁷mwana na Yoanani, mwanana Resa, mwana na Zorobabele, mwana na Salatiele, mwana na Neri, ²⁸mwanana Melki, mwana na Addi, mwana na Kosam, mwana na Elmadam, mwana naEr, ²⁹mwana na Yesu, mwana na Eliezer, mwana na Yorim, mwana na Mattati,mwana na Lewi. ³⁰Mwana na Simeona, mwana na Yuda, mwana na Yozefu,mwana na Yonam, mwana na Eliakim, ³¹mwana na Melea, mwana na Menna,mwana na Mattata, mwana na Natam, mwana na Dawidi, ³²mwana na Jesse,mwana na Yobede, mwana na Boazi, mwana na Sala, mwana naNaasson, ³³mwana na Aminadab, mwana na Admin, mwana na Arni, mwana naHezron, mwana na Perez, mwana na Yuda ³⁴mwana na Yacobo, mwana naIzaki, mwana na Abalayama, mwana na Terah, mwana na Nahor, ³⁵mwana naSerug, mwana na Reu, mwana na Peleg, mwana na Eber, mwana naShelah, ³⁶mwana na Kainan, mwana na Arphaxad, mwana na Sem, mwana naNowa, mwana na Lemek, ³⁷mwana na Mathusalemme, mwana na Enoke, mwanana Yareth, mwana na Mahalelele, mwana na Kainan, ³⁸mwana na Enos, mwanana Seth, mwana na Adamo, mwana na Nzambe.

¹Yesu atondisamaki na molimo mosantu bozongi na ye kowuta na ebale yajordani mpe akambamaki na kati ya esobe. ²Kuna amekamaki na zabolo mpo namikolo tuku mineye. aliaki elokote na sima na mikolo yonso wana maliki,nasema ayokaki nzala. ³Zabolo alobi na ye soki ozali mwana ya nzambe pesamitindo na mabanga ebongwana kwanga. ⁴Yesu ayanoli boye ekomami motoakobika kaka na kwanga te. ⁵Bongo zabolo amatisaki yesu na bisika ya likolompe alakisi ye bokonzi ya mokili mobimba na bomengo na ya ngo na mwangonga moke. ⁶Zabolo alobi na ye nakopesa yo bokonzi mpe lokumu na yangonyonso mpo esilaki kopesa mela ngai, mpe nakoki kopesa yango na oyo na 7 kolinga. ⁷Na bongo, soki ogumbamili ngai mpe okumisi ngai, ⁸Kasi yesu ayanoli ye boye ekomami boye okokumisa mpe okosalela bobele nzambe se ye moko. ⁹Lisusu zabolo atambwisi yesu tee na ye lusalema mpe amatisaki yelikolo koleka na songe ya tempelo mpe alobi soki ozali solo mwa ya nzambe,omibwaka kowuta na likolo kino na nse. ¹⁰Zambi ekomami boye akopesabanzelu mitindo na tina na yo mpo babatela ¹¹yo.Bakotanda moboko na bangompo na koyamba yo na ntina ete makolo na yo etutana na mabanga te. ¹²Yesuayanoli ye boye makomi elobi boye epekisami komeka mokonzi nzambe wayo. ¹³Wana esili zabolo komeka yesu, alongwi mosika na ye mpona kozila tangomosusu. ¹⁴Bango wana esilaki yesu kotondisama na molimo mosantu azongakigalileya epayi akolaki mpe nsango na ye eyokanaki bipayi nyonso. ¹⁵Abandakikoteya oteyi na eyanganelo ye bayuda mpe batu yonso bazalaki kokumisa ye nabatu yonso. ¹⁶Ekomaki ye na kati ya engumba ya nazaleta epayi akolaki, bomomesano, wana ayi ndelaki na kati ya eyanganelo mokolo ya sabate atelemakimpona kotanga na koganga na mongo ngo makasi. ¹⁷Bapesaki ye mokanda yamosakoli ezaya. afungolaki yango bobele na esika oyo ekomami boye. ¹⁸Molimoya klisto ezali likolo na ngai apakoli ngai mpo na kopa nza nsango malamumu nababola, atindi ngai kotatola bakangami na makomi mpe ba kufi miso ba mona,mpe baniokuami, bazua bosomi. ¹⁹Mpe kosakola mbula ya ngolu yankolo. ²⁰Akangi buku ya makomi mosatu mpe azongiseli mosali mpe afandi.batu nyoso na kati ya eyanganelo batalaki na miso. ²¹Bongo abandaki koloba nabango lelo oyo liloba esili kokokisama mpo bosili koyoka yango. ²²Banso bayokaki maloba oyo, bazalaki banzenge mpe bakamwa kimingi na maloba yangolu ezalaki kobima na monoko na ye mpe bozalaki koloba oyo nde mwana nayosefo te? ²³Bongo alobaki na bango ya solo bakoloba na ngai lisese oyomonganga mibikisa yo moko. na maso to yokaki na ntina na yo maye osalaki nacapernaum, sala yango mpe awa na mboka na yo mpo tondimela yo. ²⁴Alobelakina bango mosakoli mpko te bakoki koyamba ye na mboka na ye yambotama. ²⁵Kasi ya solo molobi na binu, na ntango ya eliya na isalayele, basibakufela mibali bazalaki ebele tango likolo ekangamaki, mbula ezalaki kobeta timsima ya mibu mboka mobimba. ²⁶Kasi eliya atindamaki te epayi na moko nabango te, bobele epayi na oyo ya sarepta ya sido nde eliya atindamaki. ²⁷Naisalayele ntango ya mosakoli elisa babeli ya bokono ya maba bozalaki ebele kasimoko te apetolamaki kasi babele namonana zuria nde apetolamaki. ²⁸Banso oyobazalaki na kati ya eyanganelo basilaki koyoka nyonso alobaki, batondi samakina kanda. ²⁹Batelemi na kanda kobengana ye libanda ya mboko pene pene namopanzi ya ngomba epayi batongi mboka na bango mpe kobuaka ye nase. ³⁰Kasi yesu adusoli na kati kati na bango mpe akeyi na ye esikamosusu. ³¹Akiti na capernaum, moko ya mboka o kati ya mokili ya galilea mpeabandi lisusu koteya makambo matali sabata. ³²Batu bakamwaki na mateya naye jambi azalaki koteya na kibokonzi nyoso. ³³Tala na kati na eyanganelo, mokoazalaki na molimo mabe abelelaki na mongongo makasi. ³⁴Ah tosala na yo nini,yesu na nazareth yo yei mpona kobomabisa nayebi lolenge na yo mosanto nanzambe. ³⁵Yesu agangeli molimu mabe na koloba na ye. kanga mbanga na yo,mpe bima na kati na ye ntango molimo mabe esili kobuaka ye nese kati nabango ebimi kati na kati na ye na kimia. ³⁶Banso ba kamui mpe batikaki tekobetela basusu masolo koloba ete maloba na ye ezali ndenge nini? azali kopesamitindo na kibokonzi mpena nguya na molimo ya mbindu mpe yango ezalikotosa ye. ³⁷Boye nungu nungu mpona yesu epanzani na zingazinga yonso yesumboka ya pembeni. ³⁸Bongo yesu kowuta na etonge neli akeyi kokota na ndakona simon akuti mama bokilo ya simona azali kobela makasi, babondeli ye mpoasala ata eloko moko mpo na ye. ³⁹Angumaki pene na ye mpe apesi mitindo napasi mpe pasi etiki ye, mpe abiki na ngonga wana ateleme mpe abandi kosalelabango. ⁴⁰Tango na pokwa, bamemeli yesu batu nyoso oyo bazalaki batunabokono ndenge na ndenga. atieli bango maboko mpe babiki samibanso. ⁴¹Ebele na milimo mabe babimaki nakati na ebele na bango na kogongoozali mwana na nzambe bongo yesu apameli molimo mabe mpe apekisaki bangondingisa te baloba mpo bayebaki ye azali klisto. ⁴²Ntango tongo etani ye abimimpe akeyi na kati na esobe etuluku ya batu balukaki ye mpe bakutaki epayiazalaki basengaki na ye akende mosika na bango te. ⁴³Kasi ayebisaki na bangoebongi na ngai koteya na mboka mosusu nsango malamumu ya bakonzi na nzambe.mpo na yango nde natimaki awa. ⁴⁴Na mbisa akobaki kotea na biyangenelomosusu kati na yuda.

¹Bakomi wana, etuluku ya bato bawelisi nzinga nzinga ya Yesu mpo na koyokaliloba ya Nzambe, bazalaki na libeke ya Genesareth. ²Yesu amoni buatu mibalebakangi na libongo ya libeke. Balobi mbisi bazalaki kosokola minyama. ³Yesuakoti kati na buatu moko oyo ezalaki ya Simon, mpe asengi bapusa yango namayi pene ya libongo, afandi likolo na yango mpe akomi koteya abandi koteyaebele ya bato. ⁴Tango asilisi koloba, alobi na Simon «pusa na muzindo mpebuaka munyama mpo boloba». ⁵Simon azongisi : «molakisi tolobi butumobimba tozui eloko te, kasi lokola yo nde olobi na kobuaka monyama». ⁶Babuaki mpe bakangi mbisi ebele, munyama pene epasuka. ⁷Babelelibananga na bango oyobazalaki na buatu musus mpo ya kosalisa bango, bayeimpe batondisi nyonso mibale etondi pene ya kozinda. ⁸Simon Amoni boye, akueyi na makolo ya mokonzi mpe alobi: «longua mosika na ngai monkozi, mpona zali mosumuki». ⁹Bango nyonso bakamuaki na komona ebele ya mbisi oyoezuamaki. ¹⁰Jacques na Jean bana ya Zebedee, baninga na ye oyo bazalaki nabuati mosusu bakamuaki mpe mingi, Yesu alobi na pierre: « kobanga tekokomisa yo molobi ya bato». ¹¹Bamemi buato na libongo, batiki biloko nyonsompe balandi Yesu. ¹²Bazalaki na Yesu kati na engumba moko, moto mokoazalaki na maladi ya maba. Amoni mokonzi akweyi elongi na mabele mpeabondeli ye boye: « Mokonzi sok'olingi okoki kobekisanga». ¹³Wana Yesuasemboli loboko, asimbi ye mpe alobi: «nalingi yango bika sikoyo». Mabe mpeelimwe na nzoto na ye ¹⁴Mokonzi apesi mitindo aloba na mote te « kenda komilakisa na ba nganga Nzambe, mpesa libonza mpo ya kobika nayo lokola Moïse akomaki, wana ekozala litatoli mpona bango. » ¹⁵Sango ya mokonzietamboli bipayi, na bipayi, bato mingi bazalaki koya kosangana mpo na ko yokaye. Mpona kobikisama na bokono na bango. ¹⁶Kasi mokonzi alongwe akeyi namabele ya zelo na zelo mpo na kobondela. ¹⁷Mokolo moko Yesu azalaki koteya, bna falisayi na balakisi ya mibeko bafandaki na nse wana, bawutaki na ba bonka na Galileya mpe ya Yuda, mpe Yelusaleme. Yesu azalaki kobikisa bato ya bokono nanguya ya Nzambe. ¹⁸Bamemeliye moto akufa makolo, alali na etokobazalaki koluka kotia ye liboso ya Yesu. ¹⁹Bazui esika yakokotisa ye te, mpo nabato balekaki mingi. Bamatisiye likolo ya ndaku, batoboli lidusu baktisiye naetoko nakati ya lisanga liboso na Yesu. ²⁰Komona kondima na bango, yesualobi: « masumu nayo elimbisami». Balakisi ya mibeko na ba Falisayi bamituninako yima yima: « Oyo azali nani, azali kotiola boye. ²¹Oyo akoki kolimbisamasumu soko Nzambe te? ²²Kasi Yesu ayebaki makanisi na bango, atuni bango: « makanisi mabe kati mitema na bino ewuti wapi? ²³Nini ezali ya malamukoloba na moto ete: « masumu na yo elimbisami to kopesa mitindo telema mpekende nayo». ²⁴Mpo ete boyeba ete muana na moto nazali na bonkonzi yakolimbisa masumu awa na mokili, bongo alobi na loto akufa makolo : «Napesiyo mitindo, zua mbeto nayo kende na ndaku nayo». ²⁵Na mitindo naye, motoatelemi liboso na bango, azui etoko naye mpe azongi epayi na ye kati yakonsazola nzambe. ²⁶Bango batikali nye mpe bakumisi Nzambe, kobanga ekotina bango, bazalaki koloba: « tomoni lelo likambo ya kokamua». ²⁷Nakobimanaye, akutani na mokongoli mpako na kombo ya Levi afandi na bureau yakokongola mpako: «Apesi mitindo ya kolanda ye». ²⁸Levi atiki mosala nayempe alandi ye. ²⁹Levi asali limpate monene na ndaku naye mpo na Yesu, wapibakongoli mpako bazalaki etuluku mpe na baleki nzela basangani wana mpo na kolia. ³⁰Bafalisayi na bakomi mibeko bayimaki yimaki ùmpe balobi na bayekoli: « mpo na nini bozalikolia mpe komela na bakongoli pako na bato namasumu? ³¹yesu ayanoli bango: « ezali te baye bazali na nzoto kolongonobakolukaka monganga, kasi babelinde. ³²Na ye mpo na bato na sembo te, kasimpo na bato ya masumu babonguana». ³³Balobi naye boye: « bayekoli ya Jeanbazali koboya kolia, kaka mingi bazali kosangana na mabondeli, ndenge mokona baye ya Bafarisayi oyo ya yo bazali kolia mpe komela». ³⁴Mokonzi ayanolibango boye: « Okoka kolalisa nzala» balingami ya moto abali Marie na ngongaoyo mobali ya libala azali na bango elongo?. ³⁵Mikolo mikoya wapi mobali yalibala akozala na bango te, nde mokolo yango, bakolia te. ³⁶Alobi na lisese: « Moto te akokamate eteni ya elamba ya ùsika abamba na oyo ya kala. Soki asali bongo, akopasola eteni ya elamba ya sika, elamba oyo ya sika soki epasuki, ekokendalte na elamba oyo ya sika soki epasuki, ekokenda te na elamba ya kala. ³⁷Moto moko te akotia masanga na ekutu ya kala, pamba te masanga yasika ekoki kopasola etuku nionso ekobeba. ³⁸Na yango nesengeli otia masangana etuku ya sika. ³⁹Moto te soki ameli masanga yakala, akolinga lisusu ya kala ezali malamukoleka oyo ya sika.

¹yesu alekaki kati na bilanga mokolo ya sabata, bayekoli naye babuki masangobatumbi sima baleyi yango.

²Bafalisayi bamoni bango mpe balobi: «mpona ninikosala mokolo ya kopema?»³Yesu ayanoli: «Dawidi ayokaki ayokaki nzala nabaninga, botanga makomi wana te?»⁴Sima akoti na ndako na Nzambe navaninga, azui mapa oyo ebulisami mpe baleyi, mampa oyo epekisami kolia masena banganga Nzambe kasi na bato mususu te».⁵Alobi nabango: «muana namoto nazali mokonzi ya mposo.⁶Yesu akoti mokolo mosusu na eyanganelo mpoya koteyabato na mokolo ya poso na kati ezalaki na mato moko mukakutali naloboko ya maobali.⁷Bakalaka ya mibeko mpe falisayi bakengeli Yesu mponakotala soki akobikisa moto oyo na mokolo sabato wana bazua ngonga yakofunda ye balobi ete abuki mibeko.⁸Yesu ayebaki makanisi na bango alobi namoto oyo: «Telema liboso yabato nyonso na kati-kati» moto wana asalaki sebongo kolandisama maloba ya Yesu.⁹Wana Yesu alobi na bango: «epesamelikosala malamumu to mabe mokolo ya sabato, na kobikisa bomoyi to kobingidayango?»¹⁰Yesu alandisi miso naye kotala bango, mpe alobi na mokakatani:«sembola loboko nayo ya mobali mpe loboko ebiki.¹¹Bango basiliki penza mpebabandi kolobana kati na bango likambo nini tokoki kosala Yesu.¹²Mokoloyango Yesu akeyi na ngomba kobondela Nzambe butu mobimba.¹³Etani tongo,abiangi bayekoli na ye mpe aponi bango azui zomi na mibale apesi kombo yabantoma.¹⁴Kombo ya bantoma wana yango oyo: «Simon abaloli ye na komboya Pierre, André, ndeko ya simon, Jacques, Jean, Barthelemy,¹⁵Mathieu,Thomas, Jacques muana ya Alphee, Simon na kombo ya Zelote,¹⁶Judas muanaya Jacques, mpe Judas Iscariote oyo atekaki ye.¹⁷Sima yesu akeyi na bango nangomba atelema na mabele polele, etuluku munene ya bayekoli wana mpe ebeleyabato na Judée, ya Jerusalem, Bamboka oyo ezali pene ya ebale monene Tyr na Sidon.¹⁸Bayaki mpo na koyoka Yesu mpo babika na ba maladi na bango, nabaye milimo mabe ekangaki bango.¹⁹Etuluku ya bato balukaki kosimba elambanaye mpo babika na kati ya nguya oyo ezalaki naye.²⁰Atali bayekoli, alobi nabango: «esengo na babola kati na molimo mpo ete bokonzina baye bazali nanzala, sikoyo na Nzambe ezali na bino.²¹Esengo na bino bozali kolela, pambatebokoseka.²²Esengo ezala na bino soki bayinaka bino, soki bafingaka bino mpebaboyaka koyoka kombo na bino likolp na ngayi muana na moto.²³Bosepelampe bozala na esengo mpo ete lifuti na bino ekozala monene na likolo, boyebaete bankoko na bango banyokolaka basakoli.²⁴Mawa na bino bazui, mpo bosilikozua bomengo na bino.²⁵Mawa na bino bosili ko tonda, boyeba mokolo ezalibokokufa nzala, mpe na bino bozali koseka, mokolo ezali bokosalamatanga.²⁶Mawa na bino soko bato nyonso bakumisa ka bino, boyeba ete bankoko na bango bazalaki mpe kokumisa basakoli ya lokuta se bongo.²⁷Binobaye bozali koyoka ngai, bolinga banguna na bino mpe bosala bangobolamu.²⁸Bopambola baye bazali kolakela bino mabe, bondela mpe mpo bayebazali konyokola bino.²⁹Babeti yo na litama ya muasi, pesa ye mpe abeta nalitama ya mobali, soki azui elamba nayo, tikela ye mpe kazaka nayo.³⁰Pesa naoyo asengi, ata azui eloko nayo kosengaye yango lisusu te.³¹Oyo olingi basalayo te, mpe kosala moninga te.³²Olinga te se baye bazali kolinga yo, bato namasumu mpe basaka se bongo litoma nini okoki kozua.³³Soki okosala malamuse na baye yo olingi, litomba nini yo okozua, pamba te bapagano mpe basalakase bongo.³⁴Soki okodefisa se na oyo yo oyebi ete akozongisela yo, okozualitomba nini, bato ya masumu mpe basaka se bongo.³⁵Linga bayini nayo, salelabango bolamu, defisa kasi kosenga te, wana lipamboli ekozala monene kuna nalikolo.³⁶Landa bizaleli ya Tata Nzambe nayo oyo atondi na mawa.³⁷Kofundaka baninga te, kokueyisa moninga te na likambo limbisaka nyoso oyo ekozongela yo.³⁸Kabaka baninga mpe bakokabela yo, wana ezali lolenge ya malamumu (biloko yakati na kopo, baningisa, etonda koleka) oyo ba kotia na songe ya elamba na bino. Mpo ete ezali na lolenge moko wana bakosalela bino.³⁹Atunibango: «mokufi miso akoki kotambolisa moninga na ye, na kozanga kozualikama?»⁴⁰Moyekoli azalaki na makoki ya kosala koleka molakisi naye, sokiasimbi mateya malamumu.⁴¹Longola nanu eteni na libaya oyo ezali na liso nayoliboso ya kolongola mua lititi oyo ezali na liso ya moninga.⁴²Olobi na ndekonayo, ndeko nalongola yo lititi oyo ekoti yo, ebongi yo moko ozali na nzete,moto na lokuta, longola liboso nzete oyo ezali nayo, sima omona ya moningamalamumu.⁴³Nzete moko te ya malamumu ekoki kobota mbuma ya mabe oyo mpeezali mabe ebota mboma ya malamumu te.⁴⁴Bakoyebaka nzete malamumu na mbumana yango, babukaka mbuma ya figi na nzete ya nzube te, mpe mbuma ya vinu nabanzetz ya sende te.⁴⁵Moto malamumu abimisaka makambo malamumu oyo ezali na motema naye. oyo mpe ya mabe kaka se bongo mpe, makambo manso moto abimisaka ewutaka na motema.⁴⁶Ozali kobianga: mokonzi, mokonzi mpo niniozali kosala oyo ngai nazali kolinga te? ⁴⁷Moto akoya na ngai se ye oyo azalikoyoka maloba na ngai, asaleli yango, na misala, na yango na kolakisa bino nanani akokani. ⁴⁸Akokani na moto oyo atongi ndako na ye likolo ya libanga, atamopepe ekoya ndako ekoningana te mpo etongami malamumu.⁴⁹Oyo ayoki liloba na ngai mpe ati yango na misala te akokani na moto oyo atongi ndako na ye likolo ya zelo soki mbonge, mopepe eye, ekokweya.

¹Sima ya bosilisi koloba na mabota oyo bazalaki koyoka ye, akotaki na kapernaum.²Kapitene azalaki na mawumbu oyo alingaki mingi azalaki nabokono pene ya liwa.³Eyokaki kapitene sango ya yesu, atindaki ba mbuta mutuya ba yuda, kosenga aya kosalisa mosali na ye.⁴Kokoma epai na yesu babondeli koloba ba ye akoki na lisalisa na ye.⁵Atongeli biso eyangenelo oyo,mpo alingaka ekolo na biso.⁶Yesu akobaki nzela moko elongo na bana emoniye kapitene penepene na ndako na ye atindi baninga epai ya mokonzi,komitungisate minyoko koyengela na ndako na ngai te. mpo ete na bongi te,mpo oyingela ndako.⁷Nakokiko ya epai na ye te na tina wana kasi loba kakaliloba moko mpe mosali na ngai akobika.⁸Ngai mpe, nazali moto oyo natiami,na nse ya bakonzi basala mpe bazuami nse ya bakonzi na nga soki na pesi oyomotinolo kende, mpe akeyi na mpe na mosusu yaka mpe ayei, mosali, sala boyempe asali ndenge na lobi na ye.⁹Eyoki yesu bongo akamwi, mpe abaluki epai yabaye bazalaki koloba, mpe alobi ata na israel na moni moto ya lolenge yabondemi eye te.¹⁰Tango baye batendaki bango bakomi na ndako bakuti mosalina nzoto kolongono.¹¹Sima ya tango moke, yesu akeyi na mboko nain mpebayekoli balandi ye, bayike ya bato balandi ye mpe lokola.¹²Ekomi na ekuke naengumba nain, tala bakumbi moweyi moko, mwana se moko ya mama oyoakupela, mobali ezalaki bayike ya bato ya engamba.¹³Na kotala ye, mokonziatondi na mawa mpo na ye mpe alobi kolela te.¹⁴Na sima, apusani asumbisanduku, epai koni nzoto ya moweyi ezalaki mpe baaye bamenaki batelemi, pealobi, elenge mobali na lobi na ye, telema.¹⁵Moweyi, afandi mpe abandi kokobayesu azongisi ye epai ya mama na ye.¹⁶Bobangi esimbaki bato banso. bakumi sinzambe, koloba ete mosakoli ya monene ateleme okati na biso nzambe ataliekolona ye.¹⁷Sango na yesu epanzani na yendez mpe bituka nyoso yapembeni.¹⁸Bayekoli ya yoane bayebisokiye makambo.¹⁹Yowome atindibayekoli mibale kotuna mokonzi, soki ezali ye nde ayei, to toze lamosusu.²⁰Ekomi bango pembeni ya yesu, bato wana batuni, yonde osengelikoya, to, tozela mosusu.²¹Yesu na tango wana soki baye ya bokona, bo nyokoli,mpe baye ya mulimo mabe, apesi ba yike na balalanga ba mona.²²Alobi nabango, sima kokende, beyebisa yowone maye bomoni, mpe botamboli, bato nanaka bapetolami, ba pokotoyi bayoki, bama basekui mpe sango malamumu eteyamina babola.²³Apambola yo atikaka kondimela ngai, mpe ya misala nangai.²⁴Yesu abandi koloba na bayike ya bato, na tina ya yoani sima yabatindami na ye, bokende kotala nini na esobe? nzete eye nzali konangona namopepe?²⁵Bokendaki kotala nini?moto moko alataki elamba ya kitoko, bayebalati bilamba ya ntalo, mpe baye bazali na bomengo bazali na ndoko yampkonzi.²⁶Bongo bokendaki kotala ni basakoli iyo mosakoli moko te.²⁷Talaoyo ekomami mpo ye mona na tendi oboso na ye momemi sango nde akobongisela yo nzila.²⁸Kati na baye ba botama na mwasi, moko te aleki yowana nabonene.²⁹Eyoki mabotanyoso pe bafutisi ya mpako balobi nzambe azali sembo,na bozui libati si ya yoane.³⁰Baye basosoli mubeko ya bayuda na bafarizayo, babwakisi soki maborigisi ya nzambe mpo ete bazuaki lubatizi ya yowanete.³¹Tina nini na kokisa bato ya ekeke eye bakokani na nini.³²Bakokani na banaoyo basakanaka libanda, bamekaka mpe kososoli saka baninga mpe basusukoloba. tobeti lundanda bo binite. totendi nzembo ya matonga mpe bino bolelite.³³Mpo yowane mo batisi ayaka, azalaki kolaya kuanga te, komela vinote,bolobi, azali na milimo mabe.³⁴Mwana na moto ayei koleya, komela, binabolobi, azali moko ya balangai, moninga ya bafuti mpako, moleyi, ya biloko yakitoko mpe bato ya masumu.³⁵Kasi bwanya eyebani bisaki inso na bana naye.³⁶Moko ya bafarizayo mpe afandi na mesa.³⁷Mpe mwasi moko na engumbaazalaki na masumu, tango ayoki sango na yesu na ndako ya mofarizeyo,amemaki molongi ya malasi ya albate.³⁸Lokola atelemaki na sima na ye, penena makolo na ye, abandi kosukola makolo na ye na pizoli, mpe apangusa nabasuki mpe abuesi ye na malasi.³⁹Emoni mofalizo oyo abiangi yesu boye azalikoloba kati na ye, soki moto oyo azalaki mosakoli akokaki kososola mwasi oyoasimbi ye, azali na masumu.⁴⁰Yesu akamati maloba alobi simon nazali na mwaeloko, ya koyebisa ayanoli loba molakisi.⁴¹Moto moko adefisi mbongo na batomoko mokana, mosusu tuku mitano.⁴²Alimbisaki bango mpo ete bakokakikofuta, nani akati na bango, babale nani akolenga mingi.⁴³Simo alobi, na banzioyo ngolu epesameli ye oyo azalaki na nyongo ya monene nde a monokimalamu.⁴⁴Yesu abaluki epai ya mwasi mpe alobi na simoni na koti epai na ye,osopeli ngai mayi na makolo te, kasi ye asukoli makolo na ngai na pisoli, mpeapanguisi na suki na ye.⁴⁵Opesi ngai beze, te kasi ye, nta akotaki, atiki te kozipamakolo na ngai na beze.⁴⁶Opakoli nga mafuta na mitu te, kasi ye apakoli ngaimalasi na makolo.⁴⁷Yango na yebisi yo, ebele ya masumu na ye malimbisamimpo ete a monisi bpnene ya bolingo mpo na ngai oyo balimbisi moke akolingamoke.⁴⁸Nalobi masusu na ye elimbisami.⁴⁹Baye bazalaki na mesa elongo na yebazali kozali kowotongono na nse ya mitema, mote kani akokikolimbisamasumu.⁵⁰Yesu alobi na mwasi kondima na ye ebikisi yo, kende na kimia.

¹Sima na mwa tango Yesu akendaki kati na bingumba mpe mboka, koteya mpekosakola sango malamau ya bokonzi na Nzambe. Bazomi na mibale bazalaki naye elongo. ²Mpe lisusu basi oyo babikisamaki na milimo mabe mpe bokono: Malia, oyo abiangami Madelene, oyo milimo sambo ebimaki kati na ye, ³Janni, mwasi ya Kuza, mobombi biloko ya Helode, Suzanni mpe ebele ya basi basusuoyo bazalaki kokokisa mposa na bango na biloko na bango. ⁴Ntango etulukumonene ya bato bazalaki koyangana nzinga-nzinga na ye, bautaki bingumbandenge na ndenge, ayebisaki bango lisese moko: ⁵«Moloni moko akendakikolona. Ntango azalaki kolona, ndambu ya mbuma mosusu ekweaki pembeni nanzela, banyati yango mpe ndeke ilei nyoso. ⁶Ndambu mosusu ekweaki namabanga mpe ikoli noki, ikauki zambi na kozanga mayi. ⁷Ndambu mosusuekweaki kati na nzube, nzube ekolaki elongo na yango mpe ezingakiyango. ⁸Kasi ndambu mosusu ya mbuma ekweaki na mabele kitoko mpe ebotimbama nkama na na nkama.» Sima na Yesu koloba boye, angangaki: «Oyoazali na matoyi ya koyoka, ayoka.» ⁹Bongo bayekoli na ye batunaki ye lisese yango elakisi nini? ¹⁰Alobi na bango: «Epesameli bino koyeba mabombami yabokonzi na Nzambe, kasi mpo na bato mosusu, ezali na masese; mpo ete sokibazali kotala, bamona te mpe soki bazali koyoka, basosola eloko te. ¹¹Talandimbola ya lisese: nkona ezali liloba ya Nzambe. ¹²Mbuma oyo ekweakipembeni na nzela, ezali bato oyo bayoki liloba na Nzambe, mpe zabolo alongoliyango o mitema mia bango, mpo ete bakoka kondima te mpe babika te. ¹³Oyoekweaki na mabanga, ezali baoyo bayambi liloba na esengo, kasi bazangimisisa; bandimeli na tango moko, kasi tango na komekama, bakweisi kondimana bango. ¹⁴Oyo ekweaki na kati na nzube, ezali baoyo bayoki liloba na Nzambempe na kotambola na bango, mikakatano, bomengo mpe mposa ya mokilikangi bango mpe mbuma na bango ekomeli te. ¹⁵Kasi oyo ekweaki na mabelekitoko, ezali baoyo bayoki liloba na motema malamau, basimbi yango makasimpe ebotei mbuma na kokanga motema.» ¹⁶Tala, moto moko te apelisakamwinda mpo azipa yango na mbeki to atia yango na nse ya mbeto. Kasi atiakayango likolo mpo ete baoyo nyoso bazali kokota bamona yango. ¹⁷Pamba te, eloko moko te ya kobombama ekozanga koyebana, mpe ya nkuku ekozangakomonana polele. ¹⁸Boyoka na bokebi, mpo ete bakopesa oyo azali na ebele, kasi oyo azangi, bakobotola ata oyo akanisi kozwa.» ¹⁹Na sima, mama mpebandeko na ye bayaki koluka ye, kasi bakokaki komana ye te na ntina na etulukuya bato. ²⁰Bayebisi ye: «Mama na ngai mpe bandeko na yo bazali libanda, balingi komona yo.» ²¹Yesu ayanoli bango: «Mama na ngai mpe bandeko nangai, ezali baoyo bazali koyoka liloba na Nzambe mpe bazali kotosayango.» ²²Mokolo moko, Yesu amataki na bwato na bayekoli naye, alobi nabango: «Toleka ngambo mosusu ya ebale.» Babandi kokenda. ²³Ntango nazalakikokenda, Yesu alali. Mbonge makasi ekomaki na ebale mpe bwato ebandakikotonda mayi pene na kozinda. ²⁴Boye bayekoli bapusanaki pene na ye mpebalamusu ye na koloba: «Molakisi! Molakisi! Tozali kokufa!» Alamuki, angangeli mopepe mpe mbonge mpe nyoso ekomi kimia. ²⁵Mpe alobi na bango: «Wapi kondima na bino?» Batondaki na bobangi mpe kokamwa, balobani katina bango na basusu: «Oyo azali nani, apesi mitindo na mipepe na mayi mpeyango etosi ye.» ²⁶Bakomaki na mboka ya bageraseniens oyo etalani na Galileya. ²⁷Ntango bakiti na bwato, mbali moko azalaki na milimo mabe oengumba yango, ayei kokutana na ye. Elekaki tango molayi, azalaki kolatabilamba te mpe azalaki kofanda na ndako te kasi na nkunda. ²⁸Ntango amoni Yesu, angangi, akwei liboso na ye. Na mongongo makasi alobi: «Likambo niningai na yo Yesu, mwana na Nzambe na likolo? Nalombi na yo, kotungisa ngaite.» ²⁹Mpo Yesu apesaki mitindo na molimo mabe kobima na moto yango, mpoete mbala mingi ezalaki kolata ye. Ata ko bazalaki kokanga ye na minyololompe nsinga mpe kokengela ye, azalaki kokata minyololo mpe azalakikotindikama na molimo mabe na bisobe. ³⁰Bongo Yesu atuni ye: «Nkombo nayo nani» Ayanoli: «Ebele», mpo ete milimo mabe ezalaki ebele kati naye. ³¹Babondelaki ye ete atinda bango na libulu te. ³²Tala, etuluku ya nguluezalaki wana kolia likolo na ngomba. Milimo mabe ebondelaki ye ete atindabango na ngulu wana. Mpe ye apesaki bango nzela. ³³Na mbala moko, milimomabe ebimaki mpe ekei kokota na ngulu, mpe yango ekimaki mbangu kokweyana ebale mpe ekofaki. ³⁴Ntango babateli mpate bamoni bongo, bakimi mbangokopesa sango na engumba ya bango mpe na bamboka. ³⁵Bongo bato babimakimpo na kotala makambo euti koleka. Mpe ntango bakomi pene a Yesu, bakutimoto oyo milimo ebimaki afandi na makolo na ye, alati bilamba, zaongisimakanisi ya bomoto, Bango banso batondaki na bobangi. ³⁶Bato oyo bamonakimakambo ndenge elekaki, bayebisaki basusu ndenge moto oyo azalaki namilimo mabe abakaki. ³⁷Bato nyoso ya etuka ya baGeraseniens basengaki na Yesu ete alongwa na ekuka na bango, pamba te kobanga monene ekangakibango. Nde amataki na bwato mpe azongaki. ³⁸Moto oyo milimo mabe abimakiasengaki na ye ete alanda ye. Kasi Yesu aboyaki na koloba: ³⁹«Zonga na ndakona yo mpe panza sango na makambo minene oyo Nzambe asali kati na yo.» Moto yango akandaki mpe asakoli na engumba mobimba oyo Yesu asalaki mpona ye. ⁴⁰Tango Yesu azongaki, etuluku ya bato bayaki koyamba ye, mpo etebazalaki kozila ye. ⁴¹Bamoni mbali moko na nkombo Jairus; azalaki moko nabakonzi ya eyanganelo. Afukami na makolo na Yesu mpe abondeli ye eteakenda epai na ye, ⁴²mpo ete mwana na ye ya mwasi moko azalaki na mbulapene na zomi na mibale alingaki kokufa. Ntango Yesu azalaki kokenda, etulukuya bato bazalaki kokangama na ye. ⁴³Nzoka nde

mwasi moko azalaki na mpasiya kotanga makila mbula zomi na mibale, asilisaki mbongo na ye na minganga, kasi azwaki lobiko te. ⁴⁴ Apusanaki sima na Yesu mpe asimbaki songe ya elambana ye mpe na ngonga yango, makila ekatani. ⁴⁵ Yesu atuni: «Nani asimbi ngai?» Lokola bango nyoso bandimaki te, Petelo alobi na ye: «Molakisi, etuluku yabato bakangami na yo mpe bazali kotindika yo.» ⁴⁶ Kasi Yesu alobi: «Motomoko asimbi ngai mpo namoni nguya moko ebimi na ngai.» ⁴⁷ Mwasi amonakiete akoki komibomba lisusu te, ayei na kolenga nyoso kokweya liboso na ye. Aye bisi na miso na bato nyoso ntina oyo asimbaki ye mpe ndenge abikaki nangonga wana. ⁴⁸ Nde Yesu alobi na ye: «Mwana na ngai, kondima na yo ebikisiyo. Kenda na kimia.» ⁴⁹ Ntango azalaki naino koloba, moto moko kouta epai yamokonzi ya eyanganelo alobi: «Mwana na yo akufi, kotungisa lisusu Mokonzite.» ⁵⁰ Kasi Yesu ayokaki yango mpe ayanoli: «Kobanga te, ndima kaka mpeakobika.» ⁵¹ Ntango bakomi na ndako, aboyaki bato kokota na ye longola nse Petelo na Yoane mpe Jaki elongo na tata mpe mama ya mwana. ⁵² Tala batobanso bazalaki kolela mpe komitungisa mpo na mwana. Kasi alobi: «Bolela te, akufi te, alali.» ⁵³ Kasi bazalaki kotiola ye, bayebaki ete asilaki kokufa. ⁵⁴ Kasi Yesu asimbaki loboko ya mwana mpe abengaki ye na mongongo makasi: «Mwana na ngai lamuka!» ⁵⁵ Molimo na ye ezungaki, mpe bapesi ye mwa elokoya kolia. ⁵⁶ Baboti na ye bakamwi kasi Yesu apekisaki bango kopanza sangoyango.

¹Abengaki ba yekoli mpe apesi bango nguta mpe bakonzi likolo na molomomabe nyoso mpe makoki ya kobikua bo kono nyonso. ²Atindaki bango koteyasango malamumu ya bokonzi na nzambe mpe kobikisa bokono. ³Alobaki na bongobomema eloko te mpona mobembo, lingenda te, mbongo te, lipa te, palata te, bilamba mibale mpe te. ⁴Ndako oyo boko fanda, bofanda kuna kino bokolongwamboka yango. ⁵Mpona ba oyo bakoboya koyamba bino, bo pupula makolo nabino. yango ekozala elembo ya litatoli mpona mabe na bango. ⁶Na bongo, bakendaki na ba mboka kotatola sango malamumu mpe kobikisa babeli. ⁷Mokonziherode ayoki sango mpe amitungisaki makasi pamba te basusu balobaki ete jeanbaptiste asekwi, ⁸Basusu balobaki elie nde azongi mpe basusu kutu balobakimono ya basakoli ya kala asekwi. ⁹Herode alobaki nakotaki moto ya jean, oyonzali koyoka nde sango nani na bongo azalaki koluka nzela ya komonayesu. ¹⁰Tango ba tindami ba zongaki, ba pesakisa ngo ya nyoso oyo ba salaki, azuaki bango mpe akendaki na bango na bethsida. ¹¹Kasi bato ba nonaki bangompe balandaki bango kuna. yesu ayambiki bango mpe ateyaki bango sango yabakonzi na nzambe mpe abikisaki babeli. ¹²Na pokwa, ba yekoli bayebisaki yeete zongisa bato bakende koluka esika ya kolala mpe yakolia pamba te tozali naesobe. ¹³Kasi alobi na bango bopesa bango molia bino moko bazongisi boyetozali kaka na mapa mitano mpe mbisi mibale. ekokali kozala malamumu tokendekosomba molia mpo na etuluku ya bato oyo nyo nsoso. ¹⁴Basalaki pene penemibali nkoto mitano alobi na bayekoli bofandisa bango na kipiku moko batotuku mitano. ¹⁵Basalaki bongo mpe banso bafandaki. ¹⁶Yesu azuaki mapa mitanumpe ba mbisi ya ngo, apambolaki mpe abukaki yango mpe apesaki na ba yekolimpo bakabola na bato. ¹⁷Bato nyoso baliaki mpe batondaki mpe bikolo loki namibale etikalaki. ¹⁸Esalamaki ete wana ezalaki kosambela yemoko, atunakibayekoli na ye bato bazali koloba nini mpo na ngai? ¹⁹Basongisi bato mosusubalobi ozaliu jean batiste, basusu elie mpe basusu balobi ozali moko ya kalande asekwi. ²⁰Yesu alobi mpo na bino, ngai nazali nani? pierre ayanoli azaliklisto owuta na nzambe. ²¹Yesu apekisi bango koloba likambo yango na batomosusu, mpe abakisi. ²²Mwana moto ako nyto kwama mingi mpe ba mpaka nalingomba, ba nganga nzambe mpe ba koboma ye kasi na mokolo ya misatuakosekwa. ²³Alobi na bango lisusu soki moto alingi alanda ngai, esengeliamboya ye moko mpe amema ekulusu na ye mokolo na mokolo mpe alandangai. ²⁴Moto oyo akolinga kobatela bomoyi na ye akobungisa yango, kasi oyoakolinga kobungisa yango mpana ngai akobikisa yango. ²⁵Litomba nini na motoazua mokili mobimba bongo abungisa bomoyi, na ye? ²⁶Moto oyo akoyakelamaloba na ngai mpe ngai moko soni, mwana na moto mpe akoyo kela ye sonitango akoya na kati na nkembo monene elongo na tata mpe banzeli. ²⁷Na yebisibino ya solo, basusu katina bino kokufga te yambo ya mokolo wana. ²⁸Nsimapene mikolo mwambe ya masolo wana, yesu akendaki elongo na pierre jeanmpe jacque kosambela na ngomba. ²⁹Wana azalaki kosambela elongi na yebonginanaki mpe bilamba na ye ekomaki pembe makasi koleka. ³⁰Boye batomibale bayaki mpe bazalaki kosolola, ezalaki moise mpe elie. ³¹Nkembo makasiezingelaki bango mpe bazalaki kosola mpo na bokeyi naye na jerusalemekomaki pene. ³²Na tango yango, pierre mpe ba ninga na ye balalaki mpongi. tango balamuki, ba moni bango na nkembo kosolola. ³³Esalamaki ete wanamoise mpe elie bazalaki kokende, pierre alobi molakisi ebingi na biso tofandaawa, mpe biso toko tonga ba hema misato mpo na bino misato ye azangalibososoli na oyo azalaki koloba. ³⁴Wana ezalaki ye koloba bongo, lipata eyekozingela bango, mpe ba bangi makasi mpo lipata ezingaki bango. ³⁵Mongongokati na lipata elobi oyo azali mwanana ngai mpona, boya kaka ye. ³⁶Tango lipataeleki, ba moni kaka yesu ye moko, mpe ba bombaki likambo yangosekele. ³⁷Lobi na yango, tango bakitaki na ngomba, etuluku na bato bayekokutana na bango. ³⁸Moto moko kati na bango agangaki boye na bondelimoteyi, otala mwana na ngai kaka moko oyo nazali na ye. ³⁹Molimo mabeelataka ye mpe na mbala moko abandi konganga kokangama mpe bwaka nsoi. molimo yango etikaka na mpasi mpe ye moto alembaka makasipenza. ⁴⁰Nasengaiki na bayekoli na ya mpo babengana ye kasi bakokakite. ⁴¹Yesu azongisi mpe alobi bato na motema kokangama, nakolala na bino kinotango nini mpo ne te yaka bino? mena ye awa. Wana elenge yango azalakiposana, molimo kabe ebwaki ye na mabele mpe koningisa ye makasikoleka. ⁴²kasi yesu apameli molimo mabe yango mpe elenge abiki mpe azongiepayi ya tata na ye. ⁴³Bato nyoso bakamwaki komona monene, na nzambe, wanabato bazalaki ko sepela na nyoso oyo yesu asala, alobi na bayekoli boye. ⁴⁴Tikaete maloba oyo evanda makasi na mitema na bino mpambate mwana na motobakokaba ye na maboko ya basumuki. ⁴⁵Bango ba sosolaki maloba yango te mpoezalaki mabombami na moso na bango mpe bazalaki kobanga kotina ye ntina nayango. ⁴⁶Kobendana ekotaki kati na bango mpo na koyeba nani mokolo kani nabango. ⁴⁷Lokola yesu ayebaki makanisi na bango, azuaki mwana moke atie katina bango. ⁴⁸Mpe alobi soki moto ayambi mwana moke ya boye na kombo nangai, ayambaki mpe ngai, bongo soki moto ayambi ngai, ayambi mpe moto oyoatindaki nga. mpamba te mokolo kati na bino, azali mwana moke koleka binonyoso. ⁴⁹Jean alobi molakisi, moto moko kobengana milimo mabe na kombo nayo, biso moto moko kobengana milimo mabe na kombo na yo biso to pekisi yempo alandaka biso te. ⁵⁰Kasi yesu alobi bo pekisa ye te. oyo azali kotelemelabiso te azali mpo na biso. ⁵¹Tango mikolo na ye yakonata na lola ekomaki pene, azui ekatelo ya ko kende na jerusalem.

⁵²Atindi bato na mboka ba samaritainsmpo babongisa ye esika. ⁵³Kasi bayamba ye mpo azalaki kokende najerusalem. ⁵⁴Tango jacques mpe jean ba moni bongo balobi mokonzi, okosepelaete topesa mitindo ete moto ewuta likolo ekita mpe ezikisa bango? ⁵⁵Yesu atalibango mpe apameli bango. ⁵⁶Bongo ba longwe mana mpe bakeyi na mbokamosusu. ⁵⁷Wana ezalaki bango na nzela, moto moko alobi na ye na kolanda yobipayi nyoso okokende. ⁵⁸Yesu azongisi maloba ba mbwa ya zamba bazali na bandaku, mpe ba ndeke ya likolo bazali na bazala kasi mwana na moto azali naesika ya kolala te. ⁵⁹Bongo alobi na mususu landa ngai kasi alobi mokonzi nakende nanu kokunda tata na ngai. ⁶⁰Yesu alobi na ye tika bakufi bakunda bakufina bango, kasi yo kende koteya sango malamumu. ⁶¹Moto mosusu alobi na yesuboye na kolanda yo mokonzi, kasi, na kende nanu kolaka ba ndeko nangai. ⁶²Kasi yesu alobi moto moko te oyo azali kotindika pusu pusu mpe azalikotala na sima, akoki kokota na bokonzi na nzambi.

¹Sima yamakambo wana yesu aponaki tuku sambo,mpe atindaki bango mibalemibale na bamboka nionso esika yemoko alingaki kokende. ²Mpe alobaki nabango ;elanga ezali monene kasi basali bazali mukie.Bobondela nkolo na elangaatinda basali nakati ya elanga³Bokende,botala nazali kotinda bino lokola bameme okati yaba mbwa. ⁴Bokamata mbongo te saki ya mobembo te,sapata mpebopega moto mbote te na nzela⁵naba ndako oyo bokoyingela,boloba kimia ezalana ndako oyo. ⁶Soki moto na kimia azali wana ,kimia na bino ezala likolonaye,sokibongo te akozongela bino. ⁷Bowume na ndako wana,bolia mpe bomelaoyo bakopesa bino ,mpo ete mosali nionso abongi na lifuti naye. ⁸Soki bayambibino okati na engumba ,bolia manso bakopesa bino, ⁹bobikisa babeli mpe bolobana bango ete bokonzi ya nzambe ekomi pembeni¹⁰Nkasi na ba engumba oyobakoyamba bino te,bokende na balabala boloba; ¹¹bo pupola putulu na makolona bino mpe putulu ya engumba na bino oyo ekangamaki na makolo na biso!Nkasi boyeba ete bokonzi na nzambe ekomi pene. ¹²Nazali koyebisa binomokolo na esambiselo,kondima ya sodoma ekozala te mpona engumbawana¹³Mawa nayo,chorazin! mawa nayo ,bethsaida! soki misala na nguyaesalamaki tyr na sodme,esengeli kotubela wita kala mpe komekola kolatasaki,mpe kozipa na putulu. ¹⁴Kasi okoki te kondima tyr na sidon na mokolo naesambiselo na bino. ¹⁵Yo,capernaume okanisi okomata na likolo? Te, kasi yookokita nanse omokolo naba wa,¹⁶Oyo akoyoka bino ayoki ngai,mpe oyo aboyi bino aboyi ngai,mpe abuaki oyo atindi ngai¹⁷Na esengo ba tuku sambabalobi;mokinzi kutu milimo mabe etosaki biso na kombo nayo. ¹⁸Yesu eyebisibango; namoni santana kokweya wita na likolo lokola kongenga. ¹⁹Tala napesibino bokonzi yakotambola likolo ya ba nioka,ba koto mpe likolo ya nguyanionso ya monguna,eloko moko te ekosala bino mabe . ²⁰Mbala inso bosepelakate ,mpo ete milimo mabe etosi bino,kasi mpo ete bakombo na bino ekomami nalola²¹Kaka na tango wana,na esengo monene ya molimo,yesu alobi;nakumisi yo,o tata,nkolo ya likolo mpe mabele,mpo ete obomba makambu oyo nabato na mayele mpe bato na bwanya mpe otalisi yango na bato na mayele mukie,lokola bana mukie.iyo,tata mpo ete ezalaki malamumu na miso nayo²²Biloko nionso epesameli ngai epayi na tata,mpe moto moko te ayebi mwana soki tata te;mpe moko te ayebi tata te soki kaka mwana,mpe banani oyo mwana alingi komimonisa. ²³Abaluki epai yaba yekoli,alobi na bango na kuku;esengo na bayeba moni biloko oyo bazali komona. ²⁴Nayebisi bino ebele yabasakoli mpebakonzi balulaki ba mona oyo bozali komona kasi bamona yango te, mpekoyoka oyo bozali koyoka kasi bayoka yango te²⁵Moko yabasakoli ya ba yudaatelemi mpe kotalisa ye nakoloba;mokonzi nasala nini mpona kozua bomoi yaseko? ²⁶Yesu alobi naye;nini ekomami na mibeko botangi nini? ²⁷Nakoyanolaalobi;esengeli olinga mokonzi nzambe na motema nayo mobimba,na molemanayo mobimba,namakasi nayo mobimba mpe namakanisi nayo,mpe okolingamoninga nayo lokola omilingaka. ²⁸Yesu alobi naye;oyanoli malamumu,sala yangompe okobika²⁹Kasi molakisi ,alingi kolongisa,alobi na yesu bongo;nani azalimozalani na ngai? ³⁰Nakoyanola yesu alobi;moto moko azalaki kokita nayerusalemi,na yericho akutani na babomi ba punzi punzi ye na bilokonaye,babeti ye pene pene yaliwa³¹Na mbalakata,nganga nzambe moko akitakina nzela wana,mpe tango amoni ye,azui ye mpe akeyi naye. ³²Ndenge mokompe na molewi akomi na esika yango amoni ye aleki ye³³Moko yaba samariyaazalaki na mobembo,bokomi naye esika ya moto wana,atondisami namawa. ³⁴Mpe apusani pembeni naye mpe akangi bapota apakoli ye mafuta mpevino,amatisi ye likolo ya mpunda naye,amemi ye na esika yakosalisa mpeasungi ye. ³⁵Na mokolo elandaki ,abimisi mbongo mibale apesi namosalisi,salisa ye nyoso ekotika likolo,nabozongi na ngai nakofuta yo³⁶Naninakati ya misato oyo akanisi kozala molingami na moto oyo ba punzaki nababomi? ³⁷Molakisi alobi ;oyo amonisi mawa pona ye,yesu alobi naye kendesala lokola ye³⁸Sika oyo,lokola bazali na nzela ya mobembo,bakotaki na mbokamosusu ,mwasi moko na kombo ya malata ayambaki bango na ndaku. ³⁹Azalakina ndeko naye ya mwasi na kombo ya maria oyo afandaki na makolo yamokonzi mpe koyoka maloba naye⁴⁰malata amipesaki pona kolamba bileyi mpekotiela bato.Aye na yesu mpe alobi; mokonzi,ezali kosala yo eloko te ndeko nangai ya mwasi atika ngai moko na sala?Loba naye asunga ngai . ⁴¹Kasi mokonziayanoli mpe alobi;malata,malata omipesi mingi na biloko. ⁴²Kasi elokomokonde ezali na motuya .Maria aponi oyo ya motuya,oyo ekolongwa kati naye te

¹Yango ekomaki mokolo moko Yesu azalaki kosambela na esika moko. Moko ya bayekoli na ye alobi: «Mokonzi lakisa biso ndenge ya kobondela lolenge Yoane alakisaki bayekoli na ye.»²Yesu alobi na bango:«Ntango bazali kobondela, bolobaka: Tata , tika nkombo na yo ezwa lokumu, bokonzi na yo eya.»³Pesa biso bilei ya mokolo na mokolo. ⁴Limbisa masumu na biso, lolengebiso tolimbisaka baninga, kamba biso na komekama te.»⁵Yesu alobi na bango:«Soki moto moko akei epai na moninga na ye na butu mpe alobi na ye:«Moninga, defisa ngai mapa misato. ⁶Mpo ete moninga moko ayei epai na ngaioyo azali na mobembo, kasi nazali na eloko ya kopesa ye te: ⁷"Boye soki yeakozongisa maloba kati na ndako ete: Kotungisa ngai te, ekuke na ndako esilikokangama, ngai elongo na bana tosili kolala. Nakoki kotelema te mpo nakopesa yo mapa. ⁸Nalobi na bino ata akobima te kopesa ye mapa mpo azalimoninga na ye, akotelema kaka mpo na molende na ye mpe akopesa ye mapaoyo ye azali na bosenga na yango.»⁹Nalobi na bino lisusu: «Bosenga mpebakopesa bino; boluka mpe bokozwa; bobeta ekuke mpe bakofungola. ¹⁰Pambate, moto nyoso oyo akosenga bakopesa ye, mpe oyo akoluka akozwa, mpe oyoakobeta bakofungolela ye.»¹¹Tata nani kati na bino, akoki kopesa mwana na yenyoka soki akolomba ye mbisi? ¹²To soki akolomba ye likei bongo akopesakoto? ¹³Boye bino bato mabe bokopesa bana na bino biloko malamumu, boni boniTata na bino na likolo akopesa te Molimo Mosanto na baoyo bakosengaye?»¹⁴Sima na ntango, Yesu abenganaki molimo mabe oyo ezalaki na baba.Ntango molimo yango ebimi, baba alobaki. Bituluku ya bato bakamwi. ¹⁵Kasibasusu balobi: «Ezali na nguya ya Beelzebul, mokonzi ya milimo mabe ndeabangani milimo mabe.»¹⁶Basusu bamekaki ye mpe basengaki ye kosalaelembo moko kouta na lola. ¹⁷Kasi Yesu lokola ayebacki makanisi na bangoalobi: «Bokonzi nyoso oyo akabwani kati na yango ezali ya kokufa, mpe ndakonyoso oyo ekabwani kati na yango ekokweya.»¹⁸Soki Satana akabwani kati na yemoko, ndenge nini bokonzi na ye ekoumela? Mpo bolobi ete nazali kobenganamilimo mabe na nguya ya Beelzebul. ¹⁹Soki nazali kobengana milimo mabe nanguya ya Beelzebul, na nguya ya nani bayekoli na bino bazali kobenganayango? Na ntina na yango, bango bakozala basambisi na bino. ²⁰Kasi soki nazalikobengana milimo mabe na nguya ya Nzambe, boye bokonzi na Nzambe eyeiepai na bino. ²¹Ntango elombe mobali azali na bibundeli ya kokengele ndako naye, biloko na ye ebatelami. ²²Kasi soki elombe mobali mosusu oyo aleki ye namakasi alongi ye, oyo alaki makasi akozwa bibundeli na ye mpe akobotolobiloko na ye. ²³Oyo azali na ngai elongo te, azali moyini na ngai, mpe oyo nyosoazali lisanga na ngai te akolimwa. ²⁴Ntango molimo na mbindo ebimi na moto,ekendaka na bisika bikauka mpo na kopema. Soki ezwi yango te, akoloba:"nazonga na ndako oyo nautaki." ²⁵Ntango azongi, akuti ndako yango ekombamimpe etiami molongo. Boye, akokenda kozwa milimo mosusu sambo mabekoleka ye moko mpe bakoya kofanda kati na ye. ²⁶Boye efandeli ya moto oyoekokoma mabe koleka oyo ya libiso.»²⁷Ntango asilisaki koloba boye, mwasimoko kati na etuluku ya bato alobi: «Esengo na libumu oyo ememaki yo, mpemabele oyo masungisaki yo.»²⁸Kasi alobi: «Bapambolama nde baoyo bazalikoyoka liloba na Nzambe mpe bazali kotosa yango.»²⁹Lokola bituluku na batobazalaki kotondana, abandiloba: «Ekeko oyo ezali eleko ya bato mabe.Bazali koluka elembo, ata ko elombo ekopesamela bango te, kolongola bobeelelembo ya Yona. ³⁰Pamba te, lolenge Yona azalaki elembo mpo na bana yaNinive, bobele boye mwana na moto akozala elembo mpo na elekoooyo.»³¹Mokolo na kosambisama na eleko oyo, mokonzi mwasi ya etuka ya ngele akosekwa mpo na kokata likambo ya bato ya eleko oyo mpo ye ayei koyoka maloba ya mayele ya Salomo, mpe tala, oyo azali awa aleki Salomo.»³²Na mokolo ya kosambisa, bato ya Ninive bakofunda bato ya eleko oyo mpe bakopesa bango etumbu, zambi bango babongolaki mitema na mateya ya Yona, mpe awa ezali na oyo aleki Yona.»³³Moto moko te apelisaka mwinda mpoabomba yango na esika ya nkuku to na nse ya ekolo, kasi likolo ya mesa mpoengengisa ndako mobimba. ³⁴Liso na yo ezali mwinda ya nzoto. Soki liso na yoezali malamumu, okomona polele. Kasi soki liso na yo ezali malamumu te, okozala namolili. ³⁵Keba, pole oyo ezali kati na yo ekoma molili. ³⁶Soki nzoto na yomobimba ezali pole, ata eteni moko te ezali kati na molili, boye nzoto na yomobimba ekozala lokola mwinda ekongenga makasi kati na yo.»³⁷Ntango asilisikoloba, mofalisayi moko abiangi ye kolia na ndako na ye. Boye Yesu akotakimpe afandaki na mesa. ³⁸Mpe mofalisayi akamwaki komona ete ye asukolakimaboko te liboso ya kolia.»³⁹Kasi Mokonzi alobi na ye: «Bino bafalisayi,bosukolaka libanda ya kopo mpe sani, kasi kati na bino etonda na lokoso mpemisala mabe. ⁴⁰Bino bilema! Ezali oyo te asalaki libanda mpe ye asalakikati? ⁴¹Bopesa babola yango ezali na kati, mpe boye biloko nyoso mpeto ekozalaya bino.»⁴²Kasi mawa na bino bafalisayi, mpo ete bofutaka moko na zomi nandambu ya nyoso, kasi bozali kotika boyengebene mpe bolingo ya Nzambe. Ebongi malamumu kotambola sembo mpe kolinga Nzambe, mpe kobosana te kosala makambo mosusu.»⁴³Mawa na bino bafalisayi, zambi bolingaka kozwabisika ya liboso kati na biyanganelo mpe losako ya bato ebele. ⁴⁴Mawa na bino,zambi bozali lokola nkunda oyo emonani te mpe bato batamboli likolo na yangokozanga koyeba.»⁴⁵Mpe moko ya balakisi mibeko ya bayuda alobi na ye:«Molakisi, oyo olobi ezali kotuka biso mpe.»⁴⁶Yesu alobi: «Mawa na bino,balakisi ya mibeko! Zambi botiaka mikumba ya kilo likolo na bato, kasi bokokikosimba yango ata na mosapi.»⁴⁷Mawa na bino, mpo ete bozali kotonga

nkundampo na kokanisa basakoli, nzokande bankoko na bino nde babomakibango! ⁴⁸Boye, bozali banzeneneke mpe bozali kondima misala ya bankoko nabino, pamba te ezali solo ete babomaki basakoli yango nde bozali kotongelabango nkunda ya kokanisa. ⁴⁹Mpo na yango mpe, bwanya ya Nzambe elobi: «Nakotindela bango basakoli mpe bantoma, mpe bakonyokolo bango mpebakoboma basusu kati na bango. ⁵⁰Boye, bato ya ekeke eye bakozua mokumbaya makila ya basakoli nyoso oyo basopa uta ebandeli ya mokili, ⁵¹kobandamakila ya Abel kino ya Zakalia, oyo babomaki kati kati ya etumbelo mpe esikaesantu. Iyo, nazali koloba na bino, ekeke eye ekomema mokumba wana. ⁵²Mawa na bino balakisi na mibeko ya bayuda, zambi bolongoli fungola ya boyebi; bokokota bino mei te mpe bokangi nzela na baoyo balingi kokota.» ⁵³NtangoYesu abimaki wana, bakomi mibeko mpe bafalisayi batelemeli ye mpebaswanaki na ye na ntina na makambo ebele, ⁵⁴bazalaki kotielala ye mitambo mpobazwa ye na maloba ma ye penza.

¹Na tango yango,bato batondaki ebele nakati ya esika wana mpe bakomaki koniatana nde yesu alobi nabayekoli;bomibatela na etuluku naba farizi oyo bazali bato ya bilongi mibale²Nionso ezali yakobombama ekobima napolele. ³Yango wana nionso bokoloba na molili ekobima na polele. Oyobokoloba na suku ekoyokana na libanda⁴Bananga na ngai,bobanga te ba oyonionso bakoki koboma kaka nzoto mpe basuki wana. ⁵Kasi nazali kolakisa binonani bino bokoki kobanga bobanga nde oyo,sima yakoboma nzoto,azali namakoki yakobuaka yo na lifelo,ya solo na lobi na bino,bobanga ye!⁶Bandeke yamikemike mitano etekamaka na bongo moke,kasi nzambe abosanaka ata mokonabango te. ⁷Kutu nzambe ayebi motango yaba suki na bino ya moto,bobangate! bino boleki etuluku yabandeke wana na motuya⁸Nolobi nabino,moto oyoakotatola ngai liboso na bato,mwana moto akotatola ye mpe liboso na ba angeluya nzambe, ⁹moto oyo akowangana ngai liboso na bato ;bakowangana ye mpeliboso naba angelu ya nzambe. ¹⁰Moto oyo akoloba mabe na tina na mwana namoto,akolimbisama kasi oyo akotiola molimo mosantu,akolimbisama te¹¹Tangobakomema biso liboso ya eyanganelo,bakambi mpe bakonzi,bomitungisa tempona yango. ¹²Pamba te molimo mosantu akoyebisa bino nini bokosala kaka naesika wana,¹³na bongo motomoko alobi;molakisi,loba na ndeko nangai,tokabola libula na biso. ¹⁴Yesu alobi naye;mobali,nani atie ngai mosambisilikolo na bino? ¹⁵Mpe alobi na bango;salakeba,nakoluka kozwa ebele na ndengeya mabe,pamba te bomoi na moto efandisami na bozwi te¹⁶Bongo yesu abetelibango lisese oyo;bilanga ya moto ya mbongo moko ebotaki mbuma ebelemakasi ,amilobi yemoko; ¹⁷ebele yabiloko oyo nakobomba yango wapi? ¹⁸Azwimakanisi mpe amilobeli;ezali malamau na buka bibombelo ya kala mpe natongaya minene koleka,mpo nabombela biloko nionso oyo. ¹⁹Boye nakoloba namolimo na ngai zala na kimia mpe sepela mpo ete ozali na bozwi mpona mbulaebele²⁰Kasi nzambe alobi naye;bolole,napwa ya lelo malema nayoekosenga,mpe makambu oyo obongisi,ekokende epayi ya nani? ²¹ezali bongompona oyo azali kobomba bozwi mpona ye moko kasi mpona nzambe te²²Yesualobi naba yekoli naye;nabongo nde nazali koyebisa bino,bolela te pona bomoina bino,mpona bileyi,mpona nzato na bino to pe pona kolata na bino. ²³Mpo etebomoi eleki bileyi,mpe nzoto eleki bilamba²⁴Botala ba kombe kombe,balonakate mpe ba bukaka te,bazali mpe na bibombamelo te kasi nzambe alesakabango,bino boleki bango na motuya. ²⁵Nani kati na bino akoki kobakisa kamwangonga mukie na boyi naye nanzela na mitungisi naye. ²⁶Soki bino bokokikosala ata eloko moko te mpona nini bozali kolela mpona mosusu²⁷Banzeteyamasango basalaka te mpe balonaka te kasi tala ndenge balataka! ata salomonatikala kolata lokolo bango te nakati na nkembo nionso. ²⁸Soki nzambe azalikolatisa matiti ya zamba ,oyo ezangi ntina,ekobanda ndenge nini alatisa yo te?bato ya kondima moke²⁹Boluka te oyo boliaka ,oyo bokomela mpe boyimayima te na ntina nayango. ³⁰Mpo ete bikolo nionso elukaka yango mpe tatanabino ayebi mposa na bino³¹Kasi boluka bokonzi naye,mpe nionsoekopesamela bino. ³²Bobanga te,bana mike,mpo ete tata na bino azali na esengompona kopesa bino bokonzi naye³³Boteka biloko na bino pe bopesa nabazangi.Bobomba bozwi oyo ebebaka te,bozwi na lola oyo ekosilaka te,kunamoyibi mpe kopola ezali te. ³⁴Pamba te esika bozwi nayo ezali esikape motemanayo ekozala³⁵Bokanga mokaba makasi na loketo na bino mpe mwinda na binoezala yakopela; ³⁶bozala lokola bato oyo bazozela kozongo ya mokonzi nabango mpona milulu mpo ete tango akokoma mpe akobeta,bafongolela yeekuke³⁷Bapambolama basali oyo mokonzi akuti bongo,nayebisi bino ya soloakolata elamba naye mpe akokanga mokaba mpe akofandisa bango na mesa,yemoko akopesa bango bileyi. ³⁸Soki mokonzi akuti bango yako lamuka nabutu to nabutu makasi basali yango bakopambolama³⁹Boyeba lisusu ete sokimokonzi ya ndako ayebaka ngonga oyo moyibi akoya,alingaki kotika ndakopwelele te mpe alingaki kolala te. ⁴⁰Bobongi sama mpo ete boyebi ngonga teoyo mwana moto akozonga⁴¹Pierre alobi;mokonzi lisese oyo ezali mpona bisokaka tope bato nionso? ⁴²Mokonzi ayanoli;mopesi biloko ya sembo mpe yalamamu nini oyo mokonzi atikaki na ndako mpo akabolaka biloko naba ninganaye na tango ekoki. ⁴³Apambolama mosali oyo mokonzi na bozongi naye akutiozosala. ⁴⁴Yasolo,nalobi na bino;akopesa ye bokonzi ya biloko naye. ⁴⁵Kasi sokimosali yango alobi ete;mokonzi akozonga sikoyo te,bongo abandibetabasi basaliya basi mpe ya mibali,kolia mpe komela,kolangwa, ⁴⁶mokonzi ya mosali wanaakoya na mpwasa,mpe akokata ye biteni biteni mpe akobwaka ye na esika yabatomboki⁴⁷Mosali yango ayebaki mokano ya mokonzi naye kasi asalelaki yangote,akobetama fimbu makasi. ⁴⁸Kasi na oyo ayebaki mokano na mokonzi te,mpeasali mabe,akobetama mpe fimbu kasi ya pete,bakosenga ebele na oyo bapesakiebele mpe bakosenga mukie na oyo bapesaki mukie⁴⁹Naye mpona kopelismoto na mabele,mpe posa na ngai ezali epela makasi. ⁵⁰Kasi nazalina libatisioyo esengi nazwa mpe nazali na mposa esalama noki⁵¹Bokanisi ete ngai nayakikopesa kimia na mokili? te,nayaki kokotisa bokabwani. ⁵²Kobanda sikoyo ndakoyabato mitano,bakokabwana mibale na misato,to misato na mibale. ⁵³Bokabwaniekokota kati na tata na mwana naye,maman na mwana naye ya mwasi ,mwanaya mwasi na maman naye,bokabwani kati na babokilo. ⁵⁴Yesu azalaki kolobalisusu na bato;tango bomonaki lipata na ngombo moyi elaka,bolobaka ete mbulaekobeta ,mpe yango esalamaka bongo. ⁵⁵Soki mopepe ewiti na ngele ezalikobeta bolobaka,lelo mulunge

ekozala mpe ezalaka bongo. ⁵⁶Bato ya bilongimibale bozali na makoki yako sosola etamboli ya sanza kasi bozali kokoakosola te tango nini tokomi⁵⁷Mpona nini bozali kososola te oyo ezali mponabolamu na bino? ⁵⁸Tango bozali kokende kosamba na moninga,sala maki eteboyokana na nzela mpo bokoma na bazuzi te noki bakosambisa yo mpebakokanga yo mpe bakobwaka yo na boloko. ⁵⁹Nalobi nayo okobima kuna tekino okofuta misolo

¹Na ekeko wana bato balobeli klisto na ntina ya galite oyo pilate abomisa makilana bango na oyo ya mbeka. ntango bazalaki koboma ba miama mpo na kopesamabonza. na nzambe. ²Yesu ayanoli bango mpe alobi boye bakanisi batu wanaya galileya yango banyokwami lolenge. ³Bongo te naye bisi binu. sokobobongwami te boko kufa bino banso se lolenge moko ngenge ba nyakwami. ⁴Bango bato zomi na mwambi ya jerusalem oyo bakufaki ntango ndakoya siloe ebukanaki bakanisi mabe ya ba bango eleki mabe ya bato mosusu yajerusalem? ⁵Ezali bongo te na ye bisi bino soka bobongwami te boko ⁶Yesu abetelaki bango lisolo ya masese oyo moto moko akonaki safu okati na elangana ye ya safu mpe ayoki koluka mbuma na yango kasi azuaki yango te. ⁷Nkoloelanga alobi na mokengeli ya elanga boye tala, mibu misato na yei kolukambuma ya nzete oyo kasi nazali kozua ya ngo te. kata yango. pona nini yangoezali kotondisa mabele mpamba. ⁸Mokengeli elanga ayandi ye boye. tika yangomibu eye, nakotimola zinga zinga na yango nakotiya bosoto. ⁹Soko ebotimbuma, mibu ya sima ezali malamumu, soki eboti mbuma te, kata yango. ¹⁰Yesu azalakikoteya o kati ya eyanganelo na mokolo ya sabata. ¹¹Mwasi moko azalaki wanaatondisamaki na molimo mabe kati na ye mpe azalaki na kuki na molimo mabekati na ye mpe azalaki na kuki na mokongo, azangi makasi ya kotelemalikolo. ¹²Tangu yesu amonaki ye, abeyangi mpe alobi na ye mwasi, okangalamina bolembu na yo. ¹³Asemboli maboko likolo na ye mpe atelemisi mbala mokompo abandi kokumisa nzambe. Kasi mokambi ya eyanganelo asepelaki te mpoyesu azalaki kobikisa batu na mokolo na sabata. ¹⁴yango mokambi ayebisaki batuesengeli kosala mosala mpo na mikolo motoba. boya mpona kobikisama mponamokolo wana kasi mokolo ya sabata te. ¹⁵Mokonzi alobi na ye motu na kibengonani te na kati na binu oyo akoki kokangola punala to ngombe na ye mponakokende komelisa yango mayi te mokolo ya sabata? ¹⁶Yango mwana mwasi yaabalayama oyo satana akangaki ye sina mibu zomi na mwambe, ekokaki na ye tekokangwa mokolo ya sabata? ¹⁷Lokola azalaki kolobela bango, banso bazalaki kotelemela bayoki nsoni, mpe etuluku ya basusu basepelaki na baye maso ya ngolu asalelaki bango. ¹⁸Yesu alobi lisusu nini oyo tokoki kokokisa na bokonzina nzambe, mpe eleko nini na koki kokokisanga nisana yango? ¹⁹Yango ekokanina mbuma moko moke ya nzete moutarde oyo motu alokoti mpe abwaki naekunde ya elanga na ye mpe yango ekomi nzete monene, ndeke na likolo basalizumbu na yango na kati na bitape na yango. ²⁰Alobi lisusu nini nakoki kokokisana bokonzi ya nzambe? ²¹Ezali lokola levure oyo mwasi atiyi okati ya kopomisato putulu yo masangu mpe opotisi yango kino ekovimba ekomoma monenepenza. ²²Yeso atalaki mpe ateyaki na kati ya mbaka mpe engumba monene nanzela na ye kokende na yelusalem. ²³Motu moko alobi na ye mokonzi, ezalibobele ndambo na bato nde ba kobika alobi na bango. ²⁴Boyika mpiko mpokokota na ezipilo moke mpo mingi bakolinga kokota nde bakokoka kokote. ²⁵Ntango nkolo ndako akotema, mpe akokanga ezipelo ya ndako, mpebakotikala libanda, kobete ezipelo mpe na koganga na koloba ete mokonzi, mokonzi, tika biso tokota mpe akoloba na binu naye bisi bino te, bowutiwapi? ²⁶Bongo bokoloba to liyaki mpe tomelaki na miso na yo mpe oteyaki nabalabala na biso. ²⁷Ye akozongisa bino lisusu ete naye bisi bipai bowuti tebolongwa mpembeni na ngai basali ya mabe. ²⁸Ekozala na kolela mpe koliamino ntango bakomana abraham isaack na yakobo na basakoli yonso bafandi nabokonzi ya nzambe kasi bino bobwakamaki libanda. ²⁹Bato mingi bakowuta epaimoi ebimaka mpe epai moi elalaka na epai ya likolo mpe epai ya nse bakoyakofanda na esikaya feti oyo nzambe akosala bokonzi ya nzambe. ³⁰Boyeba eteba oyo bazaki nsima bakoma bato ya liboso. ³¹Ba falisayi mosusu bayei penepene na yesu bayebisi ye longola awa mpe kenda epai mosusu mpamba te erodealingi kobama yo. ³²Yesu ayebisi bango bokenda koyebisa mboloko wana etenazali kobengana milimo mabe mpe kobisisa bato ya bokonu nakosala baye kinontango nasilisi mosalana ngai. ³³Kasi ebongai nalanda mobembo na ngai mpoesengeli ba boma mosakoli bobele na yelusalem. ³⁴Bino bato ya yelusalem ntango nzambe atindelaki bino basakoli boboyaka mpe koba mbaka bangomabango kasi ngai ntango yonso na mekaki kosangisa epai na ngai lokola nsosoasangisa banabaye na nse ya mapapu kasi bino boyaki. ³⁵Yango wana alingikotika mboka na bino. naye bisi bino ntango bokoloba ete nkolo apambola motooyo akomi na nkombo yo ye.

¹Mokolo na sabata,tango azalaki kokende na ndako ya mokonzi ya farizayampona kolia lipa,bafarizaya bazalaki kolandela ye. ²Liboso naye ezalaki na motona bokono moko yako vimba-vimba. ³Yesu atuni nabakonzi ya mibeko yabayuda mpe na farizaya; mobeko nabiso epesi biso nzela tobikisa mokolo yasabata to te?⁴Kasi ba batelaki kimia. Nabongo yesu asimbaki ye,mpe abikisi yempe atiki ye akende. ⁵Alobi nabango; nani nakati nabino zali na mwana yamobali to ebwele soki akweyi na libulu mokolo ya sabata akobimisa yenalombango? ⁶Bazalaki te na makoki yakoyanola makambo wana⁷Tango yesuasoso lolenge nini babengami bazalaki kopona esika ya lokumu,abetaki lisese nakoloba; ⁸tango bobiangami na nteko moko yalibala,bofanda te na esika yalokumu,ekokipe kozala moto moko yalokumu koleka abiangamaki mpe. ⁹Tangomokolo milulu akoya,akoloba nayo;pesa na moto mosusu esika nayo,nabongo,soni okokende kozua esika ya suka¹⁰Kasi tango obiangami,kende fanda naesika ya suka,nabongo mokolo milulu tango akoya ,akoki koloba nayo;moningo,kende liboso.Nabongo okoza okotobwama na esika ya bato nionso oyobovandi nabango mesa moko. ¹¹Mpo ete moto nionso akomitombola akokita,mpe oyo akomikitisa akotombwama¹²Yesu alobi na mokolo milulu ;tango azali kobongisa milulu tope kolia,kobenga kaka te baninga nayo ,bandeko nayo,baboti nayo tope bazui ya pembeni nayo ,mpo bango mpe babenga yo na milulu nabango ,ekokomisa yo moto na botawu¹³Kasi tango ozali kobongimilulu,benga babola,babeli na bakufi miso ¹⁴nabongo nde okozala moto naesengo,mpo ete bakoki kokomisa yo moto na botawu te.na bongo yo okofutamanalisekwi ya sembo¹⁵Tango ba oyo bafandaki namesa na yesu bayoki makambuwana,balobi naye;esengo na oyo akolia lipa nabokonzi ya nzambe! ¹⁶yesuayanoli;moto moko abongisaki molulu monene mpe abengaki batoebele. ¹⁷Tango bileyi ebokisaki pona kolia,atindaki basali naye mpona kobengababiangami,boya mpo ete nionso ebongisami sikoyo¹⁸Bango nionso basengibolimbisi lolenge moko. Yaliboso alobi;nasombi elanga nazokende kotalayango.Bolimbisa ngai. ¹⁹Mpe mosusu alobi;nasombi ba ngombe mitano,nakeyikomeka yango.Bolimbisa ngai. ²⁰Mpe mosusu alobi ;ngai nabala tala tina ngainakoki koya te.²¹Basali baye mpe balobi na mokonzi na bango. Nabongomokonzi ya ndako asiliki alobi na mosali naye; kende bangu naba nzela mpenaba mboka benga babola,ba beli ba ebonsono na bakufi miso. ²²Mosalialobi;molakisi,oyo olobi esalemi kasi bisika ezali kaka²³Molakisi alobi namosali naye; kende naba nzela ya minene mpe bokula na monganga ,memabango namakasi,natina ete ndako na ngai etonda. ²⁴Mpo ete nazali koyebisabino,moko te naba biangami na ngai akomeka bileyi na ngai³¹Mokonzi nini tango akendakabitumba na mokonzi masusu,akofanda liboso te mpe kotuna toli soki akokikolonga na bato nkoto zomi liboso ya bato nkoto tuku mibale ya mokonzi mosusu? ³²Soki te eleko mosusu zeali nanu mosika ,akotinda moto mpona kolukakimia. ³³Na boye,moko na bino te akoki kozala moyekoli na ngai soki akabuanite na nionso oyo zaali nayango³⁴Mungwa ezali malamumu,kasi soki mungwaebungisi elengi nayango,lolenge nini lisusu ekoki kozonga na elenginayango? ³⁵Yango ekomi tina te na mabele ata mpe na bipoli.Akobuakamalibanda.Oyo azali namatoyi yakoyoka ayoka

¹Ntango oyo bakongoli na mpako,pe bato ya masumu bayaki epai nayesu,mpona koyoka ye. ²Ba farisai mpe bakomeli ba bandaki koyima-yima,katina bango ,bango ete ,moto oyo azali,koyamba basumuki pe aza kolia na bangobanso³Yesu abetelaki bango lisapo mpe alobaki na bango; ⁴nani kati na bino,soki azali na meme moko pe kobungisa moko kati na bango,akotika,batukulibwa na libwa,nalisobe mpe kokende koluka oyo ebungi kino,ntango akomonayango? ⁵Na tango amoni yango,atie yango na mapeka mpe kosepela.⁶Tangoakomi na ndako ,asangisi baninga naye ,mpe bandeko ya pembeni kolobaete;bosepela elongo na ngai,mpo ete meme oyo abungaki amonani. ⁷Nalobi nabino ekoza na esengo na likolo soki moto mokoko abongoli motema kolekankoto ya bato oyo baboyi kobongwana⁸Mwasi nani oyo azali na mpatazomi,soki abungisi mpata moko akopelisa mwinda te?akokombola ndaku te,mpoaluka mpalata kino akomona te ? ⁹Mpe tango akomona akosangisa ba ninganaye mpe akoloba na bango;bosepela elongo na ngai ,mpo namoni mpata oyonabungisaki. ¹⁰Nayebisi bino ezali na esengo na kati yaba muange ya nzambetango mosumuki moko abongoli motema.¹¹Bongo yesu alobi na moto oyoazalaki na bana babale, ¹²oyo ya leki alobi na tata naye,tata pesa ngai ndambu yabomengo oyo ekoki na ngai. Mpe apesaki ye ndambu ya bomengo¹³Mikoloesilikoleka,elenge mobali akamataki nionso oyo ezalaki yaye mpe akendaki namboka moko mosika,mpe kuna abebisaki bongo naye na bondumba. ¹⁴Tangoasilisi kobebisa mbongo,nzala ekotaki na mboka wana,akomaki na posa yambongo.¹⁵Akendaki kokota mosala epayi ya moto moko,mpe atindaki yeakende kolesa ba ngulu. ¹⁶Alingaki kozua biloko yaba ngulu mpona kolia mpoete moto moko te abandaki kopesa ye biloko yakolia¹⁷Tango amizongisi katinaye mpe alobi;basali boni na ndaku ya tata na ngai baza na biloko,mpe ngainazali awa kokufwa na nzala. ¹⁸Nakozonga epai ya tata na ngai mpe nakolobanaye ;na sumuki na likolo mpe liboso nayo. ¹⁹Nabongisami te kozala mwananayo zwanga mosali nayo²⁰azongaki epayi ya tata. Wana ezalaki yemosika,wana tata komona ye atondisami na mawa mpe akimi mbangu ayambiye.²¹Mpe mwana alobi naye tata nasumuki nalikolo mpe liboso nayonabongisami lisusu te kozala mwana nayo²²Tata alobi naba sali naye; bokamatanoki mvuela ya motuya mpe bolatisa ye ,botia ye lopete na mosapi,mpe bolatisaye nkoto na makolo. ²³Bokamata ngombe ya mafuta bobomela ye.To lia mpetosala milulu. ²⁴Mpo ete mwana na ngai ya mobali akufwaki ,azasiko yo nabomoi.Abungaki sikoyo amonani.Na boye nde babandaki milulu²⁵Na elekowana,yaya naye azalaki na elanga.Ezongaki ye na ndaku,ayoki na mosikamongongo ya kelelo mpe mabina. ²⁶Abengaki moko yabasali mpe atunaki yesoki elingi kolakisa nini. ²⁷Mosali ayanoli ye ndeko nayo azongi na ndakunabongo nde tata nayo abomi ngombe ya mafuta mpo ete azangi nabomoi²⁸Mwana ya liboso ayoki kanda mpe alingaki lisusu te kozongandaku,kasi tata abondelaki ye. ²⁹Na bongo ye alobaki na tata naye;mbula nambula nasalelaka yo,na buka ata mibeko nayo te,kasi otikala kopesa ngai atangombe moko te mpo na sala milulu naba ninga na ngai, ³⁰kasi tango mwananayo aye ,oyo abebisaki bomengo nayo na basi ya ekobo,obomeli yengombe³¹Tata alobi naye ;mwana na ngai azali elongo na ngai nionso ya ngaiezali yayo. ³²Kasi ezali malamumu bona biso kosala milulu mpe kozala naesengo,mpo ete ndeko nayo yamobali oyo akufwaki azongi na bomoi,abungakimpe amonani

¹Yesu ayebisi na bayekoli naye;mozui moko azalaki na kalaka naye ,babeteli yelisololo ete,azali kopunza-punza bozui naye. ²Eyoki ye sango ,abengisi kalaka,atuni ye ;nini nazalikoyoka natina nayo?Lakisa ngai lolenge nini ozali kosalelabozui na ngai.Nabanzi ete ,okokilisusu kobatela yango te.³Kalakaamilobeli;ebebeli ngai mosala na ngai yakobatela ekufi,nazali mpe namakasiyakotimola te,mpe soni mingi na koma bisenga senga, ⁴nayebi oyo nakosala,sokibalongoli ngai na mosala yango,mpo na yambama malamau naba ndeko nabango⁵Kalaka abengisi bato nionso na niongo na mokonzi ,mpe atuniyaliboso;okofuta boni na mokonzi? ⁶Ayanoli ye; ba ngbongolo nkama moko yamafuta ayebisi ye;kamata ekomeli nayo ,mpe fanda wana;kputola nyongonayo;na bingbongolo tuku mitano, ⁷kalaka atuni mosusu;yo okofutaboni?Azongiseli ye; ngoto nkama moko ya masangu,kalaka alobi naye;kputolamokanda nayo;naba ngoto ntuku mwambe⁸Kalaka yamabe azuilongonia ya mokonzi natina na nkaso naye .Bana na elek'oyo,nkaso na bongoejali mabe koleka ba oyo bajali kotambola na sembo. ⁹Ngai nayebisibino,bomisalela boyokani na bozui ya mabe mpo tango ekosilela bango¹⁰Oyoayebi kobatela biloko ya mikie azali mpe namakoki na oyo ya minene,bongooyo akozala sembo te,na makambo ya mikie,akozala mpe lolenge moko na oyoya minene. ¹¹Soki ozalaki sembo te,nabozui oyo ya mabe,nani lisusu akotiela yomotema? ¹²Nalolenge wana ,soko ozalaki sembo te na biloko ya moninga,bongooyo ya yomoko?¹³Moto te,akoki kosalela bakonzi babale ,soki te akoteka moko,mpe akolinga mosusu ,soki te, akoboya moko, mpe akoyina mosusu,bino bokoki kosalela nzambe mpe bozui.¹⁴Bongo bafalisaya yalokoso ya mbongotango bayoki mateya maye,baseki ye. ¹⁵Bongo ayebisi bango ;bozali komizwasembo na miso ya bato,kasi mitema na bino,ezali mpole na miso na nzambe.Oyoezali lokumu na bato,ezali koyinama na nzambe¹⁶Mibeko mpe basakoli ezalimakasi makasi yambo ya boyei yowana-mobatisi wuta eleko ena,sango malamuya bokonzi na nzambe esakolami,moto na moto azali kobunda na makasiakota. ¹⁷Kasi ezali mpeza pete ete likolo mpe nasé ebulungana ,kasi likomimoko yaliloba ekobeba te¹⁸Oyo akobengana mwasi naye ,mpo ete abalana na mosusu,akweyi na ekobo ,oyo abali mwasi babengani ye na mobali,asali ekobo¹⁹Ejalaki mozwi, oyo azalaki kolata bilamba ya ntalo, mpe bisengo otangoinso, misolo elangwisaki ye, ²⁰mobola moko na kombo lazalo ezalaki ye tangoinsolo liboso ya ekuke ya mozwi,mpota ebele na nzoto naye. ²¹Azalaki koliabobele mpumbulu ya biloko ,ezalaki kokweya nasé ya mesa ya mozwi,bongobambwa bazalaki nzinga-nzinga naye,kolembola ba mpota onzoto²²Elekoyaliwa ekokaki mpona mobola bongo ba angelu ba memi ye otolo ya abalayama,mozwi mpe liwa ezwi ye bongo bakundi ye, ²³akutani na mitungisi,mpeminioko makasi ,o mboka ya baweyi,atomboli miso mosika,amoni lazalo azalina ntolo ya abalayama²⁴Abeti ntango makasi ;tata abalayama yokela ngai mawa ,yebisi lazalo ayakomelisa ngai mayi nasonge ya misapi naye,atangisela ngai na lolemo,pamba te,nazali kati na bwale ya moto²⁵Abalayama ayanoli ye; mwanakanisa lolenge ozalaki kopunza na bozui nayo na mokili,lazalo na pasi ,sasaipi,ekomi ngonga naye yako sepela yo kati na bwale. ²⁶Mpe lisusu,libulu ya monenemozindo ekaboli biso moto te akoki kokatisa ngambo,koya na biso ata ngambona bino²⁷Mozwi azongisi,na bondeli yo ,tata abalayama tinda ye na libota nangai , ²⁸mpo nazali na bandeko mitano na ndako,akebisa bango bameka te,koyana bwale oyo²⁹Mpe abalayama ayanoli; mose na ba sakoli bazali kuna,bayokelabango. ³⁰Moto yamozwi ayanoli;te,tata abalayama sokimoko yaba kufi akitelibango bakoyambola. ³¹Kasi soki bazali koyokela mose naba sakoli te,bakotikalakondimela soki moto asekwiki kaki na bakufi te

¹Yesu asololi na bayekoli naye ete; ekozala na makambo oyo ekopengwisa biso,kasi ekozala mawa na oyo okozala libaku ba oyo ekoyela. ²Ebongaki malamumpo naye, bakangisa libanga na kingo , mpe bajindisa ye na ebale, sokiapengwisi moko na bilenge. ³Bojala n'angele, soki ndeko atutisi yo libaku sokiamikitisi, tika ye, ⁴Soki azongeli miko mina ,mbala sambo na mokolo, mpeazongeli yo, mbala sambo, komikitisa, tika ye kaka. ⁵Batoma basengi na nkolo;«tombola» Bondimi na biso, ⁶Nkolo ayanoli. Soki bojalaki na bondimi lokolamutade, mbele bokokaki kopesa motindo na nzete oyo pikwama ! mpe kendakolonama kuna na libeke ya mayi monena, ekotosa bino. ⁷Nani kati na bino azalina mokati na bilanga, to mokengeli na ba mpate na eleko ya bozongi bilanga,"abenga ye , afandisa ye mpe apesa ye bile? ⁸Nzoka nde, okopesaye mitindoboye: lata molato ya mosala, bongisela ngai bilei, soki ngai nasilisi kolia, mpekomela , nde yo osali lolenge moko. ⁹ekozala mbongo soki mosali akokisilotomo naye, bapesa ye longonya? ¹⁰Bino nse lolenge moko, ntango boko kelamalamu etinda epesemeli bino; bolobaka, tojali nse basali, ye pamba «namitindo miabino». ¹¹Lokola ezalaki ye kokende na mboka Yelusaleme, akatakindelo ekaboli engumba ya samalia mpe galilaya. ¹²Ekoti ye na mboka moko,bato ya maba zomi, babimeliye. ¹³Batelemini mosika. Babandi konganga: « YesuNkolo, yokela biso mawa!» ¹⁴Na ngonga emoni ye bango; apesi mitindo«Bokende liboso ya ba nganga Nzambe». ¹⁵Emoni moko na bango nete abiki,aongi lisusu kosanzola Nzambe na esengo. ¹⁶Abuki mabolongo nanse na Yesu,atondi ye. Azalaki mosamalia. ¹⁷Yesu atuniye : bopetolamai bato zomi te? wapilibwa mususu? ¹⁸Ezalaki te ba mosusu bazonga kotonda Nzambe, bobele ndemopaya oyo? ¹⁹Mpe alobi naye: « telema, kenda, obikisami mpo nakondima. ²⁰Bafalisayi batuni ye, na maye matali eleko ya bokokisami yabokonzi na Nzambe, Yesu ayanoli ete: « Bokonzi na Nzambe ekoya na ba lokitote» ²¹Bakoloba te, yango oyo! soki, yango kuna! « bokonzi esili koyingela katina bino» ²²Ayebisi bayekoli « mikolo mizali koya, bokozala na mposa kolukakomona ata, mokolo moko mwana na moto, bokomona ye te». ²³Bakoyebisabino ete, botala awa! bolanda bango te, ²⁴Pamba te mokolo ya mwana na moto,ekozala lokola lolenge ya "mokali kali" engengaka nambo na ngambo. ²⁵Kasiyambo, esengeli amona mikakatano, mpe bato babwakisa ye. ²⁶Lolenge ezalakina mikolo ya Noa, nde boye ekozala mokolo ya mwana na moto. ²⁷Baliyaki,bamelaki, babalaki, mpe babalisaki bana na bango, kino ngonga Noa akotaki namasuwa (ekumbaka eyei, ebomiki banso). ²⁸Pelamaoko, na mikolo na LOTA,bazalaki koliya, komela, kosomba, mpe kosala mimbongo, kolonda, mpekotonga. ²⁹Na mokolo LOTA abimaki na SPDOMO, Mbula ya mabanga yamoto ya mopepe ezikisaki bango banso. ³⁰Ekozala boye mokolo ya mwana namoto akoya. ³¹Mokolo yango, oyo akozala likolo na ndako, akokita te kobimisabiloko naye na ndako oyo akozala na bilanga akozonga te. ³²Boyebi mponamwasi ya LOTA. ³³Oyo akoluka kobikisa bomoyi naye, akokufa, kasi oyoakobungisa bomoyi naye, akobika. ³⁴Nayebisi bino, bato mibale bakolala nambeto, moko ako limwa, moko akotikala. ³⁵Basi babale bazali kotuta, mokoalimwi, mosusu atikali. ³⁶(Mibali mibale kati na elanga, moko alimwi, mosusuatikali). ³⁷Batunaki ye « Ekozala wapi Mokonzi» ayebisi bango: « esika epoli » ebembe, nde bingondo bako tondana.

¹Mpe ayebisi bango lisese esengeli babondela na kolemba te. ²Alobi: «Ezalakina engumba moko, Juzi moko azalaki kobanga Nzambe te mpe kotosa motote. ³O kati ya engumba ena, mwasi yoko akufela mobali, azalaki koya mbala ike, akata likambo na moyini na ye. ⁴Juzi azalaki na mposa ya kosunga ye te. Kasiamilobeli: "Atako nabangaka Nzambe te mpe natosaka moto te, ⁵lokolanatungisami na mwasi oyo, nakokata likambo na ye, mpo atungisa ngai lisusute.» ⁶Bongo, Mokonzi alobi: «Boyaka maloba ya juzi mabe oyo. ⁷Sasaipi Nzambe akoumela kokata likambo ya baponami na ye oyo bazali kolela butu namoi te? Akozilisa bango? ⁸Nayebisi bino, akokata likambo ya bango nalombangu. Lolenge moko, tango ekozonga mwana na moto, akokuta lisusukondima na mokili?» ⁹Boye, alobi lisusu lisese oyo na basusu bazali komimonalokola bazali sembo koleka basusu: ¹⁰«Bato babale bakoti o tempelo mpo namabondeli (moko mofalisai mpe mosusu mokongoli mpako) ¹¹Mofalisai atelemikobondela na mambi ma ye mei: "Nzambe, natondi yo, mpo nakokani na batumabe oyo te, ya lokuta, ya bikobo, mpe bakongoli mpako. ¹²Nakilaka bileimbala mibale na mposi, mpe napesaka eteni na zomi na nyoso nazali nayango. ¹³Kasi mokongoli mpako, ateleme mosika, akokaki ata kotala likolo te, kasi aleli koloba: "Nzambe, nazali mosumuki, yokela ngai mawa. ¹⁴Nayebisibino, moto oyo alimbisamaki koleka mosusu, oyo nyoso akomitombola, akokita, kasi oyo akomititisa akotombolama.» ¹⁵Bato bamemeli ye bana mpo amamabango, kasi bayekoli bapekisaki bango. ¹⁶Kasi Yesu alobi na bango: «Botikabana mike baya epai na ngai, bopekisa bango te; pamba te bokonzi ya Nzambee zali lolenge na bango. ¹⁷Ya solo, nayebisi bino, oyo azali koyamba bokonzi na Nzambe lokola mwana moke te, akokota te.» ¹⁸Mokambi moko atuni ye: «Molakisi malamuni, Nasala nini mpo ete nasangola bomoi ya libela?» ¹⁹Yesu azongisi: «Mpo nini azali kobenga ngai moto malamuni?» Moto moko te azalimalamu, bobele Nzambe ye Mei. ²⁰Oyebi mibeko: Kosala ekoba te, koboma te, koyiba te, kotatola lokuta te, tosa tata mpe mama na yo.» ²¹Mokambi alobi: «Natosaka maye manso uta bolenge na ngai.» ²²Ntango Yesu ayoki yango, alobi: «Ezangi yo eloko moko. Teka bozwi na yo, nyoso, kabola yango na babola, mpende okozwa oyo eleki motuya na likolo. Yaka, landa ngai.» ²³Kasi ntangomozwi ayoki yango, mawa etondi ye motema na ntina na bozwi na ye. ²⁴Yesu, amoni ye kotonda na mawa, alobi: «Ezali kpokoso na baye bazali na bozwikoyingela na bokonzi na Nzambe! ²⁵Pamba te ezali pete na kamela koleka nalidusu ya tonga, na esika ete mozwi akota na bokonzi na Nzambe.» ²⁶Baoyobayokaki yango balobi: «Boye, nani akobika?» ²⁷Yesu azongisi: «Biloko biyebizali kposo na bato, bizali mpete na Nzambe.» ²⁸Petelo alobi: «Biso totikinyoso ya biso mpe tobili yo.» ²⁹Bongo Yesu azongiseli bango: «Ya solo, nalobina bino, ezali na moto moko te oyo atiki ndako na ye, mwasi na ye, bandeko naye, baboti na ye to bana na ye na ntina na ngai, ³⁰akozanga te kozwa ebele namokili oyo, mpe bomoi ya seko na bokonzi na Nzambe.» ³¹Sima ya koyanganisabazomi na mibale pene na ye, alobi na bango: «Botala, tozali kokende na Yelusaleme, maye manso basakoli bakomaka na ntina na mwana na moto, ekokokisama. ³²Zambi akokabama na bapagano, bakotuka ye, bakoyokisa yensoni mpe bakobwakela ye nsoi. ³³Sima ya kobeta ye fimbo, bakoboma ye mpemokolo mwa misato, akosekwa.» ³⁴Basosolaki ata eloko moko te mpe liloba yango ebombamaki, mpe basosolaki makambo mango te. ³⁵Esalamaki ete, lokola Yesu abelemaki na Yeliko, mokufi miso moko afandaka pembeni nabalabala mpo na kosenga, ³⁶mpe eyokaki ye etuluku koleka, atunaki nini ezakikoleka. ³⁷Bayebisi ye ete Yesu na Nazarete azali koleka. ³⁸Bongo mokufi miso agangaki, koloba: «Yesu, mwana na Dawidi, yokela ngai mawa.» ³⁹Bayebazalaki liboso bapekisaki ye ete akanga monoko. Kasi ye agangaki lisusumakasi: «Mwana na Dawidi, yokela ngai mawa.» ⁴⁰Yesu atelemaki, mpe apesakimitindo ete bamema mokufi miso epai na ye. Mpe ntango mokufi miso akomakipene, Yesu atuni ye: ⁴¹«Olingi nasalela yo nini?» Ayebisi ye: «Mokonzi, nalinginamona lisusu.» ⁴²Yesu ayebisi ye: «Mona. kondima na yo ebikisi yo.» ⁴³Nambala moko, amoni mpe abili Yesu na kosanzola Nzambe. Bato banso nakomona boye, bakumisi Nzambe.

¹Yesu azalaki koleka na yericho. ²Ezalaki na moto moko na kombo ya zakayi. Azalaki mokonzi yaba futisi mpako, mpe azalaki nabozui. ³Abandaki koluka ayeba yesu azali nani, kasi akokaki te mpona etuluku ya batu, mpo ete azalakimakuse. ⁴Akimaki mbangu liboso yabato, mpe amataki likolo ya nzete yasikomore mpo amona ye, mpo ete esengaki yesu alekela wana. ⁵Tango yesuakomi na esika wana, atali ye likolo mpe alobi naye; zacayi kita nalombango, mpo ete lelo esenge na wumela na ndaku nayo. ⁶Awelisi kokita, mpeayambi ye na esengo. ⁷Nakomona bongo, bato bakamwaki mpe balobaki; yeakeyi kotala moto na masumu. ⁸Zakayi, atelembi liboso ya mokonzi, mpe alobinaye; tala mokonzi, nakokabola bomengo na ngai na babola, mpe soki nabotolakieloko yabato nakozongisa yango mbala mine. ⁹Yesu ayanoli ye; lobiko ekoti lelona ndako oyo, mpo ete moto oyo azali mpe mwana ya abram. ¹⁰Mpo ete mwanaya moto ayaki koluka mpe kobiki ba oyo babungaki. ¹¹Wana eyokaki bangomakambo wana, akobaki nakoloba mpe apesaki lisese mpo ete bazalaki pene nayerusaleme, bazalaki kokanisa ete bokonzi na nzambe ezokokisamasikoyo. ¹²Alobi; moto nabozui akendaki na mboka moko mosika mpona kozuabokonzi bongo azanga. ¹³Bengi basali naye zomi, apesi bango mosolo mpe alobina bango; bosala momboko kino tango nakozongo. ¹⁴Kasi bato naye bazalakikoyina ye, nabongo atindaki bato naye nakoloba; biso tolingi te ke moto oyoadodwa likolo na biso. ¹⁵Alekaki kasi nabozongi, sima yakozua bokonzi, atunibasali oyo apesaki mbongo, natina nakoyeba lolenge nini moko na mokoayekimise mosolo naye. ¹⁶Ya yambo ayaki liboso naye nakoloba; mokonzi, mpatazomi ebote zomi mosusu. ¹⁷Moto nabozui alobi; ezali malamumu mosali malamumu, poete ozalaki sembo na mokie okozala sembo na oyo ya minene. ¹⁸Ya mibale ayempe alobi mokonzi, mpata efuti mitano. ¹⁹Moto nabozui alobi, akozua bokonzi yamboka mitano. ²⁰Mosusu aye, alobi; mokonzi tala, mpata nayo, na bombaki yangomalamu malamumu, ²¹nabangaki yo, mpo ete ozali moto na pwelele, ozuaka esikaotiaki te, mpe obukaka esika olonaki te. ²²Moto nabozui ayanoli ye; nazalikosambisa yo namaloba nayo, mosali ya kanda. Oyebaki ke nazali moto nampwasa, nazwaka esika natiaka te mpe na bukaka esika nalonaki te. ²³Pona ninite atiaki mbongo na nga banki te, mpo nakozonga na ngai nazua yango nandambu likolo. ²⁴Na bongo moto nabozwi alobi na bato oyo bazalaki nzinganzinga naye; bo botola ye mpata, bopesa yango na oyo azali nayangozomi. ²⁵Bayanoli ye mokonzi, ye azali na zomi. ²⁶Nazali koyebisa bino, bakopesana moto oyo azali na yango, kasi na oyo azali nayango te bakobotola ata ndambuoyo ezali naye. ²⁷Sikoyo, boyela ngai bayini na ngai, ba oyo balingi te na dondwalikolo na bango, mpe bo boma bango liboso na ngai. ²⁸Sima yakoloba makambo wana, akobaki nakokende yerusaleme. ²⁹Tango ekomaki ye na mboka betfazempe na betani, nanzela ya ngomba ya olive, atindi bayekoli naye mibale, ³⁰nakoloba; bokende na mboka ya pembeni. Tango bokokota, bokomona mwana napunda, ata moto moko te amatela yango. Bofongola ye mpe boyela ngaiye. ³¹Soki moto atuni bino, pona nini bozali kofongola ye boloba na ye, mokonziazanaposa naye. ³²Batindami bakendaki, mpe bamonaki mpunda lolenge yesuayebisaki bango. ³³Nakofongola mpunda, mokolo mpunda alobi nabango; ponanani bozali kofongola mpunda? ³⁴Bayanoli; mokonzi azali naposa naye. ³⁵Bayakinaye epayi na yesu, batandaki maputa, mpe yesu afandaki likolo naye. ³⁶Wanaetambolaki yesu babuakaki maputa nanzela azalaki koleka. ³⁷Wana epusanaki yepene pene ya ngomba ya olivia mpona kokita, etuluku ya ba yekoli ba bandakikosepela mpe kokumisa nzambe na mongongo makasi natina ya misala nayeoyo bamonaki, ³⁸nakoloba; akumisama mokonzi oyo aye nakombo ya mobikisi! kimia na likolo, mpe nkembo na likolo esika ebulisami. ³⁹Ndambu yabafarizi, nakati ya etuluku, balobi naye; molakisi, pamela bayekoli nayo. ⁴⁰Yesuayanoli bango; nazali koyebisa bino, soki bafandi kimia mabangaekoganga! ⁴¹Wana epusanaki yesu pembeni na mboka, aleli mpona yango, ⁴²mpealobi; soki yasolo oyebaki makambo oyo ekoki komemela yo boboto lelo, sikoyeobombami na miso nayo. ⁴³Mpo ete mikolo ekoya, banguna nayo bakotongalopango monene mpona mpe bakozinga yo bipai binso. ⁴⁴Mpe bakokweyisayo, nabana nayo elongo, bakotika ata libanga moko te likolo ya mosusu, mpo eteoyebaki te ngonga nini nzambe akokaki kobikisa yo. ⁴⁵Yesu akoti natempelo, mpe abangani bateki, ⁴⁶nakoloba nabango; ekomama, ndako na ngaiekozala ya losambo, kasi bino, bokomisi yango esika ya miyibi. ⁴⁷Na bongo yesuabandaki koteya mikolo nionso na tempelo. Bongo batumbi mbeka, bakomeli yamboka naba lakisi ya mibeko balukaki ye mpo baboma ye, ⁴⁸kasi bamonaki tewapi bakozwela ye, mpo ete ebele basepelaki koyoka ye

¹Mokolo moko yesu azalaki koteya mpe kosakola sango malamumu na bakonzi yabangungu mineme mpe bakomi mibeko. ²Batuni ye, lobela biso, na bokonzi niniozali kosala makambo wana? mpe nani apesi bokonzi yango? ³Ayondoli bangonatumi bango lokola. ⁴Alobi boyebisa ndai kobatisa ya yoane ewutaki na lola ntona bato? ⁵Bakanisi kati na bango penza, balobi, soki toyanoli ete ewuti na lolabakoloba mpo na nini bandeme laki ye te? ⁶Mpe soko toyanoli ete ewutaki nabato, ebele ya bato bakobola biso mabango, zambi bayebi ete yoane azalakimosakoli. ⁷Na bango bayanoli ete bayebi ete, toyebe te soki ewutaki wapi. ⁸Yesuayanoli bango ngai mpe nayibi te na bokonzi ya nani nazali kosala nayango. ⁹Alobi lisese oyo na ebele ya bato, moloni moko alomaki elanga na vino, apesi yango epai ya balomi mpo ba futela mpe akeyi tango molai na mokilimosusu. ¹⁰Tango ya kobuka mbuma atindi mosaleli na ye moko epai ya balonimpo ete bapesa ye mbuma na elanga, babeti ye mpe bazongisi ye mabokopamba. ¹¹Atindi mowumbu mosusu, babeti lolenge moko. ¹²Na sima atindimowumbu ya misanto, babeti, bazokisi mpe babengani ye. ¹³Mokolo ya bilangaalobi nakozala nini? nakotinda mwana na ngai molingami tango mosusubakotosa ye. ¹⁴Kasi tango bamoni ye, balobana kati na bango, tala mosakoli, toboma ye, mpo ete elanga ekoma ya biso. ¹⁵Babwaki ye libanda ye elanga, mpebabomi ye sikoyo mokolo elanga akosala bango nini? ¹⁶Ekoya ye akobomabango banso mpe akopesa elanga na bato basusu. ekoyoka bango yangobakoloba ete makambo ya motindo oyo ekoki kosalema te. ¹⁷Kasi, yesu atalakibango mpe alobi mokomi maye malingi koloba nini? libanga oyo libwakami nabatongi ekomi libanga monene ya ndako. ¹⁸Oyo akokweiya likolo na yango nanibi bangaekokweba akopa nzana. ¹⁹Awa bongo, bakonzi ya banganga minene mpebakomi mibeko balukaki ba konga ye na ntina na lisese wana nde babongo ebele ya bato. ²⁰Na botalaka na bokutu, batindaki bamongi baye bazalaki kokanisa batoya sembo mpo ete bazui ye na mabe na elobeli na ye mpo ete bapesa ye namokonzi ya mboka. ²¹Butanaki ye ete molakisi toyebe ete olakisaka mpe ateyakana sembo mpe okambamaka na lolenge ya moto te, kasi ateyaka nasolo. ²²Epesameli biso ndingisa ya kofuta mpako na kaisala? ²³Kasi yesu ayebakimakanisi na bango mpe ayanoli bango. ²⁴Talasi ngai likuta, etalisi elongi mpemakomi ya nami? bango gayonoli ya kai sala. ²⁵Alobeli bango boye pesa nakaisala oyo ya kaisala mpe ya nzambe oyo ya nzambe. ²⁶Bakokaki lisusu tekokanga ye mpo maloba oyo alobaki na miso na batu. ²⁷Ba sadusi basusu bayeilokola lisekwa ezali te, ²⁸Bapusani penepene na ye mpe batuni molakisi talamakambo mose akomaki soki ndeko azalaki na ye akobala mwasi wana mpoabotela ndeko na ye mwana? ²⁹³⁰³¹³²³³Nzokande ezaliki bandeko sambo, yo libosa ;ya mibali ya misato mbongo na bango , bango babali ye mpe bakufi batiki mwana ata moko te. Mwasi mpe ayei kokufa, Na tango ya lisekwa mwasi wana akozala ya non kati na bango. ³⁴Yesu ayanoli bango, bana ya mokili bazalikobala mpe bazali kopesa na mabala. ³⁵Kasi baye bakomomana sembo namikolomiye na ntango ya lisekwa na bakufi babalani te mpe bamipesi te nalibota. ³⁶Bakoka lisusu kokufa ete bakokama na ba anzelu mpe bakozala bana nanzambe, lokola bana na lisekwa. ³⁷Tika ete bakufi basukwa, atako moseayelisaki, mpo na ntina na nzete ezali kopela moto abelelaki nzambe yaabalayama nzambe ye izaka mpe nzambe ya yakobo israele. ³⁸Sikoyo, nzambeazali nzambe ya bakufi te kasi nzambe na bomoyi mpo ete bato banso bazali nabomoyi kati na ye. ³⁹Bomoko kati na bakomeli mibeko, bayanoli nkolo, olobimalamu. ⁴⁰Mpe bakokaki kotuna ye lisusu te. ⁴¹Yesu alobi na bango mpo na ninibazali koloba ete klisto azali mwana na dawidi. ⁴²Dawidi ye mei alobi nampkanda na nzembo alobi na ngai fanda na loboko na ngai ya mobali. ⁴³Kinobayini na yo bakonyatama na makolo. ⁴⁴soki davidi abiangi klisto nkolo kasilolenge kani a kozala mwana ya ye? ⁴⁵O eleko ebele bazali koyoka ye, alobi nabayekoli na ye, Keba na bakomeli mibeko, ⁴⁶Kaye balekaka na bia zambalamilai, mpe balingaka losako ya lokumu O bisika minene, mpe baluka bisika yayambo O eleko ya mayangani mpe fete. ⁴⁷Kobotala bandako yo basi bakufelamibale mpe basalaka mabondeli milayi mpo na kumilakisa nabala bala nasaukabakozue tumbu monene koleko.

¹Tango Yesu atomboli miso likolo, amoni bazui bazali kotia makabo kati yakitunga. ²Amoni mpe mobola mwasi akufela mobali atie meya mibale. ³Mpealobi: Ya solo nalobeli bino, mwasi mobola oyo akabi koleka basusu bayebapesaki. ⁴Banso baye bapesaki koleka mwasi oyo te. na bobola naye apesimbongo oyo akokaki kobikela. ⁵Lolenge bayike balobaki mpo na ndaku naNazmbe, ebongisami na mabanga ya wolo mpe makabo, ⁶Ye alobi; biliko yonsoezali komona, mikolo ekoya libanga moko te ekotikala likolo na libangamosusu. ⁷Batuni ye, Molakisi makambo wana ekosalema na eleko nini? mpeelembo nini ekomonana? ⁸Yesu ayanoli, bomibatela ete bokweisama te, mpo tetebele bakoya na kombo na ngai, mpe akoloba ezali ngai, boyoka bangote. ⁹Ekoyoka bino lokito ya bitumba mpe makambo ya motindo na motindo, bobanga te mpo ete makambo oyo esengeli eya, kasi suka ekozala na pwasate. ¹⁰Na bongo alobeli bango: ekolo moko ekotelemela mosusu, mpe etuka mokoekotelemela etuka mosusu. ¹¹Koningana monene ya mokili ekozala bipayi nabipayi, makambo mabe na nzala mpe makozala. Makambo na somo mpebilembo minene na likolo. ¹²Kasi liboso ya makambo yonso, bakotia binomaboko, bakonyokola bino, mpe bakokaba bino na biyanganelo, bakobwakabino na boloko, bakomema bino liboso na bakonzi mpo na kombo nangai. ¹³Yango epesa bino libaku ya kotatola. ¹⁴Na bongo, bomitungisa te sokibokosamba lolenge kani, ¹⁵Mpo ete nakopesa lolenge ebongi na bino kolobampe bwanya oyo bayini na bino bakoki te kotia ntembe mpe kokweisabino. ¹⁶Kasi bokokabama na baboti na bino, na bandeko na bino, mpe baningana bino, ebele kati na bino bakobomana na bango. ¹⁷Bokoyinama na ntina nakombo na ngai. ¹⁸Kasi nsuki na moto na bino ata moko ekolongua te. ¹⁹Nakoyika mpiko na bino bokozwa bomoi. ²⁰Soki bomoni yerusalema ezingami namapinga, boyeba ete kobebisama na yango ebelemi. ²¹Naboye baye bakozala nayudea, bakokima na bangomba mpe baye bakozala kati kati na engundabakokende, mpe oyo ya pembeni bakokota te. ²²Mpo ete ekozala mikolo yaetumbu, mpo na kokokisama ya yonso ekomama. ²³Mawa na basi bazemi, mpebaye bazali kunungisa mabelemokolo yango, mpo ete ekozala mawa mpenzakati na mboka, mpe kanda na Nzambe ekozala likolo na ebele. ²⁴Bakokweya namopanga epeli, bakokanga banga mpe bakomemana kati na bikolo yonso, mpeYerusalema, ekonyotama na makolo ya bapagano, tii eleko ya bapaganoekokoka. ²⁵Bilembo bikomonana na moi, na sanza, na mioto. Mpe awa namokili, ebele bakolenga, mpo na kotomboka ya mayi na monana, bakoyeba tesoki basala nini. ²⁶Bato bakokufa na bobangi mpo na kozela oyo ekoya, mpo etebakomona nguya mpe lokumu na mwana na moto. ²⁷Na boye, mwana na motoakomonana kohuta na mpata na nguya mpe nkembo monene. ²⁸Na elekomakambo yonsob ekokoma, botelema mpe botombola mitu mpo etekokangolama na bino ebelemi. ²⁹Yesu alobeli bango lisese moko: botala nzeteya vino, mpe nzete misusu. ³⁰Na tango ebimi ba nkasa ya sika, na botalaka eteelanga ebelemi. ³¹Pelamoko, na eloko bokomona makambo kokoma boyeba etebokonzi ya Nzambe ebelemi. ³²Solo na yebisi bino, bato ya tango oyo bakolekate liboso ete makambo maye makoma. ³³Likolo mpe nse ikoleka, kasi maloba nangai makoleka te te. ³⁴Bokeba na bino, mitema na bino mitonda na makambooyo te: milangwa, bampasi ya mokili, mpe yango ebelema bino puasate. ³⁵Lokola komekama, mpo ete akoya mpo bafandi yonso na nse namoi. ³⁶Bonsengeli tango yonso, bobondela mpona kozwa makasi ya kokima namakambo yonso ekoya mpe komonana ebandeli ya koya ya mwana na moto. ³⁷Na boye, na mikolo oyo Yesu azalaki koteya na tempelo, azalakikokende kolala na ngomba ya Olive. ³⁸Bato banso bazalaki koya tong-tongo natempelo mpo na koyoka ye.

¹Nteke ye mapa ezanga kovinu, ekomaki pene, ²Ba nganga nzambe minene mpebatangi mibeko bolukaki koboma yesu, kasi baba ngaki bobele bayimboka. ³Satana ayingeli O motema ya yuda iskaroto, moko na bayekoli zomi nababale, ⁴Ye ayokanaki elongo na ba nganga nzambe minene mpe bakonzi ya basinzili, na lolenge ya bokangi yesu ⁵Basepeli mpe bayokani elongo mponakopesa yuda mosolo. ⁶Babembanaki, mpe balukaki ntaka elongobani mpo nabokongi yesu, nakokebaka ete etuluku ya bato bamona bango te. ⁷Ekomakibango O mokolo mwa pasika, mokolo mwa lipa ezanga kovimba bokoti kingoya mwana meme, ⁸Yesu atindaki petelo mpe yoane, koloba na bango boyebokenda kobongisela biso moliya mwa pasika, mpo tiliya. ⁹Bango koyanola yebaye mokonzi, olingi tobongisa milulu mya nga wapi? ¹⁰Ye koyanola bangoboye yokamela, tango ekokoka bino kati ya engumba, ekomona bino motomoko, akumbi mbeki ya mayi, bomolanda O ndako ekoyingela ye, ¹¹Mpeboyebisa O kolo ya ndako boye mokonzi alobi na yo wapi esika akolia lipati lapasika elongo na bayekoli ba ye ¹²Pe moto yango akolakisa bino eteni moko yamonene ya ndako na likolo, etandami malamuc; bólengela kuna.» ¹³Bakei, bongo bakuti kaka ndenge alobaki na bango, pe balengeli Pasika. ¹⁴Tango ngonga ekómi, afandi na mesa pe bantoma esika moko ná ye. ¹⁵Alobina bango: «Nazalaki na posa penza kolia Pasika oyo elongo na bino, liboso 'tèngai námona pasi; ¹⁶pamba té, nalobi na bino, nakoki kolia yango lisusu té tiyango ékokisama na Bokonzi ya Nzambe.» ¹⁷Akamati nkeni, azongisi matondi, bongo alobi: «Bókamata oyo pe bókabola yango na kati na bino; ¹⁸pamba té, nalobi na bino [tè] banda lelo nakoki komela lisusu mbuma ya vinu té tiiBokonzi ya Nzambe éсила koya.» ¹⁹Sima ya kokamata lipa, pe sima yakozongisa matondi, abuki yango pe apesi bango, alobi: «Oyo ezali nzoto nangai, epesami po na bino; bósálaka boye po na kokanisa ngai.» ²⁰Se ndengemoko na nkeni, sima ya limpati, alobi: «Nkeni oyo ezali boyokani ya sika namakila na ngai oyo esopani po na bino.» ²¹Kasi tala, moto oyo azali kokaba ngai azali elongo na ngai na mesa. ²²Po, Mwana ya moto azali kokende ndenge esi'ekatomá; kasi mawa na moto oyo yeazali kokabama na nzela na ye! ²³Pe babandi kotunana na kati na bango nanialingi bongo kosala likambo yango. Nani aleki? ²⁴Kowelana ebimi na kati na bango: nani na kati na bango akoki kotangamamoto alekib? ²⁵Alobi na bango: «Bakonzi ya bikolo bakonzaka yango, pe batooyo bazali na bokonzi likolo na yango bamibengaka bato malamuc. ²⁶Ézalabongo té po na bino. Kasi na kati na bino, oyo aleki ázala lokola leki, pe oyoazali kokamba, lokola mosalid. ²⁷Ya solo, nani aleki, oyo azali na mesa, to oyoazali kosalela? Ezali té oyo azali na mesa? Ngai nazali katikati na bino lokolamoto oyo azali kosalela batoe. ²⁸Bino, bozali nde bato oyo baumelaki na ngai elongo na komekama na ngai, ²⁹pe ngai natie Bokonzi po na bino ndenge peTata na ngai atiaki po na ngai, ³⁰po bólia pe bómela na mesa na ngai naBokonzi na ngai, pe bokofanda na bangwende po na kosambisa mabota zomi namibale ya Israel. ³¹Simon, Simon, tala Satana asengaki bino po na koyungula bino lokola blé. ³²Kasi ngai nasambeli po na yo, po bondimi na yo éсила té; pe yo, sima yakobongwana, lendisa bandeko na yo.» ³³Piere alobi na ye: «Mokonzi, nabongami kokende elongo na yo ná na boloko ná na liwa.» ³⁴Alobi na ye: «Piere, nalobi na yo, lelo liboso 'tè soso élela okowangana mbala misato 'tèoyebi ngai té.» Libenga ya mbongo, saki pe mopanga ³⁵Pe alobi na bango: «Tango natindaki bino na libenga ya mbongo té, na sakité, na sapato pe té, bozangaki eloko?» Bazongisi: «Eloko moko té.» ³⁶Alobina bango: «Kasi sik'oyo, oyo azali na libenga ya mbongo ákamata yango, ndenge moko pe na oyo azali na saki, pe oyo azali na mopanga té, áteka kazakana ye po na kosomba yango. ³⁷Pamba té, nalobi na bino, esengeli 'tè oyoekómamá, ékokisama kati na ngai: Atangamaki na molongo ya bato mabe. Yasolo, oyo etali ngai ekómi kokokisamah.» ³⁸Balobi: «Mokonzi, tala, mipangamibale ezali awa.» Alobi na bango: «Ekoki na yango.» ³⁹Abimi pe akei engebene na momesano, na ngomba ya ba-Olive, bongobayekoli na ye balandi ye. ⁴⁰Awa asili kokóma na esika yango, alobi na bango: «Bóbondela, po bókota na komekama té.» ⁴¹Sima akei mwa-mosika na bango, lokola molai babwakaka libanga, agumbi mabolongo, asambeli, ⁴²alobi: «Tata, soki olingi, longola nkeni oyo mosika na ngai. Nzokande, ézala mokano na ngaité, kasi ya yo ésalama.» ⁴³[[Bongo anzelu moko, uta na likolo, abimeli ye, azalaki kolendisa ye. ⁴⁴Ayoki somo monene, bongo akómi kosambela namolende, pe motoki na ye ekómi lokola matanga ya makila ezali kotanga nase.]] ⁴⁵Atelemi sima ya losambo, akei epai ya bayekoli, bongo akuti bangobalali na mawa. ⁴⁶Alobi na bango: «Po na nini bozali kolala? Bótelema, bóbondela po bókota na komekama té.» Bakangi Yesu ⁴⁷Azalaki nanu koloba, tala, bato ebele, pe oyo azalaki kokamba bango, motooyo abengamaka Yudasi, moko ya ba-Zomi na mibale, abeleme na Yesu po nakopwepwa ye. ⁴⁸Yesu alobi na ye: «Yudasi, na kopwepwa nde ozali kokaba Mwana ya moto?» ⁴⁹Awa basili komona likambo oyo elingi koya, bato oyobazali zingazinga na ye, balobi: «Mokonzi, tokobeta na mopanga?» ⁵⁰Pe mokona bango abeti mosali ya mokonzi ya banganga-Nzambe pe akati ye litoi yamobali. ⁵¹Kasi Yesu azwi maloba, alobi: «Bótika bongo.» Asimbi ye na litoi, bongo abikisi ye. ⁵²Bongo Yesu alobi na bakonzi ya banganga-Nzambe, nabakonzi ya bakengeli ya tempelo pe bampaka oyo bayeelaki ye: «Bobimi namipanga pe na mangenda, lokola nde nazali moyibi. ⁵³Mokolo na mokolo, nazalaki ná bino na tempelo, pe bokangaki ngai té. Kasi oyo ezali ngonga nabino pe bokonzi ya molilii.» ⁵⁴Bakangi ye, bongo bakei na ye pe bakotisi ye na ndako ya mokonzi yabanganga-

Nzambe. Piere azalaki kolanda na mosika. ⁵⁵Basali móto na katikatiya lopango, bongo bafandi lisanga. Piere afandaki na katikati na bango. ⁵⁶Awamosali moko ya mwasi asili komona ye afandi pembeni ya mwinda, atali yenyee, alobi: «Moto oyo pe azalaki ná ye.» ⁵⁷Kasi ye awangani, alobi: «Mwasi,nayebi ye té.» ⁵⁸Mwa-moke sima, moto mosusu amoni ye, bongo alobi: «Yo peozali moko na bango.» Kasi Piere alobi: «Ndeko, ngai té.» ⁵⁹Soki ngongamoko sima, moto mosusu atingami, alobi: «Ya solo, moto oyo pe azalaki elongona ye, pamba té azali pe moto ya Galilea.» ⁶⁰Piere alobi: «Ndeko, nayebimakambo ozali koloba té.» Kaka na tango wana, awa azalaki nanu koloba, sosoeleli. ⁶¹Mokonzi abaluki, bongo atali Piere. Pe Piere akanisi liloba ya Mokonzioyo alobaki na ye: «Liboso 'tè soso élela lelo, okowangana ngai mbala misato.» ⁶²Abimi libanda, bongo aleli na mawa mingi. ⁶³Bato oyo bazalaki kokengela ye, bazalaki koseka ye pe kobeta ye. ⁶⁴Bazipiye elamba na miso, bongo balobi na ye: «Lakisa 'tè ozali profete! Nani abetiyo?» ⁶⁵Pe bazalaki kofinga ye na maloba mosusu mingi. ⁶⁶Tango tongo etani, likita ya bampaka ya ekolo –bakonzi ya bangangaNzambe ná Balakisi-Mibeko– esangani, bongo bamemi ye liboso ya LikitaMonene na bango. ⁶⁷Balobi: «Soki ozali Kristo, yebisa biso.» Ye azongiselibango: «Soki nayebisi bino, bokoki kondima ngai té, ⁶⁸pe soki natuni bino,bokokoka koyanola té. ⁶⁹Kasi banda lelo Mwana ya moto akofanda na lobokoya mobali ya Nguya ya Nzambej.» ⁷⁰Bango nyonso balobi: «Ozali bongoMwana ya Nzambe?» Ye azongiseli bango: «Bolobi 'tè ezali ngai.» ⁷¹Bongobalobi: «Tozali lisusu na bosengá ya litatoli? Bisu moko toyoki yango namonoko na ye.»

¹Batelemaki banso, mpe bakumbi yesu o bosa bwa pilato. ²Ba mofundi rolobaboye moto moye tokumbi o baso bwa yo akotisa libebi mpe kilikili o nteyi yaekolo ya biso, nakopekisaka na bayi mboka kofuta mpako ya kayisala mpe yekoloba ete ye moko azali mokonzi klisto. ³Pilato antuni na maloba naye ozalimokonzi na bayuda? yesu ayanoli ye boye olobi yango. Na ⁴mbisa, poso pilatoalobi banganga nzambe minene elongo na etuluku ya bato bayaki wana namonimbaba na moto oyo te. ⁵Kasi bango batelemelaki likambo yango mpe balobakiazali kotombokisa bayi mboka, na mateya maye etuka yudea, wuta etuka galileoesika abandaka ye, kino awa⁶Eyokaki poso pilato bongo, abatunaki soki motomona azali mobo tami ya galile. ⁷Eyoki ye ete, moto mwango azali oyo awiti oetanda ya helode, ye amozongisaki epayi ya helode, zambi azalaki na elokoyango o mboka yelusalemi⁸Bongo, tango emonaki helobe yesu, atondisamakina nsayi, nzembe, wato kala ye alukaki amono ye o miso ye o miso, koyokamaye ayokaka mpo na ye, mpo ye alikyaki ete yesu akosala yokabikamwa. ⁹Bongo ye atunaki yesu mituna nzike, kasi ye ayanolaki ata elokoyokp te. ¹⁰Ba nganga nzembe minene na batangi mibeko bazalaki wana, mpebamofundaki na kanza nyoso. ¹¹Helode mpe ba soda baye, ba mofingi mpenasima ya botiole ye, bamolatisaki elamba ya bongengi, mpe bamozongisaki omaboko ma poso pilato. ¹²Helode mpe poso pilato bakomi baninga woto mokolomona, zambi woto kala, bajalaka banguna. ¹³Bongo poso pilato asengisi bakambi, basambisi elongo na bayi mboka. ¹⁴Mpe olobi na bango boye bomemelingai moto moye, bo moto mbokisi bayi mboka, mpe ngai na motuni mituna oboso bwa bino, na moni ata miko na ye te, na mafundi na bino nyonso. ¹⁵Atakutu helode, amoni ata miko moko te, mpo akotela ye etumbu ya liwa. ¹⁶Nayango, nakomopesa kaka etumbu, mpe nakotika ye akende. ¹⁷Zambi poso pilatoasengelaki kobimisa o boloko, mokangemi moko ya moyuda, mpo na eleko yanteke. ¹⁸Kasi bangangi banso elongo alongwa wana, botikabarnabase. ¹⁹Barnabase ye azalaki moto moye bulamatari amokangaki zambiakotisaki botomboki o nteyi ya engumba, mpe abomaki bato nzike. ²⁰Kasi posopilato alobi na bango lisusu, zambi alingaki atika yesu. ²¹Nde, bangangakibomobaka O ekulusu, bomoboba o ekulusu. ²²Mpe alobi na bango mpo, na pesaye etumba ya liwa nazali kopesa ye etumbu, nde na mbisi, natiki yeakende. ²³Kasi bango babetaki tanga ekasi, kosenga ete bamboka o ekulusu, mpetangba na bango elongaki ²⁴Poso pilato azwaki mokani, asala bobele mayebango balobi. ²⁵Abimisi o boloko motomboki mpe mobomi, bo esengaki bango, mpe atikaki ye o mokano mwa bango. ²⁶Lokola ezalaki bango komema ye, basimbaki moto moko na kombo simone ya cylene, zambi ye awutaki kokata yango sima na yesu. ²⁷Bolandisamaki na etuluku ya bato mpe basi oyo, bazala kikoyoka mpasi o motema mpe bazalaki komilela mpo na yesu. ²⁸Yesu abalukiesika ezalaki bango, mpe alobi basi na yelusalemi, bolela mpo na ngai te, kasibolela mpo na bino moko mpe bana na bino. ²⁹Zambi, omikolo mikoya, tangobakoloba basi bikombo bapambalama, mpe mikongo miye mibotite, mpe mabelemaye mamelisi te. ³⁰Bongo bakoloba na bangomba inene baye bweyela likolo nabiso, mpe na bangomba inene boye bikweyela likolona biso, mpe bangomba ikeboye bijipa biso. ³¹Zambi soki nzete na mayi mpe elonama, basali yanzo bongo, boni boni oyo ya bokawuki? ³²Bato nzike, babomi babale mpe lokola, bakambamaki mpo ba bomama. ³³Ekomaki bango o esika ebengami mikuwa yamoto bamobaki o ekulusu, elongo na ba bomi babale, yoko oloboko la ye yamobali, mosusu na loboko ya mwasi. ³⁴Yesu alobi tata limbisa, mpo bayebi te maye makosala bango bakabolaki bilamba bya ye, nakobete ke zeke likolo nayango. ³⁵Bayi mbaka batelema wana, kotalaka mpe koyoka lolenge basambisi bajalaki kazomela yesu na kolobaka boye Abiki saki bayike soki azali mopakolami na nzambe, moponami na ye, amibikisa ye moko. ³⁶Basoda mpelokola, bazamelaki ye, kopusanaka mpembeni na ye mpo nakokabela yemasanga ya ngayi. ³⁷Bazalaki koloba soki ozale mokonzi ya bayuda, mibikisa yomeyi. ³⁸Mpo moto na ye makomi ma ye makomameki tela, ye oyo mokonzi yabayuda. ³⁹Moko na babomi baye bamobabakaki esika yoko, ayingi ye amofingimpe alobi yo nde klisto, mibikisa yo moko mpe bikisa biso. ⁴⁰Kasi mosusuayanoli koloba boye yo ozo banga nzambe be te? yo oyo ozwi etumbu ekasi, kasi ye asali ata eloko yoko te. ⁴¹Mpo na biso, etumba yango ezali malamumu, pamba te biso, tokobuka mbumu to konaki. ⁴²Mpe ye alobi na yesu okanisakangai bokonzi bwa yo. ⁴³Yesu ayanoli ye boye solo na ye, lelo akozala elongo nangai O paradisa. ⁴⁴Ekomaki bongo ngonga ya motoba, bongo molili mpzingakimokonzi mobimba, kino na ngonga ya libwa, ⁴⁵Moyi moyindaki, mpe elombamonene ya tempelo epasukaki O katikati. ⁴⁶Yesu agangaki na mongongo ekasitata, na maboko mayo, nde nazongisi molimo mwa ngai sima na ye kolobabango, akati motema. ⁴⁷Kapitene ya basoda komona bongo bongo, akumisinzambe mpe alobi solo mpenza, moto oyo azalaki na alima. ⁴⁸Emoboki batomaye malekaki wana, babaluki nakoyo kaka mpasi O motema, nakomi betakantolo. ⁴⁹Baye banso bayebaki yesu, elongo na basi nzike baye balandaki ye wutoetuka Galilea, batelemaki mosika, konongaka maye mazalaki kosalema. ⁵⁰Nayango, moto moko na kombo yosefu moko ya lisanga ya ba yuda, moto malamumpe ya alima, ⁵¹Asepelaki te na mokano basusu bazwaki, zambi ye awutaki Omboka alimateo, yoko engumba ya bayuda, azalaki kolikya bokonzi bwanzambe ⁵²Ye akeyi epayi ya moyangeli pilato, mpe amosengi nzoto yayesu. ⁵³Akitasaki yango, azingi yango na elamba ya ntolo, mpe ati yango Omalita na libanga, esika nzoto yoko te atiamaki. ⁵⁴Bongo mokolo mwamabongisi

ya sabba epusanaki, ⁵⁵Basi baye bawutaka O etuka galileo, komonalolenge nzoto na yesu etiamaki O malita.

⁵⁶Bazangoki, mpo nakolengele malasina solo kitoko, nde hapemisaki nzoto O mokolo mwa sabba bo elobi mibeko.

¹Mokolo mwa yambo mwa mposo, bakendaki o lilita na ntongo makasi, bamemimalasi kitoko oyo babongisaki. ²Bakutaki libanga ezali lisusu te nalilita. ³Eyingelaki bango, bakutaki nzoto ya Mokonzi Yesu te. ⁴Bazalaki koyebate maye maleki mpe na pwasa, bato babale babimelaki bango, balataki bilambaya bongengi makasi. ⁵Lokola basi yango bazalaki na bobangi, bakitisaki bilongio nse ya mabele, kasi balobi na bango: «Mpo na nini bozali koluka moto nabomoi kati na bakufi?» ⁶Azali lisusu awa te, kasi asili kosekwa. Bokanisa lolengeazalaki koloba na bino, ntango azalaki o Galileya, ⁷mpe alobaki: "Esengelaki etemwana na moto akabama na maboko ya basumuki, bakobaka ye o ekulusu, mpeakosekwa mokolo mwa misato." ⁸Basi basosolaki maloba mango, mpebalongwaki o lilita. ⁹Bapesi sango na makambo oyo nyoso na bazomi na mokompe na basusu banso. ¹⁰Baoyo balobaki makambo mango epai ya bantomaezalaki Malia ya Magadala, Janne, Malia mama na Jaki, mpe basi basusubazalaki na bango. ¹¹Kasi sango yango ezalaki lokola bolemo epai ya bantoma, mpe bandimelaki basi te. ¹²Kasi Petelo atelamaki, mpe akimaki mbangu o lilita. Akitaki o nse mpe atalaki, amonaki na miso bilamba. Petelo azongaki epai naye, komituna na ntina na oyo elekaki. ¹³Tala, o mokolo mwango, bayekolibabale kati na bango bakendaki o mboka ebiangami Emmausu, mosika na Yelusaleme na ntaka ya makolo tuku motoba. ¹⁴Bazalaki kosolola bango nabango na maye manso malekaki. ¹⁵Esalamaki ete tango bazalaki kosolola mpekomituna, Yesu ye mei apusanaki mpe atambolaki na bango. ¹⁶Kasi miso mabango makokaki koyeba ye te. ¹⁷Yesu alobi na bango: «Nini bazali koloba binobabale?» Bango batondaki na mawa. ¹⁸Moko na bango, na nkombo Keleopase, ayanoli ye: «Ezali bobele yo moko, na baye bafandi na Yelusaleme oyo ayebi temaye maleki mikolo oyo?» ¹⁹Yesu atunaki bango: «Makambo nini?» Mpebayanoli ye: «Makambo matali Yesu moto na Nazareth, oyo azalaki mosakolimoko na nguya na misala mpe na maloba oboso bwa Nzambe mpe bwabato, ²⁰mpe lolenge banganga nzambe bakonzi elongo na bakambi bakabaki yempo ete bapesa ye etumbu ya liwa mpe babaka ye o ekulusu. ²¹Tozalaki kolikya ete ye nde akosikola Isalaye. Iyo, na maye manso maleki, sasaipi mokolo mwa misato uta makambo oyo maleki. ²²Kasi ezali na boko basi kati na biso, bakamwisi biso, bakendaki o lilita ntongo makasi. ²³Ntango bamonaki nzoto te, bayaki koloba ete banzeli babimelaki bango mpe bayebisaki bango et ye azalina bomoi. ²⁴Bamoko baye bazalaki na biso bakendaki o lilita, mpe bakutakimakambo lolenge basi bayebisaki. Kasi ye, bamonaki ye te.» ²⁵Na yango Yesualobi na bango: «O bato bazangi bososoli, mpe baoyo motema endimaka noki teoyo basakoli baloba! ²⁶Ebongaki malamumu te ete Klisto anyokwama mpo namakambo oyo, mpe akota kati na nkembo na ye?» ²⁷Mpe kobanda na Mose mpebasakoli banso, asosolisaki bango makomi manso makomamaki na ntina naye. ²⁸Ntango ekomaki bango pene ya mboka oyo bazalaki kokende, emonanakilokola alingi kokenda mosika. ²⁹Kasi bapekisi ye, koloba: «Zala na biso, zambimpokwa ebelemi mpe mokolo ekomi na suka na yango.» Mpe akoti, mpo nakotikala na bango. ³⁰Emonanaki ete, o ntango azalaki o mesa elongo na bango, akamataki lipa mpe sima ya matondo, abukaki yango, mpe apesi bango. ³¹Naboye, miso ma bango mafungwamaki mpe bayebaki ye, kasi alimwaki o misoma bango. ³²Mpe bamilobelaki moko na mosusu: «Motema na biso etutisamakite kati na yango wana ezalaki ye kolobela biso na nzela mpe kolimbolamakomi?» ³³Batelemaki o ngonga ena, bazongaki o Yelusaleme, mpe bakutakibazomi na moko, mpe baoyo bayanganaki na bango elongo, ³⁴balobi: «Ya solopenza Mokonzi asekwi mpe amonanaki na Simoni.» ³⁵Mpe bayebisaki bangomaye malekaki o nzela, mpe lolenge nini Yesu amimonisi na bango o tangoabukaki lipa. ³⁶Ezalaki bango naino koloba makambo yango, Yesu ye meiamimonisi kati na bango, mpe alobi na bango: «Kimia ezala na bino.» ³⁷Kasibatondisamaki na bobangi makasi, kokanisa ete bamoni elima. ³⁸Yesu alobi nabango: «Boni yiki yiki kati na bino, mpe mpo na nini mitema na bino mitondi namituna? ³⁹Botala maboko mpe makolo ma ngai, ezali solo ngai. Bosimba ngaimpe bomona. Elima ezalaka na mosuni te mpe mikuwa te, lokola bozali komananazali na yango.» ⁴⁰Elobaki ye boye, atalisi bango maboko mpe makolo maye. ⁴¹O ntango bazalaki naino kondima te na esengo mpe kokamwa, Yesu alobina bango: «Bozali na eloko ya kolia awa?» ⁴²Batalisi ye mbisi yakokalinga. ⁴³Yesu azwi mpe aleyi yango o boso bwa bango. ⁴⁴Alobi na bango: «Yango nde nazalaki koloba na bino, tango nazalaki na bino, esengelaki ekokisama maye manso ekomama na mobeko ya Mose, kaki na basakoli, mpe na njembo.» ⁴⁵Na boye afungoli bango mayele ya Molimo, mpo basosolamakomi. ⁴⁶Mpe alobi na bango: «Boye ekomama ete Klisto akonyokwama, mpeakosekwa kati na bakufi mokolo mwa misato. ⁴⁷mpe bakoteya kobongolamotema mpe bolimbisi masumu na bikolo nyoso, kobanda na Yelusaleme. ⁴⁸Binobozali banzeneneke na makambo oyo. ⁴⁹Mpe boye, nakotindela bino oyo Tataalakaki. Kasi bino, botikala kati ya engumba kino botondisama na nguya koutalikolo.» ⁵⁰Bongo Yesu akambi bango kino Betania. Sima na kotombola maboko, apamboli bango. ⁵¹Esalamaki ete o tango azali kopambola bango, akabwanaki nabango mpe abutwi o likolo. ⁵²Boye sima na kokumbamela ye, bazongaki na Yelusaleme na esengo monene. ⁵³Bazalaki ntango inso kati na tempelo, kokumisa mpe kotonda Nzambe.

Yoan

1

¹Na ebandeli ezalaki liloba ,liloba ezalaki na nzambe pe liloba ezalaki nzambe. ²Yango ezalaki na nzambe na ebandeli. ³Bikelamu nioso bikelamaki na ye,ekelamu moko te esalamaki soki naye te.⁴Naye bomoyi ezalaka pe bomoyi ezalaka pole ya batu nioso. ⁵Pole engengi na molili pemolili pe molili epekisi yango ata mokié te⁶Motindami moko na nzambe , kombo naye ezalaki jean , ⁷Azali lokola nzene keke po atatola epayi na bato oyo ete azali mwinda na bomoi mpo bandimela ye. ⁸Yoani azali mwinda te nkasi aye po atatola pole.⁹Ezali mwinda ya sol'oyo ezo ngengisa bato nioso oyo bawiti na mokili¹⁰Azalaki kati na mokili ,pe mokili esalamaki naye,pe mokili eyebaki ye te. ¹¹Aye epai yaba oyo yaye kasi ba oyo ya ye bayambaki ye te.¹²Kasi na ba oyo nioso bayambi ye,pe bandimeli kombo naye,apesi bango bokonzi yakokoma bana naye, ¹³ba oyo babotami na makila te na bondimisami ya nzote te pe ya moto te kasi ya nzambe.¹⁴Liloba elati nzoto pe ezali kati na biso,tomonki nkembo naye,pe nkembo naye emonana ki lokola ya muto moko oyo aweti na tata,etondisami na nkembo pe na bosolo. ¹⁵Yoan atatoli na mongongo makasi:ezali ye oyo na tatolaki nakoloba ete oyo akoya na sima na ngai azali nde moto na liboso na ngai,po ete azalaki liboso na ngai. ¹⁶Wuta kotondisama na molimo,to zua epai naye ngolu na ngolu. ¹⁷Na tina mobeko epesama na mosse,kasi ngolu pe bosolo eye na nzela ya yesu masiya. ¹⁸Moto moko te amoni nzambe,bobebe ye moko nzambe oyo azali na kati ya tata,amimonisi. ¹⁹Oyo ezali litatoli ya yoan tango ba yuda batindaki banganga pe ba lewi pona kotuna ye. Y'ozali nani? ²⁰Ye aboyaki te ayanoli bango na kimia pe alobi; nazali mobikisi te. ²¹Na boye batuni ye;ozali nani kasi? Ozali Eliya ? Ayanoli ;nazali pe yete . Batuni lisusu ozali mosakoli ? Ayanoli te. ²²Nabongo balobi naye ozali nani? Po ete tozongisa eyano na bato oyo ba tindaki biso? Olobi nini natina y'oyo ozali? ²³Yoan ayanoli bango; nazali mongongo naye oyo ezali ko ganga kati na lisobe;botia alima na nzela na mokonzi lolenge mosakoli izaya alobaki ete;²⁴Ezalaki wana batindami mususu epai yaba farizi. Batuni ye; ²⁵Kasi pona nini ozali kopesa libatizi soki ozali mobikisi te, Eliya te pe mosakolite?²⁶Yoan ayanoli bango pe alobi; ngai nazali kobatiza na moyi . Kasi nakati na bino ezali na moto moko oyo boyebi ye te. ²⁷Moto yango azali oyo aye na sima na ngai. Na bongisami te kofongola singa ya sapatu naye. ²⁸Makambo yango elekaki na Betanie pene pene ya jourdain esika yoan azalaki kobatiza.²⁹Na mokolo ya sima ,yoan amoni yesu koya epai naye pe yo yoan alobi;botala ezali mwana na mpate oyo alongoli masumu na mokili mobimba. ³⁰Yewana nalobaki ete oyo akoya sima na ngai aleki ngai na munene;po azalaki liboso na ngai. ³¹Nayebaki ye te, ezalaki po ete etalisama na Israel ete naye kobaptisa na mayi.³²Yoan atatoli; Namoni molimo na nzambe kowita likolo kokita lokola ebenga koya kovanda katina ye. ³³Nayebaki ye te kasi yende motindami na ngai mpo naya kobaptisa na mayi alobi na ngai; Moto oy'okomona molimo na nzambe kokita pe kovanda kati naye, ezali yende ako baptisa na molimo mosantu. ³⁴Na moni pe na tatoli azali mwana na nzambe.³⁵Na mokolo na sima ,Yoan azalaki na bayekoli naye mibale, ³⁶bamoni yesu koleka wana pe Yoan alobi botala mwana na mpate na nzambe!³⁷Ba yekoli bayoki yoan koloba bango,pe balandi yesu. ³⁸Yesu azongi pe amoni bango kolanda ye,alobi na bango;bolingi nini ? Bayanoli ye ,Molakisi ovandaka wapi ? ³⁹Ayanolibango: boya pe bomona . Bayaki pe bamonaki esika bwa ye . Batikalaki naye wana butu mobimba.⁴⁰Moko na bayekoli oyo bayokaki Yoan pe balandaki yesu ezali André ,ndeko ya simon Petelo. ⁴¹Akendaki kokutana na moto ya liboso ndeko naye Simon pe alobi naye;ndeko tosili kokutana na masiya(klisto). ⁴²Amemi simoni epai na yesu,yesu amoni ye pe alobi; yo simoni,mwana na yoan ,okobiangama céphas(libanga).⁴³Na mokolo na sima ,wana yesu alingaki kolongwa pona kokende na galilea ,akutani na fillipe,alobi naye landa ngai. ⁴⁴Tala filipo azali moto na betesaida,mboka y'adré pe ya petelo. ⁴⁵Filipo akutani na nahanael pe alobi naye; Moto oyo mosse akomaka na na buku ya mibeko pe oyo ba sakoli balobaka tokutani na ye, yesu ,mwana ya joseph, na mboka ya Nazareth. ⁴⁶Nathanael alobeli ye :Eloko ya malamumu ekoki kobima na nazareth ? Filipe azongiseli ye: yaka pe omona. ⁴⁷Yesu amoni nathanael koya epai na ye pe alobi naye: Tala moto na mboka israel ya solo epai naye lukuta ezali te! Nathanael alobi naye : ⁴⁸Lolenge nini oyebi ngai ? Yesu azongiseli ye ;Yambo filipe abenga yo tango ozalaki na sé ya nzete namonaki yo. ⁴⁹Nathanael ayanoli ; molakisi ozali mwana na nzambe ! Ozali mokonzi y'israel ! ⁵⁰Yesu ayanoli ye :Ezali po ete nalobi na monaki yo na sé ya nzete ,yango ozali kondima ? Okomona makambo ya minene koleka wana . ⁵¹Pe alobi na ye lisusu : ya solo solo nazali koyebisa yo, okomona likolo ekofongwama pe ba angelou na nzambe komata pe kokita likolo ya mwana na moto.

2

¹Sima ya mikolo misatu , mululu ya libala mizalaki na mboka cana nakati ya galilea pe maman na yesu azalaki wana. ²Yesu naba yekoli na ye babiangamaki pe na mululu yango .³Tango masanga esilaki bongo maman wa ye alobaki naye bazali lisusu na masanga te, ⁴yesu a yanoli ye ,likambo nini ngai nayo mwasi ? Tango na ngai ekoki nanu te , ⁵maman naye alobaki naba yekoli naye bosala nioso oyo akoyebisa bino.⁶Nzoka nde ezalaki na biloko motoba esalama na mabanga pona kotia mayi pe kotia bopeto naba yuda na tango ya mululu . ⁷Yesu alobi na bango :botondisa yango naba mayi , pe batondisaki yango , ⁸yesu alobaki lisusu naba sali naye bamema yango epai ya mokolo mululu pe basalaki yango.⁹Mokonzi ya milulu ameki mayi ebongwami masanga vino, nkasi ayebaki te esika yango ewitaki,nkasi ba sali ba yebaki esika ewitaki. Abengaki mobali yalibala pe alobaki naye : ¹⁰Bopesaka liboso masanga ya malamumu na sima oyo ya mabe. Sikoyo batu balangwe na masanga ya mabe nzoka nde obombaki masanga kitoko makasi boye ,ti na tango oyo.¹¹Bikamwa oyo esamaki na mboka cana na galilé ezalaki bikamwa ya liboso yesu asalaki ,pona kotalisa kembo naye,pe bayekoli bandimelaki ye.¹²Na sima na yango akitaki na mboka capernaum, yemoko,maman,bandeko naye ya mibali pe bayekoli naye,batikalaki wa pona mikolo mukie.¹³Mululu ya pasika yaba yuda ekomaki pene pe yesu akendaki na yerusaleme . ¹⁴Amonaki nakati ya tempelo ba teki yaba ngombe,mpate pe ba pigeons. Bato ba balolaka misolo pe bazalaki pe wana. ¹⁵Asalaki fimbo yaba singa pe abenganaki bango libanda ya tempelo naba mpate pe ba ngombe na bango. Abuakaki mbongo na bango pe ba mesa na bango. ¹⁶Alobaki naba teki ba pigeon: bomema biloko oyo mosika na tempelo. Botika kobolongisa ndako ya tata na ngai wenze.¹⁷Bayekoli naye bakanisaki makomi na nzambe ekomama: Ete bolingo ya ndaku nayo eleki ngai. ¹⁸Ba konzi yaba yuda bayanoli ete: Elembo nini ezali kolakisa biso makambo oyo osali. ¹⁹Yesu ayanoli bango :Bobebisa tempelo oyo sima ya mikolo misato nakotonga yango. ²⁰Bakonzi yaba yuda balobi naye ete: Ndako ya nzambe oyo etongama na tuku mineyi na motoba,pe y'okotonga yango na mikolo misato? ²¹Kasi ye abandaki kolobela tempelo lokola nzoto naye. ²²Na sima yako sekwa kati yaba kufi ,ba yekoli bakanisi nde alobelaki bango natina nayango pe bandimeli makomi pe maloba oyo yesu alobelaki bango.²³Tango azalaki na jerusalem pona pasika,na tango yamilulu ,mingi bandimelaki kombo naye, kollandisama na bikamua oyo asalaki. ²⁴Na bongo yesu alingaki komipesa nabango te mpo ete ayebaki mitema nabango nioso, ²⁵mpo ete azalaki naposa ya komilakisa te na bato mpo ete ayebaka malamumu makambo mazalaka na mitema mia bango pe azalaki na posa yalitotoli ya moto te po ayebi mitema na bango.

¹Ezalaki na mofarizi moko kombo naye nicodème, molakisi yaba yuda. ²Moto yango akendaki na butu epai na yesu pe alobi na yesu: Molakisi toyebi ete ozali molakisi owiti epai na nzambe, mpo ete ezali na moto mosusu te oyo akoki kosala bikamua lokola yo, soki nzambe aza naye te. ³Yesu ayanoli ye, solo solo, soki moto abotami ya sika te akoki kokota na bokonzi ya nzambe te. ⁴Nicodeme a yanoli yesu: lolenge nini moto akoki kobotama ya sika natango akomi mukolo? Akoki te kozonga nalibumu ya maman po abotama? ⁵Yesu ayanoli ye: solo solo, soki moto abotami na mayi pe na molimo te, akoki kokota te nabokonzi ya nzambe. ⁶Oyo abotami na nzoto aza nzoto, pe oyo abotami na molimo aza molimo. ⁷Kokamua te na oyo naye bisi yo: esengeli nayo obotama ya sika. ⁸Mopepe ebetaka esika yango elingi. Ozoyoka makelele nayango, kasi okoyeba te esika yango ewiti pe esika ezali kokende. Eza pe bongo na moto oyo abotami na molimo. ⁹Nicodeme ayanoli ye: lolenge nini ekoki kosalema? ¹⁰Yesu ayanoli ye: Ozali molakisi y'israel pe ozali kososola mambo oyo te? ¹¹Solo, solo, tolobaka oyo toyebi pe totatolaka oyo tomoni. Nkasi bondimaka litatoli na biso te. ¹²Soki nalobelaki bino makambo ya sé pe bondimeli ngai te, lolenge nini bokondima soki nalobeli bino makambo ya likolo? ¹³Moto moko te amata likolo soki kaka oyo awiti kuna te, mwana na moto. ¹⁴Lolenge mosse atombolaki nioka motako na esobe, lolenge wana pe mwana na moto esengi atombwama. ¹⁵po moto nioso oyo akondimela ye azua bomoi ya seko. ¹⁶Nzambe alingi mokili apesi mwana naye moko, po ete moto nioso oyo andimeli ye abeba te kasi azua bomoi ya seko. ¹⁷Nzambe atinda mwana naye na mokili te po akatela mokili etumbu nkasi pona mokili ebika na nzela naye. ¹⁸Moto nioso akondimela ye azali na sé ya etumbu te, nkasi oyo akondima te aza na sé ya etumbu, po ete andimeli mwana sé moko ya nzambe te. ¹⁹Tina ya esambiselo, ezali oyo pole eye na mokili, nkasi bato ba lingi molili na esika ya mpole mpo ete misala na bango ezali mabe. ²⁰Mpo ete moto nioso oyo asalaka masumu aza moyini ya mpole pe ayaka na pole te akobanga ete misala naye ya mabe ekoyebana. ²¹Lolenge moko pe na moto oyo azalaka sembo, ayaka na mpole, mpo ete misala naye oyo ekokisama na nzambe emonisama pe etalisama. ²²Sima na yango, yesu pe bayekoli naye bakeyi na mabele ya yudée. Wana abandaki kolekisa tango na bango mpe abandaki kobatisa. ²³Yoan pe azalaki ko baptisa na Enon pembeni ya salim mpo ete esika wana mayi ezalaki ebele. Bato bazalaki koya epai na ye mpo abaptisa bango, ²⁴wana yoan azalaki nanu akoti boloko te. ²⁵Nasuka, bayekoli ya yoan basuani na moyuda moko pona bopetolami ya solo. ²⁶Ba yekoli ya yoan baye epai ya yoan, balobi naye: Molakisi moto oyo azalaki nayo na ngambu ya ebale ya jourdain, pe oyo otatolaki po naye, tala azali kobatisa pe bato nioso bakeyi ebayi naye. ²⁷Yoan ayanoli: moto akoki kosala eloko te soki nzambe nde atindi ye te. ²⁸Bokoki bino moko kotatola ete nalobaki: nazali klisto te, kasi nalobaki natindamaki liboso naye. ²⁹Mokolo mwasi nde mobali, kasi moninga naye atondaka na esengo koyoka mongongo naye. ³⁰Esengeli ye aleka liboso ngai nazonga sima. ³¹Ye oyo awiti na likolo azali likolo ya nioso. ³²Mpo azali kotatola oyo amoni pe ayoki, kasi bozali kotiya tembe. ³³Oyo andimi ye alakisi ete nzambe azali solo. ³⁴Nzambe atondisa ye na molimo mosantu koleka. ³⁵Lokola papa alingi mwana apesi ye bokonzi nioso. ³⁶Soki ondimeli yesu, oza na bomoyi ya seko, kasi soki otosi ye te okozua bomoi te, kasi kanda na nzambe ekokwelela yo.

¹Na ntango Yesu ayebaki ba Pharisians bayokaki azali ko batisa batu ebele koteke Yoani, ²(Na bongo Yesu ye moko abandaki kobatisa te kasi bayekoli na ye nde) ³alungwe Judee mpe bazongaki lisusu na Galilée. ⁴Ezalaki motuya kokenge na Samarie. ⁵Ekomi bango na Samari, ba kombo na Sychar, pene ya lopango oyo Yakobo apesaka na mwana na ye Joseph. ⁶Amoni libulu ya mayi ya Yakobo. Elembaki Yesu na mobembo mpe afandaki pembeni ya libulu Ezalaki na ngonga midi. ⁷Mwasi moko ya samariya aye po na kotoka mayi, Yesu ayebisi ye: «Pesa ngayi na mela». ⁸Na tango wana bayekoli na Yesu bakendaki kosomba bi leyi. ⁹Mwasi ya Samaritain alobi: «Ndenge nini yo Mo Yuda, oza seka nga muasi ya samaritain mayi ya komela? Ba Yuda tosalisaka te.» ¹⁰Yesu ayanoli ye: «Soki oyebaki likabo ya Nzambe mpe nani oyo ozo lobela yo pesa nga mayi; olingaki yo moko kosenga, mpe kozua mayi ya bomoyi.» ¹¹Muasi ayebisiye: Moteyi, oza ata na katini te mpe libulu eza mozindo. Wapi tokozua lisusu mayi ya bomoyi? ¹²Ozali munene koleka tata na biso Yakobo oyo apesa biso libulu oyo, mpe ye moko amela mayi oyo, na bana mpe ba nyama na ye?». ¹³Yesu alobi na ye: «Oyo akomela mayi oyo ako yoka lisusu posa, ¹⁴kasi mutu nyonso oyo akomela mayi nako pesa ye, ako yokaka lisusu posa ya mayi te. Nzokande mayi oyo nako pesa ye eko, komela ye libulu ya mayi oyo ekobimaka ti na bomoyi ya seko.» ¹⁵Mwasi ayebisi ye: «Molakisi, pesa nga mayi yango mpo nayoka lisusu posa ya mayi te, mpe nayaka lisusu wana ko toka te.» ¹⁶Yesu ayebisi ye: «Kenda benga mobali na yo mpe zonga awa.» ¹⁷Mwasi ayanoli ye: «Naza na mobali te» Yesu azongiseli ye: «Olobi ya solo, ¹⁸mpo ozalaki na babali mitano, mpe oyo azali na ye aza li ya yo te. olobi ya solo» ¹⁹Mwasi alobi: «Moteyi, na sosoli ete ozali mosakoli. ²⁰Ba tata na biso ba ngumbamelaki na ngomba oyo, kasi yo olobi ete na Yelusalem nde esika ya ko ngumbamela» ²¹Yesu alobeli ye: «Mwasi ndimela ngayi, ngonga ekoya oyo kongumbamela Tata ekozala lisusu te na ngomba, na Yelusalem mpe te. ²²Bozo ngumbamela oyo boyebi te. Bisu toyebi oyo tozo ngumbambela, mpo ete lobiko eya na ba Yuda. ²³Tango ekoya mpe esi ekomi, tango ba ngumbameli ya solo bako ngumbamela Tata na Molimo mpe na solo, po ete azo luka ba ngumbameli ya bongo. ²⁴Nzambe aza Molimo, ba ngumbameli ye basengeli basala ngo pe na Molimo» ²⁵Mwasi alobi: «Nayebi ete ozali Messie a koya (oyo babengi klisto). Tango akoya akolimbola makambo nyonso.» ²⁶Yesu alobi: «Ngayo yeyo, nazali oyo azoloba na yo.» ²⁷Kaka na tango wana bayekoli bazongi. bakamuaki lolenge azalaki kosolola na mwasi, kasi moko te alobaki: «Alingi nini?» to pona nini ozo solola na ye?». ²⁸Mwasi atiki katini ya mayi, azongi na engumba m[^]pe ayebisi bato: ²⁹«Boya kotala moto moko oyo alobi na nga manso nazalaka. Akoki kozala Klisto te.» ³⁰Baye tokola ye. ³¹Na tango wana ba yekoli bazalaki kobenga: Yesu po na kolia. ³²Kasi ayebisi bango: «Naza na bileyi yakolia oyo boyebi te.» ³³Bayekoli ba tunani: «Mutu te amemeli ye bileyi, boye te?» ³⁴Yesu alobi na bango: «Bileyi na ngayi eza kosala mokano ya oyo atinda ngayi mpe ko kokisa mosala na ye. ³⁵Bo loba te etikali sanza nineyi mpo tobuka mbuma. Kasi ngayi na lobi bo tombola miso mpe botala milanga, tango ya kobuka ekoki! ³⁶Oyo azo buka azozwa mbano na ye mpe azo lokota mbuma mpo na bomoyi ya seko, po ete oyo azo lona na oyo azo buka basepele elongo. ³⁷Pona wana nde lisese:» Moko aloni mpe mosusu abuki." ³⁸Na tindaki bino bo buka oyo bolonaki te. Misusu basalaki mpe bino bokotaki na bilanga na bango. ³⁹Bato ya Samari ebele bandimelaki ngolu na Yesu pona matatoli ya muasi: «Ayebisaki ngayi manso nasala.» ⁴⁰Bato ya Samari baye na ye mpe bayebisi ye atikala mikolo mibale lisusu na bango. ⁴¹Ebele ba ndimaki lisusu na maloba na ye. ⁴²Ayebisi muasi: «Tozo mbimela lisusu te kaka maloba na yo mpo ete biso moko pe toyoki ye, mpe to yebe ete aza mobikisi ya mokili ya solo.» ⁴³Sima mikolo misantu, akeyi na Galille. ⁴⁴Po ete Yesu ye moko alobaki ete mosakoli andimamaka te na mboka na ye. ⁴⁵Tango akomaki na Galilée, bato na Galileya bayambaki ye. Bamokaki biloko nyonso asalaki na Yelusalem na milulu, po ete bango mpe bakendaki. ⁴⁶Ntango azongaki lisusu na Cana na Galilée, esika abongolaki mayi na vino. Ezalaki na mosali moko ya mokonzi na Capernaum, muana na ye ya mobali azalaki na bokono. ⁴⁷Koyeba ete Yesu alungwaki na Judée po na Galileya, akeyi epa na Yesu mpe abondeli ye kokita mpe kobikisa mwana na ye oyo azalaki pene na liwa. ⁴⁸Yesu alobisi bango: «Loba ete bomonaki bilembo na bikamwa te, bozo ndima mpe te.» ⁴⁹Mokambi na mapinga alobi: «Malakisi, boya yambo ete muana na nga akufa». ⁵⁰Yesu ayanoli ye: «Kende, mwana na yo abiki.» Moto andimeli liloba oyo Yesu alobaki na ye, mpe akeyi. ⁵¹Na bozongi akutani na basali na ye, balobi na ye muana asili kobika. ⁵²Atuni bango na ngonga nini abandaki kobika. Bayanoli ye: «Lobi na ngonga sambo nde bokono etikaki ye.» ⁵³Mokambi ya mapinga aye kososola ezalaki kaka na ngonga wana Yesu ayebisaki ye ete: «muana ye abiki.» Na bongo ye moko na libota na ye mobimba bandimeli. ⁵⁴Ezalaki likamwisi ya mibale oyo Ysu asalaki tango akendaki na Judée po na mboka Galileya.

¹Sima na yango ,ezalaki na milulu naba yuda,mpe yesu amataki na yerusalemi. ²Pembeni na lisiba Ba babengi naba ebele bethesda. ³bato mingi yabokono ya ndenge na ndenge bavandaki wana,kozela mayi eningana. mpo ete angelou na nzambe azalaki koya pona koningisa mayi. ⁴Moto oyo azalaki kokweya liboso tango angelou azalaki koningisa mayi azalaki kobika na maladi naye. ⁵Ezalaki na mobeli moko abela wita tuku misatu na mwambe. ⁶Tango yesu amoni ye ayebaki ete azalaki wana wuta kala,pe alobi naye olingi obika?⁷Mobeli ayanoli ye;molakisi naza ata na moto te ayo akoki kobwaka ngai na mayi,mpe tango nionso nalingaka nakweya na mayi ,bakweyaka kaka liboso na ngai. ⁸yesu alobi naye:Telema zua mbetu nayo mpe tambola⁹Nambala moko abiki,azui mbeto naye mpe atamboli.Ezalaki mokolo na sabata. ¹⁰Bayuda balobi na moto oyo abikaki ;ezali mokolo na sabata epesami na nzela na bato te komema mbetu. ¹¹Mobikisi na ngai olobi na ngai ete zwu mbetu nayo mpe tambola¹²Bayanoli ye;nani ayebisi yo zwa mbetu nayo mpe tambola? ¹³Kasi mobiki oyo ayebaki te yesu mpo ete yesu abendanaki na nkuku bona etuluku ya batu oyo ezalaki esika wana¹⁴Sima na yango,yesu akutani naye nakati ya tempelo mpe alobi naye:tala,yo obiki! kosumuka lisusu te,kabanga ete eloko moko ya mabe ekomela yo. ¹⁵Mobiki akeyi koloba naba yuda ete yesu nde abikisaki ye. ¹⁶Natina nayango,bayuda hamonisaki yesu pasi mpo ete abikisaki moto mokolo nabo pemi. ¹⁷Yesu ayanoli bango:tata na ngai azosala kino sikoyo ngai pe nazosala. ¹⁸Natina nayango,bayuda bazalaki koluka ba bomaye,kaka te poye abikisaki mokolo ya sabata,kasi mpo ye abengaki lisusu nzambe tata naye,mpe amikomisasi nzambe.¹⁹²⁰Yesu alobi na bango:soso nalobi na bino,mwana akoki kosala eloko te ye moko,kasi akosala kaka oyo tata azali kosalam mpo ete makambo tata azali kosala, mwana pe azali kosala yango,lokola tata alingi mwana azali kosalela ye nionso²¹Mpe lokola tata asekwisaki bakufi mpe kopesa bongo bomoi,ndenge moko mpe mwana akopesa bomoi na moto nionso oyo ye alingi. ²²Mpo ete tata asambisaka moto te,kasi apesa kosambisa nionso na mwana . ²³Na ntina ete moto nionso akumisa mwana na ndenge bazali kokumisa tata,moto oyo azali kotosa mwana te ,atosi mpe tata te oyo atindaki ye²⁴Na solo-solo,moto oyo azali koyoka maloba na ngai mpe azali kondimela oyo atindaki ngai,azali na bomoi na seko mpe ye bakokatela ye etumbu te,nkasi ye alongi kufa mpe azwi bomoi²⁵Ya solo-solo, nazali koyebisa bino,ngonga ekoya mpe esi eye, oyo ba weyi bakoyo mongongo ya mwana na nzambe mpe ba oyo bako yoka bako bika. ²⁶Lokola tata azali na bomoi nakati naye ndenge moko mpe apesa na mwana azala na bomoi kati naye ²⁷mpe tata apesa bokonzi naye na mwana mpo ete asambisa mpo ete azali mwana na moto. ²⁸Bokamwa te mpo ngonga ekoki oyo bato nionso bazali na nkunda bakoyoka mongongo mpe bako bima. ²⁹ba oyo basalaki malamumu mpona lisekwi,ya bomoi,kasi ba oyo basalaki mabe natango ya lisekwi mpe ya esambiselo. ³⁰Nakoki kosala eloko moko te na ngai moko.nazali kosala mpona mposa na ngai te,kasi mpona mposa ya oyo atindaki ngai,kasi mposa ya oyo atindaki ngai. ³¹Soki nazali kotatola mpona ngai moko,litatoli na ngai ekozala solo te. ³²Ezali na moto mosusu oyo atitolaka mpona ngai mpe nayebi ete litatoli naye mpona ngai ezali solo. ³³Bino botindaki bato epai ya yoani mpe atitolaki solo. ³⁴Kasi litatoli na ngai ewiti na bato te,nazali koloba boye mpo ete bobika. ³⁵kasi yoani azalaki mwinda oyo engengaka na tango moke, ³⁶Yesu olobi litatoli na ngai eleki ya yoan,mpe ete misala oyo tata apesi ngai kosala eleki ya yoani,ezali kolakisa ete tata nde atindi ngai. ³⁷Bino bolingi koyoka mongongo naye te. ³⁸Bomona ye ata moke te maloba naye ezali na bino mpe te,mpe bondimaka moto oyo ye atindi te.³⁹Bino bozali koluka koyeba makomi,mpe ete boye ete nayango bokozwa bomoi na seko,kasi kaka makomi yango ezo tatola mpona ngai ⁴⁰mpe bino bolingi koya na ngai te mpo bozua bomoi⁴¹nkembo na ngai ewiti epayi ya bato te, ⁴²mpe nayebi ete bozali na bolingo na nzambe te kati na bino⁴³Naye na kombo ya tata na ngai,mpe boyambi ngai te, soki moto moko ayaki nakombo naye moko,bolingaki boyamba ye. ⁴⁴Lolenge nini bokoki kondima,bino oyo bolingaka lokumu na nzela na bato kasi bolukaka lokumu na nzambe te. ⁴⁵Bokanisi te ke ngai,nakofunda bino epai na tata,ezali na moto mosusu oyo afundaka bino,ezali mose oyo bino bolikyaka. ⁴⁶Soki bozali kondimela mose,esengi na bino mpe bondimela ngai mpo ete oyo mose nakoma eza na ntina na ngai. ⁴⁷Soki bino bozali kondimela makomi naye te lolenge nini boko ndimela maloba na ngai?

¹Nasima ya makambo wana,yesu akatisaki na ngambo ya galileya na mayi ya tiberiadi. ²Etuluku ya bato ezalaki kolanda ye mpo ete bato bazalaki komona bilembo oyo azalaki kosala likolo ya ba beli. ³Yesu akeyi esika ya ngomba pe avandi na bayekoli naye. ⁴Milulu ya pasika ebelemaki,milulu ya ba yuba lokola momesano. ⁵Yesu atomboli misu likolo mpe ameki motema na filipo ,wapi tokoki kosomba mapa pona kolesa batu oyo ,soki akososola yango. ⁶Kasi yesu azalaki koyeba nini akokaki kosala. ⁷filipo ayanoli ye; ete nkama mibale ekokoka kosomba bileyi ya moto nionso te. ⁸Moyekoli moko andele ndeko ya simoni petelo alobi na yesu: ⁹Elenge moko awa azali na ba kwanga mitana na mbisi mibale, yango ekokoka na etuluki ya batu oyo?¹⁰Yesu alobi bovandisa bango,mpe bavandi bango nionso mikama mitano,yesu akamati biteni ya kwanga mpe mbisi apesi bango baliya. ¹¹Tango basilisi ¹²koliya . Apesi mitindo naba yekoli balokota biteni ya bileyi oyo ekweyaki nasé¹³Balokoti bitunga zomi na mibale,tango bamoni bikamwa na bileyi balobi. ¹⁴Bolo,solo moto oyo azali mosakoli ebongaki aya na mokili. ¹⁵Yesu amoni posa na bango mpona kotia ye mokonzi,aponaki bango yemoko na ngomba. ¹⁶Pokwa eyingeli, bayekoli bakiti na libongo . ¹⁷Mpona kokatisa na ngambo na kapernahum ngonga epusanaki mpenza yesu akomaki nanu te esika bango bazalaki . ¹⁸Mbonge etombokaki. ¹⁹Bayekoli ba pusani pene etaka tuku misatu;bamoni yesu likolo na mayi mpe babangi. ²⁰Mpe ye ayebisi bango ezali ngai ! bobanga te. ²¹Balingaki bakata ye na buatu, nkasi zelo ekangaki buato. ²²Na mokolo elandi, etuluku ya bato oyo etikalaki na ngambo mususu,basoli ete ezalaki wana nabuato lisusu te. ²³Etungisaki etuluku na bato²⁴Tango etuluku ya bato bamoni mokonzi mpe bayekoli naye te na ngambo ya tybeyade bakatishi naba buato mpona koluka yesu. ²⁵Tango bamoni ye na ngambo ya ebale,batunaki ye ngonga nini okomaki awa?²⁶Yesu alobeli bango,bozoluka ngai,mpona makamwisi,oyo bomonaki,nkasi bozoluka ngai mpona posa ya nzoto na bino. ²⁷Kata kosala mpona mposa ya nzoto,bosala mpona bileyi na bomoyi oyo mwana moto akopesa bino, oyo nzambe tata atia elembo naye. ²⁸Batuni yesu;tosala nini mpo tofosa misala na nzambe ? ²⁹Yesu ayanoli bango: Bondimela oyo nzambe atinda. ³⁰Bayanoli yesu;bikamwa nini okosala mpo to ndimela yo? ³¹Ba tata na biso baliaka kwanga na esobe ndenge ekomama: Apesaki bango kwango wita likolo. ³²Yesu ayanoli bango;solo mpenza, ezalaki mose apesaki bino kwanga na likolo,ezali tata na ngai oyo azo pesa kwanga solo na likolo. ³³Bongo kwanga na nzambe ezali oyo ezokita na likolo,oyo ezopesa bomoi na mokili. ³⁴Mpe balobi,mokonzi pesa biso kwanga yango. ³⁵Yesu ayanoli bango lisusu;nazali kwanga na bomoi ,oyo akoya epayi na ngai akoyoka lisusu nzala te,oyo akondimela ngai akoyoka lisusu posa ya moyi te. ³⁶Bomoni ngai nkasi bondimeli ngai te. ³⁷Nkasi ba oyo tata apesa ngai,bakoya epayi na ngai mpe nakobuakisa ata moko te. ³⁸Mpo ete nakita nalikolo te mpona posa na ngai, kasi ya moto oyo atinda ngai . ³⁹Tala mposa ya moto oyo atindaki ngai,na bungisa ata moko te naba oyo ye apesa ngai, nkasi na sekusa bango na mokolo na suka. ⁴⁰Yango nde mokano na tata,moto nionso amoni tata mpe andimeli ye azua bomoi na seko, mpe nako sekusa ye na mokolo na suka. ⁴¹Ba kambi yaba yuda ba yimi-yimi mpona yesu; mpo alobaki ete azali kwango oyo ewiti na likolo,balobi naye : ⁴²oyo azali muana ya maliya mpe yosefu oyo biso toyebi ? Ndenge nini aloba; awita likolo ?⁴³Yesu ayanoli bango: Botika koyima-yima. ⁴⁴Moko te kati na bino akoya epai na ngai soki tata abengi ye te mpe mpo na sekusaye mokolo na suka. ⁴⁵Ekomama na basakoli bakoteyama naye moko nzambe,mpe bakoya epai na ngai⁴⁶Moko te amona tata,soki oyo awita na likolo te. ⁴⁷Na bosolo-solo ,oyo azondimela bomoi na seko. ⁴⁸Nazali kwanga na bomoi. ⁴⁹Ba tata na bino ba lia kwanga na esobe mpe ba kufa. ⁵⁰Elobeli na yesu etombokisaki ba yuda mpe ba kamwe ; ⁵¹ndenge nini moto apesa biso nzoto naye tolia mpe makila naye to mela?⁵²Yesu ayanoli bango: Ya solo-solo , ⁵³malamu ete bino bolia te nzoto ya mwana moto mpe bomela makila naye te,bokozala na bomoi te.⁵⁴Moto nionso oyo ako lia nzoto mpe makila na ngai akozua bomoi na seko,pe nako sekusa ye mokolo na suka. ⁵⁵Ozo akolia nzoto na ngai mpe akomela makila na ngai, ⁵⁶azalikati na ngai mpe nazali kati naye.⁵⁷Soki nazali eza mpona tata,mpe oyo ako lia ngai akobika mpo na ngai. ⁵⁸Ezali kwanga te oyo ba tata na bino ba liaka mpe bakufa. ⁵⁹Yesu azalaki koloba makambu nionso oyo na synagongi tango azalaki kotangisa na kapernawume.⁶⁰Ba yekoli sima yakoyoka malakisi wana bayimaki-yimaki mpenza mpe ba panzani , ⁶¹mpe yesu alobi na bango: Yango ezali kotungisa bino ?⁶²Soki bomoni mwana moto amati esika awuta? ⁶³Ezali molimo epesaka bomoyi,maloba oyo nalobeli bino ezali molimo mpe bomoyi. ⁶⁴Nakati na bino ezali naba oyo bazali kondima te. Mpo ete yesu ayebaki mpe ba oyo bakoteka ye. ⁶⁵Nabongo nde naye bisaki bino ete moko te akoya epai na ngai soki tata apesi nzela te. ⁶⁶Namoni kati na bino ebele bandimela ngai te, bongo bapalangani na bango. ⁶⁷Yesu atuni ba yekoli na zomi na mibale,bino mpe bolingi kokende na bino ? ⁶⁸Petelo ayanoli : Mokonzi tokende epayi ya nani ? ⁶⁹Ozali namoloba na bomoi , biso tondimi mpe toyebi ete ozali mopakolami na nzambe.⁷⁰Ezali ngai nde na ponaki bino, bina zomi na mibale,moko kati na bino azali zabolo? ⁷¹Azalaki kolobela yudasi,mwana yamobali ya simoni iscariote,mpo ete yende akoteka yesu.

¹Sima ya makambo wana ,yesu abembukaki na galilea, aboyaki kokende na yudea natina ete bayuda bazalaki koluka ye mpo ete baboma ye. ²Na tango oyo molulu yaba yuda pe ya mongombe ebelemi. ³Bongo bandeko baye balobi naye: Longwa esika oyo pe kende na mokili mwa yuda ,po ete bayekoli bwa yo bamona misala oy'ozali kosala. ⁴Moto akoki kosala eloko na nkuku te soki ye mei alingi komonisa misala na ye polele. Soki olingi kosala misala oyo omimonisa na bato banso. ⁵Atako bandeko baye ba bandaki kondimela ye te. ⁶Yesu ayanoli bango: Tango na ngai ebelemi nanu te,kasi ya bino esi ebelemi. ⁷Mokili ekoki te koyina bino,bobeke ngai mpo nazali kotatola natina naye oyo na misala mabe. ⁸Bino,bokende na milulu ; ngai te mpo ete tango na ngai ebelemi nanu te. ⁹Sima yakolobela bango makambo wana, atikalaki na galilea. ¹⁰Kasi bandeko baye bakendaki na milulu ,yepi akendaki kasi nalolenge yako batama. ¹¹Ba yuda balukaki ye na milulu bamitunaki soki azali wapi ? ¹²Kosuana ezalaki kati na bango mpo natina naye. Basusu balobi ete azali moto malamuni,basusu balobi te, azali kobungisa makanisi ya batu. ¹³Kasi ata moto moko te alobaki na pwelele po ete bazalaki kobanga ba yuda. ¹⁴Na katikati ya milulu yesu amotaki na tempelo pe abandaki kotangisa. ¹⁵Ba yuda ba kamuaki; nako loba: lolenge nini moto oyo ayebi koteya koleka? Kasi ye atanga . ¹⁶Yesu ayanoli bango pe alobi: Malakisi na ngai ezali ya ngai te,kasi ya moto oyo atindaki ngai. ¹⁷Soki moto alingi kosala mokano naye, okoyeba malakisi oyo,okoyeba liteya naye soki awiti na nzambe. Soki nazali kolobela natina na ngai moko. ¹⁸Moto oyo azali komilobela natina naye moko azali koluka lokumu naye,kasi oyo azali koluka lokumu ya moto oyo atindaki ye, moto wana azali solo pe bokabuani ezate kati naye. ¹⁹Mosse apesaki bino mibeko te? Kasi ata moko te kati na bino abombaka mibeko. Pona nini bozali koluka bo boma ngai? etuluku ya bato eyanoli ye. ²⁰Ozali zabolo. Nani azoluka koboma yo ? ²¹Yesu ayanoli bango pe alobi: Nasali mosala mpe ekamwisi bino. ²²Mose alakisaki bino kokata ngenga ezalaki mpona ye te nka mpona mikolo pe mokolo mwa sabata, bozali kosala yango. ²³Soki moto akatami ngenga mokolo mwa sabata mobeko mwa mose ebukani te? Mpona nini bazali na kanda na ngai mpo na bikisi moto na mokolo mwa sabata? ²⁴Bosambisa bato te lolenge bozali komonela bango libanda kasi bosambisa na bosembo. ²⁵Ndambu ya bato na yerusaleme balobaki ete:Ezali ye te oyo bazali koluka mpona koboma ? ²⁶Botala, y'alobaka pwelele ,mpe elobelaka ye eloko te. Bakambi bayebi ya solo ete azali masiya? ²⁷Toyebi te esika awiti. Nkasi Tango masiya akoya,moto moko te akoyeba esika abimeli. ²⁸Yesu akangi na tempelo,kotangisa pe koloba: Boyebi ngai bino nioso pe esika na witi. Naye natina na ngai moko te, nkasi oyo atindi ngai aza solo,pe bino boyebi ye te. ²⁹Nayebi ye mpo ete nawiti naye pe atindi ngai. ³⁰Bamekaki kokanga ye,nkasi moko te atiaki maboko likolo naye mpo ete ngonga naye ebelamaki nanu te. ³¹Nkasi batu ebele bandimelaki ye pe balobaki: Tango masiya akoya akosala makamwisi koleka ye ? ³²Ba farisayo bayokaki koyima-yima na bato na natina na yesu pe ba nganga nzambe bapesaki ba soda mpo bakanga ye. ³³Yesu ayanoli bango: Nazali nanu na bino na mwa tango mukie ,mpe nakokende epai naye oyo atindaki ngai. ³⁴Bokoluka ngai nkasi bokozua ngai te; esika nazali kokende,bokozala na makoki te yakoya kuna. ³⁵Ba yuda bamituni soki akokende wapi,epai bango bakoki komona ye te? Akokende epai yaba greke pona ko tangisa bango ? ³⁶Alingi koloba nini na elobeli oyo: Bokoluka ngai kasi bokomona ngai te; esika nazali kokende bokozala na makoki yakoya te. ³⁷Na sima ya milulu ,yesu ateleme mpe agangi,alobi soki moto ayoki posa ya mayi ,aya epai na ngai pe amela. ³⁸Oyo akondimela ngai ,lokola makomi elobi atondisama na molimo mosantu. ³⁹Nkasi alobelaki mpo na tina na molimo oyo ye akopesa baye bakondimela ye, molimo epesamelaki nanu bango te mpo ete yesu azuaki nanu nkembo te. ⁴⁰Ndambu ya bato na etuluku ,tango bayoki maloba wana, moto oyo aza ya solo mosantu. ⁴¹Na galilea nde mobikisi esengi abima ? ⁴²Makomi elobi te ke mobikisi akobima na libota ya Dawidi, na kati ya betheleme mboka ya dawidi ? ⁴³Bato bakabuanaki natina naye. ⁴⁴Ndambu kati na bango balingaki ba kanga ye,ata moto moko te akangaki ye. ⁴⁵Bongo ba kangangi na ba soda bakendaki epai ya banganga nzambe mpe ba farisayo koyebisa bango natina bamemaki ye te? ⁴⁶Bakonzi na ba soda bayanoli bango:Moto moko te alobi lokola oliboso. ⁴⁷Bafarisayo bayanoli: Bino mpe bokosamaki ? ⁴⁸Ezali moko na bakonzi naba farisaya bandimeli ye? ⁴⁹Etuluku ya bato oyo eyebi mobeko te, elakelami mabe. ⁵⁰Nicodeme moko na bafalisayo oyo akutanaka naye oliboso alobi na bango: ⁵¹Mobeko na biso elobi bakoki kokatela te moto etumbu soki asambi nanu ⁵²te?Bayanoli mpe balobi naye:Ozali moto na galilea? Luka mpe okomona ete ata mosakoli moko te awita na galilea. ⁵³Bango bazongaki moto na moto na ndaku naye.

¹Yesu amataki na ngomba ya olive . ²Na tongo tongo,akeyi lisusu na tempelo,mpe bato nioso baye epayi naye. Avandisi bango mpe abandi koteya bango. ³Ba mpaka ya lingomba ba memeli ye muasi ya ndumba batié ye na kati kati ya bato. ⁴Bayebisi ye ete tokangi maman oyo na mobali. ⁵Na mibeko na biso esengeli to boma ye na mabanga kasi y'olobi nini ? ⁶Nzoka nde ezalaki motambo mpo bakweya naye, nkasi asali lokola azoyoka bango te. ⁷Lokola mituna elekaki ,atelemaki mpe ayebisi bango: Oyo nanu asumuka te abanda kobamba ye liboso. ⁸Mpe azongeli kokoma na mabele. ⁹tango bayoki bongo,bango nioso ba panzani,mpe atikali ye moko na muasi wana. ¹⁰Nde atuni ye,mwasi,wabi bafundi nayo? Atamoko te abambi ¹¹yo?Ayanoli: te ata moko te mokonzi,yesu mpe atiki ye akende nkasi akebisi ye azongela lisusu te. ¹²Yesu azongeli kolobela bango,te naza molakisi nzela,oyo akolanda ngai akobeta ata mabaku te. ¹³Bafarisaya balobi naye:Litatoli ya moto moko andimamaka te. ¹⁴Yesu ayanoli bango: Ata namilobeli mpona ngai moko,ezali solo;nzambi nayebi esika na witi pe nazali kokende kasi bino boyebi eloko moko te. ¹⁵Bozali kosambisa na bomoto kasi ngai te. ¹⁶Ata na sambisi nakomikasa te nzambi naza na tata na ngai oyo atinda ngai elongo. ¹⁷Na mibeko,litatoli ya bato mibale nde bandimaka. ¹⁸Namilobeli na tina na ngai moko,mpe tata oyo atinda ngai azolobela ngai¹⁹Batuni tata naye,ayanoli bango: Boyebi ngai na tata na ngai te. ²⁰Azalaki naino na ndako na nzambe tango alobaki bongo bakokaki kokweya naye te. ²¹Alobi lisusu: Bokoluka ngai soki nakeyi kasi bokokufa na mabe na bino. Ezali mpasi pona kolanda ngai. ²²Bayuda batunani :Alingi nde komidiémbiki mpo aloba bongo. ²³Yesu ayanoli: Bino bozali bato na mokili oyo,kasi ngai nazali moto ya mokili ya nse te. ²⁴Soki bondimi te ngai nazali,bokokufa na masumu na bino. ²⁵Batuni ye,yo nana?Yusu ayanoli: Nasilaki koyebisa bino. ²⁶Mpona bino,mingi yakoloba mpe yakotuna ezali oyo atindaki ngai azali na bosembo,ezali monoko na ngai kasi maloba na mokonzi. ²⁷Azalaki kolobela bango natina ya tata kasi bazalaki kososola te. ²⁸Yesu ayanoli: Tango nakomata nde bokoyeba ete nazali kosala namitindo na ngai te ,oyo tata alakisi ngai nde nakosala. ²⁹Lokola tozali naye elongo esengeli na sala mpo asepele. ³⁰Tongo alobi bongo bato ebele bandimelaki ye. ³¹Ayebisaki naba yuda oyo bakomaki ba klisto: Soki bo bombi mateya na ngai nde nakoyeba ete bozali ba yekoli na ngai. ³²Na bosolo,boko kangola ma. ³³Bayanoli ye: Tozali bawumbu te tozali bana ya abraham ebanda boni po oloba bongo? ³⁴Ayanoli bango: Ya solo penza moto oyo asali lisumu azali mowumbu ya lisumu. ³⁵Bowumbu ekoki kosila nkasi mwana mokolo lopango afutelaka te. ³⁶Soki mwana na nzambe akangoli bino na bowumbu,bozui bonsomi ya solo. ³⁷Nayebike bozali ba kitani ya abraham;bozoluka bo boma ngai mpo maloba na ngai ezui esika na mitema na bino te. ³⁸Nazali kopesa bino mitindo oyo ewiti epai ya tata kasi bino bozali kotosa oyo ya ba tata na bino. ³⁹Bayanoli ye: Tozali bana ya abraham,yesu ayanoli bango:Soki mpenza bozalaki bana naye,mbele bolandaki ndakisa naye. ⁴⁰Kasi mposa na bino ezali kaka ngai nakufa mpo na yebisi bino bosolo oyo ewiti epai na nzambe. ⁴¹Bino bozali komekola misala ya tata na bino.Bayanoli ye ;bisu tozali bana ya abraham te,nzambe nde tata na biso. ⁴²Yesu ayebisi bango; soki mpenza nzambe azali tata na bino mbele boboyi ngai te,ngai mpe mwana naye oyo atindi. ⁴³Ndenge nini bozali ko sosola te? Matoyi na bino mangongi. ⁴⁴Bozali bana ya zabolo yango wana bolingi kosala mokano naye ,azali mobomi wita kala mpo alobaka solo te,azali mokosi mpe tata yaba kosi. ⁴⁵Boboyi kondimela ngai mpo nalobeli bino bosolo. ⁴⁶Nani kati na bino akokiko ndimisa ngai na masumu ?Soki nalobi solo bozali kotia ntembe mpona nini ? ⁴⁷Mwana nzambe nioso ayokaka malako naye. Nkasi bozali kotosa yango te mpo ete bozali bana naye te. ⁴⁸Ba yuda bayanoli ye;tala tina tolobaki te mpo ozali mosamalia na molimo mabe. ⁴⁹Yesu ayanoli bango; nazali na molimo mabe te,kasi nazali ko memia tata ngai,bino mpe bozali komemia ngai te. ⁵⁰Nazali koluka lokumu na ngai te,nkasi mokolo lokumu nde akokabola biso. ⁵¹Yaso mpenza,oyo akotosa malako na ngai ,akozua bomoi ya seko. ⁵²Ba yuda bayebisi ye;ya solo ozali na molimo mabe .Abraham na ba profete bakufa bongo olobi te soki tozali malako nayo tokokufa te. ⁵³Tata na biso abraham na ba profete ba kufa yo oleki bango?⁵⁴Yesu ayanoli: Namikumisi ngai moko te tata oyo bozali koloba nzambe na bino nde azali kopesa ngai lokumu. ⁵⁵Botikala koyeba ye te, nkasi nayebi ye, soki nawangani ye,nakokoma lokuta lokola bino.Lokola toyebani nazali kokela malako naye. ⁵⁶Kutu tata na bino abraham asepelaka tango amonaka koya na ngai na ndoto. ⁵⁷Bayuda balobi naye: Okomi naino mobange te,omona abraham wapi ? ⁵⁸Ayanoli bango: Ya solo mpenza ,yambo abotama nazalaka. ⁵⁹Balokotaki mabanga mpona kobamba ye,Nkasi abatamaki mpe awumbaki bango.

¹Tango yesu azalaki koleka,amoni moto moko akufa miso wuta mbotama naye. ²Ba yekoli batuni yesu ezali mbeba naye, to baboti na ye,abotama boye?³Yesu ayanoli;ezali ye to baboti naye te nde basalaki mbeba,kasi eza mpo nzambe akumisama na kati naye. ⁴Tosengeli kosala misala ya oyo atindaki ngai lokola tozali na bomoi. ⁵Lokola nazali na mokili nazali mwinda ya mokili.⁶Tango yesu asilisi koloba makambo wana,abwaki soyi na mabele ,asali poto poto na soyi ,apakoli ye namiso. ⁷Mpe alobi naye kende kosokola miso na siloe (elingi koloba motindami), moto yango akeyi mpe amoni.⁸Batonionso oyo bayebakaye kala ndenge azalaki kosenga-senga balobani: ⁹Ezali moto oyo azalaki kosenga-senga. Misusu balobi ezali ye ,misusu pe ezali ye te,bakokani,kasi ye moko alobi ezali ngai¹⁰Batuni ye omoni ndenge nini? ¹¹Moto oyo babengaka yesu,asalaki poto-poto na soyi naye apakoli ngai mpe alobi nakende kosokola miso na siloe,tango natosi nasokoli mpe miso na ngai emoni. ¹²Bato yango batuni ye: Azali wapi? Azongisi naye te.¹³Ba memi moto oyo azalaki na miso yakokufa epayi yaba farize. ¹⁴Lokola ezalaki mokolo yako pema yesu asalaki poto-poto afongolaki ye miso . ¹⁵Bafarize batuni lisusu moto wana ezalaki ndenge nini mpo amona¹⁶Bafarize balobi: Moto oyo awiti na nzambe te mpo azali kotosa mokolo yabo pemi te,lolenge nini moto awiti na nzambe te okokikosala bikamwisi minene boye? Bokabuani ekotaki bango na bango. ¹⁷Batuni lisusu moto oyo azalaki na miso yakokufa; yo olobi nini mpona ye;ayanoli ;azali mosakoli . ¹⁸Baboyi kondima ke abotamaki miso ya kokufa.¹⁹Batuni ba boti naye,oyo azalaki mwana na bini ? Oyo bazalaki koloba abotama akufa miso,sikoyo azomona ndenge nini mpe nani afongoli ye miso ? ²⁰Toyebi te azali mwana na biso abotama yako kufa miso. ²¹Botuna ye moko azali mokolo akopesa bino eyano.²²Baboti naye,bayanolaki bango mpo bazalaki kobanga bakonzi yaba yuda. Mpo bayuda ba bandaki kobengana na ndako ya nzambe moto nionso oyo akotatola ete yesu azali mobikisi. ²³Nde tina baboti naye bayanoli koloba :Azali mokolo. ²⁴Na mbala mibale ba bengi moto azalaki na miso yakokufa mpe balobi naye;kumisa nzambe,biso toyebi moto wana azali musumuki. ²⁵Mokufi miso ayanoli ;koloba azali musumuki to te etali ngai te , nayebi eloko moko nazalaki komona te sika awa amonisi ngai²⁶Mpe balobi naye;asalaki nini mpo afongola yo miso? ²⁷Ayanoli ;nasi nalobaki na bino boyokaki te! Mpona nini bolingi boyoka lisusu? Bolingi bondimela ye ? ²⁸Bafingi ye mpe balobi yo nde moyekoli naye ? ²⁹Biso tozali bayekoli ya mose. Biso toyebi moise nzambe alobela ye ,kasi oyo te toyebi esika awiti te.³⁰Moto alobi,bino bozali kokamwisa ngai,koloba awiti wapi,ye moto afongoli ngai miso. ³¹Toyebi nzambe ayokaka moto na masumu te;soki moto atosaka mpe asalaka mokano naye akoyoka ye.³²Wita ebandeli ya mokili,toyoka nanu te moto afongola miso ya moto oyo abotama amonaka te. ³³Soki moto yango azali ya nzambe te,akoki kosala eloko moko te, ³⁴bayanoli ye, soki obotama namasumu,olingi kolakisa biso,mpe babimisi ye libanda. ³⁵Tango yesu ayoki ete babimisi moto yango na eyanganeli. Amoni mpe alobi naye;ondimeli mwana na moto? ³⁶Ayanoli,mpe alobi;azali nana mpo nandima? ³⁷Yesu alobi naye: Omo ye oyo azali koloba nayo. Moto yango alobi. ³⁸Mokonzi na ndimi,mpe agumbameli ye.³⁹Yesu alobi;nayaki kotala makombu ya mokili mpo ete ,baye ba kufa miso bamona,pe ba oyo ba monaka ba mona te. ⁴⁰Ba farize mosusu oyo bazalaki naye awa bayoki maloba wana,balobi naye; biso tokufamiso? ⁴¹Yesu ayanoli : Soki bokufaki miso,mbele bozali ba sumuki te. Soki bolobi: tozo mona masumu na bino ezali .

¹Na solo solo nalabeli bino, oyo akokota na lopango na ba nyama na lolenge elongo boni te, kasina nzela mosusu, moto wana azali mpyibi mpe mobomi. ²Kasi oyo akotaka na lopango na nzela ba nyama. ³MokeIngeli akofungola ye, nzela. bameme bakoyoka mongongo na ye mpe akobianga bango na nkombo mpo abimisa bango. ⁴Wana ekobimisa ba oyo na ye yonso akotambola liboso mpe ba nyana bako landa ye nsima zambi bayebi, mongongo na ye. ⁵Bako landa mpanya ti mpo bayebi ye te, bakobima ye zambi bayebi mongongo na bapanya te. ⁶Yesu apesi bango lisapo oyo, kasi bazali kososola te makambo azali kolobela bango. ⁷nsima yesu alobeli bango lisusu na solo solo, malabeli bino, ngai nazali ekuke na bonyama. ⁸Ba oyo yonso bayaki liboso bazali bamiyibi mpe babomi, kasi bamene bayebi mingongo na bango te. ⁹Nazali ekuke. nzote na moto akobita na ndako na nzala na ngai akobikisama, akokota, akobima mpe akozwa matiti malamau na kolia. ¹⁰Moyibi ayaki babola mpo ayiba, aboma mpe abebisa. ngai, nayeyi mpo ete bapate bozwa bomoyi ya kofuluka. ¹¹Ngai nazoli mabateli malamau, mobateli malamau apesaka bomoyi na ye mpo na bapate na ye. ¹²Mosali azali mobateli mabateli malamau te mpe azalaka na bapate mpe akimi. mpe nkasi akokanga bango mpe bapanzani. ¹³Akokima mpo azali moto na mosala mpe akotia motema likolo na bango te. ¹⁴Yesu azali mobokoli malamau. ayebi ba oyo bazali na ye mpe bango mpe bayebi ye. ¹⁵Tata na ngai ayebi ngai, mpe ngai nayebi ye, mpe nokakabaka bomoyi na ngai mpo na bapate na ngai. ¹⁶Nazali lisusu na bapate ebele oyo bazali noino te na kati na lopango oyo te. ekoki ete nayesa bango lokola na lopango. kaloyoka mongongo na ngi mpo ete bazala bobela bapate na lingomba moko mpe mabateli. ¹⁷Yango wana tata alingi ngai. napesaka bana mpo nabotala bisusu. ¹⁸Moto te akoki kobotola yango, kasi ngai nde napesaka yango mpe nazali na bokonzi nakobotala yango. ezali tata nde moto apesi mitindo. ¹⁹Emoniseli na maloba oyo bakabwani elotoki kati kati na ba yuda. ²⁰Na kati na bango bamilobeli moto oyo azali na milimo mabe mpe mutu na ye ezali kosala malamau te bazali koyoka ye mpo na nini? ²¹Basusu bamilabeli malaba oyo azali koloba euti na moto na milomo mabe te. moto na milimo mabe akoki kofungala miso na mokufeli miso? ²²Na bongo ntango na milulu na kabulisa tapelo na yelusaleme ekokak. ²³Ezalaki ntango na malili makasi mpe yesu azalaki kotambola na kati na tepelo, na mbalasani na salomon. ²⁴Bango ba yuda bazingi ye mpe balabi kinotango nini akotika bato na kobanza banza? soko azali masiya yebisela biso balele. ²⁵Yesu ayanoli, nayebisaki bino kasi bozali kondima te. misala nazali kosala na nkombo ya tata yango nde bizali na ntina ngai. ²⁶Kasi bazali kondimela ngai te mpo ete bazali bapate na ngai te. ²⁷Bapate na ngai bayokaka ngai mpo bayebi ngai mpe bazali kolanda ngai. ²⁸Napesi bango bomoyi na seko bakokufa te mpe muto moko te akoki kobatala bango na maboko na ngai. ²⁹Tata na ngai ye muto apesi ngai bango aleki bato yonso na monene mpe moto te akoki kabotala bango na mabako na tata. ³⁰Ngai mpe tata na ngai tazali na bomoko. ³¹Bango ba yuda balokoti mabanza mpo na abamba ye. ³²Yesu ayandoli bango, nasilaki kotalisa misala yonso na malamau na tata na ngai mpo na nini bolingi kobamba ngai mabanga? ³³Ba yuda bayanoli ezali mpo na misala ya malamau nde tozali kobamba yo mabanga kasi mpo ete azali kotiala nzambi, mpo ete yo azali muto, azali komikamata nzambe. ³⁴Yesu ayanoli ekomami te na mibeko na bino nalabi bozali ba nzambi nzambi? ³⁵Soko yesu abiangi bango binzambi nzambi makomi ebongwani te, ³⁶Bomi boni bozali kolaba na ye oyo nzambe abulisi mpe atindi ye kati na mokili azali kotiala nzambe mpo ete na lobi nazali mwana na nzambe? ³⁷Misala nazali kosala ya tata na ngai kasi bozali kondimela ngai te. ³⁸Soko nazali kosa ata bazali kondinela ngai te bondina ata misala oyo, na bango bokoyeba mpe kososola ete tata azali na ngai mpe ngai kati na tata. ³⁹Ata na yango balingaki lisusu kongo yesu, kosi abimaki na maboko na bango. ⁴⁰Lisusu yesu alekaki na ngambo na yaladere na esika yoane azala kozindisa bato na mai, mpe afandaki wana. ⁴¹Bato ebele bayaki epai yesu kolaba joane asalaki. bikamuseli moko te, kasi makombo yonso alobaki na ntina na yesu ezali ya solo. ⁴²Et na esika wana bato ebele bandimelaki yesu.

¹Moto moko na kombo ya lazalo, azalaka na bolono, ye azalaka moto ya mboka batania, elongo na maliya pe malata bandeko na ye ye basi. ²Maliya oyo asepelaki yesu malasi ya telo mingi na makola pe apangusaki na zuki na ye. ³Ba ndeko na ye mibale ya basi batindaki moto epayi na yesu kolaba, ete, nkolo moto oyo alingaka azali na bakono makasi. ⁴Yesu koyoka boye, pe alobi bokono wana ekonemaye na kufate, nzoka nde ezali ete muana na nzambe akunmisama. ⁵Yesu azalaka moninga ya libota wana. ⁶Kasi tango yesu ayoki sango ete lazalo azali na bokono, avandaki lisusu mikolo mibale na esika ye azalaka. ⁷Nde na sima ayebisi bayekoli na ye ete tozonga na jude. ⁸Tango ba yekoli bayoki te bazanga na yudea ba yebisi yezu to zanga blisusu na mboka oyo bazali ko kana ba bana yo. ⁹Kasi yesu alendisi bango pe alobi ete mikolo ya moyi, soki moto atamboli na moyi akoki kobeta libaku te po azali komona malamumu. ¹⁰Kasi soki atamboli na molili a beta libaku po azali komona malamumu te. ¹¹Na suka ayebisi ba yekoli na ye ete to kende na betania moninga na biso lazalo alali pongi pe na kei kolamusa ye. ¹²Bayekoli balobi na yesu, nkolo alali kasi akolamuka. ¹³Yesu azalaki kolala po na kufa ya lazalo bango bazolaka kokanisisa te ezalaki pongi ya kopema. ¹⁴Nde yesu ayebisi bango ppolele lazalo akufi. ¹⁵Yesu ayebisi bayekoli na sepeli mingi pona bino na ndenge nazalaki te po bino bondima sikoyo tokeyi. ¹⁶Thomas oyo habengi lipasa na bayekoli mosusu te tokende tokufa elongo na nkolo. ¹⁷Kasi tango yesu akomi akuti moweyi asili kosala nikolo mineyi na nkunda. ¹⁸Po betania azalaka pembeni na yelusaleme na motango ya kilometelo misato. ¹⁹Bibele ya bayuda ba zalaka na ndeko na ndako po na ko lendisa bango. ²⁰Tango malata oyo kite yesu azali ko ya akwi mbangu pona koyamba ye ndeko na ye malia avandaka na ndako. ²¹Malata tango amoni yesu alobi nkolo soki ozalaki awa ndeko na ngai mbele akufi te. ²²Kasi na yebi ete nionso okosenga na nzambe ako kokisama. ²³Yesu alobi na ye ndeko na yo akosekua. ²⁴Malata alobi na yebi ete akosekwa na ²⁶mokolo nasuka. ²⁵Yesu alobi na ye ngai akosekua atako akufi. Moto nioso oyo azali na ba moyi pe andimi ngai ako kufa te. andimi yango? ²⁷Malata alobi ya solo nkolo, na ndimi ete azali klisto mwana na nzambe oyo azali koya na mokili. ²⁸Tango asilisi kolala azongi na ndaku abengi maliya pembeni pe ayebisi ye ete malakisi azali awa pe azali ko bengi yo. ²⁹Ye ateleme pe azui kokutana na ye. ³⁰Yesu akotaka nanu na mboka te azalaka kaka na esika malata akutaki ye. ³¹Ba yuda oyo ba zolaka na ndako bamoni malia kotelema pe kopima ,bango bakani soko ele azui kolela na nkunda. ³²Tango maliya akomi esika yesu azalaki, akweyi na makolo na ye pe alobi nkolo soki azalaki awa mbele ndeko na ngai akufaki te. ³³Tango yesu amoni malia azali kolela, pe ba yuda mosusu pembeni na ye bazali kolela, yesu ayoki mawa penja kati na ye. ³⁴Alobi botiaki ye wapi? nkolo yaka omona. ³⁵Yesu aleli ³⁶Ba yuda ba milobelaka tala ndenge azalaki molingami na ye. ³⁷Kasi ba mosusu kati na bango ba milobeli, moto oyo afungolaki miso ya mokufi miso akufa te? ³⁸Na yango yesu ayoki mawa mingi koleka mpe akeyi na libanga. ³⁹Boye yesu alobi bolongola libanga malata, ndeko ya mwasi ya lazalo. mokufi alobi na yesu nkolo nzoto esi epoli mpamba te azali na nkunda eleki mikolo mineyi. ⁴⁰Yesu alobi na ye na yebisaki yo nini soki andimi oko mona nkembo na nzambe. ⁴¹Ba longoki libanga pe yesu asemboli miso na ye na likolo pe alobi tata na tondi yo po oyoki ngayi. ⁴²Na yebi ete oyo kaka ngayi tango nioso, ezoli kaka po na etuluku na bato oyo pembeni na ngayi nde na lobi bongo poba ndima ete yo moto otindi ngayi. ⁴³Na sima ya ye koloba bango a ngangi na mongongo makasi lazolo bima. ⁴⁴Mokufi abimi maboko na makolo na ye ezingama na bilamba pe yesu alobi fungolo ye mpe botika ye akende. ⁴⁵Na yango ba yuda mingi oyo bayaki epayi ya madiya ,ba monaki makambo oyo pe ba ndima ye. ⁴⁶Kasi bayike kati na bango ba kendaki epayi na ba falisayo ko yebisa oyo nionso yesu asalaki. ⁴⁷Na yango ba nganga nzambe pe ba falisayo. ba sanga naki pe balobi tosala nini? pamba te moto oyo azali kosala bikomwisi mingi. ⁴⁸Soki totiki ye kaka boye, bato nionso ba kondimela ye, pe bato ya loma bakoya kobotola ba bisika na biso pe kozua mbaka na biso. ⁴⁹Na tango wana, moto moko na kombo ya kayafa azalaka ngangu nzambe mokonzi na mbula wana alobi na bango boyeli eloko moko te. ⁵⁰Bozali koyeba te ete ezali malamumu po na bino ete moto moko akufi po na bato nionso na esika te mboka mobimba ekufa. ⁵¹Azalaka kolala bongo na ndenge na ye moko, lokola azalaka nganga nzambe mokonzi na mbula wana azalaki kosokola ete yesu esengelaki akufa po na mokili mobimba. ⁵²Kaka po na bikolo te kasi na ntina ete bana na nzambe oyo ba palangana mokili mobimba ba sangana ba zala eloko moko. ⁵³Longwa na mokilo wana ba yo kani lolenge ba koboma yesu. ⁵⁴Kobanda wana yesu azalaki lisusu te komilakisa na lisibe na mboka efalayima elongo na ba ye koli na ye. ⁵⁵Pasika ya ba yuda ekomani pene, mingi na bango ba kendeke na yelusaleme pe bisika ebele pona koma petola. ⁵⁶Ba zalaka koluka yesu pe ba zalaka komilobela bango na bango bakanisi nini? akoya na milulu te? ⁵⁷Ba nganga nzambe pe ba falisayo ba pesaka mitindo ete, soki moto ayebaki esika yesu azalaki, ayebisa bango po bakende kokanga ye.

¹Mikolo motuba yambo milulu ya pasika ebanda, yesu akomi na betani mbika lazalo asekwaiki. ²Malata ndeko na lazalo ayambi yesu pe alesi ye na lazalo. ³Malia akamati mafuta ya solo penza koleka apakoli na makolo na yesu pe apangusi na suki na ye tala ndako mobimba etondi na solo penza⁴Yudasi isica moteki na yesu. ⁵Alobi nga kamwe, pona nini bateki mafuta ya motuya te? pe bakabola mosolo wana na ba bola te? ⁶Elobeli ya yudosi, ezali lolenge azalaki koyiba mosolo na libenga na bango. ⁷Yesu alobi na bango botika ye kimia, oyo asali, ezali pona kufwa na ngayi. ⁸Kasi babola bazali nanu na ngonga, kasi mwana moto aza na ngonga. ⁹Etuluku ya ba yuda ba zui sangu na yesu azali na mboka wana etuluku ya batu bayaki kaka pona yesu te kasi koluka nde ya koboma lazalo. ¹⁰Banganga nzambe bazalaki na nkanda penza pona koboma lazalo. ¹¹Nati ye bato bandimela yesu. ¹²Mokolo elandi, ebele bayeki na milulu tango bayoki yesu azo leka kokende na yehusam. ¹³Babuki mandalala, ma puta ko tanda yango na nzela pe kokanga hosana oyo aye na kombo na mokonzi na isalele. ¹⁴Yesu amoni mwana punda, ndenge ekomama. ¹⁵Kobanga te mwana mwasi ya siyona. etuluku ya bata oyo bazalaki tango yesu azo sekwise lazalo. ¹⁶Ba likili ya yesu bazalaki bososala te tango ebele ya bato na bamasuwa na bango. ¹⁷Etuluki oyo bazaki na yesu tango asweki yesu. ¹⁸Tina babimaki ebele pona kokuta na yesu. pamba te asalaki likamwisi yango. ¹⁹Ba phalisayi ba milobeli nini lisusu to koki sala?²⁰²²Sikawa ezalaki pe na gres kati na bato ba mataki pona kosanzola na milulu pe. ²¹Ba monaki philipo na mboka betsade na galilia, kotuna soki ba koki koma yesu philipo bakamatani na andelea, ko kende komona pe ko yebisa²³Yesu a yanoli bango ngonga ekomi oyo mwana motu akumisama. ²⁴Solo penza na za ko yebiso bino, soki mbuma ya nguba ekueyi na mabele te, ekufua pe epola po ebimisa mbuma mikama koleka. ²⁵Oyo alingaka bomoyi na ye, zkoza ngela yango. oyo azo kumitu ngisa posa bomoyi na ye, abombisa yango pona kokamata yango lisusu libela na libela. ²⁶Soki moto alingi kozala mosali na ngai alanda ngai esika na zali esika basali bazala. soki moto azali mosali na ngai tata na ngai akotomba ye. ²⁷Bomoyi na ngai ekomi kokoso po ngo nga oyo , na loba nini tata sunga nga na ngonga oyo. ezali po na ngonga oyo na yelaki. ²⁸Tata kumisa kombo na yo. mongongo ebimi na likolo koloba na kumisa ye, pe na kokumisa lisusu. ²⁹Bato bazalaki pembemi na yesu, koyoka mongongo wana balo bani wana mongongo na kake, ba mosusu balobi wana mongongo na kake, ba mosusu ba lobi wana mongongo ya ngelu. ³⁰yesu ayanoli, mongongo oyo ba yeki,eye pona ngai te pona bino, sikawa kosambisama na mokili eye. ³¹Sikawa bakonzi ya mokili ba kobengana ye. ³²Tala ngai, batomboli ngai na mabele na kobenda etuluku ya batu ebele penza epayi na ngayi. ³³Elobeli na ye wana, alingakikoyebisa lolenge na kufa na ye. ³⁴Bato ba yanoli ye boye. mwana na moto ako wumela seko awa na mabele. ndenge nini lisusu oloba na bino mwana na moto esengeli ato mbwana na mabele? bongo. ³⁵Yesu ayanoli mwinda ezali nayini. ³⁶Batambola tango mwinda ezali ko ngenga, po ete molili ezipa bino te. kasi oyo akotambola na molili ayebi nzala oyo azo kende bandi mela moyi po bo koma bana na moyi, pe yesu abulangani bango akeyi ko bambana mosika na bango. ³⁷Atako yesu asalaki bikamwisi ebele, bandimelaki ye te. ³⁸Ndenge makomi ya mosakoli isayi ekokisama. mokonzi nani andimela misala na biso? nani loboko na mokonzi emoniseli ekokisama. ³⁹Yango wana bakoki kondima te pamba te isaya alobela yango bakoki kondimela ye te. ⁴⁰Yango wana ye moko azipa bango miso, pe ayesi mitema na bango mabanga bo koma bango moko, pe bakoya epayi na pe na kobimisa na bokana na bango. ⁴¹Isayi alobaki bongo po amonaki nkembo na nzambe. ⁴²kati na yango bakonzi ebele ba ndimelaki yesu kasi bazalaki kobanga ba phalisayi pambe te, bakoya ko longola bango na eyangeneli na bango. ⁴³Lolenge na bango ya kokumisa nzambe ezaliyambebo, bongo nzambe alingaka ba kumisa ye na motema pe na molimo. ⁴⁴Yesu angangi pe alobi. oyo andimeli nbayi, andimeli pe mutu oyo atinda. ⁴⁵Oyo amoni ngayi amoni oyo atinda ngayi. ⁴⁶Nayaki lokola moyi na mokili, moto nionso oyo akondimela ngayi atikala na molili te. ⁴⁷Si moto ayoki ma loba na ngayi,asaleli yango te ngayi naye kosambesa te kasi kobikisa mokili. ⁴⁸Oyo akobwakisa ngayi pe aboyi koyamba maloba na ngai, azali na moto oyo akosambisa ye. ye wana akosambisa mokolo na suka. ⁴⁹Na lobi na posa na ngayi te, kasi na mitindu na tata na ngayi na yebisa buno yango. ⁵⁰Na yebi ete mitindu oyo ezali bomoi na seko. oyo nionso na lobi, ezali ndenge tata alinda na loba na bino.

¹Yambo ya milulu ya pasaka ebelema, Yesu ayebaki tango naye ya kotika mokili mpe kozonga epayi ya tata. Azalaki kolinga bato na ye oyo bazalaki na mokili. Atalisi bolingo na ye ti na suka. ²Wana zabolo Alonaki nkona ya manbe na motema ya juda iscariot mwanan ya simoni, makahisi ya koteka Yesu. ³Lokola yesu ayebaki ete Tata apesaki ye bokonzi likolo na biloko nionso namaboko naye, mpe awutaki na Nzambe, akozonga na Nzambe. ⁴Tango bazalaki na mesa, atelema alingoli elamba naye ya likolo, akamati elamba mosusu akangi na loketo. ⁵Atie mayi na katini mpe abandi kosokola makolo ya bayekoli. Mpe kopangusa bango makolo na elamba oyo alataki na loketu. ⁶Ekomi na tango ya Simoni Mpe Simonop alobi, « Mokonzi, olingi osokola ngai makolo? » ⁷Yesu ayanoliye « oyo nazali kosala bokomaniola sikoyo te, ata ndele bokoyeba ka ». ⁸Petelo alobi naye, « okosokola ngai makolo te » Yesu ayanili ye « Isoki na sokoli yo makolo te; okozua bolamu na ngai te ». ⁹Simoni Petelo alobi naye « Mokonzi, kosokola ngai kaka makolo te, kasi na maboko mpe mutu na ngai ». ¹⁰Yesu Ayanoli ye « moto oyo asi asukoli, as;okolaka kaka makolo » mpo nzoto na ye mobimba ezali peto, kasi bino nionso te. ¹¹Pamba te Yesu ayebaki moto akpoteka ye, yango wana alobi « bo petolami nionso te » ¹²Sima Yesu kosokola bango makolo, amemi bilamba naye mpe avandi lisusu, sima alobi « boyebi eloko oyo nasali? ». ¹³Bozali kobenga ngai "Mokonzi" mpe "Molakisi" mpe bozoloba solo ndenge nazali. ¹⁴Soki ngai Molakisi mpe Mokonzi nasokoli bino makolo, esengeli bosala bon go bino na bino. ¹⁵Nzoka nde na talisi bino ndakisa mpo bino mpe bo kobanda kosokola yango denge na sali na bino. ¹⁶Solo, solo na lobi na bino, mosali azali likolo ya motabwuisi, ata oyo atindamaka likolo ya oyo atindaki ye. ¹⁷Soki boyebi makambo oyo, bopambolami soki bosaleli. ¹⁸Nazo loba na bino nionso te: mpo naye bi ba oyo naye bi ba oyo na pona. Bongo m[^]po makomi ekokisama. « Oyo azali kolia na ngai abalukeli ngai ». ¹⁹Nalobi na bino boye sikoyo lokola nanu esalami te, tango ekosalema bondima te ngai naazli. ²⁰Ya sol, ya solo, na lobi na bino, moto ayambi ngai, ayambi moto na tindi mpe moto ayambi ngai, ayambi oyo atindaki ngai. ²¹tango Yesu alobi makambu wana, ayoki pasi na motema, mpe alobi na bango: « ya solo ya solo, na lobi na bino, moko na bino akoteka ngai ». ²²Bayekoli batalanaki moko na moko, batunani nani Yesu azalaki kolobela. ²³Moko ya ba yekoli, oyo Yesu abandaki kolinga alalelaki Uesu na tolo. ²⁴Simoni Petelo atalasi elembo na moyekoli wana mpe alobi. « loba na biso Yesu azo lobela nani? » ²⁵Moyekoli alalelaki yesu na tolo mpe atuni: « Mokonzi, ezali nani? ». ²⁶Sima Yesu ayanoli: « Nakotia ndambu ya lipa na supu oyo na pesa ye wana. »: Tango ati ndambu ya lipa na supu apesi yango na Judas, mwana ya simoni iscario. ²⁷Sima ya kolia lipa, satana akoteli Judas. Sima Yesu alobi na ye: « oyo olingi kosala, sala yango noki » ²⁸Moto moko te na ba oyo bazalaki na mesa ayebaki tina ya maloba wana. ²⁹Ba mususu bakanisaki lokola Judas azalaki mobateli misolo nde ba ba zoloba naye: « somba biloko tozali na yango posa mpona milulu » Mosusu bakanisi, alingi apesa elooko na babola. ³⁰Tango Judas alei lipa abimi libanda. ezalaki na butu. ³¹tango Judas akeyi, Yesu alobi :« sikoyo, mwana na moto atombuami mpe Tata atombuami » kati naye. ³²Nzambe a kotombuamaka naye moko, Mpe ako tombolaka ye mbala moko. ³³Bana mike, nazali na bino na ngonga moke; ba koluka ngai, ndenge na lobaka na ba Yuda " Esika na zo kende, bino bokokomaka te " sikoyo na lobi mpe na bino. ³⁴Napesi bino mitindo ya sika oyo, bolingana bino na bino ndenga ngai na lingaki bino, yango wana bosengeli kolinga bino na bino. ³⁵Nde yango wana bato bakoyeba ete bozali ,bayekoli naga. ³⁶Simoni Petelo alobi: « Mokonzi azali kokende wapi? » Yesu ayanoli: « esika na keyi yo okokoka te kolanda ngai sikoyo, kasi okolanda ka ngai sima. » ³⁷Petelo ayebisi Ye: « Mokonzi pona nini na landa sikoyo? Na kondima na kufa mpona yo ». ³⁸yesu ayanoli: « okepesa bomoyi nayo mpona ngai? Ya soo solo, na lobi nayo, liboso te soso elela okowangana ngai mbala misato. »

¹Tika mitema na bino lizua buluyeke te. Bondimela nzambe pe ngai. ²Na ndako na tata na ngai ,ba ndako lizali mingi . Soki ezalaki bongo te,nde nasilaki koyebisa bino,po ete nazali kobongisa esika pona bino. ³Soki nakeyi kolengela bino esika, ngai moko mpeza naya kokamata bino ,natina ete esika nazali bino bozala mpe.⁴Bino boyebi nzela nini nakokenda. ⁵Thomas ayanoli yesu : Solo mokonzi biso toyebi te esika ozali kokende; Boni boni tokoyeba nzela ? ⁶Yesu ayanoli ye ;ngai nazali nzela,solo pe bomoi; moko te akoya na tata soki na nzela na ngai te. ⁷Soki boyebaki ngai mbele boyebi pe tata na ngai; sikasiko yo boyebi ye mpe bomoni ye.⁸Filipo ayanoli yesu: Lakisa biso tata, pe yango ekokoka pona biso. ⁹Yesu ayanoli ye: nazalaka na bino tango nioso mpe bino boyebi kaka ngai te, filipo? Moto nioso oyo amoni ngai amoni tata ;lolenge nini okoki koloba nalakisa bino tata?¹⁰Bokoki kondi te ete nazali kati na tata ,mpe tata azali kati na ngai ? Maloba nazali kolobela bino ewiti te na bokonzi na ngai moko;kasi ezali tata oyo aza kati na ngai nde azosala mosala naye. ¹¹Bondime ngai,naza kati na tata, mpe tata aza kati na ngai; bondimela ata pona misala na ngai¹²Na solo,solo,nazali koyebisa bino:oyo akondimela ngai akosala bikamua oyo nazali kosala, akosala kutu yakoleka mpo ete nazali kozonga epai na tata. ¹³Nioso bokosenga na kombo na ngai ,nakosala yango mpo ete tata atombwama na nzela na mwana. ¹⁴Nioso bokosenga nakombo na ngai nakosala yango. ¹⁵Soko bolingi ngai,bokobatela mibeko na ngai. ¹⁶Mpe,nakobondela tata pona bino,mpo atindela bino mosungi mpo ete azala na bino mpona libela , ¹⁷Ye molimo yabosolo,ba mokili bakoki kozala naye te mpo bazali komona ye te mpe bayebi ye te,kasi boyebi ye nzambi azali na bino mpe akozala na bino.¹⁸Nakotika bino bitike te,nakozongela lisusu epai na bino. ¹⁹Na tango moke bamokili bakomona ngai lisusu te,kasi bino bozo mona ngai. Mpo nazali kobika,bino mpe bokobika. ²⁰Na tango wana boko yeba ete nazali na tata,mpe bozali kati na ngai,nazali kati na bino. ²¹Moto oyo azali na mibeko na ngai mpe kobatela yango,yewana alingaka ngai; mpe moto oyo alingi ngai akolingama epai ya tata na ngai, nakolinga ye mpe nakomimonisa epai naye. ²²Yudas oyo azali iscariote, alobi na yesu; Mokonzi pona nini ozali bobele komilakisa epai na biso kasi namokili te?²³Yesu ayanoli: Solo moto alingi ngai ,akobatela liloba na ngai ,tata na ngai akolinga ye,biso tokoya kovanda epai naye. ²⁴Ye oyo alingaka ngai te akobatela mpe maloba na ngai te,liloba oyo bozali koyoka ewiti na ngai te kisi na tata oyo atindi ngai²⁵Nayebisaki bino makambo oyo,natango nazalaki na kati na bino. ²⁶Yango wana,mosungi,ye molimo mosantu,oyo tata akotinda na kombo na ngai ,akolakisa bino makambo nioso mpe akokanisisa bino makambo nioso oyo nabandaki koyebisa bino. ²⁷Natikeli bino kimia; napesi bino kimia na ngai.Napesi yango te lolenge mokili epesaka. Kasi mitema na bino ekota na buluyeke te pe bobanga te. ²⁸Boyoki lolenge na lobeli bino:Nakeyi,mpe nakozonga lisusu epayi na bino,soko bolingi ngai ,bosepela mpo ete nazongi epai na tata,ye aleki ngai na monene . ²⁹Sika sikawa nalobeli bino yambo yango ekokisama mpo bondima tango ekosalama. ³⁰Nakoloba lisusu mingi te na bino, mpo ete mokonzi ya mokili azali koya kasi azali ata na bokonzi te likolo na ngai, ³¹kasi mpo ete mokili eyeba ke nalingaka tata,nazosala kaka ndenge tata alobaka na ngai. Totelema mpe tolongwa na esika oyo.

¹Nazali vina tata aza moloni na vino. ²Ye alongolaka bitape oyo ezo bota te ba mbuma pe apetolaka bitape nionso oyo ebotaka mbuma. ³Bopetolami kala na ntina na etinda oyo na lobela bino. ⁴Bo yumela kati na ngayi ngayi kati na bino. ndenge etapi oyo ekoki kobata mbuma te soki ezali na vino te. boko kobimisa mbima te soki awumeli na ngai te. ⁵Nazali , bino bino bitape oyo ako wumela na ngayi ako mota mbuma ebele. penga . ⁶Soki moto awumeli na ngayi te, akobwakama lokola etape ekawuki pe batu kota yango pe kobwaka yango na moto po ezika. ⁷Soki bo kowumela na ngayi pe maloba na ngai kati na bino, bosenga nionso oyo bo zanga posa. pe bokozwa yango. ⁸Nde na yango, tata na ngai azala na lokumu. tika bo bota mbuma ebele pe bozala badikili na ngayi. ⁹Ndenge tata alingaka ngayi pe na lingaka. ba wumela kati na bolingo. ¹⁰Soki bokobatila mitindu na ngayi boko wumela na kati na bolingo na ye. ¹¹Na yebisi bino biloko pe ete bozala zsenzo na ngai esala kaki na bino pe yha kokoka. ¹²Tala mobeko na ngayi bolinganga bino na bino ndenge ngayi na lingi bino. ¹³Bolingo ya monene kaka kokaba boma na yo pona batu mususu. ¹⁴Soki bokosala makambo oyo natindi bino kosala. ¹⁵Na kobenga lisusu mosali te, pamba temosali ayelaka te eloko mokonzi na ye azo sala. ba bengaka biso ba masuwa na ngayi pamba te na talisi bino ma bombami nionso oyo ngayi. ¹⁶Bino bozona ngayi te, kasi,ezali ngayi moto na pona bino pe na tondoli bino na misala. po bo bota mbuma ebele penga pe mbuma na bino ewumela koleka. yeba ete, nionso bo kosenga tata na nzela na ngai, akopesa bino yango. ¹⁷Ba pesi bino mitindo na makambo oyo bolingana bino na bino. ¹⁸Soki mokili akoboya bino, yeba ete mokili aboya kala ndenge azo koboya bino. ¹⁹Soki bozalaka ya mokili, mokili elingaki kolinga bino na lolenge na bango. bo yali ya mokili oyo te, pamba te na pona bino na libanda ya mokili, ntina mokili eyina bino. ²⁰Bokanisa maloba na yebisa bino mosali akoki kozala moto ya mutuya te na liboso na mokonzi na ye. soko baniokolaki ngayi, ba koniokola pe ya bino. ²¹Bakosalela bango na tina na ngayi pamba te bayebi te mutu oyo atinda ngayi. ²²Soki na yaka kolobela bango, bakokaki kosumuka te. kasi, sikawa bazali na lilaba ya koloba te pona masumu na bango. ²³Oyo abwaki ngayi, abwaki pe tata na ngayi. ²⁴Soki na salaka makamisi kati na bango, oyo motu moko te akoki kosala yango, bakokaki kosumuka te, kasi bango nionso ba moni pe bayina ngayi na tata na ngayi. ²⁵Nionso eleki po ete ekokisama na makomi oyo ekomama na mibeko. babaya ngayi na tina te. ²⁶Tango mosungi akoya, oyo na ngayi, elingi koloba molimo na solo, ye akotatola pona ngayi. ²⁷Bino pe lokola, bokotala ngayi po ete bozali na ngayi elongo banda ebandeli ti na suka

¹Nalobi na bino makambo oyo mpo bokweya te. ²Bakotiya bino libanda ya eyanganelo, na yango ekoki oyo moto nyonso akoboma bino na kokanisaka ete ajali kosala misala malamumu mpo na njambe. ³Bakosala makambo yango mpo bayebaki tata te mpe ngai te. ⁴Nayebisi ino makambo oyo mpo tango yango ekoya bokanisa lolenge na yebisaki bino. Nayebisaki bino yango na ebandeli te, mpo ete njalaki na bino elongo. ⁵Nakokende epai ya oyo atinda ngai, kasi kati na bino moko te atuni ngai motuna «Okokende wapi.» ⁶Lokola nayebisaki bino makambo oyo, mitema na bino etondi na mawa. ⁷Kasi nalobi na bino solo: Ejali malamumu koleka mpo na bino ngai nakende. Mpo soki nakei te, mosungi akoya epai na bino te. Kasi soki nakei, nakotindela bino ye. ⁸tango mosungi akoya, akolakisa bino mbeba ya mokili kolandana bongo na masumu, na bosembo mpe na kosambisama. ⁹Mpo na oyo etali lisumu, mpo ete bandimali ngai te. ¹⁰Ndenge moko na oyo etali bosembo mpo ete najali kokende epai ya tata, mpe bino bokomona ngai lisusu te. ¹¹Na oyo etali kosambisama, mpo ete nkumu ya mokili oyo asi asambisami. ¹²Najali na makambo mingi ya koloba na bino, kasi nyonso bokososola yango sika oyo te. ¹³Boye, tango ye, molimo na solo akoya, akolakisa bino kati na bosolo. Akoloba oyo ekouta na ye moko te; ¹⁴Akokumisa ngai, pamba te akajwa makambo oyo ya ngai, mpe akotatolela bino yango. ¹⁵Nyonso tata ajali na yango, ejali na ngai; na yango, nalobi ete molimo akajwa makambo oyo ejali na ngai, mpe akopesa bino yango. ¹⁶Na ngonga moke, bokomona ngai lisusu te; sima ya ngonga moke lisusu bokomona ngai. ¹⁷Kati na bayekoli bamilobeli bamoko na basusu: «Makambo nini ajali koloba "na ngonga moke bokomona ngai lisusu te, na ngonga moke bokomona lisusu ngai" mpo ete ngai najali kokenda epai ya tata. ¹⁸Balobi lisusu: «Nini penja alingi koloba na biso" na ngonga moke? Tojali koyeba te ajali koloba penja nini» ¹⁹Yesu amoni ete bajali na mposa ya kotuna ye mituna «Bojali kosenga boyeba oyo najali koloba; na ngonga moke bokomona ngai te, na sima na mwa tango lisusu bokomona ngai? ²⁰Solo solo najali koloba na bino, bokolela mpe bokomitungisa tungisa, kasi mokili ekojala na esengo, bokojala na mawa kasi mawa na bino ekobongwana esengo. ²¹Mwasi ajalaka na mawa tango ngonga ya kobota ekoki likolo ya pasi. Kasi soki asili kobota, abosani pasi nyonso na ntina na esengo ya mwana oyo ayei na mokili. ²²Bino lokola bojali na mawa, tango oyo, kasi nakomonana na bino lisusu, mpe mitema na bino ekotonda na esengo mpe moko te akolongola bino esengo wana. ²³Boye na mokolo wana, bokotuna ngai mituna te. Ya solo solo, nalobi na bino eleko nyonso oyo bino bokosenga na tata na nkombo na ngai, akopesa bino yango. ²⁴Kino tango oyo bosengi naino eloko te na nkombo na ngai, bosenga, mpe bokojwa mpo ete esengo na bino ekokisama. ²⁵Nayebisi bino makambo oyo na lolenge ya masapo, kasi tango ezali koya nakoloba na bino lisusu na masapo te, kasi nakoloba na bino polele polele na ntina na tata. ²⁶Na mokolo wana, bokosenga na nkombo na ngai, mpe nalobi na bino te ete nakobondela tata mpo na bino, ²⁷pamba te ye moko alingi bino; Na ntina ete bino bolingaki ngai mpe bondimaki ete nauti na tata. ²⁸Nauti na tata, mpe nayaki na mokili, najali koloba lisusu ete najali kolongwa na mokili mpe najali kokende epai ya tata. ²⁹Bayekoli na ye balobi: Tala sikoyo olobi polele, ojali koloba lisusu na masapo te. ³⁰Sika toyebi ete oyebi makambo nyonso, ejali lisusu na ntina te ete moto atuna yo mituna. Na ntina na yango tondimi ete outaki solo na Njambe. ³¹Yesu ayanolaki bango: «Bondimi sikoyo?» ³²Botala, tango ekoya, ya solo mpe esi eyei, mpe bokopanjana, moto na moto akajala epai na ye mpe bino bokotika ngai moko. Nzoka nde najali ngai moko te, tata ajali na ngai. ³³Nayebisi bino makambo oyo mpo ete na njela na ngai, bojala na kimia. Kati na mokili bokoleka na ninyoko, kasi boyika mpiko: Ngai nalongi mokili.»

¹Sima naye koloba makambo oyo,atomboli miso nalikolo mpe alobi:tata,tango ekoki. Kumisa mwana nayo mpo ete mwana akumisa yo, ²Lokola opesi ye bokonzi likolo na nioso ,mpo apesa bomoi na seko epai naba oyo nioso opesaki ye³Ezali bomoi na seko mpo bayeba yo,nzambe ya solo oyo atindaki yesu-klito. ⁴Na mokili oyo nakumisaki yo mpe nakokisi misala oyo opesaki ngai . ⁵Na tango oyo tata,kumisa ngai pene pene nayo nakembo oyo nazalaki nayango pembeni nayo liboso yambo mokili oyo esalama.⁶Na tatoli kombo nayo na bato na mokili oyo opesaki ngai . Bazalaki kati nayo pe y'opesi ngai bango pe batosi maloba nayo. ⁷Bayebi sikoyo ete nioso oyo opesaki ngai ewiti nayo, ⁸mpo ete napesi bango liloba oyo opesaki ngai. Bayambi yango pe bandimi yango na solo ete nawiti epai nayo, pe yonde otindaki ngai.⁹Na bondelaka mpona bango kasi mpona mokili te, kasi mpona ba oyo opesi ngai bango, mpo ete bazali ya yo. ¹⁰Nioso oyo ezali na ngai ezali ya yo pe nioso yayo ezali pe ya ngai ,pe nazali komikumisa mpona yango. ¹¹Nazali lisusu na mokili oyo te kasi, bango bazali kati na mokili, mpo nakeyi epai nayo,tata mosantu,bomba bango pona kombo nayo,kombo oyo opesaki ngai mpo ete bazala moko,lokola yo na ngai tozali moko¹²Natango nazalaki na bango ,nabatelaki bango nakombo nayo opesaki ngai; na batelaki bango pe moko te kati na bango abungi, kaka mwana ya libungi, mpo ete makomi ekokisama. ¹³Sika awa nazoya epayi nayo , kasi nazali koyebisa bango makambu oyo na mokili,mpo ete bazala na esengo na ngai kati na bango. ¹⁴Na pesi bango maloba nayo, pe mokili eyini bango mpo ete bazali ya mokili te,lokola ngai pe nazali ya mokili te. ¹⁵Nazali kosenga yo te mpo olongola bango na mokili,kasi mpo obatela bango liboso ya bato na nkanza. ¹⁶Lokola nazali ya mokili te,bango mpe bazali ya mokili te. ¹⁷Petola bango nabosolo nayo,mpo ete liloba nayo ezali solo. ¹⁸Lokola y'otindi ngai na mokili ,ngai pe natindi bango. ¹⁹Namibulisami pona bango mpo ete bango mpe ba bulisama kati nabosolo. ²⁰Ngai nazali kobondela bobele mpona bango te, kasi mpe mpona ba oyo nioso bakondimela ngai pona liloba nayo, ²¹natina ete bazala na bomoko, lokola yo, tata, ozali kati na ngai, mpe ngai kati nayo. Nazo sambela bazala mpe kati na biso, natina ete mokili endima ete yonde otindaki ngai. ²²Napesaki bango kengo oy'oyo opesaki ngai, natina ete bazala na bomoko, lokola yo na ngai, tozali moko, ²³ngai kati na bango pe yo kati na ngai, mpo ete bazala ya solo na bomoko; na tina ete mokili eyeba yonde otidaki ngai, mpe olingaka bango lolenge moko na ngai. ²⁴Tata,ba oy'opesi ngai, nalingi bazala pe esika oyo ngai nazali, natina ete bamona nkembo na ngai, oy'opesi ngai; mpo ete olingaki ngai yambo mokili esalama. ²⁵Tata moyenge bene,mokili eyebaki yo te,ngai nde moto nayebi yo, mpe ba oyo bayebi ete yonde otinda ngai. ²⁶Nalakisaki bango kombo na yo,mpe nakolakisa bango lisusu, natina ete bolingo oyo oza nayango mpona ngai ezala mpe mpona bango.

¹Tango asilisi koloba,yesu amibendaki na ngambo ya lubwaku ya sedron na elanga na bayekoli naye. ²Moteki yesu,yudasi pe ayebaki esika yango,mpo ,bameseneki kokende wana. ³Yudasi elongo ba soda,na bakonzi oyo batindamaki na nganga nzambe mokonzi bamemi mwinda mpe minduki.⁴Yesu lokola ayebaki makombo nionso,apusani mpe atuni bango: Nani bozali koluka? ⁵Bayanoli: Yesu wa nazareta,ezali ngai moteki naye yudasi azalaki naye elongo naba soda yango.⁶Ayanoli bango: Ezali ngai,bazongaki sima mpe bakweyaki makale kale. ⁷Atuni bango lisusu: Nani bozali koluka? Bazongisi ,yesu wa nazereta⁸Yesu ayanoli bango: Nasilaki koyebisa bino ete ezali ngai,lokola ezali boye botika ba oyo bakende. ⁹Esalemaki bongo mpona kokokisa lisakoli oyo: Naba ye apesaki ngai ata mokote abungaki,¹⁰Lokola petelo azalaki na mopanga,akati litoyi ya malakusu mosali ya nganga nzambe mokonzi. ¹¹Yesu ayebisi petelo: Zongisa mopanga na mokaba na mokaba,ezali mokano ya tata na ngai,oboyi na kokisa yango ?¹²Bongo kapitene naba soda,elongo na ba kengeli ya bayuda bakweyi na yesu pe bakangi ye minyololo. ¹³Bakendeki naye epai na anna,bokilo ya nganga nzambe mokonzi ya eleko wana na kombo kaifa. ¹⁴Yende moto ayebisaka na ba yuda: Ebongi malamumu moto moko akufela bato nionso.¹⁵Petelo na moyekoli mosusu ba landaki. Kasi kasi moyekoli oyo ayebanaki na nganga nzambe,mokonzi nde akotaki nakati. ¹⁶Petelo atelemaki liboso na ekuke mbongo moyekoli oyo akotaki nde abimi kosenga na mwasi mosali mpo akotisa petelo.¹⁷Mwasi mosali mokengeli ya ekuke ayebisi na petelo,ozali moko yaba yekoli naye te? Petelo awangani . ¹⁸Basi basali na bakengeli na ba yuda batelemaki pembeni ya môtô nzambe ezalaki eloko ya elanga. Petelo atelemaki elongo na bango koyotela môtô.¹⁹Nganga nzambe atunaki yesu na tina naba yekoli mpe mateya naye. ²⁰Yesu ayanoli bango: Nazalikoteya tango nionso naba ndako ya nzambe esika bayuda bazalaki kosangana,nalobaki na nkuku te. ²¹Pona nini mituna ya boye? Tuna naba oyo bayokaki mateya na ngai. ²²Tango yesu alobaki boye,mokoya bakonzi yaba soda oyo azalaki wana ,abamboli ye mpe alobi: Ozali kobanga nganga nzambe mokonzi te? ²³Yesu ayanoli ye : Wapi epi nalobi mabe? Soki bongote,obamboli ngai tina nini ? ²⁴Yesu maboko na minyololo,anna atindi ye epai na nganga nzambe mokonzi kaifa. ²⁵Tango petelo azalaki koyotela môtô ,batuni ye: Ozali moko yaba yekoli naye te, awangani lisusu. ²⁶Ndeko ya mosali oyo petelo akataki litoyi ,atuni ye,yonde namonaki na elanga? ²⁷Petelo awanganaki lisusu,mbala moko soso aleli. ²⁸Na tongo tongo ,bakamati yesu epai na kalifa bakeyi na ye esika ya kosamba,kasi bakotaki te,po bakoma mbindo te, nokite bakozanga kolia elambo. ²⁹Pilato abimi kotuna bango: Mbeba nini tata oyo asali? ³⁰Bayanoli ye: Soki azalaki moto mabe te tokokaki kofunda ye te . ³¹Pilato ayebisi bango: Bokamata ye bino moko bosambisa ye kolandisama mobeko na bino,mpo ete mobeko na biso ezako pesa biso nzela te tokatela moto etumbu ya kufa. ³²Balobaki bongo mpo maloba na yesu ekokisama tango alakakabango lolenge nini akokufa. ³³Pilato azongi nakati kotuna yesu: Yonde mokonzi ya yuda? Yesu ayanoli: ³⁴Mituna wana ewiti nayo moko to bango nde basengi otuna ngai ? ³⁵Bilato ayanoli: Nazali mo yuda? Bandeko nayo moko naba nganga nzambi nde bafundi yo,osali mbeba kani ? ³⁶Yesu ayanoli: Bokonzi na ngai ezali ya mokili oyo te,soki boye te mbele ba soda na ngai mbele babundeli ngai mpo bayuda basambwisa ngai te. ³⁷Pilato atuni ye ,ozali ,mokinzi ;ayanoli bongo,tala tina naye namokili mpo naloba bosolo,ba oyo balingaka bosolo nde bakoyoka ngai. ³⁸Pilato ayebisi ye: Solo nde nini ? Na sima,abimi koloba na bayuda;moto wana asali mbeba moko te. ³⁹Lokola momesano ,nabimiselaka bino mokangami moka na eleko ya pasika,bolingi na limbisa mokonzi yaba yuda ? ⁴⁰Bagangi makasi mpe balobi;ye te! kasi barabasi,nzokande azalaki mobomi

¹Pilato abeti yesu fimbo, ²ba soda batongi ekoti na nzoube,mpe mpe batiaki yango na moto na yesu, balatisaki ye bilamba yaba lange ebele. ³Ba soda baye pene kotshola ye:Mokonzi yaba yuda, babeti ye namaboko na bango. ⁴Pilato abimi libanda koloba na batu,tala naye nabino libanda mpona koloba ete namoni ata mbeba moko namoto oyo te. ⁵Yesu abimi libanda alati ekoti na nzube mpe elamba yaba lange ebele. Bongo pilate alakisi ye na bato:Tala moto! ⁶Tango bakonzi ba tumbi mbeka pe yaba soda ba moni yesu, bobaka ye na kulunsi,pe pilato alobi na bango: bozua ye mpe bobaka ye bino moko mpo namoni kati naye ata mbeba moko te. ⁷Ba yuda balobi na bilato : Tozali na mobeko moko,nakati na yango,esengi ye akufa mpo ete amibengi mwana na nzambe. ⁸Tango pilato ayoki bongo,ebangisi ye koleka, ⁹bilato akoti na boloko kotuna yesu lisusu:owiti wapi? Yesu azongiseli ye ata eyano te. ¹⁰Pilato alobi naye : Olingi koyanola ngai te,oyebi te ke nazali na bokonzi yako tika yo mpe yako baka yo na kulunsi? ¹¹Yesu ayanoli ye: Ozali na bokonzi moko te likolo na ngai na oyo epesamela yo nalikolo.Bongo oyo akabi ngai nayo azali na lisumu monene. ¹²Eyano na yesu: Pilato alukaki kotika ye,kasi,bayuda bagangi na maloba na bango:Soki otiki moto oyo,ozali moninga na cezalo te. Moto nioso oyo amikomisaka mokonzi na ndenge naye alobaka mabe mpona cezalo. ¹³Tango pilato ayoki maloba wana,abimisaki yesu libanda mpe avandisaki ye na kiti ya esambiselo(pavée) na hebelo(gabbatha). ¹⁴Ezalaki mokolo ya kobongisa milulu ya pasika,na ngonga ya motoba na tongo. Pilato alobi naba yuda,botala mokonzi na bino, ¹⁵bagangi bango nioso: Longola ye pene na biso,longola ye,baka ye na kulunsi. pilato alobi na bango, ebongi na baka mokonzi na bino? Bagangi pe bayanoli pilato: Tozali kaka na mokonzi moko cezalo. ¹⁶Bongo bilato akabi yesu mpo babaka ye na kulunsi. ¹⁷Bakamati yesu pe babimi naye, bamemi siye kulunsi kino na esika ebiangami mikuwa(golgotha). ¹⁸Babaki yesu elongo na mibali mibale: Moko naloboko ya ki tata na yesu mosusu na kimaman na yesu. ¹⁹Pilato akomaki elemba mpe atié yango nalikolo ya moto na yesu: Yesu moto na nazareta,mokonzi yaba yuda. ²⁰Etuluku naba yuda bakomi kotanga makomi wana,mpe esika yamikuwa ezalaki mpene na engumba na yelusaleme. Makomi wana bakomaki yango na minoko misato: Na hebelo,na latino pe na greke. ²¹Banganga ya nzambe yaba yuda balobi na pilato: Kokoma te mokonzi yaba yuda ,kasi koma : Oyo azalaki koloba ete aza mokonzi yaba yuda. ²²Pilato azongisi ete nasi nakomi. ²³Ba soda sima yako baka yesu na kulunsi,bazui bilamba naye bakati yango nabi teni mineyi ,eteni moko mpona soda moko; pe na mvula naye. Elamba moko ya motuya. ²⁴Balobani bango mineyi topasola yango te,kasi to beta zegé oyo akozua ,azua yango,nioso oyo esengelaki esalama mpo makomi ekokisama ;bakaboli bilamba na ngai kati na bango mpe ba beteli yango zegé. ²⁵Ba soda basalaki makambo wa na miso ya malia maman na yesu,leki ya maman na ye,malia mwasi na clopas na malia magdala oyo batelemaki pempeni na kulunsi na yesu. ²⁶Tango yesu amoni maman naye pe moyekoli naye oyo alingaki mingi pembeni na bango,alobi na maman naye,mwasi,tala mwana nayo ya mobali! ²⁷mpe alobi na moyekoli naye;tala maman nayo! kaka na ngonga wana, moyekoli amemi malia na ndaku naye. ²⁸Sima na yango,yesu ayebaki ete makambu nioso ekolobama,sikawa esili pona kokokisa makomi na ba sakoli;olobi: nazoyoka posa ya mayi . ²⁹Kibulu-bulu ya masanga ya ngayi ezalaki kala wana , ba soda bazuaki eponge na masanga na ngayi na mwa nzete mpona kotia ye na monoko ³⁰.Tango yesu ameli masanga ya bololo mpe alobi;nionso ekokisami, akitisi mutu mpe akufi³¹Lokola ba yuda bazalaki kolengela milulu ya pasika,bibembe nabango misatu ekokaki kovanda libanda te,likolo na kulunsi na mokolo na sabbata,mpe ete milulu ya sabbata ezalaki motuya makasi,basengaki pilato makolo ya bayi babakami na kulunsi babuka yango,mpe balongola ba nzoto na bango. ³²Mpe ba soda baye mpe ba buki makolo ya moto ya liboso mpe ya mibale oyo babakamaki na yesu. ³³Tango baye epayi na yesu, ba moni ete esi akufaki , nkasi ye babukaki makolo naye te. ³⁴Moko na ba soda atshubi likonga na mopanzi na yesu ,sika wana makila mpe mayi ebimi na mopanzi na yesu. ³⁵Moto oyo amonaki makambo wana atatoli mpe litatoli naye ezali solo. Ayebi ke litatoli naye ezali solo po ete bino mpe bondima. ³⁶Makambo wana ekomaki mpo ete makomi ekokisama: Mukuwa naye moko te bakobuka yango. ³⁷Makomi masusu elobi boye:bakotala moto oyo batshubaki likonga na mopanzi. ³⁸Sima ya makambo wana,yosefu ya arimate,azalaki mpe moko yaba yekoli na yesu,aye nakuku na pilato kosenga nzoto na yesu elongwa na kulunsi . Pilato andimaki ,mpe yosefu asalaki bongo . ³⁹Nikodema yepe aye, ye oyo akendaka mokolomoko na butu epayi na yesu. Amemaki mafuta ya solo malamau ezaki talo motuya. ⁴⁰Bazwaki bilamba na malasi ya solo makasi balingi yesu nzoto mobimba lolenge mibeko yaba yuda elobi. ⁴¹Pene na esika babakaki yesu,ezalaki na elanga. Nati na elanga yango ezalaki na ekundelo ya sika,nanu batia moweyi nakati te. ⁴²Mpo ete ezalaki mokolo ya komilengela na milulu ya pasika ekomaki pene,pe ekundelo ezalaki pene,mpe bakundaki yesu wana.

¹Na ntongo wa mokolo wa yambo,molili ezalaki naino ,mariya ya magadala ,aye na lilita,amoni ete libanga elongwe na nkunda. ²Boye akimaki mbangu epayi ya simoni petelo mpe na moyekoli mosusu oyo yesu alingaki mingi mpe alobeli ye,bolongoli nzoto na mokonzi na lilita,toyebi te soko batiye wapi.³Boye petelo mpe moyekoli mosusu babimi mpe bakeyi na. ⁴Bakimaki mbangu elongo;moyekoli akimaki mbangu mpe akomaki yambo na petelo. ⁵Angunzama atalaki na kati na lilita bilamba ekiti na mabele,kasi akotaki te nakati.⁶Sima naye simoni petelo akomaki mpe akotaki amoni bilamba na sé. Mpe elamba oyo batiaki na motu naye. ⁷Elamba ya pembe mpe esanganaki te na bilamba mosusu.⁸Sima,moyekoli oyo akomaki liboso;amoni mpe andimi. ⁹Na tango wana ba sosolaki nainao te makomi na nzambe ete yesu esengelaki a sekwa na bokufi. ¹⁰Bayekoli balongwaki na lilita,bazongaki na ndako na bango.¹¹Bongo mariya atelemaki libanda na lilita,mpe azalaki kolela,akitaki kotala na kati ya lilita. ¹²Amonaki bangelou mibale balataki bilamba yapembe mpe bafandaki moko na esika ya motu na yesu elalaki mpe mosusu na esika na makolo na makolo naesika oyo nzoto na yesu etiamaki. ¹³Balobeli ye;maman ozali kolela mpona nini? Ozali koluka nani? Akanisaki ekoki kozala mosali kati na elanga,bongo mariya alobi;mokonzi soki ezali yo mutu olongoli ye,yebisa ngai esika otié ye mpo na kenda kobimisa ye.¹⁴Ntango mariya alobi bongo,azongi sima mpe amoni yesu atelemei wana,kasi ayebaki te ke ezali yesu. ¹⁵Yesu alobeli ye; mwasi mpona nini ozali kolela? Ozali koluka nani ? Akanisaki ete ezali mosali na elanga ;alobi mokonzi,solo ezali yo motu ,olongoli ye ,lakisa esika nini otié ye mpo nakenda kokamata nzoto naye.¹⁶Yesu alobeli ye;mariya,atali na sima mpe alobi nalokoto arameen; rabbouni(nkolo). ¹⁷Yesu alobeli ye: Kosimba ngai te,naino te nakeyi epayi ya tata na ngai,kasi kenda epayi yaba ndeko na ngai loba na bango ete nakozonga epayi ya tata na ngai mpe tata na bino,nzambe na ngai mpe nzambe na bino. ¹⁸Mariya ya mboka magadala azongi epai yaba yekoli;namoni mokonzi,mpe ye alobeli ngai makambo oyo. ¹⁹Na pokwa yango na mokolo mwa yambo na poso,bikuke na esika ezingamaki bayekoli ekangamaki mpo bazalaki kobanga ba yuda,yesu abimeli bango mpwasa mpe atelemei nakati-kati na bango pe alobi; kimia na bino. ²⁰Tango alobi bongo,alakisi bango maboko naye mpe ba mpanzi naye,nde natango bamonaki mokonzi,batondaki na esengo. ²¹Yesu alobeli bango lisusu:Kimia na bino! lokola tata atindi ngai,ngai mpe na tindi bino. ²²Ntango yesu asilisi kolobela bango,afulaki likolo na bango mpe alobi: Boyamba molimo mosantu. ²³Oyo bokolimbisa masumu naye,yango ekolimbisama,mpe soko nani bokoboya kolimbisa masumu naye,masumu naye ekolimbisama te. ²⁴Thoma,moko na zomi na mibale,na kombo didyme,azalaki elongo moko na bango te ntango yesu ayaki. ²⁵Bayekoli bayebisi likambo yango:Tomoni mokonzi ,mpe ye ayanoli bango;soki nakomona ba mpota yaba seté na maboko naye te ,soki mpe nakosimba ba mpanzi na te nakondima te. ²⁶Sima na mikolo mwambe,bayekoli bazalaki bango nionso nakati na ndako,mpe thoma azalaki elongo na bango,wana bikuke ya ndaku bikangamaki,yesu abimeli bango mpe atelemaki na kati-kti na bango mpe alobi: Kimia na bino. ²⁷Nsima alobi na thoma:pusa awa lisapi nayo mpe tala maboko na ngai ,kozala moto na motema libanga te,kasi zala moto nakondima. ²⁸Toma ayanoli ye boye;mokonzi na ngai mpe nzambe na ngai. ²⁹Yesu alobeli ye: Mpo ete omoni ngai nde ondimi ,bapambolama baye bamoni te kasi ba ndimi³⁰Yesu asalaki bikamwa ebele na miso yaba yekoli,bikamwa oyo ekomama te ba mokanda oyo. ³¹Kasi makambo oyo ekomama mpo ete bondima ete yesu azali mobikisi,mpe mwana na nzambe,mpe nako ndima bongo boza na bomoi nakombo naye

21

¹Sima na makambo mana yesu amumonisi lisusu na bayekoli baye libongo na tibeli ate amonani na bango baye. ²Bayekoli na yesu bazalaki elongo na simona petolo toma, natanadi, bana nazebedeo mpe bayekoli ba lale basusu. ³simoni petelo alobi na bango. nakeyi na ebabe mbisi ba yanoli ye, toko kende elongo na yo. bakotaki o bwato, balobi butu mobimba, bazwaki eloko te. ⁴Na tongo yesu atele mi na libongo, kasi bayekoli basosolaki ye te. ⁵Yesu atuni bango, bana bozali na eloko na kolia te? bayanoli ye ete te. ⁶Alobi na bango, babwaka monyama o loboko ya mobali la bwatu bokozwa tongo babwaki monyama bakoki kobenda ya ya ngo te mpo na ebale na mbisi. ⁷Tango moyekoli moye yesu alingaki mingi asosoli ye, alati elamba na ye mpo azalaka bulumbu mpe amibwaki na mayi. ⁸Bayekoli basusu bazongi o kati ye bwoto mpo ezalaki mosika na mokili te. ⁹Bakami na mokili bamoni mbisi likolo na moto ya makala mpe lipa. ¹⁰Yesu alobi na bango baya na ndambo na mbisi bazwaki. ¹¹Sima petolo abendi monyama na mokili etondaki na nkama moko na ntukumi tano na misato ya mbisi ya minene atako bango monyama mopasukaki te. ¹²Yesu abiangi bango baya kolia kasi moyekoli moko te atuni ye yo nani? mpo bayekoli nkolo. ¹³Ebelamaki yesu, akamataki lipa na mbisi apesaki bango. ¹⁴Oyo zalaki mbala ya misato yesu amimonisi na baye kobanda lisekwalia ye. ¹⁵Sima na kolia abingi simona petolo sumana mwana na yowane, olingaka ngayi koleka ba oyo baluigaka ngayi? petolo ayanali ye, boye, nkolo ayebi na lingaka yo. yesu alobi na ye lesa bampate na ngayi. ¹⁶atuni ye lisusu mbala na mibale sima na mwana na yoani, olingaka ngayi? petolo ayanoli nkolo yo oyebi ete nalingaka yo yesu alibi na ye batala ba mpate ba ngayi. ¹⁷Atuni ye mpo na mbala na misato simona mwana yoani olinga ngayi? ayanolaki ye nkolo yo oyebi makambo manso oyebi na lingaka yo. yesu alobi na ye batela ba mpate na ngayi. ¹⁸Solo mpenza na lobi na yo tango azalaka elenge amilatisaki bilamba mpe ozalaka kokende epai yo alingaki kasi ekokoma yo mpaka bakolatisa yo na moto mosusu mpe akokende epai oyo olingi te. ¹⁹Yesu alobaki bongo mpo na kotalisa lolenge na liwa na petelo akokufa mpo na lokumu na nzambe. sima na koloba na ye alobi landa ngayi. ²⁰Tango petelo azalaki kokende, moyekoli oyo yesu alingaka mingi alandaki ye. ²¹Petelo alobi na yesu moto oyo akosala nini? ²²Yesu ayanoli ye soki nalingi ete azala na bomoyi ti kino na kozonga etali yo na nini? landa ngayi. ²³Bongo, liloba lina lipalangana na kati na bandeko ete moyekoli wana ekokuta te. kasi alo baki ete soki na lingi azala na bomoyi te ki no na kozonga na ye etali te na nini? ²⁴Moyekoli mona ye azali kotatola na makombo mango, toyebi ete litatoli lia ye lizali lia solo. ²⁵Makambo ebele mosalaki yesu soki makomamaki manso na mikanda ata esika moko na mokili okozala te mpo na mikanda miango.

Misala ya batoma

1

¹Mokanda mwa yambo oyo ntoma Polo akomelaki Teofile na maye manso Yesu abandaki kosala mpe koteya, ²Kino mokolo oyo abutaki o likolo. Sima na kopesa mitindo na nzela ya Molimo Mosantu na ba ntoma oyo baponamaki, ³baye abimelaki bango nsima ya lisekwa kowuta kati na mpasi ya liwa. ⁴Ntango akutanaki na bango, ayebisaki bango boye, apesaki bango mitindo ete bakende mosika ya Jelusalema te kasi bazila elaka ya Tata, lolenge alobaki: «Bayokaki na ngayi ⁵Yoane azalaki kopesa libatisio bobele na mayi kasi bino sima na mikolo moke boko batisama na molimo mosantu.» ⁶Tango ba sangani batu naki ye boye: «Na ntango wana nde okofandisa bokonzi na Israele?» ⁷Ayanoli bango boye: «Ezali na bino te koyeba ntango to mikolo oyo Tata Nzambe aponi yango na lolenge na bokonzi na ye mpenza.» ⁸Kasi bino, bokozua nguya ya molimo mosantu ekoya likolo na bino, bokozala balobeli na ngayi na Jelusalema, na Juda mobimba mpe kati ya Samari mpe suka ya etando ya mokili mobimba. ⁹Tango Yesu asilisi koyebisa bango makambo oyo, lokola azalaki kotala na likolo, atombwami mpe mapata ezipi ye na miso na bango. ¹⁰Lokola bazalaki kowumela bobele kotala na likolo, batu mibale na molato ya pembe babimeli bango na puasa mpe babelemi na bango. ¹¹Balobelaki bango boye: «Bino batu ya Galileya pona nini botelemi kuna kotala na likolo ntangu molayi? Yesu wana esili ye kobuta na likola akozonga lisusu lolenge ekende ki ye na likolo.» ¹²Bongo bazongaki na Yelusalema wuta ngomba na ba Olivia oyo ezali pena na Yelusalema, molayi ndenge moko na nzila ya Sabata. ¹³Wana esilaki bango kozonga na mboka, bamataki likolo na esika ba mesana kosangana bomomesano. Bazalaki Petelo, Yoane, Zaki, Andre, Filipe, Toma, Bartelemi, Matayo;, Zaki mwana Alphee, Simoni le Zelote et Yude, mwana Zaki. ¹⁴Basanganaki banso kati na bo moko na kati ya mabondeli tango yonso elongo na basi lokola Mariya mama ya Yesu na bandeko na ye. ¹⁵Na mokolo wana, Petelo atelemaki na katikati ba ndeko bazalaki motango 120, mpe alobi: ¹⁶«Ezalaki na ntina mpenza ete makomi ekokisama, na lolenge Molimo Mosantu alakaki na monoko na Dawudi na ntina na Yudas oyo akambaki baye bakangaka Yesu.» ¹⁷Azalaki moko na biso mpe azalaki kozua mbano na ye na mosala oyo. ¹⁸Lelo moto oyo asili kosomba elanga na mosolo ya nkele na ye, akwesami mutu yambo, nzoto epanzani, mpe nyonso kati ya libumu

na ye epanzani. ¹⁹Makambo yango eyebani na kati na batu ya Yelusaleme mobimba mpe babengi elanga wana na lokota «Hakeldama» elakisi « elanga makila»²⁰Pona yango ekomami kati na mokanda ya nzembo bayuda :«Tika ete esika oyo ekoma esika ya mawa moto te akoma esika yango. Bongo motu mosusu azua esika na ye»²¹Eleki na malamumu, moko na batu oyo batambolaki na biso ntango nyonso oyo Mokonzi Yesu azali na kati na biso, ²²kobanda libatizi ya Yoane tii mokolo abutwi kati na biso, azala moko na ba oyo bozalaki mpe bamonaki elongo na biso lisekwa.»²³Babimisaki o bonso na bango batu mibale: Yozefo lokola Barsabbase mpe kobenga lisusu Justus, na Matthias.²⁴²⁵²⁶Babondelaki boye: «Mokonzi yo moko oyebi nyonso, monisa biso nani kati na batu mibale oyo nani oponi pona kozua mosala ya ntoma esika Yuda oyo ye moko atikaki yango mpona kokende epayi ye moko aponaki.» Bongo babetaki zeke pona kozua motu moko; zeke elakisaki Matthias nde aponamaki mpe atangaki ye na ba toma.

¹Na mikolo ya milulu ya boyei ya molimo mosantu, ba mikangaki banson na esika moko. ²Na pwasa mopepe makasi kowuta na likolo ekoteli baango mpe etondisi ndako. ³Bilembo ya bikoti ya moto emonani na mito na bango. ⁴Bongo batondisami na molimo mosantu mpe ba bandaki koloba na minoko ya bapaya ndenge molimo azalaki kotinda bango. ⁵kaka na ngonga yan,go, lba yuda mpe bato ya sembo ya bikolo nionso ya mokili bazalaki na jerusalem. ⁶Na makelele wana, ba poti nangu mpê bakoti na bulu yeke mpo bakuti bango koloba na monoko ya moko na moko kati na bango. ⁷Ba tondaki na esengo mpe ko kamwa makasi na kolobaka ete « bango nionso bazali bato na Galile te? ». ⁸Boni boni tozali koyoka bango na minoko na biso ya mboka? ⁹Perses, Medes, Elamites mpe baye ba vandaka na Mesopotamie, na Judee mpe na Cappadoce, na Pont mpe Asie, ¹⁰Na Phrygie na Pamphylie, na Egypte mpe na Engkumba ya Lybie pene ya Cyrene, na bapaya bawuti Rome, ¹¹ba yuda mpe ba pagano oyo bandimi lingomba ya ba yuda ba ninga ya Crete mpe Arabie, tozali ko yoka bango kotatola misala ya nguya ya Nzambe. ¹²Bango bazalaki na esengo makasi mpe kokamwa, mpe bazali ko tunana kati na bango: « oyo likambo nini ». ¹³Ba mususu kati na bango ba tioli bango mpe balobi « balangwe lotoko ». ¹⁴Elongo na bayekoli Pierre alobi « ba ninga lya judee, mpe bato nionso ya jerusalem boyoka likambo oyo » ¹⁵Biso to langwe lotoko te bo bo ubazali kolaba pamba te tozali nanu na ngonga ya misatu ya mokolo. ¹⁶Boyoka makambo, masakoli Joel alobaka na kala. ¹⁷Nzamba alobi alobi na mikolo na suka na kosopa molimo nanga na bato nionso. Bana na bino ya basi mpe ya mibali ba kosakola. Bilenge na bino ya mibali bakozua bimoniselo mpe bakolo kati na bino ba ko banda kolota bandoto. ¹⁸Bobele bongo na basali nangayi mibalio mpe ya basi, nako sopa mpe molimo nangayi mpe ba kosakola. ¹⁹Nakosala bilembo na likolo mpe makamuisi awa na nse, makila, moto mpe milinga. ²⁰Moyi eko bongwana molili mpe sanza ekokoma makila, yambo mokolo na Mokonzi ekoma, mokolo monene mpe ya ko kamwa. ²¹Na bongo nani oyo akobelega kombo ya Mokonzi akobika. ²²Ba ninga ya Israel, boyoko nsango oyna nzambe ye moko liboso na bino bo o: Yesu ya nazareth, moto oyo Nzambe adima na kati na bino kolandana na misala minene ya kokamwan mpe bilembo asala na nguya na Nzambe ye moko liboso na bino boyebi bino nionso. ²³Kolanda na mabongisi mpe mayele koeka ya Nzambe, atekamaki mpe bapaya na bosenga na bino ba bakakiye na ekulusu mpe akufaki. ²⁴Kasi Nzambe asekwisaki ye, na kokangola ye na miniololo ya liwa mpo ete jeko kaka kosalama te ete liwa ekanga ye. ²⁵Pamba te Dawidi alobaki pona ye ete: " nazalaki komona Mokonzi kotelema mikolo nionso liboso na ngayi na loboko ya mobali mpo na kokengela ngayi nete na kweya te". ²⁶Yango wana nsai na motema pe loyembo ya esengo na monoko mpe nzoto na ngai pena na kimia. ²⁷Mpo oko sundola molimo na ngayi na mboka bawa te, mpe oko pesa nzela te ete nzoto ya monsantu nayo epola. ²⁸Ososolisa ngayi ba nzela ya bomoyi mpe okotondisa na bolalisi nayo. ²⁹Ba ninga, na motema pio, na lingi na lobela mpo na koko nabiso Dawidi: toyebi ete akufaki mpe akundamaki bongo lilita naye ezali kino lelo oyo. ³⁰Lokola azalaki mosakoli mpe ayebaki ete Nzambe alakaki mpe alapaki ndayi ete mokitani naye akoyingela ye. ³¹Asosolaki mpe asakolaki pona lisekwa ya kristo "basundolaki ye na mboka bawa te mpe nzoto naye epolaki te". ³²Nzambe asekwisaki ye, mpe toyebi yango malamuni biso nionso. ³³Anetolama, mpe kowuta na loboko ya mobali ya Nzambe, asopeli biso molimo mosantu alakaki biso ndenge bozali komona mpe koyoka lelo. ³⁴Dawidi amata na likolo te kasi aloba " Mokonzi alobaki na Mokonzi na ngayi, fanda na loboko na nga ya mobali, ³⁵Kino na ko komisa ba nguna nayo enyatelo nayo. ³⁶Yango wana, tika libota mobimba ya Israel eyeba solo solo ete Yesu oyo bobakaki na ekulusu, Nzambe akomisa mokonzi mpe kristo. ³⁷Mateya masimbi mitema na bango mpe ba tuni pierre na ba ninga naye: "baninga sika tosala nini?". ³⁸Petelo ayanoli: « bobongola mitema mpe bozua libatizi na kombo na Yesu Kristo mpo na bolimbisi ya masumu na bino, bongo bokozua likabo ya molimo monsantu. ³⁹Pamba te elaka yango ezali mpe pona bana na bino. mpe mpo bato nionso oyo bazali na mokili, ebele ya bato nionso Mokonzi Nzambe na biso akobenga ». ⁴⁰Na ebele ya mateya mosusu, ezalaki ko sosolisa bango koloba ete « bomibikisa na ekeke oyo ya goyi goyi ». ⁴¹Na suka ba yambi maloba na Nzambe mpe bazui libatizi mpe na mokolo yango bato pene ya 3000 ba bakisami na jlingomba. ⁴²Bazalaki kowumela na malakisi ya ba ntoma mpe na bomoko, na kokabola kwanga mpe na ba losambo. ⁴³Bobangi elataki bango moko na moko, mpe bilembo mpe bikamwa ezalaki kosalama na kati na bango na nzela ya ba ntoma. ⁴⁴Bato nionso badimelaki bazaki lisanga mpe biloko na bango nionso ezalaki esika moko. ⁴⁵Bazalaki koteka bozui na bango mpe ko kabola misolo wana kati na bango kolandana ba bosenga ya moko na moko. ⁴⁶Boye mikolo nionso bowumelaki na lolenge wana kati na tempelo, kokabola kwanga na ba ndeko, mpe kolia bileyi na esengo mpe komikitisa na motema. ⁴⁷Bazalaki ko ngumbamela Nzambe mpe bazuaki ngolu na bato na mboka. Mokonzi azalaki kobakisa mokolo na mokolo bato oyo bazalaki ko bongola motema.

3

¹Boye Petelo na Yoane bakendaki na ndaku na Nzambe na mabondili na ngonga ya libwa. ²Ejalaki na ebosono moko banda bomuana bajalaki komeman ye mikolo nyonso kotika ye o ekuke ya ndaku ya Nzambe oyo ba bengi la Belle; mpo na kosenga likabo ya mawa na bato bajalaki kokota na ndako ya Nzambe. ³Ntango amonaki bango kokota asengi bango likabo ya mawa. ⁴Petelo atali ye na miso elongo na Yoane alobi : « Tala biso ». ⁵Mokakatani atali bango na elikia ya kozua mwa eloko epayi na bango. ⁶Kasi Petelo alobi: «Najali na ata wolo te to palata te, kasi oyo najali na yango nakopesa yo. Telema pe tambola na kombo na Yesu Klisto ya Nazareta.» ⁷Petelo asimbi ye na loboko ya mobali mpe na mbala moko mpe atelemisi ye, mbala moko makolo na mabolongo na ye esembwani. ⁸Nakopumbwe, mokakatani atelemi mpe atamboli; mpe akoti na Petelo na Yowani na tepelo, nako tambola, kopumbwe na kosanjola Nzambe. ⁹Moto nyonso amoni ye kotambola mpe kosanjola Nzambe. ¹⁰Batu nyonso Basosoli ete ejali moto oyo ajalaki kofanda mikolo nyonso kosenga mbongo na ekuke ya ndako ya Nzambe oyo babengi la Belle; bakomaki na komana oyo esalami. ¹¹Lokola ye azalaki kolanda Petelo na Yoane bato nyonso akendeki mbangu na mbarazani babengi Salomo na kokamua. ¹²Emoni Petelo bango, alobi mpo na nini bino batu na Israel bozali kokamua. Pona nini bozo tala biso makasi boye lokola biso moko nde totambwisi mutu oyo na nguya na biso moko. ¹³Nzambe ya Abalayama, Isaka mpe Yakobo, Nzambe ya ba tata na ye, akumisi mosali na ye Yesu, oyo bino bokabaki mpe bo wanganaki liboso ya Pilato ntangu alingaki kotika ye. ¹⁴Boboyaki Mosantu mpe Mutu ya Bosembo bosengaki batikela bino mobomi. ¹⁵Bobomisaki Mokonzi ya kimia oyo Nzambe asekwisaki na bakufi biso tozali ba nzengeleke na ye. ¹⁶Sika oyo na kondima na nkombo na ye moto oyo bomoni mpe boyebi. Nkombo yango elendisi ye. kondima oyo etiami na Yesu, epesi ye makoki kooni na ye na nzoto kolongono. ¹⁷Sika oyo bandeko, nayebi bosali boye mpo na kozanga koyeba na bokonzi na bino. ¹⁸Kasi eloko Nzambe asakolaka na monoko ya basakoli yonso esengelaki Klisto anyokwama na sika ekokisami. ¹⁹Bobongola mitema mpe boyangela mpo ete alimbisa masumu na bino mpo ntango ya kopema na liboso na Mokonzi; ²⁰atindela bino Klisto oyo aponamaki mpo na bino mokonzi. ²¹Azali oyo likolo ezali koyamba kino ntango ya kobongisa makambo yonso oyo Nzambe alobaka kala na monoko ya basakoli. ²²Mose alobaki : "Mokonzi Nzambe akobimisa mosakoli lokola ngayi kati na bandeko na bino bokoyokela ye na manso oyo ako yebisa bino. ²³Ekokoma moto yonso oyo akoyo kela mosakoli te, akobebi sama na kati ya etuluku ya bato. ²⁴Iyo, basakoli oyo baleki liboso balobaka kobanda Samuel, bayebisaki kino mokolo oyo. ²⁵Bazali bana ya basakoli mpe ya boyokani ya Nzambe asalaki na bankoko na biso, lokola alobaki na Abalayama: "mabota nyonso ya mokili bako pambuama na bakitani na yo". ²⁶Yango wana Nzambe abimisi mosakoli na ye mpo na liboso atindi ye mpo abenisa bino mpe alongola moto nyongo na kati na nzela ya masumu

¹Wana Petelo mpe Yoane bazalaki koloba na bato, ba nganga Nzambe bayaki mpe bakonzi ya soda mpe ba sadukai. ²Bazalaki na kanda na Petelo mpe Yoane na ndenga bazalaki kolakisa etuluku na bato na tina na yesu mpe lisekwa. Elingi koloba ete bakufi bakosekwa. ³Bongo bakangaki bango mpe batiaki bango na boloko kino lobi mpo ekomaki pokwa. ⁴Ebele na bato oyo bayokaki mateya yango badimaki, mpe motuya na baoyo ba ndimaki ezalaki mibali pene pene koto mitano. ⁵lobi yango, bakonzi na bayuda mpe ba mbutamuntu mpe bakomi na mibeko basangani na jerusaleme. ⁶Nganga monene Anne azalaki, Caiphe, Yoane mpe alexandre mpe ya libota ya mokonzi bazalaki wana. ⁷Tango batelemisi Petelo mpe Yoane katikati na bango, mpe batunaki bango soki na nguya nini mpe na kombo ya nani bobikisaki bokono ya moto oyo? ⁸bongo Petelo oyo iatondaki na molimo mosantu alobaki na bango: Bakambi mpe ba ba mbutamuntu. ⁹Botuni biso lelo mpona jbolamu oyo tosali epayi ya mobeli, bolingi koyeba soki abikaki na nguya nini? ¹⁰Tika toyebisa bino mpe ekolo mobimba ya Isalaele ete moto oyo abiki mpe atelembi liboso na bino na nguya na nkombo na Yesu ya nazareth oyo bino bobomaki na ekulusu mpe Nzambe asekuisaki ye. ¹¹Yesu Kristo nde libanga bobuakaki na batongi, ekomi, libanga oyo esimbi moboko ya ndaku. ¹²Kobikisama ezuami kaka epayi na moto moko, pona mokili mobimba, Nzambe atiaki moto mosusu te oyo akoki kobikisa biso, kaka Yesu. ¹³Tango nionso ya likita bamonaki kasakasa ya Petelo mpe Yoane, bazalaki na kobanga te, nzoka nde bazalaki bato pamba, basosoli ete bazalaki elongo na Yesu. ¹⁴kasi lokola bazalaki komona moto oyo abikaki kotelema pene pene na bango bokokaki lisusu kotia tembe te. ¹⁵Bongo babimisaki bnga na libanda ya likita monene, mpe babandi kotiana tembe. ¹⁶Balobi: « tosala nini na bato oyo? mpo bato nionso ya Jerusaleme bayebi ete ezali bato nde basali bikamuiseli oyo monene, mpe tokoki kowangana yango te. ¹⁷Kasi mpo ete sango yango epalangana kati na bato te, topekisa bango baloba lisusu na nkombo na Yesu te.» ¹⁸Babengaki Petelo mpe Yoane mpe bapekisi bango koloba to koteya na nkombo na Yesu. ¹⁹Kasi Petelo mpe Yoane bazongiseli bango: bo pona binomoko: totosa bino to totosa Nzambe? ²⁰Pamba te biso tokoki kotika kolobate makambu oyo tomonaki mpe toyokaki. ²¹Bantoma likita bangangeli bango lisusu, mpe babimisi bango, bazuaki bazuaki likambo ya kopesa bango etumbu te, mpo bato bazalaki kosanzola Nzambe. ²²Moto oyo abikisamaki azalaki na mibu koleka suku minei. ²³Sima na bango kobima, Petelo mpe Yoane, bakeyi epayi ya baninga na bango, mpe bayebisi bango makambu nionso oyo ba nganga Nzambe mpe ba mbuta mutu balobaki. ²⁴Sima ya koyoka lisolo yango, basangani mpona kosambela Nzambe boye: Mokonzi, yo ozalisi lola mpe mokili, ebale mpe biloko nionso kati na yango. ²⁵Na nguya na molimo mosantu, olobaki na monoko na koko na biso Dawidi mosali nayo: mpona nini ekolo nionso bazali kotomboka mpe kongala pamba pamba boye? ²⁶bakonzi na mokoli bazali kobongama na etumba, basali makita mpona kombunda mpe Mokonzi mpe ba Klisto naye. ²⁷Yasolo Erode mpe Ponso Pilato basangani na engunda oyo, elongo na ba paya mpe bato na Isalaele mpona kombunda na yesu Oyo yo opona ka kozala masiya. ²⁸Basalaki boye mpona kokisa makambo nionso oponaki liboso katina nguya mpe bolingo nayo. ²⁹Mpe ssikoyo Mokonzi, Itala ndenge bazali kogangale biso basali nayo. pesa biso nguya ya koteya nsango na yo. ³⁰Sembola loboko nayo, mpe bikisa babeli, bilembo mpe bikamuiseli esalema mpo na nkombo na mosala nayo yesu. ³¹Awa basilisi kosambela, esika oyo bafandaki eningani, bango nionso batondisami na molimo mosantu, mpe baban di kosakola baloba na Nzambe na makasi nionso. ³²Bandimi nionso bazalaki na motema moko, biloko ezaliki ya lisanga. ³³Nzambe azalaki kopesa nguya na ntoma, mpona kosakola lisekwa na Mokonzi Yesu. ³⁴Ata moto moko te na kati na bango azalaki kozanga, mpo bandimi nionso oyo baza na bilanga to ndaku, batekaki yango mpe batiaki mosolo nionso esika moko. ³⁵mpe bapesaki mbongo nionso na ba ntoma*, mpe bazalaki kokabola yango na moto nionso. ³⁶Moto moko na libota na lewi na nkombo ya Yoseph kowuta na Chypre, ba ntoma bapesaki nkombo mosusu Barnabas (elingi koloba: moto ya kopesa mpiko). ³⁷Lokola azalaki na bilanga naye, atekaki yango mpe apesaki mbongo yango na ba ntoma

¹Tata moko na kombo Ananias na muasi naye safira, batekaki eteni ya bozui na bango, ²Ba bombi mua ndambo ya bongo, mwasi na ye ayebi. ³bakeyi kotika epayi ya ntoma, Peteloatuni ye, Pona nini satana ayengeli na motema nayo mpo obuka lokuta? Oksi nde bato te kasi okosi Nzambe. ⁴Yambo ya koteka, ezalaki ya binote, bongo tango boteki ezali ya bino te? ⁵Eyoki ye liloba wana, Anania akueyi mbala moko mpe akufi, kobanga monene ezui baye banso oyo bayokaki yango. ⁶Bilenge mibali baye balingi ye mpona kokunda. ⁷Sima ya ngonga misato, muasi naye akoti, mpe ayebi makambo elekaki te. ⁸Petelo alobi naye, yebisa ngayi soki botekaki bilanga na talo wana, ayanoli boye na talo wana. ⁹Bongo Petelo alobi naye, pona nini boyokani poa kkomeka molimo na Mokonzi? tala baye bakundaki mobali nayo batelemi na ekuke, mpe bakomema yo. ¹⁰Akweyi tango wana, mpe akufi, mpe bilenge mibali bazongi bakuti ye akufu. bamemi ye bakeyi kokunda ye pembeni na mobali naye. ¹¹Bobangi monene ekangi ekelrza nionso, mpe baye banso, boyokaki eloko eye. ¹²Bilembo ebele, mpe bikamuusin ezalaki kosalema kati ya mabota na maboko ya ba ntoma bazali esika moko na mbarabani ya salomo. ¹³Moto moko te, azuaki makasi ya kosangana na bango, libota ezalaki kolinga bango penza. ¹⁴Bolamu, bandimi bazalaki kobakisama mpo na mokonzi, bayike ya mibale mpe basi, ¹⁵na ndenge ete, bamemi bato ya bokono pembeni na nezla pe balalisi bango likolo na etoko mpe mbeto natango ntoma Petelo akoleka, elelingi ekika kozipa bayike. ¹⁶Mua ndambu ya baton bawuti na ba engunda ezali pembeni ya jeruzalem, baye mpe lokola bamemi bato na bokomo, mpe ba oyo milimo mabe ekangaki bango, mpe banso babikaki. ¹⁷Kasi ngonga Nzambe mokoNzi atelembi banso oyo bazalaki naye, mpe binzambi nzambi ya ba sadusoyo batondi na likunya. ¹⁸Bakangi bantoma mpe bwaki bango na boloko ya bato banso. ¹⁹kasi na butu, angelu ya Mokonzi afungoli ekuke na boloko, mpe abimisi bango. ²⁰Bokende na tempelo mpe bosakola na libota nionso maloba ya bomoyi oyo. ²¹Tango bayoki, bakati na ba tempelo, na tango mpe balakisi, kasi ngonga Nzambe mokonzi na baye bazalaki na ye, babengi likita, ba mbuta muta ya bona Isaye, batindi bango mpona koluka ba ntoma na boloko. ²²kasi mokonzi ya basoda akeyi kotala kuna na boloko, mpe azangi kopesa sango. ²³Tokuti boloko ekangami, mpe ba jsinzili bazali liboso ya ekuke ya boloko tango tofongoli ekuke, tokuti moto moko te na kati. ²⁴Tango mokonzi ya ndako ya Nzambe mpe nganga Nzambe, mokambi bayoki maloba eye bakamue somo ezui bango, na likambo oyo ekoki koya na sima. ²⁵Kaka na tango wana, moto moko aye koyebisa bango sango, bato oyo bobwakaki na boloko, bazali na tempelo mpe kolakisa mabota. ²⁶Kapitaine mpe mokonzi ya ba soda bakeyi ko mema bango, kasi na malembe, na makasi te, mpo ete bazalaki kobanga mbasili komema po ete ba bamba bango mabanga te. ²⁷Tango basili komema bango, ba batikibango liboso ya likita, nganga Nzambe monene, nde atuni bango? ²⁸Alobi, topekisaki bino makasi mpona kotangisa nkombo wana kasi botondisi jeruzaleme na malakisi, mpe bolingi kotia likolo na biso makila ya moto wana? ²⁹Kasi Petelo, na ba ntoma bayanoli: to koki kotosa Nzambe, kasi bato te? ³⁰Nzambe ya ba tata na biso nde asekui Yesu, oyo bino bo bomaki, mpe bo bakiye na nzete. ³¹Nzambe atomboli ye na loboko ya ye ya mobali mpo azala muana mpe mobikisi, pona kopesa kotubela na Isalael, mpe kolimubisa masumu. ³²Tozali ba nzengeleke na biloko wana kutu molimo mosatu oyo nzambe apesaki bato oyo batosakaye. ³³Tango batambuisi ya likita bayoki libanda pona tango moke. yango, basiliki mpe balingi koboma ba ntoma. ³⁴Kasi mofarizo Gamaela, mosali mibeko monene oyo, banto banso na Isalael batosaka ye atelembi mpe apesi mitindo na ba ntoma ba bima. ³⁵Nasima, alobeli bango, bato na Isalael, bosala keba na oyo tolingi kosala bato oyo. ³⁶Mpo sima ya tango moke, Theudas atelemaki komilakisa ye azali moto mpe ebele ya bato pene pene na kama mineyi, ba sangani naye. Mpe ba bomi bango banso, mpe baye banso oyo bazalaki kotosa ye, ba panzani, mpe basili. ³⁷Sima ya moto oyo, Yuda ya galilea atelemaki na tango ya kotanga, motango ya bato mpe abendi mua eteni ya bato, ye mpe akufi, baye banso oyo bazalaki kotosa ye bapanzani. ³⁸Sika oyo, na yebisi bino, bozala mosika na bato oyo, mpe tika bango kimia, soki ezali mabongisi to mosala ewuti na bato, ekokweya. ³⁹Kasi soki ewuti epayi na Nzambe, bino bokoki kolonga yango te. bokoki kutu kososola ete bozali kobundisa Nzambe, na bongo bango banso badimi. ⁴⁰Na sima, babengi ba ntoma, mpe ba beti bango, mpe ba pekisi bango koloba na nkombo na Yesu, Mpe batiki bango bakende. ⁴¹Ba bimi na likita na kosepela na tina ete esali malamau na komona litioli pona nkombo wana. ⁴²Sima nayango, mikolo nionso na tempelo mpe ndako na ndako, bazali kolakisa mpe kokoba koteyate Yesu a azali Kristo.

6 ¹O ekeko wana, mutuya ya bayekoli ebandaki kokola, na bongo bayuda Heleniste bafundaki baoyo ya Hebele, na ntina ete basi na bango oyo bakufela mibali, bazali kotiolama na tango ya bokaboli bilei ya mokolo na mokolo.² Bayekoli zomi na mibale, babengi bayike na bayekoli mpe bayebisi bango boye: «Ebongi te na biso kosundola liloba na Nzambe mpo na kokabola bilei.³ Bopona kati na bino, bandeko sambo oyo bajali na bizaleli malamamu, batondisami na Molimo mpe na bwanya, boye tokoki kopesa bango mokumba ya mosala wana.⁴ Mpo na biso, tokokoba tango inso kati na losambo mpe na mosala ya kopanza liloba na Nzambe.»⁵ Maloba na bango esepelisaki bayike na bango. Na bongo baponaki Etienne, oyo atonda na kondima mpe na molimo mosantu, mpe Filipino, mpe Prochore, Nicanor, Timon, Parmenas mpe Nicolas, mondimi ya sika ya mboka Antioche.⁶ Bandimi bakumbaki bato o bonso ya bantoma oyo babondelaki mpe babulisaki bango.⁷ Na bongo, liloba na Nzambe etambolaki mosika, boye motuya ya bantoma ekobaki na lombango kati ya Yelusaleme. Mpe motuya makasi ya banganga Nzambe bakobaki na kondima.⁸ Mpe Etienne atondisami na nguya mpe na ngolu, ajalaki kosala bikamwisi minene kati na batu.⁹ Kasi ndambo ya bato ya eyanganelo ya Cyreniens mpe ya Alexandriens, mpe ndambo ya bato ya Cicilie, mpe ya Azia batomboki. Bazalaki kotelemela Etienne.¹⁰ Kasi bakokaki kolonga bwanya mpe molimo oyo ezalaki koloba kaki na Etienne.¹¹ Na bongo, basombaki bayike na nkuku mpo na koloba: «Toyokaki Etienne kobimisa maloba ya bosoto na ntina na Mose mpe Nzambe.»¹² Batombokisaki bato, bampaka mpe bakomi mibeko mpe banso oyo babundisaki Etienne, bakangaki ye mpe bamemaki ye o boso bwa bajuzi.¹³ bakumbaki banzeneneke ya lokuta koloba: «Moto oyo atikaka te kotatola maloba ya bosoto, na ntina ya eska ya bule mpe na mibeko.¹⁴ Mpo toyokaki ye koloba ete Yesu akobongola bizaleli nyonso oyo Mose atangisaki biso.»¹⁵ Baoyo banso bafandaki ya ba mpaka, babalolaki miso kotala ye, mpe bamoni ete elongi na ye ekomaki lokola ya anzelu.

¹Nganga mokonzi alobi: «Boye nde otatolaki?» ²Etienne ayanoli: «Baninga mpe ba mpaka, boyoka ngai: Nzambe na nkembo oyo amonisamaki na mpaka na biso Abraham, tango ye afandaki na Mesopotamie, yambo ya kofanda na Charan; alobaki na ye: ³«Tika mboka na yo mpe bandeko na yo, boye kenda na mboka nakolikisa yo»» ⁴Boye atiki mboka ya ba Chaldéens mpe amifandisi na mboka Charan. Boye sima ya kufa ya tata wa ye, Nzambe akambaki ye o mboka bino bofandi; ⁵Boye epesamelaki ye esika moko te ya bofandi; nzoka nde apesaki ye elaka (ata ko Abraham azangaki mokitani) ete mboka yango ekopesamela ye na bakitani na ye sima ya eleko. ⁶Nzambe atalisaki ye, ete akofandisa bakitani na ye ngonga moke na mabele ya bapaya, boye bakofanda na bohumbu ya bakolo mabele mpe bakonyokolama mbula nkama minei. ⁷Boye nakosambisa mokili yango epai bokozala na bohumbu, elobi Nzambe, sima na yango nde bokobima mpe bokokumisa ngai na mabele oyo. ⁸Bongo asalaki boyokani ya bokati ngenga na Abraham, na yango Abraham akomaki tata na Isaac, mpe akataki ye ngenga sima ya mikolo mwambe; Isaac akomaki tata ya Jacob mpe Jacob tata na ba mpaka zomi na mibale. ⁹Ba mpaka bakolisaki likunya na Joseph, mpe bateki ye mpo te akumbama na Egypte, kasi Nzambe azalaki na ye elongo, ¹⁰«boyé Nzambe asungaki ye na minioko yonso, apesaki ye ngolu mpe kimia liboso na Pharaon, mokonzi na Egypte. Pharaon atombolaki ye mbula matari ya Egypte mpe ya ndako na ye mobimba. ¹¹Bongo nzala mpe mpasi makasi eyingeli na Egypte mpe Canan; boye ba mpaka bazangaki bilei. ¹²Kasi eleko Jacob ayokaki ete masangu ezali na Egypte, atindaki ba mpaka ya yambo. ¹³Mbala ya mibale, Josephamilakisi na bandeko na ye; boye libota na Joseph eyebanaki na Pharaon. ¹⁴Joseph atindaki bandeko na ye koyebisa Jacob tata na ye, koya na Egypte elongo na libota mobimba: motango ya bato tuku sambo na mitano. ¹⁵Boye nde Jacob ayingelaki na Egypte. Sima ye mei akufaki, kolandisama na ba mpaka yonso. ¹⁶Bakundamaki na mboka Sichem, esika wapi lilita Abraham asombaka na mosolo epai ya bana ya Hamor na mboka Sichem. ¹⁷O eleko Nzambe apesaki na Abraham ekomaki pembeni, libota ekolaki mpe bakomaki bayike kati na egypte, ¹⁸kino mokonzi mosusu ayingelaki na egypte; mokonzi oyo ayebaki Joseph te. ¹⁹Mokonzi yango asalaki zunguluke na ba mpaka na biso mpe anyokolaki bango, kino kobwaka bana babotami sika mpo ete bakufa. ²⁰Mose abotamaki na eleko wana. Ye azalaki bonzenga na miso ya Nzambe mpe abokolamaki sanza misato na ndako ya tata na ye. ²¹Eleko oyo basundolaki ye, elenge mwasi mwana ya Pharaon akamataki ye mpe abokolaki ye pela moko mwana na ye. ²²Mose ateyamaki na boyebi yonso lolenge moko na bana egypte; mpe akomaki makasi na maloba mpe na misala. ²³Na bokokisi mibu pene na tuku minei, akanisaki kokenda kotala bandeko na ye, bana na Israël. ²⁴Boye na komona bazali konyokola moyuda moko, Mose abundeli ye kino kino koboma egyptien. ²⁵Akanisaki ete ndeko na ye akososola ete na nzela na ye nde Nzambe akosikola bango, nzoka nde basosolaki te. ²⁶Mokolo elandaki, apusanaki pene na ba yuda mosusu oyo bazalaki kondongwana. Amekaki koyokanisa bango; na koloba boye: «Bino bozali bandeko; boni-boni bozali kosalana mabe?» ²⁷Boye oyo asalaki moninga mabe ayimi yimi mpe alobi: «nani akomisi yo mokonzi mpe mosambisi kati na biso? ²⁸Okani koboma ngai pela moko obomaki egyptien lobi loleki?» ²⁹Sima ya boyoki mbela wana, Mose akimaki. Akomaki mopaya na mboka Madian, wapi abotaki bana babale. ³⁰Sima ya mibu tuku minei, mwanze abimelaki ye na lisobe ya ngomba ya Sinaï, kati na moto ya manganga. ³¹Boye Mose komona moto, akamwaki na emoniseli yango; bongo tango abelemaki mpo na kononga, mongongo ya Mokonzi engulumaki koloba boye: ³²«Ngai nazali Nzambe ya bakoko nayo, Nzambe na Abraham, Isaac mpe Jacob.» Na bobangi yonso akokaki ata kotala te. ³³Mokonzi alobi na ye: «Bimisa sapatu na yo zambi esika eteleme yo, ezali mabele ebulisama. ³⁴Ngai namoni solo minyoko ya libota ya ngai kati na egypte, nayoki milelo na bango mpe nakiti na ntina ya kosikola bango. Sasaipi, napesi yo mitindo ya koyingela na egypte.» ³⁵Mose oyo bobwakisaki, tango babelelaki: Nani akomisaki yo mokonzi mpe mosambisi? ye wana Nzambe atindaki pela moko mokonzi mpe mosambisi. Nzambe atindaki ye na nzila ya mwanze oyo abimelaka ye kati na manganga. ³⁶Mose abimisaki bango libanda na egypte sima ya kosala bilembo mpe bikamwa kati na egypte mpe na ebale monene motane, mpe na lisobe mibu tuku minei. ³⁷Bobele Mose wana, alobaki na libota ya bayuda: Nzambe akobimisa mosakoli kati na bino pelamoko ngai. ³⁸Ye nde engambe mobali oyo azalaki kati na lisanga, bisika bikawuka na mwanze oyo alobelaki ye likolo na ngomba sinaï. ³⁹Engambe mobali oyo azalaki na bakoko na biso; mobali oyo akwaki maloba ya bomoi mpo na koteya biso. Engambe mobali oyo nde bakoko na biso baboyaki kotosa, babwakisaki ye mpe bazongisaki mitema na bango na egypte. ⁴⁰Eleko wana, balobaki na Aaron: boye salela biso banzambe oyo bakotambwisa biso. Bongo maye matale Mose oyo abimisaki biso na egypte, toyebi maye makomeli ye te. ⁴¹Boye batumbaki mbeka ya mwana ngombe mpe babonza yango na Nzambe ya bikeko, sima mpe bayokaki nsayi na misala bangao mei basalaqki na maboko. ⁴²Nzoka nde Nzambe asiliki mpe apesi bango mokongo mpe abwakisaki bango na kokumbamela minzoto na likolo. mpela moko ekomama na buku ya basakoli: ndako nbayuda, bokataki bibwele nkingo mpo na kotumbela ngai mbeka mpe kobonzela ngai na mibu tuku minei kati na bisobe? ⁴³Bino boyingisaki mongombo ya molck mpe monzoto ya Nzambe ya Remphan, bikeko oyo bino bosalaki mpo na kokumbamela: Boye ngai

nakokumba bino mosika koleka Babylone.⁴⁴ Bakoko na biso bazalaki na mongombo ya botatoli na lisobe, lolenge Nzambe apesaki mitindo tango ye asololaki na Mose, ete esengelaki ye komekola yango lolenge ye amonaki yango. ⁴⁵Yango nde hema oyo bakoko na biso, kati na botamboli na bango, bakumbaka na mboka elongo na jJosua. Yango ekomaki tango ya mabele epesamelaki bango likolo ya mabota oyo Nzambe asilaki kobengana liboso ya bakoko na biso. Etikalaki bongo kino mikolo na Dawidi, ⁴⁶oyo azwaki ngolu liboso na Nzambe; boye asengaki ete hema esantu etongama mpo na Nzambe na Jakobo. ⁴⁷Kasi ezalaki bongo nde Salomo atongaki ndako na Nzambe. ⁴⁸Ata ko bongo, Nzambe na lola afandaka na ndako etongami na maboko na bato te; pela moko mosakoli alobaki. ⁴⁹"Likolo ezali efandeli na ngai, bongo mabele ezali nde etelemeli na ngai. Lolenge ya ndako nini bokotongela ngai?" Bo elobaki Mokonzi. Wapi epemelo na ngai? ⁵⁰Loboko na ngai te, nde asali nyoso? ⁵¹Bato bazangi botosi mpe kokatama ngenga na mitema mpe na matoyi; bozali kotelemela tango inso molimo mosantu; bozali komekola bo bakoko na bino basalaki. ⁵²basakoli boni boni bakoko na bino babenganaki te? Babomaki basakoli oyo bayingelaki liboso ya moyengebene obe moko; sasaipi, bino mpe bomekoli bayini mpe babomi, ⁵³bino oyo bozwaki mobeko na ndikisa ya ba anzelu, kasi bobombaki yango te. ⁵⁴Tango likita ya banganga nzambe bayokaki boye, mitema mia bango mizokaki, mpe baliaki mino na kotuka Etienne. ⁵⁵Nzoka nde ye kotondisama na molimo mosantu, atelemaki ngwi miso kotala likolo mpe amonaki nkembo na Nzambe. ⁵⁶Etenne alobaki boye: «Botala, nazali komona mapata kofungwama, bongo mwana na moto kotelema na loboko mobali na Nzambe.» ⁵⁷Na boye likita na banganga nzambe bangangaki makasi, bongo bamikangaki matoyi, mpe bamibwakaki elongo likolo na ye. ⁵⁸Babwakaki ye libanda ya engumba mpe babomaki ye na mabanga: boye banzeneneke bakumbaki bilamba na bango na nse ya makolo ya elenge mobali moko na nkombo Saul. ⁵⁹Bongo bazalaki kobwakela Etienne mabanga, ye atombolaki mongongo kobondela Mokonzi mpe koloba boye: «Mokonzi Yesu, okamata molimo mwa ngai» ⁶⁰Bongo ye kofukama, angangaki makasi; «Mokonzi, kokumbisa bango lisumu oyo te. Sima ye koloba bongo, akati motema.»

¹Saul andimaki liwa na ye, wana ebandaki mokolo monene ya koboma lingomba oyo ezalaki na Jelusaleme; bandimi nyonso bapalanganaki na Jude mpe na Samari, batikaki bantoma. ²Bato ya mawa bakundaki Etienne mpe bayokaki mawa monene na tinja ya likambo wana. ³Saul asaka mabe mingi na eyanganelo, azalaki kokenda ndako na ndako kobwaka mobali to mwasi, koti bango na boloko. ⁴Bandimi baye ba panzanaki bazalaki kokenda koteya liloba. ⁵Filipe akendaki na engoimba ya Samari koteya bango Klisto. ⁶Lokola etuluku ya bato bayokaki mpe bamoni bilembo oyo Filipe asalaki, bazalaki na bokebi na oyo te azalaki koloba. ⁷Bazalaki wana na milimo mabe elongwaki na bango na kati ya koganga na lokito makasi, Baye bakufa maboko to makolo babikaki. ⁸Esengo monene etundaki na engumba wana. ⁹Ezala engumba moto na kombo ya Simoni, ye azalaki kosala bondoki, azalaki kokamwisa ba Samaritani, amipesaki moto ya lokumu. ¹⁰Ba Samaritani, nyonso azala muana to mokolo bazalaki kokeba mingi na maloba na ye, bazalaki koloba : «Moto oyo azali na bokonzi ya Nzambe, ye oyo abiangami moto ya monene.» ¹¹Bazalaki koyoka ye, mpo ete awumelaki mingi na kosala bikamuisi ya bondoki na ye. ¹²Ntango bango bandimaki mateya ya sango malamumu epayi na Filipe, na oyo etali bokonzi ya Nzambe mpe na kombo na Yesu Klisto, babatisaki mibali mpe basi. ¹³Mpe Simoni ye moko andimaki mpe azuaki libatizi, tango amonaki Filipe akangami na ye na kotala bilembo na bikamwisi mpe atikalaki kati na kokamwa. ¹⁴Sika oyo lokola ba Ntoma bazalaki na Jelusalema boyoki Samari ba yambi liloba ya Nzambe, na sima batindeli bango Petelo na Yoani. ¹⁵Tango bakomi basambelaki mpo na bango, mpo ete bayamba ngolu ya Molimo Mosanto. ¹⁶Mpo ete na ngonga wana, Molimo Mosanto ezalaki naino aye te mpo na bango.; bazuaki kaka libatizi na kombo na Mokonzi Yesu. ¹⁷Na yango Petelo na Yoani batielaki bango maboko mpe bayambi Molimo Mosanto. ¹⁸Lokola Simoni amonaki ete Molimo epemeli bango na kotia maboko ya bayekoli, apesi bango mbongo. ¹⁹Alobi : «Pesa ngayi bokonzi oyo mpo ete moto nyonso oyo ngayi na kotiela maboko akoka kozua Molimo Mosanto.» ²⁰Kasi Petelo ayanoli ye boye: «Tika okufa na masolo na yo, okanisi ete kozua likabo ya Molimo Mosanto ya Nzambe basombaka na mbongo. ²¹Ozali na eteni to likabo likambo, mpo ete motema na yo ezali sembo te liboso na Nzambe. ²²Bongwana na kanda ya motema, sambela Mokonzi mpo ete akoka kolimbisa yo kati na misala na yo ya mabe. ²³Mpo et na moni yo ozali kati ya ngenge ya kozua , mpe kati ya bokangami na masumu. ²⁴Simoni azongiseli bango boye: «Basambela Mokonzi mpona ngayi, na tina nyonso olobeli ngayi, likambo moko ya mabe ezua ngayi te.» ²⁵Tango Petelo mpe Yoani batatoli mpe balobi liloba ya Mokonzizi, bazongaki na Jelusame, na nzela bazalaki koteya sango malamumu kati ya ba mboka ebele ya ba Samaritani. ²⁶Sika oyo angeli ya Mokonzi alobi na Filipê na koloba: «Telema kenda na ngambu ya sud na nzela ya Jerusalem na Gaza.» (Nzela wana ezali na mabele ya zelo na zelo). ²⁷Bayoki mpe bakeyi. Kuna ezalaki na Ethiopien , oyo azalaki kokengela masolo ya mama mokonzi ya Ethiopi ayaki na Jerusalem mpo ya kosambela. ²⁸Azongaki likolo ya likalo, na nzela azalaki kotanga makanda mosakoli Isaya ya kofanda. ²⁹Molimo elobi na Filipe: «Kenda mpe pusana pene ya likalo wana.» ³⁰Filipe akeyi mbangu mpe ayoki moto azali kotanga mokanda ya Isayi mosakoli bongo atuni ye: «Ozali koyeba makambo ozali kotanga?» ³¹Ethiopiya ayanoli: «Na koyeba ndenge nini soki moto alimboleli ngayi te?» Abondeli Filipe abuta na likalo mpe kofanda na ye esika moko. ³²Eteni ya mokanda ya Nzambe oyo azalaki kotanga yango oyo: «Akomaki lokola meme oyo balingi koboma, lokola mwana mpate oyo elelaka te tango bazali kolongola yango nkunza, afungolaki ata munoko te. ³³Na kati ya komikitisa balongolaki kosambisama ye. Na bakitani na ye, pamba te balongo laki na mokili.» ³⁴Moto wana ya Ethiopia atuni Filipe: «Nabondeli yo, mosakoli abandaki kolobela nani? Ya ye moko, to ya moto mususu?» ³⁵Filipe ayanoli ye na kobanda nzela ya mokanda Isaya, sima ateyi ye na maye matali Mokonzi. ³⁶Otango bazalaki kokenda bakomi pene ya bitima ya mayi, moto na Ethiopia alobi : «Tala awa mayi yango oyo nini epekisi yo mpo obatisa ngayi?» ³⁷³⁸Na yango moto na Ethiopia asengi batelemisa likalo, bakoti na mayi, Filipe na moto na Ethiopiya, wana Filipe abatisi ye. ³⁹⁴⁰Tango babimi na mayi, Molimo ya Mokonzi ememi Filipe wana moto na Ethiopiya amoni ye lisusu te, kasi asepelaki na kokoba nzela na ye. Kasi Filipe akomi mboka Azot. Akatizi etuka na kati ya koteya sango malamumu na engumba kino kokoma na Sezare.

¹Kasi Saul akobaki mosala na ye ya kotungisa mpe koboma bayekoli ya Mokonzi, akeyi epayi ya nganga Nzambe monene ²mpe atuni mokanda mpo na eyangenela ya Damas na nitna ete azua basungi na nzela, babali to basi akangi bango miniololo kino na Yelusalema. ³Na nzela ya kokenda bakomi pene na Damas na pusa kaka engali kowuta na likolo ebeti nzinga nzinga na ye; ⁴akweyi na mabele mpe ayoki mongongo kolebela ye: «Saul, mpona nini ozali konyokola ngayi?» ⁵Saul azongisi : «Yo nani, Mokonzi?» Mokonzi ayanoli : «ngayi Yesu oyo ozali konyokola; ⁶kasi telema kota na engumba, kuna nde okoyeba oyo kosala.» ⁷Mibali baye batambolaki na Saul, basilaki mayele ya koloba ezalaki te; bayo kaki mongongo kasi ba moni moto te. ⁸Saul alamuki na mabele , tango afungoli miso, akokaki komona lisusu te; basimbi ye na maboko mpe bamemi ye na Damas. ⁹Atikali wana mikolo misanto na kozanga komona, kolia na komela te. ¹⁰Na Damas ezalaki na moyekoli moko babiangi ye Ananias. ¹¹Mokonzi alobeli ye na komona: « Ananias». mpe ayanoli: « Ngayi ye oyo Mokonzi.» Mokonzi alobi na ye: « Telema, mpe kenda na bala-bala babiangi Droite, kuna na ndako ya Yuda, tuna moto awuti na Tarse, babengi Saul; mpo azo bondela. ¹²Mpe amoni na emoniseli moto na kombo ananias kokota mpe kotiela ye maboko mpoe amona lisusu». ¹³Ananias azongisi: «Mokonzi, na yoki etuluku ya bato koloba mpona tina ya moto wana, mbala boni anyokoli libota esantu na yo na Jelusalema. ¹⁴Azalaki na bokonzi kowuta na nganga Nzambe mokonzi pona kokanga moto nyonso ako belelaka kombo na yo». ¹⁵Kasi Mokonzi ayebeisi ye: «Kenda, ye azali oyo ngayi moko na poni po na kotalisa kombo na ngayi epayi ya bapagano, bakonzi mpe na bana Israel; ¹⁶Nakotalisa ye ndenge ye akomona pasi na ntina na kombo na ngayi.» ¹⁷Wana Ananias akeyi , akoti na ndako, atieli ye maboko mpe alobi: «Ndeko Saul, Mokonzi Yesu oyo amimonisaki epayi na yo na nzela na tango ozalaki koya, atindi ngayi mpo omona mpe otondisama na Molimo Mosantu.» ¹⁸Na mbala moko, biloko lokola poso ya mbisi ekweyi na miso na Saul, mpo azongeli komona , azui libatisi, ¹⁹sima aleyi mpe azui makasi na nzoto. Atikali na bayekoli mikolo ebele na Damas. ²⁰Kobanda wana, abandi koteya sango malamau ya Yesu na biyanganelo, koloba ete Azali mwana na Nzambe. ²¹Baye banso bayokaki bazalaki kati na kokamwa, na koloba ete: «Oyo moto abandaki ko bebisa na Yelusalem bato oyo babandaki kolobela Yesu ?Mpe ayaki awa mpona kokanga bato komema bango epayi ya nganga monene na Nzambe.» ²²Kasi Saul akomi lisusu makasi koleka, mpe abandaki kobangisa ba Yuda oyo bazalaki kofanda na Damas nako lakisaka bango Yesu aza Klisto. ²³Sima mikolo ebele eleki, ba Yuda bayokani pona koboma ye. ²⁴Kasi miango na bango eyebani epayi ya Saul. Bakengelaki bikuke inso ba moyi mpe butu pona koboma ye. ²⁵Na butu bayekoli kakitisi ye na singa mpo bakimisa ye. ²⁶Tango akomi na Yelusalem, Saul aluki komonana na bayekoli , kasi bango nyonso babandaki kobanga ye, ba boyi ko ndima ye lokola moyekoli. ²⁷Kasi Barnabas azui ye mpe amemi ye epayi ya ba ntoma. Abandi koyebisa bango ndenge nini na nzela Saul amonaki Mokonzi , mpe Mokonzi alobelaki ye mpe ndenge nini ateyaki nkombo ya Yesu na makasi mpenza. ²⁸Ayebeisi bango lolenge azalaki kokota mpe kobima na Yelusalem, azalaki koloba na etingia na kombo na Mokonzi Yesu ²⁹mpe azalaki kozongisela ba Yada Greque maloba; kasi ba oyo babandaki koluka na kolemba te ndenge nini koboma ye. ³⁰Tango ba ndeko bayoki nsango oyo, ba memeli yango Sezare mpe kuna bakeyisi ye mpona Tarse. ³¹Wana bobombaki ye, Eklesia ezalaki na kimia na etonga na Yuda, Galile mpe Samarie, bazalaki kolendisama mpe kotambola kati na kobanga Mokonzi kati na nguya ya Molimo Mosantu. Bandimi batondaki mingi na ba etonga wana. ³²Sikoyo, po ete Petelo abandfaki kotambola engumba mobimba, akeyi mpe epayi ya ba ndimi oyo ya Lydde. ³³Kuna, akutani na moto na kombo Enée, oyo atikala ya kolala na ndetu naye kobanda mbula mwambe na gtina ya maladi ya buka-buka. ³⁴Petelo alobi: «Enée, Yesu Kliosto abikisi yo. Telema bongisa mbeto na yo». Na pete atelemki. ³⁵Bato ya mboka Lydee mpe ya Saron bamonaki ye mpe bandimeli Mokonzi. ³⁶Sika oyo ezalaki na Joppe moyekoli moko na kombo ya Tabita balimboli «Doloka». Muasi ya misla malamau azalaki kokabola na mawa na ye biloko na ye epayi ya babola. ³⁷Abeli mpe akufi; sima ya kosokola ye, batie ye na ndako ya mabondeli ezalaki likolo. ³⁸Lokola Lyde ezalaki pembeni na Joppé, mpe bayekoli ayokaki ete Petelo azalaki wana, batindi mibali mibale mpona kobondela Petelo na koloba: «Yaka na kozela te.» ³⁹Petelo atelemi mpe akeyi ba batu wana. Tango akomi, bakeyi na ye na esika ya mabondeli. Basi bakufela mibali bazalaki pembeni na ye na kolela, kolakisa bilamba oyo doloka azalaki kotonga tango azalaki na bomoyi. ⁴⁰Petela abimisi batu nyonso, atie mabolongo na ye mpe asambeli na sima abalukeli nzoto mpe alobi: «Tabita, telema» Dolokas afongoli miso mpe amoni Petelo afandi pene na ye. ⁴¹Petelo apesi ye loboko mpe atelemisi ye. Na ntango abengi ba ndimi na ba mama bakufela mibali mpe alakisio bango ye na bomoyi. ⁴²Likambu oyo epanzanaki Koppe mpe mingi bandimelaki Mokonzi. ⁴³Petelo atikalaki mikolo ebele na Joppe epayi ya moto na kombo ya Simoni, moteki mposho ya nyama.

¹Moto moko ya engumba Cesaree, na nkombo Corneille, capitaine ya lingomba ya basoda babengi «Italienne.»
²Azalaki moto na sembo, ya kongumbamela Nzambe na libota na ye mpe bazalaki kopesa misolo ebele na bayuda mpe kosambela Nzambe mbala o mbala.³Pene na ngonga ya libua ya mokolo, amoni polele na emoniseli anzelu ya Nzambe kobimela ye mpe kobenga ye na nkombo.⁴Corneille akamwi mpe atondi na kobanga alobi: «Tata likambo nini?» anzelu azongisi: «Mabondeli mpe makabo na yo mpo ya babola makoni liboso ya Nzambe lokola makabo ya kokanisaka.⁵Sasaipi benga Simoni oyo abiangami mpe Petelo azali na engumba ya Joppee.⁶Afandi epai ya Simoni mobongisi poso ya nyama, ndako na ye ezali pene ya ebale.⁷Tango anzelu akei, Corneille abengi kati na basali na ye mibale mpe soda moko ya mondimi kati na basoda na ye.⁸Ayebisi bango manso makomelaki ye mpe atindi bango na Joppee.⁹Lobi na yango, pene na ngonga ya motaba ya mokolo, lokola bazalaki na nzela mpe bakomi pene na Joppee, Petelo amati likolo na ndako mpo na kobondela.¹⁰Kuna ayoki nzala mpe esengelaki kolia. kasi wana bazali kobngisa makusa, amemami na molimo,¹¹lola efungwami mpe ekolo monene na lolenge ya bolangeti esimbami na songe na yango minei, ezalaki kokita.¹²Na kati na yango ezalaki banyama yonso ya makolo minei mpe baoyo batambolaka na mabele mpe bandeke ya likolo.¹³Bongo ayoki mongongo koloba na ye: «Petelo, telema, boma mpe lia.»¹⁴Petelo azongisi maloba: «Te! Mokonzi; naino nalia nyama ya mbindo te.»¹⁵Na mbala ya mibale mongongo elobi na ye lisusu: «oyo Nzambe amoni peto, komona yango mbindo te.»¹⁶Yango esalami mbala misato moko ekolo yango ezongaki na lola.¹⁷Wana Petelo azalaki kokanisa na ntina na emoniseli azwaki, tala bato bauti apai ya Corneille bakomi liboso ya ndako.¹⁸Babeleli na mongongo makasi kotuna soko Simoni babengi Petelo azali.¹⁹Lokola Petelo azalaki kokoba kokanisa na ntina na emoniseli, Molimo Mosantu alobi na ye: «Tala bato misato bazali koluka yo! Telema,²⁰kita mpe kenda na bango. kobanga te pamba te, ngai moto natindi bango.»²¹Petelo akiti mpe akutani na bango mpe alobi: moto bazali koluka ezali ngai, boyei nini?»²²Bayanoli ete: «Capitaine moko na nkombo Corneille, moto na sembo mpe mongumbameli ya Nzambe mpe bayuda yonso batatoli bolamu na ye, azwaki mitindo kouta epai na Nzambe kobenga yo na ndako na ye, mpo ayoka sango malamumu.²³Petelo ayambi bango mpe balali esika moko yambo bazonga lobi na yango. Ndambo ya baninga ya Joppee mpe bakendaki na bango.²⁴Na mokolo elandaki, bakomaki na Cesaree mpe Corneille azalaki kozila bango, ye na baye abengaki.²⁵Tango Petelo akoti na ndako, Corneille afukami liboso na ye mpo nakokumbamela ye.²⁶Petelo atelemisi ye mped alobi na ye: «Telema! Ngai mpe nazali moto lokola yo.»²⁷Wana Petelo azalaki kosolola na ye, akoti na ndako mpe akuti bato ebele.²⁸Alobi na bango: «Boyebi bino moko ete epekisami na moyuda kosolola to kokota na ndako ya mopagano, kasi Nzambe alobi na ngai ete namona moto moko te mbindo.²⁹Yango wana naye na mbela na yo na tembe te.» Boye obengi ngai nini?»³⁰Corneille alobi: «eleki mikolo minei nazalaki na mabondeli na ndako, na ngonga ya boye, namoni moto moko na bilamba ezalaki kongenga liboso na ngai³¹mpe alobi: «Corneille! Nzambe ayoki losambo na yo mpe akanisi makabo na yo na ntina na babola.³²Tinda moto akende kobenga Simoni babengi ye Petelo, afandi na ndako ya Simoni mobongisi mposo ya nyama pene-pene na ebale.³³(Na mbala moko, natindaki bato epai na yo mpe osali malau mpo oyei. Sasaipi, tozali banso liboso na Nzambe mpo na koyoka mitindo nini apesi na yo mpo na biso)³⁴Na bongo Petelo azwi maloba: «ya solo, naye et Nzambe azali na kopona pona bato te.³⁵Kasi na mokili mobimba, nani oyo azali kobanga ye, kongumbamela ye, mpe kotambola na sembo, Nzambe akosepela na ye.³⁶Boyebi sango malamumu atindelaki bayuda oyo etalisi ete kimia ezali na nzela na Yesu oyo azali Mokonzi na bato yonso.³⁷Boyebi bino moko oyo elekaki na Judee, kobanda na Galilai, sima na libatizi oyo Yoane azalaki koteya.³⁸Makombo etali Yesu ya Nazareth, boni boni Nzambe apokolaki ye mafuta ya Molimo Mosanto mpe na nguya. Azalaki kotambola, kosalaka bolamu mpe kobikisa bato yonso oyo zabololo azalaki kotungisa; pamba te, Nzambe azalaki na ye.³⁹Tozali banzeneneke na makambo yonso oyo asalaki na mboka na bayuda mpe na Yelusaleme, Yesu oyo babomaki na ekulusu.⁴⁰Moto oyo, Nzambe asekwisaki ye na mokolo na misato mpe amonisi ye,⁴¹na bato yonso te, kasi na banzeneneke baoyo Nzambe aponaka uta kala; nde biso oyo toliaki mpe tomelaki na ye sima na kosekwa na ye.⁴²Apesaki biso mitindo ya koteya libota ya bayuda mpe totatoli ete aponamaka na Nzambe mpo azala mosambisi ya bato bazali na bomoi mpe baye bakufa.⁴³Basakoli yonso bazali kotatola ete moto yonso akondimela ye, akozwa bolimbisi ya masumu na nkombo na ye.⁴⁴Wana Petelo azalaki naino koloba, Molimo Mosanto akiteli bango yonso bazalaki koyoka mateya.⁴⁵Bananga oyo balandaki Petelo kolangwa na Joppee bakamwi komona bapagano mpe kozwa Molimo Mosanto.⁴⁶Pamba te bazalaki koyoka bapagano koloba na lokota ya sika mpe kokumisa Nzambe. Petelo ayanoli na nguya:«⁴⁷Bakoki kopimela libatizi ya mai na baoyo bazwi Molimo Mosanto lokola biso?»⁴⁸Apesi mitindo babatiza bango libatizi na nkombo na Yesu mpe basengi na ye kofanda na bango mwa mikolo moke.

11

¹Bantoma mpe bandeko bazalaki na Yudee bayokaki ete bapagano bayambi liloba na Nzambe. ²Ntango Petelo akendaki na Yelusaleme, etuluku ya bandimi babangaki mpe balobi: ³«Yo osangani na bapagano mpe olei na bango!» ⁴Kasi Petelo alimbolaki bango na siki siki koloba boye: «⁵Nazalaki kati na mobondeli na engumba ya Joppee mpe namonaki emoniseli liputa moko ya monene kokita na likolo na biteni na yango minei, ekiti esika na ngai. ⁶Nasimbamaki mpe nasosolaki, namoni banyama ya nzamba, na baoyo batambolaka na nse na mabele mpe bandeke na likolo ⁷Nayokaki mongongo kolba na ngai ete: «Telema! Petelo, boma mpe lia.» Nayanoli: ⁸«Te, Mokonzi eloko moko te ya mbindo ekota na monoko na ngai.» ⁹Kasi mongongo elobi lisusu kouta na likolo koloba: «oyo Nzambe alobi ezali bule, moto akoki koloba te ezali mbindo.» ¹⁰Yango esalemi misato, mpe ezongi na likolo. ¹¹Tala bato misato batelemi o boso ya ndako esika tozalaki, batindamaki epai na ngai kouta na Cesaree. ¹²Molimo apesi ngai motindo ya kokenda na bango kokakola te. Bandeko motoba bakei na ngai elongo, tokoti na ndako na ye. ¹³Ayebisi biso ndenge anzelu abimelaki ye na ndako koloba: «Tinda bato na Joppee mpe senga mosali na Nzambe Simoni babengi Petelo. ¹⁴Ye akoyebisa yo sango, yo na libota na yo bobika.» ¹⁵Tango nabandi koloba Molomo Mosantu akitaki likolona bango lokola na biso na ebandeli. ¹⁶Ngai nakanisi liloba oyo Mokonzi alobaki: «Yoane abatisaki na mayi, kasi bino bokobatisa na molimo na Nzambe.» ¹⁷Soki Nzambe apesaki bango likabo moko na biso oyo tondimela Mokonzi Yesu Klistu, ngai nani mpo natelemela Nzambe? ¹⁸Tango bayokaki makambo oyo, batikalaki kimia, bakumisaki Nzambe koloba: «Nzambe abongoli mitema ya bapagano mpo ete bazwa bomoi ya seko.» ¹⁹Na bongo baye bapalangani na Yelusaleme mpo na monyokoli, ebandaki na kufa ya Etienne, ekei kino Phenicie, Chypre mpe Antioche. Bateyaki liloba bobele na bayuda. ²⁰Kasi ba mosusu na Chypre, mosusu na Cyrene, mosusu na Antioche, Bamosusu bazalaki koloba kigrec, bateyaki bango sango malamumu ya Mokonzi Yesu. ²¹Loboko ya Mokonzi ezalaki likolo na bango mpe bato ebele babongolaki motema, bayaki epai ya Mokonzi. ²²Sango etamboli, ekomi na matoi ya lingomna ya Yelusaleme; batindaki Barnabas kino na lingomba ya Antioche? ²³Wana ekomaki ye mpe amoni ngolu na Nzambe, azalaki na esengo mpe alendisaki bango kokangama na Mokonzi na motema moko. ²⁴Azalaki moto malamumu, atondisami na Molimo Mosantu mpe na kondima. Bayike balandaki Mokonzi. ²⁵Barnabas akendaki na Tarse mpo na koluka Saul. ²⁶Sima na komona ye, amemi ye na Antioche. Bayanganaki elongo na likomba mbula mobimba mpe koteya bato bayike. Ezali nde na Antioche mpo ete bayekoli babiangama mbala ya liboso baklistu. ²⁷O eleko ena, basakoli bakomaki na Antioche kouta Yelusaleme. ²⁸Moko na bango na nkombo ya Agabus atelemaki mpe kosakola na nzela ya Molimo, nzala monene na mokili mobimba. Yango ekokisamaki na tango ya mokonzi Claude. ^{29,30}Na yango, bantoma bazwaki mokano ya kotinda lisungi na bandeko ya Yudee. Basalaki bongo mpe batindaki misolo epai ya bampaka ya lingomba na nzela ya Barnabas mpe Saul.

¹Na eleko wana, mokonzi Herode akangaki bato mosusu ya lisanga mpo na konyokolo bango. ²Abomaki Jaki ndeko ya Yoane na mopanga. ³Lokola amonaki ete esepelisaki bayuda, akangaki mpe Petelo. Ezalaki tango ya pasika. ⁴Sima ya kokanga ye mpe kotia ye na boloko, atiaki basoda zomi na motoba, bakabwani na biteni mine, basoda minei na eteni moko mpo na kokengele ye. Azalaki na makanisi ya kosambisa ye sima ya pasika. ⁵Petelo kati na boloko, lisanga bazalaki kobondela makasi na ntina na ye. ⁶Liboso ete Herode asambisa ye, Petelo alalaki kati ya basoda mibale bakanga ye na minyololo mibale mpe bakengeli mibale liboso ya ekuke ya bakengeli ya basoda. ⁷Anzelu mokonzi abimelaki ye pwasa mpe boloko engengaki, abetaki Petelo na mopanzi mpo na kolamusa ya mpe alobi: «Telema na lopango» Na yango, minyololo ya maboko ekweyaki. ⁸Anzelu alobi na ye: Lata bilamba mpe sapato na yo. Petelo akeli yango. Anzelu alobi lisusu: Lata kazaka mpe landa ngai! ⁹Petelo alandi anzelu mpe abimi. Amonaki yango kosalama lokola ndoto. Azalaki koyeba te ete ezali solo, azalaki kokanisa ete ezali ndoto. ¹⁰Tango baleki ekuke ya liboso, ya mibale mpe bakomi na ekuke ya mabende; oyo ezali kokenda kino engumba, efungwamaki yango moko liboso na bango. babimaki mpe bakomi na nzela, anzelu alimwi. ¹¹Tango Petelo amitali, alobi: «namoni ya solo Nzambe atindi anzelu na ye akongola ngai na boloko ya Herode mpe mposa ya bayuda.» ¹²Sima ya komona boye, akendaki na ndako ya malia mama na Yoane oyo abengami na nkombo ya Malako, esika ebele ya bandimi bayangaki mpe kobondela. ¹³Tango abetaki ekuke, mosali moko ya mwasi na nkombo rhode, ayaki kofungola. ¹⁴Tango ayoki mongongo ya Petelo, abosani kofungola ekuke na ntina na esengo, apoti mbangu kopesa sango ete Petelo azli liboso ya ekuke. ¹⁵Balobi na ye: ozali liboma. Kasi azalaki koloba ete ezali solo. bango balobi ezali elilingi na ye. ¹⁶Kasi Petelo azalaki kokoba kobeta ekuke mpe tango bafungoli, bamoni ye mpe bakamwi. ¹⁷Petelo asalaki bango elembo na maboko batika makelele mpe ayeibisi bango ndenge Mokonzi asali mpo abima na boloko. Alobi: «Boyebisa makambo oyo na Jaki mpe bandeko mosusu.» Atikaki bango mpe akendaki esika mosusu. ¹⁸¹⁹Ntongo etani, yiki-yiki ekoti kati na basoda na maye makomelaki Petelo. Sima ya koluka ye, mpe amoni ye te, Herode atuni basoda mpe apesi mitindo baboma bango. Sima na yango, akendaki na Judee na mboka Cesaree mpe atikali kuna. ²⁰Herode asilikaki makasi na bato na Tyr mpe Sidon. Bayaki elongo epai ya mokonzi, basololi malamuna na Blaste, mosungi ya mokonzi ete asunga bango kosenga kimia na mboka na bango pamba te, mboka ya bango ezwaka bilei na mboka ya mokonzi. ²¹Mokolo moko ekomaki, Herode alataki bilamba naye ya bokonzi mpe afandi na ngwende na ye; apesi lisikulu. ²²Baimboka bangangi: Oyo ezali mongongo ya nzambe kasi ya moto te. ²³Mbala moko anzelu mokonzi abeti ye mpo apesi nkembo na Nzambe te. Aliamaki na nkusu mpe akufaki. ²⁴Kasi liloba ya nzambe ekolaki mpe efulukaki. ²⁵Barnabas mpe Saulo, bakendaki kosakola na Yelusaleme. kozonga na bango, bazwaki Yoane oyo abiangami Malako.

¹Kati na Eklesia na Antoiche, ezalaki na basakoli mpe balakisi. Bazalaki Barnabas, Simoni (oyo babengi Niger), Lucius ya Cyrene, Manahen (oyo akokwamaki na Herode Tetrarque) mpe Saul. ²Tango bazali kogumbamela Mokonzi mpe kokila, Molimo Mosantu akaboli Barnabas na Saul mpo na mosala oyo abiangaki bango. ³Sima bango ko sambela mpe kokila ba bulisi bango mpe ba tindi bango. ⁴Barnabas na Saul batosi Molimo Mosantu mpe bakiti na Seleucie. Kuna nde ba koti na Chypre. ⁵Bokomi na bongo na engumba ya Salamine, bateyi liloba ya Nzambe na eyanganeli ya ba Yuda. Yowana-Malako azalaki kosunga bango. ⁶Basili kokatisa ti na Paphos, ba moni nganga kisi, mosakoli ya lokuta ya ba Yuda, na kombo ya Bar Yesu. ⁷Asanganaki na Proconsul Sergius Paulus, moto mayele. Moto oyo abengaki Barnabas na Saul po ete alingaki koyoka liloba na Nzambe. ⁸Kasi nganga kisi Elymas atelemelaki bango abandaki ko meka kobongolisa bondimi ya Proconsul. ⁹Kasi Saul, oyo babengi lisusu Polo, atondaki na Molimo Mosantu, ataliye na miso, ¹⁰mpe alobi: «Yo mwana satana, otonda na motombo mpe kanda, ozali monguna ya bosembo. Otikaka kopenguisa nzela ya alima ya Mokonzi te?» ¹¹Tala sasayipi maboko ya Mokonzi eza likolo na yo mpe oko kufa miso. Sima mwa ntango mukie okomona moyi te. Londende pe molili ezipi Elymas; akomi koluka nani oyo akosalisa ye mpo na kotambola. ¹²Proconsul amonaki nyonso wana andimeli bateya na ntina ya Mokonzi. ¹³Kowuta Paphos Polo na ba ninga na ye ba nani na masuwa ti kokoma na Perge na Pamphylie. Kasi Yoani atiki bango kozonga na Yelusalem. ¹⁴Polo na baninga na ye bakomaki na Antioche mpe bakotaki na eyangenelo ya ba Yuda mokolo ya sabati mpe bafandaki. ¹⁵Sima ya matangi mibeko na ba sakoli, mokonzi ya eyangelo ya ba Yuda atindeli bango maloba nakoloba ete: «Ba ndeko, soki bozali na maloba yako lendisa libota, bo loba.» ¹⁶Polo alobi: «Batu na Israel, bino oyo bo memiaka Nzambe boyoka!» ¹⁷Nzambe ya libota Israel aponaki ba koko na biso abotisaki mutuya na bango na etonga ya Ezipito, asemboli loboko na ye mpe abimisi bango. ¹⁸Mbula tuku meneyi abatelaki mpe asalisaki bango kati na esobe. ¹⁹Sima kobebisa bikolo sambo kati na ekolo ya Canaan, apesi libota na biso mabele wana lokola bomengo. ²⁰Nyonso wana esilaki na kokisama kobanda mibu nkama miney natuku mitano. Sima makambu wana, Nzambe apesi ba zuzi, kino mosakoli Samuel. ²¹Baluki mokonzi, Nzambe apesi Saul, mwana na Kis, moto ya libota ya Benjamin, po na mibu tuku miney. ²²Nzambe alongoli ye na bokonzi, abimisi Dawidi muana Isai pona kozala moto kolandisa motema na ye mpe asala mansop oyo nalingi asala. ²³Nzambe ameni Mobikisa na kokitana ya Dawidi, Yesu, lokola alakaki kosala. ²⁴Ebandaki yambo Yesu awa, Yowani azalaki koteya tina ya libatizi ya koyambola masumu na eloko ya israel. ²⁵Tango mosala ya Yowani esilaki, alobi: «Bokanisaka naza nani? Oyo naza te. Kasi boyoka, Moto moko akoya sima na ngayi, oyo nakoki ata kofongola singa ya sapatu na ye te. ²⁶Ba ndeko, bana ya libota na Abraham mpe ba ngumbameli Nzambe, sango malamumu ya lobika etindami mpo na biso. ²⁷Po ete ba oyo bafandaki na Yelusalem na ba konzi na bango bayebaki ye te mpe bakokisaki maloba ya ba sakoli oyo etangamaka mokolo nyonso ya Sabba nako katela etumbu» ²⁸Atako bazangaki tina ya solo po na koboma ye, na sengaki Pilate aboma ye. ²⁹Tango bakokisi maye manso bakomaki bakitizi na ye na ekuluse, mpe bakundi ye na lilita ³⁰Kasi Nzambe asekwisaki ye na kati ya ba kufi. ³¹Amonanaki na ebele ya bato mikolo ebele na baye ba butaki na Galile ya Yelusamel. Bato wana nde ba nzengeneke ya libota. ³²Tomemi sango malamumu oyo po na elaka oyo epesamela ba koko na biso. ³³Nzambe akokisi elaka na ye po na biso, bana na bango, nako sekwisa Yesu kati na bakufi. Yango wana ekomani na nzembo na Dawudi: «Oza mwana na nga, lelo nakomi Tata na yo». ³⁴Na yango asekwisi ye kati na ba kufi po ete nzoto na ye ebeba te, alobi boye: "Nako pesa bino ba santu mpe mapamboli na Dawudi". ³⁵Yango alobi lisusu na nzembo na Dawudi mususu: "Okondima te komona nzoto ya Mosantu epola". ³⁶Mpo Dawudi asilaki ko lala elongo na ba tata na ye mpe nzoto na ye epolaki, ³⁷kasi oyo Nzambe asekwisaki ayebaki Kopola te. ³⁸Eyebana na bino bandeko na nzela ya mutu wana nde kolimbisama ya masumu elobami. ³⁹Na ye oyo nyonso ako ndima ye alongisama na mibeko na Mose. ⁴⁰Bosala agele, makambo basakoli baloba ekomela bino te. ⁴¹Botala, bobongaka te, bozala kolongono, mpo ete nazo sala masala kati na bino. Musala oyo boko ndima te ata moto ayebisi bino. ⁴²Lokola Polo na Barnabas bakendaki, libota esenge ba bandela maloba wana na Sabati oyo ekoya. ⁴³Na sima ya mayangani na eyenganelo ya ba Yuda, Ba yuda ebele na ba proselystes oyo bazalaki malamumu balandaki Polo na Barnabas oyo babandaki kolendisa bango na ko koba na ngolu ya Nzambe. ⁴⁴Bayike na bato na mboka basanganaki na Sabati oyo elandi po na koyoka liloba na Mokonzi. ⁴⁵Tango ya Yuda ba moni etuluku ya batu, batondisamaki na zuwa mpe ba bandaki koloba mabe na tina ya makambu oyo Polo azalaki koloba mpe kofinda ye. ⁴⁶Polo na barnabas babandaki koloba na kobanga te: «Eza motuya loloba na Nzambe eteyama epayi na bino bato ya yambo. Kasi ko bwakisa yango po bozomi mona bokoki te po na bomoyi ya seko, tala tobaluki epayi ba pagano. ⁴⁷Mpo ete Mokonzi apesaki mitindo boye: "Natiaki yo po ozala mpole na ba pagano mpe omema sango malamumu na suka ya mokili". ⁴⁸Ba pagano basepelaki mpe ba kumisaki liloba ya Nzambe, nakoyokaka maloba ya Polo. Ebele oyo baponama pona bomoyi ya seko bandimaki. ⁴⁹Liloba na Mokonzi epanzanaki na engumba nyonso. ⁵⁰Ba Yuda batombokisi basi ya motuya mpe bakambi ya engumba. Ba botisi mobulu mpe na bengani Polo na Barnabas

libanda na ndelu ya engumba. ⁵¹Kasi Polo na Barnabe balakeli bango mabe na ko popola makolo na bango. Mpe bakeyi na engumba ya Icone. ⁵²Bayekoli batondisamaki na esengo na Molimo Mosantu.

¹Wana ekomaki Polo na Barnbas na Icone, bakotaki elongo na kati ya eyanganelo ya bayuda mpe koteya na lolenge oyo ebele na ba yuda mpe ba Grecs bandimelaki liloba. ²Kasi bayuda oyo bazalaki pkwokoso ba bongolisaki mitema ya ba pangano mpe bayeyisaki boblo epayi ya bandeko. ³bawumelaki tango molayi esika wana, koloba na nkonzio mpe nguya ya Nzambe mpe kozongisa etatoli na ntina na nsango ya ngolu. Esalamaki bongo mpona kopesa nzila te bilembo mpe makamuiselama na maboko na Polo na Barnabas. ⁴kasi engomba ya mboka wana ekabwanaki: basusu mpona bayuda, basusu mpona batoma. ⁵Tango ba panganoelongo na bayuda ba sanganaki mpona kondimisa bakonzi mpo bakoka koniokola mpe kobamba Polo na Barnabas mabanga. ⁶Polo na Barnabas bayokaki mabongisi ya mabe oyo mpe bakimaki okati na bingumba ya lycaone na Derbe mpe engunda mosusu na Zinga Zinga. ⁷Mpe kuna bajteyaki sango malamumu. ⁸nakati na mboka Lystre ekolope moko afandaki, kowuta, mbotama na ye, atambola te. ⁹Moto wana azalaki koyoka maye Polo azalio koteya bango, Polo atalakiye na elikia te motu oyo azali na kondima, akoki kobikisama. ¹⁰Alobi naye, konganga na mongongo makasi: « Telema nzungukalu» mpe motu oyo apimbwe mpe atmboli. ¹¹tango emonaki ngulupa ya batu oyo Polo asali, batomboli mingongo mpe balobi na kota ya Lyaconienne: « ba Nzambe bakiteli biso na lolenge ya bato mpebapesaki bango nkombo». ¹²Barnabas, abiangamaki na nkombo ya « Zeus» mpe Polo nkombo ya « mercure», mpo ye nde azalaki moteyi monene. ¹³Nganaga Nzambe ya Zeus oyo tempelo naye ezalaki na ekuke ya engunda ya mboka, bamemaki ngombe mpe fololo mpona kobonza mbeka. ¹⁴Tango ba ntoma: Polo na Baenabas bayoki yango, bapaosoli bilamba bango mpe ba welisi na lombango okati na etuluku ya bango na ¹⁵Konganga ete: batu pona nini ekosala bino bongo? tazali mpe bikelamuu, mpe posa ndenge moko na bino. toyeli bino nsango malamumu oyo esengeli na bino kobowanga na makambo oyo ya mpamba mpe kobaluka epayi na Nzambe na bomoyi oyo asalaki likolo na mabele, mayi na maye maso evandi likolo na yango. ¹⁶Na tango ya kala atikaki bikolo etambola na lolenge na yango. ¹⁷Ata ko atikaki te kotatola lolenge ye azali, na kosala malamumu, na kopesa bino mbula kowuta na likolo mpe bilanga ya mapamboli, na kaliyisa mpe kotondisa mitema na bino na esengo. ¹⁸Atako maloba oyo Polo na Barnabas, epekisaki bango te kobonza mbekaoyo. ¹⁹bayuda mosusu ya Antioche mpe Icone bayaki kokotisa makanisi ebe kati na etuluku oyo. babanbaki Polo mabanga mpe kosukuma ye kinoi libanda ya engunda wana, na likanisi ete azali kokosa. ²⁰Na tango bantoma bazalaki zinga zinga na ye, atelemaki mpe akotaki na kati ya engunda, lobi elandi akendaki na derbe ye na Barnabas. ²¹Sima wana esilaki bango koteya nsango malamumu na kati ya engunda wana, mpe kozua ba ntoma ebele, bazongaki lisusu na Lustre; Icone mpe na Antioche. ²²Batikakite kolendisa milimo ya ba ntoma mpo bayika mpiko na kati na kondima na ntina ete: « ezali bobele kati na minioko mingi nde tokoyingela na bokonzi ya Nzambe.» ²³Wana esili bango kofandisa kati na mangomba ya bandimi mpe sima ya kobondela mpe kokila bilei, batiki bango na Mokonzi oyo bandimelaki. ²⁴Bakatisaki pisidie mpe kokoma na Pamphilie. ²⁵Baskolaki sango malamumu na Perge mpe kokita kuna na Attalie. ²⁶Kuna bayingila okati na masuwa mpona kokende lisusu na Antioche epai basengelaki na bango mpona ngolu na Nzambe na ntina mosala oyo bawuti kokokisa. ²⁷Ntango ekomaki bango na Antioche mpe babenasaki lingomba mombima, bayebisaki bango maye manso Nzambe asalaki na bango lolenge boni boni ezipelo ya nkondima epayi ya ba pa1gano. ²⁸Bafandaki wana ntango molayi na ba ntoma.

¹Ndambu na bato bakitaki na Judee, mpe bateyaki bandeko koloba boye: «soki yo okokata ngenga te engebene na mobeko na Mose, okoki kobika te.» ²Tango Paulo na Barnabas bandongbanaki noki na maloba na bango, bandeko bazwaki mokano ete, Paulo mpe Barnabas mpe bandeko mosusu bakumbama na Yelusaleme pene ya bantoma mpe ba mpaka kosolola na ntina likambo lina. ³Tango bandeko batinami na ndingisa ya etonga, balekaki na Phenicie mpe Samalia mpe bateyaki kobongola mitema ya bapagano. Boye bapesaki esengo makasi na bandeko yonso. ⁴Na bokomi na bango o Yelusaleme, bayambamaki na etonga kati na bantoma mpe na bampaka, boye bamonisaki manso oyo Nzambe akokisaki na bango. ⁵Na boye, ndambu na baoyo bandimelaki kati na Bafalizao, batelemelaki bango koloba: «Ebongi malamumu kokatisa bango ngenga mpe kotosa mobeko na Mose. ⁶Bantoma na bampaka basanganaki na ntina ya kosolola likambo yango. ⁷Sima na ngonga molai ya masolo; Petelo atelemaki mpe alobi: «Bandeko bozali na boyebi ete ngonga molai Nzambe aponaki ngai kati na bino, na ntina ete na nzela na ngai, bapagano bayeba sango malamumu mpe bandimela. ⁸Bongo Nzambe oyo ayebi mitema, atatoli mpo na bango na bopesi bango Molimo Mosantu pelamoko na biso. ⁹Boye, ye akesenisi biso na bango te, na kobulisa bango mitema kati na kondima. ¹⁰Sika oyo, boni boni bozali komeka Nzambe, na komemisa bayekoli mokumba oyo ata bankoko na biso to biso, tokokaki komema te. ¹¹Kasi tozali na kondima ete tokobika na ngolu ya Mokonzi Yesu pelamoko bango.» ¹²Bayike banso bayokamelaki tango Barnabas na Paulo bazalaki kotalisa bilembo mpe bikamwa oyo Nzambe asalaki kati na bapagano na nzela na bango. ¹³Esilisi bango koloba, Jaki alobi boye: «Bandeko boyoka ngai. ¹⁴Simoni atatolaki lolenge nini Nzambe apesaki bapagano ngolu na ntina bapona kati na bango libota mpo na kobulisa nkombo na ye. ¹⁵Maloba ya basakoli malandisami na maye wana, ndenge ekomami: ¹⁶«Sima na maye wana, nakozonga mpe nakotonga mongombo ya Dawidi oyo esila kokufa. nakotelemisa mpe nakokomisa yango sika. ¹⁷Na bongo ndambu ya bato bakoluka Mokonzi pelamoko na bapagano.» ¹⁸Elobi bongo Mokonzi mozalisi na manso seko na seko. ¹⁹Na boye, makanisi na ngai ezali ete tokoki soko moke te kotia mobulu kati na bapagano oyo bayambi Nzambe. ²⁰Nzoka nde kotalisa bango kokima mbindo ya bikeko, bonsoni, nyama batangisa makila te mpe makila. ²¹Uta kala na bileko eleka, ezali na bato na engumba moko na moko bazali koteya mpe kotanga Mose kati na biyanganelo ya bango mikolo yonso ya eyenga. ²²Boye, emonanaki malamumu na bantoma mpe bampaka, lisanga na etonga mobimba, kopona Jude oyo abiangami Barabas mpe Silas, bakambi kati na etonga, kotinda bango na antioche elongo na Paulo mpe Barnabas. ²³Bakomaki boye: «Bantoma, bampaka na bandeko, epai ya bandeko na biso bapagano kati na Antioche, Syrie, mpe Cilicie, mbote na bino! ²⁴Toyokaki ete bandeko songolo baye topesaki mitindo te, bakumbamaki epai na bino mpe bobululinganisa bino na mateya oyo ekotisaki mobulu na mitema na bino. ²⁵Na bongo ezalaki na biso banso toyokana kopona bandeko mpe kondela bino bango elongo na balingami Barnabas mpe Paulo, ²⁶oyo bamibonza mpo na nkombo ya Mokonzi Yesu Chlisto. ²⁷Totindi mpe Jude na Silas kolobela bino makombo se moko. ²⁸Elongobanaki na Molimo Mosantu mpe biso, kotindela bino kaka maye oyo elongobani: ²⁹«Boye boboya makasi, manso babonzeli bikeko, makila, nyama batangisa makila te, mpe bonsoni. Soki bino bokokabwana na manso wana, ekozala malamumu mpo na bino. Botikala malamumu. ³⁰Na bongo, bapesaki bango nzela mpe na bokomi na Antioche, basangisaki bato ebele mpe bapesaki bango mokanda. ³¹Boye bango kotanga, batondaki na nsayi na bosungami. ³²Jude mpe Silas bo basakoli, balendisaki bandeko na mayike na maloba mpe bakembisaki bango. ³³Kosila bango kolekisa mwa ngonga kuna, bandeko bazongisaki bango na kimia, na baye batindaki bango. ³⁴Silas ye amonaki malamumu ye kotikala moke. ³⁵Kasi Paulo na Barnabas batikalaki na Antioche elongo na bandeko bayike basusu, kuna batangisaki mpe bateyaki maloba ya Mokonzi. ³⁶Mikolo mike koleka, Paulo alobaki na Barnabas: «Ebongi na biso kozonga kotala bandeko kati na bingumba binso epai toteyaki maloba ya mokonzi mpe koyeba boni boni bazali kotambola. ³⁷Barnabas asepelaki batambola elongo na Yoane oyo abiangami Malako. ³⁸Nzoka nde mpo na Paulo ezalaki malamumu te batambola elongo na ye. Ye akabwanaki na bango kobanda Pamphylie mpe atambolaki na bango te na mosala. ³⁹Makanisi na bango ekokanaki te, na bongo bakabwanaki. Barnabas batambolaki na Malako kino na Chypre. ⁴⁰Nzoka nde Paulo aponaki Silas mpe batambolaki elongo sima na bandeko kosengela bango ngolu ya Mokonzi. ⁴¹Akatisaki ekolo ya Syrie mpe Cilicie na kolendisaki bitonga.

¹Polo akomaki na Derbe mpe na Lystre, moyekoli moko azalaki wana na nkombo ya Timote, mama na ye azalaki mo Yuda mondimi na Yesu, tata na ye azalaki grec. ²Bandeko ya Lystre mpe Icone bazalaki kotatola malamumu po na ye. ³Polo alingaki kozua ye mpo basala mobembo esika moko na ye. Akamati ye mpe akatisi ye ngenga mpo na ba Yuda oyo bazalaki kofanda na mokili yango mpo batyo nyonso ba yebaki ete tata na ye azalaki grec. ⁴Kati na bingumba oyo bazalaki koleka, bazalaki kotalisa na Mangomba mibeko oyo ba ntoma mpe ba mbuta ya Kelusalema ba pesaki bango, mpe ba sengi bango kotosa yango. ⁵Mangomba ezalaki kokola makasi kati na kondima na bango, mpe motuya na bandimi ezalaki koluta na likola mokolo na mokolo. ⁶Polo mpe baninga na ye bakatisaki mabele na Phrygie mpe na Galati, pamba te Molimo Mosantu apekisaki bango kosakola nsango malamumu na Asie. ⁷Ntango bakomaki penepene na Mysie, ba mekaki kokende na Bithynie kasi Molimo Mosantu na Yesu apekisaki bango. ⁸Balekaki na nzela ya Mysie mpe bakitaki na engumba ya Troas. ⁹Polo alotaki ndoto na butu: Amonaki moko ya Macedoine kotelema mpe koloba na ye: «Yaka na Macedoine kosunga biso.» ¹⁰Nsima na Polo komona ndoto yango, mbala to lukaki nzela ya kokende na Macedoine, mpo toyebaki ete Nzambe asili kobenga mpona kosakola nsango malamumu na engumba yango. ¹¹Kolongwa na Troas, tokendaki semba na Samothrace, mpe lobi mosusu tokomaki na Neapolis. ¹²Kolongwa kuna tolekaki na Filipe oyo ezali engumba ya Macedoine, oyo engumba eleki motuya ya mboka, mpe tobandaka wana bazali ba Romain. Tofandaki na engumba yango mwa mikolo. ¹³Na mokolo ya Sabata, tobimaki na engumba mpe tokendfaki pembeni ya ebale tokanisaki esika malamumu ya ko sambela ezalaki kuna. Tofandaki mpe to sololaki ba basi oyo basanganaki na biso. ¹⁴Mwasi moko na kombo Lydie moteki na bilamba na engumba ya Thyatire, oyo azalaki kokumisa Nzambe azalaki koyoka biso. Mokonzi afungolaki motema na ye mpo na kotia litoyi na mateya ya Polo. ¹⁵Ye azuaki libatisi na libota na ye mobimba, sima asengaki biso koloba: «Soki bondimi ete nazali mondimi na Mokonzi boya kolala na ndako na ngayi, nabondeli bino. ¹⁶Ekomaki ete, lokola kozalaki kokende na esika ya mabondeli, elenge muwasi moko oyo azalaki na molimo mabe oyo ebandaki kolakisa ye makambo makoya. Bakonzi na ye bazalaki kozua mbongo mingi pona mosala na ye. ¹⁷Mwasi yango abandaki kolanda biso na Polo mpe azalaki koganga na koloba: «Bato oyo bazali basali na Nzambe ya likolo. Bazo lakisa bino nzela ya lobiko.» ¹⁸Asali yango mikolo ebele. Kasi Polo alembaki mpe abalukaki na kolobela molimoyango: «Na pesi yo mitindo, na nkombo na Yesu Klisto bima na mwasi oyo.» Mpe molimo ebimi na mbala moko. ¹⁹Ntango bakonzi na ye ba moni ete bakoki kozua lisusu mbongo te, bakangi Polo na Silasi mpe bameni bango na zando epayi na bakonzi ya engumba. ²⁰Ntango balakisi bango epayi ya bazuzi, balobi boye: «Bato oyo baza ba Yuda mpe bazali kobimisa mobulu kati na mboka. ²¹Mpe bazali kolakisa bizaleli oyo biso ba Romain topkoki kondima te mpe kosala te.» ²²Ebele na bato ba tombokelaki Polo mpe Silasi, bazuzi bapesi mitindo ete balongola Polo na Silasi bilamba mpe kobeta bango fimbo. ²³Sima ya kotuta tuta bango, ba bwaki bango na boloko, mpe bapesi mitindo na mokengeli ya ya bakangani ete akangela bango makasi. ²⁴Nsima kozua mitindo, mokengeli ya bakangami akotisi bango na kati na boloko mpe akangisi makolo na bango na libaye monene. ²⁵Pene pene na midi butu, Polo mpe Silasibazalaki ko kumisa Nzambe na koyemba, bato ya boloko bazalaki koyoka bango. ²⁶Mbala moko mabele ebandaki koningana makasi penza kino ndako mobimba elingaki kobukana, kaka na ngonga wana bikuke na boloko nyonso mifungwamaki, monyololo na bakangami nyonso ekatamaki. ²⁷Mokengeli ya ba kangami alamukaki na pongi, emonaki ye ete bikuke nyonso na boloko ekomaki polele, abimisi mopanga na ye mpe alingi komi boma mpo akanisaki ete ba kangami nyonso basilaki kokima. ²⁸Kasi Polo agangaki na mongongo makasi ete: «Komi boma te, Bisu nyonso tozali.» ²⁹Bongo makengeli ya bakangami asengaki mwinda, akoti mbangu na boloko, mpe afukameli Polo na Silasi na kolenga. ³⁰Abimisi bango na libanda mpe atunaki bango ete: «Ba tata, nasala nini mpona bika? ³¹Bazongiseli ye: «Ndimua Mokonzi Yesu, bongo okozua lobiko yo mpe libota na yo.» ³²Polo mpe Silasi babandi koteya ye mpe bato na ndako na ye maloba na Mokonzi. ³³Kaka na ngonga wana na kati na butu, mokengeli ba kangami, amemi bango mpe asukolo ba pota na bango, mpe azui libatisi na ndako na ye mobimba. ³⁴Ye akotisi Polo mpe Silasi na ndako na ye, mpe apesi bango lileyi, ye mpe lobota na ye batondaki na esengo mpo basili kondima Nzambe. ³⁵Ntango tongo etani, bazuzi ya ba Romain, batindi bato epayi na mokengeli boloko koloba: «Bimisa bato wana na boloko.» ³⁶Mokengeli amemeli maloba wana na Polo koloba ete: «bazuzi batindi liloba ete na bimisa bino na boloko sika oyo bo bima mpe bokende na kimia.» ³⁷³⁸³⁹Kasi Polo alobi na bato oyo bazuzi batindaki ete: «Tosambi ata kosamba te, babeti biso fimbo na miso na bato nyonso biso ba Romain. Sima babwaki biso na boloko. bongo sika oyo balingi kobimisa biso na kobombama. Ekoki kosalama bongo te, malamumu bango moko baya kobimisa biso. Bakengeli yango bakendaki kolobela bazuzi, ntango bakonzi ya leta bayoki ete Polo na Silasi bazali ba Romain, babangaki. Bongo bazuzi bayaki ko bondela bango ba bima na boloko mpe basengaki Polo na Silasi kobima na engumba na bango. ⁴⁰Ntango Polo na Silasi babimaki na boloko bakendaki kotala Lydie. Kuna bakuti bandeko, nsima na kolendisaki bango balekaki.

¹Baleki engumba ahipolismpe apononie, bakomi na engimba ya thessalonique wapi ezalaki eyenganelo ya ba yuda. ²Paul na bizaleli ya mboka na bango akeyi epayi na bango na mokolo ya misato ya mposu mpe bazalakio kosuana na ntina ya makomi. ³Afungoli makomi mpe alimboli na koloba ezaki motu ya ete klisto anyokuma sima asekwa na kati ya bakufi. mpe alobi yesu oyo ngai nazali koteya azali klisto. ⁴Bayuda mosusu bandimi mpe basangani na paul mpe silas, elongo na ba gres baye balenda, basibaye bazalaki bakonzi na etuluki ya bato. ⁵Bayuda ya moto mangongi, batondi na likunia bakamati mibali ya kanda bazalaki koteka na zando, asangisi bango mpo aluka kotia mobulu kati na engomba, bakeyi kobebisa ndako ya jason, baluki paul na silas bakanga bango, mpo komema bango libela ya bato. ⁶Kasi bazui bango te kasi bakokoti jason na bandeko mosusu liboso ya bazuzi ya engumba na koganga makasi, bato oyo batungisi mokili bakomi lisusu Awa. ⁷Bato oyo jason ayambaki bazali koboya mibeko ya mbula matari, bazali koloba ete mokonzi mosusu ezali yesu. ⁸Etuluku ya bato na bazi ya engumba tango bayoki likaba oyo makanisi na bango ebulungani. ⁹Otango bafuti mpako na janson na ba mususu, batiki batiki bango kokenda. ¹⁰Na butu wana, bandeko batindaki paul na silas na bere ekomi bango wana, bakotaki na eyanganelo ya ba yuda. ¹¹Bango bazalakaki mingi koleka bathessalonique, mpo ete bayambaki liloba ya bantoma na motema malamumu mpe mokolo na mokola bazalaki kotanga makomi ya nzambe mpo ya koyeba soki oyo balibelaki bango ezali ya solo. ¹²Bongo bato mingi bandimaki na basi mosusu ya grecques ya bokeseni na mibali ebele. ¹³Lokola ba yuda ya thessalonique bayaki ete paul azali koteya liloba ya nzambe na beree, kotomba kisa etuluku ya bato. ¹⁴Kaka na ngonga, bandeko batindi paul na mayi ya mungwa, silas na timathee batikali wana. ¹⁵Baye bamemaki paul bakeyi kino na mboka athenes tango atikalaki wana, bazui epayi na ye mitindo mpo na silas na timothes ete soki bakomi, balanda ye noki noki. ¹⁶Na ngonga oyo paul azali kozela bango na athenes molimo na ye esepelaki te kati na ye na komona ete engumba wana etondaki na bikeko mingi. ¹⁷Bakomaki kokamatana na kati ya etanganelo na bayuda mpe na baye bazalaki kokumisa nzambe elongo na baye bazaki kokutana na bango mikolo nyonso na bisika ya zandu. ¹⁸Bateyi mosusu bazalaki wana, oyo balandaka makanisi ya epikire mpe ya kenon, babandi kotiana tembe na polo. kasi bato mosusu baseki ye mpe bolobi esopa oyo alingi koloba nini? basusu kalobi azali koteya lokola mosakoli ya banzambe ya bapaya. balobaki bongo po polo azalaki koteya nsango ya yesu mpe ya kosekwana ye. ¹⁹Bamemi paul na aeropage, batuni ye, tokoki koyeba ntina ya mateya oyo ya sika ozali kolakisa. ²⁰Mpo ete ozali koloba na biso makambo ya kokamua, mpe tolingi koyebantina na yango. ²¹Pamba te ba to nyonso ya athenes na bapaya oyo bafandi kuna, mosala na bango bobele koloba to koyoka makambo ya sika. ²²Paul afandi kati aeropage mpe alobi, bino, bato ya athenes ya solo namoni ete bozali penza bato bayebi liloba nyonso. ²³Na tamboli na engumba mpe kotala biloba oyo bazali kokumisa na moni ya ngo na makomi na nzambi oyo ayebaki te, bongo oyo bino bozali kokunisa na kozanga koyeba, ezali oyo ngai na zali kote ya bino. ²⁴Nzambe oyo asali mokili na mikolo binso biye bizali wana, mpo ete ye azali mokonzi ya likolo mpe ya mabele, afandi te na tempolo ndako oyo esalami na maboko ya bato. ²⁵Asungami mpe na maboko yamoto te lokola ezangi eloko, mpo ete ye moko azali kopesa bomoyi na bato mpe mpemana ekelamu yonso. ²⁶Na moto moko, asali mokili mobimba mpe bato bango baye bazali kofanda likolo ya mabele oyo akaboli mbulanga elanga, atie ndelo na mboka moko moko. ²⁷Na yango esengeli baluka nzambe lisusu komeka na koluka mpe komona ye, pamba te azali mosika te na moko na moko na bino. ²⁸Mpo katina ye tozali kotambola, tozali na bomoyi mpe tomonani, lokola poetes moko aloba, pamba te tozali mpe bakitani na ye. ²⁹Lokola tozali bato na nzambe tokanisa te ete bonzambe ezali ndenge moko na wolo, falanga to libanga oyo bapetoli epayi ya basali bikeko na makanisi ya bo moto. ³⁰Yango wana nzambe alandi mabunga na biso te kasi azali kopesa mitindo sikoyo na bato baye bafandi bisika bionso na kobi wama. ³¹Mpo ete asali mokolo moko oyo ye akosambisa mokili na kati ya sembo na muana ye oyo ye apona. nzambe atalisi nguya ya muana nati na kufa mpe na kosekwa. ³²Lokola bato ya mboka athenes bayoki koloba paul na makambo etali kosekwa na bakufi, bato baseki paul kasi basusu balibi tokoyo yo koloba mbala mosusu ya likambo oyo. ³³Na sima paul, atiki bango. ³⁴Kasi bato mususu balandi ye mpe bandimi na denys, mpe heropagite, na muasi na kombo ya damaris na ba mususu basa basangani mpe.

¹Paul alongue athenes mpe akeyi na corithe. ²Akutani na muyida moko na kombo ya aquillas mofandi ya mboka ponf, wana ewuti bango kokoma sika sika na kowuta italie, elongo na muasi priscille mbamba te claude apesaki mitindo na bayuda balungua na rome mpe paul akendaki na bango. ³Paul awumeli wana, mpe bazaki kosala mosala se moko ya kotonga bahema. ⁴Paul akaboli na bango maloba kati na eyanganelo na mokolo ya posa, azalaki kososolisa ba yuda na ba grecs. ⁵Paul na nguya ya molimo santu, ata toli liboso ya bayuda ete mokonzi azali klisto. ⁶Tango ba yuda baboyi mpe babandi kofinga ye, paul apupuli bilamba na ye mpe alobi na bango makila na bino ekueya likolo ya moto na bino nazali sembo, na kokenda epayi ya bapagano. ⁷Na koleka wana akoti na ndaku ya titus justus ye oyo azalaki kobanga nzambe. ndako na ye ezalaki pene pene na eyanga nelo. ⁸Crispus, mokonzi ya eyanganelo na libota na ye bandimaki mokonzi ebele ya ba corinhier bayokaki paul mpe babati saki. ⁹Mokonzi ayebisi paul na butu na kati ya emoneseli, kobanga te loba kotika te. ¹⁰Na zali na yo moto moto te akosa yo mabe. lokola nazali na ebele ya bato na engai mba oyo. ¹¹Paul awumeli wana mbula moko na ndambu kosa kola nsango malamumu ya nzambe epai na bango. ¹²Ntango gallion ako maki mota mbisi ya mbpka achaie, ba yuda ba tambisi ya mboka achaie, ba yuda ba tumbokeli paul mpe bamemaki ye liboso ya ndako ya esambiselo. ¹³Balobaki, moto oyo andimisi bato bakumisa nzambe na koboya oyo mobeko elobi misa nzambe na koya oyo mobeko elobi. ¹⁴Paul alingaki koloba ntango ntango gallion allobi na ba yuda soki ezali sembote soko koboma. mbele ezalaki malamumu koloba na bino. ¹⁵Kasi lokola ezali motuna na ntina ya liloba na kombo ya mobeko na bino. bobongisa bino moko. na lingi kozala zuzi na likambo na bino wana. ¹⁶Mpe abengani bango na efundeli. ¹⁷Bato yonso bakangi sostene mokonzi ya eyanganeli babeli ye liboso ya ndako ya esambiselo kasi galio akotaki te likambo na bango na bango oyo bazalaki kosala. ¹⁸Paul awumeli mingi na bandeko na ye alonguali akotaki na masua ya syrie elongo na priscine mpe aquilla liboso ya kotika libongo nkokolaki motu ya ye, na cenchree lokola elepaki ye ndayi ya nazareen. ¹⁹Ntango bakomaki na ephese paul atiki priscille na aquillas wana. mpo alingaki ye moko akota na e yaugane lo kosolola na zuif. ²⁰Babonde lolui paul etikala mwa ntango mosusu. abu yaki. ²¹Kasi atikaki bango alobi na kozo ngela bino seko nzambe alingi akendaki na ephese. ²²Ntango paul akomaki na cesaree amataki apesaki mbote na lingomba ya nzambe ya ya jerusam, akeyi lisusu na atoché. ²³Nsima ya kowumela wana kuna paul atambolaki na bingo mba ya galatie mpe pherygie azalaki kolondia ba ye koli. ²⁴Mo yuda oyo na nkombo ya apollo mofandi ya allexandrie akomaki na ephese. azalaki na mayele mingi kopesa maloba mpe ngiya ya kolimbala makomi. ²⁵Apollos ateyamaki na kolanda maye ya mokonzi mosali malamumu na molimo ezali koloba na basosoli malamumu na oyo etali mokonzi kasi kksi bazalaki koyebaji kaka batisino ya jean. ²⁶Apolios abandaki koloba na molende na eganganelo. ntango priscille mpe aquila bayokoli ye basangana ki naye. kolimbolaka na molende mongongo ya mokonzi. ²⁷Ntango alingaki kolika na achaie bandoko balendisaki mpe bakomelaki bagekoli ya achaie bayamba ntango akomaki basangaki makasi ba oyo bangimaki na ngolu. ²⁸Apollos lele ba yuda babungi nzela mpe alimboli mikanda ya nzambe mpe alimboli mikanda ya nzambe oyo ezali koyebisa ete yesu azali masiya

¹Esalamaki ete wana Apollos azalaki na corinthe, Polo azalaki kotambola na ba engamba kuna na ba ngomba mpe akomaki na ephese kuna akuti mwa ndambo ya bayekoli. ²Polo atuni bango: « boyamabki molimo mosantu tango tango bondimelaki?» Bazongisi ete: «Te! nanu toyoka kutu lisolo ya molimo mosantu te». ³Polo alobi: « bino bozuaki libatizi nini?» bazongi maloba ete " libatizi ya Yoane". ⁴Bongo Polo alobi lisusu: « Yoane apeski libatizi ya kobongola motema, azalaki koteya bato ete bandimela na oyo azalaki koya sima naye: Yesu Kristo.» ⁵Wana bayoki bongo, bazui libatizi na kombo na mokonzi Yesu. ⁶Tango Polo atieli bango maboko molimo mosantu Akiteli bango bango mpe ba bandi koloba na minoko mosusu mpe kosakola. ⁷Bango nionso mibali zomi na mibale. ⁸Polo akotaki na eyanganelo mpe kuna azalaki koteya na mpifo pene ya sanza misato. Azalaki kokamba malakisi na kondimisa bato na makambo etali bokonzi ya Nzambe. ⁹Kasi ba yuda oyo baboyaki kobongola motema ba bandaki ko tiola sango ya kristo liboso na bato, Polo na bayekoli ba longwe wana mpe bakeyi mosika na bango. kuna azalaki ko teya liloba mikolo nionso na eteyelo ya Tyrannus. ¹⁰Mosala yangoewumelaki mbula, mpe esali ete bato nionso bavandaki na Azia, ba yuda mpe ba Grecs, bayokaki liloba ya Nzambe. ¹¹Nzambe azalaki kosala misala ya kokamwa na nzela na Polo. ¹²babeli bazalaki kobika mpe milimo mabe ko bima na banzoto na bato wana bazalaki kozwa bilamba na bango kopakola na nzoto na Polo mpe ba kopakola na nzoto na bango. ¹³ezalaki na nganga kisi ya yuda bazalaki lotambola tambola na engumba, na kosalela kombo na Yesu na ndenge na bongo. bazalaki ko belela nkombo na Yesu likolo na bakangemi na milimo mabe koloba ete: « na mitindo na ngayi, na nkombo na Yesu oyo Polo azali koteya, bima!». ¹⁴Ba nganga kisi yango bazalaki sambo mpe bazalaki bana ya nganga Nzambe mokonzi ya bayuda Scéva. ¹⁵Molimo mabe ayanoli bango boye: « ngayi nayebi yesu mpe Polo, kasi bino ba nani?». ¹⁶Molimo mabe ezalaki na kati na moto ekweyi na bango mpe abeti bango makasi na lolenge ete bakimi nde kokima na ndaku yango bolumbu mpe bazoki zoki. ¹⁷Likambo yango eyebana na bato nionso bazalaki na ephese, bayuda mpe ba Grec¹⁸ mpe ebele ya bandimi ba sosoli mpe ba tubelaki makamlbo mabe bazalaki kosala. ¹⁹Mingi kati na bandimi ba oyo basimbaki ba kisi bayaki kozongisa ba buku ya kisi yango. Motuya ya ba buku yango koto tuku mitanu, mpe batimbaki ba buku yango na miso ya bato. ²⁰Nayango, sango malamumu epanzanaki makasi na nguya nionso. ²¹Boye sima na kosilisa musala na Ephese, Polo azui ekateli na lisumu na molimo akende na Jerusalem. Kasi asepelaka koleka nainu na Macedoine mpe na Achaïe, sima amilobin esengeli na koma mpe na Rome. ²²Polo atindaki mibake ya bayekoli naye na macedoine, Timothée mpe Eraste, bato bazalaki kosunga ye mpe ye atikalaki nainu na Azia mpona mwa tango. ²³Naeleko yango, mobulu makasi ebimaki na Ephese na ntina na sango malamumu. ²⁴Mosali mpe moteki moko ya bikeko ya bikeko ya wolo na kombo ya Demetrius azalaka kosala bikeko ya palata ya Diane mpe ezalaki kopesa mosolo ebele na baninga naye. ²⁵Na bongo esangisaki ba ninga na ye mpe alobi : "ba tata, boyebi ete na mosala oyo nde tozali kozua misolo ebele. ²⁶Bozali na boyibi solo ete kaka awa na ephese te kasi pene na Azia mobimba Polo oyo andimisi mpe abongolisi bato ebele. Alobi ete baNzambe basalami na maboko na bato bazali ba Nzambe te. ²⁷Likama ezali ete kaka te misala ba baso ekokweya kasi na tempelo ²⁸Tango bayoki bongo, ba tondi na kanda makasi, mpe ba bandi konganga ete: " azali monene Diane ya ba ephesien!". ²⁹Bulu yeke ekoti na engunda mobimba. Bato bakimi mbangu bakeyi kokoya ta na ndako ya masano. ba kangaki baninga mibale ya Polo ba oyo bawutaki na macedoine, Gaïus mpe Artistarque. ³⁰Polo azalaki na mposa ya kokota kuna kasi ba yekoli ba pekisakiye. ³¹Bokye ndambo ya baninga ya Polo ba oyo bazalaki bakonzi ya ba soda ya engunda batindeli ye maloba ete akende ko kota kuna te. ³²Bulu yeke ezalaki kati na bango mpe mingi kati na bango bayebaki te ntina nini ba kangaki mpo etuluku na bato mosusu bazalaki ko nganga mpona likambo oyo, mpe ndambo mosusu pona likambo wana . ³³Bayuda ba bakangaki Alexandre mpe batiye liboso na bato. Tango Alexandre atombolaki loboko mpona kopesa ndimbola, ³⁴Na tango basosoli ete azalaki moyuda, bangangaki bango nionso elongo na mongongo moko pene ya ngonga mibale ete: "azali monene, diane ya ba Ephesien". ³⁵Tango Mokonzi ya ba soda ya engunda akitisi makele wana, alobi: « bino ubanangan ya Ephese! nani ayebi ete Ephese nde ezali moboko ya tempelo ya diane mpe elili oyo ewuta na lola?» ³⁶lakola ezali likambo ya kobeta tembe te, esengeli bo fanda kimia mpe bosala likambo na mbangu mbangu te. ³⁷Pamba te bofundi bato oyo bazali ba miyibi na tempelo te mpe batioli ya Nzambe na biso te. ³⁸boye, soki ya mosala ba Demetrius mpe ba ninga naye ya mosala ba moni mbeba na moto moko, bazuzi mpe zuza mokonzi bazala ba funda ye. ³⁹Kasi soki ezali likambo etali musala na bino, yango ekobongisama na mayangani ya mikolo na mikolo. ⁴⁰Pamba te bakoki kofunda biso na mbeba ya kotombokisa bato 'buluyeke oyo ezali na ntina te mpe tokozanga maloba ya koloba". ⁴¹Tango alobi bongo, azongisi moto na moto epayi naye.

¹Tango mululu esilaki, Polo asangisi bayekoli mpe alendisi bango apesaki bango mboté mpe akendaki na Macedoine. ²Akatisaki ba engunda mpe azalaki ko lendisa bandimi kati na kosanzola Mokonzi, ye akendeke na grece. ³Afandaki kuna sanza misato, tango alingaki kokota masuwa mpo akende na Syrie, ayikaki bayuda bazalaki kokana ye, azui mokano ya kozonga na nzela ya Macedoine. ⁴Sopater mwana na Pyrrhus mojto na Bérée, akendaki nzela moko naye, bango na Aristarque mpe Second bato na Thessalonique, Gaïus ya Derbe, Timoté, Tychique et Trophime bato ya d'Azia, ba kendeke elongo na bango. ⁵Bato yango batiki biso mpe ba kei kozela biso na Troas. ⁶Sima na yango, tokoti na masuwa na Philippe nsima na mikolo mitano to yei kokuta bango na Troas, kuna tozalaki mposo mobimba. ⁷sima na mikolo ya kopema, tosonianaki esika moko mpona kolia mpe polo azalaki kosakola epai na bato ya Troas kino midi na butu, mpe ekokiye akende lobi yango. ⁸Tozalaki na eteni ya ndako ya likolo mpe lmuinda mizalaki mingi. ⁹Elenge mobali moko nkombo naye Eutychus afandaki koyoka pongi makasi, tango Polo azalaki koteya, akweyaki kolongua likolo na ndaku na eteni ya misato, kino na nse, mpe akufaki wana wana. ¹⁰Polo akitaki mpe alalelaki ye likoloasimbaki maboko naye mpe alobaki: « Bobanga lisusu te ye azali na bomoi ». ¹¹Sima Polo amati lisusu na etage aliaki mapa mpe azongelaki koteya kino ebandeli ya mokolo. ¹²Ba yaki na elenge mobali ya go na bomoi, mpe mawa na bato esilaki. ¹³Pona biso to longwaki liboso na Polo kokota na maswa kokende na engumba ya Assos, kuna tokendaki kokutana na Polo. ¹⁴Tango akuti boiso na Assos, tokamati ye na masuwa mpe tokeyi Mytilene. ¹⁵Nasima na wana, tokomaki na esanga ya Chios. Nsima na mokolo moko tokomi na esunga ya Samos, mpe lobi yango tokomi na Milet. ¹⁶Boye Polo akanisaki ete akoleka na Ephese, mpo alingaki kolekisa ntango te na Azia, yango alingaki koleka noki na mpo akoma na Jerusalem mokolo na Pentecote. ¹⁷Na Milet Polo atindaki maloba na ephese kobenga ba mpaka ya lingomba. ¹⁸Ntango bakomi epai naye, alobaki na bango boyeli ndenge nini, bizaleli nangai ezalaki kati na bino, banda mokolo ya liboso nayaki na Azia. ¹⁹Nasalelaki mokonzi na motema ya komikitisa, elongo na mayi na miso mpe kati na matata oyon na zuaki na banyuda. ²⁰Boyebaki ete na bombaki likambo moko te, mpe lolenge na teyaki bino kati na ba ndaku na bino. ²¹Na biangaki bayuda mpe ba Grecs ete ba bongola motema, konzonga epai na Nzambe kodima mokonzi Yesu. ²²Sika oyo na Kei na Jeruzaleme ndenge molimo mosanto atindi ngai, nayebi te eloko nini ekokweyela ngai. ²³Molimo mosanto azali koyebisa ngai ete na mboka moko, boloko mpe minyokoli ezali kozela ngai. ²⁴Kasi nazali kotala bomoi ;okola eloko pamba, mpo na lingi kosilisa mosala oyo monkozi apesi ngai, kosakola nsango malamuna na ngolu na Nzambe. ²⁵Na lekaki katkati na bino, nyonso kosakola bokonzi na Nzambe. ²⁶Mpona oyo nayebisi bino lelo, soki moto moko abungi nzela, ezali lisusu likambo nangai te. ²⁷Mpo ete nabombelaki bino ata likambo, ata moko te na oyo etali mokano na Nzambe. ²⁸bomikengela bino penza mpe bondimi oyo molimo mosantu asili kotia na maboko na bino, bo batela lingomba na Nzambe, oyo asombaki mpona kufa ya mwana naye Yesu. ²⁹Bayebi ete nsima na ngai kolima awa, bato mabe bakobima kati na bin, mpe bakopenguisa ba ndimi. ³⁰Nayebi ete kati na bino bato mosusu ya lokuta bakobima, mpe bakobenda bandimi epai na bango. Bozala ekenge, bakanisa ete mbula misatu butu na moyi na mai na miso. ³¹Nazalaki kaka kopesa toli na moko na moko na bino. ³²Sik'oyo napesi bino na maboko na Nzambe mpe maloba na ye ya nguya ya kopesa bino bokasi, mpe epesa bino libula lisanga na bato nyonso babulisami. ³³Nalulaki mbongo ya moto te, wolo ya moto te, to mpe bilanga ya moto moko te. ³⁴Bino moko boyebi ete na salaki na maboko na ngai mpona kozua biloko oyo ngai mpe baninga nangai tozalaki na posa na yango. ³⁵Na nyonso na pesaki bino ndakisa ete nde okoki kosunga bato botawu, mpe esengeki kokanisa maloba na ya Mokonzi Yesu oyo Yesu ye moko alobaki: esengo na mopesi aleki mozui. ³⁶Sima na maloba oyo, Polo afukamaki elongo na bango mpe banbondelaki. ³⁷Bango nyonso bazalaki kolela, bayambi Polo mpona kopesaye mbote ya suka. ³⁸Bango bazalaki na mawa mpe Polo alobaki bakomonana lisusu te, bango bakei kotika ye na masua.

¹Nsima ko kabwana na bango, tokoti masuwa mpe tozui mbala moko nzela ya engumba ye Cos, mpe sima ya mokolo moko tokomaki na engumba ya Rhodes, kolongwa wana kokeyi na engumba ya Patara. ²Tango komoni masuwa kokende na Phenicie, to mataki mpe tokendaki. ³Tango kokomaki pene pene na esanga ya Chypre, to kikaki yango na loboko ya muasi, tolandi nzela ya Syrie mpe tokitaki na Tyr, po ete eza wana nde masuwa elingaki kobimisa biloko. ⁴Sima tomonaki moyekoli moko, to tikala wana mikolo sambo. bayekoli wana balobi na Polo, na Molimo, ba kende Yelusalema te. ⁵Tango tokomaki na suka na mikolo an biso, tolongwaki mpe to kobaki mobembo na biso, bakendaki kotika biso ti na mandelo ya mboka. Sima kotiakaki mabolongo na biso na se, tosambelaki mpe to pesanaki ba mbote ya suka. ⁶Tokoti na masuwa, mpe bango bazongaki epayi na bango. ⁷Tango tosilisaki mobembo na biso na Tyr, tokomaki na Ptolemais. Wana topesaki mbote na ba ndeko tolekisaki mokolo moko na bango. ⁸Tolongwaki mokolo elandi, mpe tokendaki na Cesare. Tokotaki na ndaku ya Filipe, moteyi na sango malamau, oyo azalaki moko ya sambo mpe totikalaki na ye. ⁹Nzoka nde moto oyo azalaki na bilenge moseka mineyi oyo bazalaki kosakola. ¹⁰Tangu kozalaki wana mikolo ndambu, mosakoli moko na kombo ya Agabus akiti na Judee. ¹¹Aye yi epayi na biso mpe azui makaba na Polo. Ami kangaki makolo na maboko mpe alobi: «Boye elobi Molimo Mosantu: « ezali na lolenge oyo nde ba Yuda ya Jelusalema ba kokanga mukolo mobaka oyo mpe kopesa ye na maboko ya ba pagano.» ¹²Tango toyokakai makambo wana, biso na bato ya mboka tobondeli Polo akenda na Yerusalema te. ¹³Na yango Polo alobi: «Bozo sala nini, nako lelaka mpe bokuka ngayi motema? Mpo ete nabongisami kaka te mpo na kokangama, kasi po na ko kufa mpe pona kombo na Mokonzi Yesu.» ¹⁴Lokola tokokaki kobongola na kanisi na Polo te, totikaki kobondela ye, mpe tolobi: «Tika ete mokano na Mokonzi ezala na yo.» ¹⁵Namokolo wana tomilengelaki mpo na komata na Yelusalema. ¹⁶Bayekoli ndambu ya Cesare bayaki na biso. Mamemaki na bango, moto ya Chypre, boyekoli moko ya kala, totikalaki na ye. ¹⁷Tangu tokomaki na Yelusalema, ba ndeko bayambaki biso na ese ngo. ¹⁸Lobi na yang, Polo akendaki elongo na biso epayi ya Zaki; ba mbuta nyonso bazalaki wana. ¹⁹Sima na kopesa bango losako, abandaki kososolisa bango makambu nyonso Nzambe asalaki na kati ya ba pagano na nzela na lotomo na ye. ²⁰Sima ya koyoka Polo, ba tondaki Nzambe nako loba: «Omoni ba ndeko koto na koto bandimi na kati ya ba Yuda. bango nyonso bazali kotosa mibeko na motema moko. ²¹Bayokaki ete yo ozalaki koteya ba Yuda nyonso oyo bazalaki ko fanda na kati ya ba pagano basundola Mose ete oyebisi bango ba kata bana na bango genga te, mpe ba landa lisusu bizaleli ya ba Yuda te. ²²Toko sala nini? Ya solo bakoyoka ete osili kokoma awa. ²³Sala oyo tozali koyebisa ye sika oyo: tozali na batu mineyi awa oyo balapi ndayi. ²⁴Zua bango bomi petola mpe futela bango mpo ba palola bango suki. Na yango bango nyonso bako yeba makambo oyo balobaki na tina na yo ezali lokuta. Ozali kotosa mibeko ya Mose. ²⁵Kasi mpona likambo ya ba pagano oyo ba ndimeli Mokonzi, tokomi mikanda mpe topesi mitindo oyo basengeli komi benda na makambu ya mbeka ya ba bikeko, na makila, na ba nyama oyo babomaka mpo bapesa ba nzambe ya bikeko, to oyo babomaka na kofina kingo ma yango, mpe ba posa ya nzoto ya mabe. ²⁶Na yango, Polo amemaki bato mineyi yango, lobi na yango ba petolami mpe bakeyi na Tempelo, mpe koyebisa eleko ya mokolo ya ko petolama tii mabonza esalama po na moko na moko. ²⁷Tango mikolo sambo esilaki, ba Yuda mususu ya Asie bamonaki Polo na Tempelo mpe batindi bato nyonso ba tombokela ye, mpe abakangi ye. ²⁸Bazalaki ko ganga: « Baya bato na Israel kosalisa biso! Tala moto oyo azo lakisa esika nyonso na batu nyonso makambu oyo eza kokokana te na mibeko ya Mose, mpe akotisi ba greks na tempelo mpe asili kotiya esika petwa bosoto.» ²⁹Liboso, bamonaki Trophine moto na Ephese na ye na engumba , mpe bakamisaki Polo asili kokotisa ye na ndako ya Nzambe ya ba Yuda. ³⁰Engumba mobimba ezalaki na yikiyiki, mpe bato nyonso ba ye ko kanga Polo. Babimisi ye libanda na Tempelo mpe bakangi mbala moko bikuke. ³¹Lokola bazalaki koluka ko boma Polo, sango ekomaki epayi ya mokonzi ya ba soda ete mobulu ekoti na Yelusalema mobimba. ³²Kaka na ngonga yango akamati ba soda mpe bakonzi na bango, bakeyi mbango esika bato batondaki. Ntango bato ba moni ba soda na ba konzi na bango batikaki kobeta Polo. ³³Bongo bakonzi ya ba soda bapusanaki mpe bazui Polo, mpe bapêsi mitindo ba ete bakanga ye na minyololo mibale. Batuni soki azalaki nani mpe nini asalaki. ³⁴Kasi moto na moto abandaki ko ganga na ndenge na ye. Na yango, mokonzi ya ba soda azuaki eyano moko te likola ya biloba loba nyonso wana, apesi mitindo ba mema Polo na kuna esika ba soda ba fandaka. ³⁵Kokoma na bango na wenze, ba soda ba memaki ye mpona kanda ya bato. ³⁶Po bazalaki ko ganga: « Bo boma ye!» ³⁷Ntango balingaki kokotisa Pola na ndako ya ba soda, ye alobi na mokonzi ya ba soda: « Na koki kozua ndingisa ya kolobela eloko moko?» Mokonzi ya ba soda a tuni ye: «Olobaka grac?». ³⁸Oza moto ya Egypte te oyo akotisaki mobulu na mikolo eleki mpe atombokisaki bato koto mineyi na esobe?» ³⁹Polo alobi: «Nazali mo Yuda ya engumba Tarse na Cilicie. Nazali moto ya motuya na engumba. Na bondeli yo pesa nga nzela na lobela bango.» ⁴⁰Tango mokonzi ya ba soda apesi ye ndingisa, Polo atelembi mpe atomboli maboko. Tangu kimia makasi ekoti, alobeli bango na munoko ya ba Hebreu. Alobi:

¹Ba ndeko mpe ba tata, boyoka oyo nazali na yango pona koyebisa bino. ²Tango ba monaki ete Polo koloba na monoko ya ba hebreux, ba fandi kimia mpe alobi: ³«Nazali moyuda, na botama na Tarse na Cilicie, nayekolaki na engumba oyo, nase ya Gamaliel. Balakisi ngayi mibeko ya ba tata na biso, na kati na kpomikebisa, nazali na molende mpo na Nzambe ndenge kaka bino bozali lelo. ⁴Na telemelaki lingomba oyo pene na kufa, nakangaka basi mpe mibali, basinga mpe nabuakaki bango na boloko. ⁵Na yango nganga Nzambe mokonzi mpe ba mpaka nyonso bakoki kotatola mpona nga egte ba pesaka nga mikanda mpona bandeko ya Damas. Nakende kokanga ba oyo bazali na lingomba wana mpe naya na bango na Yelusalem na minyololo ⁶Esalamaki ete wana ezalaki ngayi na nzela pona kokoma na Damas, na mpuasa pembeni ya midi, mpole makasi engengeli ngayi ⁷Nakweyaki na mabele mpe nayoki mongongo elobaki na ngayi :«Saul, Saul, pona nini ozali konyokola ngayi?» ⁸Na yanoli: «Yo nani Mokonzi?» Azongisi ete: «Nazali Yesu ya Nazareth oyo ozali konyokola» ⁹Ba oyo bazalaki na ngayi bamonaki pole, kasi bazalaki koyoka mongongo te. ¹⁰Na lobaki: «Mokonzi esengeli nasala nini?» Mokonzi alobi: «Telema, kota na Damas, kuna bakoyebisa yo nyonso oyo osengeli kosala.» ¹¹Mpole wana ebomaki ngayi miso, nakokaki komona lisusu te, nde bamemaki ngayi komema na bato nazalakina bango. ¹²Kuna na kutanaki na Ananias, moto na sembo kolandama na mibeko, Ba yuda nyonso ya Damas bazalaki kotala malamumu mpo na ye. ¹³Ayaki liboso na ngayi, pe alobi: « Ndeko Saul banda lisusu komona.» Na mbala moko, namoni. ¹⁴Bongo alobi: «Nzambe ya ba tata na biuso aponaki yo mpo ete oyeba mokano na ye. Mpe omona moyengebene, mpo oyoka maloba ma wuti na monoko na ye moko.» ¹⁵Okotatola liboso na bato nyonso makambo oyo yo omonaki. ¹⁶Sasayipi, ozali kozela nini? Telema mpe zua libatizi mpo masumu na yo malimbisama na kombo na ye.» ¹⁷Tango nazongi na Yerusalem, wana ezalaki ngayi kosambela na Tempelo, Molimo ezuaki ngayi. ¹⁸Nayo kaki ye koloba na nga: «Bima noki na Yelusalem mpo bakondima litatoli na yo te, na ntina na ngayi». ¹⁹Na lobi :«Mokonzi, bayebi bango moko ete na buakaki bato na boloko mpe na betaki ba oyo nyonso bazalaki ko ndimela yo fimbo. ²⁰Nazalaki esika oyo bazalaki ko bomela Etienne nzeneneke na yo, ngayi moto na pesaki nzela mpz kokengela bilamba na bango. ²¹Kasi alobi na ngayi: «Bima, mpo na kotinda yo epayi ya ba pagano.» ²²Kino esika oyo ba yo kaki ye, kasi ba badni ko nganga makasi mpe balobi: «Moto ya boye abongi na bomoyi te! Bo boma ye!» ²³Bazali ko nganga makasi, kobwaka bilamba mpe putulu likolo. ²⁴Tango capitaine mokonzi amonaki bongo, apesaki mitindo ba kotisa Polo na boloko. Mpe alobaki ba sambisa ye na fimbo mpo ye moko ayeba mpona nini bato ba ngangaki ndenge wana. ²⁵Na tango ba kangaki ye basinga, Polo alobi na Centurion oyo azalaki wana : « Bakoki ko beta fimb o makasi na moto yo azali moto ya akolo Rome yambo ya kosambisa ye to mpe kokatela etumbu?» ²⁶Moto yango akeyi ko tuna Capitaine mokonzi boye:« Likambo nini olingi kosala? Moto yango azali moto na ekolo Rome. ²⁷Capitaine mokonzi akeyi kotuna ye soki ya solo moto ya ekolo ya Rome? Polo alobi: «Iyo». ²⁸Mokonzi ya ba soda alobi: « Nafutaki misolo ebele mpo nazua mukanda ya moto na Rome.» Kasi Polo alobi: «Ngayi nabotama moto ya Mboka Rome.» ²⁹Capitaine mokonzi mpe bato bazalaki boteta ye babangaki mpo bayoki ete Polo azalaki moto ya mboka Rome.» ³⁰Lobi na yango, lokola capitaine mokonzi alingaki koyeba solo ya likambo yango. Olongoli Polo minyololo mpe apesi mitindo na ba nganga Nzambe mpe ba mpaka ya lingomba na sangana. Abengisaki mpe Polo na kati na bango.

¹Paulo atali bajuzi mpe alobi: «Naumeli liboso na Nzambe na bokebi nyoso tii mokolo ya lelo.» ²Nganga nzambe mokonzi Ananias apesaki mitindo na baye bazalaki pene na ye babambola ye na monoko. ³Boye Paulo alobi: «Nzambe akobeta yo, yo nde likonzi ya mibeko. Omifandisi mpo na kosambisa ngai kolandisama na mibeko nzoka nde okkobuka mibeko na na kopesa mitindo ete babeta ngai.» ⁴Baye bazalaki pene na ye balobaki boye: «Boye nde ozali kotiola nganga nzambe mokonzi?» ⁵Paulo alobi: «Nayebaki te bandeko, ete azali nganga nzambe mokonzi. Mpo ekomama: okoloba mabe te na mokonzi na libota na yo.» ⁶Tango Paulo asosolaki ete likita ebongisamaki na ba Saduceens mpe epai na bafarizao, atombolaki mongongo oboso ya likita: «Bandeko nazali mofarizao, mwana na mofarizao. Boye mpo ete nazali kozila na elikiya lisekwa ya bakufi, nde nazali kosambisama.» ⁷Ngonga ye alobi boye, moto epelaki kati na bafarizao mpe basaduceens, na bongo likita ekabwanaki. ⁸Mpo ete basaduceens balobaka ete lisekwa ezali te, banzeli te, ata molimo te; nzoka nde bafarizao balobaka ete manso wana ezalaka. ⁹Na bongo botomboki eyingelaki makasi mpe ndambu ya bakomi mibeko na lingomba ya bafarizao batelemaki koloba: «Tozwi mabe moko te na moto oyo. Nani ayebi soki molimo to mwanze alobelaki ye?» ¹⁰Ngonga oyo mobulu makasi eyingelaki, Capitaine mokonzi abangaki ete bakoki koboma Paulo, nde apesaki mitindo na basoda bakita mpe bazwa ye na makasi kati na likita na bajuzi mpe kokenda kotia ye na kobe ya mabanga. ¹¹Butu elandaki, Mokonzi abelemaki pene na ye koloba: «Kobanga te, pelamoko otatolaki mpo na ngai kati na Yelusaleme, osengeli mpe kotatola ngai na Roma.» ¹²Ngonga moyi moyingeli, ndambu ya bayuda basalaki likopa mpe balapaki seleka. Bamilobelaki ete bakokila bilei mpe mayi kino bango bakoboma Paulo. ¹³Baye babongisaki likopa yango, bazalaki motuya koleka bato tuku minei. ¹⁴Bakendaki komona na banganga nzambe mpe ba mpaka koloba boye: «Tomilakeli mabe makasi na kokila bilei suka suka toboma Paulo. ¹⁵Sasaipi, esengelaki ete likita na bajuzi eloba na capitaine mokonzi bakumba ye oboso bwa bino pelamoko bolingi kokota na mozindo likambo lya ye. Nde biso tobongami koboma ye liboso ete ye akoma awa.» ¹⁶Kasi noko na Paulo ayokaki ete babongisi motambo, na bongoakendaki kokebisa Paulo kati na nkobe ya mabanga. ¹⁷Paulo abengaki moko na basoda ya capitaine koyebisa ye boye: «Kumba elenge mobali oyo oboso bwa capitaine mokonzi, mpo ete azali na maloba ya koyebisa ye.» ¹⁸Na bongo capitaine akumbaki elenge mobali oyo oboso ya capitaine mokonzi koloba boye: «Paulo mokangami, abiangaki nagai mpe kosenga ete nakumba elenge mobali oyo oboso bwa yo, azali na maloba ya koyebisa yo.» ¹⁹Capitaine mokonzi azwaki ye na loboko mpe akendaki na ye na nkuku kotuna ye: «Nini ozali na yango ya koyebisa ngai?» ²⁰Elenge mobali ayanolaki: «Bayuda babongisaki kosenga yo kokumba Paulo lobi oboso ya likita pelamoko bazali na mposa ya kokota na mozindo bososoli ya likambo na ye. ²¹Kasi komitika te, mpo ezali na motuya na bato koleka tuku minei oyo basili kobongisela ye motambo. Bamilakeli mabe likolo na bango mei, mpe bazwi mokano ya kokila bilei mpe komela, kino bakoboma ye. Sasaipi bamibongisi kozila bobele ndingisa na yo.» ²²Na bongo capitaine mokonzi akabwanaki na elenge mobali oyo na ndingisa eye: «Koloba na moto te maye oyebisi ngai.» ²³Na bongo abengaki ba capitaine mibale mpe koyebisa bango: «Bongisa nkama mibale ya basoda mpo ya bokei na mboka Cezaree, elongo na tuku sambo ya bamemi mpunda, mpe nkama mibale ya babeti matimbo. Bokolongwa na ngonga ya tuku mibale na moko.» ²⁴apesaki lisusu mitindo ete babongisa ba nyama baye bakokumba Paulo ete akoma nzoto kolongonu epai Bula matari Felix. ²⁵Akomaki mokanda boye: ²⁶«Ngai Claude Lysias epai ya mokonzi monene ya lokumu bula matari Felix, losako! ²⁷Moto oyo akangamaki na bayuda, azalaki solo mokufi na ngonga ena, nde natindaki basoda mpo na kobikisa ye, kolanda sango ekomelaki ngai ete azali moko wa Roma. ²⁸Esengelaki na ngai koyeba ntina nini bafundaki ye, na ngonga nakumbaki ye oboso ya likita ya bango. ²⁹Boye nayoki ete afundamaki na maye matali mibeko mia bango. Nzoka nde ata nkokoso moko ezalaki te kopesa ndingisa ya kufa to bokangami na boloko. ³⁰Mpe tango nazwaki sango ete basalelaki ye likita mabe, nazwaki ndingisa ya botindi ye na lombango epai na yo, na boyebisi bafundi ye kotaliisa oboso na yo nkokoso nyoso bazwaki na ye. Tobwani!» ³¹Basoda batosaki mitindo: bakumbaki Paulo kati na butu na mboka Antipatris. ³²Mokolo elandaki, basoda bayike batikelaki bamemi mpunda mokumba, mpe bazongaki na nkobe ya mabanga. ³³Na boyingeli na bakumbi mpunda o mboka Cezaree, bapesaki bula matari mokanda elongo na Paulo. ³⁴Bongo bula matari atangi mokanda, atunaki soko Paulo azaliki moto ya etuka nini? Tango ye ayebaki ete azali mowuta ya Cilicie, ³⁵alobi: «Nakoyoka yo na mozindo eleko bafundi yo bakoyingela awa.» Na bongo, apesaki mitindo kobomba ye kati na ndako ya Herde.

¹Sima ya mikolo mitano, nganga Nzambe Ananias mpe bapaka ya lingomba elongo na molobeli na komnbo ya Tertuelle bakendeki kofunda Polo epayi na bulamatari ya engumba wana. ²Ntango Polo ateleme o bonso bwa bulamatari, Tertuelle abandi koloba: «Ngolu na yo tozui kimia monene mpe ndenge na yo ya kolengela makambo minene mbongwana ya malamumu ekoti na kati na engumbwa na biso. ³Na ebele ya ngolu na yo, toyambi solo bolamu nyonso osaleli bango mpo oleki likolo na nyonso Felix. ⁴Ezali na ntina te mpona kolekisa ngonga mpamba te, na sengi na yo oyoka ngayi na limemia nyonso malamumu mpenza. ⁵To kutaki mutu oyo azali lokola sili mpe azali kotombokisa ba Yuda na kati na mokili mobimba. ⁶Amekaki kosumukisa Tempelo mpona yango nde to kan gi ye. ⁷Kasi Lysias, mokonzi ya ba soda ayaki kobotola Polo na maboko na biso na makasi nyonso mpe akeyi na ye. ⁸Ntangu akotuna ye maye manso, nde okoyeba mpona nini tozo funda ye». ⁹Ba Yuda banso bafundi Polo mpe balobi makambo oyo ezali solo. ¹⁰Kasi ntango bulamatari Felix apesi Polo ndingisa mpo aloba, Polo ayanoli boye: «Nayoki ete yo ozali mosambisi monene oyo uta mibu ebele, mpe nasepeli mingi mpo na kosembolela yo ngayi moko. ¹¹Okoki kotala na balamu mpenza, kala mingi te, bobebe nsina mikolo zomoi na mibale na wutaki komata na Yelusalem mpo na kongumbamela Nzambe. ¹²O tango bakutaki ngayi na kati na Tempelo, naswanaki na mutu te, mpe na tombokisaki etuluku ya batu te, ezala na kati na eyanganelo to na kati ya engumba te. ¹³Bazali na maye makoki komonisa yo mabe oyo ngayi nasali te. ¹⁴Na ndimi solo o bosa bwa yo te ngayi na saleli Nzambe ya ba koko na biso na nzela oyo bazali kobenga lelo Nzambe ya bokesene. Nazali na bokebi na manso matali mob eko mpe kati makomi na basakoli. ¹⁵Ngayi na bango to kotia mitema na biso epayi na Nzambe ete batuna nazali na elikia lolenge moko na bango, ntina ya lisekwa ya ba kufi bayengebene mpe batu ya kanza. ¹⁶Yango wana nazali kotiya molende nazala ntangu nyonso motema mpembe na nyonso ya Nzambe mpe na miso ya batu. ¹⁷Sima na ba mbula eyike, na zongaki na lisungi mpo na ekolo na ngayi mpe mosala ya mabonza. ¹⁸Ndambu ya ba Yuda ya Asie bakutaki ngayi na ndako ya Nzambe wana esilisi ngayi komibongisa, nazalaki na etuluku ya batu te, to kati ya mobulu te. ¹⁹Bato oyo bamonisa o boso bwa yo maye man so ya mabe oyo ngayi nasalio soko bazali na yango solo. ²⁰Soki te bato wana baloba maye ya mabe oyo bakuti kati na ngayi o ntangui na sambisami o boso ya esambiselo na yo. ²¹Ezala eloko moko oyo na gangaki na mongongo makasi wana ezalaki ngayi na kati na bango: «Ezali na ntina na lisekwa ya bakufi, mpona yango nde nasembi sami na bango?» ²²Felix asosolaki na bolamu nzila ya makambo. Mpona yango azelisaki ba Yuda. Mpe alobi: «Ntangu mokonzi Lysias akoya kowuta na Yelusalem nde nako sambisa makambo na bino.» ²³Mpe apesi mitindo na mokonzi ya mokama ya ba soda na kopekisa soko moke te baninga oyo bakoki kosunga to kotala Polo. ²⁴Nsima yamua mikolo, Felix azongi elongo na mwasi na ye Drusille oyo moyuda, abengi Polo mpe ayoki ye mpo makambo matali kondima kati na Mokonzi Yesu. ²⁵Lokola Polo azalaki kosolola na ye na ntina na maye matali bosembo, mpe lolenge ya komibatela nakobengisa yo ntangu mosusu. ²⁶Pela moko ozalaki kokanisa ete Polo akoki kopesa ye mbongo mpona yango nde azalaki kobengisa ye mbala na mbala mpona kosolola na ye. ²⁷Kasi nsima ya mibu mibale, Porcius Festus akomi bulamatari na esika ya felix. Mpona kosepelisa ba Yuda Felix atikaki nayino Polo na kati ya boloko

¹Sima mikolo musato ya bokomi ya festus na engumba, amataki na cesaree mac yerusalem. ²Nganga nzambe ya liboso na bakonzi yo minene ya ba yuda ba fundi paul oboso ya festus, ba beti djege na maloba na bango.

³Basengi festus lialisi mpo na polo, na tango ya komema ye na yeruzalem baboma ye na nzela. ⁴Festus ayanoli, polo azalaki na boloko ya cesaree ye meyi nde azonga kuna. ⁵Banani ba ya na biso na nzela, soki mabe ezui moto oyo na nzela, bafunda ye. ⁶Bakati na cesaree sima ya mikolo mwambe to zami ba memeli ye polo na kosambisa.

⁷Na bokomi na ye, bayike ya bayuda ya yerusalem bapusani mpona kofunda ye, na nde oyo akoki kondima te.

⁸Polo alobi na yebi mabe oyo nasali mpo na kombo ya ba yuda, mpona tempelo, mpona cesaree ⁹Mpona kosalisa ba yuda festus atuni polo, soki alingi kokende na ngai jeruzalmem mpo na ngai moko na sambisa yo. ¹⁰Nabengi kosamba epai ya cersar wapi na koki kosambisama. yo moko oyebi ete na sali ata mabe moko te ¹¹Kasi soki na sali mabe oyo ekoki na liwa na kobanga liwa te soko bango ba kosi bokoki kopesa ngai na maboko na bango te.

¹²Likita ya festus eyokani, mpe bambengi. alobi obengaki cesar te kasi okokende epai na cesur ¹³Agrippa na berenice sima na mikolo, bakey kotala festus. ¹⁴Festus sima mwa mikolo atalisi bango liko kambo polo na mokonzi. mpe olobi. felix atikaki moto moko na boloko. ¹⁵Wana ezaki ngai na yeruzalem ba nganga nzambe ba fundi moto oyo. epai na ngai mpo ete na kwesa ye. ¹⁶Na bizaleli ya ba bome, bakotaka likombo ya moto te, soki basambisi ye liboso ya baye ba fundi ye te, ¹⁷Na bongo te, tango bayei, mokolo elandi na bengisi mpo na kosambisa moto wana. ¹⁸Ba fandi bayei na mofundi, na moni likambo oyo ba fundi ye te. ¹⁹Nzokande nde bazalaki kosolola tina ya lingomba na bango mpe yesu oyo akufa polo aza kopetela tolo ete azali na bomoi. ²⁰Nayebaki te ndenge na kotala likambo oyo na tunaki soko akoki kokende kosambisama na yerusalem. mona tina na likambo. ²¹Polo asengaki kotikala na boloko keno kozila mitindo yo mokonzi na boloko keno kozila mitindo yo mokonzi na pesaki mitindo ba bamba ye kino nakotinda epai ya cesar. ²²Agrippa asengi festus mpo moto wana. festus azelisi lobi.

²³Lobi na yango agrippa na berenice bakei na lisanga, bakoti na ndako, mokonzi ya basoda na batu ya lukomu ya engumba mpe na mitondo ya festus ba memili bango polo. ²⁴Festu ayebisi agrippa boye me daye bazali na biso, moto oyo, ebele ya baye banso ya yuda ba sesanga kobanda jeruzalem mpe ba zangi moto oyo na bomoi te? ²⁵Na sosolaki kokufa te na ye nde na zuaki mokamo ya kontinda ye epai ya mokonzi. ²⁶na bazangi bososoli, yango nde notundi ye epai agrippa mpo akoma oyo ekoki mpo na likambo eye. ²⁷ezalaki malamu mpona ngai, na tanda mokingemi ete na boyebisa likambo na ye te?

¹Boye, Agrippa alobi na Paulo: «Okoki koloba mpo na yo moko.» Paulo asemboli loboko mpe alobi: ²Natondi na esengo, mokonzi Agrippa, mpo na kosamba liboso na yo lelo mpo na makambo bayuda bazali kofundela ngai.

³Mingi mingi mpo yo ozali moto ya bwanya makasi na oyo etali mituna mpe bonkoko ya bayuda, na yango nasengi na yo oyoka ngai na bokebi penza. ⁴Bayuda nyoso bayebi lolenge nini bolenge na ngai elekaki na Yelusaleme mpe na mboka mobimba. ⁵Bayebaki ngai kouta ebandeli na ngai na lingomba ya bafarizao, lingomba oyo elandeka na bokebi penza bonzambe na biso mpe bayebi yango malamamu. ⁶Sasaipi nazali kosamba liboso na yo mpo nazali koluka elaka oyo Nzambe apesaki na batata na biso. ⁷Pamba te ezali elaka mabota zomi na mibale bazalaka kozila lokola bazalaki kongumbamela Nzambe butu mpe moyi. Ntina wana, Mokonzi Agrippa, bayuda bafundi ngai. ⁸Mpo na nini bozali kondima te ete Nzambe akoki kosekwisa bakufi? ⁹Tango moko ngai natelemelaki misala ya Yesu ya Nazareth. ¹⁰Nasalaki yango na Yelusaleme. Nakotisi bandimi ebele na boloko, na lotomo nazwaki epai ya mokonzi ya banganga nzambe, nazalaki kotia mokoloto na molono ya baoyo bazalaki koboma bango. ¹¹Mbala ebele, nazaki kopesa bango etumbu na kati na biyanganelo na bango, mpe nazalaki kotindika bango na makasi kotiola Yesu. Nazalaki kozwa nkanda makasi mpo na bango, mpe ata na bingumba ya bapaya, nazalaki kokenda konyokola bango. ¹²Wana ezalaki ngai kosala boye, nazalaki kokenda Damas, na nkombo mpe mitindo ya bakonzi ya banganga nzambe. ¹³Na nzela wana, na midi, Mokonzi, pole makasi koleka ya sanza ekitelaki ngai mpe bato oyo tozalaki kosala na bango mobembo. ¹⁴Tokweyaki biso banso na mabele nde nayokaki mongongo koloba na ngai na monoko ya baebele: «Saul, Saul, mpo na nini ozalo konyokolo ngai? Okokoka kobunda na motonga te.» ¹⁵Bongo natunaki: «Yo nani Mokonzi?» Mokonzi ayanoli: «Nazali Yesu oyo ozali konyokolo.» ¹⁶Sikoyo telema! Nabimelaki yo mpo nakomisa yo mosali na ngai mpe nzeneneke ya makambo oyo oyebi likolo na ngai mpe makambo nakolakisa yo na mikolo ezali koya. ¹⁷Bongo nakobatela yo liboso na bayuda mpe bapagano epai nakotinda yo; ¹⁸mpo ofungola miso na bango mpe balongwa na molili mpo bakota na pole. Mpe balongwa na nse ya nguya ya satana mpo bakoma na nse na nguya ya Nzambe. Mpe bazwa bolimbisi ya masumu mpe libula oyo nazali kopesa na baoyo bakondima ngai. ¹⁹Na yango, Mokonzi agrppa, natosaki emoniseli na Nzambe; ²⁰kasi na bato ya Damas, ya Yelusaleme, mpe kino na bingumba nyonso ya Yudea, mpe epai ya bapagano, nateyaki bango ete babongola mitema mpe batala epai ya Nzambe, na kosalaka misala ezali kolakisa ete babongoli mitema. ²¹Ezali na ntina wana bayuda bayuda bakangaki ngai na tempelo mpo baboma ngai.

²²Nzambe asalisaki ngai kino sikoyo, mpo ete lelo nakoki kotatola liboso na bana mike mpe bakolo makambo oyo basakoli mpe Mose basakolaki, ²³ete Klistu akonyokwama mpe akosekwa kati na bakufi mpe kotatola pole na libota ya bayuda mpe ya bapagano. ²⁴Lokola Paulo azalaki koumela na koloba, Festus alobi na mongongo makasi: «Paulo, ozali liboma, mayele na yo ebele ekomisi yo liboma.» ²⁵Paulo alobi: «Nazali liboma te, mokonzi Festus, nazali koteya maloba ya solo mpe ya komikitisa. ²⁶Pamba te Mokonzi ayebi makambo oyo mpe nazali koteya yango na bopete mpe nazali nakondima ete eloko moko te ezali ya kobombama na miso na ye. ²⁷Mokonzi Agrippa, «ondimelaka basakoli? Nayebi ete ondimeleka bango.» ²⁸Agrippa ayanoli: «Paulo, olingi kokomisa ngai moklistu sikawa?» ²⁹Paulo alobi: «Nazali kosambela Nzambe, se yo te, kasi baoyo nyonso bazali koyoka ngai, ezala na tango mokuse to molai, bakoma lokola ngai; longola bobele minyololo ya boloko. ³⁰Na yango mokonzi ateleme, bula matari mpe Berenice lokola mpe baoyo nyonso bazalaki wana elongo na bango; ³¹tango bakei, basololi bango na bango koloba ete: «moto oyo asali eloko te oyo ekoki komema ye na liwa to na boloko.» ³²Agrippa alobi na Festus: Moto oyo soki asengaki komona Cezar te, mbele totiki ye.»

¹Tango bazwaki mokano ete kokenda Italie, bapesi Paulo na bakangami basusu o maboko ya capitaine ya mapinga ya Auguste, oyo babengi Julius. ²Tozwaki masuwa Adramyte, oyo esengelaki enana pembeni pembeni ya Asie. Nde bongo tolekela mai monene. Aristarque, moto ya Macedoine ya mboka Thessalonique mpe azalaki na biso. ³Na mokolo elandi, tosemaki na Sidon, wapi Juluis amonisaki boboto na ye epai na Paulo. Kutu apesaki ye nzela akenda kotala bandeko na ye mpe azwa lisungi epai na bango. ⁴Kolongwa wana tokatisaki ebale mpe tokei kosema pembeni na esanga ya Chypre mpo mopepe epikisaki biso kokoma wana. ⁵Tango tokatisaki mai oyo ezalaki pembeni na Cilicie mpe Pamphilie, tokendaki na Myra na engumba ya lucie. ⁶Kuna, tango capitaine oyo azalaki na biso amoni masuwa ya Alexandrie ezalaki kokenda na Italie, akotisi biso kuna. ⁷Tobandaki kokenda malembe malembe mpe ezwaki biso mikolo ebele yambo tokoma pembeni ya Cnide mpo mopepe azalaki makasi. Tozalaki kokenda kaka bongo pembeni pembeni ya mabele ya Crete na ngambo mosusu ya Salmone. ⁸Tozalaki kopusana kaka malembe malembe pembeni na ebele ya mikakatano kino tokomaki esika moko babengi Fair Havens oyo ezali pembeni ya cite ya Lasee. ⁹Tozwaki tango mingi, mpe eleko ya kokila ya bayuda elekaki, mpe bokatisi ebale ekomaki mabe makasi. Paulo akebisi bango ¹⁰mpe alobi: «Baninga, namoni ete mobembo tolingi kosala ezali mabe makasi, kaka mpo na masuwa mpe biloko te, kasi mpo na bomoi na biso.» ¹¹kasi capitaine ya basoda ayokelaki ye te. ¹²Lokola libongo eazaki malamumu te mpo nakolekisa eleko ya malili makasi penza, batambwisi masuwa bayike balobaki tolongwa wana, toluka nzela ya kokoma na engumba ya Phoenix mpo na kolekisa eleko ya malili makasi penza. Phoenix ezali libongo ya engumba Crete, ezali kati kati ya ngambo oyo moyi elalaka. ¹³Tango bamoni mopepe ya kimia kobeta, bamemi masuwa; bakanisaki ezalaki ngonga malamumu ya kokende. Batomboli longo mpe babandi konana pembeni pembeni na mabele ya Crete. ¹⁴Kasi sima na tango moke, mopepe makasi babengi Euraquilon, euti na esanga ebandi kobeta masuwa. ¹⁵Lokola masuwa ekokaki lisusu kotambola te mpo na mopepe nde totikaki mopepe emema biso. ¹⁶Tolekaki pembeni pembeni ya esanga Cauda. Mpe na pkokoso. ¹⁷Sima ya kokangisa yango na basinga, bazalaki kobanga ete masuwa ekangama na zelo ya mboka Syrte, bazwaki lisusu mokano ete mopepe etambwisa biso. ¹⁸Mopepe etungisi biso mingi nde basali ya masuwa babandi kobwaka biloko na mayi. ¹⁹Na mokolo ya misato, basali na masuwa babwaki lisusu biloko. ²⁰Lokola moyi mpe minzoto ebimaki te mikolo ebele mpe mopepe ezalaki kaka makasi, tondimaki lisusu te ete tokozala na bomoi. ²¹Lokola esalaki ete bato baliaki te mikolo ebele, Paulo atelemaki kati kati ya bato mpe alobi: «Baninga! esengelaki boyoka ngai ete tolongwa na Crete te mpo makambo oyo ekomela biso te. ²²Kasi sasaipi, nazali kobondela bino ete boyika mpiko, pamba te moto moko te kati na biso akufa, kaka masuwa nde ebebi. ²³Na butu ya lelo, anzelu ya Nzambe na ngai oyo nagumbamelaka abimelaki ngai ²⁴Mpe alobi: «kobanga te, Paulo mpo esengeli osamba liboso ya Cesar mpe tala, Nzambe, na boboto na ye apesaki yo mpe bato yonso oyo bozali kosala na bango mobembo. ²⁵Yango wana, baninga boyika mpiko, pamba te nazali na kondima na Nzambe ete makambo ekosalama ndenge alobaki na ngai. ²⁶Kasi esengeli tosema na esanga. ²⁷Tango tokomaki na butu ya zomi na minei, lokola kotungisama kati ya ebale Adriatique, pembeni ya kati kati ya butu, basali ya masuwa bayoki lokola tozali mosika te na zelo. ²⁸Bamekaki na banzete, bamonaki ete mozindo ezalalaki tuku mibale ya emekeli ya mozindo, bapusanaki lisusu moke mpe batali, bamoni mozindo ekomaki zomi na mitano. ²⁹Bakomaki kobanga ete masuwa epanzana, bongo babwakaki longo minei mpo masuwa etelema mpe bazali kosambela ete tongo etana noki noki. ³⁰Basali ya masuwa bazalaki koluka nzela ya kokima batika masuwa, batiaki bongo bwato liboso ya masuwa koloba ete bazali kobuaka longo, nzoka nde bazalaki kokosa bato mpo bakima na yango. ³¹Kasi Paulo alobi na bato mpe na basoda: «Soko bato oyo batikali kati na biso te tokoki kobika te.» ³²Boye basoda bakataki basinga ekangaki bwato na masuwa mpe bwato etiolaki. ³³Tango tongo etanaki, Paul alendisaki bato yonso mpo balia. Alobi: «Lelo tokokisi mikolo zomi na minei uto bobandaki kozela mpe kolia te. ³⁴Boye, nabondeli bino bolia, pamba te ezali mokolo mpo na lobiko na bino, bongo ata suki ya moto moko ekolongwa te!» ³⁵Na sima koloba boye, azwaki lipa mpe atondaki Nzambe liboso na bato yonso, abukaki yango mpe aliaki. ³⁶Bato yonso bazwaki makasi mpe baliaki. ³⁷Tozalaki bato motango nkama mibale tuku sambo na motoba kati na masuwa. ³⁸Tango baliaki penza penza, masuwa ekomaki pepele mpo babwakaki ndambo na masangu na ebale. ³⁹Na tongo, bayebaki lisusu te esika bazali, kasi bamonaki libongo moko ya zelo mpe bazalaki kotuna tuna soko bakokaki kokoma kuna. ⁴⁰Boye bakataki longo mpe basundolaki yango kati na ebale. Bobele na tango yango, babongisaki yenda mpe bamatisaki elamba moko liboso ya masuwa mpe bazwaki nzela mpo na kokenda kosema na libongo ya zelo. ⁴¹Bakomaki na libongo yango, bakutaki bibale mibale ekutana mpe basemaki wana. Na lolenge etelemaki, mbonge ezalaki kobeta yango makasi na sima nde masuwa ebukanaki. ⁴²mwango ya basoda ezalaki ete baboma bakangami yonso mpo ete moko te akima na nzela ya ebale. ⁴³Capitaine apekisaki bango pamba te azalaki na mposa ya kobikisa Paulo. Nde apesaki nzela na moto yonso oyo akokaki kokatisa na mayi, asala yango. ⁴⁴Nde

baoyo bayebi te, bakokatisa bango na mabaya ya masuwa. Nde na bongo tokomaki biso yonso malamun na ngambo.

¹Esilaki lusokoluka to yokaki ete esanga yango eliangamai malte. ²Bato ma esanga yango la ya makasi kisoma esengo . ba pelisaki moto mpo tozakima malili ya mwila. ³Paul alokotaki ya nkomi mpo makotia ma moto nzokande nyoka moko ebimaki na nkomi yango mpoma molunge ya moto asuaki poul na maboko. ⁴Ntango ya esanga yango esanga yango momaki nyoka koswa paul balobiki ete moto oyo azali soli moliomi ma lmoto. ata alikakima mai etunilu na ye ezali kaka. ⁵Kasi paul amikitaki loboko maye mipe nyoka ekweyaki na moto mpe paul ayokaki mpasi soki moke te. ⁶Batelelaki paul ete akovimba loboko to soki akokwe ya na pwaza mpe kokufa, kasi ntango bamoni ete eloko moko ebali yema te, babalusi maloba koloba ete moto oyo azali moko ya ba nzambe. ⁷Mabele ya publius mokonzi ya ejanga yango ezalaki nzinganzinga wana. ayambaki bibo mikolo mizato oyo to balaki wana. ⁸Tata na publius abelaki malali ya pulupulu mpe ya nzoto mote, paul akei kotala ye, abondeli mpona ye mpe abikaki. ⁹mpoma ye mpe ali kasi. Sima na tango batu nsoso ya malali na ¹⁰esanga yango bayaki pe epai na paul, pe ba zuaki lobiko. Batosaki biso mingi pe bapesaki bileyi ya mobembo. ¹¹Sima nasanza misatu na malquet, tozuaki masuwa oyo ezalaki kokende na alexandrie, kombo na yango ba mapasa oyo elekisaki eloko ya malili makasi koleka. ¹²Tokamaki na enguma ya syracuse, tosalaki mikolo misatu wana. ¹³Tolongwe wana koleka na esanga Reggio, sima mokolo moko mopepe na ngele ebandi kopepe, pe sima na mikolo mibale tokomaki na engomba ya puzzoles. ¹⁴Tokuti bandeko moka yango, basengi nabiso ete tolala miko sambo epai bongo. kaka na lolenge ya ngo tokomaki na rome. ¹⁵Tango bandeko ya rome bayokaki sango na biso, baye kozua biso na nzando ya appuis pe esika na ndaku misatu, tang paul amoni bango, apesi nzembe matondi mpe azuiki mpiko. ¹⁶Tako tokomi na rome, paul azuaki ndikisa yakofa nda ye moko bango ba solda oyo azalaki mokengeli na ¹⁷ye. Sima na mikolo misatu, paul abengaki ba paka na yuda kozala elongo na ye, alobaki na bango bandeko, na salaki ba mabe mokote na libota na biso ba yuda ya jerouzaleme bakangaki ngai mpe na zalaki mokangami na maboko ya ba romain. ¹⁸Sima na bango kosambisa ngai, bakani kotika ngai poba monaki likambo ya kokatela ngai etumbu ya liwa te. ¹⁹Kadi ba yuda ba boyaki, nasengaki nzela ya kokende epai ya sezard. ²⁰Ndetina nabengaki bina poto solola, po ete ba kangi ba kamba pona elaka na nzambe oyo ba ishael batiaka motema. ²¹Bango nde ba lobi na ye, biso tozwi mikanda te miwuti na jude po na yo, ata bandeko ba ye koloko ma bete pona yo. ²²Kasi polingi kozela epai na yo oyo ozalikokanasa na losambo yo, poto yebi ke bazalikobaya yango bipayi nionso. ²³Bapesaki elaka na paul, batu ebali ba yaki na ndaku na ye, pe ateyaki bango. kolakisa mobeko na mose pe ya basakoli. ²⁴Bamussu ba ndimaki maloba ya paul kasi ba mususu ba yaki kondima. ²⁵Ekokaki na bango kondi mate, paul abakisi ete, molimo mosantu alobaki na ba koko na bisu na monoko ya mosakoli isaya. ²⁶Alobi ete bokoyoka na matoyi kasi bokoyeba tina te, bokotala namisu nde moko mona te. ²⁷Pamba te mitema na bango ekomi makoki, ba kangi matoyi na bango, bakangi miso na ba ngo po emona te, matoyi na bango eyoka te, pe molimo na bango eyeba kobikisa bango te. ²⁸Boyeba ete lobiko na nzambe etindemeli ba pakanu, bango pe boyokamela ye. ²⁹Esilaki ye koloba maloba oyo, ba yuda bakeyi pe babandi kotiana tembe kati na bango. ³⁰Paul awumelaki mbula mibale na ndaku ya kofutela. kuna azali koya ba batu nionso oyo bayaki kotala ye. ³¹Ateyaki bango bokonzi na nzambe pe alakisaki makambo ya yesu klisti polele, moto moko te atekisaki ye

Baloma

1

¹Mosali na Yesu klisto, Polo, aponami mpe abulisami ntoma na Nzambe, ²mpona sango malamau na Nzambe ezali oyo elakama uta kala na basakoli na makomimosantu. ³Oyo etali mwana na ye, uta na nzela ya libota ya Dawidi. ⁴Na bongoabiangami mwana na nzambe engebene na nguya ya Molimo Mosantu, nalisekwa ya bakufi, nde Yesu Klisto Mokonzi na biso. ⁵Na ye , tozwi ngolu mpelotomo ya kolakisa bikolo binso molongo boyambi, mpe botosi o nkombo yaye. ⁶Na bikolo bina, bino mpe lokola bopanami bozala baye. ⁷Balingami na Nzambe, baye bazwami na Roma, mpe babiangami kozala bansatu. Ngolu mpe kimia kati na bino kouta na Nzambe Tata na biso mpe Mokonzi Yesu Klisto. ⁸Napesi matondi, yambo penza na Nzambe mpe Yesu Klisto mpo na binobanso, mpo ete kondima na bino etatolami na mokili mobimba. ⁹Mpo ete Nzambe oyo nazali kosalela kati na ngai na ntina na Sango malamau ya mwanana ye, ayebi maye nalobelaka mpo na bino. ¹⁰Nalombaka mikolo minso namabondeli na ngai, libaku ezwama, naya kotala bino soki Nzambealingi. ¹¹Mposa ezali naya kolakisa bino ndambu ya misala ya molimo, mpobolendisama. ¹²Na ntina ete, tozala biso banso na bopikiliki na kondima; mpe yabino. ¹³Balingami, nalingi bobosana te, sik'oyo, ete nalingaki mbala ebele kotalabino, kasi nazwi ndingisa te kino sik'oyo. Ezalaki na ntina komona misalamalamu kati na bino lokola ezalaki epai ya bapagano. ¹⁴Nazali na likambo yakobongisa na Ba-Ela mpe bapaya, epai bayibwanya mpe bilema. ¹⁵Na mayematali ngai, nabongami kosakola bino nsango

malamu, na bino oyo bozali naRoma.¹⁶Pamba te, nsoni ezangi ngai mpo na nsango malamu. Yango ezalinguya ya Nzambe na oyo andimi, yambo nde Bayuda, elandi Ba Ela. ¹⁷Bosembona Nzambe emonani kati na ye, na ntina ya boyambi bondimi, lokola ekomami:« Moyengebene akobika na bondima.»¹⁸Uta likolo, nkanda na Nzambe ekitakalikolo na bato bazali kosumuka, na makambo ya bosoto, bozangi boyengebeneya bato ezali kozangisa bango Bonzambe. ¹⁹Mpo ete, makambo ya Nzambeeyebani polele, ye moko atalisi bango. ²⁰Nguya ya Nzambe mpe bonzabe na ye,oyo miiso ekoki komona te, eyebani na bato kati na bikela na ye uta ebandeli yamokili. Na yango bolimbisi ekozala te. ²¹Mpo ete atako bayebi Nzambe, baboyikokumisa ye mpe kosanjola ye. Kasi bakomi bazoba mpe mitema mya bangomizangi bososoli, yango ezali kati na molili. ²²Ba-mikwi lokola bato ya bwana,nzoka nde bazoba. ²³Bamisaleli bikeko na elilingi ya bato, ndeke, nyama mpenyoka mpo bakumisa yango, koleka Nzambe. ²⁴Na bongo, Nzambe asundolibango kati na mposa mabe ya mitema mya bango na mbindo; mpo etebayokisama nsoni. ²⁵Ezali nde bango babongoli Solo ya Nzambe na lokuta, mpebazali kokumisa bikelamu na esika ya Mokeli oyo abongi na lokumu seko naseko. Amen!²⁶Yango wana Nzambe asundoli bango kati na mposa mabe,nzambi basi na bango bakomi kosala bosoni bango na bango, makambo oyoNzambe alingaka te. ²⁷Ndenge moko mpe na mibali, batiki kosala mayemalongobani na basi ya bango mpo bakokisa mposa mabe kati na bango. Mibalibakomi kotambola na mibali oyo ebongi te, bazali komikatela etumbu na mikomina. ²⁸Lokola bango baboyi komemya Nzambe, ye asundoli bango basalela makanisi mabe oyo esengelaki te basala. ²⁹Batondi na mabe lolenge nyoso,nkanda, mposa mabe mpe mayele mabe. Batondi na mposa ya, koboma,koswana, lokuta mpe makanisi mabe. ³⁰Bazali bato ya nsongi nsongi, batongi,banguna ya Nzambe. Bafinganaka, bato ya enzombo. Balingaka ntango insokosala mabe, batosaka baboti te. ³¹Bazangi mayele, bazangi bosolo, bazangibolingo mpe mawa. ³²Bayebi mabongisi ya Nzambe, na lolenge ya bato basalaka mambi mana, elongo na baye basepelaka na misala mina, etumbu na bango ezali kufa. Kasi bazali kaka kosala mambi mana te, bazali mpe kosepela na baye bazali kosala mango.

¹Yo moto ozali mosambisi na bamosusu, mpe ozali kosala mabe mana lokola, ozali komikanga yo mei. Mpe bolimbisi ezali te mpo na yo. ²Baye basalakamambi mana, etumbu ya Nzambe ekwelaka bango. ³Na boye, ozali kopesambano na bato bana, nzokande yo mpe mobebisi, lolenge nkani okokima nkeleya Nzambe? ⁴Kotsiola boboto mpe bolamu bwa ye te, mawa na ye azali kozilayo, nde obongola motema. ⁵Kasi motu mangbongi na yo, motema makasi, oazalikobenda nkanda ya esambiselo ya Nzambe mokolo akokatela bango bansoetumbu ekoki. ⁶Akopesa na moto yonso mbano ya misala mya ye. ⁷Baye yamisala malamumu, balukka lokumu mpe esengo ya libela ya mbeba te, akopesabomoi ya seko. ⁸Kasi, baye batosaka Nzambe te, baboyi solona ye, balandibobele mabe, bakomona nkanda mpe bilelo. ⁹Baye banso bazali kosala mabe, bakozwa etumbu mpe bwale motindo na motindo, likolo na moko na mokobasali ya mabe, kobanda na bayuda, kosukisa na ba-Ela. ¹⁰Kasi kimia, lokumumpe boboto ikozala na oyo asali malamumu, yambo ezali bayuda, na sima baela. ¹¹Jambi kokobola ezali te, na bonzambe. Baye bayebaki mibeko te, mpebasumukaki, bakozwa etumbu; kasi miango te. ¹²Baye bazali na boyebi namiango bakozwa etumbu engebene na mibeko. ¹³Baye bazali bakoyoka kakamibeko, basepelisaka Nzambe te. Kasi esengo na baye bakomitiaka namisala. ¹⁴Komona ete bapagano bayebi mibeko te, kasi basalaka lolenge elingimibeko, atako bayebi yango te; euti na bizaleli na bango moko. ¹⁵Na yangobazali komanyola kati na mitema na bango, makambo oyo elongobani namibeko. Basosolaka ete ezali solo. Bamifundaka bango mei kati na makanisi, soki basali malamumu to mabe liboso na Nzambe. ¹⁶Mabombami na moto na motoekobima pwasa mokolo ya esambiselo ya Nzambe, na ntina ya nsango malamumu Yesu nalakisi bino. ¹⁷Olobi ozali moyuda, ofandisa bomoi na mibeko, otutakatolo na Nzambe na yo. ¹⁸Oyebi makambo esepelisaka ye, oyo ezali na bokeseni, ozali na boyebi yango. ¹⁹Okanisi ozali penza motambwisi ya bakufi miso mpelotiki na baye bazali na molili. ²⁰Omikomisa molakisi ya bazoba, moteyi yabilenge, okanisi na ntina na mibeko nde oyebi maso ya bosembo. ²¹Yo oyooteyaka basusu, mpo na nini omiteyaka te? Yo, oteyaka basusu bayiba te, oyibaka te? ²²Opekisaka basusu kindumba, yo moko osalaka te? Yo, moyini nabikeko, mpo na nini ozali koyiba na tempelo? ²³Yo, otombolaka mapeka eteoyebi mibeko, obukaka miko te? nakomonela mibeko na Nzambepamba? ²⁴Boye, nkombo ya Nzambe etukami epai ya bapagano mpo nayo. ²⁵Kokatama ngenga ezali ntina soki otosi mibeko. Soki na boye te, ozalikaka mosutu. ²⁶Soki moto na mosutu atosi mibeko, ki-mosutu na ye elekimokatami ngenga te? ²⁷Bongo, moto ya mosutu uta mbotama, azali sembo namibeko, akosambisa yo te, mokatami ngenga? Kaka mpo oyebi makomi, okatama ngenga nde, bozali kobuka mibeko na nko! ²⁸Na boye, libanda ezalikati te, mpo na moyuda ya solo, ngenga ya libanda na nzoto ezali elembo yapamba. ²⁹Kasi moyuda ya solo, bayebaka ye na bizaleli, mpe ngenga ya soloezali motema etondi na misala ya molimo, ezali mpo na kotanga te. Lokumu yamoto ya lolenge boye, euti na bato te, nse na Nzambe.

¹Bongo, litomba nini bayuda bazali na yango? Kokatisa ngenga nde nini? ²Nabosembo ezali ntina; mpo Nzambe amimonisaki yambo nde na bayuda. ³Boniboni? Bayike o kati na bango bandimelaki ye te. Bongo Nzambe akosundolabayuda? ⁴Ekosalema te. Ata bato banso bazali bakosi, Nzambe azali sembo. Zambi ekomama ete: «Maloba mayo mazala solo, mpo ntango okosambisamaliboso ya bajuzi oyeba na kolonga. ⁵Kasi soki mabunga ma biso mazali kotalisabosembo na Nzambe, tokoloba nini? Ye azali sembo te, mpo azali kopesa bisobitumbu? Ezali bongo? Wana ezali makanisi ya bato. ⁶Ezali bongo te, soki azalisembo te, akosambisa mokili ndenge nini? ⁷Soki na lokuta na ngai, bosembo na Nzambe ezali komatisa ye lokumu, na ntina nini nazali kosambisama bomosumuki? ⁸Mpo na nini tosala mabe mpe tozwa bolamu, ndenge basusu bazalikolobela biso tosala bongo; «Mabe tokosala, ekoyela biso bolamu?» Bakozwambano elongobani na biloba-loba wana. ⁹Nde nini? tosengeli komilongisa? Sokimoke te. Zambi tosilaki kofunda bayuda na ba Ela ete bazali na nse yalisumu, ¹⁰pelamoko ekomami: «Moyengebene azali te, ata moko te.» ¹¹Moko teazali kososola. Ata moko te azali koluka Nzambe. ¹²Bango banso bapesi Nzambe mokongo, bakomi banso bibobolo. Ata moto te azali kosala malamuna, ata moko te. ¹³Maloba na bango ezali kunda ya kofungwama mpe kokosa bato. Lolemo na bango etondi na ngenge ya nyoka. ¹⁴Minoko mya bango mitondi nabilakeli mabe mpe lokuta. ¹⁵Bakimaka penza lombangu kosopa makila yabato. ¹⁶Koboma mpe konyokola bato, ezali mpasi te. ¹⁷Bango balukaka kimiate. ¹⁸Liboso na bango babangaka Nzambe te. ¹⁹Sik'oyo, toyebi ete mibekoekomama mpo na baye bazali kotosa miango. Na boye, moto moko te afungolambanga mpo mokili mobimba ekobuka mabolongo liboso na Nzambe. ²⁰Nayango, moto moko te akobika mpo na kotosa mobeko. Pamba te, boyebi lisumueyei na nzela ya mobeko. ²¹Kasi sasaipi, bosembo na Nzambe ezali kokokisamana mobeko te. Yango etatolamaka na mobeko mpe basakoli. ²²Bosembo yangoekokisami na nzila na kondima Yesu Klisto. Zambi bokeseni ezali te. ²³Pambate, banso basumuki mpe bazangi nkembo na Nzambe. ²⁴Bango bansobalimbisami na ngolu na ye, na lisiko na Klisto Yesu. ²⁵Zambi Nzambe apesi Klisto lokola lisiko na makila ma ye tobika. Abonzela Klisto mpo azala ndakisaya bosembo na ye, uta kala, azalaki kokanga motema mpo na kokatela etumbuya masumu na bango. ²⁶Sasaipi alakisi bosembo na ye. Mpo amonana ete azalisembo, na yango, baye banso bandimeli Yesu, bakomi sembo liboso na ye. ²⁷Naboye, nani akoki kotombola miluku na ye? Na likambo nini? Na ntina na misalana mibeko? Ezali boye te, Moboko ezali nde bondimi. ²⁸Tomanyoli et motoakokoma sembo nde na bondimi, kasi na misala ya mibeko te. ²⁹Tososola; Nzambe azali kaka ya bayuda? Azali ya bikolo binso te? Boye, ya bikolobinso. ³⁰Soki ete Nzambe azali moko, akobikisa bakati ngenga na ntina nabondimi na bango mpe bato na misutu na nzela ya kondima. ³¹Nde bongo tokobebisa mibeko na ntina na bondimi? Ezali bongo te! Totiya mpe mokoloto na mibeko.

¹Boni boni tokoloba mpo na bomengo ya koko na biso Abalayama? ²Soki bozwina ye ekomisaki ye sembo, mbele amitoombolaki, kasi nde liboso ya Nzambe. ³Zambi makomi Malobi nini? «Abalayama atimelaki Nzambe, NdeNzambe amoni ye moto na sembo.» ⁴Mosali azuaka lifuta na ye, yango ezalimatabisi te, ezali motoki na ye. ⁵Mpo na oyo azali kosala te, kasi motema na yeatieli yango na oyo andimaka bato ya masumu, bondimi na ye ekotikala esmbona lolenge na ye. ⁶Loyembo na Dawidi eloba boye: «Lipamboli na oyo amonanisembo na miso ya Nzambe na ntina na misala te, kasi ⁷esango mpo na Nkoloalimbisaki, asukoli masumu na bango ⁸apambolama oyo Nkolo abosani masumuna ye. ⁹Lipamboli yango epesami kaka na bakati ngenga, etali misutu te? Tolobiboye ete ; kondima ya Abalayama ekomisaki ye sembo. ¹⁰Ndenge kaniekomelaki ya? O eleko ya ngenga to ya mosutu? Azalaki nainomosutu. ¹¹Yambo, Abalayama andimelaki Nzambe, naino mosutu, bondimi naye nde epesi nzela abiangama moyengebene mpe azwa elembo ya ngenga. Nabilembo biye binso, bilakisaki ete akoma motomolo na baye banso bazali kati nabondimi. Ata bakatami ngenga te, Nzambe ayebi bango. ¹²Eyebani ete, Abalayama azalaki kaka motomolo ya bakati ngenga te, na baye bakata te, kasi, balongobani na bizaleli na moboko ya bondimi na ye. ¹³Elaka ya kosangolamokili epesamelaki ye, na mabota maso mpo na botosi mibeko te, kasi na ntinana bosembo ya bondimi. ¹⁴Soki bolamu ekopesama na ntina na botosi mibeko, nde bondimi ekomi libungutulu, mpe ntina ya bilaka ezali te. ¹⁵Zambi mibekoesalemi mpo na bitumbu kasi soki mizali te, mikoki kobukama te. ¹⁶Elakaepesami na mabota manso maye batosi mibeko ya Mose, mpe na baye batambolikati na bondimi ya koko Abalayama; tata na mabota manso. ¹⁷Mpo ekomama te, «Nakokomisa yo tata ya bikolo biike.» Abalayama atambolaki na kondimaliboso na oyo apesaka bomoi na bakufi mpe asalaka na bisika oyo biloko bizalite. ¹⁸Abalayama atiaki elikya makasi na bilaka Nzambe apesaki ye ete akokomatata ya mabota «lokola djelo ya ebale mpe minzoto ya likolo.» ¹⁹Atako akokisakimbula nkama, makasi ya kobotisa Sara ezalaki te, mpe eleko ya ya mabotaelekaki; kasi bondimi na ye ekitaki ta. ²⁰Na ntina na bilaka ya Nzambe, tembeezali te. Kati na ye, Abalayama atondaki na molende kati na bondimi mpekokumisa Nzambe. ²¹Azalaki kondima ete maye Nzambe alakaki, akokokisamango. ²²Yango amonanaki moto ya sembo. ²³Makomi yango ezalaki mpo na yemoko te, andimama sembo. ²⁴Kasi mpo na biso, Nzambe azwi biso lokola batoya bosembo, mpo tondimeli mwana na ye ya lisekwa, Nkolo Yesu. ²⁵Ye wanaakabamaki mbeka mpo na masumu ma biso, mpe asekwaki mpo na bosikoli nabiso.

¹Bongo biso tokomi sembo na kondima, tozwi kimia na Nzambe na nzila ya Mokonzi Yesu Klisto. ²Na ye nde tozwi nzela ya ngolu, mpe bondimi. Yangotozali kotuta tolo mpo tozwa bisengo ya libela oyo Nzambe alaka na nkembo naye. ³Atako na kati na bwale, tozali kotuta tolo mpo eyebani te, bwale epesakamolende. ⁴Boye, molende ebataka bopikiliki; na yango, nde tokolika bolamuekoya. ⁵Tokoyokisama nsoni te, zambi Molimo Mosanto atondisi mitema nabiso na bilingo na Nzambe. ⁶O eleko tozalaki na nkaka, ngonga ebetaki mpobaye babunga na masumu, basikolama na kufa ya Klisto. ⁷Pamba te, ezalikpokoso kokufa mpo na mabe ya mosusu. Ekozala litomba kokufela moto yamasumu. ⁸Nzoka nde Nzambe alakisaki bolingo na ye tango tozalaki basumuki, Klisto akufaki mpo na biso. ⁹Na tembe te, awa Klisto asikoli biso na makila maye, tobiki na nkanda na Nzambe. ¹⁰Pamba te, o eleko totombukaki na Nzambe, boyokani eyingelaki na nzela ya kufa ya Yesu. Lokola boyokani ezongi, tobikisami na ye. ¹¹Na yango kaka te, kasi tozali kotuta tolo na boyokani oyotozwi na Mokonzi na biso Yesu Klisto, liboso na Nzambe. ¹²Na boye, lokolamoto moko akotisi lisumu na mokili, kufa mpe ekoti mpo na lisumu. Nde yangoepesami na bato banso, zambi banso basumuki. ¹³Yambo ete mibeko epesama, lisumu ezalaki na mokili, kasi miko ya lisumu ezalaki te, soki lisumu te. ¹⁴Atakobongo, kufa ebandaki na Adamu kino Mose, bato banso bazalaki kokufa, atababuki mobeko te, lokola Adamu ya yambo, oyo azali elilingi ya oyoakoya. ¹⁵Kasi kino sasaipi, likabo ya ofele ezali lokola lisumu te. Zambi soki nalisumu ya moto moko, bayike bakufi, boni boni koleka ngolu na Nzambe mpelikabo na nzela ya moto moko, Yesu Klisto etondi mpo na bato banso. ¹⁶Mpolibonza epesami te, mpo na ekweli na lisumu ya moto ya yambo. Bongo, ekateliya etumbu ya mokili mobimba ewuti na lisumu ya moto moko. Boye, libonza yaofele epesami, mpo kolimbisa masumu ya banso. ¹⁷Ezali boye, te na mbeba yamoto moko kaka, liwa ekonzi mokili mpo na ye, boni boni, na Yesu Klisto, oyoapesi bato bomengo eleki monene, ekomisi bango sembo mpe bazwi bomoi naye mei, bakoumela libela na ye. ¹⁸Na boye, na mbeba na moko, banso bazwimbano, se lolenge wana, mosala ya moko ya sembo, ekomisi bato bansosembo. ¹⁹Zambi na nzila ya mangbongi ya moto moko, banso basumuki; lolengemoko na botosi ya moko, ebele bakozala sembo. ²⁰Kasi mobeko eyaki mpo etelisumu eleka ndelo. Boye esika lisumu eleki ndelo, ngolu ya Nzambe eluti mingikoleka. ²¹Bongo lokola lisumu ekonza bato na kufa, lolenge moko ngolu na Nzambe ezali kokonza mpo na bomoi ya seko na nzela na Yesu Klisto Mokonzina biso.

6

¹Bongo, tokoloba nini? Tókoba na masumu po 'tè ngolu ékola? ²Soki moke té!Biso bato tokufá po na lisumu, ndenge nini tokoki lisusu kobika kati na yango? ³Boyebi té 'tè biso nyonso oyo tobatisamá kati na Kristo Yesu, tobatisamá katina liwa na ye?⁴Bongo tokundamaki elongo na ye na batisimo kati na liwayango, po, ndenge Kristo asekwaki na bakufi na nkembo ya Tata, ndenge moko pe biso tótambola na bomoi ya sikaa. ⁵Ya solo, soki tosangani na ye na lolengeya liwa na ye, tokozala pe bongo na nsekwa na ye.⁶Tóyeba yango 'tè bomotona biso ya kala esi'ebakamá elongo na ye na kuruze, po nzoto ya lisumu ékufape tózala lisusu baumbu ya lisumu té. ⁷Ya solo, moto oyo akufi alongisami nalisumu.⁸Nzokande soki tosi'tokufi elongo na Kristo, tondimi 'tè tokobika peelongo na ye; ⁹toyebi 'tè Kristo awa asili kosekwa na bakufi akokufa lisusu té:liwa ezali lisusu na bokonzi likolo na ye té.¹⁰Ya solo, awa ye akufaki, akufakipo na lisumu mbala moko po na libela; kasi awa ye azali na bomoi, azali nabomoi po na Nzambe. ¹¹Bino pe lokola, bómitanga [bozali] bakufi po nalisumu kasi bozali na bomoi po na Nzambe, na lisanga na Kristo Yesu.¹²Boye, lisumu ézala na bokonzi té na nzoto na bino oyo etangamá kokufa:bótosaka baposa na yango té. ¹³Bókaba biteni ya nzoto na bino lokolabibundeli ya mabe po na lisumu té; kasi bómipesa na Nzambe, lokola bato yabomoi oyo bauti na bakufi pe bótia biteni ya nzoto na bino epai ya Nzambelokola bibundeli ya bosembo. ¹⁴Ya solo, lisumu ekozala na bokonzi likolo nabino té, pamba té bozali na se ya Mibeko té, kasi na se ya ngolu.Na mosala ya bosembo¹⁵Bongo nini?Tósala lisumu po tozali na se ya Mibeko té, kasi na se ya ngolu?Soki moke té! ¹⁶Boyebi té 'tè soki bomipesi epai ya moto po na kosalela ye nabotosi, bozali baumbu ya ye oyo bozali kotosa: soki ya lisumu oyo ememaka naliwa, to soki ya botosi oyo ememaka na bosembo.¹⁷Kasi, matondi na Nzambepo, bozalaki baumbu ya lisumu, kasi botosaki na mitema motindo ya mateya oyoboteyamaki. ¹⁸Awa bosili kokangolama na boumbu ya lisumu, bokómi baumbuya bosembo.¹⁹Nazali koloba na ndenge ya bomoto po na bolembu ya nzoto nabino: ya solo, ndenge bokabaki biteni ya nzoto na bino, lokola baumbu, nabosoto pe na oyo mibeko etindá té, po na kofanda kati na oyo mibeko etindá té,ndenge moko pe sik'oyo, bókaba biteni ya nzoto na bino, lokola baumbu nabosembo po na kofanda kati na kosantisama. ²⁰Pamba té, tango bozalakibaumbu ya lisumu, bozalaki na bansomi na bosembo. ²¹Bongo na tango wana,mbuma nini bozwaki na makambo oyo bozali sik'oyo koyokela soni? Pamba tésuka na yango ezali liwa.²²Kasi sik'oyo, awa bosili kokangolama na lisumu pebosili kokóma baumbu ya Nzambe, bozali na mbuma na bino po nakosantisama, pe suka, bomoi ya seko. ²³Ya solo, lifuta ya lisumu ezali liwa;kasi likabo ya Nzambe ezali bomoi ya seko kati na Kristo Yesu, Mokonzi nabiso.

¹Bandeko, boyebi té – ya solo, nazali koloba na bato oyo bayebi Mibeko – 'tè Mibeko ezali na bokonzi likolo ya moto bobebe tango azali nanu na bomoi?²Yasolo, mwasi ya libala akangami na mibeko na mobali tango azali nanu na bomoi.Kasi soki mobali akufi, akangolami na mibeko ya mobali. ³Bongo soki akómiya mobali mosusu awa mobali na ye azali nanu na bomoi, ye akobengamamwasi ya ekobo; kasi soki mobali akufi, ye akangolami na mibeko: azali mwasiya ndumba té awa akómi mwasi ya mobali mosusu.⁴Yango wana, bandeko na ngai, bino pe bosi'bokufá na Mibeko na nzoto yaKristo, po na kozala ya moto mosusu, ye oyo asekwaki na bakufi, po tóbotambuma po na Nzambe. ⁵Pamba té, tango tozalaki na bomoto, baposa yamasumu, na nzela ya Mibeko, ezalaki kosala mosala kati na biteni ya nzoto nabiso po na kobota mbuma ya liwa.⁶Kasi sik'oyo, tokangolami na Mibeko, awa tosili kokufa na oyo tozalaki kokangama, na ndenge 'tè biso tokómi baumbu na lolenge ya sika ya Molimo, kasi té na lolenge ya kala ya makómi.Mibeko pe masumu⁷Bongo, tokoloba nini?Mibeko nde ezali lisumu? Soki moke té! Kasi nayebilisumu té soki kaka té na nzela ya Mibeko. Ya solo, nalingaki náyebe baposa té,soki Mibeko élobaka té: Kolula téa. ⁸Lisumu ezwi libaku malamumu, bongo, nalisalisi ya mitindo, ebote kati na ngai ndenge nyonso ya baposa; po tangoMibeko ezangi, lisumu ekufi.⁹Kala, ngai, nazalaki kobika na kozanga Mibeko;kasi tango mitindo eyei, lisumu ezongi na bomoi, ¹⁰pe ngai nakufi. Boye,esalamaki, po na ngai, 'tè mitindo oyo ememaka na bomoi, yango ememi naliwa.¹¹Pamba té lisumu, awa esili kozwa libaku malamumu na lisalisi ya mitindo,ekosi ngai pe na nzela na yango, ebomib. ¹²Ya solo, Mibeko ezali mosantu;mitindo pe ezali mosantu, sembo pe malamumu.¹³Bongo eloko malamumu ekómiliwa po na ngai? Soki moke té! Kasi ezali lisumu, oyo, po émonisama lisumu,nde ebote liwa kati na ngai na nzela ya eloko malamumu. Boye, na nzela yamitindo, lisumu emonanaki na nguya na yango nyonso ya lisumu. ¹⁴Ya solo,toyebi 'tè Mibeko ezali ya molimo; kasi ngai nazali ya nzoto, natekamá nabokonzi ya lisumu.¹⁵Ya solo, makambo oyo nazali kosala, nazali koyebayango té: pamba té oyo nalingaka, nasalaka yango té; kasi oyo nasalaka, yangonde nayinakac. ¹⁶Soki oyo nasalaka, yango nde nalingaka té, wana nandimi 'tèMibeko ezali malamumu.¹⁷Yango wana, ezali lisusu ngai té moto nasalaka yango,kasi lisumu oyo efandaka na kati na ngai. ¹⁸Pamba té, nayebi 'tè eloko malamuefandi kati na ngai té, elingi koloba na nzoto na ngai. Pamba té kolinga malamuezali penepene na ngai, kasi kotia yango na misala, ezali té.¹⁹Ya solo, nasalakaté malamumu oyo nalingaka, kasi mabe oyo nalingaka té, yango nde nasalaka. ²⁰Soki nasalaka oyo [ngai] nalingaka té, ezali lisusu té ngai moto nasalakayango, kasi lisumu oyo efandaka kati na ngai. ²¹Boye, nazali kokuta mobekooyo: po na ngai moto oyo nalingaka kosala malamumu, bobebe mabe ezalipenepene na ngai. ²²Ya solo, na motema na ngai moto, nasepelaka na Mibekoya Nzambe; ²³kasi na kati ya biteni ya nzoto na ngai, namonaka mibekomosusu oyo ebundisaka mibeko ya mayele na ngai pe ekangaka ngai na boumbuya mibeko ya lisumu oyo ezali kati na biteni ya nzoto na ngai. ²⁴Ngai moto yamawa mingi, nani akokangola ngai na nzoto oyo ya liwa? ²⁵Matondi naNzambe po na Yesu Kristo, Mokonzi na biso. Boye, ngai moko na mayele nangai, nazali kosalela Mibeko ya Nzambe, kasi na nzoto na ngai nazali kosalelamobeko ya lisumu.

¹Po na yango, sik'oyo etumbu moko té ezali po na baoyo bazali kati na KristoYesu. ²Pamba té mobeko ya Molimo ya bomoi kati na Kristo Yesu ekangolakiyo na mobeko ya lisumu pe ya liwa. ³Ya solo –oyo Mibeko ekoki kosala té pona bolembu ya nzoto– Nzambe, awa asili kotinda Mwana na ye moko na lolengeya nzoto ya lisumu pe po na lisumu, asambisaki lisumu kati na nzoto, ⁴pobosembo ya Mibeko ékokisama kati na biso oyo tozali kotambola, na ndenge yanzoto té, kasi na ndenge ya Molimo. ⁵Ya solo, baoyo bazali bato ya nzoto, balandaka makambo ya nzoto; kasi baoyo bazali bato ya Molimo balandakamakambo ya Molimo. ⁶Pamba té, makanisi ya nzoto ezali liwa; nzokandemakanisi ya Molimo ezali bomoi pe boboto. ⁷Po makanisi ya nzoto ezali nabonguna ná Nzambe po etosaka Mibeko ya Nzambe té, ekoki kotosa yango peté. ⁸Baoyo bazali na se ya bokonzi ya nzoto bakoki kosepelisa Nzambe té. ⁹Nzokande bino, bozali na se ya bokonzi ya nzoto té, kasi ya Molimo, lokola Molimo ya Nzambe afandi kati na bino. Soki moto azali na Molimo ya Kristo té, moto wana azali ya ye té. ¹⁰Nzokande soki Kristo azali kati na bino, atakonzoto ekufi po na lisumu, Molimo azali bomoi po na bosomebo. ¹¹Soki Molimo ya oyo asekwisaki Yesu na bakufi azali kofanda kati na bino, oyo asekwisaki Kristo na bakufi akopesa pe bomoi na banzoto na bino oyo etangamá kokufa, na nzela ya Molimo na ye oyo azali kofanda kati na bino. ¹²Yango wana, bandeko, tozali ya solo na nyongo, kasi ezali ya nzoto té po nakobika na ndenge ya nzoto. ¹³Pamba té soki bozali kobika na ndenge ya nzoto, bokokufa. Kasi soki, na nzela ya Molimo, bozali koboma bizaleli ya nzoto, bokobika. ¹⁴Pamba té baoyo nyonso bazali kotambwisama na Molimo ya Nzambe, bango bazali bana ya Nzambe. ¹⁵Ya solo, bozwaki molimo yaboumbu té po na kozonga lisusu na bobangi; kasi bozwaki Molimo yakokómisama bana, oyo na nzela na ye togangaka: «Ába, Tata!»b. ¹⁶Molimo yemoko atitolaka elongo na molimo na biso 'tè tozali bana ya Nzambe. ¹⁷Nzokande soki tozali bana, tozali pe basangoli: basangoli ya Nzambe, baninga-basangoli ya Kristo; soki penza tokomona pasi elongo na ye po tózwape nkembo elongo na yec. ¹⁸Ya solo, nakanisi 'tè bapasi ya elaka oyo ekoki kokokisama té ná nkembooyo elingi komonisama kati na biso. ¹⁹Pamba té, bikelamo ezali kozela na posanyonso komonisama ya Mwana ya Nzambe. ²⁰Ya solo, bikelamo ekon zamakina makambo ezangá tina – na mokano na yango té, kasi po na oyo akonzakiyango – na elikya ²¹tè bikelamo yango kaka ekokangolama na boumbu ya oyoebebaka po na kokota na bonsomi ya nkembo ya bana ya Nzambe. ²²Nzokandetoyebi 'tè, tii na moi ya lelo, bikelamo nyonso ezali kolela elongo pe komonabwale elongo. ²³Yango kaka té: biso pe oyo tozali na mbuma ya liboso ya Molimo, biso pe tozali kolela kati na biso moko, na kozelaká kokómisama bana, lisiko ya nzoto na bisoe. ²⁴Po ezali na kati ya elikya nde tobikaki. Nzokande elikya oyo emonanaka, ezali elikya té: nani atiaka elikya na oyo azali komona? ²⁵Kasi soki tozali kotia elikya na oyo tozali komona té, tozali kozela yango namolende. ²⁶Ndenge moko pe Molimo ayaka kosalisa biso na bolembu na biso, pamba tétoyebi té nini esengeli tósenga na mabondeli na biso. Kasi Molimo ye mokoabondelaka po na biso, na maloba oyo ekoki kolobama té; ²⁷pe ye oyo atalakakati na mitema ayebi nini oyo ezali makanisi ya Molimo, po abondelaka po nabasantu na ndenge Nzambe alingi. ²⁸Toyebi 'tè makambo nyonso esalaka elongo po na bolamu ya baoyo balingaka Nzambe, ya baoyo babengamáengebene na mabongisi na ye. ²⁹Po baoyo ayebaki liboso, alengelaki pe bangobanda kala po na kokokana na lolenge ya Mwana na ye, po ye ázala Mwana yaliboso na kati ya bandeko mingi. ³⁰Pe baoyo alengelaki banda kala, abengakipe bango; baoyo abengaki, akómisaki pe bango sembo; pe baoyo akómisakisembo, apesaki bango pe nkembo. Bolingo ya Nzambe elongaka ³¹Bongo, tokoloba nini na makambo oyo? Soki Nzambe azali po na biso, naniakotelemela biso? ³²Ye oyo aboyisaki té Mwana na ye moko, kasi akabaki yepo na biso nyonso, ndenge nini akoki té kokabela biso biloko nyonso elongo naye? ³³Nani akofunda baponami ya Nzambe? Nzambe nde akómisakasembo. ³⁴Nani akokata etumbu? Kristo [Yesu] oyo akufaki, kutu koleka, asekwaki; ye oyo azali na loboko ya mobali ya Nzambe, ye oyo azali kobondelape po na biso! ³⁵Nani akokabola biso na bolingo ya Kristo? Pasi to bobangi, monyoko to nzala, bolumbu to likama, to pe mopanga? ³⁶Ndenge ekómamá: likolo na yo, tozali kobomama mokolo na mokolo. Tozali kozwama lokola bampate ya kobomamaf. ³⁷Kasi na nyonso oyo, tozali balongi koleka na nzela ya oyo alingaki biso. ³⁸Ya solo, nandimisami 'tè ézala liwa, ézala bomoi, ézala ba-anzeli, ézalabankumu, ézala makambo ya mikolo oyo, ézala makambo ya mikolo oyo elingikoya, ézala banguya, ³⁹ézala bolai, ézala bozindo, ézala ekelamo nini mosusu, ekokabola biso té na bolingo ya Nzambe oyo ezali kati na Kristo Yesu, Mokonzina biso.

¹Nazali koloba bosolo kati na Kristo, nazali kokosa té, se ya motema na ngaiezali kotatola ná ngai na lisanga na Molimo Mosantu: ²nazali na mawa mingipe pasi tango nyonso na motema na ngai. ³Pamba té, nalingaki 'tè ngai mokonázala oyo alakelamá mabe, oyo akabwaná ná Kristo po na bandeko na ngai, bato ya libota na ngai na bomoto, ⁴bango oyo bazali ba-Israel, kokómisamabana ezali na bango, lokumu, baboyokani, likabo ya Mibeko, losambo pebilakaa, ⁵bango oyo bazali bakoko oyo Kristo autá na ndenge ya nzoto, ye oyoazali likolo ya nyonso, Nzambe oyo apambolamá po na seko! Amen! ⁶Ezali té 'tè maloba ya Nzambe ekómi pamba. Pamba té bato nyonso oyo bautána Israel, bato yango bazali Israel té. ⁷Ezali té po babotami na libota ya Abraamnde bango nyonso bazali bana na ye. Kasi na Izaak nde libota na yo ekozwakombob. ⁸Elingi koloba: ezali té bana ya nzoto nde bazali bana ya Nzambe, kasi bana ya bilaka nde batangami lokola libota. ⁹Ya solo, maloba ya elaka, yango oyo: Kaka na elaka oyo, nakoya pe Sara akozala na mwana. ¹⁰Yangokaka té, kasi Rebeka pe azwaki zemi na mobali moko, Izaak, tata na biso. ¹¹Yasolo, bana babotamaki nanu té pe basalaki nanu likambo moko ya malamumu to yamabe té, po mabongisi ya Nzambe, engebene na koponama, éumela, ¹²po namisala té kasi po na ye oyo abengaka; eyebisamaki na Rebeka 'tè Kulutuakozala moumbu ya lekid ¹³ndenge ekómamá: Nalingi Yakobo pe nayiniEzaue. ¹⁵¹⁶¹⁴Bongo, tokoloba nini? Kozanga bosembo ezali epai ya Nzambe? Sokimoke té! 15 Pamba té alobaki na Moize: Nakoyoka mawa na oyo nakoyokela mawa. Pe nakolakisa boboto na oyo nakolakisa bobotof. 16 Boye, yango ezali té likambo ya moto oyo alingi to ya moto oyo azali kokimambangu, kasi ya mawa ya Nzambe. ¹⁷Pamba té Makómi elobi na Faraon: Natiaki yo penza po na likambo oyo: po na kolakisa kati na yo nguya na ngai pepo 'tè kombo na ngai ésakolama na mokili mobimbaga. ¹⁸Yango wana, ayokelaka mawa moto oyo ye alingi, pe akómisaka motú makasi moto oyo yealingi. ¹⁹Bongo okoloba na ngai: [bongo] po na nini azali kopalela lisusu? Ya solo, nani akoki kotelemela mokano na ye? ²⁰Kasi yo moto, ozali nani po óbetatembe ná Nzambe? Eloko oyo basalá ekoki koloba na oyo asalaki yango: Po nanini osalá ngai boye?h. ²¹Mosali-mbeki azali na bokonzi likolo ya mabelé té pona kosala na potopoto kaka moko yango, mbeki moko po na mosala ya lokumupe mosusu po na mosala ya mikolo nyonso? ²²Pe soki Nzambe, awa alingakikolakisa kanda na ye pe kososolisa nguya na ye, akangaki motema mingi penzapo na bambeki ya kanda oyo ebongisamaki po na libebi, ²³pe po álakisabomengo ya nkembo na ye na bambeki ya mawa oyo ye abongisaki liboso po nankembo, ²⁴na biso baoyo abengaki, kaka té kati na Bayuda, kasi pe kati nabikolo mosusu, ²⁵ndenge alobi na Ozé: Nakobenga ekolo na ngai, oyo ezalaki ekolo na ngai tépe mwasi ya bolingo, oyo azalaki mwasi ya bolingo té; i. ²⁶pe na esika oyo elobelamelaki na bango: bino bozali ekolo na ngai té, kuna, bakobengama bana ya Nzambe ya bomoi. ²⁷Ezaya agangaki pe po na Israel: Ata motango ya bana ya Israel ezali lokolazelo ya mbu, bobele mwa-ndambo oyo batikali bakobika; ²⁸pamba té Mokonziakokokisa mobimba pe noki maloba na ye po na mokilik. ²⁹Ndenge Ezayaalobaká liboso: Soki Mokonzi ya mampinga atikelaki biso libota té, tolingaki kokóma lokola Sodome, tolingaki kozala lokola Gomorel. Israel pe bosembo ³⁰Bongo, tokoloba nini? Bikolo ezalaki koluka bosembo té, ezwi bosembo, bosembo euti na bondimi. ³¹Nzokande Israel oyo ezalaki koluka mibeko yabosembo, ekómaki na Mibeko té. ³²Po na nini? Po eutaki na bondimi té kasi namisala. Batutani na libanga ya libaku, ³³ndenge ekómamá: Tala, natie na Sion libanga ya libaku, libanga monene oyo ekweisaka, pe oyo akondimela ye akoyokisama soni tém.

10

¹Bandeko, posa ya motema na ngai pe losambo na ngai liboso ya Nzambe po nabango ezali po na lobiko. ²Pamba té, natatolaka po na bango 'tè bazali nabolingo makasi ya Nzambe, kasi na ndenge ya boyebi té. ³Ya solo, awabazangaki koyeba bosembo ya Nzambe pe kolukaká kotia [bosembo] ya bangomoko, bamitiaki té na se ya bokonzi ya bosembo ya Nzambe. ⁴Pamba té Kristoazali suka ya Mibeko, po bosembo ézala na moto nyonso oyo andimi. Maloba, bondimi pe lobiko ⁵Ya solo, Moize akòmaki po na bosembo oyo eutaka na Mibeko 'tè: Moto oyoasalaka makambo yango, akobika po na yangoa. ⁶Nzokande bosembo oyo eutina bondimi elobi boye: Koloba té na kati ya motema na yo: Nani akobuta nalikolo? –Yango elingi koloba kokitisa Kristo— ⁷to Nani akokita na libuluezingá suka? - Yango elingi koloba kotombola Kristo na bakufi. ⁸Kasi yangoelobi nini? Liloba ezali penepene na yo, na kati ya monoko na yo pe na kati yamotema na yo. Yango elingi koloba Liloba ya bondimi, oyo tozali kosakolab. ⁹Po soki otatoli polele na monoko na yo 'tè Yesu azali Mokonzi pe ondimi namotema na yo 'tè Nzambe asekwisaki ye na bakufi, okobika. ¹⁰Pamba té oyoendimami na motema ememaka na bosembo, pe oyo etatolami na monokoememaka na lobiko. ¹¹Ya solo, Makòmi elobi: Moto nyonso oyo andimeli ye, akoyokisama soni té. ¹²Ya solo, bokeseni ezali té na kati ya Moyuda ná moGreki pamba té se ye moko azali Mokonzi ya bato nyonso, atondá na bomengopo na bato nyonso oyo babelelaka ye. ¹³Ya solo, moto nyonso oyo akobelelakombo ya Mokonzi akobikad. ¹⁴Bongo ndenge nini bakobelela oyo bandimeli té? Ndenge nini bakondimelaoyo bayoki té? Pe ndenge nini bakoyoka soki mosakoli azali té? ¹⁵Pe ndengenini bakosakola soki batindami té? Ndenge ekòmamá: Boni ezali kitoko, makoloya baoyo bazali kosakola makambo malamule. ¹⁶Kasi bato nyonso batosaki sango malamule. Pamba té Ezaya alobaki: Mokonzi, nani andimi sango na biso?. ¹⁷Boye, bondimi eutaka na koyoka, pekoyoka na nzela ya liloba ya Kristo. ¹⁸Kasi, nazali kotuna: Bayokaki té? Kutumongongo na bango etambolaki na se mobimba, pe maloba na bango tii na suka ya mokili mobimba. ¹⁹Kasi natuni: Israel ayebaki yango té? Moto ya liboso, Moize, alobi: Nakoyokisa bino zuwa po na oyo ezali ekolo té, nakoyokisa bino kanda po na ekolo oyo ezangá mayele. ²⁰Pe Ezaya abangi té, alobi: Namonami [na] baoyo bazalaki koluka ngai té, namilakisi na baoyo bazalaki kotuna ngai té, i. ²¹Nzokande alobaki po na Israel: moi mobimba nazalaki kotandela mabokoekolo oyo ezangá botosi pe ezalaki kotelemela.

¹Bongo nalobi: Nzambe aboyi bato na ye? Soki moke té! Pamba té ngai penazali mo-Israel, mwana ya Abraam, ya libota ya Benjamena. ²Nzambe aboyité bato na ye baoyo asi'ayebaki liboso to bozali kososola té oyo Makòmi elobina nzela ya Eliya tango afundi Israel liboso ya Nzambe? ³Mokonzi, babomibaprofete na yo, babuki bisika ya kobonzela na yo, natikali ngai moko pe bazalikoluka bomoi na ngai. ⁴Kasi eyano ya Nzambe elobi na ye nini? Ngai mokonatikali na bato koto sambo oyo bagumbi mabolongo liboso ya Baal té. ⁵Naboye, na elaka ya lelo pe, mwandambo oyo batikali, engebene na koponama yangolu, bazali. ⁶Nzokande soki ezali po na ngolu, ezali lisusu po na misala té; soki bongo té, ngolu ezali lisusu ngolu té. ⁷Bongo nini? Oyo Israel azali koluka, azwi yango té; kasi baoyo baponami bazwi yango, pe bato mosusubakómisamaki motú makasi, ⁸ndenge ekòmamá: Nzambe apesi bango molimo ya pongi, miso po na komona tépe matoi po na koyoka té, tii lelo oyod. ⁹Pe David alobi: Mesa na bango ézala motambo pe monyama, libaku pe lifuta oyo ezongisameli bango. ¹⁰Miso na bango ékóma molili po bámona té, pe sala 'tè mokongo na bango égumbama tango nyonso! e. Lobiko ya bapagano ¹¹Bongo, natuni: Ya solo, babeti libaku po na kokweya? Soki moke té! Kasi nambaba na bango, lobiko ekei epai ya bapagano, po na kotumola zuwa na bango. ¹²Nzokande, soki mbeba na bango ezali bomengo ya mokili, pe kokita nabango bomengo ya bapagano, boni koleka, litondi na bango ekozala. ¹³Kasinalobi na bino bapagano: lokola nazali, ngai, ntoma ya bapagano, nakumisimosala na ngai, ¹⁴soki, tango mosusu, nakoyokisa zuwa bato oyo bazali makilamoko ná ngai, pe nakobikisa bamosusu na kati na bango. ¹⁵Ya solo, sokikotiana pembeni na bango ezalaki kozongisama ya boyokani ya mokilif, bonikoyambama na bango ekozala, soki nsekwa na bakufi té? ¹⁶Nzokande, sokimbuma ya liboso ezali mosantu, potopoto pe; pe soki mosisa ezali mosantu, bitape pe. ¹⁷Kasi soki bitape mosusu ekatami, pe yo nzete ya Olive ya zambaopikami na kati na yango pe osangani na mosisa, na mai ya nzete ya Olive, ¹⁸kobeta tolo té liboso ya bitape. Kasi soki obeti tolo, ezali yo té moto omemimosisa, mosisa nde ememi yo. ¹⁹Bongo okoloba: bitape ekatami po ngainápikama. ²⁰Malamu! Yango ekatami po na kozanga bondimi; kasi yo otelemingwi po na bondimi. Kozala na lolendo té, banga nde. ²¹Pamba té soki Nzambeayokeli bitape ya solo mawa té, [keba] akoyokela yo mawa pe té. ²²Bongo, tala bolamu pe kanda ya Nzambe: kanda epai ya baoyo bakwei, pe bolamu ya Nzambe epai na yo, soki oumeli na bolamu yango; soki té yo pe okokatama. ²³Bango pe soki baumeli té na kozanga bondimi, bakopikama; pamba té Nzambe akoki kopika bango lisusu. ²⁴Ya solo, soki yo, engebene na lolenge nayo, okatami na nzete ya Olive ya zamba, pe opikami na lolenge na yo té, nanzete ya ba-Olive oyo elonami, boni koleka, bango, engebene na lolenge nabango, bakopikama na nzete ya ba-Olive ya bango moko! Lobiko ya suka ya Israel ²⁵Pamba té, bandeko, nalingi té bózanga koyeba mobombamo oyo, po bómimona bato ya mayele té [na miso] na bino moko, po mitema makasi ezwi ndambo ya Israel tii litondi ya bapagano ékota. ²⁶Pe bongo Israel mobimbaekobika, ndenge ekòmamá: Mobikisi akouta na Sion, akolongola bomoi ezangá bondimi ya Yakoboh. ²⁷Pe oyo ekozala boyokani na ngai ná bango, tango nakolongola masumu na bangoi. ²⁸Na oyo etali sango malamau, bazali banguna, po na bino; kasi na oyo etalikoponama, balingami likolo ya batata. ²⁹Pamba té makabo pe ebiangeli ya Nzambe ebongwanaka té. ³⁰Ya solo, ndenge, kala, bino boboyaki kotosa Nzambe; kasi sik'oyo, boyokelami mawa likolo ya kozanga botosi na bango. ³¹Ndenge moko pe, bango, sik'oyo, baboyi kotosa likolo ya mawa na bino pobango pe [sik'oyo] báyokelama mawa. ³²Pamba té Nzambe akangi bato nyonsolisanga na kozanga botosi po bango nyonso báyokelama mawa. ³³E! bozindo ya bomengo, bwanya pe boyebi ya Nzambe! Boni kosambisamana ye esosolamaka té pe banzela na ye eyebanaka té! ³⁴Ya solo, nani ayebe makanisi ya Mokonzik? To nani azali mopesi toli na ye? ³⁵To nani apesaki ye liboso, po ézongisamela yel? ³⁶Po nyonso euti na ye, ezali na nzela na ye pe po na ye. Nkembo ézala na yepo na sekom. Amen!

12

¹Bongo bandeko, nalendisi bino, na mawa ya Nzambe, bóbonzela nzoto na binolokola mbeka ya bomoi, mosantu pe oyo esepelisaka Nzambe, yango ezalilosambo oyo ebongi. ²Bólanda mokili oyo té, kasi bóbongwana na koyeisamaya sika ya mayele po bósosola nini ezali mokano ya Nzambe, nini ezali malamunini esepelisaka ye pe nini ezali malamupenza. Makabo ya molimo ya ndenge na ndenge³Ya solo, na ngolu oyo epesameli ngai, nalobi na moto nyonso na kati na bino: bómimona té likolo koleka ndenge esengeli komimona, kasi bómimona po na kozala bato ya mayele ndenge Nzambe akabolá eteni ya bondimi na moko na moko.⁴Ya solo, ndenge tozali na biteni mingi na nzoto se moko, pe biteninyonso yango ezali na mosala se moko té, ⁵ndenge moko pe biso: ebele, tozalinzoto se moko kati na Kristo, pe moko na moko eteni ya bamosusua.⁶Awatozali na makabo ya ndenge na ndenge engebene na ngolu epesameli biso, sokilisakoli, ézala engebene na bondimi; ⁷soki mosala, na mosala; soki moteyi, naliteya; ⁸soki molendisi, na lilendisi; moto oyo akabaka, ézala na motema moko; motambwisi, ézala na komipesa; moto oyo ayokelaka bato mawa, ézala naesengob.⁹Bolingo ézala ya bokibisi té. Bóyina mabe, bókangama na malamun. ¹⁰Naboliyo ya bandeko, bólinganaka; na lokumu, bókumisanaka.¹¹Na molende, bózala bato ya goigoi té, na molimo, bózala bato ya molende, po na Mokonzi, bósalelaka ye; ¹²na elikya, bósepelaka; na monyoko, bókangaka mitema; nalosambo, bóyikaka mpiko, ¹³bósanganaka na bosengá ya basantu, bólukakakoyamba bapaya epai na binoc.¹⁴Bópambola bato oyo bazali konyokola[bino], bópambola pe bólakela mabe té.¹⁵Bósepela ná bato bazali kosepela; bólela ná bato bazali kolela. ¹⁶Bóyokana malamun bino na bino: bózala namakanisi ya lolendo té, kasi bómemama na makambo ya komikitisa. Bino mokobómikanisa té bato ya mayelee.¹⁷Bózungisa na moto moko té mabe na mabe. Bóluka kosala malamun na miso ya bato nyonso. ¹⁸Soki ekoki kosalama, ndengeetali bino, bózala na boboto na bato nyonso. ¹⁹Balingami, bómilongisa binomoko té, kasi bópesa esika na kanda, pamba té ekómamá: Mokonzi alobi, Kozungisa mabe ezali likambo na ngai, ngai nakofutaf! ²⁰Kasi, soki mongunana yo azali na nzala, pesa ye bilei; soki azali na posa ya mai ya komela, pesa ye; pamba té na kosalaká bongo, ozali kotondisa makala ya móto na motú na yeg. ²¹Kolóngama na mabe té, kasi longa mabe na malamun.

13 ¹Moto nyonso átosa bakonzi oyo bazali na bokonzi kolekaa, pamba té ezali nabokonzi té, soki euti na Nzambe té, pe oyo ezali etiamá na Nzambe. ²Bongomoto oyo aboyi kotosa bokonzi azali kotelemela mobeko ya Nzambe, pebatelemeli bango moko bakozwa etumbu. ³Ya solo, bakonzi bazali bobangi tépo na mosala malamú, kasi po na mosala mabe. Olingi óbangisama na mokonzité? Sala malamú, pe okozwela yango lokumu, ⁴pamba té ye azali mosali ya Nzambe po na bolamu na yo. Kasi soki osali mabe, banga. Ya solo, alatakamopanga pamba té: azali mosali ya Nzambe, mopesi etumbu, po na kanda, epaiya moto oyo asalaka mabe. ⁵Yango wana, esengeli kotosa kaka té po na kanda, kasi pe po na se ya motema. ⁶Ya solo, ezali pe po na yango nde bofutakampako. Pamba té bazali basali ya Nzambe oyo bamipesaka na likambo yango. ⁷Bófuta bato nyonso nyongo na bango: mpako na mofutisi-mpako; ntako namofutisi-ntako; bobangi na moto oyo abongi na bobangi; lokumu na moto oyoabongi na lokumu. ⁸Bózala na nyongo na moto moko té, longola se oyo ya kolingana bino na bino; pamba té moto oyo azali kolinga moto mosusu, asi'akokisi mobeko. ⁹Ya solo, mobeko: Okosala ekobo té; okoboma moto té; okoyiba té; okolula té, pe sokimobeko nini mosusu, esangani na liloba oyo [na]: Okolinga moninga na yolokola yo moko. ¹⁰Bolingo esalaka moninga mabe té. Boye, bolingo ezali: kokokisa Mibeko. ¹¹Na yango, bóyeba elaka oyo: ezali ngonga na bino ya kosila kolamuka napongi, pamba té sik'oyo lobiko ekómi penepene na biso koleka tango oyotondimaki. ¹²Butu epusani, pe tongo ebelemi. Bongo tótika misala ya molili, [kasi] tólata bibundeli ya mwinda. ¹³Tótambola ndenge elongobani, lokola namoi: lokoso ya kolia té, kolangwa masanga té, makambo ya bosoni té, mobuluté, koswana té pe zuwa té. ¹⁴Kasi bólata Mokonzi Yesu Kristo pe bómitungisapo na nzoto té po na kokokisa baposa na yango ya mabe.

¹Bóyamba oyo alembi na bondimi; kasi po na makambo ya tembe té. ²Motomosusu andimaka kolia nyonso; nzokande moto ya bolembu aliaka kakandunda. ³Moto oyo aliaka átsiola té moto oyo aliaka té; moto oyo aliaka téásambisa té moto oyo aliaka, pamba té Nzambe ayambi ye. ⁴Yo ozali nani, mosambisi ya mosali ya moto mosusu? Átelema to ákwea, etali mokonzi na yemoko; kutu akotelema, pamba té mokonzi akoki kotelemisa ye. ⁵[Ya solo] motomoko akanisaka 'tè mokolo oyo eleki mokolo mosusu; kasi moto mosusuakanisaka 'tè mikolo nyonso ezali ndenge moko. Tika moto na moto, namakanisi na ye, ándimisama bongo. ⁶Moto oyo akanisaka mokolo bongo, akanisaka po na Mokonzi; oyo aliaka, aliaka po na Mokonzi, pamba té apesakamatondi na Nzambe. Oyo aliaka té, aliaka té po na Mokonzi pe apesaka matondina Nzambea. ⁷Ya solo, moto moko té na kati na biso azali na bomoi po na yemoko; pe moto moko té akufaka po na ye moko. ⁸Pamba té, soki tozali nabomoi, tozali na bomoi po na Mokonzi, pe soki tokufi, tokufi po na Mokonzi. Ata tozali na bomoi, ata tokufi, tozali ya Mokonzi. ⁹Ya solo, Kristo akufaki peazongaki na bomoi po na likambo oyo: po ázala Mokonzi ya bakufi pe ya baoyobazali na bomoi. ¹⁰Kasi yo, po na nini osambisaka ndeko na yo? To pe, po nanini otsiolaka ndeko? Ya solo, biso nyonso tokotelema liboso ya esambiselo ya Nzambeb; ¹¹pamba té ekòmamá: Ngai Mokonzi nalapi ndai 'tè mabolongo nyonso ekogumbamela ngaïpe minoko nyonso ekokumisa Nzambe. ¹²[Bongo] boye, moko moko na biso akosamba [liboso ya Nzambe] po namakambo na ye mokod. Kozala libaku po na ndeko na yo té ¹³Bongo, tósambisana lisusu té; kasi tósosola kutu likambo oyo: tótiela téndeko libaku to likambo oyo ekweisaka. ¹⁴Nayebi pe nandimisami kati na Mokonzi Yesu 'tè eloko moko té ezali mbindo na yango moko; longola se po namoto oyo akanisi 'tè eloko songolo ezali mbindo, yango ezali mbindo po namoto wana. ¹⁵Ya solo, soki ndeko na yo ayokisami mawa po na bilei, ozalikotambola lisusu engebene na bolingo té. Kobungisa té, na bilei na yo, ye oyo Kristo akufelaki. ¹⁶Bongo, oyo ezali malamumu po na bino éfingama té. ¹⁷Yasolo, bokonzi ya Nzambe ezali bilei to binwa té; kasi bosembo, boboto peesengo na lisanga na Molimo Mosantu. ¹⁸Ya solo, oyo asalelaka Kristo namakambo wana, asepelisi Nzambe pe andimami na bato. ¹⁹Bongo, boye, tikatóluka makambo ya boboto pe ya matòngi po na bamoko pe bamosusu. ²⁰Óbebisa mosala ya Nzambe likolo ya bilei té. Ya solo, nyonso ezali peto; kasiezali mabe po na moto oyo azali kolia ébetisa libaku. ²¹Ezali malamumu kolianyama té, komela vinu té, ná oyo ezali kobetisa ndeko na yo libaku. ²²Ozali nakondimisama, [yango] ózala na yango po na yo moko na miso ya Nzambe. Esengo na moto oyo azali komisambisa té na oyo amoni ezali malamumu. ²³Kasimoto oyo azali kotia tembe, soki alei, asi'akatelami etumbu, po euti nakondimisama té. Nzokande nyonso oyo ezali ya kondimisama té ezali lisumu.

¹Biso baoyo tozali makasi tosengeli komema bolembu ya baoyo bazangimakasi pe komisepelisa biso moko té.
²Moko moko na biso ásepelisa moningapo na bolamu na ye, po na litòngi. ³Pamba té Kristo amisepelisaki ye moko té,kasi, ndenge ekòmamá: mafinga ya bato oyo bafingaki yo ekweeli ngaia. ⁴Yasolo, nyonso oyo ekòmamá liboso, ezalaki po na liteya na biso po, na molendepe na lilendisi ya Makòmi, tózwa elikya. ⁵Nzambe ya molende pe ya lilendisiápessa bino makanisi moko engebene na Kristo Yesu, ⁶po, motema moko,mongongo moko, bókumisa Nzambe, Tata ya Mokonzi na biso Yesu Kristo.Koyambana na bolingo nyonso ⁷Yango wana bóyambana bino na bino, ndenge Kristo pe ayambaki bino, po nalokumu ya Nzambe. ⁸Ya solo, nalobi 'tè Kristo akómaki mosali ya baoyobakatamá ngenga likolo ya bosolo ya Nzambe, po na kolendisa bilaka yabakoko; ⁹nzokande bapagano bazali kokumisa Nzambe po na mawa, ndengeekòmamá:yango wana nakokumisa yo na kati ya bapaganope nakoyembela kombo na yob. ¹⁰Pe alobi lisusu:Bapagano, bósepela elongo na ekolo na yec. ¹¹Pe lisusu:Bapagano nyonso, bósanzola Mokonzipe bato nyonso bákumisa yed. ¹²Ezaya alobi lisusu:eboto ya Yesé ekozala,pe akotelema po na koyangela bapagano; bapagano bakotia elikya epai na yangoe. ¹³Nzambe ya elikya átondisa bino na esengo nyonso pe na boboto nyonso na bondimi, po bótonda na elikya, na nguya ya Molimo Mosantu. ¹⁴Bandeko na ngai, po na bino, ngai moko nandimisami 'tè bino botondi na motema malamumu, botondi na boyebi nyonso pe bokoki kokebisana bino na bino. ¹⁵Nzokande, namwa-bisika, nakòmeli bino makasi, lokola po na kokanisela bino, po na ngoluepesameli ngai na Nzambe, ¹⁶po na kozala mosali ya Kristo Yesu po nabapagano; na kozalaká nganga-Nzambe ya sango malamumu ya Nzambe, polibonza ya bapagano ékóma libonza endimami, esantisami na Molimo Mosantuf. ¹⁷Boye, na lisanga na Kristo Yesu, nazali komikumisa po na mosala nazalikosalela Nzambe. ¹⁸Pamba té nakomeka té koloba eloko, soki kaka té oyoKristo asali na nzela na ngai po na botosi ya bapagano, na liloba pe na mosala, ¹⁹na nguya ya bilembo pe makamwisi, na nguya ya Molimo [ya Nzambe]; nandenge 'tè, banda na Yeruzalem pe zingazinga tii na Iliri, nasi'nakokisi kosakolasango malamumu ya Kristo. ²⁰Boye, nazalaka na posa ya kosakola sango malamuepai Kristo atangami té, noki té nátònga likolo ya mobokó ya moto mosusu; ²¹kasi, ndenge ekòmamá:Baoyo sango po na ye eyebisameli té bakomona,pe baoyo bayoká té bakososola. ²²Yango wana napekisami mbala mingi náya epai na binoh. ²³Kasi sik'oyo,awa nazali lisusu na mosala té na bitúká oyo; banda mbula ebele, nazali na posamakasi ya koya epai na bino, ²⁴tango nakokende na Espanye. Pamba té nazalikolikya kotala bino awa nakoleka, pe kosalisama na bino kuna, sima ya kotondaliboso na ndambo ya esengo ya kozala ná bino. ²⁵Kasi sik'oyo, nazali kokendena Yeruzalem, po na kosalela basantu. ²⁶Pamba té Masedwane pe Akayaesepelaki kokongola mwa-makabo po na bokeleli ya basantu ya Yeruzalemi. ²⁷Ya solo, esepelaki pe ezalaki na lotomo ya kosalela bango: pamba té sokibapagano basanganaki na makabo na yango ya molimo, yango pe esengelikosalisa bango na biloko ya mokilij. ²⁸Bongo soki nasilisi lotomo oyo penapesi bango mbuma oyo mobimba, nakoleka, na nzela na bino, na Espanye. ²⁹Nayebi 'tè awa nakoya epai na bino, nakoya na litondi ya lipamboli yaKristo. ³⁰Kasi [, bandeko,] nazali kolendisa bino, po na Mokonzi na biso YesuKristo pe po na bolingo ya Molimo, bóbunda elongo na ngai na mabondeli epaina Nzambe po na ngai, ³¹po nákangolama na bato oyo baboyi kondima naYudea pe mosala na ngai po na Yeruzalem éyambama malamumu na basantu, ³²po, na mokano ya Nzambe, awa nakokóma epai na bino na esengo, nápemamoke elongo na bino. ³³Nzambe ya boboto ázala na bino nyonso. Amen!

¹Nasengi bino po na ndeko mwasi na biso Febe, oyo azali [pe] mosali yaEklezya ya Sankré, ²po báyamba ye po na Mokonzi, na ndenge elongobani nabasantu, pe bósunga ye na makambo oyo akosengela na bino. Pamba té azalakimosungi ya bato mingi, ná ya ngai moko.³Bópesa mbote na Priska ná Akilas,baninga na ngai ya mosala kati na Kristo Yesua, ⁴baoyo batiaki bomoi nabango na likama po na kobikisa ngai; baoyo kaka ngai moko té nazali kotonda,kasi pe ba-Eklezya ya bapagano. ⁵Bópesa pe mbote na Eklezya oyo esanganakana ndako na bangob. Bópesa mbote na Epenetos, ndeko na ngai ya bolingo, oyoazali mbuma ya liboso ya Azia po na Kristo. ⁶Bópesa mbote na Maria, oyoamonaki pasi mingi na mosala po na bino. ⁷Bópesa mbote na Andronikos náJunia, bato ya libota na ngai pe baninga na ngai ya boloko, oyo bayebaná na katiya bantoma, oyo pe bazalaki kati na Kristo liboso na ngai. ⁸Bópesa mbote naAmpliatos, ndeko na ngai ya bolingo kati na Mokonzi.⁹Bópesa mbote naUrbanus, moninga na biso ya mosala kati na Kristo, pe na Stakus, ndeko na ngaiya bolingo. ¹⁰Bópesa mbote na Apeles, oyo andimamá kati na Kristo; bópesambote na libota ya Aristobule. ¹¹Bópesa mbote na Erodion, moto ya libota nangai; bópesa mbote na bato ya libota ya Narsise, oyo bazali kati na Mokonzi.¹²Bópesa mbote na Trifene pe na Trifoze oyo basalaki mosala makasi kati naMokonzi. Bópesa mbote na Persis, ndeko mwasi ya bolingo oyo asalaki mosalamakasi kati na Mokonzi. ¹³Bópesa mbote na Rufus, mophonamí kati naMokonzi; pe na mama na ye oyo azali pe ya ngaic. ¹⁴Bópesa mbote naAsunkritos, Flegon, Ermes, Patrobas, Ermas pe na bandeko oyo bazali ná bango.¹⁵Bópesa mbote na Filologe pe na Julia, na Neré pe na ndeko na ye ya mwasi,na Olimpás pe na basantu nyonso bazali ná bango. ¹⁶Bópesanaka mbote nakopwepwa mosantu.¹⁷Bandeko, nazali kolendisa bino, bókeba na baoyo bazali koyeisa kozangaboyokani pe mabaku na kotelemelaká mateya oyo bino boyekolaki. Bókimabango. ¹⁸Ya solo, bato ya boye bazali kosalela Mokonzi na biso Kristo té; kasimabumu na bango moko. Na maloba na bango ya sukali pe ya lokuta, bakosakabato bazangi mayele.¹⁹Ya solo, botosi na bino eyebani na bato nyonso; bongonazali na esengo po na bino. Kasi nalingi 'tè bózála bato ya bwanya namakambo ya malamú, peto na makambo ya mabe. ²⁰Nzambe ya bobotoakopanza Satana na se ya makolo na bino noki. Ngolu ya Mokonzi na biso Yesuézála na bino.²¹Timoté, moninga na ngai ya mosala atindeli bino mbote, náLusius, Jazon pe Sosipater, bato ya libota na ngaid. ²²Natindeli bino mbote,ngai Tertios moto nakómi mokanda oyo kati na Mokonzi.²³Gayos, moto oyoayambi ngai na ndako na ye pe Eklezya mobimba, atindeli bino mbote. ²⁴Eraste,mobateli ya mbongo ya engumba atindeli bino mbote, ná ndeko Kuartose. ²⁵[Na oyo akoki kolendisa bino engebene na sango malamú na ngai pe mateyaya Yesu Kristo –engebene na emoniseli ya mobombamo ekundamá banda seko, ²⁶kasi oyo emonani sik'oyo na makómi ya baprofete, elakisami na bikolonyonso, engebene na etindá ya Nzambe ya seko ya komema bango na botosi yabondimi– ²⁷na Nzambe se ye moko mayele, po na Yesu Kristo, nkembo po na seko. Amen!

1 Corinthiens

1

¹Polo abuangami na Yesu Klisto po azala apostolo na ye na ngolu na Nzambe, pe ndeko na ye Sosthène, ²na eklesia ya Nzambe na Corinthe oyo Yesu Klisto apetolaki. Tozokomela ba oyo basalelaka Mokonzi Yesu Klisto na bisika nionso, Mokonzi na bango mpe ya biso. ³Tika ngolu pe kimia ya Nzambe Tata na biso mpe Mokonzi Yesu Klisto ezala na bino.⁴Nazo kumisa Nzambe na ngayi, na ngolu oyo Yesu Klisto apesa biso. ⁵Apambola bino na makambo nionso, na maloba pe boyebi. ⁶Apambola bino ndenge matatoli epesama na Klisto andima yango, solo kati na bino⁷Bongo bino bozangi ba makabo ya Molimo te. Lolenge bozalaki kozela yango na eminiseli ya Mokonzi Yesu Klisto. ⁸Akolendisa bino kino suka bongo bokozala bokembe kino mokolo ya kosambisama. ⁹Nzambe azali mokokisi na bilaka abianga bino na lisanga ya mwana na ye Yesu Klisto Mokonzi na biso. ¹⁰Azali kolendisa bino bana mibali pe bana basi na kembo na Mokonzi Yesu klisto oyo bino bondima, mpe bokabuani ezali te kati na bino. Nazo bondela bio, bozála lisanga moko makanisi moko pe molimo moko. ¹¹Nazuaki sango na bino na batoi ya Chloé ndenge bozali koswana pamba kati na biso.¹²Ba oyo bazo loba : «ngayi nazali ya Polo, to ya Apolos, to ya Cephas, to ya Klisto». ¹³Klisto akabwani? Polo abakisamaka pona bino? Bo bozuaka libatisi na kombo ya Polo? ¹⁴Natondi Nzambe po ete batisa bino te, kolongola kaka Crispus na Gaius. ¹⁵Mpo ete moko te aloba ete abatisama na kombo na ngayi. ¹⁶(Na batisaki ndako mobimba ya Stephanas, nayebi te soko na batisa ba mosusu). ¹⁷Natindama te epayi ya Klisto po na batisa bato kasi po na teya sango malamú, na mayele ya bamoto te, po ete ekulusu ya Klisto ezala na nguya na yango te¹⁸¹⁹Bongo sango na ekulusu ezali liboma na miso ya ba oyo bazo kufa . Po na bato Nzambe abikisa , ezali na nguya ya Nzambe. Po ekomama ete: «Nako bebisa bwanya ya bato na bwanya. Nako balola bososoli ya mayele». ²⁰Wapi mutu na bwanya? Wapi mutu atanga? Wapi molobeli ya mokili

oyo? Nzambe abaloli bwanya ya mokili oyo te na liboma? ²¹Banda mokili na bwanya abosani Nzambe, esepelisi Nzambe kobikisa ba oyo ba ndimeli na liboma ya malakisi. ²²Bongo ba Yuda basengi bilembo ya bikamuisi, ba gracs basengi bwanya. ²³Kasi tozo teya Klisto abakisama, libanga ya libaku po na ba Yuda, mpe liboma mpo na ba Grecs. ²⁴Bongo pona ba oyo Nzambe abiangi, Yuda to Grecs , tozo teya Klisto likola nguya mpe bwanya ya Nzambe. ²⁵Pamba ete liboma ya Nzambe eleki bato na bwanya, mpe bolembu na ye makasi koleka bato ²⁶Zua na bokebi ebiangeli na yo ndeko. Mukie kati na bino bazalaki na bwania na lolenge ya bo moto. Moke kati na bino bozalaki na nguya, moke kati na bino bozalaki na mbotama ya malamumu. ²⁷Kasi Nzambe apona biloko ezanga makasi kati na mokili pona kopesa yango makasi. ²⁸Nzambe apona oyo ya mukie mpe ba boya na mokili. aponaka ata biloko ezangi tina , po nako bebisa oyo ya tina. ²⁹Asali bongo po ete moto te a beta ntolo liboso na ye. ³⁰Na ntina na oyo Nzambe asala , sika oyo bozali na Klisto Yesu oyo akoma pona biso bwania eya na Nzambe sembo na biso, libulami na biso pe lifuti na makila na biso, ³¹na boye ekomama: «oyo azo beta ntolo, abeta ntolo na Mokonzi.»

2 ¹Tango na yaki epayi na bino, ndeko, na yaki te na lisukulu ya komimonisa to ya bwania tango nazalaki kosakola bosolo oyo ebombani na Nzambe. ²Nzokande nazuai mokano yako yeba likambo moko te tango nazalaki na bino, longola kaka Yesu Klisto oyo abakamaki na ekulusu. ³MPe nazalaki na bino n akati na bolembu, na kobanga, mpe kolenga mingi. ⁴Na salelaki maloba ya mayele na ngayi te na nionso nabandaki koloba, kasi ezalaki na komonisama na nguya ya Molimo Mosanto. ⁵Na tina ete kondima na bino efanda te kolandisa mayele ya bomoto kasi na nguya ya Nzambe. ⁶Sika oyo tozo lobela mayele na kati na bato ya kokola, kasi bwania yango ya mokili te, to ya bakonzi ya ekeke oyo ezo leka. ⁷Kasi tozali kolobela bwanya ya Nzambe na bosolo ebombami, bwania ebombami na Nzambe abongisa banda kala pona nkembo na biso. ⁸Moko te ya bakonzi ya ekeke oyo ayebaki bwania yango, soki bayebaki balingaki babaka na ekulusu te Mokonzi na nkembo. ⁹Kasi lokola ekomama: «Makambo oyo miso moko te emoni, matoyi moko te eyoki, makanisi moko te eyebaki, makambu kaka Nzambe abongisa pona ba oyo alingaka.» ¹⁰Ezali makambo oyo Nzambe amonisi na Molimo na ye, mpo Molimo ayebi makambo nyonso ata bozindo ya Nzambe. ¹¹Mpamba te nani ayebi makanisi ya moto kolongala elimi na ye na ye? Na yango moko te ayebi mozindo ya Nzambe soki Molimi ya Nzambe ye moko. ¹²Kasi tozuaki Molimo ya mokili te, kasi Molimo oyo ewuti na Nzambe, po toyeba na mpamba makambu oyo ewuti na Nzambe. ¹³To lobi makambo oyo na maloba ete bwania na moto ekoki kolakisa te, kasi Molimo Mosantu alakisaka biso, Molimo Mosantu alimbolaka maloba ya bonzambe na bwania ya bonzambe. ¹⁴Moto azali na bonzambe te azuaka makambu oyo ya Molimo Mosantu te, po ezali liboma pona ye. Okoki kososola te po ete eza bonzambe nde ba sosolaka yango. ¹⁵Moto ya bonzambe asambisaka makambu nyonso kasi, asambisami na mutu te. ¹⁶Po ete : «Nani akoki koyeba makanisi na Mokonzi po akoka ko tangisa ye?» Kasi tozali na makanisi ya Klisto.

3

¹Ba ndeko na ngayi na kokaki te kolobela bino lokola bato bazali na Molimo na Nzambe, kasi lokola bato oyo bazali kolanda makambu ya bomoto, lokola bana bakotami sika na Klisto. ²Na pesaki bino miliki kasi misuni te, mpo bo koki nayino te. ³Po bozali nanu na bonzoto. Pamba te esika koyinana na koswana ezali kati na bino, bo bika mpe bo tambola na lolenge ya bato na mokili te? ⁴Soki moko na bino alobi: «Ngayi nazali moto ya Polo» mpe mosusu alobi: « Ngayi nazali moto ya Apollos» Bozo bika te na bonzoto? ⁵Nani nde Appolos? to ni Polo? Ba sali oyo na nzela na bango nde bpondimelaki, ba oyo Nzambe apesaki musala ⁶Ngayi nalonaki, Appolos asopelaki mayi, kasi Nzambe nde akolisaki. ⁷Bongo moto alonaki na oyo asopaki mayi bazali pamba. Nzambe nde akolisaka. ⁸Na bongo oyo azo lona na oyo azo sopa mayi baza moko, moko na moko akozua lifuta ya mosala na ye. ⁹Po tozali basali na Nzambe, bino bozali elanga na Nzambe, pe bazali lokola ndako oyo Nzambe atongi ¹⁰Na ngolu ya Nzambe oyo epesamela ngayi lokola motongi ndako ya bwania, na tiaki moboko pe mosusu atongi likolo na yango na bongo moto na moto akeba na lolenge azali kotanga likolo. ¹¹Na bongo moto moko te atiya moboko mosusu, kaka oyo etiama oyo ezali Yesu Klisto. ¹²Sika oyo moto oyo akotonga na wolo, na misolo, na mabanga ya talo, na ba nzete, ba mosusu na mabaya pe mosusu na matiti, ¹³mosala na ye, ekomonana polele, po misala na moto na moto ekomonana. Moto ekomonisa motuya na yango. ¹⁴Soki misala ya moto atongi ewumeli, akozua lifuta. ¹⁵Soki misala eziki, akozua bo bebi, kasi ye moko ako bika, bo bele lokola motoi abika na liwa ya moto. ¹⁶Bo yebi ete bino bozali tempelo ya Nzambe, mpe Molimo na Nzambe efandaka kati na bino? ¹⁷Soki moto abomi tempelo ya Nzambe, Nzambe akoboma ye. Po tempelo ya Nzambe eza bule, mpe bozali mbule ¹⁸Moto te amikosa. Soki moto na kati na bino amimoni moto na bwanya na ekeke oyo, akoma «zoba» po akoma moto na bwanya. ¹⁹Po bwanya ya mokili oyo ezali libola pona Nzambe. Ppo ekomama: «Ayokisaka bato ya bwanya soni na motambo na bango» ²⁰pe: « Mokonzi ayebi makanisi ya bato ya bwanya ezali pamba.» ²¹Yango wana moto moko te aluka lokumu na bato, po nyonso ezali ya bino ²²ata Polo to Appolos, to Cephas, to mokili, to bomoyi, to liwa, to biloko ya lelo ou biloko ekoya. Makambu nyonso ezali ya bino, ²³mpe bozali ya Klisto na Klisto azali na Nzambe.

¹Yango wana bakokaki kokomisa biso, lokola basali na Klisto mpe babateli na bosolo na Nzambe. ²Na lolenge wana, etongi mobateli ozala oyo bato bazali kosepela na ye. ³Kasi mpo na ngayi ezali litomba moko te ete nasambisama epayi na bino soko mpe na esambisela na bato. Zambi nazali komisambisa ngayi moko te. ⁴Nazali koyeba te na likambo nini bafundi ngayi kasi elengi koloba te ete nazali na likambo te. Mokonzi nde azali kosambisa ngayi. ⁵Yango wana kosambisa muto te liboso na ntango, liboso Mokonzi aya. Akobimisa polele oyo ebombami na kati na molili mpe kobimisa makanisi na mitema. Bongo muto na muto akoyamba litomba na ye epayi na Nzambe. ⁶Sika awa, bandeko natina misala oyo ekoki kosalema na Appolos mpe na ngayi moko mpo na bolamu na biso, natina ete boyeba ntina na maloba: «Bolekisa ndelo te na oyo ekomami» mpo ete muto te azala na komikumisa likolo na moninga. ⁷Zambi nani ozali komona bokeseni kati na biso mpe basusu? Boyebi ete boyambi yango mpamba te? Soko boyambaki mpamban mpona nini botondi na lolendpo lokola boyambaki mpamba? ⁸Bozali na nyonso oyo bolingaki! Bosili kokuma bazui! Bobandaki kozala bakambi mpe ewutaki na biso te! na solo makanisaki ete bokamba, bongo biso mpe tozala bakambi lokola bino. ⁹Zambi Nzambe ati bino ba apostolo na molongo na suka lokola bato bakateli bango likambo na kufa tokumi bato na kolakisama pole te na miso na mokili, na ba nzela mpe na bato. ¹⁰Tokomi ba zoba mpona Klisto. Kasi bino bozali na boyebi kati na Klisto. Tozali na bolembu kasi bolendisami na nguya. Bozali kozua bino na lokumu, kasi biso tosambwi. ¹¹Kino na ntongo oyo, tozali na nzala mpe posa na mayi, tozali kolata bilamba bizangi lokumu. Bazali kobeta biso na ntina te, mpe tozangi esika na kofanda. ¹²Tozali kosala masolo makasi, misala na maboko na biso mpenza. Na ntango bozali kofinga biso, tozali kopambola, ntango bazali konyokola biso, tozali kokanga mitema. ¹³Ntango bazali kotiola biso, tozali kozongisa na motema pete. Tokumi bato bazangi ntina, bato na mokili babwaki biso mpe tozali na ntina te na makambu yonso. ¹⁴Nakomeli bino te mpo epesa bino nsoni, kasi mpo ebongisa bino lokola bana oyo nalingaka. ¹⁵Ata soko bozali na koto zomi na bato bapesi bango mpo na Klisto, bozali na ba tata ebele te, zambi ngayi moko nakomi tata na bino na nzela na Klisto Yesu na nzela na sango malamu. ¹⁶Na bongo, nazali kolendisa bino mpo bozala ba oyo bazali komekola ngayi. ¹⁷Yango wana natindi mwana na ngayi Timothe, molingami na ngayi mpe mwana bosembo kati na Mokonzi. Akolakisa lisusu malakisi na ngayi na Klisto lolenge nazali kolakisa epayi na bango bipayi yonso mpe nakati na ba mangomba yonso. ¹⁸Sika awa, basusu kati na bino batondi na komikumisa, kosala lokola nakoya lisusu te epayi na bino. ¹⁹Kasi kola mingi te nakoya, soki Mokonzi alingi. Nde nakoyeba ba oyo na biloba loba na lofundo mpona kotala nguya na bango. ²⁰Zambi bokonzi na Nzambe ezali bobele maloba te, kasi na nguya. ²¹Boni bolingo nini? Ekoki na ngayi koya epayi na bino na fimbo to na na bolingo na kati na molimo mpe boboto?

5 ¹Bayebisi biso ete kindumba ezali na kati na bino, bosoto wana endimami te na lisanga ya ba pagano. Bayebisi biso, moko kati na bino azo sala kindumba na mwasi ya tata na ye. ²Pe lolendo eleki bino! Ebongaki te bomi tungisa kati na bino? Motu oyo azo sala makambu ya ndenge wana alongwa na lisanga na bino. ³Ata nazali te na nzoto, kasi nazali sasayipi na molimo, na sambisi kala mutu oyo asali likambo wana. ⁴Ntango bozo sangana na kombo na Mokonzi na biso Yesu Klisto, molimo na ngayi ezali elongo na bino na nguya na Mokonzi na biso Yesu Klisto na sambisi kala mutu wana. ⁵Na sali bango po na kokaba ye na maboko ya satana pona koboma misala na ye ya nzoto. Po ete bomoyi na ye ebika soki na kobanzi na mokolo na Mokonzi. ⁶Lolendo na bino eza malamumu te, boyebi ete kamwa fulu ya mapa etombolaka mapa koleka? ⁷Bomi petola ya kala, po ete bozala mapa ya sika, lokola bozali sika awa lipa ezangi fulu. bongo Klisto ye nde mwana mpate ya pasika oyo abakisamaki. ⁸Toyangana na molulu na fulu ya kala te ya bizaleli mabe mpe ya kanda, kasi na lipa ezangi fulu ya bosolo mpe solo. ⁹Na komeli bino makambo oyo, botika kosangana na batu ya mobulu na kindumba. ¹⁰Na pekisi bino te kozala na bayokani na kati na mobulu ya kindumba ya mokili te, to bilulela te, to batu na bikeko te, mpo wana esengeli bo longwa na mokili. ¹¹Sika awa nazo komela bino, bozala na boyokani te na mutu babengi ndeko kati na Yesu oyo aza na mobulu ya kindumba, to na makasi na koyiba mbongo, to mutu na bikeko, to motsioli, to molangwi masanga, to mokosi makambo, kolia na mutu ya ndenge wana te esika moko. ¹²Ndenge nini na komikotisa na kosambisa bato ya libanda ya eklesia? bongo, bazali kosambisa te ba oyo na eklesia? ¹³Nzambe asambisaka ba oyo ya libanda. «Bolongola mayele mabe na kati na bino.»

6

¹Soki moko na bino aza koswanisi moninga akokende na esambeselo na bapagano to akokende na bandimi?

²Boyebi ete bandimi bakosambisa mokili? Soki bokosambisa mokili, boki kosambisa makambu ya mike ezoleka na eklesia? ³Boyebi ete boko sambisa ba anjelu? Ndenge nini bokoki kosambisa makambo nyonso ekoyela bino na eklesia? ⁴Soki bozo sambisa makambu ya balabala ya mikolo nyonso, pona nini bokoki kotiya baninga na esika na bango te na ba oyo baza na eklesia? ⁵Naza kolobela bino pona soni na bino Ezali na mutu kati na biso oyo mwa bwanya akoki kokata makambu kati na bino bandeko ya eklesia? ⁶Lolenge makambu ezo leka, mondimi afundi moninga na ye mondimi na maboko ya mopagano? ⁷Lolenge koswana eza makasi kati na bino bandimi ezali elonga te mpona bino. Pona nini bokoki konyokwama te muto akweyi te? Pona nini bozo ko mikosa? ⁸Kaka koluka kotiya matata na esika akoki kotiya makelele te? Nzokande bazali na ndeko na bino! ⁹Boyebi te kozanga sembo ekozangisa mutu na bokonzi na Nzambe? Bondima makambo ya lokuta te. Ba ndumba, ba ngumbameli bikeko, batu ya mobulu ya kindumba, ¹⁰ba miyibi, kindumba ya basi ya batu to mibali ya batu, ba lokoso ya mbongo, ba tongi, ba tioli, na molangwa masanga, batu ya lokuta pona kozua mbongo moko te o kati na bango akozala na bokonzi ya Nzambe. ¹¹Yango ezalaki kati na bino, kasi bomi petola, pe bomi bulisa, pe bokoma sembo na Nzambe na kombo na Mokonzi Yesu Klisto pe na Molimo na Nzambe na biso. ¹²«Nionso ebongeli nga,» kasi nyonso ezali na ntina te. kasi nakomi tika te na nionso mibale. ¹³«Bileyi eza pona libumu, libumu pona bileyi», kasi Nzambe ako bebisa nyonso mibale. Nzoto ezali pona kindumba te, kasi nzoto ezali pona Mokonzi, Ye nde akobongisa pona nzoto. ¹⁴Nzambe asekwisa mbala moko Mokonzi na biso na nguya na ye. ¹⁵Boyebi ete banzoto na bino ezali biteni na nzoto na Klisto? Na kokende wapi kozua biteni na nzoto ya Klisto na sangisa yango na ndumba esika moko? Ekosalama te! ¹⁶Boyebi ete soki ozo sangana na ndumba bokomi nzoto moko. Ndenge makomi elobi: «Bango babale bakokoma nzoto moko.» ¹⁷Kasi oyo akosangana na Mokonzi bakokoma molimo moko. ¹⁸Bokima kindumba! Po lisumu mususu oyo moto azo sala eza libanda ya nzoto na ye, kasimoto na bodumba azo bebisa nzoto na ye moko. ¹⁹Boyebi ete nzoto na bino eza tempelo na Molimo Mosantu, oyo afandaka kati na bino, oyo boyamba na Nzambe? Boyebi ete bino bozali na ndenge na bino te? ²⁰Pamba te basombami na talo makasi, bokumisa Nzambe na nzoto na bino.

8 ¹Sika oyo na makambu etali banyama oyo ba bonzelaka bikeko, biso nyonso tozali na mayele. Bo yebi na biso ekomisaka biso lolendo , bolingo nde etongaka. ²Soki moko na bino akanisi ayebi eloko, moto wana ayebi nayino te, alingi nde ayeba. ³Kasi soki moto alingi Nzambe, moto wana ayebani na Nzambe. ⁴Na boye na makambu etali kolia moto akoki kolia ntama oyo ba bonzeli bikeko, toyebi ete « na mokili , nzambe ya ekeko, aza pamba» mpo Nzambe aza kaka moko. ⁵Atako ba nzambe na bango bazali, soki na likolo to na mabele, lokola banzambe baza ebele na bakonzi. ⁶Kasi po na biso, Nzambe aza kaka moko, Tata, na ye nde nyonso eyaka, po na ye nde kozo bika, Mokonzi moko , Yesu Klisto, na ye nyonso ezalisami pe na ye nde tozali.» ⁷Bato nyonso bazali na boyebi wana te, ba mosusu bazali kogumbamela bikeko ti sika oyo, pe bazali kolia ba nyama oyo ba bonzelaki na nzambe ya bikeko. Boye mayele na bango ebebi po ete bazali na botawu. ⁸Nzokande bileyi eko lakisa biso Nzambe te. to petolami te soki to boyi koliya yango pe to petolami te soki tolie yango. ⁹Bo sala keba bosomi na bino ekoma libaku na baye bazali na kondima moke (Boyebi moke). ¹⁰Ndakisa moto moko azali na boyebi bamoni ye azali koliya ba nyama na ndako ya banzambe ya bikeko moto oyo amoni ye epayi na batawu ya mayele ya bomoto ekotinda ye te? Aliya nyama ebonzami na bikeko? ¹¹Na bongo yo moto ozali na boyebi ya makambo ya banzambe ya bikeko okweyisa ndeko na yo na boyebi moke te, oyo Klisto akufelaki, abeba. ¹²Na bango soki osali ndeko na yo mabe pe otutisi ye libaku na bozangi makasi na motema na ye, asumuki epayi na Yesu. ¹³Yango wana soki bileyi ekomi libaku na ndeko na ngayi, nakolia lisusu nyama te, po epeza nzela na ndeko na ngayi te akweya.

¹Nazali nsomi te? Nazali ntoma te? Namonaki Yesu mokonzi na bino te? Bozali bana na ngayi te kati na mosala na Mokonzi? ²Soki po na basusu nazali ntoma te, po na biso nazali, po bozali elembo ya lotomo na ngayi kati na Mokonzi. ³Bongo nde nayanolaki bango bafundaki ngayi. ⁴Tozali na makoki ya koliya mpe komela te? ⁵Tozali na makoki ya kobala muasi mondimi te, lokola ba ntoma mosusu bazo sala, na ba ndeko na kati na Mokonzi, na Cephas? ⁶Ezali kaka Barnabas na ngayi nde esengeli tosala? ⁷Soda nini oyo azanga bakambi? Moloni ya masungu akolia yango te? Mobokoli ya bangombe akomela miliki te? ⁸Bomoto nde ezali kolobisa ngayi? Mibeko elobi bongo pe te? ⁹Na mibeklo ya Mose ekomani boye: «Kokanga monoko ya ngombe tango azali kopasola mbuma te» Nzambe pe azali koba tela ngombe? ¹⁰Azali kolobela biso te? Ekomama pona biso, mokati elanga esengeli azala na elikia pe oyo azali kopasola mbumba azala pe na elikia yako buka mbumba. ¹¹Soki toleyisaki bino mbuma na molimo tosali mabe soki bokabeli biso biloko na bino? ¹²Soki basusu bazali na makoki likolo na bino, bon go biso te? Ata bongo tosengaki bino te, kasi tokembaki po totiya mobulu na sango malamumu ya Klisto te. ¹³Boyebi ete baye basalaka na ndako na Nzambe pe baye basalaka na etumbelo baliak pe na etumbelo. ¹⁴Ndenge moko pe, Mokonzi apesaka mitindo: Ba panzi ya sango malamumu, bakolia na mosala na bango. ¹⁵Kasi natikala kosenga makoki ngayi te. Nazali kokoma te mpo bopesa ngayi mabonza. ¹⁶Soki nazali kopanza sango malamumu, ezali po na komikwa te, esengeli mosala bongo. Mawa na ngayi soki nateyi sango malamumu te. ¹⁷Soki nasali na motema esengo nde nakozua lifuti kasi soki bongo te, nazali tango yonso na mikumba oyo nazuaki. ¹⁸Wapi lifuti na ngayi? Soki nateyi sango malamumu, ebongo nazela eloko te, pe nasenga makoki na ngayi ya sango malamumu te. ¹⁹Atako nazali nsomi na makambo yonso, nakomi mosali ya bato yonso, po nazua bato mingi. ²⁰Pona ba Yuda, nakoma mo Yuda, po na benda ba Yuda, epayi na baye batosaka mibeko na koma mpe lokola bango, po nabenda batosi mibeko. Nasalaka bongo ata nazali motosi mibeko te. ²¹Pona baye batosaka mibeko te, nakoma pe lokola bango, kasi nazali na nse ya mibeko ya Klisto. Nasalaka boye po nabenda baye bazali kotosa mibeko te. ²²Po na batu ya botawu, namikomisaka pe muto ya botawu pona longa bango. Nakomaka bongo pona bato yonso pona bikisa eteni ya bato. ²³Namipesaka pona sango malamumu po ete ngayi pe na pambolama. ²⁴Boyebi ete bapoti mbango yonso nde balongaka te? Kaka se moko bino pe bopota pona kozua lifuti. ²⁵Moto ya masano yonso atosaka mibeko ya ngalasisi wana po azwa mbano ya tango moke, kasi tozali kopota pona kozua motole ya bomoyi. ²⁶Tina wana nazali kopota bulubulu te, po nasala mosala ya punda te. ²⁷Nazali konyokolo nzoto na ngayi lokola moumbu, po na sima ya koteya basusu, ngayi moko nakotana te.

¹Nalingi ete boyeba, bandeko ete ba tata na bino bazalaki yonso na nse na mapata mpe balekaki na kati na mayi na mongwa. ²Ba batisamaki na Mose kati na mapata mpe kati na ngayi na mongwa, ³mpe banso baliaki bileyi na molimo. ⁴Banso bamelaki mayi na molimo, mpamba te bamelaki mayi na libanga na molimo oyo ezalaki Klisto. ⁵Kasi Nzambe asepelaki na bango banso te, bakufaki mpe bibembe na bango epanzanaki na kati na esobe. ⁶Sika makambo oyo bizali ndakisa mpona biso, na tina ete tolinga te ba posa ya mabe lokola bango. ⁷Bozali bato na kosambela bikeko te lokola bango. Lokola ekomamaka: «bato bazalaki kofanda pona kolia mpe komela , mpe batelemaki pona kosakana.» ⁸Kosala masumu na kindumba te, lokola basusu mingi bazali kosala mpamba te na mokolo moko bato koto tuku mibali na misato bakufaki na likambo yango. ⁹Totia Yesu na kati na komekama te, ndenge mingi na kati na bango basalaki boye mpe bakufaki na ba nyoka. ¹⁰Mpe toyimaka yimaka te lokola mingi na kati na bango mpe ba ajelu na kufa abomaki bango. ¹¹Makambo oyo ekumeli bango mpo epesa biso ndakisa mpo tososola. Ekomama mpona malakisi na biso na oyo etali suka ya ntango ebelemi. ¹²Mpo ete oyo azali kokanisa ateleli likolo akeba mpo akweya te. Komekama yonso ezali kokomela biso oyo eza ya bo moto te. Nzokande, Nzambe aza sembo. Akotika bino te ¹³komekana koleka makasi na bino, kasi uta na komikanisa akofungola nzela mpo ete bozala na nguya mpo na kobima na yongo . ¹⁴Kasi balingami kimia bikima losambo na bikeko. ¹⁵Nazali kolobela bino lokola bato na bwanya, mpo ete bososola oyo nazali koloba. ¹⁶Kopo na mapamboli oyo tozali kapambola yango tozali kokabola ezali makila na Yesu te? Lipa tokaki na biteni biteni ezali kokabola yango nzoto na Klisto te? ¹⁷Po ete tozali na biteni na lipa, biso etuluku na bato, tozali nzoto moko mpe tosangani esika moko mpona lipa. ¹⁸Botala bana na Isaleyela: bazali kasangana na etumbelo ba oyo wanabazali koliya ba mbeka? ¹⁹Nalobela bino lisusu nini? Ekeko nde eleko nini? To bileyi epesameli ekoko nde eloko nini? ²⁰Kasi nazali koloba na ntina na biloko ba pagano, oyo bazali ba Yuda te, bazali kotumbela bazali kotumba yango na ba bikeko kasi mpona Nzambe te. Nalingi te bosangana na ba milimo mabe! ²¹Bokoki te komela kopo na Mokonzi mpe oyo ya ba demoni. Bokoki te kozua esika na mesa ya Mokonzio mpe ya na mesa ya ba demoni. ²²Tolingi kotumbola zuwa na Mokonzi? Toleki ye na makasi? ²³«Yonso elingisami» kasi nyonso ezali na litomba te. «Nyonso elingisami», kasi yonso ekoki kotonga te. ²⁴Muto te aloka bolamu na ye moko Nzokande , muto na muto aluka bolamu na moninga na ye. ²⁵Bokoki kolia yonso bazali kotekisa na zando, bokoki kotungisama mpo na yango te. ²⁶Zambi :«mabele eza ya Mokonzi mpe biloko nyonso oyo mizali». ²⁷Soko mopagano akosenga bino tolia na ye mpe bolingi kolia, lia nyonso makanisi etungisami te. ²⁸Kasi soko muto akoloba na bino: «bileyi oyo ewuti na libonza ya ba pagano koliya yango te. Po na tina na muto oyo ayebisi yo mpo na ntiona na bososoli na yo. ²⁹Alobeli na bososoli na bino te, kasi bososoli na basusu. Pamba te pona nini bosomi na ngayi ekosambisama na bososoli ya muto mosusu? ³⁰Soko nazali koliya na matondi na nii nakofingama mpo na yango mpo naleyi na matonfi? ³¹Na bongo soko bokomela to koliya , bosala yango po na kembo ya Nzeambe. ³²Bosala mabe ba Yuda to ba Grecs to eklisia ya nzambe mabe te. ³³Nazali komeka kosepelisa bato yonso na makambu nyonso Nazo luka litomba na ngayi moko te, kasi oyo ya batu ebele. Nazali bongo bo babika.

¹Bomekola ngayi, ndenge ngayi na mekolaka Klisto. ²Sika oyo na sepeli na bino ndenge boza kanisa na makambo nyonso, mpe kobangami na na mibeko lokola na komelaki bino. ³Sika oyo na lingi na sosolisa bino ete Klisto azali Mokonzi ya mobali nyonso, mobali azali mokonzi ya muasi, mpe Nzambe azali mokonzi ya Klisto. ⁴Mobali nionso aza ko bondela to kosakola na elamba ezipi mutu na ye azali kokumisa mokonzi na ye te. ⁵Kasi muasi azali kobondela to kosakola mutu pamba azali kokumisa mokonzi na ye te. Po ete lokola suki na ye ezali ya kokata. ⁶Soki muasi akoki kotia elamba na mutu na ye te, esengeli na ye akata suki. Soki kokata suki ezali soni po na muasi, esengeli na ye kasi kozipa suki na ye na elamba. ⁷Bongo, mobali asengeli azipa mutu na ye te na elamba, po azali elilingi mpe kembo ya Nzambe. Kasi muasi azali elilingi ya mobali. ⁸Po mobali ba benda ye na muasi te, kasi muasi abandama na mobali. ⁹Mobali akelama pona muasi te, kasi muasi akelama pona mobali. ¹⁰Na yango muasi esengeli azala na elembo ya lokumu na mutu na ye, na tina ya ba anjelu. ¹¹Kati na Mokonzi, muasi azali ye moko te na mobali, soki mobali mpe azali ye moko te na muasi. ¹²Po lokola muasi awuta na mobali, na yango mobali abotamaka na muasi. Mpe biloko nyonso ewuta na Nzambe. ¹³Bokata na bino moko: ezali malamumu na muasi ko bondela Nzambe mutu pwelele? ¹⁴Mokili ezali koteya bino te, soki mobali azali na suki milayi pe ebele ezali soni pona ye? ¹⁵Mokili ezali koteya bino te, soki muasi azali suki milayi pe ebele, azali nkembo na ye? Po suki na ye epesamela ye po lokola elamba ezipaka. ¹⁶Kasi soki mutu alingi kobenda makelele na ntina na yango, tozali na eloko mususu te, ata eklesia ya Nzambe. ¹⁷Kasi na ba malakisi elandi, na kumusi bino te, po ete bokokani, tango bozali kosangana, ezali pona malamumu te kasi po na mabe makasi. ¹⁸Ya yambo, nayokaki ete tango bosangani na eklesia, ezli na kokabwana kati na bino mpe na ndimi yango mukie. ¹⁹Esengeli ezala bokabwana ndambu na makambu eyeba na kati na bino na esengo. ²⁰Tango bozo sangana, ezali pona elambu te esengeli kolia. ²¹Tango boza kolia yango, moto na moto aliya nanu bileyi na ye moko liboso ya misusu bazua ya bango. Moko aza na nzala mosusu alangwe. ²²Bozali na ba ndaku te po na bolia to bomela? Bolingi kobebisa lokumu na eklesia na Nzambe pe kosambwisa ba oyo bazali na ezloko te? Nalobela bino nini? Na kumisa bino? N atondi bino te po na yango. ²³Bongo nazua na Mokonzi oyo na yebisi bino. Tango Mokonzi Yesu, na butu wana batekaki ye, azuaki lipa. ²⁴Sima kotanda Nzambe, abuki yango mpe alobi: «Oyo ezali nzoto na ngayi, oyo ezali pona bino, bosala yango po na klokana ngayi» ²⁵Ndenge moko azui kopo sima ya kolia alobi: «Kopo oyo ezali boyokani ya sikana makila na ngayi. Bosala bongo ngonga nyonso bokomela yango po na ko kanisa ngayi.» ²⁶Na tango yonso boko liya lipa mpe komela kopo, boko tatola kufa na Mokonzi ti na bozongi na ye. ²⁷Mutu nyonso akolia pe komela kopo ya Mokonzi na ndenge elongobani te, akozua etumbu pona nzoto pe makila na Mokonzi Yesu. ²⁸Moto nyonso amitala ye moko, liboso na kolia pe komela. ²⁹Po oyo azolia to komela nakozanga bososoli, azo mela pe kolia esambiseli na ye moko. ³⁰Yango wana ebele kati na bino bazali na bolembo pe bokono, ebele pe balala pongi ³¹Soki tomi tali malamumu kati na biso, toko sambisama te. ³²kasi tango tosambisami na Mokonzi, tozali ba yekoli, po ete mokili eboya biso na esabeli na ye. ³³Tango bozo sangana pona kolia pe komela, boyokana bino na bino. ³⁴Soki moko na bino azali na nzala, alia epayi na ye, po ete tozo sangana te po na kobenda ko sambisama. Pona oyo etali makambu mususu oyo tokomi te, na kopesa bino biyano tango na koya.

12

¹Na oyo etali makabo ya molimo, ndeko, nalingi boyeba malamumu. ²Tango bozalaki ba pagano, bozalaki kokende na banzambe ya bikeko, na lolenge nyonso, batambuisamaki na yango. ³Yango wana, nalingi boyeba moto nyonso azali na Molimo na Nzambe akoki koloba te «Yesu alakelama». Moto te akoki koloba :«Yesu aza Mokonzi» longola Molimo Mosatu. ⁴Makabo ekeseni kasi Molimo moko. ⁵Lolenge ya kosalela Nzambe ekeseni kasi Mokonzi kaka moko. ⁶Misala ekeseni kasi eza kaka Nzambe moko akokisaka yango. ⁷Epesamela na moto moko bomonisami ya Molimo mpo basusu bazua litomba na yango. ⁸Pamba te mosusu epesemeli ye Molimo ya maloba ya bwanya, na mosusu liloba ya boyebi na molimo moko kaka. ⁹Na mosusu epesemela kondima na molimo kaka moko, mosusu likabo ya kobikisa , ¹⁰mosusu likabo ya bikamua, mosusu likambo ya kosakola, mosusu likabo ya kososola milimo, na mosusu koloba nkota ya sika, na mosusu likabo ya kolimbola minoko. ¹¹Kasi Molimo kaka moko nde asalaka makambu wana nyonso, nakopesa makabo muto na muto ndenge alingi. ¹²Lokola nzoto ezali moko pe biteni ebele pe nyonso ezali biteni ya nzoto moko ezali bongo pona Yesu. ¹³Nzokande na Molimo moko nde tobatisami na nzoto moko, ezala ba Yuda to ba Grecs, baumbu to basomi, bango nyonso basalami na Molimo moko. ¹⁴Na bongo nzoto ezali teni moko te, kasi ebele. ¹⁵Soki likolo elobi: «Po nazali liboko, nazali eteni na nzoto te», azali eteni ya mukie na nzoto te. ¹⁶Soki litoyi alobi: «Po nazali lisu te, nazali eteni na nzoto te», azali eteni ya mukie te. ¹⁷Soki nzoto nyonso ezalaki lisu, esika nini koyoka elingaki ezala? Soki nzoto nyonso ezalaki litoyi, esika nini nzolo elingaki ezala? ¹⁸Kasi Nzambe atia biteni nyonso na nzoto ndenge alingi. ¹⁹Soki bango nyonso bazalaki eteni moko, nzoto elingaki ezala wapi? ²⁰Kasi biteni ezali ebele, nzoto moko. Lisu akoki koloba te na loko: «Nazali na posa na yo te.» «Ata mutu koloba na lokolo, nazali na posa na bino te.» Kasi biteni na nzoto oyo emonanaka botawu ezali na motuya. Biteni oyo tokanisaka ya soni, topesaka yango motuya mingi,

2 Corinthiens

1

¹Ngayi Polo, ntoma na Mokonzi Yesu, na mokano na Nzambe, mpe na ndeko Timothe, na Lingomba ya Nzambe oyo ezali na Corinthe mpe na bato banso ya Nzambe ya etukua mobimba ya Achaïe. ²Tika ete ngolu ezala na bino mpe kimia ya Nzambe Tata na biso mpe Mokonzi Yesu Klisto³Nzambe Tata na Mokonzi na biso Yesu Klisto akumisama. Azali Tata, alingaka biso mpe Nzambe al;ongolaka biso mawa yonso. ⁴Alongolaka biso mawa ntango nyonso oyo toyoakak bwale mpe biso mpe tokoka kosala lokola ye tolongola mawa ya bato nyonso oyo bazali na bwale. ⁵Pamba te, lolenge bwale ya Klisto ekweli biso mingi, nse lolenge mawa tozuwaka mpe makasi ya kosilisa mawa mpo, na Klisto. ⁶Kasi soko tozali komona bwale , ezali mpo mawa na biso esila mpe to bika. Soki alongoli biso mawa , ezali mpo mawa na biso mpe esila, bongo boyeba kokanga motema, lokola biso na bino tozali komona bwale lolenge moko. ⁷Ya solo, tozali kotia motema mpo toyebi ete bino tokokoka kosilisa mawa, lokola bino bozali komona bwale lolenge moko na biso. ⁸Bandeko, tolingi te bozala na boyebi te, ba ndeko na makambu tokutanaki na yango na etuka ya Asie. Makama yango malutaki mingi, elikya ezalaki lisusu te ete tokobika. ⁹Ya solo tomonaki lokola bakateli biso etumbu ya liwa. Esalemaki bongo mpo totiya motema na biso na biso te, kasi na Nzambe oyo asekwisaka ba kufi. ¹⁰Abikisi biso na liwa ya somo mpe ye kaka moto akobikisa biso lisusu. Totieli ye motema ete ako banda kobikisa biso ntango nyonso. ¹¹Akosala bongo, ntango bino mpe bozali kosunga biso na mabondeli na bino. Bongo, ebele bakobanda kotonda Nzambe mpo na bolamu tozwaka mpo bato mingi bazali kobondela ye. ¹²Tokoki kobeta ntolo, matatoli ya motema na biso eza komi tungisama te, tozali komimona ete tosalaka kaka makambo ya malonga lolenge Nzambe ye moko asalaka, yango emonisami na niso na bato banso, mpe ebele mpenza na kati na bino. ¹³Tokomelaka bino kaka makambo oyo bokoki kotanga mpe koyeba. Na banzi , bokomi koyeba yango malamumu, ¹⁴lokola bozo sosola biso. Namo kolo ya Mokonzi Yesu tokozala tina na bino ya kotuta ntolo, po bokozala na na biso. ¹⁵Lokola nazalaki kotiya motema epayi na bino, nakomaki na mboka na biso mpo nasepelisa bino mbala ya mibale. ¹⁶Nalingaki kozonga lisusu epayi na bino mpo bozwa nzela ya kosalisa ngayi, tango nako kende na Macedoine, mpe lisusu na etuka ya Yudea. ¹⁷Na bongo nakomaki kaka, bikamela? Nazwaka mikano na ngayi kaka na mayele yo bomoto, mpo nandima mpe naboya na mbala moko? ¹⁸Kasi, lokola Nzambe azali sembo, nalobaka na bino na motema mibale te. ¹⁹Mpo ete Klisto Yesu muana ya Nzambe oyo Silvain mpe Timote na ngayi moko toyaki kosakola epayi na bino, azali na mitema mibale te, azali moto ya motema moko. ²⁰Pamba te, bilaka ya Nzambe eza "iyo" na ye. Mpe kati na ye to ndimi na nkembo na Nzambe. ²¹Sikawa ezali Nzambe ye moko moto atelemisi biso na biso makanisi, mpo tosangana na Klisto , mpe akomisi biso bato na ye mpenza. ²²Atie elembo emonisi ete tozali bato na ye atondisi mitema na biso na Molimo Mosantu oyo azali kolakisa ete alingi kopesa biso mobimba na ye. ²³Nzokande Nzambe azali nzeneneke na ngayi, na boyaki kozonga

na Corinthe mpo namemela bino mindondo te. ²⁴Nalingaka koyela bino bobele esengo. Na makambo etali bondimi na bino, nalingi komitia Mokonzi na bino te, pamba te bozali na bondimi ya ko koka

¹Bongo, naboyaki kozongela bino mpo nayokaki mawa. ²Soki nayokisi bino mawa, nani akoki ko pesa ngayi makasi, ezali bobele bino bato oyo nayoki mawa. ³Nakomelaki bino mokanda mpo nalingaki ete bino bato bosengeleki kosepelisa ngayi , boyokisa ngayi mawa mokolo nakoya. Nayebi malamumu ete esengo na ngayi ezali lisusu ya bino nyonso. ⁴Ya solo, nakomela bino mokanda yango , nalelaki mingi mpe motema na ngayi etonolaki na bwale (mpasi) mpe mawa. Nakomaki yango mpona kozokisa mitema na bino te, kasi mpo boyeba ete nalingi bino mingi koleka. ⁵Soki moto ayokasi ngayi bwale na motema, ezali kaka bwale na ngayi moko te, kasi nakoki koloba ete ayokisi biso banso bwale. ⁶Etumbu eye mingi kati na bino bopesi bopesi na moto wana, ekoki. ⁷Sikawa ebongi malamumu bolimbisa ye mpe bolendisa ye mpo atikala na mawa libela te. ⁸Yango mawa nasengi na bino bolakisa ete bolingaka ye. ⁹Nzokande ntango nakomelaki bino mokanda wana, nalingaki komeka bino mpo nayeba soko botosaka ngayi na makambu nyonso. ¹⁰Soki olimbisi mosali ya mabe, ngayi mpe nalimbisi ye. Pamba te, oyo nalimbisi, elimbisami likola na bino na miso ya Klisto. ¹¹Mpo satana azwa nzela ya kokosa biso te. Tosi toyebi mayele na ye. ¹²Nakomaki na mboka Troas mpona kosakola sango malamumu ya Klisto , Nkolo afungoli ngayi nzela mpo na kosala mosala ¹³Na yango, nazalaki na kimia te, mpo na monaki ndeko na ngayi Tite te. Yango wana nati kaki bato ya Troas mpe nakendeki na Macedoine. ¹⁴Kasi natondi Nzambe mpo bipayi binso Klisto azali kolonga etumba, na nzela na bino, azali komema solo kitoko, ya boyebi na ye bisika binso. ¹⁵Pamba te , epayi na banto bazali kobika na baye bazali kobunga nakomi lokola solo ya kitoko oyo Klisto azali kobimisela Nzambe. ¹⁶Mpo na bato babunga bayopkaka solo yango lokola solo ya liwa oyo ezali koboma bango. Kasi ba oyo bazali kobika bayokaka yango lokola solo ya bomoyi oyo ezali kobikisa bango. Nani akoki na mosala yango? ¹⁷Biso tozeali lokola bato mosusu te oyo basalaka mombongo na liloba na Nzambe mpona mobumu na bango moko. Kasi tolobaka bobele makambo ya solo na miso ya Nzambe, mpo ye moto atindi biso tosakola sango ya Klisto.

3 ¹Sika biso tabandi komitombola biso moko? Lokola ezali to bongo te? Bisu tozali na posa ya mikanda ye etinda kowuta epayi na bino to na bino te. ²Bino bozali mokanda ya etinda oyo akomami na mitema na biso eyebani pe etangami na banso. ³Pe biso bo talisi ete boizali mokanda na Klisto oyo etindamaki na biso oyo ekomami na langi te, kasi na Molimo na Nzambe na bomoyi. Ekomama na bikomeli ya libanga te kasi na bikomeli ya mitema ya bato⁴Na yango biso to ndimisami epayi na Nzambe na nzela na Klisto. ⁵Tokoki te na biso moko po na kozua oyo ewuti epayi na bino, nzokande bo kasi na biso ewuti epayi na Nzambe. ⁶Nzambe nde apesi biso makoki ya kozala ba sali ya boyokani ya sika mpe boyokani oyo eye na makomi ya Molimo, po ete makomi ebomaka molimo epesaka bomoyi⁷Sika awqa lotono oyo ezali kobotisa makambo oyo ekomama na mikanda ya mabanga yango ezali na lokumu ya lolenge oyo nde libota ya Israel bakoki kotala elongi ya Mose na mpuasa. Oyo ezali kaka lokumu liboso na ye, pe lokumu oyo ezalaki koleka. ⁸Litomba nini ekozala na mosala oyo Molimo asali?⁹Soki lotomo ya kokatela etumbu ezalaki na kembo penza , boni misala na bosembo elingaki etonda na kembo! ¹⁰Na yango ezalaki kembo na ntango mususu yango eza lisusu kembo te, likolo ya kembo oyo eleki yango. ¹¹Soki oyo elakaki ezali na kembo , boni kembo ekozala na oyo ezali seko.¹²Tozali bato na mpiko penza po ete tozali na kolikia. ¹³Bisu tozali lolenge moko te na Mose, oyo azalaki ko bomba elongi na ye, po ete libota na Israel ba zala na makoki yako tala ye te. Suka na kembo oyo azalaki koleka.¹⁴Bazalaki yako kangama na makanisi, kino lelo oyo, elamba ya bokangami ezo wumela na boyokani ya kala ezali ko funguama te po ete kaka na Klisto nde ekoki kolimwa. ¹⁵Kino lelo ngonga batangi Mose elamba ya ba okangami ekangaka mitema na bango. ¹⁶Kasi soko moto abongoli motema na ye epayi na Mokonzi nde elamba ya bakangi elongwe.¹⁷Mokonzi azali Molimo, esika oyo Molimo na Mokonzi efandi, kuna somi ezali. ¹⁸Banso bilongi ya kofungwama, tomona kembo na Mokonzi, tozali kobongwan ana lolenge ya kembo kolandisama na mosusu lokola kowuta na Mokonzi oyo azali Molimo.

4 ¹Yango wana, zambi tozali na lotoma , lokola mpe tozui mawa nyonso tokomilembisa te. ²Na puasa toboyaki ba nzela ya soni mpe ya nkuku, tozali kolika na lolenge ya mayele mabe te, mpe tozali kokunda maloba na Nzambe te. Nde, kolakisa makambo polele , tozali komitika na bososoli na banso na Nzambe. ³Kasi soki sango malamumu na biso ezipami mpo na baye babebi. Na maye matali bango, Nzambe na mokili oyo abulunganisi milimo na b a pagano. ⁴Na yango, bazali na makoki lisusu te hya komona pole na Sango Malamumu, mpe lokumu ya Yesu Klisto oyo ezali elilingi na Nzambe. ⁵Po tozali komi teya biso moko te, kasi tozali kotaye Yesu Klisto lokola Mokonzi , biso lokola bangamba na bino mpo na bolingo na Yesu. ⁶Mpo Nzambe ye moko alobaki :« Pole ekongengisama kati na molili,» bongo engengisamaki kati na mitema na biso, mpo na kopesa pole ya boyibi ya lokumu ya Nzambe, kati na Yesu Klisto. ⁷Kasi bomengo ya motuya ezali kati na mbeki ya mabele mpo ete nguya na yango mingi mpenza ewuta na biso te kasi na Nzambe. ⁸Tozali kotungisama na lolenge nyonso, kasi tolembaka te. Toyokisamaka mpasi kasi to bungisi elikya te. ⁹Tozali konyo kolama, kasi tobwakisami te. Tozali kobwaka bwaka biso na mabe , kasi kokufi te. ¹⁰Tango yonso tolatisama na nzoto ya kufa ya Yesu mpo ete bomoyi ya Yesu emonana na nzoto na biso. ¹¹Biso oyo tozali na bomoyi, tozali yonso na likama na liwa na ntina na bolingo na Yesu. Mpo bomoyi na Yesu emonana kati na banzoto na biso na biso. ¹²Na tina na yango, liwa ezali kobundisa biso, nzokande bino bozali kati na bomoyi. ¹³Kasi tozali na Molimo moko ya kondima, yengebene na makomi. «Nandimaki lokola mpe nazali koloba». Tozali kondima lokola mpe tozali koloba pela moko. ¹⁴Toyebi oyo ete asekwisaki Mokonzi Yesu, akosekwisa biso, pela moko na Yesu. Toyebiu ete akokumba biso elongo liboso na ye. ¹⁵Makambo manso mazali litomba na bino mpo ete ngolu epesami mpo na bayike, mpe matondo ekobakisama mingi na nkembo na Nzambe. ¹⁶Bongo na yango esengeli tolemùba te , atako na libonda tozali ya kokufa, tozali kozua kobongwana mokolo o mokolo. ¹⁷Kpokoso mike mike tozali komona, ezali kobongisela biso mpo na bozito ya lokumu oyo eliki ndelo. ¹⁸Biso tozali kotia motema te na biloko ya mokili, kasi oyo ezali ya mokili oyo te. Mpo ete biloko ya mokili ezali bobele na ntango moke, kasi oyo ebombani na lola ezali ya libela.

¹Toyebe ete ebobolo ya nzoto na biso tozali kobika na yango na nse na mua soki epanzani, nzoka o teti, Nzambe abomba bonzenga ya ndako. Yango etongama na mayele ya bomoto te, ezali nde efandelo ya libela na lola. ²Kati na ebobolo, tozali bobel na bilelo na boye posa ezali tolatisama na oyo ya bonzenga. ³Yango nde ekolongola nsoni na biso. ⁴Na kowumela kobika na ebobolo, tokozala bobele bato ya kolelaka ba pasi, yango ekobukabuka biso tolingio toyoka nsoni te. Posa ezali, tolata ndako ya bonzenga, mpo kufa ezala na nguya likolo na bomoyi te. ⁵Nde Nzambe mobongisi na mambi manso apesi biso Molimi lokola ndanga mpo na kokokisa bilaka ikoya. ⁶Bongo bozali na elikya na bososoli ete ntango inso tokowumela na ebobolo tozali mpenza mosika na Mokonzi. ⁷Makambo emonani nayino polele te kasi tozali kotambola bobele na boyambi. ⁸Tozali kolikya soki tojali na bosenga kofanda na Mokonzi elongo, lotomo ezali tobima na nzoto ya ebobolo. ⁹Yango ezali ngbangbata tojali koluka mpona kosepelisa ye ata, tojali na nzoto yango, to te. ¹⁰Mpo banso toko telema o boso wa ngbende ya esambiselo ya Klisto, zambi lifuta ebongisami na moko, kolandana na makambo na nzoto na ye, malamu soki ya mabe. ¹¹Awa toyebe komemba Mokonzi, tokosala manso tolatisa mpe ba mosusu, lokola Nzambe ayebi bizaleli na biso, nakolikya ete bino mpe bososoli biso penza. ¹²Ezali tina te, tomi ndimisa n abiso lokola bato ya sembo. Topesi bino eposa ya komikumisa na ntina na biso mpo na koteya baye batalaka motema te, kasi makambo ya libanda. ¹³Pamba te bolemla na biso mpo na NZamben bon go buana na biso mpo na bino. ¹⁴Tozali kondima yango ete bolingo ya Klisto elaki ete, moko nde azuaki liwa ya banso, na boye banso bakufi. ¹⁵Klisto akufi mpona banso bongo ba oyo bazali na bomoyi babiki mpo na bango meyi te ezali mpo na oyo akufa mpe asekwi. ¹⁶Na tina na bizaleli mabe ya bato, biso tosambisi moto te, ata to nyokolaki Klisto, na lolenge maben kasi ntosambisi moto te na lolenge yango. ¹⁷Bongo, soki moto ajali kati na Klisto, akomi ekelamu ya sika. Makambo ya kala malongwi, bongo yonso mabongwami sika. ¹⁸Yonso ezali nse mabongisi na Nzambe oyo ayingisi lisusu boyokani na ye, na biso na nzela na Klisto mpe apesi biso etinda ya bosakoli nsango ya boyokani. ¹⁹Na nzela na Klisto boyokani na Nzambe ye moko, na mokili etongami mpe azali lisusu kotala masumu na bango te, apesi biso etinda ya bosakoli. ²⁰Toponami lokola ba lobeli ya Klisto, lokola Nzambe azali kosala mbela na ye epayi na biso. Bojala na boyokani na Nzambe. ²¹Akomisa Klisto mbeka (lisiko) mpo na masumu na biso, asalaki ata lisumu moko te, asalaki bongo mpo na biso tokoma sembo na miso na Nzambe kati na ye.

6

¹Lokola tosalaka elongo to sengi ete bonomo ngolu ya Nzambe eloko ya pamba te. ²Mpo ete alobaki : «Na eloko yango nayokelaki bino, nasalisaki bino tango mokolo ya kobikisa bino eyaki. Mokolo yango ekoki lelo oyo ezali mokolo ya lobiko. ³To tiela moto libaku ya mitungisi liboso na ye te, pamba te tolingi te ete lotomo na biso esambwa. ⁴Nzokande na lolen ge moko tolakisaki ete tozali basali ya Nzambe ya solo na kati na koyika mpiko, mpe na ba mpasi lolenge banyokolaka biso, ba tungisaka biso koleka, babetaka biso fimbu ⁵na kati na baboloko, na kati ya mobulu, mpe na kati ya misala makasi, mpe bazangisi mpongi na butu, mpe tozalaki na nzala ⁶kati na kopetolama, kati na bomoyi, kati na koyika mpiko, kati na kofungolama, mpe na kati na Molimo Mosanto mpe na bolingo ya solo. ⁷Tozali basali ya liloba ya solo, kati, na nguya ya Nzambe ezali na bibundeli na sembo na maboko ya mobali mpe ya muasi. ⁸Tozali kosala kati na lokumu mpe na kati na nsoni , na kati ya makambo ya mabe mpe makambo ya malamumu, balobaka na biso tozali bokosi, nzokande tozali bato ya sembo. ⁹Toyebani te awa ezali biso kosala , nzokande toyebani malamumu balobaka tokomi penepene ya liwa, nzokande tozali na biso malamumu. Topesani etumbu nayino babomi biso nanu te. ¹⁰Tosali lokola bato ya mawa, kasi nayino totondi na nsayi; tozali lokola baye bakelala, nzokande tozali kokomisa ebele bazui , lokola bazanga, nzokande tozali na nyonso. ¹¹Bino ba Corinthien, tolobeli bino polele mpe motema na biso efungwani polele mingi. ¹²Ezali biso te tokangaki mitema na bino, kasi bino nde bomibendanaki lolenge na bizaleli na bino moko. ¹³Sikawa, kati na bosombitanyi, nazali koloba lokola epayi na bana ba fungola mitema na bino polele penza. ¹⁴Basangana na ba pagano te, mpo ete bosangani nini bosembo ezali na yango na oyo ekokan te? Mpe lisangana nini ezali kati na pole na molili? ¹⁵Boyokani nini ekoki kozala kati na Klisto mpe Belial? ¹⁶Mpe bosangani nini ezali kati na mondimi mpe mopaganio? Boyokani nini ezali kati na Tempelo ya Nzambe mpe oyo ya bikeko? Pamba te , biso tozali Tempelo ya Nzambe ya bomoyi, lolenge Nzambe alobaki : «Nako fanda kati na bino mpe nako tambola elongo na bango, nakozala Nzambe na bango mpe bazali bato na ngayi» ¹⁷Na yango : Bobima na kati na bango mpe bako kabwana na bango, elobi Mokonzi: «Bosimba eloko moko te ya mbindo, mpe nakoyamba bino. ¹⁸Nakozala Tata pona bino mpe bokozala pona ngayi bana mibali mpe ya basi» Elobi, Mokonzi ya nguya nyonso

¹Balingami lokola tozali na bilaka, to boya biloko ekokomisa nzoto pe molimo na biso bosoto pe kobanga Nzambe. ²Bomema biso o mitema na bino po totuki moto te, tobetisi moto libaku te, zambi toluki bolamu epayi na bino te. ³Ezali po na kokatela bino etumbu te nde nalobi bongo po na nalobaki te ete bozali na esika kati na mitema na biso kati na bomoyi, to liwa. ⁴Natielaka bino motema pe na tutaka tolo po na bino, zambi atako na mpasi na biso totondisama na esengo koleka. ⁵Ekomaki biso mboka Macedoine, to pemaki te, kutu tomi tungisaki na lolenge bozangi boyokani i libanda pe bobangi kati na bino, ⁶kasi Nzambe oyo apesaka konzo na baye balembi, alendisaki biso na bokomi na ndeko Tite. ⁷Ezalaka te po na boyei na ye nde Nzambe alendisaki biso, kasi na konzo azwaki epayi na bino, alobelaki ngayi po na bolingo, pona pasi na bino, pe na komipesa na ngayi mpo na bino bongo esepelisaki ngayi mingi. ⁸Atako mokanda na ngayi epesi esengo te, naza na mawa te, ngayi pe nazui mawa tango bino bozali na esengo te, lokola ezui tango mokuse. ⁹Sika awa nazali na esengo po ete mawa na oyo boyokakai ememi mbongwana epayi na bino. ¹⁰Solo mawa oyo boyokaki na Nzambe nde etindi bato babongola mitema, pe babika bongo tina ya koyoka mawa ezali te, na mawa nde bato bamipesaka na Nzambe, soki te, ekomemela bino se kufa. ¹¹Botala lolenge mawa ya bo Nzambe oyo ebote komipesa kati na bino, boni boni komipesa na bino elakisi ete boyebaki likambo te, boniboni soni na bino, boni boni kobanga na bino, boni boni posa na bino, molende pe bosengi ete bakata likambo na bino na sembo, na manso oyo bolakisi ete bozalaki na mbeba te. ¹²Ekomeli ngayi bino mokanda moye, ezali te mpo moto asalaki mbeba, to oyo azali komona bwale, kasi po na kotalisa polele bolamu bolakisi epayi na ngayi liboso na Nzambe. ¹³Yango wana mawa na ngayi esilaki, esengo ewuti na Tite, po molimo na ye esepelaki na bino nyonso. ¹⁴Pamba te na miso naye, nabetalaki bino tolo, po boyokisaki ngayi soni te, mpe Tite ayaki komona makambo nabetelaki bino tolo ezali lokuta te. ¹⁵Bolingo na ye epayi na bino ezali nayino monene, zambi ebanzaka ye limemia na bino, mpe lolenge boyambaki bo bangi pe kolenga. ¹⁶Nazali na kosepela po natiela bino motema.

¹Balingami, tolingi kososolisa bino likambo ya ngolu na Nzambe oyo emonanaki na Eklesia ya Macedoine. ²Na ntango ya yikiyiki ya mpasi na bnago, na kati na esengo ya bango ya koleka mpe bobola ya makasi na bango makabo na bolingo koleka ndelo. ³Na moni ngayi mei bokasi ya kokaba na bango oyo eleki bozui na bango kolandisa mokano na bango mpenza, ⁴basengaki biso na molende nyonso topesa bango ndingisa mpo lokota mpe na mosala wana ya kosunga bandimi. ⁵Na yango, esalemaki te na lolenge tolingaki kasi bamipesaki bango moko epayi na Mokonzi, mpe epayi na biso na mokano na Nzambe. ⁶Na boye yosengaki na Tite akokisa kati na bino mosala wana ya bolingo lolenge abandaki. ⁷Lokola bozali kosala malamumu mpenza makambo oyo na kati na kondima, mpe koteya maloba mpe na boyebi mpe na etingia yonso na ntina na bolingo na bino mpo na biso, tika ete botombwama kati ma misala mina mya bolingo. ⁸Ezaaki mitindo te napesi bino, zambi ezali mpo na kotala bosembo na bolingo na kowulamisa yango na etingia ya bato mosusu. ⁹Na boyebi ngolu ya Mokonzi na biso Yesu Klisto atako azalaki mozui, ami komisaki mobola mpo ete bino botombwana. ¹⁰Na ntina na yango nakopesa bino toli mpo esunga bino. Eleki mbula moko, bo kanaki kaka mpo bosala eloko te, kasi bozalaki na makanisi ya kosala yango. ¹¹Bosilisa yango mbula oyo, lokola bozali na mposa ya kosala, boye kokokisa misala yango lokola bozali na makasi. ¹²Lokola bokani kosala likambo yango, boyeba ete ezali malamumu mpe endimami. Mosala yango ekosalama na makoki oyo emonani na maboko na moko na moko. ¹³Mokumba oyo ezali te mpo na kosepelisa basusu, mpe kosundola mokumba yango epayi na bino, kasi tolingi bato banso lolenge moko. ¹⁴Oyo bobombaki ekosenga bosenga na bango. Bobele oyo ya bango babombaki ekosunga mpe bino lokola mpo ete bokokana. ¹⁵Lokola ekomami: «Bomengo ya ba mosusu ezala mpasi ya baninga te, kasi bakokan ana bozui» ¹⁶Nzambe azua lokumu, zambi mpo na bino atié mposa malamumu o motema mwa ndeko Tite. ¹⁷Zambi ayokaki kaka bosenga na biso te, kasi azuwaki molende ekasi mpo na bakokisi likambo yango, na boyebi ye meyi epayi na biso. ¹⁸Tomitindi elongo na ndeko oyo mangomba manso ya Mokonzi ekumiksi mpo na mosala mwa bopalanganisi sango malamumu. ¹⁹Mpe lisusu aponamaki na mangomba mpo akende mobembo elongo na biso, mpo na bokokisi mosala mwa bosungi bato, mpo na lokumu na Mokonzi ye moko, mpe mposa na biso ya bosalisi ye. ²⁰Makabo na ye tokozwa o nteyi ya bino nde toko keba ete moko kati na bino akanisa mabe mpo na yango ²¹zambi toko keba mingi kosala maye mazali na lokumu o boso bwa Nzambe mpe bayi mokili. ²²Tondimi mpe ndeko yoko ya mobali lokola, na ye elongo na bango babale, mpo tomekaki mbala nzike na mwa bitinda, mpe sika azui tina mpe bomo ndimi o nteyi ya bino. ²³Boyeba mpo na Tite, ye azali moninga mpe masuwa na ngayi na mosala na Nzambe mpona bino, mpe bandeko ba biso bana, batindami mpo basunga bino, bazali lokumu mpo na Klisto. ²⁴Na yango bolakisa bango bolingo na bino, mpe bolakisa o nteyi ya mangomba ntina ya lokumu na biso mpo na bino.

9¹Na ntina na mosala ya kosunga babulami, na moni ntina te na komela bino. ²Pamba te nayebi posa na bino ya kusalisa bango nazali komikumisa epayi ya ba Macedoine. Nayebisi bango ete Achaïe amilengelaki kobanda mbula eleki pe ezali molende na bino nde esali ete ba zala na molende yako sala bongo na makanisi malamu³Natindi ndeko po ete lokumu oyo na lobelaki bino ezali pamba te , pe bo bongwama ndenge na lobaki. ⁴Ekozala soni po na biso soko na koya na biso na ba ndeko ya Macedoine, (nalobi eloko te na tina na bino), bo bongwami. ⁵Na tina wana ba ndeko mpo ete basalisa bino po nakobongisa makabo oyo bino bolakaki, pe ezala ebongisami, na koyima yima te, kasi ezala bino moko bopesi.⁶Bosengeli koyeba ete oyo aloni muke ako buka muke, nde oyo aloni mingi ako buka mingi. ⁷Boye tika ete moko na bino apesa na mawa te pe na mitindo te, kasi oyo bokanaki na motema . Pamba te Nzambe alingi oyo apesi na esengo.⁸Na makambo yonso , Nzambe akotondisa bino na ngolu, po ete bozala na bo fuluki na misala malamu na bino. ⁹Ndenge ekomama: «Apesaka bozui na ye na ba oyo bakelela .» Bosembo na ye etikalaka libela .¹⁰Ye nde apesaka milona na moloni mpe lipa mpo na bileyi, akopesa mpe akofulukisa milona na ye. Akoyesa ebele kobuka ya ba yengebene. ¹¹Po na kokola na ntina na bolamu na bino ye akobakisa na manso po mingi ba kopesa Nzambe matondi¹²Mosala oyo ezali kotala bosenga ya bandimi kaka te, kasi ezali pe likambo na esengo mpe ya kopesa. ¹³Lokola bandimi bino, bokumisa boye Nzambe na kotosaka sango maklamu na Klisto. Bokumisaka mpe Nzambe na makabo na bino na esengo mpo bango pe moko na moko. ¹⁴Po na ngolu mingi na Nzambe pe na bino, ba bondeli po na bino na ntina na bolingo mingi . ¹⁵Po na likabo to zangi kokosola, to pesi Nzambe nkembo.

10

¹Ngayi Polo, nazo lendisa bino, na komikitisa pe na bopolo kati na Klisto, nazali moto ya nkanza te ntangu nazali na bino, kasi nazali moto na kimia mosika na bino. ²Tango nazali na bino, na bondeli bino, na kozala na mposa ya makasi mpenza ete kasi na kolikia ete na kozala na mposa ya kozala makasi pe na kotelemela ba oyo bakanisi ete biso to biki na nzoto. ³To koki kobunda na nzoto te, atoko to tamboli kati na nzoto. ⁴Mpo ete bibundeli na biso eazali ya nzoto te, kasi yango ezali na nguya ya likolo po na kobebisa oyo ya bokasi, yango ezali kobebisa maloba ya bakosi. ⁵Nde tomemi makanisa yonso ya molili na botosi Klisto, mpe tozali kobebisa oyo yonso ya mozindo oto ezali kotelemela boyebi na Nzambe. ⁶Tango bozala na batosi nde tokozala ba oyo baselengwi po na ko pesa etumba misala yonso oyo etosi te. ⁷Solo moto nani aleki ete azali na Klisto, atala malamumu oyo ezali o boso, mpe akanisa ete lolenge ye azali na Klisto, tozali pe bongo. ⁸Natina na bokonzi oyo Mokonzi apesi biso po na kotanga bino kasi po na ko bebisa bino te, nazali na soni te, ata nazui lokumu po na bino. ⁹Ezala te ete yango ebangisa bino, na mikanda na ngayi. ¹⁰Soko na nzoto nalembi pe maloba na ngayi ezali natina te ete boyoka yango, ba mosusu ba lobi ete mikanda na ye ekoki pe ezali bosolo mpe na nguya. ¹¹Boyeba ete oyo tokosala kati na bino, tango tozali na bino te, yango nde to lobi na mikanda na biso. ¹²Tango bozali komikwa, bozali na mayele te, po ete toyaki po kumilakesi to kozala lukola ba oyo bazali komisumisa. ¹³Na yango, totika na ndelo oyo Nzambe atiaki liboso na biso, ndelo oyo etandami mosika na bino. Boye to komitalisa mosika na ndelo te. ¹⁴Tozalaki ya yambo kokoma mosika na bino, na sango malamumu na Klisto, tango tokomaki epayi ya bino, tokendeki mosika na ndelo te. ¹⁵Nzokande, elikia na biso ezali ete lokola bokoli na kondima, etando ya mosala na biso epusani koleka pe etikali nayino na ndelo na yango. Boye tozui lokumu te koleka ndelo ya misala ya ba mosusu. ¹⁶Tolingi kozua lokumu te na oyo mosala esalemi na ba mosusu. Elikya na biso ezali ete tokoka kosakola sango malamumu na ba mboka mosika na biso. ¹⁷«Soki okomi kumisa ezala kati na Mokonzi.» ¹⁸Po ete oyo atindami ye moko andimani te, kasi oyo Mokonzi atindi.

¹Nakosenge o nteyi ya bino, botika ngayi koloba bo elema , bomeka solo kokanga motema. ²Mpo ete natielaka bino zuwa, zuwa bosantu , mpo na bino, zambi bolingisami na mobali moko, mpo te lakai kolekisa bino epayi na Klisto lokola baseka ngondo. ³Nzokande bobangi ezalki na ngayi, komona ete engebene nyoka na mayele na ye ya mabe akosaki Eve , se lolenge ena makanisi na bino mapengwa na bosolo, mpe na bomikabi ya mpeto mpo na Klisto. ⁴Soki kasi moto moyike, aya koteya bino Yesu oyo biso to teyaki bino te, soki tango mosusu, boyamba molimo aye ekeseni na oyo boyambaki, to mpe lisusu, boyamba sango malamau aye ekeseni na oyo boyokaki, bokanga motema na makambo ya lolenge loye. ⁵Zambi, nazolikya ete naleki ata soki moke te, ba ntoma oyo baloba ete bazali likolo. ⁶Atako , na bongimi te mpo nakoyeba koloba, o boso bwa bato, nazalaki bozito mpo na moto moko te. Nazali mpe na boyebi mingi te, na tina na yango nde toyebisaki bino makambo manso, na lolenge inso. ⁷Nasalaki lisumu lolenge na mi kweyisaki mpo na bino botombwana? Zambi na teyaki bino sango malamau na bonsomi banso. ⁸Atako mangomba nzike epesaki ngayi masungi na bango, na bombamaki bango mpo naseleka kaka bino. ⁹Ezali ngayi o nteyi ya bino, mpe na kati na bakeleli, nazalaki bazito mpo na moko na bino te, mpo nazwaki masungi kowuta epayi ya ba ndeko ya mboka Macedoine, na lolenge ena nde nakokoba kozala, mpo nazala libako moko te mpo na bino. ¹⁰Lokola basolo bwa Klisto ezali na ngayi, awa na etuka Achaïe tokolinga te komi kwawa to lofundi eyingela. ¹¹Mpo nini? Ngayi nalinga bino te? Kaka Nzambe nde ayebi. ¹²Bongo maye nazali kosala nakokoba kosala bongo mpo na longola bino likanisi ya batongi ngayi mpe oyo bango ba mikumisaka (ba ndimama lokola, bato bazali kosala mosala moko lokola biso). ¹³Nzokande bato ba lolenge boye, bazali ba ntuma te, basali ya lokuta, oyo bamibongolaka lokola ba ntoma na Klisto. ¹⁴Bongo ekozela kamwa te, mpo satana ye meyi abongwanaka bo anjelu ya mpole. ¹⁵Ekozala likanisi te , soki basali baye lokola, bakobongwana bo basali ya sembo, misala mya bango nde emonani na suka ya manso. ¹⁶Na bondeli yango boye, moto moke te abanza ete nazali na bolema, zambi soki bongo, boyamba ngayi bo moto na bolema, mpo na mikumisa moke. ¹⁷Na ye malobi ngayi na ntina nakolikya oyo etondisami na lofundu, endingisami te epayi na Mokonzi, kasi nazali koloba bo moto na bolema. ¹⁸Mpo ete bayike o nteyi ya bino banikumisa na mosuni (nzoto), na mikumisi mpe lokola. ¹⁹Zambi lokola bondimi bilema o nteyi ya bino, bokomi bato na bwanya. ²⁰Zambi soki bondimi moto moye akomisi bino bangambo ba ye, konyongaka bino, nakomimonaka likolo ya bino to mpe kobambola bino ba mbata. ²¹Nayoki nsoni mpo na koloba ete tozalaki na bolembu mpo nakosala lolenge ena. Ya solo soki moto amikumisi (nalobi bo moto na liboma), nakomi kumisa mpe lokola. ²²Soki bazali ba ebelelo ngayi mpe lokola, soki bazali ba Israelite, ngayi mpe lokola, soki bazali bakitani to bana na Abraham, ngayi mpe lokola. ²³Soki bazali basali ya Klisto (awa na lobi bo moto na bolema), nazali lisusu bongo te, nazalaki mingi mingi na misala makasi, kati na ba boloko nzike, na minyoko malolenge ebele, natelemelaki makama na liwa nzike. ²⁴Ba Yuda babetaki ngayi fimbo tuku misato na libwa ²⁵mbala misato na betamaki na nzete, mbala esusu babambaki ngayi mabanga, mbala misato nazindisaki ngayi o ebale, nazalaki mokoli moko na ndamo o kati ya mayi mosana. ²⁶Nasalaki mibembo mingi , nazuaki ebele kati ya bibale, bayibi epayi , libota na ngayi moko ekanaki ngayi ba pagano bakanaki ngayi, bayi bingumba bakanaki ngayi, na bisobe mpe lokola na ebale monana, ba ndeko ya lokuta mpe lokola bakanaki ngayi. ²⁷Nazalaki na misala makasi mpe ya mpasi, mpe ba butu nzike oyo mpongi ezalaki gte , na nzala mpe mposa ya mayi, tango nyonso koka nakokila bileyi, na malili mpe bolumbu. ²⁸Na yango, libanda na makambo maye nazali mokolo na mokolo na mpasi o motema mpo na bino mangomba na Mokonzi. ²⁹Zambi, soki moko o nteyi ya bino alembi mpe lokola nalembi, soki mosusu akweyi o lisumu, motema ekosala mpasi mingi. ³⁰Soki na komikumisa, ekozala mpona bolembu bwa ngayi. ³¹Nzambe Tata na Mokonzi Yesu, akumama libela ye nde ayebi ete na buki lokuta te. ³²Na mboka Damas, bulamatari ya mokonzi Aretas apesi mitindo na bayi mboka ete basenzela mpo soki ba moni ngayi kobima na ekuke enene ya engumba , bakwena ngayi. ³³Kasi kotisaki ngayi ya kitunga mpe bakitisi ngayi o lininisa pembeni ya ebale enene, na ponyokaki o maboko maye.

¹Nakoki komikumisa kasi litomba ezali te nakosalaka bongo, kasi naloba awa na bimoniseli mpe mabombami kowuta na mokonzi. ²Na yebi moto moko kati na MOKonzi oyo mbula zomi na mineyi koleka, abutwaki mapata ya misato, soki kaka na nzoto na ye, to mpe kotika nzoto na ye, Nzambe ye meyi nde ayebi. ³Bongo nayebi ete moto wana atombwaki na lola, ⁴mpe ayokaki mpe amonoki mambio misantu, oyo moto nani akoki koloba te. ⁵Nakolobaka mpo lolenge ya moto yango, nakomikumisa mpo na ye, kasi mpona ngayi te, soki kaka mpona tina na bolembu na ngayi nde nakoki koloba. ⁶Soki nalingaki komikumisa nakozala mpe moto na bolema te, zambi na koloba bosolo te, kasi na mipekisi komikumisa, mpo ete moto moko te azala na likanisi koleka na oyo akomona to koyoka mpo na ngayi. ⁷Nakomipekisa lisus mpona komikumisa, na tina na bonene bwa mabombani man. Na yango nakotonda na lufundu te, zambi batubio ngayi zube na mosuni, mopesi sango ya satana mpo apengwisa ngayi mpo ete nazala moto na lofundu koleka te. ⁸Mpona makambo mango, ba bondelaki Mokonzi mbela misato mpo alongola ngayi na mango. ⁹Kasi ye alobi na ngayi: «Ngolu na ngayi ekoki mpo na yo, zambi nguya na ngayi ekokisami na bolembu na yo.» Na bongo na ngayi, mpo ete nguya na Klisto efandi na ngayi. ¹⁰Natondisami na nsayi na bolembu na mafinga, na mobulu to bitumba mpe na minyoko, na mpasi mpo na Klisto, pamba te tango nazali na bolembu, nde makasi ayingeli o nzoto. ¹¹Atako nazali moto oyo azanga tina te, o boso bwa bato oyo babiangami ba ntuna minene, namikumisaki moto na bolema, zambi bino nde bosukumaki ngayi na lolenge yango. ¹²Bilembo bwa solo ya ntoma, elakisamaki o kati ya bino nakokangaka motema, na bilembo bimoniseli mpe bikamwa. ¹³Mpo ete mangomba masusu, anleki bino na nini? Longola kaka lolengi na lingaki kozala bozito mpo na bino te, bo limbisa ngayi mpo na mpasi eye na pesaki bino. ¹⁴Bongo nalingi koya epayi ya bino mpo na mbala na isanto, mpe boyeba lisusu ete, nakozala kaka te, bozito mpo na bino, mpo ete ezali bomengo na bino te, nde nalingi kasi mitema na bino moko. Mpo ete bana bakobomb a mpo na baboti na bango te, kasi baboti nde mpo na bana na bango. ¹⁵Nakomi mpenza mobimba ngayi moko mpo na molimo na bino, pamba te, soki nalingi bino mingi nasali mabe? ¹⁶Kasi lolenge ezali nazalaki bozito mpo na bino te, zambi nazali na mayele mingi, mpo ete natia bino mitambo. ¹⁷Bongo, bakanisi ete nalukaki litomba epayi na bino na motindami na ngayi o nteyi ya bino? ¹⁸Na lendisaki Tite aya epayi na biso elongo na moto mosusu, Tite azuaki litomba epayi na bino? Totambolaki kaka lolenge yoko te? Bitambi bya biso biwulanaki te? ¹⁹Bakanisi ete na ntango oyo nyonso tobandaki ko mi longisa o boso na bino? O boso na Nzambe, na Klisto tolobeli makambu nyonso oyo po na kolendisa bino. ²⁰Najali na bobangi ete, na boyebi bwa ngayi nakuta bino te, lolenge nazali kobanza, najali na bobangi mpe mpo na bino, bomona ngayi lolenge makanisi na bino nazali, nazali ko banga kokuta o nteyi ya bino, koswana, zuwa, kanda ekasi, koluka bolamu ya moto na moto, bilobela, lofundu mpe nyamunyamu. ²¹Na kobanga ete na bozongi bwa ngayi, Nzambe ayokisa ngayi ngayi nsoni o boso bwa bino, najali kobanga ete nayokisama mawa na bayike kati na bino oyo bakosumuka, mpe babongwani na bosoto bwa bango te, na mobulu ya bondumba mpe nasepeli na bango oyo esalaka bango.

13 ¹oyo mbala ya misato nazali koya epayi na bino, lolenge mibeko eloba: «Soki batatoli mibale nto misato batatoli lolenge moko, likambo ekatani.» ²Nazali na likambo ya kolobela baye basalaki masumu, na bino banso. Nasili maloba yango tango nazalaki epayi na bino mbala ya mibale, mpe sikawa, ata nazali mosika, n azongeli yango lisusu: soki nakomi epayi na biso nakoyokela moto moko mawa te. ³Pamba te, bolingi nalakisa ete Klisto azali koloba na monoko na ngayi. Ye azangi makasi te epayi na bino, kasi azali na nguya na kati na bino. ⁴Ya solo, babomaki ye na ekulusu tango azangaki makasi kasi sikawa azali ma bomoyi mpo na nguya na Nzambe. Bisu mpe tozangi makasi lolenge Klisto azangaki yango, kasi aali na bomoyi oyo pamba te nguya ya Nzambe ekobanda kosala na biso kati na bino. ⁵Bomitale bino moko mpo boyeba soki bozali na bondimi. Bomoyi te ete Yesu Klisto azali na bino? Soki te, bosu bolakisi ete bobungi. ⁶Kasi makanisi boyebi ete biso tolongi te. ⁷Sikawa, tozali kobondela Nzambe ete bosala ata mabe moko te. Tozali na mposa ya komilongisa te, kasi tolingi kaka bosala makambo ya malamumu, ata biso tomonani lokola bato balongi te. ⁸Pamba te soki tokosalela makambo ya solo, nguya oyo Nzambe apesi biso ekozala lisusu na ntina te, ye apesi biso yango kaka mpo esalela makambo ya solo. ⁹Boye tosepelaka soki tozangi makasi mpe soki bino bozali na nguya. Tozali kobondela Nzambe ete bozala bato ya malamumu mpenza. ¹⁰Nakomeli bino makambo oyo liboso ete naya, mpo ete tango nakoya napesa bino etumbu te, Mokonzi apzisi ngayi bokonzi mpo na kolongisa bino kasi mpona kokweyisa bibno te. ¹¹Bandeko mpo na kosukisa, botikala malamumu, boluka kaka kosala malamumu mpenza, bolendisamaka, boyokana, bozala na boboto. Bongo Nzambe ya bolingo mpe ya boboto akozala na bino. ¹²Bopesana mbote mingimingi mpe boyambana lolenge elongi na bato ya Nzambe. ¹³Bato banso ya Nzambe oyo bazali awa batindili bino mbote. ¹⁴Bolamu ya Mokonzi Yesu Klisto, bolingo ya Nzambe Tata, mpe lisungi ya Molimi Mosantu ezala na bino banso.

Bagalatia

1

¹Polo ntoma, ntoma kowuta ka bato te, to na nzela na batole kasi na nzala ya klisto pe ya nzambe tala, oyo asekwisaki ye na bakufi. ²Pe bandeko nionso bazali na ngai elongo, na bitonga ya galalia. ³Tika ete ngolu pe kimia ezala na bino na nzela ya nzambe tata mpe ya nkolo yesu klisto. ⁴Oyo amipesaki ye moko po na masusu na biso, na ntina ete to kangolama na ekeke oyo ya mabe ko landasa mokano ya nzambe pe tata. ⁵Naye nkembo ezali libela na libela. ⁶Na kamwe mingi ete bino bopengi noki noki na ye oyo abenga bino na ngolu na klisto. na kamwe mingi na lolenge bolandi mateya mosusu. ⁷Oyo elingi kolala te, ete mateya mosusu ezali. kasi ezali na bato balingi ko bulunganisa bino pe ba lingi ba bongo malamumu ya klisto. ⁸Kasi ata biso, ata anzelu ya likolo ateyi bino sango malamumu mosusu ekeseni na oyo bino toteyaki bino alakelama mabe. ⁹Ndenge to lobaki ma bino mbala eleki na ya ngo sikoyo na zongeli yango lisusu soki moto ateyi bino sango malamumu mosusu ekeseni na oyo bo ndimaki alakelama mabe. ¹⁰Po sika sika oyo na zali koluka lisungi na bala to oyo ya nzambe? na zali koluka kosepelisa bato? soki na zali kaka koluka kosepelisa bato, na zali mosoli na klisto te. ¹¹Na yango nalingi boyeba bandeko, zango malamumu oyo ngai na lakisaki eti na bato pamba te. ¹²Na zwaki yango na moto ye, ba teyi ngai yango te. nzoka nde na zuaki yango na emoneneli ya klisto na ngai. ¹³Boyo kaki ndenge ba lobaki na ntina na bomoyi na ngai eleka, na ndenge na zalaki na bizaleli na ba yuda ndenge na niokolaka na mposa nionso etonga na nzambe pe ko panza. ¹⁴Na kolaka na bizaleli ya ba yuda malamumu koleka ba ninga na ngai oyo to kolaka na bango. na zalaka na molende koleka na oyo etali ba nkoko ya ba tata na biso. ¹⁵Kasi esepebisaki nzambe apona ngai longwa na libumu ya mama na ngai. abenga ngai kolandana na ngolu na ye. ¹⁶Po te amonisa mwana na ye ezali na ngai na ntina ete na sokola sango na ye na bapagano na tunaki mosuni pe makila te. ¹⁷Na mataki na yelusaleme te epai na ba oyo ba kamaki ba ntoma liboso na ngai. nzoka nde na kendeke na zongi na damaseke. ¹⁸Boye sima mibu misato, na mataki na yelusaleme po na yeba cephas pe natikolaki mikolo zomi na mitano na ye. ¹⁹Kasi na monaki ba ntoma mosusu te. longola ya kobo ndeko na mokonzi. ²⁰Nionso na komeli bino liboso na nzambe na zali koluka lokuta te. ²¹Sima, na kendeke na ba bituka ya sulia pe ya elikia. ²²Na yebanaki te ngai noko, na bitonga ya yuda oyo ezalaki na klisto. ²³Kasi ba zalaka koyoka kaka oyo azalaki koniokola na kala, lelo azali koteya kondima oyo ye azalaka kobebisa. ²⁴Ba kumisaki nzambe na ntina na ngai.

¹Sima ya mbula zomi na minei na zongaki lisusu na jerusalem na barnabas, na memaki na tite. ²Na kendaki mpo nzambe alakisaki ngai mpo na kende. na zalaki ko kolimbola bango sango malamumu na zali ko teya na bapaganu kasi na zaki loloba na nkuku na bayangeli ya eklezia ma lingaki te mosala na ngai ezanga litomba. ³Ata tite moninga ya mosala atako azalaki mu grec oyo azalaki na ngai bakataki ya nzoto na makasi te. ⁴Atako bandeko ya lukuta oyo batindaki na nkuku na mayele mabe ba zalaki kotala bosomi oyo te zali na yongo kati na christo yesu ba lingaki kokonisa biso baumbu ya mibeko. ⁵Totikelaki bzango ntaka te, mpo takoka komemela bino sango malamumu ya solo. ⁶Ata ba oyo mimenaki ba tambwisi nzambe aponaka bilongi te. ⁷ba yebaki te na bengo maki mpo na kopala nganisa sango malamumu na ba mosutu. lolenge ya petelo mpo na kopanza sango malamumu na bato bakata nzoto. ⁸Nzo kande nzambe moko wana abiangaki petelo mpo na bato ba kata nzoto abengi mpe ngai mpona ba mosutu. ⁹Tango ba sosoli ngolu nzambe atiaki kati na ngai jacques, petelo na jeane oyo ba yebanaki lokola nakonzi, ba tiiaki biso maboko, na barnabas mpe na ngai, na lolenge ya kondima kosakola sango malamumu epayi ya ba paganu mpe bango epayi ya bato bagunga. ¹⁰Ba sengi biso to kamisa mpe ba bola, mpe na zalaki kosala makasi mpona yango. ¹¹Tango petelo akomaki na antioche na bayaki makambu na ye polele na miso ya bato, mpo abandaki kosala mabe. ¹²pamba te liboso ete bato jake atindaki ba koma kuna petelo azalaki kolia na ba paganu. sokibato wana ba komi atiki mpe amibendi mosika na ba paganu mpo na kobanga bato ba kata nzoto. ¹³Ba yuda mosusu ya antioche ba bandaki kosala lokola ye, ata barnabas amiko tisaki na lolenge ya ngo. ¹⁴Tango na moni te azoli ko landa basolo ya sango malamumu, na lobi na petelo liboso na bango nyoso. soki yo moyuda zali kobika lokola mopaganu nde nini okotinda ba paganu na makasi ba koma bayuda. ¹⁵Biso to batama ba yuda te keseni na bikolo mususu. ¹⁶Nzokande to yaki koyeba ka moto moko te akomaka bosembo mpo atosaka mibeko, kasi ezali mpo andimelaki jesu klisto po to koma bosembo to koki kotia mitema na mibeko. ¹⁷Soki to luki kokoma bosembo po na klisto wana tondimi te biso ba yuda to zala bato ya masumu klisto nde akomisi biso bato ya masumu ata moke te. ¹⁸Soki na bandi kotonga ndako oyo na si na buka, elingi koloba te na landaka mibeko te. ¹⁹Na oyo etali mibeko na sengeli kokufa kodima elongo na yesu na kuruze. ²⁰Ezali ngai moto na zali kobika te kasi ezali nde yesu kobika kati na ngai, ezala bomoi ya bo moto na zali kobika na kondima kati na yesu muana ya nzambe, na bolingo na ye amipesi pona ngai. Na ²¹boyi malamumu ya nzambe te. soki bosembo ewutaki na mibeko, wana yesu akufaki na kuruze pomba.

3

¹Bagalatia, bino ba zanga mayele, nani aloki bino? nzo kande ezali elakiseli polele na yesu klisto abakami na ekulusu mpo na bino. ²Nalingi loyalaka likambo oyo na misala na mabeko to na nzala na kondima na oyo boyoki? ³Bazali bazoba buye? bobandaki malamumu na molimo mpo bosukisa yango na misala na nzoto? ⁴Bonzo wami boye na mpamba minzaka yango ezalaki na ntina te? ⁵Ndenge moko, ye oyo opesi bino molimo na nzambe mpe asali misala ya minene na kati na bino, azali asali misala ya minana na kati na bino, azali kasala yango na misala na mobeko to na nzela na loyoka mabeko? ⁶Lokola abayana andimaki nzambe mpe ekumisaki ye muto na sembo. ⁷Basosola ete ba oyo bandimi bayali bana na balayama. ⁸Makomi na nzambe ebongisi ete nza mbe akolongisa bapa kano na nzela na kondima na bango nsango malamumu esokolamaki liboso na abala yama. ⁹Na bongo ba oyo bazali na kondima bapambolami elongo moko na abrayama ete na kondima na ye. ¹⁰Ba oyo bazali kotia mutema na misala na mobeko, bazali na nse na lisuma mpo ekomami lisuma ezala na moto azali kobika na lolenge oyo ekomami na buku na mobeko. mpe akotia yango yonso na buku na mobeko. mpe akotia yango yonso na misala te. ¹¹Sika sika oyo eyebani polele ete nzambe akolongisa moto te na nzala na mobeko zambi. loyengebeni akobikaka na nzela na kondima. ¹²Mobeko ewutaka te na nzela na kondima kasi, ye oyo azali kotasa ba makambo oyo na mobeko akobikaka na nzela na mibeko. ¹³Klisto asombi biso na lisuma na mobeko soko ekumi eloko ne lisuma mpo na biso, mpo ekomami lisuma ezua moto oyo babakisi ye likolo na nzete. ¹⁴Ntina monene ezali ete lisuma oyo ezali likolo na abrayama ekoka koya likolo na bapakanu na katina masiya yesu, mpo ete tokoka koyamba elekeli na molimo na nzela na kondima. ¹⁵Bandeko, na zali koloba lokola bato. lokola molanda na boyakani katina bato ekomami moto te akoki koboma bilaka na nzambe to kobakisa eloko moko na yango. ¹⁶Sikawa bilaka bipesaki na abrayama mpe na bakitana na ye elobamite ete bokitani mpo na bato yonso te kasi babeli na muto moko mokitani na yo. oyo azali klisto. ¹⁷Sika nazali koloba, boyokani oyo endimamaki na nzambe ekoki te elaka wana ekufa na nzela na mobeko oyo ebimaki kama mineyi na ntuku misato mibu uta kala. ¹⁸Zambi soko libela ebimi na nzela na mobeko ekoki lisusu te koya na nzela na mobeko ekoki lisusu te koya na nzela na elaka, kasi na nzela na nzambe oyo apesaki bomengo na nzela na abrama mpo na elaka. ¹⁹Mpona nini mobeko epesamaki? etianaki mpo na bobuka miko kino koya na mokitani na abrayana oyo eleka epesameli ye, ²⁰mabeko ebimaki polele mpo na bato na nzela na ba anzela mpe na moto oyo etiaka boyokani kati na bato sika sika oyo mato atiaka boyokani azali bobele muto moko nzokande azali nse ye moko. ²¹Bongo mobeko ekozala monguna na bikekeli na nzambe? bongo te soko mabeko oyo ekoki kapesa bomoyi epesamaki bosembo na nzambe ekoki solokoyana nzela na mabeko wana. ²²Kasi bango te, makomi ekangisi yonso na nse na bokonzi na masumu. baye, elaka na nzambe mpo na kobikisa biso na nzela na kondima yesu klisto epesamaki na ba oyo ba kondima. ²³Kasi biboso kondima yesu esalema, biso tokangama mpe tobatelamaki na nzela na mobeko kino komonisama na kondima. ²⁴Boye, mabelo ezali lokilo senzeli na biso kino ntango na yesu ekokisami mpo ete tokoka kosembolama malama na nzela na kondima. ²⁵Sika oyo, tozali na kondima tozali lisusu te na bo bokonzi na mokongeli. ²⁶Zambi bozale bino banso bana na nzambe na nzela na kondima klisto yesu. ²⁷Bino oyo bozuaki libatizi na nzela na klisto, bolatisami na klisto. ²⁸Na kati na yesu, moyuda azali te mo grecque te, mowumbu te, moto na libre te, mobali te, mwasi te, mpamba te bazali bango muto moko, na kati na klisto yesu. ²⁹Bino, soko bazali na klisto, biso bana bokitani na abola yama ba oyo bako zua bomengo na elaka epesamaki na abalayama.

¹Mwana oyo azali mokitani ya bozwi ya tata na ye, akeseni te na moumbu nzambi akembi naino te, ata ye nde mokonzi. ²Babokoli mpe bakalaka na ye bakozala na ye kino akokola. ³Ndenge moko tango tozalaki naino bilenge towumelaki na boumbu ya bato ya mokili oyo. ⁴Kasi tango ngonga ebetaki, Nzambe atindaki mwana na ye abomama mpe atosaki mibeko ya bayuda. ⁵asalaki bongo mpo afutela bango nyongo ya boumbu mpo tokoma mpe bana na ye. ⁶Nzambe atinda bomoi ya mwana na ye kati na mitema na biso oyo ezali konganga : «Tata» ⁷Tala ntina bozwi bonsomi lokola bana mpe bakitani na ngolu ya Nzambe ⁸Kasi tango bozalaki naini bapagano bozalaki nde baumbu ya banzambe ya lokuta. ⁹Kasi bosili koyeba Nzambe mpe ye ayebi bino, ntina nini bolingi kopengwa. ¹⁰Bozongeli bizaleli na bino ya kala ya kononga ba sanza mpe mbula? ¹¹Nazali kobanga mpo ete motoki na ngai ebimaki pamba. ¹²Nakosenga na bino bolanda ndakisa na ngai mpo bosalaki ngai mbeba moko te. ¹³Mokolo ya yambo nateyaki bino sango malamumu, ezalaki na ntina na botau ya nzoto. ¹⁴Ata ko nzoto etungisamaki na bokona, boboyaki ngai te, kasi boyambaki ngai lokola anzelu ya Nzambe, lokola Chlistu Yesu ye mei.. ¹⁵wapi esengo na bino? Soko nabazi esengo na bino tango bolingaki kosopa makila na bino mpo na ngai. ¹⁶Sik'awa nakomi monguna na bino mpo nalobi solo. ¹⁷Bolingo ya bato wana , ezali ya masele. mposa na bango ezali bokabwana mpo bolanda bango. ¹⁸Ebongi malamumu kolinga moto ata azali mosika na bino. ¹⁹Bozali bana oyo nabotaki na mpasi, nakozala na kimia soko bobongwani ya solo. ²⁰Mposa na ngai, nakoma esika bozali mpo nayeba ndenge nini koloba na bino, zambi sik'oyo nasili mayele. ²¹Boyoka ndenge mibeko elobi, bino bato bolingaka kotosa yango. ²²Abalayama abotaki bana mibale, na basi mpe mibale. Mwasi ya boumbu na oyo ya bonsomi. ²³Mwana oyo abotamaki na mwasi ya boumbu awutaki na mposa ya nzoto, kasi oyo ya mwasi ya nsoni, azalaki mwana ya elaka. ²⁴Elingi koloba: basi mibale nde boyakani mibale. Agar nde mwasi moumbu oyo aboti bana ya boumbu. ²⁵Ngomba Sinai nde Agar na Arabiya ezali Yelusaleme ya sika, mpo azalaki na boumbu na bana na ye. ²⁶Yelusaleme ya likolo nde mboka ya bonsomi. ²⁷mpo ekomama: «Mwasi ekomba asepeti mpo ayebi mpasi ya kobota te. kasi oyo ya likombe azali na bana koleka oyo abala.» ²⁸Bozali bana ya elaka lokola Isaka. ²⁹Kino tango ena; mwana ya lisumu azalaka konyokola mwana ya molimo. ³⁰Makomi elobi boni? Bengana mwasi ya moumbu mpe mwana na ye, nzambi mwana ya moumbu akokitana na mwana nsomi te. ³¹Na boye bandeko, tozali baoumbu te kasi bansomi

¹Tozali basomi na masiya libela, tozali na etumbu te. ²Tala lokola ngai Paulo nazali koyebisa bino, soki okatami ngenga Chlistu azali na ntina na yo te. ³Nazali koyebisa lisusu na moto nyoso akokata ngenga, atosa mibeko minso; ⁴Bino botangwa na Masiya, bokangami na mibeko bojali kobika na ngolu na ye te. ⁵Mpo na Molimo mpe na kondima tojali kolikya na makambo malamumu. ⁶Na kati na Chlistu Yesu bakatama ngenga, bakatama ngenga te se lolenge lioko. Kasi bobele kondima kati na bolingo. ⁷Bokimaki mbangu malamumu. Nani apekisi bino kotosa makambo ma solo? ⁸Oyo bojali kosala ejali na makanisi ya moto abiangaki bino te. ⁹Ndambu moke ya nfulu, evimbisaka lipa. ¹⁰Natiela bino motema na Mokonji na lolenge bino bokanisaka te tango mosusu oyo ajali kobungisa bino akojala na etumbu na ye. ¹¹Bandeko, najali koyebisa bino lisusu na ntina ya ngenga, mpo na nini najali kominyokola? Na yango, libaku ya ekulusu esila kolongwa. ¹²Nakanisi baoyo bajali kotinda bino na libebi, bango moko balongwa na kati na bino. ¹³Mpo ete bandeko, Njambe abiangi bino bojala bansomi. yango etinda bino na misala ya njoto te. Kasi bosalisana bino na bino na bolingo. ¹⁴Mpo ete mibeko minso mikangami na mobeko se moko: «Linga moninga wa yo lokola yo mei omilingaka.» ¹⁵Soki koswana mpe kobomana kati na bino, bokeba ete bokobebisana. ¹⁶Botambola lolenge ya Molimo kasi na mposa ya njoto te. ¹⁷Mpo ete bamposa ya njoto na oyo ya Molimo eyokanaka te. Mbano na yango ejali kopekisa bino oyo bolingi kosala, bosala yango te. ¹⁸Kasi Molimo atambolisa bino oyo bojali na epekiseli na ntina na mobeko te. ¹⁹Tala, misala ya njoto yango oyo: Ekobo, makambo na mbindo, pite, ²⁰losambo ya bikeko, kindoki, nkaka, kowelana, juwa, nkanda, kolula, kokabwana, kopona pona, koboma bato, kolangwa masanga, lokoso mpe makambo ya lolenge yango. ²¹Nayebisi bino lokola nayebisaki bino liboso, bato oyo basalaka makambo yango, bakoyingela na bokonji na Njambe te. ²²Mbuma na Molimo yango oyo: bolingo, esengo, kimia, kokanga motema, boboto, malamumu, kondima, ²³bopolo, kokanga motema, mibeko epekisi makambo oyo te. ²⁴Baoyo ya Yesu Chlistu, babwaka misala mia njoto mpe mposa na yango. ²⁵Soki tojali na Molimo, totambola na Molimo. ²⁶Tojala na lolendo te, totungisamaka te, tolukanaka kati na biso.

6

¹Soki motu bazui ye na mbalakata na masumu, bino batu ya molende na molimo bosunga ye po akoka kotelema botala naka pe bosungaka bino na bino po bo kweya te na komekoma. ²Bo memana mikumba bino na bino bongo boko ye kokokisa mobeko na klisto. ³Bongo, soki motu akanisi azali na eloko, kasi azali na yango te, azali komibebisa ye moko. ⁴Tika motu na motu amotala penza na misala na ye, bongo ako yeba lolenge ya komikumisa. azanga koniokola moninga. ⁵Moto nionso amema mikumba na ye. ⁶Motu nionso oyo azali koyekola liloba na nzambe na nzambe, esengeli. ⁷Akabola bozui na ye na moto oyo azali kotangisa.bomikosa, basakana na nzambe te. oyo nionso motu akolona akobuka yango penza. ⁸Motu nionso oyo akolona mbuma moke ya nzoto na ye ya masumu, ya kobuka libungutulu kasi oyo akolona pona molimo, akobuka bomoyi na seko ya molino. ⁹Tomi tika te kosala malamumu bongo tango eye to kobuka soki to sundoli yango te. ¹⁰Bongo; tango mbela epesemeli biso. sala bolamu na mutu nionso kobosana te kosala lisusu kpoleka malamumu ma lisanga ya bonolimi. ¹¹Tala, mokanda ya monene oyo na komelaki bino na maboka na ngai penza. ¹²Bobele, ba oyo ba lingi kotalisa nde kaka bango na bizaleli malamumu ya nzoto na bango, epesa bino bulemba po na kokatisa ngenga pamba te ba niokwama pono ekuluisus ys klisto. ¹³Ata ba oyo bakata na ngenga ba zokoka te kobatela mibeko. kasi ba lingi kaka ba kata ngenga po ba mikumisa na nzoto na bango. ¹⁴Mokolo moko te ekomele posa ta ko miokumisa, soki ezali na ekulusu ya mo mokonzi yesu klisto, na nzela na yango nde mokili elekaki na moto na ekulusu ya ye pona ngai pe pona mokili. ¹⁵Ezala ngenga to ngenga te eloko ezali na tina mbotama ya sika. ¹⁶Bato nionso ba kowumela na mobeko oyo tika kimia pe mawa ezala kati na bino israel na nzambe. ¹⁷Banda lelo motu mokpo atungisa ngai te pamba te, na memi na nzoto na ngai bilembo na yesu. ¹⁸Tika ngolu ya mokonzi yesu klisto ezala na molimo ndeko amen.

Efezo

1

¹Polo, moko ya ba toma ya yesu-kristo, na mokano ya nzambe, na ba bulami ya nzambe na efezo. ²tika ete ngolu na nzambe, Mpe TaTa na nkolo na biso yusu-Masiya epesamela bino. ³Tika Nzambe Tata na mokonzi na biso yesu klisto. akumisama, ye nde apamboli biso banso na mapomboli kati na mokonzi na biso yesu klisto. kuna na likolo. ⁴Nzambe asi apona biso uta kala kala ya libandali ya mokili. Kati ya muana na ye yesu klisto kuna na likolo. ⁵Nzambe a si alakaka biso uta kala na nzala ye mwana na ye yesu klisto na ye meyi. ⁶Maponomi na biso, ewuti na mbuma, ya masanzoli kati na ngolu oyo ewuti epai na ye moko. nde apesi biso ya mpamba na lolenge alingi biso. ⁷Kati na yesu klisto tosombamaki na makila na ye mpona kolimbisama na masumu na bomengo na ngolu na ye. ⁸Asopi ngoluma ye nyoso, mpe bwanya na ye bososoli na ye. ⁹Nzambe a monesili biso tina ya mabombami na mokamo nde asepelaki na komonusu klisto. ¹⁰Mosala nba klisto ezali na tina ya kokokisa tango. lotomo ya kosangisa biloko nyoso esika se moko, kobanda kuna na likolo, mpe na nse kati na bokonzi na ye se moko. ¹¹Kati klisto, toponamaki lokola ye na yango nde akataki mpona biso, libosoi ya kosala biloko nyoso, na mabongisi na ye, na likolo, na nse na mokano na ye. ¹²Nzambe atomboli biso mpo ete tazala bana na ye ya liboso. kozua elikya mpe molende kati na klisto. na yango nde tazala kokumisa mpe nkembo na ye. ¹³Kati na klisto, bo yokaki maloba na ye, sango malamumu oyo ekangoloki bino oyo bondima ki, yango nde, bolatisami na molimo mosatu oyo alakaki. ¹⁴Molimu monsatu abombeli biso bana na ye, ndambo ya bomenga oyo ekokotisa biso mobimba kati na ye. mpona masanzoli mpe nkembo na ye. ¹⁵Natina wana, uta na yoka sango bondumi mpo na nkolo yesu klisto, mpe bolingo oyo bolakisi mpona bansatu bati na ye. ¹⁶Na tiki kozongisa matondi epai ya nzambe matondi epai na ye, mpe kotika bino na maboko ya nzambe na mabondeli na ngai. ¹⁷Na bondeli nzambe na mokonzi ya biso yesu klisto apesa bino bwanya, emonesili, boyebi na ye. ¹⁸Na bondeli nzambe ete alongola miso ya mitema na bino, mpo ete batia motema, na molende epai na ye oyo abiangi bino kati ya bomengo na kembo kati ya bana na ye oyo apona. ¹⁹Na bondeli mpona bino mpo ete bokoka koyeba bonene mpe nguya na ye, oyo misala ezomonana na monene ya makasi na ye. ²⁰Kaka na nguya wana nde nzambe asekuisaki yesu kati na liwa mpe afandisi ye kuna na likolo na loboko ya mobali. ²¹Afandisi kuna likolo mosika, likolo yo balamaladi, bokonzi, nguya, kokonza nyoso. na yango klisto akokonza kaka na ekeke oyo te, kasi na ekeke oyo ekoya ndele. ²²Nzambe epesi nyoso na nse ya makolo na bokonzi na yesu mpe apesi lingomba bokonzi likolo. ²³Lingomba ezali nzoto ya klisto. oyo etondi na makambo nyoso, mpe na nyoso.

¹Mpo na beno, bokufaki kati kozanga kotosa ye mpe kati na masumu. ²Na kati ya makambo oyo nde botambalaka mokola mosusu na kolandaka lizaleli mpe etambolisi bino na mokili oyo. botambali lokola mokonzi na kolandeka mopepe. wana ezali molimo ya oyo azali na mosala na kati ya mwana ya motoyi mangongi. ³Tozalaki mpe mokolo mosusu na kati ya baye bazanga kondima. tozalaka mpe kosala makambo ya mabe posa ya nsuni biso ezalaka kotinda biso. tosalelaka mposa ya nzoto te mpe na makanisi tozala mpe bana ya kanda lokolo basusu. ⁴Kasi nzambe na mawa ebele na ntina ya bolingo na ye oye alinga biso. ⁵Lokola tokufaki ya na ntina ya mibunga na bisi, ameni biso na bomoyi ya sika elongo kati na nkolo. ezali ngolu nde ebikisi bino. ⁶Nkolo asekwise biso elongo mpe afandisi biso bisika ya likolo kati na klisto yesu. ⁷Asali boye mpo ete na bikeke bizali koya, amonisa biso bazui ya ngolu na ye. atalisi biso yango na nzela ya mwana na ye na bolingo na klisto yesu. ⁸Mpo ete bobikisami kati na ngolu na kotala kondima ya ngo ewuti na bino te, ezali likabo ya nkolo. ⁹Ezali te na ntina ya misala na bino ete botia lolendo wana. ¹⁰Tozali misala ya maboko na ye, tokelami na klisto yesu mpo ya kosala misala malamamu oyo nkolo atandi uta liboso mpo na biso, mpo totambola kati nayango. ¹¹Bokanisa mbala nzike ete bozala ba yuda te na mposa ya nzoto. bokatami ngenga te mpo bobianga bongo na makambo ya bato. ¹²Mpo ete na ngonga wana bokabwanaki na klisto. bazalaki bapaya kati israele bapaya na boyokani ya elaka. bozalaki na elikia na makambo makoya. bozalaki na nzambe te kati na mokili oyo. ¹³Siki oyo lokola bazalaki mosika na ye, nkolo apusi bino kaki namakila ya muana na ye yesu klisto. ¹⁴Ye azali kimia na biso. asali na bango mibale se moko, mpe kanda. ¹⁵Elingi koloba abomi mobeko ya mitindo mpe makomi mpo ete moto akoma ya sika na ye moko. ¹⁶Asalaki boye mpo ayokinasa mabota mibale ya nkolo na kozala kati ya bomoko na nzoto na kotala ekulusu. ekulusu elongi liwa. ¹⁷Kimia eyaki na nzela ya klisto na bino ba ye bazalaki mosika, kimia na bazali pene pene. ¹⁸Na nzela ya yesu tozui nzela ya kokenda na tata kati na molimo moko. ¹⁹Boye bino bayuda tebozali lisusu libanda te to bapaya te. mpo na yango, bazali lisanga kati na baye mboka na baye bamiti pembani mpo na nkolo na lisanga ya bana na nzambe. ²⁰Botongani likolo ya etongeli ya bantoma mpe basakoli. klisto yesu ye meyi azali libanga ya talo. ²¹Na ye, ndako inso ntiami elongo mpe ekoli lokola eyanga nelo kati namokonzi. ²²Na ye bino mpe bozali kotonga elongo lokola ndako ya kolala mpo nzambe kati na molimo.

3

¹Yango wana ngai polo, na komi mokangami ya mokonzi yesu pona bino ba pagano. ²Na kanisi ete yebi mokumba nini ya ngolu na zua pona bino. ³Na komaki mokanda ya ngo ko landana na emoneseli na zuaki. yango ezoli solo ebombama ndenge nakomaki na mokanda mosusu. ⁴Soki bo tangi yango bokoyeba mayele na ngai likolo ya solo ebombama pona klisto. ⁵Na bileko misusu solo yango eyebanaka te na bana na batu kasi sasaipi, ebimi puasa na lisungi na molimo na nzela ya ba ntoma pe ba sakoli ya sembo. ⁶Solo yango ezali ete ba pakano pe ba zui libula elongo moko na bayuda pe ba komi nzoto moko. bazali ko kabola bilaka moko na bayuda kati na klisto yesu na nzela ya sango malamumu. ⁷Nakomi bongo mowumbu ya sango malamumu kolanda na ngolu oyo nzambe asali ngai na nguya na ye. ⁸Tata ko nazali moke kati na ba oyo ba bangama na nzambe, nazali na likabo yango. likabo etali kotatila sango malamumu ya bo zui makasi tokaki kososola te kati na klisto epayi na ba pakano. ⁹Esengeli na sosolisa bato nionso na maye matali miango na nzambe jambi, nzambe abomba miango yango wuta kala koleka. ¹⁰Esala maki bongo po ete sasaipi, na nzela na etonga ba yike ba konzi ya molili na bisika eleki likolo ba yeba ba lolenge ebele ya ko sosola bwana ya nzambe. ¹¹Yango eko salama kolandana na miangu ya libela akokisa kati na yesu klisto mokonzi na biso. ¹²Pamba te na kati na klisto to zali na kasa pe bo koti na motema pio pona kondima tozali na yango na ye. ¹³Na bondeli bino bo lemba te pona minioko na zui pona bino. yango nde elonga na bino. ¹⁴Natina na yongo na gumbamelaka nzambe tata, ¹⁵Epai ma bota nioso mawuta kobanda na likolo pe nse. ¹⁶Nasengi naye kolandana na nkembo na ye monene alendisala bino na nguya na ye lisanga na molimo mosantu oyo ezali kati na bino. ¹⁷Bongo klisto avanda na mitema na bino kati na kondima pe bozala na misala makasi kati na bolingo na ye. ¹⁸Po ete bo sosola elongo na ba klisto nionso manso matali mosindo ya bolingo na klisto. ¹⁹Nzambe apesi bino makoki ya koyeba monene ya bolingo ya klisto oyo eleki mayele nioso po ete botanda na bo nzambe. ²⁰Bongo na ye oyo azali na makoki po ko pesa biso kaleka na nguya na ye ezali kati na biso, nioso to zali ko senga pe ko kanisa, ²¹Nkembo epesa nela ye na etonga kati na klisto yesu na bileko nioso seko pe libela na libela amen.

¹Bongo, lokola mokonzi mokangami mpona mokonzi, mabandeli bino botambola na bizaleli malamumu na lolenge bobiangama ki. ²Ntango nyoso bozala na konikitisa, na motema pete mpe na motema molai. ³Kobatela bomoko kati na molimo mpe na kimia. bo tia molende kobatela ya ngo. ⁴Nzoto ezali moko mpe molimo moko na ndenge bo bengamaki, ⁵Mokonzi azali moko, kondima moko, libatizi moko. ⁶Mpe nzambe moko tata mabata nyoso azali likolo nyoso, kosala na makambo nyoso mpe ko fanda kati na nyoso. ⁷Apesi moko na moko na biso ngolu ko landana na likolo na klisto. ⁸Lokola na komi elobi ntango amataki na likolo, ye a kabolaki makabo ma bato. ⁹Elingi koloba nini amati soki te akitaki na nse ye mabele. ¹⁰Ye oyo akitaki na nse eza kaka moto moko wana oyo amataki na likolo asuli bongo mpo akokisa makambo nyoso. ¹¹Klisto akaboli makabo oyo ba ntoma, ba sakoli, ba panzi na nsango malamumu, ba bateli mpate mpe balakisi. ¹²Asali bo ye mpo na kobongisa ya ba klisto. ¹³Na ndenge oyo oyo tokokoma biso nyoso asika moko, kozala moko kati na kondima na biso mpe kati na boyebi na bino na mwana na nzambe. ¹⁴Bongo tozala lisusu bana te lokola batu oyo mayi ememaka awa na kuna na mipepe ya malakisi mabe na ba kosi oyo bazali kotungisa bato na nzela mabe ya bongo. ¹⁵Nzokande kosakola polele likambo ya solo kati na bolingo, esengeli tokola kati na makambo nyoso na oyo azali motu nde mokonzi. ¹⁶Klisto asangisi biteni nyoso na nzoto esika, moko, ezali kokola mpe kokoma monene mpo na bolingo. ¹⁷Bongo na nkombo na mokonzi bokoki kotambola te lokola ba pagano oyo ba tambolaka na makanisi na bango moko. ¹⁸Mpe mayele na bango ezali molili ba zangi bomoyi oyo nzambe azali ko pesa mpe mitema na bango esili kokoma libanga. ¹⁹Bazangi nsomi, bapesi nzoto na bango na bikobo, mpe ba zali kosala makambo ndenge nyoso ya masumu. ²⁰Kasi boyo kasi likambo na klisto boye te. ²¹Boyokaki nsango na mokonzi mpe tango bondimaki ye, batu balaki saki bino likambo na solo oyo ezali na mokonzi. ²²Bango esengeli bo bwaka bizaleli na bino ya kala mpo ekomema yo na kufa. ²³Esengeli bobongwana kozala motema sika kati na motema na bina mpe molimo na bino. ²⁴Bolata moto na sika oyo nzambe, asili ko zalisa na ndenge na ye. ²⁵Mpo na oyo bo bwaka lokuta. moto na moto aloba solo epai na moninga na ye, mpo ete biso nyoso tozali biteni ya nzoto moko. ²⁶Siki bosiliki, bo keba ete bokweya kati na masumu te mpe bosilika moyi mobimba te. ²⁷Kopesa nzela na satana te. ²⁸Moyibi atika koyiba, kasi ekoki asala mosala mpo azua bileyi na ye moko mpe mpo na kosunga ba oyo bazali na bosenga. ²⁹Boloba maloba mate te, boloba kaka malamumu mpo eko sunga bato mosusu kokende liboso kaki na kondima, boye likambo bokoloba ekoki kosunga bato oyo bazo yoka bino. ³⁰Boyokisa molimo mosantu na nzambe mawa te, mpo molimo azali elembo oyo nzambe asili kotia na nzoto na bino, azali kotalisa ete na mikolo mikoya nzambe akobikisa biso. ³¹Bobengama mosika na bino makambo nyoso ya mabe. kanda, koswana, ko yinana, ko tomboka, ko finga. ³²Kasi bo linganaka, bo salisanaka mpe bo limbisanaka ndenge nzambe alimbisaki bino mpo na klisto.

¹Bozala solo ba mekolami na nzambe lokola bana na ye yabolinga. ²Mpe tambola kati na bolingo lokala klisto alingaki biso mpe a mipesi na biso lokola likabo mpe mbeka ya solo ya malasi ya kitoko mpo nzambe. ³Kokufisa posa ebe ya nzoto,mbindo to lokoso ekoka ko vanda kati na bino te lolenge ya bandimi basusu. ⁴Nakati na bino ezuama te misala ya soni, mpe maloba ya kokoso mpe maseki ekoki kokitisa lokumu yamotu. ngolu mpe kimiya evanda kati na bino. ⁵Pamba te boyebi na bolamu ete motu na ekobo mpe posa mabe ya nzoto ya mbindo to lokoso, mosa mbeli azali na bozui soko moke te kati na bo konzi ya klisto mpe nzambe. ⁶Moto mosusu akosa bino te na maloba ya pamba. ezali na ntina na makambo ya motindo ya boye nde kanda ya nzambe eyaka likolo ya bana bazangi botosi. ⁷Bosangana na bango esika moko te. ⁸Mpo kala bozalaki molili, kasi siko oyo bo zali mwinda kati na kolo. mpona ya ngo botambola bana ya mwinda. ⁹Mbuma ya mwinda elongo bani na bilamu,sembo, mpe solo. ¹⁰Boluka oyo eyengebeni na kati na kolo. ¹¹Kolanda te misala oyo ezangi mbuma. bimisa yango na polele. ¹²Mpo misala bazali kosala na molili ezali soni mingi mpo na koloba. ¹³Maye mabombami soko mwinda engengisi,ekoti lisusu kobatama te. ¹⁴Mpo engengisami libela. mpo na yango makomi elobi boye, lamuka yo oyo ozali kolala mpe telema kati na bakufi mpe klisto akongengisa yo. ¹⁵Keba na lolenge boni boni bozali kobika, lokola bilema te, kasi lokola batu ya bwanya. ¹⁶Salela ntangu mpo mikolo mizali mabe. ¹⁷Bozali bilema te, kasi sosola mokano ya mokonzi ezali boni boni. ¹⁸Bolangwaka masanga te oyo ekoki kobebisa kasi botondi samana molimo mosatu. ¹⁹Bomi lendisama na nzambe na bayuda, mpe na ba nzembo ya molimo mosatu, boyemba mpe bo kumisa mokonzi na motema na bino mobimba. ²⁰Kozongisa ntanga inso matondo epayi ya nzakumba mpo na mokambo yonso na kombo na mokonzi na biso yesu klisto. ²¹Bomi kitisa kati na bino na lolenge ya klisto. ²²Basi, bomikisita epai ya mibali na bino, lokola na mokonzi. ²³Na ntina ete mobali azali mokonzi ya mwasi lokola klisto mpe azali mokonzi ya lingoma, azali mobikisi ya nzoto. ²⁴Na ndenge lingomba ezali kotosa, basi mpe batosa mibali na bango na makambo nyoso. ²⁵Mibali bolinga basi na bino, lokola klisto alingaki lingomba, mpe ami kabaki mpo na yango. ²⁶Asalaki boye mpo na kobulisa yango. abuliusaki yango na kosukula yango na mayi na nzila ya liloba. ²⁷Asalaki bongo mpo na komonisa ye meyi lingomba moko ya nkembo oyo ezali na bosoto mpe makwanza, mpe biloko lolonge oyo te,kasi oyo ezali bule, bonzenga mpe peto. ²⁸Na bolenge mibali bakoki kolinga basi na bango lokola nzoto na bango moko. oyo alingi mwasi na ye amilingi ye meyi. ²⁹Moto moko te amiyina, kasi aleyisa yango mpe alingi yango lokola klisto alingaki lingomba. ³⁰Mpo tozali eteni ya nzoto na ye mpe nza. ³¹Mpo na yango, mobali akotika tata mpe mama na ye, akosangana na mwasi na ye bongo bango miobale ba kokoma nzoto moko. ³²Ezali makambo minene kasi na zali koba mpo klisto mpe lingomba. ³³Ata bongo, moko na moko na bino alinga mwasi na ye lokola yemeyi mpe mwasi apesa mobali na ye lokumu.

¹Bana, botoso baboti na bono na ndenge na mokonzi, mpo ezali sembo. ²Tosa tata mpe mama na yo, ete ezali mitindo ya libogo oyo ezali na bilakeli. ³Na bongo okozala na moto na esengo mpe oko wumela na mokili. ⁴Baboti, boyona bokisa bana na bana na bino te, kasi bokola bango na liliba na nzambe na kanda te. ⁵Basali botoisa ba konzi na bino awa na nse bo pesa bango botosi ya malamumu, mpe na motema malamumu, tosa bango, bo, tososaka mokonzi klisto. ⁶Bino bakonzi bonyokola basali na bino te, kasi boyeba te molakasi na bino oyo azali na likolo, azali mpe molakasi na bango. ⁷Bosala na motema moko, eyenge bene na mokonzi, kasi mpo na batu te. ⁸Boyeba ete bolamu nyoso oyo basalaka na bato, bokozua litomba epayi ya mokonzi. ⁹Ebongo bino ba konzi bo sala lolonge moko lokola basali bo nyokola bango te, kasi boyeba ete molakasi na bino, ye mpe azali molakasi na bango kuna na likolo akataka likambo na soni te. ¹⁰Bozali ba nzeneneke, mpe nzambe ye meyi ayebe, nde to mibatelaki kozala bule, sembo, mpe na tembe te oboso na bino baye bondima. ¹¹Na lolenge wana, bino moko boyebe ndenge kani tozalaki okati na bino ndenge papa azalaka na bana. tolendisaki bino, pe topesaki bino longonya. ¹²Biso tolobelaki bino na ndenge bokoki totambola bo bana na nzambe. oyo abenga bina na bokonzi pe kembero na ye. ¹³Na tina wana, tozangisi matondi na nzambe tango oyo bo yambaki biso ba pangi sango malamumu pe bo tindemaki bo batu maloba ya boto te. maloba oyo ewuti na mosala na nzambe. oyo ezali ya bosolo, maloba ya nzambe. ndemaloba oyo ezali kosa mosala kati na bino bandimi. ¹⁴Kasi bino baninga, bozo kokana kamekola biso. lokola ekeleza ya juda kati klisto yesu, pamba te bo moni bwale lokola banunga na bino. oyo bakemba epaye ya ba juda. ¹⁵Ezalaki ba juda nde ba boma mokonzi yesu elongo na ba sakoli ezalaki ba juda nde ba benganaki bazalaki batu ma kanga. epayi ya bato nyoso. ¹⁶Bazali kutu kopekisa biso kote ya bato mosusu te oyo bazali ba juda. po ete bango babika te. ¹⁷Mwa tango moke tobwanaki na bina, kasi maboko na motema, na posa monene na motema komona bino. ¹⁸Na ba lolonge ya ba mabondeli nyoso, na ba posa, to bondela tango nyoso na molimo. pe na makanisi zala ekekonge pe yika piko pe na mabondeli pona ba ndimi nyoso. ¹⁹Bosambela nzambe pona ngai po liloba na nzambe etiamu kati na monoko na ngai, mpo na monisa mabombami na sango malamumu oyo ebombami. ²⁰Po na sango malamumu oyo na tindami lokolo toma kati ya minyololo mpo na koko ka koteya sango na elikia, na kokaki koloba. ²¹Kasi, bokoka koyeba makambo ya ngai ndenge nazali ko mema ya ngo tychique moninga mosali sembo ya mokonzi akopesa bino sango nyoso. ²²Na tindeli bino ye na tina, boyeba ndenge tozali, pe abandisa mitema na bino. ²³Tika kimia ezala kati na baninga, pe bolingo ewuti epayi ya nzambe tata pe tata na mokonzi yesu klisto. ²⁴Tika ngolu ezala likola na baye balingaka mokonzi na biso yesu klisto na bolingpo oyo ezanga suka.

Ba filipe

1

¹Polo mpe Timoté basali na ayesu Kristo, epai na babulamai nionso kati na Kristo Yesu bazali na Felipi mpe bakengeli mpe basungi elongo. ²Ngolu mpe kimia kowuta na Nzambe Tata na biso mpe Mokonzi Yesu Kristo ezala na bino. ³Natondaka Nzambe na nagi, kati na makanisi nionso na ngai mpo na bino. ⁴Tango nionso na bondelaka mpona bino, nazali kobondela na esengo. ⁵Mpona na lisanga kati na sango malamumu longua na mokolo ya liboso kino sasaipi. ⁶Nadimi boye ete mobandisi na mosala malamumu kati na bino akosukisa na mokolo ya Yesu Kristo. ⁷Ebongi malamumu kokanisa bongo mpo na bino yonso, Zambi nazali na biono na motema na ngai, mpo ete bozali nionso bansanganinann ngai na ngolu kati na kokangama na ngai mpe kati na mlosala na kolob ela mpe kotambolisa nionso malamumu. ⁸Mpo ete, Nzambe azali motatoli (zeneneke) na ngai ete nazali na mposa na bino nionso na bolilgo ya Kristo Yesu. ⁹Nazali kobondela ete bolingo na bino boyikama koleka mingi mingi esika moko na boyibi mpe bososoli nionso. ¹⁰Ete bomekisa makambo makeseni, ete bozala mpeto mpe na ekweli te mpo na mokolo kristo, ¹¹mpe lisusu mpo ete botondisama na sembo (boyengebene) exuti na nzela na yesu Kristo, na nkembo mpe na lisanzoli na Nzambe. ¹²bandeko, sikawa nalingi boyeba ete makambo makwelaki ngai, nasungi kotambolisa sango malamumu, ¹³Mpo ete bakengeli na ndako ya mokonzi, na basusu ebele, basi bayeli ete nakoti loboko mpo na kristo. ¹⁴Mpe ebele ya bandeko bazali kozua molende mpo na kotielu Mokonzi Yesu mitema, awa bazali komona ngai na boloko, boye bobangaka te mpo na kosakola maloba na Nzambe. ¹⁵Ya solo, basusu, bazali kosakola sango na Yesu Kristo mpo bayokela ngai likunya, mpe koluka baleka ngai na mosala. Kasi basusu bazali kosakola yango na makanisi malamumu. ¹⁶Bango basakolaka Kristo na bolingo, bayebi ete natiyami mpo na nzela ya kosakola sango malamumu. ¹⁷Kasi basusu basakolaka sango ya Kristo na mitema mibale mpo na komilakisa. Banisi ete bakoki kobakisela ngai ba mpasi lokolo nazali na boloko. ¹⁸Kasi, likambo te! Ata bongo na sepeli mpo na bango nionso oyo bazali kosakola sango ya Kristo, ata makanisi na bango masali mabe. Boye, nakosepela kaka. ¹⁹mpo ete, bazali kosambela mpo na ngai, mpe molimo ya Yesu Kristo azali kosunga ngai, mpe makambo nionso wana

ekosuka malamumu, mpe nakobika.²⁰ Naliki ete, nakoyoka soni ata moke te. Sikoyo lokola mikolo nionso, makambfu oyo ezali kokwela nga rkopesa Kristo lokumu ata soki nabiki to na kufi. ²¹Mpo ete, mpo na ngai bomoi ezali Kristo. Ata nakufi nazui bomengo kolela. ²²Kasi soki nazali na bomoi, nakoki kosala mosala ya ntina, bongo nayebi te keloko nini nakoki kopona. ²³Mpo ete, makambo oyo mibale esilisi ngai mayele: nakufa mpo nazala esika moko na krsito, yango nde eleki malamumu, ²⁴Kasi, kotkala na mokili eleki malamumu mpo na bino. ²⁵Yango wana nakoki kotia tembe te; nayebi ete na kokokufa te, nakotikala epai na bino nionso mpo bo ndimi na bino ekola mpe eyela bino esengo. ²⁶Bongo, ntago na kozongela bino, bokozala na sengo mingi koleka mpo na ngai, na lisanga na Kristo Yesu. ²⁷Bozala na bizaleli oyo elakisaka ete botosaka sango malamumu ya Kristo. Boye, naya kotala bino nto naya t, nayoka ete bozali kaka na molende, bosanagni na makanisi moko, mpe bobunda na motema moko mpo na kondima oyo ewuti na sango malamumu. ²⁸bobanga banguna na bino ata moko te. Moende na bino ekolakisa ete bozali kobunga, kasi bionpo bokolika; nyonso ekosalama na makasi ya nzambe. ²⁹Mpo ete, bolamau nanye ekomisi bino bato ya Kristo: bosengeli kaka kondimela te, kasi komona mpe mpasi mpona ye. ³⁰Bongo bokomi kobinda etombu oyo ngai mpe na bundaka, ndenge bomonaki liboso, mpe bozali koyoka sikawa na mosika.

¹Nazo likia kati na bino, bompikiliki na Yesu ezali. Nazo likia lisungi kowuta na bolingo na ye ezali. Nazo likia bomoko na molimo ezali, nazo likia koyokana, mawa mpe bolingo na motema ezali kati na bino. ²Bokomisa esengo nagaï mobimba, nakozala na makanisi moko, bolingo moko, lokola bosangani na molimo, mpe na kozala na likanisi moko. ³Bosala eloko moko te na moyimi to mpe komi kwakwa. Nzoka nde, bozala na komisokia, koyebaka ete basusu nde baleki bino. ⁴Boluka bobele bolamu ya bino mokote, kasi ya basusu. ⁵Bozala na makanisi moko oyo ezalaki na Yesu Kristo. ⁶Azalaki na bo Nzambe, kasi azuiki te bokokani naye Nzambe lokola likumisi. ⁷Nzoka nde, amimonaki mpamba, azuaki lolenge ya mosali pamba, mpe abimaki pwasa na bato nionso. ⁸Amisokyaki mpe azalaki na botosi kino liwa, liwa ya ekulusu. ⁹Nayngo, Nzambe atombolaki ye na bokonzi, mpe apesaki ye kombo eleki ba kombo nyionso. ¹⁰Asalaki bongo, na tina ete na kombo na Yesu, mabolongo nionso efukama na likolo, awa na nse mpe na nse na mabele. ¹¹Bongo konta nionso etatola ete Yesu Kristo azali Mokonzi, afandi na nkembo ya Nzambe Tata. ¹²Na bongo balingami, lolenge etosaka bino tango nionso, kaka na bozali bwa ngaï te, kasi sasaipi ata nazali te, bosala kaka mosala mpo na lobiko na binomoko, na bobangi mpe bolengi. ¹³Zambi ezali nde Nzambe asali kati na bino bolingi mpe bosali, bo elingi ye. ¹⁴Bosala manso na koyima yima te, mpe kowunawuna. Bosala baongo mpo bokoma baye bazanga kebisama mpe na alima, bo bana na Nzambe oyo bazanga mabunga; ¹⁵Bosala bongo, mpo bo ngenge ba mwinda kati ya mokili, kati ya lobota na ya bato kiliki mpe ya masumu. ¹⁶bosimba ngbi liloba na bomoyi na tina ete nakwa tina ya bomikumisi na mokolo ya Kristo, na bongo nde nakoyeba ete na kilinganaki na lobango pamba, mpe nasalaki mosala na pamba te. ¹⁷Kasi ata ko na mipesi bo likabo na mbeka, mpo na mosala, na bondimi na bino, nasengi mpe nazali kosepela elongo na bino. ¹⁸Se na lolenge yango, bosepela elongo lisusu mpe bosepela elongo na ngaï. ¹⁹Kasi nazo likua kati na nkolo Ymbo esu, na tango moke, kotindela bino Timoté, mpo na ngaï kozua konzo, tango ekoyeba ngaï makambo matali bino. ²⁰Nazali na moto mosusu oyo azali na nakanisi lokola ye, mpo azali na mpasi na motema mpo na biso. ²¹Mpo ete ba mosusu balukaka se maye matali bango, kasi oyo ya Yesu Kristo te. ²²Zambi bino, boyebi motuya na ye, mpo lokola elenge azali kosalisa tata naye, mpe ye wana kosunga ngaï na elanga na Nzambe. ²³Nazo likya kotinda ye epaï na bino, soki bakati likambo na nagi na epaï na zuzi. ²⁴Kasi, nazali na elikya na epaï na Mokonzi ztz ngaï mey nde nakomi kuna tango moke. ²⁵na moni tina na zongisela bino Epaphrodite. Azali ndeko na ngaï mpe moninga ya etumba, mpe mopalanganisi sango, mosali mpe lokola mpona kosunga ngaï. ²⁶Eyokaki bino ete azalaki na bokono, oyokaki motema pasi mingi mpe mposa na ye ezalaki se aya epayi bozali. ²⁷Azali na bokono ekasi mpe alingi kokata motema, kasi Nzambe ayoki ye mawa, ye moko kaka te, na ngaï mpe lokola, mpo nayoka monyonko sima na monyoko te. ²⁸Natindi ye epaï na bino, mpo ekomona bino ye, bozala na nsayi mpe ngai mpe ngayi nakomitungisa mingi lisusu te. ²⁹Boyamba na bondeko Epafoladite kati na Mokonzi, na sengo nionso, bopesa lokumu na bato lolenge na bango. ³⁰Mpo alingaki kokata mtema mpo na mosala na nkolo, alingaki kokufa mpo na kosalela ngaï mpe na naye bokoki kosala te na mosala na nkolo elongo na ngaï.

3

¹Nayango ba ndeko, esengo na biso ezala kati na Mokonzi. na lembi te kokomela bino kaka makambo yango. yango nde eko bikisa bino. ²Bo keba mpona ba mbwa mpe basali ya mabe, bokeba na bakati ngenga ya lokuta. ³Mpo ete biso nde bakati ngenga ya solo, mpe to kongumbamelaka Nzambe na molimo. Bisu baye tozui lokumu kati na Yesu Kristo, Mpe elikia na biso ezali na nzote te. ⁴Ngaï mpe na kokaki mpe kolikia na nzoto. Soki moto akanisi ete ebongi naye kolikia na nzoto, lokola nga mpe. ⁵Na katamaka ngenga mokolo ya muambe, mu Isalela, libota ya Benzamini, Hebeleo ya Hebelelo, mpona mobeko ya ba Pharizayo. ⁶Na komikumisa na tembe te, mobebisi na linomba na tina na mobeko. ⁷Mpona Yesu Kristo, oyo ezalaki litomba mpona ngaï, na tali yango lokola kobungisa. ⁸Natina na kitoko ya boyebi kati na Mokonzi Yesu Kristo, Mpe na tali nionso ya kombugisa mpe lokola poto - poto, nayango na tiki nionso mpona Kristo. Mpona yende na tika makambu nionso. Nazali komona yango lokola mbindo, kaka mpona yamba Kristo. ⁹Mpe kozala kati na ye. mpona sembo ezali mpona boyengebene na ntina na mobeko te, kasi oyo na zui na kondima kati na Yesu, boyengebene ewuti na Nzambe na kondima nde na ndimami na ye. ¹⁰Sasaipi nalingi na sosola nguya ya lisekua na kristo, mpe bomoko ya ba mpasi naye. Nalingi na mikokisa na liwa ya kristo, mpona lolenge moko. ¹¹Mpo ete na longa kati na lisekwa kati na ba weyi. ¹²¹⁴Ezali te ete na kui makambo mango, napetolami nanu te mpe nazui motole te nde nazo pota bangu ete nazua yango mpo ete ngaï mpe na simbami na Yesu Kristo. ¹³Bandeko, nazo kanisa nanu te ko simba yango. Kasi nazo kanisa boye: Kobosana nionso oyo eleka mpe natala mpona oyo ezali liboso, Nazo kima na lombango mpona tina, mpo nazua motole na bomoyi na Nzambe katina Yesu kristo. ¹⁵Na kyango biso baye banso to kembu, to zala se na likalisi moko, soki bokokanisa lolenge mosusu Nzambe mpe ako lakisa na lolenge na esika wana. ¹⁶Nayango, na esika biso tokomi, totambola lolenge moko. ¹⁷Bandeko, bomekola ngaï, botala se baye batambolaka engebene lolenge na biso. ¹⁸Mpo ete bayike kati na bino batambolaka lokola bayini na ekulusu na Kristo, eko loba ngaï boye pisoli etandi ngaï na biso. ¹⁹Mbanu na bango ezali be libebi, mpo ba salelaka kaka libumu na bango, ba pesi lokumu na oyo ekosala soni na bango. Bakanisaka kaka makambo ya mokili. ²⁰Bisu tozali bayi likolo, kuna tokozela mobikisi Mokonzi Yesu Kristo. ²¹Ako bongola nzoto na biso ya soni, mpe kowulanisa yango na Nzoto naye ya nkembo, oyo esalami na bokonzi na nguya mpona kokonza makambu nionso epayi naye.

4

¹Yango wana bandeko nanga, ya bolingo, esengo na ngai mpe lokumu na ngai, botelema ngbi kati na Mokonzi. ²Nasengi Evodie mpe Syntyche, kokota na lisanga na Mokonzi. ³Na biangi yo masuwa kosunga bango mpo bapesaki ngai maboko na lotomo ya kopanza sango malamu nzela moko na clemen, mpe na ndambo ya ba masuwa oyo batikalaki oyo kombo na bango engulutami na buku na bomoi, ⁴Bosepelaka bobele bongo kati na Mokonzi yesu, nabandeli Bosepela. ⁵Mokonzi akomi pene, bopolo nayo eyebana na bato nionso. ⁶kobanza banza te, kksi na manso na mabondeli mpe kotonda Nzambe, toyebisa nzambe ba posa na biso. ⁷Mpe kimia na Nzambe, oyo eleki mayele nionso ekobatela mitema na bino, na makanisi elongo na Kristo yesu. ⁸Na oyo etikali, nionso kitoko, ya malonga, ya bosembo, ya peto mpe elingisami, ya lokumu, mpe soki eloko ya malamu ezali, soki eloko ezui mbano, ebongi na kosanjola, kanisa makambo wana. ⁹Botikala ngbina biloko bozuaki, boyokaki, mpe bomonaki epai na nga, bokela yango, mpe bokozua kimia na nzambe. ¹⁰Natondi na esengo kati na Mokonzi sik'awa mpe kozwa lisusu bolamu oyo bolakisi mpona ngai, bokokaki, kokokisa tina ba bino pona ngai, bolakisa kokela yango kasi bozwaki nzela te. ¹¹Ezali mpona bosenga na ngai te nde nalobi, kasi na lolenge nazali. ¹²Nayebi lolenge yakozala na bosenga, to kozala na na bozui, na kati na makombo nionso, na yebe sekele kobika na eleko na bozwi tobozangi. ¹³Manso nakoki kosala kowuta na makasi naye. ¹⁴Na bongo, bosalaki malamu kosunga ngai na mikakatano nazalaki na yango, Zambi elongwaki ngai na macedoine, ata lingomba moko te esungaki ngai. ¹⁵Bobele bino ba ndeko ya mbonka Filipe. ¹⁶Tango ezalaki ngai na thesalonik, mpona bosenga na ngai, lisungi ewuti nde epayi na bino. ¹⁷Nazalaki koluka bopesangai eloko te, bobele kokumisa bolamu bosalaki. ¹⁸Nazui manso botindelaki ngai epai ya ndeko Epafodite, nakokelela lisuste, Zambi biloko wana bizali lokola malasi na soslo kitoko mpe mbeke oyo endimani na nzambe. ¹⁹Bongo Nzambe nangai akobakisa na bosenga na bino, bozui kowuta eapi naye, na nkembo na yesu kristo. ²⁰Sasaipi, nkembo ezonga libela na nzambe Tata na biso Amen. ²¹Bopesa Mbote na mosantu moko na moko. kati na kristo yesu. bandeko nionso oyo baza na ngai batindeli bino mbote. ²²Basantu nionso batindeli bino mbote, mingi na ndako na Cesar. ²³Ngolu na Mokonzi yesu kristo ezala na bino nionso Amen.

Colosiens

1

¹Polo, ntoma ya Klisto, mpe ndeko na bisoTimote, ²mpe ba ndeko ya molende oyo bakangamaka na Klisto. Tika ete ngoliu ezala na bino mpe kimia ya Mokonzi Nzambe, Tata na biso. ³To tondi NZambe, Tata na Mokonzi Yesu Klisto, mpe tozali kobondela ntango nyonso na biso. ⁴Pamba te, toyebi lolenge kondimela Klisto Yesu mpe kolinga ba bulami nyonso. ⁵Bozala na bolingo yango na ntina na elikia ebombani na likolo mpo na bino. Boyokaki mpo na yango liboso na liloba na solo na nsango malamu, ⁶oyo ekomi epayi na bino, ezali kobota mbuma mpe kolangana molongo mobimba. Ezali mpe bo bobele bongo epayi na bino, longwa mokolo wana eyokaki bino mpe eyebaki bino ngolu na solo ya Nzambe. ⁷Boyekolaki yango epayi na Epafala, ye mosalami na biso ya bolingo. Azali mosali na Klisto na sembo mpo na biso. ⁸Ayebisi biso mpo na bolingo na bino kati na Molimo. ⁹Yanagonana, banda moyokaki biso mpo na bolingo yango, totikaki kolandela mpo na bino te, tokosenga ete botonda na nzebi na mokano na ye, na mayele nyonso mpe na bososoli na Molimo. ¹⁰Na bongo, tozali kokobisa na mabondeli mpo botambola na sembo na Mokonzi mpe bosedelisa ye na makambo yonso. Boboto mbuna na misala nyonso malamu, bokola mpe na koyebaka Nzambe. ¹¹Tika ete nguy na ye ya nkembo ekembisa bino na makasi yonso ete boyika mpiko mpe bozala na mitema pete esika moko na esengo. ¹²Botonda Tata, ye oyo abongisi bino mpo na kozwa likabo na bino na libula na babulami kati na moyi. ¹³Ye akangoli biso longwa na nkanga na molili mpe akotisa biso na bokonzi na Mwana na ye na bolingo. ¹⁴Kati na Ye tozali na lisiko, na yango tolimbisami masumu. ¹⁵Ye azalaki elilingi na NZambe, oyo akomonanaka te. Mobotami na liboso ya biloko bizalisami. ¹⁶Mpo ete kati na ye biloko bizalisamaki, ezala ya likolo mpe na nse, biye bikomonana mpe biye bizangi komonana, na kati na mikonzi, bileko biso bizalisamaki na maboko na ye, mpe mpo na ye. ¹⁷Azalaki liboso na biloko biso, mpe biloko biso bizali eloko moko kati na ye. ¹⁸Azali moto na nzoto, yango Lingomba. Azali ebandeli mobotami na loboso kati na biloko biso. ¹⁹Mpo ete, Nzambe asepeti ete litombe na bonzambe efandi kati na ye, ²⁰mpe kozongisa boyokani na biloko biso epayi naye, na nzela ya Mwana, wana esili ye koyeisa kimia mpo na makila na ekuliusu na ye ete azongisa biloko biso na bondeko na ye, soko soko biloko na nse, soko biloko na likolo. ²¹Na bino lokolo, bozalaki liboso bapaye mpe bayini kati na makanisi na bino mpe na misala na biso mabe. ²²Kasi sikawa, asikoli bino mpo na kufa na ye ya mosuni, ete akomisa bino babulami liboso na ye, awa ezangi bino litono mpe lofundo. ²³Soki bongo, etelembi bino ngwi na kondima lokola moboko, mpe soko bobongwi te na kolikiaka sango malamu eyokaki

bino. Sango yango esakolami na bato banso, na nse mpe na Likolo. Ngayi Poloi nakomi mosaleli na yango.

²⁴Sasayipi, nasepeli mpo na bolozi bozui ngayi na ntina na bino. Nazalaki kkotondisa maye mazongi na mpasi na Klisto kati na mosuni na ngayi mpo na nzoto na ye, yango Lingombe. ²⁵Nakomi mosali na Lingomba. Nzambne apesi ngayi lotomo ya koyebisa bino polele liloba na ye. ²⁶Liloba yango ezali likambo libombamaki epayi na babumali na ye. ²⁷Nzambe alingaki kayebisa bango motindo ya pozui kati na nkembo ya mabombani solo kati na bapakano. Klisto mpo na biso, Elikya ya nkombo ekoya. ²⁸Ye nde tosakoli. Na bwana yango tolendisi pe toteyi bango, mpo ete totalisa baonso ete bakoki na Klisto. ²⁹Na yango, na nguya na ye ezo sala kati na ngayi nde na bundi mpe na sali mosala na ngayi.

¹Mpo ete ngayi nalingi boyeba bitumba monene nazali na yango mpo bino la Loadicée mpe pona basusu oyo bamona nayino te. ²Nazali kosala mpo na kulendisama mitema na bino ezala na ndenge bosali lisanga ya bolingo pe na kati ya bozui yonso oyo etondisama solo na bososoli na meyele oyo Nzambe alombi na nguya na ye na Yesu. ³Abombi bomengo yonso na bwanya pe boyebi. ⁴Nayebisi bino mpo ete moto moko azimbisa bino te na maloba na ye. ⁵Atako nazali kati na bino penepene na nzoto te, kais na molimo nazali na bino elongo. Pe na kusepela na esengo na motema mpo na mwango pe sembo na bino ko monana ba ndimi ya solo ya Klisto. ⁶Ndenge bondimela Klisto Mokonzi na motema moko botambola ebongo na ye. ⁷Bolengisama na kundima na bino, bozalaka na ntina na bino kati na ye, botongana likolo na ye lokola boko bolembisana na bondimola ndenge boyekolaki, botonda matondo ya solo. ⁸Bozala na bokebi, mpo ete moto te apunza bino na maloba na ye na mayele, na bilanga bonya na ye mpo bobosana Klisto te. ⁹Zambi litondo mobimba na Nzambe ekofanda na ye na motindo ya nzoto. ¹⁰Bisili kokoka penza na ye. Azali Mokonzi ya nguya nyonso mpe bokonzi nyonso. ¹¹Na bokatani ngenga na ekateli na molokote oyo ekolongola mosuni na nzoto kasi na ekateli ya Klisto. ¹²Bokundami na bino esika moko na libatisa, bosekwi na ye na kondima kati ya nguya ya Nzambe oyo asekwisi ye na bawa. ¹³Tango bakufi mpo na nambi na bino pe kati na bokati na nzoto na bino ye amemaki bino na bomoyi pe asekwisi bino na kondima kati ya nguya ya Mokonzi oyo asekwisa Klisto na baweyi. Pe alimbisi biso na mabe yonso oyo basala. ¹⁴Alongolaki busambusa na nyongo pe miboko oyo ekomamaki mpo na biso, liobela na libela pe alongolaki yango nzela pe akangaki yongo na n zete ya ekulusu. ¹⁵Alongolaki mikolo mpe mikonzi pe atalisi bango polele lokola eloko pamba alongaki biloko na bango nyonso na ekulusu. ¹⁶Bongo moto moko te asambisa bino na tina ya bileyi na ntina ya bimeli, soko na ntina na elaka na elamba, soki na sanza, sokona Sabbat. ¹⁷Makamnbo nyonso ezali elilingi oyo ekoya mpe ekozala kaka elilingi, nde eloko ya solo ekozala bobele Yesu Klisto. ¹⁸Botikela te moto oyo alingi bosoto abotola bino libonza bozuaka. Moto ya lolenge wana bakotaka kati na bileko bazali komona pe bakumaka lulendo na makanisi ezanga ntina. Ye akanisaka na mayele ya bomoto te. ¹⁹Bokangama na bato te mpo na nzoto kasi nzoto mobimba ekolaka na kokola na Nzambe. Esali yango koleyisama mpe kokangama na matonga mpe bikongameli na yonso. ²⁰Soki bokufeli makambu mike-mike na mokili na Klisto. Mpona nini boko tambola lokola bato ya mokili? Pona nini boko yambaka mibeko ya mokili? ²¹Bosala yango te, bomeka yango te, bisimba pe yango te. ²²Yonso oyo ezali kopesa mpona bisaleli na mateya pe mobongisi ya batu. ²³Mobongisi ya motindo wana ezali kolakisa mayele mabe na ntina nasalami na moto ye moko ozwa mingi pe kotindo ye bobele na nzela ya kosala malako ya mabe kasi yango ezali na ye bomoto te ata moke na nzoto ya bomoto eloko te.

3

¹Lokola bosekwi sa maki na Klisto, boluka bamoyi ya bokesani, na lolenge ya Klisto oyo afandi na loboko ya mobali na Nzambe. ²Nakanisi na bino bobele na ya, kasi na mokili te! ³Kanisa bo, bosila kokufa, bongo Klisto abombi bino kati na bo Nzambe. ⁴Mokolo ye akoya, bino mpe boko monana elongo na nkembo na ye. ⁵Bo boma ba posa yonso ya mokili, lokola (Kindumba, makambo ya nsoni, posa ya mabe, lokosa ya mbongo, losambo ya bikeko). ⁶Kanda ya Nzambe ezali ko dasuka likolo ya bato basalaka makambno motindo mana. ⁷Tala etamboli mabe bozalaki na yango kala, ya kosalela mambi mawa. ⁸Na boyo esengeli bosundola mambi yango (Nkele, kosilika, kotongo, kotukana, makanisi mabe, Matinga, kobuka lokuta, eyokana na maloba ya bino te). ⁹Bobukanaka lokuta te, zambi misala mpe bizaleli ya kala bobwaka yango. ¹⁰Bolatisami na bwanya ya moto ya sika, ko longobana na elilingi ya mokeli na ye. ¹¹Na yango, ba Grec bazali te ata ba Yuda, ata mokati ngenga, to bakati ngenga te, basukutu te, baombo te, bansomi mpe te, kasi banso liboke moko nse na kati na Yesu. ¹²Lokola ba ponami na Nzambe, mpe balingami kati na bosantu, bolatisama na mitema na mawa, boboto, komisokia, kimia, koyeba kokanga mitema. ¹³Boyokanaka mpe bolimbisaka kati na bino. Soki moko na bino azali kodosa mosusu, bolimbisana, lolenge bino bolimbisamaki na Mokonzi. ¹⁴Na makambo yonso, bolingo ya solo ekonza bino. ¹⁵Tika mitema na bino mitonda na kimia na Klisto. Nde boye bobiangami kazala nzoto moko kati na kimia bozala na matondi. ¹⁶Bomengo ya maloba na Klisto ezala na bino, b oteyaka mpe bomipesaka toli kati na bino, na buanya, na masanjoli mpe na nzambo ya Dawidi, boyembela Nzambe na masanjoli. ¹⁷Na manso bosali na maloba mpe misala, eza na kombo ya Mokonzi Yesu, mpe botanda Nzambe. ¹⁸Nalolenge elongi bani na Mokonzi, basi botosa mibali na bino, ¹⁹Mibali bolinga basi na bino na kongalela bango te. ²⁰Bana botosa baboti bwa bino, mpo yango ezali siki-siki kati na Mokonzi. ²¹Ba tata , bolembisaka mitema mia bana na bino, na mutumoli ma bino. ²²Bongamba, botosa ba konzibwa bino ya misala, kati na sembo , na miso ya lokuta te, mpe mpo bosepelisa bango te, kasi na motema sembo ya kobanga Nzambe. ²³Soki bajali kosala , sala na esengo boyende Mokonzi na yo na bokeseni na bato yonso. ²⁴Boyeba ete boko sangola libula na maboko na Mokonzi. Bozali kosalela nde Mokonzi Yesu. ²⁵Pamba te, moto yonso azali sembo te, ako zua mbano na ye, kokakola ezala te.

¹Mokonzi bopesa lifuta lilongobani bayeba ete bino mpe bozali na oyo ya bino na lola.²Boyika na mabondeli. bazala ekenge na mabondeli mpe misala malamumu. ³Na lisanga bobondela mpo na biso lokola, mpo Mokonzi afungola nzela na tina na liloba, mpona koloba polele polele kati na Klisto. Najali na boloko na tina na liloba yango. ⁴Bobondela ete ntango najali koteya, mayele efungoana.⁵Bobebisa ngonga te, botambola na buana liboso na ba oyo bajali na bino elongo te. ⁶Tika maloba na bino etonda ngolu, esangiosana na monana, na ntina ete boyeba koyanola bino na bino na bolamu banso.⁷Mpo na maye matali ngayi, ndeko Tychique nde ayebisi bino mango, Zambi azali ndeko molingami mosali ya sembo mpe mongamba lokola ngayi kati na Mokonzi. ⁸Na motindi o nteyi ya bino mpo apesa bino ba sango na biso apesa bino mpe bompikiliki lokola. ⁹Na motindi elongo na ndeko Onesime, moto na sembo mpe molingimi oyo ozali wa bino ndeko. Na mbisa nde akoyebisa bino, maye manso maleki awa.¹⁰Masuwa mpe moninga na ngayi ya boloko, na kombo alisataki, apesi bino mbote elongo na malako ndeko na Barnabas (mayende bazwaki mitindo kowuta na biso, bomoyamba malamumu.) ¹¹mpe ndeko Yesu oyo tobengaka Justus. bango bana ba yuda bakatema ngenga oyo basalaka elongo na ngayi mpo na bakonzi bwa Nzambe, bazalaki lisungi monene mpe lipemi mpo na ngayi.¹²Ndeko Epaphrase apesi bino mbote, azali moko kati na bino mpe mongamba na Yesu Klisto, akobunda tango inso na mabondeli mpona bino, bino, na tina ete botikala ngbi mpe na elikya makasi na kati na mokana na Nzambe. ¹³Na tatoli mpo na ye bboye, akosala na bokasi banso mosala mpo na bino, mpo baye ya Laodisé, elongo na baye ba Hiéropolis. ¹⁴Luka monganga mpe molingami elongo na Demas ba pesi bino mboto.¹⁵Bopesa mbote na balingami o mboka Laodicée mpe Nymphas elongo na nalingo bye ezali o ndako na ye. ¹⁶Ekotanga bino mokanda maye, botanga yango mpe na lingomba ya Laodisé, pela moko kotango oyo ekomi bandeko ba Laodisé. ¹⁷Baloba na Archippe, «Azala na bokebi mpe botosi na lotono azui wuta na Mokonzi, mpe akokisa mosala mwango bo esengele». ¹⁸Losako eye kokomami na loboko na ngayi moko Polo, bakanisa inso boloko mpe minyololo na ngayi. Ngolu ebila bino

1 Thessaloniens

1 ¹Polo, Silvain, et Timothée na Etonga ya Thessalonique kati na Nzambe tata mpe Mokonzi Yesu Klisto. Ngolu mpe kimia elata bino mbaso.²Tozali kotondo Nzambe tango inso ngonga tozali kobondela mpo na bino. ³Tozali kokanisa mbala inso liboso na Nzambe Tata na biso, Konzo na bino na kondima, bolingo na bino makasi mpe mopikiliki, na molende ya bokangemi na bino manso matali mokonzi Yesu Klisto.⁴Bananga toyebi solo Nzambe alingi bino mpe apona bino, ⁵ntina sango malamumu oyo tomemeli bino kaka na maloba te kasi na kolikia makasi nguya ya Molimo Mosantu. Lolenge moko boyebi lisungi nini oyo biso tozalaki kati na bino.⁶Boye bino bokomi ba mekoli na biso mpe ya mokonzi lolenge boyambaki sango malamumu nkati ya mikakatano makasi kasi na esengo kowuta na Molimo Mosantu. ⁷Bokomi bango nolakisa na kondima po ya boye mbanso ya mboka Macedoine mpe Achaie.⁸Pamba te kowuta na bino maloba ya mokonzi ezuaki mpifo kaka na mboka Macedoine mpe na Achaie te. Nzoka nde bipayi mbiso kondima na bino etambolaki yango wana tozali na tina ya kobelesa yango te. ⁹Mpo ete bango moko batalisaki ba pete nionso toyingelaki epayi na bino. Batalisaki lolenge nini ya boyambi na bino epayi ya Nzambe na bosundoli binzambe nzambe pona kosalela Nzambe ya solo oyo azali na bomoi. ¹⁰Bozali kotalisa ete bozali kozela bozongi ya muwana na ye oyo asilaki kosekwisa kati na bakufi. Ye nde Yesu oyo azali kosikola biso na kanda oyo ezali koya

2

¹Na bongo boyebi bino moko, ba ndeko boyeyi na biso epayi na bino ezalaki ya pamba te. ²Bo monaki bino moko ndenge to monaki pasi mpe minyoko ya soniu na mboka ya ba Phillipe. Tozuaki elikia na biso kati na Nzambe, mpona kosa kola sango malamumu ya Nzambe kati ya ebele ya bato oyo bayokanaka te. ³Na bongo lilendisi ya biso ezali ya kokosa te, mpe ya bosoto te, mpe ya lukuta te. ⁴Nzokande na ndenge oyo biso tondimisami na Nzambe mpo na biso sango malamumu oyo tozali koloba. Tozali koloba mpona kosepelisa bato te, kasi kosepelisa Nzambe. Ye nde ayebi mutema na biso. ⁵Na bongo biso tolobaki maloba ya losepelisa bato te, ndenge boyebi ata na mayele ya kolula, Nzambe azali molobeli na biso, ⁶mpe to lukaki nkembo ya bato te, oyo ewuti na bino to na ba mosusu, biso to telemelaki lokola ba toma na Klisto. ⁷Nzokande, tozalaki na kati na biso lokola maman ayangelaka bana na ye. ⁸Nse bongo, tozuaki sayi pona bino ko kabola na bino sango malamumu kaka te, kasi pe bizaleli na bino, na bongobokomaki na motuya pona biso. ⁹Na bongo bazo kanisa bino moko, ba ndeko, mosala na biso mpe pasi na yango. Tosalaki kosali butu mpe moyi, na tina komemisa bato mukumba na biso te. Na tongo wana, tozo teya bino liloba na Nzambe. ¹⁰Bozali ba nzengeleke, mpe Nzambe ye meyi ayebi, ndenge tomi batelaki kozala bule, sembo mpe na tembe te liboso na binop boye bondima. ¹¹Na lolenge wana, bino moko boyebi ndenge kani tozalaki okati na bino ndenge papa azalaka na bana, tolendisaki bino, mpe to pesaki bino longonya. ¹²Biso tolobelaki bino na ndenge bokoki to tambola na lolenge ekoki na Nzambe, oyo abenga bino na bokonzi mpe kembo na ye. ¹³Na tina wana, tozongisi matondi na Nzambe tango oyo boyambaki kowuta na biso sango malamumu ya Nzambe, bo ndimaki yango te lokola maloba ya bato. Nzokande bondimi yango na lolenge ebongisami, liloba ya Nzambe. nde maloba oyo ezali kosala mosala kati na bino bandimi. ¹⁴Kasi bino baninga, bozo kokana komekola biso lokola ekelezia ya Juda kati an Klisto Yesu, pamba te bo moni bwale lokola baninga na bino ya liboso, oyo ba kamba epayi ya ba Yuda. ¹⁵Ezalaki ba Yuda nde baboma Mokonzi Yesu elongo na ba basakoli. Ezalaki ya Yuda nde ba benganaki biso. Bazalaki kosepelisa Nzambe te. ¹⁶Bazali kutu kopekisa biso koteya bato mosusu te oyo ba Yuda, po ete bango babika te. Kanda na Nzambe ekokitela bango na mokolo ya suka. ¹⁷Mwa tango moke tokabwanaki na bino, kasi na motema te. Tozalaki na posa monene na motema komona bino. ¹⁸Bongo tokanaki koya epayi ya bino na Polo, kasi mbala o mbala, kasi zabolo akangeli biso nzela. ¹⁹Bongo wapi elikwa na biso na mikolo ekoya to esengo, to motole ya lukumu liboso na Mokonzi Ysu na bo zongi na ye? Ezali bino te, lokola ba susu? ²⁰Bongo bino bozali nkembo mpe esengo na biso

3 ¹Na yango, toko kaki kokanga motema te, to monaki ete ezalaki malumu ko tikala biso moko na Athenes. ²Boye to tindaki bapanzi sango malamumu na Mokonzi, mosali na Nzambe Timothe mpo na kolendisa mpe ko yeyisa bino makasi ayengebene na bo ndima na bino. ³Tosali boye mpo ete moto te azala na mikakatano na boyambi mpe bo yebi bino moko ete tobiangami mpo na yango. ⁴Solo tango tozalaki na bino, toyebisaki bino ete toko niokama kati na kati nakomi tungisa boyebi ete ekomaki. ⁵Na tina wana, na kokaki kokanga motema te mpo na ko zela, na zalaki koyaka bondimi na bino ta mosusu momeki, ame kaki mosala na bino ete ezali pamba. ⁶Tango akomaki epayi na bino amemelaki bino ba sango malamumu na bondimi mpe na bolingo na bino. Alobaki ete bino bozali kokengela makambo malamumu na biso. Mpe bozali na mposa ya komona biso; lokola biso mpe tolingi yango. ⁷Na boye, ba ndeko mibali, na kati na mawa mpe mpasi, tolendisamaki na bino na tina ya kondima na bino. ⁸Sika oyo tozali kobika, soko bokangami makasi kati na Mokonzi. ⁹Bongo, na ndenge nini tokoki kopesa matondi na Nzambe mpo esengo oyo tosengeli komonisa liboso na ye. ¹⁰Butu mpe moyi, tozali kosambela ye na makasi koleka mpo amonisa biso elongi na bino mpe kobakisa oyo ezangi na bondimi na bino. ¹¹Tika Nzambe na bino mpe Tata ye moko, mpe Mokonzi Yesu ba talisa nzela na biso. ¹²Tika mokonzi akolisa bino mpe afulikisa bolingo kati na bino na ba misusu mpe na batu yonso, lokola tozali kosala mpo na bino. ¹³Asala bongo, mpo kolendisa mitema na bino mpo ezala kozanga mbeba na basanto liboso na Nzambe mpe Tata na bozongi na Mokonzi Yesu na ba santu yonso.

¹Bongo ba ninga tozali ko yikisa mpiko pe ko lendisa bino na kombo ya mokonzi Yesu. Bo boyekolaki na biso lolenge ya kosepelisa Nzambe; nde yango bozali ko landa. Bo koba bango. ²Boyebi mitindo topesaki bino ko wuta na mokonzi Yesu. ³Jambi mokonzi alingi bo peto na bino, bo boya kindumba, ⁴moto na moto abatela nzoto na ye peto po na lokumu. ⁵Bo mikaba na ba posa ya mabe te (lolenge ba yeba yebi Nzambe te). ⁶Moko te akosa to asala moninga mabe. Pamba te mokonzi a ko pesa etumbu na ba tomboki lolenge to lobaki na bino. ⁷Nzambe abengaki biso na bosolo te kasi na bopeto. ⁸Yango wana moto oyo ako boya mateya oyo aboyi pe Nzambe oyo apesaka Molimo Mosantu. ⁹Pona oyo etali bolingo na bino na bino, ezali na tina te ba teya bino yango, Mokonzi ye meyi ateyaka bino yango. ¹⁰Longonia po na oyo bozali kosala pona ba ninga ya Macedoinepe bo yika mpiko na kosalaka bango koleka. ¹¹Bo sepela kovanda na kimia, ko sala misala ya maboko na bino pe ko tala misala na bino moko, bo topesaki mitindo. ¹²Bo sala bongo po ete bo tambola kati na sembo na bo tosi liboso na ba ninga oyo nanu bo ndimeli te pe bo kelela te. ¹³Ba ninga toyoyi ete bozala na bulu yeke pona ba kufi po ete bozala na mawa makasi te lokola bato oyo ba zangi elikia pona maye na makoya lobi. ¹⁴Soki to ndimi ete Yesu akufaki pe asekwaki, to ndima pe ete Nzambe akosekwisa pe ba oyo ba kufaki kati na Yesu. ¹⁵To yebisi bino na mitindo na mokonzi ete baye bazali na bo moyi, bazali kozela bo zongi na mokonzi, ba ko netwama liboso na ba oyo ba kufaki te. ¹⁶Pamba te mokonzi ye moko ako zonga ko wuta na likolo, ako ganga na mongongo ya anzelu pe kelelo ekobeta, boye ba Klisto bakufa bako sekwa liboso. ¹⁷Bongo biso ba Klisto toko netwa pona kokutana na Mokonzi na mapata pona libela. ¹⁸Bolendisa bango bino na nzela na maloba oyo.

¹Sika oyo, mpona oyo etali ngonga mpe bileko, bandeko ba koti tokomela bino te. ²Po ete boyebi malamumu mokolo na Mokonzi ezali koya lokola moyibi na butu. ³Tango ba koloba: "kimia mpe bokengi ezali," nzokande libebi ezako yela bango. Lokola mpasi ya kobota ya mwasi. ⁴Kasi bino ba ndeko, bozali kati na molili, mpo ete ozuama lokola moyibi. ⁵Kasi bana ya moyi, mpo tozali bana ya butu te. ⁶Lokola tozali bana ya moyi tozala ekenge. ⁷Mpo ba oyo ba lalaka balalaka na butu. ⁸Mpo ete tozali bana na moyi, tomi batela, to lata ekoti ya kondima, mpe bolingo. ⁹Mpo ete Nzambe abengaki biso mpo na kanda te, kasi mpo na kozua na nzela ya Mokonzi Yesu. ¹⁰Oyo akufaki mpona biso, mpo ete tobika elongo na Mokonzi na biso Yesu Klisto. ¹¹Mpo na yango bolendisama mpe bopesana mpiko moko epayi na moninga na ye ndenge bosalaka. ¹²To sengi na bino bandeko, botosaka bato oyo bazali ko kamba bino na nzela ya Mokonzi mpe bazali koteya bino. ¹³To sengi na bino mpe bozala na bolingo makasi epayi na bango mpo na mosala oyo basalaka, bozala na kimia kati na bino. ¹⁴To sengi na bino bandeko, bokebisa bato na goyi-goyi, boyikisa mpiko na bato ya kobanga bosunga bato pete, bozala bato na motema molayi epayi na bato nyonso. ¹⁵Bo keba ete moto moko te asala moninga na ye mabe, kasi boluka tango nyonso kosala malamumu epayi na bato nyonso. ¹⁶Bosepelaka tango nyonso. ¹⁷Bobondela na kotika te. ¹⁸Bo pesa Nzambe matondo mpona makambo nyonso. Mpo yango nde makambo Nzambe asengi ete bosala kati na Nkolo Yesu. ¹⁹Bokanga mosala ya molimo te. ²⁰Botiola masakoli te. ²¹Kasi bomeka makambo nyonso, bongo bokangama na oyo ya malamumu. ²²Bo kengela makambo nyonso ya mabe. ²³Ekoki Nzambe na kimia azalisa bino bato na ye. Ekoki Molimo na yo nyonso, motema mpe nzoto ezanga bo soto kino Nkolo Yesu akozonga. ²⁴Moto oyo abengi bino azali sembo mpe ezaye nde akosala. ²⁵Ba ndeko, bobondela mpe mpona biso. ²⁶Bopesa bandeko mbote ya esengo. ²⁷Nasangi na bino kati na Mokonzi ete mokanda oyo etangama na ba ndeko nyonso. ²⁸Tika ngolu na Mokonzi Yesu Klisto ezala na bino nyonso

2 Thessaloniens

1 ¹Makomi kowuta epayi na Paul, Silvain mpe Timotheé mpona lingomba na ba tesalonika mpona tata Nzambe na yesu Klisto. ²Ngolu mpe kimia na Nzambe mpe Mokonzi Yesu Klisto ezala na bino. ³Ebongi na biso kozongisa matondi epayi na tata Nzambe mpona bino bandeko. Esili koyebana te kolingana katinabino na bino esili kokola makasi mpenza. ⁴Mpona yango, tozalikosolola na tina na bino na kati na lingomba ya tata Nzambe na lolendo yonso. tozali ko tongo bino na ndenge bozali koyika mpiko kati na buale mpe mikakatano mpe kondima na bino ezali kowumela, tozali kolobela na tina na minyoko oyo bozali kokemba. ⁵Ezali solo elembo mpe sembo ya esambiselo ya Nzambe na suka ya makambo nyoso, nde bokozuama na lukumu na kati na bokonzi ya Nzambe mpo bonyokwami na tina na yango. ⁶Na sembo mpenza, Nzambe akonyokolo baye bazali konyokolo bino. ⁷Mpe akolendisa baye bazali kati na bwale lokola biso. Akosala nyango na eleko Mokonzi Yesu akobimela biso na pwasa na likolo elongo na bangelu na likolo mpe na bokasi nyonso. ⁸Na kati ya moto ya kongenge makasi, akozongisa mabe na ba oyo bayebi Nzambe te mpe baye bayambi nsango malamumu ya Mokonzi Yesu te. ⁹Bakonyokwama na etumbu mpe kobebisama ya libela mpe kobengana mosika libela na libela liboso ya Yawe kati na kembo na bokonzi naye. ¹⁰Akosala yango ntango ekozonga ye lisusu mpo akumisama na baye yaye, bakosanzola ye, mpo badimi mbela naye. ¹¹Mpona yango, tozali ko sambela ntango nyoso mpo na bino. Tosambela mpo Yawe ayamba bino solo lokola baponami naye, tozali kosambela mpo Ye akokisa mposa ya bolamu ya misala kodima ya nguya. ¹²To sambela na lolenge te kombo na Mokonzi na biso Yesu ekumisama na bino. To sambela mpo bino bokumisama ne ye, mpona ngolu na Yawe na biso mpe Mokonzi Yesu Masiya.

¹Sika oyo, toseni na bino na parade ya Mokinzi na biso Yesu Klisto, ekosalama elongo na biso. ²bozala komitungisa te na makanisi, na molimo, na maloba to na mukanda mpo na kodimisa bino te koya na Mokonzi ebelemi. ³Moto akosa bino te ata ndenge nini, mpo yango ekosalama te kino ekoya komekama, moto azangi mibeko amonana na muana ya libebi. ⁴Oyo akotosa te to akotomboka na baye bazali kobiangama Nzambe mpo ba kumisa ye, na yango bazali kofanda na kati ya biyangamele ya Nzambe mpo bomonisa banga lokola akomi Nzambe. ⁵Bokanisa ete naye bisaki bino makambo oyo ngonga nazalaki na bino? ⁶boyebi sikoyo ezali kopekisaye na lolenge ete amimonisa na ngonga ekoki. ⁷Mpo ete mabombami ya kozanga kotosa esili kokoma na misala, kaka moto moko asimbi yango kino ngonga oyo ye akolongua na nzela wana. ⁸Mpo na yango, oyo akotosa mibeko akomimonisa polele. Monkonzi Yesu akobuma ye na mopepe ya munoko naye. mpe akokumisa se moto pamba na kokanisa koya naye. ⁹Motomboki akoya na nzela ya kmisala ya zabolo na nguya inso na bilembo ya lokuta mpe bikamuiseli ya lokuta. ¹⁰Na kokosa kozanga bosolo, biloko biye bikozala nsolo te pamba te mpo bambi bolingo ya baye bakobunga, mpo ete mbabikisama. ¹¹Natina na yango, Mokonzi akomema etumbu ya kobungisa na tina ete badima lokuta. ¹²Mabe ete bakosambisama, baye banso bandimaki te bosolo, kasi bazui ngolu ya kosala mabe na kozanga sembo. ¹³Kasi topesi nglolu na bandeko baye bazali kati na Nkolo, mpo ete Nkolo aponi bango lokola mbuma ya liboso ya bokonzi na Nzambe na kati ya kubulisama na molimo mpe kondimama ya solo. ¹⁴Mpo yango ebiangi bino mpo na tina ya sango malamumu, mna tina ya koyamba nkembo ya Mokonzi na biso yesu klisto. ¹⁵Na yango molingami, kanga makasi, simba kodima oyo bateya yo na liloba na biso to na mokanda na biso. ¹⁶Sik'oyo ete Mokonzi na biso Yesu Klisto ye moko na Nzambe Tata na biso oyo alingi mpe apesa biso molende ya libela, mpe bolingo na ye na tina ya ngolu ekoya. ¹⁷Bolendisama mpe bobongisa mitema na bino na kati na misala nyanso malamumu mpe na liloba naye.

3

¹Sasa ipi bandeko, bobondela pona biso, tina ete maloba ya Monkonzi mateyama na lombango mpe masanzolama, ndakisa kati na bino. ²Bobondela na tina ya basikolami na biso na bato ya nkanja mpe mabe mpo bango nyonso bazali na kodima te. ³Kasi Mokonzi azali sima ya maloba naye mpe akofwandisa bino mpe kobatela bino na moto ya nkanja. ⁴Tozali kolikya na Mokonzi na bolingo na tina na bino, ete bozali kosala mpe kokoba kosala maye nyonso mandimisamaki. ⁵Boye Mokonzi akamba mitema na bino na bolingo na Nzambe mpe na Konzo ya Masiya. ⁶Sasa ipi bandeko, tozali kopesa bino mitindo na nkombo ya Mokonzi Yesu masiya, bosangana te na ba ndeko oyo bazali na kati na botawu mpo yango elongobani na bizaleli kokitana na biso te. ⁷Mpo bino moko bozali na boyebi ya komekola biso. mpo ete tozalaki kati na bino na bizaleli ya batomboki te. ⁸Mpe toliyaki ofele kwanga ya moto te. Nzoka nde tosalaki mosala makasi na mpasi, butu mpe moyi, tina tozala mokumba epayi na bino te. ⁹Tosalaki yango mpo na bozongi lolenge ya kokonza te. Nzoka nde tosalaki boye na tina ya kotalisa ndakisa epayi na bino mpe bokoka komekola biso. ¹⁰Eloko tozalaki na bino, topesaki mitindo ete soki moto aboyi kosala masala, aliya mpe te. ¹¹Mpo toyokaki bayike kati na bino balingi mosala te kasi bamipesi na kibolole. ¹²Bongo pona bango topesi mitindo mpe to teyi bango na komno ya Yesu Masiya kosala na kimia mpe kolia kwanga oyo bamilambeli. ¹³Kasi bino bayengebene, bolemba te kosala oyo elongobani. ¹⁴Motomboki nyonso na maloba ya mukanda eyebosangana naye soki moke te mpona soni naye ebima mpwasa. ¹⁵Bomona ye lokola monguna te kasi bokebisaye lokola ndeko. ¹⁶Tika ete kimia ya Ye Meyi Mokonzi epesamela bino tango nyonso. Azala mpe na bino. ¹⁷Ngayi Paul napesi bino losako lolenge nazali kosala na mikanda minso. ¹⁸Tika ete ngolu ya Mokonzi Yesu Masiya ezala na bino banso.

Timoté ya yambo

1

¹Polo ntoma na Yesu Kristo, na ndingisa ya mitindo ya Yawe mobikisi na biso mpe Yesu Kristo eleikiya na biso. ²Epaï na timoté mwana kati na kondima ya solo: Ngolu, mawa mpe kimia kowuta epaï na Nzambe Tata Mpe Yesu kristoNkolo na biso. ³lokola napesaki mitindo makasi liboso na ngai kokonde na Macedoine, tikala na Ephese mpona kokebisa batu mosus mpo balakisa mateya ya kokesana te. ⁴Mpe bazala ekenge na makambo ya mpamba oyo ezangi tina mpe ezali na suka te. Nionso wana ezali bobele kotumala koswana esika ya kotalbolisa mosala ya nzambe ekende liboso oyo ezali ya kondima. ⁵Sika oyo ntina ya mitindo ezali bolingo oyo ewuti na kati ya motema peto, bo moto kaiti ya kondima ya solo. ⁶Mingi basili kozanga kokoma na suka, babungi oyo mpe bamipesi na mateya ya mpamba ezangi ntina. ⁷Balingi bazala balakisi ya mibeko kasi bazali kosolola te oyo bazali koloba, na oyo bozali kotelemela. ⁸Toyebi ete ezali malamumu soko bazali kosalela yango na ndenge esngeli. ⁹Toyebi na solo ete mibeko esalami mpona baye baboyi kotosa mibeko mpe na batomboki, basumuki mpe na bato ya mbindo, bapangano mpe na bayebazangi koyeba Nzambe. esalami mpona baye bazali koboma ba tata mpe mama na bang, babomo. ¹⁰Mpona baye bazali kosangisa nzoto bango na bango, mpo na baye bazali kokanga bato na makasi mpe kokumisa bango bawumbu, mpna batu na lokuta, mpona balapi ndayi ya mpe na baye banso azala ata nani oyo azali koboya malako ya monsatu. ¹¹Mitondo oyo ewuti na sango jmalamu ya nkembo, Nzambe Tata na bolingo, akomisi ngai mokambi. ¹²Nazongisi matondi epaï na Mokonzina biso Yesu Kristo, Kembisaki ngai mpo akutaki sembo mpe atiyaki ngai katina mosala na ye. ¹³Nazalaki motioli sango malamumu mpe moniokoli ya bato, moto ya matata makisi, kasi nazuaki ngolu, mpo nazalaki kati na kozanga koyeba mpe na bozangi kondima. ¹⁴Kasi ngolu na mokonzi na biso etondaki katina ngai na bolingo na ye kati na kristo Yesu. ¹⁵Sango malamumu oyo ezala solo solo mpe ebongi na kodima yango ete Yesu Kristo ayaki na mokili mpona kobikisa basumuk, nga nde mosumuki ya liboso. ¹⁶Mpona yango, ayokelaki ngai mawa koleka mponazala lokola ndakisa epaï na bato nionso bakondimela nkolo Yesu bazua bomoi ya seko. ¹⁷Kobanda sika sika oyo, yo Mokonzi na bilaka, mokokisi na bilaka oyo akufaka te amonanaka te, oyo Nzambe mosusu lokola ye azali te, lokumu mpe masanzoli ezanga epayi naye libela na libela. Amen ¹⁸Timoté mwana na ngai ya motema, natie liboso na yo mibeko oyo elonbani na masakoli na ntina nayo. oyika mpoko mpe ozala na molende mpo obunda etunda ya malamumu na ndenge ekoki. ¹⁹Salela yango mpo ete ozua kondima mpe mayele ya bomoto malamumu. Mpo mingi baboya kotosa tokodima na bango ezinda mpe babungi nzela ya solo. ²⁰Lokola hymenée na alexandre, nakabi bango na zabula, mpo bayekola ete ba tiolaka Nzambe te.

2 ¹Nalendisi na bino ete liboso ya kosenga na Mokonzi, esengeli kobondela mpo na baninga , nakati ya kopesa melesi mpo na bato banso. ²Mpo na bakonzi na baye, bazali na bokonzi ya mbula matari, na luana tokozala kotambola na kati na kimia mpo ya kokumisa Mokonzi, mpe tozala bato ya kokuka. ³Yango ezali malamumu na miso ya Nzambe mobikisi na biso. ⁴Alingi tobika mpe tondima makambo ya solo. ⁵Nzambe azali kaka moko oyo, molobeli mpe be moko atie boyokani ya nzambe na moto, nde Yesu kristo. ⁶Amipesaki ye moko mbeka mpo na biso, yango wana batatoliki na ngonga ekoki. ⁷Mpo na ntina Yango wana ta mitiaki kozala moteyi mpe ntoma, nakoloba solo mpe na kokosa te, nazali moteyi ya bapagano, kati nabosembo. ⁸nalingi bato babandela na bisaka nionso, batombola maboko ya bosantu na nkanda te, soko koswana te. ⁹Basi mpe ndege moko, na tango ya losambo balata malamumu kasi na lofundu te, balekisa ndelo te, batika kolata biloko ntalo wolo to mayaka to bilamba ya ntalo, balekisa ndelo te. ¹⁰kasi bapesa nzoto na bango kilo na misala ban go ya malamumu, ndenge ebongi ebongi na basi oyo balobaka te , batosaka Nzambe. ¹¹Basi esengeli kozala na kimia ntongo ya mateya. ¹²Na pesi bango mitindo ya koteya to ya kozala na bokonzi likolo ya mibali te. Mpe batikala nye na esika ya bosangani. ¹³Adamo na Eva bango nde bikelamo ya liboso otango akelaki mokili. ¹⁵Adamo ye apenguisamaki te, kasi ezalin Eva nde muasi apenguisamaki penza na koboya mitindo ya Nzambe. ¹⁴Nayango ye akobika na bana naye soki akowumela kati na kodima, na bolingo, na kobulisama mpe kati na makanisi bosantu naye.

3

¹Liloba oyo esengeli kondima yango: Mpo okoma Eveque, aponi mosala malamumu. ²Esengeli azala mokengeli mpe azal na mbindo te. Azala mobali ya muasi moko, azala na lokosote, azala moto ya lokumu mpe azala na limiema, boyambi ya malamumu mpe ayeba koteya. ³Alangwa masanga te, makambo mpe yamakisi te, kasi azala kimia, moto ya boboto mpe azala moto ya lokoso ya bongo te. ⁴Akamba libota naye na ndenge esengeli, mpe bana naye batosa na ndenge esengeli. ⁵Mpo ete soki moto ayebi lotambuisa libota naye, boni boni akoki kokamba lingomba yan Nzambe. ⁶Azala mondimi ya sika, noki te akoki kovimba na lufundu akueya na motambo ya zabolo. ⁷Azala na matatoli malamumu epayi ya baninga, na ntina ete akweya na nsoni mpe na mitambo ya zabolo. ⁸Badiakono ya gomba bato ya lokumu, babalola maloba te, bamela masanga te baluka bongo na mayele mabe te. ⁹Bazala koloba se solo na ntina ya kondima na bango, mpe makanisi sembo. ¹⁰Esengeli ba mekama, mpe bazala na kozuama te mpe bazala kosunga. ¹¹Basi na bango basengi bajala ba mama na lokumu, batonga te mpe lokoso te, ndenge moko, bazala na makoki, bokoki kozala na biloba loba te. Bazala basi ya kokoka na makambo manso. ¹²Badiakono bazala mibali ya muasi moko, esengeli batambuisa bana mpe libota na bango nazela ya boyengebene. ¹³Mpo ete baye basala malamumu, bazuaka nguende ya liko, mpe bafuluka na kati ya kodima ezli na Kristo yesu. ¹⁴Lokola na komi makambo oyo, makanisi nakoya epai nayo kala te. ¹⁵Ata na wumeli koya, nasili koyebisayo lolenge ya kotambola na kati ya libota ya Nzambe, oyo ezali lingomba ya Nzambe na bomoi, likonzi oyo esimbi solo. ¹⁶Esengele bosembo emimonisa na boyengebeneezala monene: « akomaki moto, andimaki na molimo, amoni na ba anzeli, atatolamaki na mokili, andimaki, nkembo naye emonanaki ».

4 ¹Elaka ya suka bato basusu ba kosundola kondima oyo elobi molimo mpona kokangama na mateya oyo ekopenguisaka mpe kolanda moboko ya milimo mabe. ²Na nzela na mitema mibale ya lokuta na kati ya mayele na bango. ³Akoteya ba bandimi oyo bazali na boyebi mpe solo bako pekisa bango na tina ya bileyi oyo Nzambe akela mpo toliyaka yango na kozongisa matondi epai naye. ⁴Nionso oyo Nzambe asali ezali malamu, tobwakisa yango te. kasi tozongisaka matondi liboso ya kolia. ⁵Mpo manso ebulasami na liloba na Nzambe mpe na mabondeli. ⁶Na bolakisa na bandeko oye, okozala mosali ya mokonzi Yesu Kristo, mpe mosali malamu oyo alendesami na maloba yo kondi ma. ⁷Kasi osalaka malamu, bwakisa masolo ya ba pangano oyo elingi basi ya pa mpaka. ⁸Ngalasisi ezali malamu mpôna nzoto kasi kokangama na Nzambe nde ezali litoma bilaka mpona bomoi ya lelo mpe oyo ekoya. ⁹Oyo erzali likambo ya solo ekoki tondima. ¹⁰Bobeles na ntina eye, nde tozali kobunda makasi mpo ete totia elikia na biso epai na Nzambe na bomoi, oyo azali mobikisi ya bato boye nionso bandimela ye. ¹¹Tatola makambo oyo mpe teya yango. ¹²Bolenge nayo etiolama na moto te, kasi zala ndakisa mpo na banye bandimaka, na maloba, na bizaleli, na bolingo, na bandimi na peto. ¹³Omipesa na kotanga, kolendisa, kolakisa kino na koya. ¹⁴Kosala liseki te na likabo oyo ezali kati nayo, oyo epesamaki yo na basakoli sima ya komama yo loboko na ba mbuta mitu. ¹⁵Mipesa na makambo oyo, wumela kati na yango, mpo ete umakambo emonana. ¹⁶Zala ekenge, mpe na malakisi nayo, yika mpiko na maye, okomibisa mpe baye bakoyoka yo

¹Ko ngangela mpaka te, nzoka nde lendisa ye lokola tata. lendisa bilenge mibali lokola ba ndeko. ²Lendisa basi bakoli lokola ba mama mpe ba oyo bazali bilenge blokola bilenge basi na bosembo nionso. ³Pesa lokumu na basi bakufela mibali, ba kufeli mibali ya solo solo. ⁴Kasi soki mokufeli mobali azali na bana mpe ba koko, ba yekola yambo nanu kopesa lokumu na mabota na bango. Akumisa na ye mpo yango ekosepelisa Nzambe⁵Mokufeli mobali ya solo solo azalaka ye moko, atiaka elekia na Nzambe. awumela mikolo nionso na losambo mpe mabondeli. ⁶Zonka nde mwasi oyo azali kowumela na bisengo ya mokoli azali ya kokufa ata ko ye azali na bomoi⁷Yebisa bango banso makambo oyo mpo bayeba kkomibatela. ⁸Soki moto abongisaka bazalani naye mpe libota na ye te, abuaki kondima naye mpe azali mabe koleka mopagano.⁹bakobenga mwasi mokufeli mobali azali oyo azala na mibu koleka tuku motoba, mpe esengelaki azala mwasi ya mobali moko. ¹⁰Esengeli azala mwasi ya misala malamumu, ezala na mosunga bana, na koyamba ba paya, na kosokola makolo ya bandimi, mpe akosunga bato ya pasi to komipesa na misala nionso ya malamumu.¹¹Mpona bakufeli mibale ya bilenge, kokamata bangona molongo wana te mpo bango bakoki kobala lisusu soki mposa ya nzoto ezwi bango. ¹²Na bongo bakokweya na mibeko mpo bakowangana ndayi na bango. ¹³Goyi Goyi ekolata bango, ba kokende ndako na ndako mpe ba kokoma kaka goyi goyi te kasi ba kokoma bato ya makele mpe bato Ba kobanda koloba makambo bakokaki. koloba te.¹⁴Na sepele ete b;ilenge basi babala, babota bana mpe batambuisa ba ndaku na bango malamumu, mpo ete mongun azwa nzela ya kofunda biso te ete tosalaki mabe. ¹⁵Pamba te nadambukati na bango basi bazongeli. ¹⁶Ba mama ba kristo basalisa basi bakufeli mibalempe ete lingomba ezana mokumba makasi te.¹⁷Tika ba mpaka na lingomba ba oyo bazali kotambwisi malamumu ba kumisama mbala mibale, mingi mingi ba teyi. ¹⁸Okoki kokanga monoko ya ngombe te tango azali kosala mosala» mpe « mosali abongi na lifuti na ye». ¹⁹Oko sambisa mpaka na lingomba kaka soki ba fundi bazali mibale to koleka. ²⁰Pamela bato basali masumu liboso na bato mpo basusu ba banga.²¹Na pesi yo mitindo liboso na Nzambe, liboso ya Yesu Kristo mpe liboso ya ba anzelu ete obatela mibeko oyo ndenge ezali mpe kosala likambo na kopona pona te. ²²kotiela moto maboko na moto te, kokota na masumu na moto te.²³Okomela kaka mayi te, kasi mwa vino mpona ba mpasi nayo ya libumu mpe ba mpasi misusu. ²⁴Masumu ya bato mosusu emonaka polele mpe kosambisama esi esalema. ²⁵Nzoka nde ya bato mosusu emonanaka na miso ya bato te. Mpe bongo mpo na misala misusu emonana ka polele kasi misusu te.

6

¹Esengeli ba oyo nyonso baza na bawumbu batosa bakonzi na bango na makambo nionso, mpo moto moko te atiola kombo na Nzambe to na mateya ana biso. ²Bawumbu oyo bazali ba bakonzi bandimi ba boya kotosa bongo te, kasi basengele kosalela bango malamumu kolela. ³soki moto mosusu alakisi makambo mosusu, oy ekokani te na maloba ya solo ya Yesu Klisto, to baboyi mateya oyo ezalaki ;komema bango na bomengo. ⁴bato yango batondi nna lolendo, mpe bayebi ata eloko moko te, kaka koloba loba pamba, yango embendaka Zuwa, kosuana, kofinga, makanisi mabe. ⁵bato yango batonda na tembe, bazali na maknisi malamumu te, bato ndenge oyo, bakanisi ete kotosa Nzambe epesaka bozui⁶Litomba monene ezali na makambo na Nzambe, soki makokitisa motema. ⁷Mpo ete tobotamaki na mokili oyo na eloko moko te, mpe tokozonga maboko pamba. ⁸Bongo soki tozali bilei mpe bilamba, yango ,ekoki na biso. ⁹Ba oyo balukaka kozala na bomengo mingi, bazali kokweya kati na komekama, mpe ebungi saka bango kino kufa. ¹⁰Mpo ete, bolingo na mosolo ezali ebaneli na mabe. Bato mosusu bakueyisaki kondsima na bango. ¹¹Kasi yo moto omipea na Nzambe kima na makambo nyonso wana, bolukaka bosembo, kodima, bolingo, motema molaï mpe boboto. ¹²Bunda etumba ya kondima, simba bomoi ya seko, tia molende mpona yango nde okozua bomoi ya seko, oyo Nzambe abengelakiyo. ¹³Boye ma sengi nayo na miso na Nzambe, mpe na miso ya Yesu Kristo oyo atalaki kodima liboso na Ponce Pilate. ¹⁴Tosa Mitindo mpe kengela yango, kino mokolo mokonzi ma biso Yesu Kristo akozo nga. ¹⁵Nzambe akotindaye na mokoloye moko mpo azali Nzambe monene, mokonzi na bakonzi mpe Nkolo na ba Nkolo. ¹⁶Ye moko akoki kokufa te, ye moko afandi kati na moinda oyo moto moko te akoki kokoma pene pene na yango, moto moko te akoki komonaye, lokumu mpe nguya ya seko ezala naye. Amen!¹⁷Ye bisa na bato na mosolo batika lolendo, baktia mitema na bomengo na bango te. Kasi batia mitema epai na Nzambe, oyo apesaka biso biloko mp tosepela na ,yango. ¹⁸Yebisa abango basala kaka malamumu, mpe bazala bazui na kati na misala malamumu. Bazala bato kokaba mpe bazala bato yakozua bomoi ya seko. ¹⁹Bakozala na bomoko na mikolo ekoya mpe bakozua bomoi ya seko. ²⁰Ndeko Timoté, batela makambo nyonso oyo Nzambe ati na maboko nayo. Boya bilobaloba na bato oyo batiolaka Nzambe, Boya mpe te mbe ya baye ba lobaka bazali bato ya mayele. ²¹Ba mosusu oyo balandiki nzela ya kondima. ekoki ngoli na nzambe ezala elongo na bino.

Timothe ya mibale

1

¹Polo ntoma ya Yesu Klisto, na mokano ya Nzambe, kolanda bilaka ya bomoyi kati na Klisto Yesu, ²na Timothée, muana na ngayi ya bolingo, tika ete ngolu ya Nzambe na mawa mpe kimia na ye epesamela yo na nzela na Klisto Yesu Mokonzi na biso. ³Na tondi Nzambe oyo nazo salela na motema na ngayi mpeto lokola ba koko basalaki, ko kanisa tango nyonso yo butu mpe moyi na mabondeli. ⁴Nako kanisaka mayi na miso, nalingi mpenza komona yo , mpo ete motema ezala nsayi. ⁵Nazali kobomba lolenge tozalaki po na kondima na yo solo solo nani azalaki liboso na koko na yo Lois, na mama na yo Eunice. Mpe naza na kondima azali na bomoyi ndenge moko na yo. ⁶Nazali na kondima ete ye oyo abandaki, na yo sango malamumu akokumisa yango solo mokolo na Mokonzi Yesu. ⁷Na yango Nzambe apesaki biso molimo ya kobanga te, kasi ya nguya, ya bolingo ya botosi, na motema. ⁸Koyoka soni te mpo na ko tatola Mokonzi na biso, Kamata eteni ya pasi mpona sango malamumu ya nguya ya Nzambe. ⁹Nzambe abukisi biso, mpe abiangi biso na molimo na ye , mpo na misala na biso te, kasi na mobongisi mpe ngolu na ye. ¹⁰Lobiko na Nzambe emonani sika awa na ebimeli na mobikisi Yesu Klisto. Na koya ya mobikisi Yesu Klisto. Klisto asilisi liwa mpe ye amemi bomoyi ya seko na pole ya sango malamumu. ¹¹Na yango wana na tiamaki moteyi, ntoma mpe malakisi. ¹²Yango wana nazali kotia molende lisusu na ba pasi, kasi nazali na soni te, po nayebi nani na ndimala, pe nayebi nazali koyeba ete, ye azali na makoki ya kutala kino na mokolo wana oyo ngayi na mipesi. ¹³Batela na kondima, pe bolingo kati na Klisto Yesu lolenge ya sango ya solo oyo oyokaki epayi na ngayi. ¹⁴Bomba malamumu malakisi ya kitoko oyo apesaki yo na lisalasi ya Molimi Mosantu oyo ezali kati na biso. ¹⁵Baye bafandi na Azia basundoli ngayi. Na lisanga wana ezali na Phygelle na Hermogène. ¹⁶Tika ete mawa na Mokonzi epesamela ndaku ya Onesiphore, mpo ete ntango nyonso azali kosunga mpe na monaki soni te na kokangama na gayi. ¹⁷Nzokande, tangu azalaki na Rome, alukaki nga nako lemba te mpe amonaki nga. ¹⁸Mokonzi apesa ye mawa na eloko , ndenge apesaki lisalisa na Ephèse.

¹Yo muana na ngayi, yika mpiko na kati na ngolu na Yesu Klisto. ²Oyo oyekolaki na ngayi lakisa yango na bato ya sembo, ba oyo bazali na mokoki ya kolakisa ba mosusu. ³Lokola soda ya mpiko ya Yesu Klisto, nyokwama na ngayi elongo. ⁴Soda moko te soki alingi asepelisa Mokonzi na ye agtalelaka lisusu makambo na ye atalelaka lisusu makambo na ye. ⁵Bobele bango mokimi mbangu aokolonga soki akimi na ndenge esengeli. ⁶Mokati nilanga azali kosala na makasi nyonso esengeli azala mobuki mbuma liboso. ⁷Kanisa malamumu na maye nazali koloban Mokonzi akososolisa yo yango. ⁸Kanisaka Yesu klisto, mokotani ya Dawidi, oyo asekwaki kati na bakufi, kolandana na mateya na ngayi. ⁹Na tina na yango, ngayi nazali konyokwama kino ba kangi ngayi minyololo lokola moto mabe, ¹⁰nazali kondima ba mpasi oyo nyonso mpo ba ponami, mpo ete bango mpe ba bikisama kati na Yesu Klisto, mpo na nkembo ya libela. ¹¹Yoka liloba oyo ya sembo: «Soki to kufi na ye, tokosekwa mpe na ye.» ¹²Soki totelemi ngwi, toko dondwa na ye elongo. Soki towangani ye, ye mpe ako wan ganga biso. ¹³Soki mpe biso tozali nyamu-nyamu, nzoka nde ye akotikala sembo, akoki ko komi wanga te. ¹⁴Wumela nako talisa bango makambo oyo benda bango matoyi ete basuana te bango na bango likolo ya liloba moko, mpo eko sunga te, nzoka nde ekotisa mobulu na ba oyo bazali koyoka. ¹⁵Bunda ete Nzambe amona yo moto na sembo, ozala mosali ya nsoni te. Kasi mosali oyo azali kotatola sango malamumu mpenza. ¹⁶Boya masolo ya pamba pamba mpo elongolaka bato pembeni na Nzambe. ¹⁷Ba masolo na bango ezali kopanzana lokola mopepe. Hyménée et Philète mpe bazali na lingomba wana, ¹⁸bato yango ba boyi solo, mpe bazali koteya ete lisekwa esi esalama mpe kondima ya bato mosusu ezali kokweya. ¹⁹Nzokande, moboko ya solo mpe makasi oyo Nzambe atiaki ezali kowumela. Elobi boye: «Mokonzi, esengeli akima masumu.» ²⁰Na ndako ya mozui, ezalaka kaka na ba kopo ya wolo to palata te, kasi ya libaya mpe ya mabele, mpe ezalaka misusu ezalaka mpo na milulu ya minene nzokande misusu mpona milulu ya bongo na bongo. ²¹Soki moto amipetoli na mabe, bakosalela ye mpe kobulisa ye lokola kopo ya lokumu oyo Mokonzi akoki kosalela mpona tango nyonso. ²²Kima ba mposa ya bolenge, luka bosembo, kondima, bolingo, kimia lisanga na ba oyo bazali ko belela Mokonzi na motema peto. ²³Kayanola mituna ya zololo mpe ya buzoba te, pamba te oyebi ete ebimisaka koswana. ²⁴Mosali na Mokonzi esengeli na hye koswana te, kasi esengeli azala na bolingo na bato nyonso, azala na makoki ya koteya mpe moto ya kokanga motema. ²⁵Esengeli ateya ba tomboki na komikitisa mpo Nzambe akoki kopesa bango nzela ya ko bongola mitema mpe koyeba solo. ²⁶Ba kokaki ko koma lisusu na mayele mpe kolangwa na mitambu ya satana oyo azwaki bango mpe kokanga bango mpo basalaka mokano na ye.

3

¹Kasi yeba boye: na mikolo mua suka, pasi ekoyingela. ²Mpona bato bako boya kokaba, bakolinga masolo, lelondo, batioli, batioli Nzambe, batomboki na baboti, bazangi batondi, batuki Nzambe, ³bazangi bomoto, bazangi kotondo, bafingi Nzambe, bazangi komibetela, batonda nkanza, baboya bolamu, bateki, bazangi koyoka, bazangi motema, ⁴boko linga kosepelisa nzoto kasi Nzambe te. ⁵Bakolakisa ete ba kobanga Nzambe, nzokande bako boya nguya na ye. Kima mosika na bango. ⁶Pona ete mingi mingi kati na bango bazali boye ba koyingela na mobota mpe kokwa basi boye bazanga mayele. BAye oyo batondi na masumu mpe, bamemani na mposa eyike. ⁷Bajali koyekola tango inso, kasi bakoki soki moke te kokola na solo. ⁸MPela moko Jannès na Jambrès baboyaki Mose, lolenge moko bateyi oyo lokuta baboyi solo, bazali boye batondisami na bozoba mpe bazangi ntina na maye matali kondima. ⁹Kasi bako kende mosika te, mpona ete liboma na bango ekobima mpuasa liboso ya bato mbaso, mpela moko boye wana. ¹⁰Nzokande yo okobaki na boyebi mateya na ngayi, botamboli na ngayi, mposa na ngayi, kondima na ngayi, mpiko na nga, bolingo na ngayi, mopikiliki na nga, ¹¹bitumba na nga, pasi na ngayi, mpe maye makomelaki ngayi na mboka Antioche, na Icone, mpe na Lystre Na bundisamaki makasi kasi Nzambe asikolaki ngayi tango inso. ¹²Nzokande baye banso balingi bomoi nako banga Yesu Klisto bako bundisama ¹³Kasi bato na mabe, mpe bakokoba na mabe koleka Bakobungisa basusu, bango moko basi babunga ¹⁴Kasi yo, tikala na maye oyekolaki mpe andimelaki makasi. Ozali na boyebi na nani oyekolaki na ngo. ¹⁵Oyebi malamau ete uta bomuana na yo, oyebaki Makomi Esantu, maye makoki kokomisa yo na bwana ntina lobiko na nzela ya kondima kati na Yesu Klisto. ¹⁶Makomi nionso ezali kowuta na Nzamben na ntina ye koteya, kondimisa, kobongisa, mpe kolakisa kati na sembo. ¹⁷Na tina ete mosali na Nzambe azala na mayele mpe makoki mpona misala malamau.

¹Na pesi mitindo oyo liboso na Nzambe mpe Yesu Klisto, oyo akosambisa bato na bomoyi mpe ba kufi, ntina na koya ya bokonzi na ye. ²Teya liloba, zala ngwi na ntango mpe ntango te. kebisa bango mpe lendisa, teya bango na motema makasi mpe na boboto yonso. ³Ntango ekoya bato bakolinga mateya solo te. Kasi bakolanda posa ya bango moko, maloba oyo bango moko bakosepela na yango, bakotondisama na koyoka yoka. ⁴Bako longolaka matoyi na bango na bosolo, mpe bako baloka epayi ya ba makambo oyo ezalaka te. ⁵Kasi yo, zalaka na ekenge na manso, longa mimekano, sala mosala ya koteya, mpe sala yango malamumu. ⁶Ngayi pe na sali mingi. tango na nga yako zonga ekoki. ⁷Nabundi bitumba malamumu, nasilisi kotambola bisika nyonso, na silisi nyonso na ngayio; na batelaki kondima na ngayi. ⁸Motole ya kondima na epesemeli motole oyo Mokonzi, zuzi ya solo akopesa ngayi na bozongi na ye, na kozala ngayi moko te kasi na baye banso bakomona koya na ye kati na bolingoi. ⁹Sala makasi ya oya kotala ngayi na lombango (noki-noki). ¹⁰Po Demas asondoli ngayi. Alingi mokili ya lelo mpe akeyi na Thessalonique. Crescens akeyi na Galati, mpe Tite na Dalmatie. ¹¹Luka nde aza na ngayi. Zua Marc et boye na ye, mpo aza na motuya mpo na mosala. ¹²Natindaki Thychique na Ephèse. ¹³Kazaka na ngayi natikaki yango na Troas epa ya Carpus, memela ngayi yango ntangu opkoya mpe mikanga mingi-mingi ba parchemins. ¹⁴Alexandre mosali mabaya, asali makambu mingi ya mabe epayi na ngayi. Akozua mbanu na ye epayi ya Mokonzi kati ya mosala na ye. ¹⁵Bosala keba na ye, mpo aboyi penza maloba na biso. ¹⁶Na ngonga na silisaki kelasi, na monaki ata moto te kosunga ngayi. Nzokande banto nyonso babwakisaki ngayi. Natangeli bango mabunga wana te. ¹⁷Kasi ezalaki Mokonzi nde azalaki na ngayi mpe alendisaki ngayi, na ntina ete mateya elekaki malamumu mpe bapangano bayo kaki na bokebi nyonso tango na zalaki koteya, bango na monaki ete na bimi na monoko ya nkosi. ¹⁸Mokonzi akolongola ngayi kati ya misala inso ya mabe, mpe akobikisa ngayi na bokonzi na ye ya likolo nkembo ezala na ye na mbula na mbula, ezala se bongo. ¹⁹Bo pesa Priscille na Aquilas, na libota ya Onesiphore mbote. ²⁰Eraste atikali na Corinthe, kasi natikaki Trophime mkobela na Milet. ²¹Zala nyonso ozonga na ngonga ya elanga. Eubulus apesi bino mbote, Pudens, Linus, Claudia, mpe ba ndeko banso bapesi yo mbote. ²²Mokonzi azala elongo na molimo na yo. Ngolu ezala na yo.

Petelo ya yambo

1

¹Petelo ntoma ya Yesu Kristo, na ba paya pa palangani na ba mboka nionso, na baponami na etuka ya na gala tia, na cappadoce, n'Asie mpe bitynia. ²Engebene na mayele ya Nzambe Tata, etunda na molimo monsatu, mpona botosi mpe mpona bosokoli bino ya makaila ya yesu Kristo. tika ete ezala na bino mpe botonda na kimia. ³Tika ete Nzambe mpe Tata ya Mokonzi na biso Yesu Kristo apambolama, mpo epasaq bisobomoyi ya sika mpe botema na elikia totia bobele naye. mpo na koseluisa Yesu Kristo. ⁴Na bongo, abombeli biso bomengo na likolo oyo ekotikala seko. ⁵Abombi bino na nguya ya Nzambe mpo botia mitema epayio na ye. ⁶bino bosepela mpona yango, ata na tango muke bokoki koyoka mawa. na mimekano ya ndenge na ndenge. ⁷Na yango mpo ete kodima na bino ekomekama, kodima oyo eleki motuya na wolo oyo ekomekama na moto. oyo ekoya sima ya kodima na bino mpona lokumu, na Nkembon mpe na masanzoli na koya ya Nkolo Yesu Kristo. ⁸Bino bomonakaye te, kasi bolingaka ye. sikoyo bozali komona ye te kasi bozondima ye, mpe botondisami na esengo koleka. ⁹Sikoyo bokoyamba mbuma ya kodima na bino, lobiko ya bomoyi na bino. ¹⁰Lobiko mpe ngolu oyo ebombela bino, esali ete koluka mpe koyeba epai ya basakoli. ¹¹Balukaki bayeba lolenge nini mpe ngonga nini molimo ya Yesu elob elaki angu. Bongo yango elekaka tango abandaki koloba na tina ya mpasi ya Kristo mpe nkembo oyo ekoya sima. ¹²Ayebisaki bango makambo minene oyo bazalaki kosala mpo na bango mkok te, kasi mpona bino, tango bazalaki koloba pona biloko oyo ba panzisango mpe molimo mosantu atindama na likolo (makambu oyo bangelo baza na posa ya kotia misu na bango). ¹³Boye boselinwa, bofungwama, bozala na etindia na ngolu oyo ekozala na bino ntango na koya na Mokonzi Yesu. ¹⁴Lokola bana bazali na botosi, bolanda Mposa oyo ezali na bino ntango bozangali boyebi. ¹⁵Lokola oyo abiangi bino nazali bule, bozala mpe bule na bizaleli na bino. ¹⁶Mpo ete ngayi ye meyi nazali mbule. ¹⁷Soko bobiangi tata oyo asambisaka na lolenge na bato te, mpe na mosala ya moko kati na bino, ntango, etikali na molbembo bo bange ye. ¹⁸Nabizaleli ezangi ntinate, oyo boyokaki na tata na bino nde ba sombi bino, to na mbongo soko na wolo ebebisama. ¹⁹Nzoka nde na makila na ntalo ya Kristo oyo ezalaki lokola mpate ezangi mbeka mpe mbindo. ²⁰na moboko ya molonga mob imba, Kristo aponamaki, Sika, na ntango yua suka emonani epai na bino. ²¹Bondimela Nzambe na nzela naye, oyo asekuisaki ye kati na ba kufi mpe na oyo apesameli nkembo mpo ete kondima mpe elikia na bino efanda likolo na Nzambe. ²²Na botosi kati na solo boyeyisi milimo na bino mpeto. yango ezalaki mpo na bolongo kati na bondeko solo, bolingana nabino mpeza bino

na bino kati na motema.²³Na kona beba, nde bobotami ya sika, kasi na kona ebeba te na kati na liloba na bomoyi mpe seko na Nzambe.²⁴Pamba te« mosuni nionso ezali lokola nkasa, mpe nkembo na yango lokola fololoya nkasa. Nkasa ekaokaka mpe fololo ekweyaka; ²⁵nde liloba na Mokonzi ewumelaka.» yango nde sangfo malamumu kesakolami na bino.

¹Na bongo bobuaka mabe nionso, lokuta nionso, mayele mabe nionso, mposa ya kulula, mpe matongi. ²Kasi lokola bana babotami sika, bolingaka mabeleba bongi ya milimobokola na kobika na nzela na ye. ³Soki bososoli ete Mokonzi azali malamumu. ⁴Boya epayi naye libanga na bomoyi oyo bato babuakaki, kasi Nzambe apona yango ezali motuya. ⁵Lolenge moko lokola mabanga na ntalo oyo elendisami po na kokoma ndako na molimo, mpo nakozala bonganga Nzambe oyo epesi mbeka na bomoi oyo endimani na Nzambe na Nzila na Yresu. ⁶Mpo ete maakomi malobi: « Tala natie na sion libanga na ntalo, oyo eponami. » Moto nani jandimeleyi akoyokisama nsoni te. ⁷Pona bino bondimi lokulu ejali na bino. kasi libanga « oyo batongi ba buakaki, yango ekoma ya ntalo ». ⁸Mpe « libanga na moto mpe, libanga monene na libaku ». kozanga ,botosi na liloba na Nzambe, koselengua, mpo ete na yango balakilami. ⁹Kasi bino, jbozali libota liponami, banganga Nzambe, libota mosantu, na Nzambe, na ntina ete bosakola bolamu ya oy abiangi kati na molili mpe na moyi endimami. ¹⁰Sika bozali libota na Nzambe, mpo ete baza na libebi, bozanki ngolu sika bozali na yango. ¹¹lokola bapaya ba oyo bawayi wayi, na bondeli bino ba ndeko komipekisa mposa ya nzoto oyo ezali kobundisa mitema na bino. ¹²Kati na pagano, tozali na, bizaleli malamumu, mpo ete soko \$bakoloba moto na ntina na bino, bakoki komona misala malamumu mpe lkokumisa nzambe na koya naye. ¹³Botosa ba Nkumu ya mboka mpona MokoNzi, botosa bakonzi lokola banetolami, ¹⁴boyangeli ba oyo bapesaka etumbu na bato mabe mpe kokumisa ba oyo bazali malamumu. ¹⁵Mpona bolamu basali bino, ezali mokani na Nzambe tango botikaki nye na maloba ya bato bazangi boyebi, bazoba. ¹⁶Lokola basali na Nzambe, nbosomi na bino ebomba kanda te lokola bato na bonzomi. ¹⁷Bolinga bandeko, bokumisa mutu nionso, mpe mokonzi, bobanga Nzambe. ¹⁸Basali, bozala na botosi mingi na bakonzi na bino ya malamumu mpe mabe. ¹⁹Mpo ete ezali lokumu na moto oyo azali koniokuama na likambo oyo ayebite, makanisi naye efandi na bo Nzambe. ²⁰Ezali na lokumu nini mpo na koniokuama na etumbun tango osali lisumu? ezali malamumu na miso na Mokonzi, tango ozali koniokuama mpo na malmu asali. ²¹Bino bo biangamakisto mpona yango, mpo ete Kristo aniokuamaki mpo na bino. Wana ezali ndakisa mpo na bino bolanda matambe naye. ²²Ye asalaki ata lisumu te, okati ya mûonoko naye ezalaki na lokuta moko te. ²³Ye afingamaki, kasi azongisaki maloba te, azalaki na mpasi: mpe asalaki mobulu te. Atikaki na oyo akataka makambu sembo. ²⁴Kasi ye akumbaki masumu na biso na nzoto naye, na ekulusu, na tina ete tozala lisusu na lisumu te mpe tobila bo sembo. Nzambi na mapipi na ye nde tozuaki lobiko. ²⁵Mpo tozalaki kotelengana lokola ba mpate ba bunga nzela, kasi sasa ipi bozongi epayi na mobateli mpe mokengeli ya milimo na bino.

3

¹Ndenge moko, bino basi botosaka mibali na bino, kosalaka bongo na tina ete ata moto atosaka maloba na Nzambe te, komona bizaleli malamumu na basi na bango, bandimeli Nzambe, ²Mpo et bamoni bizaleli ya malonga mpe ya limemia. ³Bobomikomisa kitoko te na biloko oyo emonanaka na miso, kokanga suki, kolata biloko ya wolo to bilamba ya kitoko, kasi kitoko oyo emonanaka na misu te. ⁴kasi bozalaka bato ya mitema malamumu. Mpe kimia, wana nde kitoko ya kobombama, yango nde ezali ya motuya na miso na Nzambe. ⁵Basi ya kala ya bosantu bazalaki komikomisa ndenge wana, batielaki Nzambe mitema mpe kotosa jmibali na bango, ⁶lolenge moko Sara atosaki Abraham mpe azalaki kobenga ye mokonzi, bozaali sik'oyo bana na naye soki bozali kosala makambo ya malamumu mpe bozali kobanga mikakatano te. ⁷Ndenge moko mpe bino mibali bozalaka na bizaleli moko ya malamumu na basi na bino, mpe boyeba ete ba zali bikelamumu oyo ezangi makasi, botosa bango mpo ete bango mpe bakozwa bolamumu oyo nzambe alakaki na bato nionso, bosala bango mpo eloko moko ekangela bino nzela na mabondeli na bino. ⁸Mpo na kosulisa, bozalaka se na likanisi moko, boyokanaka mpe bolinganaka lokola bandeko,bozalaka bato ya boboto mpe komokitisa, ⁹Soki moto asaliyo mabe kozongiselaye mabe te , soki moto afingi yo, kofinga ye te, kasi, senga na Nzambe apesa ye bolamumu mpo Nzambe abengi bino mpo bozua bolamumu naye nionso. ¹⁰Oyo alingi bomoi mpe komona mikolo esengo atika kosala mabe mpe koboya lmakambo nionso ya lokuta. ¹¹Atika kosala makambo ya mabe mpe asala malamumu, aluka kimia alandango. ¹²Misona Mokonzi ezali kotala bayengebene mpe matoyi naye, ezali koyoka mabondeli na bango, kasi apesaka bato mabe mokongo. ¹³Nani akosala bino mabe, soki bomipesi na misala ya malamumu? ¹⁴Kasi soki bazali konyokola bino pona makambo ya malamumu, bopambolami, bobanga te, mpe bozala mitema likolo likolo te. ¹⁵Bondima Mokonzi ye Kristo na mitema na bino, soki batuni bino, bozelaka nini boyeba kopesa bango eyano na bopole mpe botosi. ¹⁶Bozala na makanisi ya malamumu, mpo ata bato oyo bafingaka bino lokola bozalaki bato mabe, batikala na soni. ¹⁷Nzambe alingi tomona bwale mpona misala malamumu na esika tosalaka mabe. ¹⁸Yesu amoni bwale mbala yoko mpo na masumu. ye umokyengebene amonaki bwale pona biso bato mabe mpe komema biso epayi ya Nzambe, akufaki na mosuni, kasi azongaki nabomoi, na nguya ya molimo mosantu. ¹⁹Na nguya ya molimo, akendeki koteya milimon ekangami sika oyo na boloko. ²⁰Bakangaki mitemate na mikolo na Noa, bazangaki botosi, tango Nzambe akangaka motema mpo na kozela mikolo ya Noa, tango na kotanga masuwa mpe Nzambe abikisaki bato mwambe na mayi. ²¹Yango nde elembo ya libatisi oyo epesi biso lobiko sik'oyo, pona kolongola bosoto ya nzoto te kasi, na lisekwa na mokonzi na biso yesu Kristo. ²²Kristo abutaki na likolo, afandi na loboko ya mobali na Nzambe. Ba angelu, mikon,zi mpe ba nguya ezali kotosaye.

¹Bongo Awa Kristo anyokolami ona bomoto, bino mpe bondimi konyokolama na molende nionso mpote moto oyo anyokolami, ye nde moto aboyi masumu libela. ²Boye, moto lolengfe wana azali lisusu kobika makambo na bomoto te, kasi bozalaka na bizaleli oyo Nzambe alingaka. ³Nzambi bobebisi ntango mingi na kolandaka makambo esepelisaka bato baye bayebi Nzambe te. Bazalaki kosala ekobo, kondima posa mabe, kolangwa masanga, kokabuana, kolia mpe komela na lokoso mingi koleka, banzambe bikeko. mpe kobebisa lokumu na biso lolenge bozalaki kosambela banzambe ya bikeko. ⁴Kasi bato bayebi Nzambe te bakomi kokamwa mpe kofinga bino, lokola bazali kosangana na bango lisusu te mpo na kosala makambo wana ya mobulu. ⁵Nzoka nde mokolo ezali bakosamba mpona yango nionso baye bazali na bomoi na baye bakufa. ⁶mpo na yango, Kristo asakolaki sango malamau mpona bato bakufa, baye tolobaka basambisami wana ezalaki bango na mokili. Kristo asalaki boyee mpo bazua bomoyi ya molimo bo, elingi nzambe. ⁷Suka ya makambo ekomi pene pene, yango wana, bozala mayele mpe ekenge kati na mabondeli. ⁸Likambo eleki lotomo yango oyo" bolingana mingi penza, pamba te, baye bazalaka na bolingo, Nzambe alimbisaka masumu na bango, atako ezali ebele. ⁹Boyambanaka kati na bino, bofundamaka te. ¹⁰Lokola moko na bino, ozui b iloko, bosalela yango na lolenge ebmongi mpo na bolamu na baniga. ¹¹Soki moko azali kosakola, asokola bobele maloba ya Nzambe akozwa lokumu mpona Yesu Kristo. Na Yesu Kristo, lokumu mpe Nguya nionso ezali ya ye seko. Amen. ¹²Balingami, mpo na moniokoli mosali kokomela bino lokola emekeli: bokamwa te pela moko soki lekamueseli ezali kokweela bino. ¹³Kasi na motindo mosusu, bosepela ete bozali kosanga na mpasi ya Kristo, ete bosepela na esengo monene wana ekomonana nkembo na yawe. ¹⁴Bozala na esengo soki bakofinga bino mpo na kombo na Kristo mpe ete molimo na nkembo mpe na Nzambe azali kowumela na bino. ¹⁵Boye tika ete moto kati na bino aniokolama lokola mobomi, moyibi, mosali ya mabe to mpe monangi ya makambo ya ba mosusu, ¹⁶Kasi soko aniokolami lokola moklisto, ayoka nsoni te, nde akumisa Nzambe mpo na Nkombo oyo. ¹⁷Nzambi elaka ete kosambisa ebanda na ndaku na Nzambe. soko nde ebandi awa na biso, nsuka na bango baboyi nsango malamau na Nzambe ekozala nini? ¹⁸Soko moyengebene akobika bobele na kpokoso motali na Nzambe mpe mosali masumu azali lolinge boni? ¹⁹Na bongo, ktika ete bango kbazala na kpokoso pelamoko ekani Nzambe, bapesa bomoyi na bango epai na mozali na bango mpo na kosala malamau.

5 ¹Nazali koteya ba mpaka kati nabino, ngayi mpaka, moninga mpe nzeneke ya bwale ya kristo, mpe moko na ba oyo ba jali kolikyo nkembo oyo ejali koya. ²Na boye, najali kolendisa ba mpaka, ete, bobatela etonga ya Mokonzi apesi bino. ³Bokamba yango na mosuku suku te, kasi nde na bolingo na Nzambe, bobatela yango na lokoso ya misolo te, bobele na bolingo. Bokamba bango na motema na kanza te, lokola bana ya misale na bino, kasi bojala ndakisa, mpona Ekelesia. ⁴Tango ye mei, Mokonzi na ba mpate akoya, nde bokozua mbano wa lokumu. ⁵Lolenge moko, bino bilenge mibali, bomemiya ba kulutu. Bino nionso bosunganaka, kati na komikitisa, ba moko mpe basusu pamba te, Nzambe atelemelaka bato ya enzombo, asalelaka ngolu na baye bamikitisaka. ⁶Na nse na loboko na nguya na Nzambe, bomisokya, mpo ete, atombola bin,o, na ntango esengeli. ⁷Bosundola mitungisi na bino yonso epai na bino nionso epayi na ye, mpo akobatela bino. ⁸Bozala na bopolo mpe ekenge, monguna na bino, zabolo azali kozumbulika nzinga nzinga na bino lokola nkosi, miso ngwa, koluka oyo akolya. ⁹Bojala makasi, botelemela ye kati na kondima , boyibi ete kati na mpasi yango, banionga na bino mosusu na mokili, bajali koyika mpiko. ¹⁰Sima na tango muke, ya bwale, Nzambe na ngolu oyo abiangi bino kati na nkembo ya libela na Kristo, akobutisa bino, akofandisa bino, mpe akolendisa bino. ¹¹Bokasi bwaye nse biloko binso bikeke na bikeke. Amen. ¹²Na nzela ya moninga ngayi Silas, nde nakomelaki bino na mokuse. Bokangama penza na makomi yango mpo ezali bolamu na Nzambe. ¹³Eklesia oyo ya babilone oyo bojali na yango lolenge moko, epesi bino losako elongo na mwana ngayi maloko. ¹⁴Bopesana losako ya esengo, kimia na kati na kristo ejala na bino.

Petelo ya mibale

1

¹Ngayi SimoniPetelo, moombu mpe ntoma na Yesu Klisto, epayi na bango bazui likabo na kondima lolenge moko na biso kati na boyengebene na Nzambe na biso mpe Mobikisi Yesu Klisto. ²Ngolu ezala na bino mpe kimia eyikana kati na boyebi na Nzambe mpe na Yesu, Mokonzi na biso. ³Nguya na ye NZambe esili kopesa biso biloko yonso na bomoyi mpe na kosambela Nzambe, mpo na boyebi oyo abiangi biso na kembo mpe na malamumu na ye mpenza. ⁴Na yango atieli biso bilaka minene mpe na motuya na ntina ete, na bilaka yango bozua likabo na bino na lolenge na Nzambe, mpe bokima libebi lizali kati na mokili mpona mposa mabe. ⁵Na ntina oyo mpenza , botia etingia yonso mpona komizwela molende kati na kondima na bino mpe mayele kati na molende. ⁶Mpe komipekisa kati na boyebi, mpe mpiko kati na komipekisa, mpe kosambela Nzambe kati na mpiko. ⁷Boboto epayi na ba ndeko na kobondela Nzambe mpe bolingo kati na boboto epayi na ndeko. ⁸Zambi soko makambo oyo mazali kati na bino mpe mazali koyikama, makobatela bino ete bozala pamba te mpe bozanga kobota mbuma te, mpo na boyebi na Mokonzi na biso Yesu Klisto ⁹Mpo ete moto oyo azangi makambo yango akufi miso, akomonaka biloko mosika polele te, asili kobosana ete apetwaki na masumu na ye ya kala. ¹⁰Na bongo bandeko , eleki malamumu ete bozala na etingia mpo na kolendisa ebiangeli mpe epimeli na bino. Soko bokosalaka bongo, bokotuta mabaku soko moko te. ¹¹Zambi nzela na koyingela kati na bokonzi na sek,o na Mokonzi na biso, mobikisi Yesu Klisto ekozwama mpo na bino na malamumu mpenza. ¹²Na bongo nako tika te kokanisela bino makambo oyo, uta bisili koyeba yango mpe kolendisama na makambo na solo masili kokomela bino. ¹³Na banzi ete, ebongi na ngayi kolamukisa bino kati na makanisi mayino ezali ngayi kati na ema oyo. ¹⁴Nayebi ete, kala mingi te, nakotika hema oyo na nzoto lokola Mokonzi Yesu alakisaki ngayi. ¹⁵Nako mekana etingia ete ntango yonso nsima na kolongwa na ngayi bokokoka kokanisa makambo oyo lisusu. ¹⁶Zambi wana wana eyebisaki biso bino mpo na nguya na komonana na Mokonzi na biso Yesu Klisto, tobilaki masese malobami na mayele te, kasi lokola esili biso komona nkembo na ye monene na miso na biso mpenza. ¹⁷Mpo ete azui lokumu mpe nkembo na maboko na Nzaambe Tata mpe mongongo ebimi mpona ye na nkembo monene monene ete: «Oyo mwana na ngayi, molingami na ngayi, nakosepelaka na ye mingi.» ¹⁸Toyokaki mongongo yango kobima na likolo, wana ezalaki biso na ye kuna na ngomba na bule. ¹⁹Tozali kolendisa liloba lisakolami na makasi koleka. Bokosala malamumu kotiya mitema na yango, lokola mwinda oyo ezali kopela na esika molili, kino ekotama ntongo mpe moto na nton go ekobima na mitema na bino. ²⁰Boyeba liboso na yonso ete, bisakweli na makomi ebimaki na makanisi na bato mpenza te. ²¹Mpo esakweli moko te ebimaki naposa ya moto, kasi bato bawuti na Nzambe balobi wana ezalaki bango kopusana na Molimo Mosantu.

¹Ba sakoli na lokuta bakomi kati na bato, bateyi balokuta bakoya mpe lokola. Bakomeme na bokuta mateya na libungi mpe libebi, zambi bako wangana Mokonzi moye asikolaki bango. Na yango bako benda na mpwasa libebi. ²Bayike bako landa maloba sukali na bango, bongo na nzela na bango, bosolo ekonyokwana. ³Na lokoso ya bango, bako kosa bayike ba bino na maloba lokuta, etumba ya bango ekowumela te, libebi na bango mpe ekolala mpongi te. ⁴Soki Nzambe abikisaki te ba anjelu oyo basumukaki, kasi apesaki bango mbeka epayi ya Tartarusi mpo babombana o mokili bwa bozindo na minyololo, kozelaka esambiselo. ⁵Mpe ya abikisaki mokili na kala te, bobele kaka Nowa, nde abombaki ye, zambi azalaki moteyi na bosembo, elongo na bato sambo, etindaki ye mbula monene na mokili na basumuki. ⁶Yango mpo nakopesa ndakisa na mokili ya bato mabe, Nzambe azikisaki kino kokomisa putulu, bingumba Sodoma mpe Gomora. ⁷Bobele Lota nde Nzambe abikisa, kati na minyokoli mingi ya etamboli ebe ya baye bakabwana mpe batombokela mibeko. ⁸Mpamba te, moto afandaki mikolo na mikolo kati na bango, molimo mwa ye ya sembo etungisamaki mpo na mabe maye azalaki komona mpe koyoka. ⁹Mokonza nde ayebi ndenge kokangola bato semba o boso ya komekama, mpe lolenge nini kobomba bato bazanga bosembo mpo na bozui etumbu o mokolo mua bosambisani. ¹⁰Yango ezali solo na baye ba kobi kotambola na ba mposa mabe ya nzoto, nakoboyaka bokonzi, bazali na mangbongi koleka, bakebaka te kotuka bato batombwa na lokumu. ¹¹Ba anjelu batonda bokasi mpe ngula, bakoki te komeme o boso bwa Nzambe bisambiselo ya mafinga. ¹²Zambi banyama bazanga boyebi, bakelama mpona boleyi mpe libebi, bayebaka te eloko ekofinga bango. Ba bebisami. ¹³Bakozua mbano ya misala ebe ya bango, bazo likwa te komipesa na misala ya lofundu mokolo na mokolo nde malamumu bami babisi mpe bami komisi mbindo, bazali komi sepelisa na lokuta ya bango na eleko ya ba nteke ya bino. ¹⁴Miso ya bango etondi na bililingi ya basi na bikobo, batondaka mabe te to masumu te, babendaka milimo ya boye bakemba te na nzela ya bango ya mabe mitema nya bango eyebi kolula makasi bazali bana na libebi. ¹⁵Basundoli nzela na sembo, ba pengwi mpe balandi nzela ya Balaam muana ya Beor, ye oyo alingaka mingi kozua lifuta ya baye bazanga sembo. ¹⁶Kasi azwamaki mpo miko na ye nei, mwa mbalata (ânesse) emini (muette) alobaki na mongongo ya moto, kokebisa mosakoli na liboma ya misala na ye. ¹⁷Bato baye bazali lokola mosulu ezanga mayi, bazali ba mapata matangbi na mopepe ekasi, molili makasi ekokwa bango. ¹⁸Bakoloba na lofundu ya pamba, bakobenda bayike na ba mposa ya nzoto, bakobenda mpe lokola baye bameki kokima o nzela ya libungi. ¹⁹Bazali kolaka bango bonsomi, kasi bango moko bazali baombo na libebi, mpo ete moto azali moombo na makambo nzike oyo ezingi ye. ²⁰Moto nani akimi bosoto na mokili na nzela ya boyebi Mokonzi mpe mobikisi Yesu Klisto, bongo ezongeli lisusu bosoto boona, lolenge ya na ye ekozala ebe koleka ya kala. ²¹Ebongaki malamumu mpona bango koyeba nzela na bosembo te, bongo na mbisa, ba pengwa na ndema esantu moye bamopesaki. ²²Lisese liye liwulani mpo ya bango: «Imbwa akozongelaka bisanzi ya ye, pelamoko ngulu na mbisa ya bosukoli ye, azongi o potopoto.»

3¹Sika balingami, mokanda moye mwa babale nakomeli bino, mpo na bolamusi bosolo bwa molimo na bino, ntina ya bino kobangaka ngonga o ngonga, maloba mosanto, masakolamaka na basakoli basantu mpena ndema (mitindo) nya Mokonzi, apesaki biso nzela ya ba ntoma na bino³Nayambo yeba ete ba tyoli bakoya na mikolo nya suka, ba kotyola mpe bakotambola engebene na ba mposa ya bango mey. ⁴Na kolobaka: «Elaka na bozongi bwa ye ezali wapi?» Uto bakeli bwa mokili, kokoma na ba tata na biso, kino sika makambo natikali obe bongo. ⁵Ba mibungisi bango moko, koboye ete likolo mpe nse bisimi o kati ya bibale uto kala kala engebene liloba na Nzambe. ⁶Ezali na makambo mya lolenge ena nde, mokili na kala ebebi, samaka mpe ezindaka o ebale. ⁷Na yango likolo mpe nse bibongisami mpo na moto engebene na mitindo kaka yoko byango bibongisami mpo na mokolo ya esambiselo mpe ya libebi ya bato mabe. ⁸Balingi , bobunga elongo oyo te, ete mokolo yoko epayi na Nkolo ewulani na mibu koto yoko, bongo mibu koto yoko mpe lokola mokolo moko. ⁹Nkolo ekowumela te, mpo akokisa yaye bilaka, lokola ekobanza bayi, kasi ye azali kozelisa mbongwena na bino, zambi alingi ete, moto moko abunga te, kasi kosepela ete banso babongola mitema. ¹⁰Na yango mokolo na Mokonzi, ekokoma lokola na pwasa, likolo ekoleka na lokito ekasi, biloko bikozika o moto, mpe mokili ebongo na biloko byango mpe lokola. ¹¹Mpo ete boyike bwa biloko bina, bikobebisama lolenge yoko, bosengeli kozala bato ya lolenge nini? Bosengeli kobika na bosanto na Nzambe mpe limenya. ¹²Bosengeli kozelisa boyeyi bwa mokolo na Mokonzi, na bokangi motema, pamba te, likolo ekobeba o moto, mpe biloko nzike ekonyangwana lokola. ¹³Kasi biso tokozela se elaka ya ye, likolo na sika mpe mokili na sika, wana bosembo ekowumela seko na seko. ¹⁴Na bongo balingami kozela makambo mana, bosala makasi mpo bozala na litono te, to mpe tz o boso bwa ye, engebene na kimia elongo na ye. ¹⁵Koyeba ete kozelisa ya Mikonzi na biso nde libeki na biso lolenge molingami Polo akomaki, na lolenge bwanya epesamelaki ye. ¹⁶Polo alobeli makambo oyo manso o mikanda na ye, kuna kati makambo misusu, masegi lisosoli, mpo bato ya mabunga mpe batelema ngbi te, bazali kobungisa lolenge ya bososoli ya makambo mango engebene esalaka bango na nakomi masantu mpona libebi ya bongo meyi. ¹⁷Mpo na yango, balingami, eyebi bino makambo ma ye, bozala na bokengi mpo ete bopengwa tena lokuta ya bato ya mbindo , oyo baluki bobungisa bompikiliki ya bino epayi na Mokonzi. ¹⁸Kasi bokemba katina ngolu mpe boyebi na Mokonzi mpe Mobikisi na biso Yesu Klisto, naye nkembo sasayipi mpe lobiko na lobiko. Amen!

Yoane ya misato

1

¹Mpaka epaiyamolingamiGawusi, oyonalingaka na bosolo. ²Molingami, nazalikosepelaofuluka na makambomansompeozalakolongono, engebene na bofulukiyamolimo na yo. ³Zambi natondisami na sayikoleka tango nayokilitatoli na yoya solo na bandeko na yo, lolengeotambolakakati na solo. ⁴Oyo ndesayimpo na koyokaetebana na ngaibazalikotambolakati na solo. ⁵Molingami ozalikosalabosembo na bandekompebapaya, ⁶batatolaki bolingo na yooteiyalingomba. Ekozalamalamukotindabangomobemboengebene na bonzambe, ⁷bakamatakieloko moko te yabapagano, zambiezalimpo na nkombo na Yesundebabimaki. ⁸Esengeli koyambabatoyalolengewana, mpoeteelongotosakolabosolo⁹Mwa mokenangurutakinalisanga, kasiDiotrefes, oyoamikwakamotoyayambo o katinabango, aboyakikoyambabiso. ¹⁰Kasi, sokinayei, nakobanzamisalana ye, ndengealobakimakamboyabonsonimpemalobayamabe. Etondisamiye te na misala na ye, yakoyambabandeko te. Azalakikopekisa baye bazalakikosalayangompekobenganabango na lisanga. ¹¹Balingami, bomekolamabe, kasioyoyamalamu. Oyo asalakamalamuazayaNzambe, oyoasalakamabeamonaNzambe te. ¹²Demetrius, na boselokati na yendebatobansobatatolakimpo na ye. Bisompetotatolimpeboyebietelitatoliyangoezali solo. ¹³Nazalaki na mayikeyakokomelayo. Kasinakokomayangolisusu te. ¹⁴Nazali kolikyakoyakunampotosola. ¹⁵Nzambe apesayokimia, bandekompebapesiyolosako.

Yuda

1

¹Yuda, mosaliyaYesuKristo, ndekoyaJake, na baoyobabengamápebalingamá na Nzambe Tata, pebabatelamá po na YesuKristo, ²mawa, bobotopebolingoétondamelabino.³Bandeko ya bolingo, lokola nazalaki na posa makasi ya kokòmela bino likolo ya lobiko na biso nyonso, nasengeli násala yango po na kolendisala bino bóbanda po na bondimi oyo epesamelá basantu mbala moko po na libela. ⁴Ya solo, batomosusubamikotisinamayelenakatinabino, baoyobasi**’**bakòmamáutakalaponaetumbuoyo, batobasambelakaté, oyobabongolángoluyaNzambenabisonamakamboyabosotopebawanganakaNkoloMokonzi se

mokonabisoYesuKristo.⁵Nalingikokundolelabino, [bino] oyobosi⁶boyebimakambonyonsoponalibela, 'tèMokonzi, awaasilikobikisabatonamokiliyaEjipito, nasimaabomibaoyobazangikondima. ⁶Ba-anzelo uyobabatelakilokumunabangoté, kasibatikakiesikanabangomoko, akangisábangonaminyololoyasekonakatiyamoliliponamokolomoneneyakosambisama.⁷NdengeSodome, Gomorepebingumbayapembeni –oyobasalakikindumbapebalandakibikelamoyanzotomosusu se bongo– bapesamilokolandakisaawabazwietumbuyamótoyaseko; ⁸ndengemokope, nandengebalotelaka, bakómisakanzotonabangombindo, baboyakabokonzi pebatukakabankembo.⁹Nzokande Mikael, mokonziyaba-anzelo, tango azalakákowelananázabolo, kotianatembeponananzotoyaMoize, amekakitékokitisa ye namalobayakosambwisa, kasialobaki: «Mokonziápesayoetumbu.» ¹⁰Batowana, batsiolakamakambooyobayebité; pemakambooyobayebinabomotolokolabanyamaoyoezangámaye, nayangondebabebisamaka. ¹¹Mawanabango, pobalandinzelayaKainapebamibwakinalibungaya Balaam ponalifuta; peponakotombokayaKora, bakufi.

¹²Bangondebazalimabakunamampatinabinoyabondeko, awabakoliakaesikamokonábinopebakomitondisakanabileimiginakozangasomo. Bazalimapataezangámai, oyoememamakanamipepe; bazalibanzeteoyoezangimbumanaelakanayango, epikolami: ekufimbalamibale;

¹³bazalibambongeyambuetombokiebimisakafulufuluyamakamboyasoninabango; bazaliminzotoetelenganakaoyomolilimakasiebombameláponalibela. ¹⁴Ezali peponabangondeEnoka, motoyasambosimaya Adam, asakolakiboye: «Tala, Mokonzi azalikoyanábasantuna ye nkotonankoto, ¹⁵ponakokatamakamboyabatonyonsopekosisabatonyonsonoponamisalamabenyonsoyabangooyobasalaki, peponamalobamakasioyobatoymasumubasambelakatébalobelaki ye.» ¹⁶Bazalibatooyobayimayimaka, balelalelaka, batambolakaengebenenabaposanabango; minokonabangoebimisakamalobaetondánalolendo, pebaletakabato kaka ponalitomba.Mateyayabantoma¹⁷Kasibino, bandekoyabolingi, bókanisamalobaoyoelobamálibosonabantomayaMokonzinabisoYesuKristo. ¹⁸Balobakinabino ['tè]: «Na mikoloyasuka, batsiolibakozala, bakotambolaengebenenabaposanabangoyamabe.»

¹⁹Bangondebakotisakabokabwani, batoyamakanisiyabomoto, baoyobazangiMolimo. ²⁰Kasibino, bandekoyabolingi, bómitongalikoloyabondimimosantupenzanabino, bóbondelanaMolimoMosantu.

²¹BómibatanabolingoyaNzambe, bótaelamawayaMokonzinabisoYesuKristotiinabomoiyaseko.

²²Baoyobazalikotiatembe, býokelabangomawa, ²³bamosusu, býobikisabangonakobotolakábangonamóto; pemosusu, býokelabangomawa, nabobangi, pebóyinaatabilambanabangoebibisamiponzoto.Lokumuyasuka²⁴Na oyoakokikobatelabinonakokweyapekotibino, bozangámbeba, libosoyankembona ye, naesengomonene; ²⁵na ye se moko, NzambeMobikisinabiso, nanzelayaYesuKristoMokonzinabiso, nkembo, bonene, nguyapebokonzi, libosoyabileko, pesik'oyopeponabilekonyonso. Amen!

Emoniseli

1

¹Emoniseli ya Yesu Kristo, oyo Nzambe apesaki ye po na kolakisa basali na ye makambo oyo esengeli koyaa noki. Alakisi yango sima ya kotinda anzelo na ye epai ya mosali na ye Yoane, ²oyo atitolaki nyonso oyo amonaki: liloba ya Nzambe pe litatoli ya Yesu Kristo. ³Esengo na motangib pe na bato bazali koyoka maloba ya lisakoli, pe bazali kotosa makambo oyo ekómamá na kati na yango; pamba té elaka ekómi penepene.⁴Yoane, na ba-Eklezya sambo oyo ezali na Azia. Bolamu pe boboto euti epai ya Oyo azali, azalaki pe akoya; pe euti epai ya milimo sambo oyo ezali liboso ya ngwende na yec; ⁵pe euti epai ya Yesu Kristo, motatoli ya sembo, mwana ya liboso abimi na bakufi, pe Nkumu ya bakonzi ya mokili, ézala na bino. Ye alingaka biso pe akangoli biso na masumu na biso na makila na yed; ⁶pe akómisi biso bokonzi, banganga-Nzabee po na Nzambe pe Tata na ye. Nkembo pe nguyá ézala na ye po na seko [na seko]! Amen.⁷Tala, azali koya na mapata, pe moto nyonso akomona ye, ata baoyo batobolaki ye, pe bikolo nyonso ya mokili bakoyoka mawa po na ye.Ya solo, bobele bongo!f. ⁸Mokonzi Nzambe alobi: «Ngai nazali Alfa pe Omegag; oyo azali, azalaká, pe azali koya; Oyo-ya-nguya-nyonso.»Limoni ya Mwana ya moto⁹Ngai ndeko na bino Yoane; pe moninga na monyoko, na bokonzi pe na molende na lisanga na Yesu, nazalaki na esanga oyo ebengamaka Patmosh likolo ya Liloba ya Nzambe, pe ya litatoli ya Yesu. ¹⁰Na mokolo ya Mokonzi, Molimo akiteli ngai pe nayoki sima na ngai mongongo moko ya makasi lokola mongongo ya kelelo, ¹¹ezali koloba: «Oyo ozali komona, kómayango na mokanda pe tinda yango na ba-Eklezya sambo: na Efeze, na Smirna, na Pergamos, na Tiatiire, na Sarde, na Filadelfia pe na Laodisé.¹²Nabaluki po na kotala mongongo oyo ezalaki koloba na ngai pe, sima ya kobaluka, namoni bitemiseli ya mwinda sambo ya woloj. ¹³Na katikati ya bitemiseli ya mwinda yango, moto moko lokola Mwana ya moto; alati elamba molai pe alati mokaba moko ya wolo na tolok.¹⁴Motú na ye ná

suki na ye ezalaki pembe lokola suki ya mpate ya pembe, lokola mbula pembe; pe miso na ye lokola kopela ya lolemo ya mótol. ¹⁵Makolo na ye ezalaki lokola motako ya motuya, ndenge epetolamá na móto makasi; pe mongongo na ye ezalaki lokola lokito ya mai monenem. ¹⁶Na loboko na ye ya mobali asimbi minzoto sambo, pe na monoko na ye, mopanga moko ya mino mibale ezalaki kobima. Elongi na ye ezalaki lokola moi oyo ezali kongenga na makasi na yangon. ¹⁷Tango namoni ye, nakwei na makolo na ye lokola moto akufi; kasi atieli ngai loboko na ye ya mobali, alobi: «Kobanga té! Ngai nazali moto ya liboso pe moto ya sukao; ¹⁸moto oyo azali na bomoi: nakufaki, kasi tala, nazali na bomoi po na seko na seko, pe nazali na bafungola ya liwa pe ya mokili ya bakufi. ¹⁹Bongo, kòma makambo oyo omoni: oyo ya lelo, pe oyo ekoya sima ya oyo. ²⁰Mobombamo ya minzoto sambop oyo omonaki na loboko na ngai ya mobali, pe bitemiseli ya mwinda sambo ya wolo yango oyo: minzoto sambo ezali ba-anzelu ya ba-Eklezya sambo; pe bitemiseli ya mwinda sambo ezali ba-Eklezya sambo.»

¹Kòmela anzelu ya Eklezya ya Efeze 'tè oyo asimbi minzoto sambo na loboko na ye ya mobali, oyo azali kotambola na katikati ya bitemiseli ya mwinda sambo ya wolo, alobi boyea: ²«Nayebi misala na yo, mosala makasi na yo, pe molende na yo; pe nayebi 'tè okoki kondima bato ya mabe té. Omekaki baoyo balobaka bango moko 'tè bazali bantoma nzokande bazali bantoma té, pe ozwi bango batoya lokutab.³Ozalaki na molende, pe omonaki pasi po na kombo na ngai; kasi olembaki té. ⁴Kasi mabe moko nazwi yo na yango ezali 'tè osi'otiki bolingo na yo ya libosoc. ⁵Kanisa nanu uta esika nini okwei; bongola motema pe sala misala na yo ya liboso. Soki té, nazali koyeela yo, pe nakolongola etemiseli ya mwinda na yo na esika na yango, soki obongoli motema té. ⁶Kasi ozali na malamamu oyo: oyinaka misala ya bato ya Nikola, misala oyo ngai pe nayinaka. ⁷Moto oyo azali na matoi, áyoka oyo Molimo alobi na ba-Eklezya. Molongi, nakopesa ye nzela ya kolia mbuma ya nzete ya bomoi oyo ezali na paradizo ya Nzambéd.»⁸Kòmela anzelu ya Eklezya ya Smirna 'tè moto ya liboso pe moto ya suka, oyo akufaki pe azongi na bomoi alobi boyea: ⁹«Nayebi monyoko pe bobola na yo –nzokande ozali moto ya bomengo–, ná kotsiola ya baoyo balobaka bango moko 'tè bazali Bayuda, nzokande bazali Bayuda té, kasi sinagoga ya Satanaf.¹⁰Ózala na bobangi moko té ya bapasi oyo okomona. Tala, zabolo akobwaka bamosusu na kati na bino na boloko, po bómekama; pe bokozwa monyoko mikolo zomig. Zala sembo tii na liwa, pe nakopesa yo motole ya bomoi. ¹¹Moto oyo azali na matoi, áyoka oyo Molimo ayebisi ba-Eklezya. Molongi akozwa etumbu ya liwa ya mibale té.»¹²Kòmela anzelu ya Eklezya ya Pergamos 'tè moto oyo azali na mopanga ya minoi mibale alobi boye: ¹³«Nayebi esika ofandaka: epai ngwende ya Satana ezali. Kasi okangami na kombo na ngai pe owangani bondimi na ngai té, ata na mikolo ya Antipas, motatoli na ngai ya sembo oyo abomamaki epai na bino, epai Satana afandi. ¹⁴Kasi likambo moko nazwi yo na yango ezali 'tè ozali kuna na bato bakangamaka na mateya ya Balaam, oyo azalaká kolakisa Balak átiela bana ya Israel motambo ya kolia nyama babonzeli bikeko, pe kosala kindumbaj. ¹⁵Lisusu, ozali pe na bato mosusu bakangamaka, ndenge moko, na mateya ya bato ya Nikola. ¹⁶Na boye, bongola motema. Soki té, nazali koyeela yo noki, pe nakobundisa bango na mopanga ya monoko na ngai. ¹⁷Moto oyo azali na matoi, áyoka oyo Molimo alobi na ba-Eklezya. Molongi, nakopesa ye mána ebombamá; nakopesa ye libanga moko ya pembe, pe likolo ya libanga yango, kombo moko ya sikak ekòmamá, oyo moto moko té ayebi, longola se moto oyo akozwa yango.»¹⁸Kòmela anzelu ya Eklezya ya Tiatire 'tè Mwana ya Nzambe, oyo miso na ye ezali lokola kopela ya lolemo ya móto pe makolo na ye lokola motako ya motuya alobi boyel: ¹⁹«Nayebi misala na yom, bolingo na yo, bondimi na yo, lisalisi na yo pe molende na yo; misala na yo ya suka eleki oyo ya liboso. ²⁰Kasi mabe moko nazwi yo na yango ezali 'tè ozali kondima Jezabel, mwasi oyo alobaka ye moko 'tè azali profete pe ateyakan; azali kokosa basali na ngai básala kindumba pe bália nyama babonzeli bikeko. ²¹Natikelaki ye tango po ábongola motema; kasi alingi kobongwana na kindumba na ye té. ²²Tala, nazali kobwaka ye na mbeto, ná baoyo bazali kosala ná ye ekobo, na kati ya monyoko monene, soki babongwani na misala na ye téo. ²³Nakoboma bana na ye, pe ba-Eklezya nyonso ekoyeba 'tè ngai nayebi makanisi pe mitema ya bato; pe nakofuta moko moko na bino engebene na misala na yep. ²⁴Nazali koloba na bino mosusu oyo bozali na Tiatire, bino nyonso oyo bondimi mateya wana té, pe boyebi "bozindo ya Satana" té –ndenge balobaka–: nakomemisa bino mokumba mosusu té; ²⁵kaka oyo bozali na yango. Bósimba yango tii tango nakoyaq.²⁶Molongi, moto oyo akotosa misala na ngai tii na suka, nakopesa ye bokonzi likolo ya bikolor. ²⁷Pe akokamba yango na lingenda ya ebende –ndenge babukaka bilokú ya mabelés–, ²⁸ndenge ngai moko pe nazwaki bokonzi epai ya Tata na ngai; pe nakopesa ye monzoto ya tongot. ²⁹Moto oyo azali na matoi, áyoka oyo Molimo alobi na ba-Eklezyau.»

¹Kòmela anzelu ya Eklezya ya Sarde 'tè oyo azali na milimo sambo ya Nzambe pe minzoto sambo alobi boye: «Nayebi misala na yo: balobaka 'tè ozali na bomoi, nzokande osi'okufáa. ²Kengela pe lendisa oyo etikali, oyo elingi kokufa: pamba té namoni té 'tè misala na yo ekoki na miso ya Nzambe na ngai. ³Bongo kanisa ndenge oyambaki pe oyokaki; batela yango pe bongola motema. Soki okengeli té, nakoya lokola moyibi, pe okoyeba té soki na tango nini nakobimela yob. ⁴Kasi na Sarde, ozali na mwa-ndambo ya bato oyo babebisi bilamba na bango té. Bakotambola elongo na ngai, na bilamba ya pembec, po bazali bato balongobani. ⁵Molongi akolata bongo bilamba ya pembe, pe nakolongola kombo na ye na buku ya bomoi té; pe nakondima ye na miso ya Tata na ngai pe na miso ya ba-anzelu na yed. ⁶Moto oyo azali na matoi, áyoka oyo Molimo alobi na ba-Eklezyae.» Mokanda na Eklezya ya Filadelfia ⁷Kòmela anzelu ya Eklezya ya Filadelfia 'tè Mosantu, Oyo ya Solo, oyo asimbi fungola ya David, oyo afungolaka pe moto moko té akokanga, oyo akangaka pe moto moko té afungolakaf, alobi boye: ⁸«Nayebi misala na yog. Tala, natie ekuke efungwamá liboso na yo, oyo moto moko té akoki kokanga, po ozali na nguyaya moke, otosi maloba na ngai, pe owangani kombo na ngai té. ⁹Tala, napesi yo bato ya sinagoga ya Satana, baoyo balobaka bango moko 'tè bazali Bayuda, nzokande bazali Bayuda té, kasi bakosaka. Tala, nakosala 'tè báya kofukama na makolo na yo pe báyebe 'tè ngai nalingaka yoh. ¹⁰Lokola obatelaki maloba na ngai ya molende, ngai pe nakobatela yoi na tango ya komekama oyo elingi koyeela mokili mobimba po na komeka bato ya mokili. ¹¹Nazali koya noki. Simba oyo ozali na yangoj, po motomoko té ábotola yo motole na yo. ¹²Molongi, nakokómisa ye likonzi na kati ya ndako mosantu ya Nzambe na ngai. Akoki kobima libanda lisusu té, pe nakokóma, likolo na ye, kombo ya Nzambe na ngai, pe kombo ya engumba ya Nzambe na ngai, Yeruzalem ya sika, oyo ezali kokita uta na likolok epai ya Nzambe, pe kombo na ngai ya sika. ¹³Moto oyo azali na matoi, áyoka oyo Molimo alobi na ba-Eklezyal.» ¹⁴Kòmela anzelu ya Eklezya ya Laodisé 'tè Amen, Motatoli ya sembo pe ya solo, Ebandeli ya bokeli ya Nzambem, alobi boye: ¹⁵«Nayebi misala na yon: ozali pio té, móto pe té. Nalingaki ózala pio to móto! ¹⁶Bongo, lokola ozali mwa-móto moke, kasi móto té, pio pe té, nalingi kosanza yo na monoko na ngai. ¹⁷Po ozali koloba: nazali moto ya bomengo, natondá na mosolo, nazali na bosengá ya eloko té; nzokande oyebi té 'tè ozali moto ya pasi pe ya mawa, mobola, okufá miso, pe ozali bolumbu. ¹⁸Napesi yo toli ósomba wolo epetolamá na móto epai na ngai po ótonda na bomengo; pe bilamba ya pembe po ólata bongo soni ya bolumbu na yo émonana té; ná pe kisi ya kotia na miso po ómona. ¹⁹Ngai, baoyo nyonso nalingaka, napamelaka pe nateyaka bangoo. Bongo, zala na molende makasi pe bongola motema. ²⁰Tala, natelema na ekuke pe nazali kobeta. Soki moto ayoki mongongo na ngai pe afungoli ekuke, [boye] nakokota epai na ye pe nakolia limpati esika moko ná ye, pe ye esika moko ná ngai. ²¹Molongi, nakopesa ye nzela ya kofanda ná ngai na ngwende na ngai, ndenge ngai pe nalongi pe nafandi ná Tata na ngai na ngwende na ye. ²²Moto oyo azali na matoi, áyoka oyo Molimo alobi na ba-Eklezya.»

4 ¹Sima na makambo oyo, natalaki mpe namoni likolo kofungwama. Mongngo ya liboso oyo nayokaki koloba lokola kelelo:«Mata awa mpe nakotalisa yo oyoekoya na sima na makambo oyo.» ²Na tango yango, namonaki kati na molimo kiti moko mpe moto efandi likolo na yango. ³Moto afandaki, amonanaki lokola libanga ya yasipi na salali, mpe monama mozingaki kiti na bokonzi. Monama ezalaki lokola libanga na samala. ⁴Nzinga nzinga na kiti na bokonzi, ezalaki na kiti tuku mibale na minei mpe ba mpaka tuku mibale na minei bafandaki na kiti yango, balataki bilamba pembe, na mito na bango mitole na wolo. ⁵Mokalikali ebimi na kiti na bokonzi, mpe mingongo na nkake. Minda sambo ipelaki liboso na kiti na bokonzi, mizalaki milimo sambo na Nzambe. ⁶O boso bwa kiti na bokonzi lokola libeke na talatala ezali na motindo na kulusatala. Kati na kiti na bokonzi mpe bipai na bipai, Bikelamu na bomoi minei, bitondi na miso liboso mpe sima ⁷Ekelamu ya bomoi ya liboso ezalaki na motindo na nkosi, oyo ya mibale na motindo na ngombe, oyo ya misato na elongi ya moto, mpe oyo ya minei na motindo na mpongo ezalaki kopumbwa. ⁸Bikelamu minei bazalaki moko na moko na mapapu motoba matondi na miso likolo mpe nse. Batiki te koloba butu mpe moi « Mosantu, mosantu, mosantu ezali Mokonzi Nzambe na biso, oyo azalaki, azali mpe akozala.» ⁹Ntango inso bikelamu minei bapesi nkembo, lokumu mpe matondi epai na mofandi na kiti na bokonzi, ye oyo azali na bomoi libela na libela. ¹⁰Mikolo yango tuku mibale na minei bakwei liboso na mofandi na kiti na bokonzi, mpe basambeli oyo azali na bomoi libela na libela mpe babwaki mintole na bango liboso na kiti na bokonzi mpe koloba: ¹¹«Mokonzi mpe Nzambe na biso, obongi kozwa nkembo, lokumu mpenguya. Zambi okelaki biloko binso, mpe na mokano mwa yo, binso bikelami mpe bizali.»

5 ¹Na loboko ya mofandi na kiti na bokonzi namonaki mobili kokomama na kati mpe na nsima, mpe mobili kokangama na bilembo sambo. ²Namoni mpe mwanze makasi kosakola na mongongo makasi ete: «Nani akoki kofungola mokanda mpe bilembo na yango?» ³Na likolo, na mokili, na nse na mokili, moto te akoki kofungola mokanda soki kotala kati na yango. ⁴Ngai mpe nalelaki mingi mpo ete moto moko te azwami mpo afungola mokanda soki kotala kati na yango. ⁵Nde moko ya mikolo alobi na ngai ete lela te, kasi tala, nkosi na libota na Yuda, ntina na Dawidi, asili kolonga. Ye akoki kofungola mokanda mpe na bilembo na yango nsambo. ⁶Kati na kiti na bokonzi, bizali na bomoi minei, mpe kati na mikolo, namoni mwana na mpate kotelema; lokola asili kobomama. Azalaki na maseke nsambo mpe miso nsambo mazali milimo nsambo na Nzambe mitindami kati na mokili mobimba. ⁷Akei mpe akamati mokanda na loboko na mobali na mofandi na kiti na bokonzi. ⁸Wana esili ye kokamata mokanda yango, Bizali na bomoi minei na mikolo yango tuku mibale na minei, bakwei liboso na mwana na mpate, mpe bazalaki moko moko na nzenze mpe na mbeki na wolo etondi na mpaka, oyo izali mabondeli ya bapetwi. ⁹Bayembi loyembo na sika ete: « Obongo na kokamata mokanda yango, mpe na kofungola bilembo na yango, mpo ete obomami mpe na makila ma yo osikoli mpo na Nzambe bato na mikili nyoso, na minoko nyoso, na bikolo nyoso na mabota nyoso. ¹⁰Mpe ozalisi bango bokonzi na banganga mpo na Nzambe na biso, mpe bakozala bakonzi na mokili. ¹¹Namoni mpe nayoki mingongo na banze mingi bazingi kiti na bokonzi, mpe Bizali na bomoi, mpe mikolo, motuya na bango ezalaki nkoto mpe bankoto. ¹²Bazalaki koyemba na mongongo makasi koloba: «Mpate oyo asili kobomama abongi na kozwa nguya, na mibolo, na mayele, na makasi, na lokumu, na nkembo, na masanzoli.» ¹³Nayoki biloko nyoso bizalisami na likolo mpe na mokili, mpe na nse na mokili, mpe na mai monene, mpe biloko nyoso na kati na yango koloba ete: « Na mofandi na kiti na bokonzi, mpe na mwana na mpate, masanzoli, na lokumu, na nkembo, na makasi, libela na libela. ¹⁴Bizali na bomoi minei balobi ete, bobele bongo, mpe mikolo bakwei kosambela.

¹Namoni mwana na mpate kobuka moko ya fungola sambo, mpe nayokaki moko na Bizali na bomoi minei koloba na mongongo lokola nkake ete: «Yaka!» ²Nazalaki kotala mpe namonaki mbalata mpembe. Mofandi na yango azalaki na litimbo, motole epesami na ye. Abimi lokola molongi mpo alonga. ³Wana efungolaki ye elembo ya mibale, nayoki ezali na bomoi ya mibale koloba ete: «Yaka!» ⁴Mbalata mosusu motane ebimi. Nguya epesami na mofandi na yango ete alongola kimia na mokili na ntina ete bato babomana, mpe mopanga epesami na ye. ⁵Wana efungolaki ye elembo ya misato, nayoki Ezali na bomoi ya misato koloba ete: «Yaka» Natali mpe namoni mbalata ya mwindo, mofandi na yango azalaki na kilo na loboko na ye. ⁶Nayoki mongongo lokola kati na Bizali na bomoi minei koloba ete: «Kopo mibale na masangu denali moko, kopo motaba na loso denali moko, bebisa mafuta, na vinyo mpe te. ⁷Wana efungoli ye elembo ya minei, nayoki mongongo ya Ezali na bomoi na minei koloba ete: «Yaka» ⁸Natali mpe namoni mbalata ya na langi koloba mpondu. Mpo na mofandi na yango, nkombo na ye liwa. Mpe ewelo elandi ye penepene. Bokonzi likolo na ndambu na minei na mokili epesameli bango, mpo na koboma na mopanga, na nzala, na banyama na yauli na mokili. ⁹Wana efungoli ye elembo ya mitano, namoni na nse na etumbelo milimo na bango basili kobomama mpo na liloba na Nzambe mpe mpo na litatoli litatolaki bango. ¹⁰Bagangi na mongongo makasi ete: «kino tango nini Nkolo Mosantu mpe na solo, okosambisa te mpo na kobukanisa bango bafandi na mokili na ntina na makila na biso?» ¹¹Bapesi moko na moko na bango elamba ya pembe, mpe balobaki na bango kopema naino mwa tango moke bakopema kino ekoka motuya ya baninga na bango baombo, na bango baoyo bakobomama lokola esili bango penza kobomama. ¹²Wana efungoli ye elembo na motoba, namoni ete mokili eningani mingi, moi eyindi lokola elamba moyindo mpe sanza mobimba ekomaki lokola makila. ¹³Mpe mioto na likolo mikwei na nse lokola mosuke ebwaki mbuma n yango mogugu wana ezali yango koningana na mopepe makasi. ¹⁴Likolo elimwaki lokola mikanda ezingami. Ngomba nyoso na bisanga nyoso bilongwi na bisika na yango. ¹⁵Bokonzi na mokili, na bato minene, mikolo, mikonzi na basoda, na bazwi, na bato nya makasi, na baombo nyoso mpe bansomi bamibombi na kati na malusu, na mabanga na ngomba. ¹⁶Alobi nangomba mpe mabanga ete, «kweya likolo na biso, mpe bomba biso na miso na mofandi na kiti na bokonzi mpe na nkele na mwana na mpate. ¹⁷Mpo ete mokolo monene na nkele na ye eyei, mpe nani akoki kotelema?»

¹Sima na yango, namoni ba-anzelu minei batelemi na bipai minei ya mokili, bakangi mipepe minei ya mokili po mopepe moko épepa na mokili té, na mbu té, na nzete moko pe té. ²Namoni anzelu mosusu azali komata uta na epai moi ebimaka, asimbi elembo ya Nzambe ya bomoi; abeleli na mongongo makasi na ba-anzelu minei oyo nzela ya kobebisa mokili pe mbu epesamelaki bango, ³alobi: «Bóbebisa mokili té, mbu té, banzete pe té, tii tango nakosilisa kotia basali ya Nzambe na biso elembo na bilongi na bango.» ⁴Pe nayoki motango ya bato oyo batiami elembo: bazalaki nkoto kama moko na tuku minei na minei, batiami elembo, ya mabota nyonso ya bana ya Israel. ⁵Bato ya libota ya Yuda: nkoto zomi na mibale batiami elembo; bato ya libota ya Ruben: nkoto zomi na mibale; bato ya libota ya Gad: nkoto zomi na mibale; ⁶bato ya libota ya Aser: nkoto zomi na mibale; bato ya libota ya Neftali: nkoto zomi na mibale; bato ya libota ya Manasé: nkoto zomi na mibale; ⁷bato ya libota ya Simeon: nkoto zomi na mibale; bato ya libota ya Levi: nkoto zomi na mibale; bato ya libota ya Isakar: nkoto zomi na mibale; ⁸bato ya libota ya Zabulon: nkoto zomi na mibale; bato ya libota ya Jozef: nkoto zomi na mibale; bato ya libota ya Benjamen: nkoto zomi na mibale batiami elembo. ⁹Sima na yango, namoni: tala, bato ebele penza oyo moto moko té akoki kotanga bango, bato ya bikolo nyonso, ya mabota nyonso, ya bamboka nyonso pe ya minoko nyonso, batelemi liboso ya ngwende pe liboso ya mwana-mpate, balati bilamba milai ya pembe, pe mandalala na maboko na bango, ¹⁰bazali koganga na mongongo makasi: Lobiko na Nzambe na biso oyo afandi nangwende, pe na mwana-mpate! ¹¹Pe ba-anzelu nyonso oyo bazalaki zingazinga ya ngwende, ya bampaka pe ya ba-bomoi bafukami, bilongi na bango na se liboso ya ngwende pe bakumbameli Nzambe, ¹²balobi: Amen! Mapamboli, nkembo, bwanya, matondi, lokumu, nguya pemakasi ézala na Nzambe na biso po na seko na seko, Amen! ¹³Pe moko na kati ya bampaka atuni ngai, alobi: «Bato oyo balati bilamba milai ya pembe, bazali banani pe bauti wapi?» ¹⁴Nazongiseli ye: «Mokonzi na ngai, yo nde oyebi.» Pe ayebisi ngai: «Ezali bato oyo bauti na monyoko monene; basukoli bilamba milai na bango pe bakómisi yango pembe na makila ya mwana-mpate. ¹⁵Yango wana bazali liboso ya ngwende ya Nzambepe bazali kosambela ye butu moi na ndako mosantu na ye. Pe Oyo afandi na ngwende akotia éma likolo na bango. ¹⁶Bakoyoka lisusu nzala té, bakoyoka lisusu posa ya mai pe té; moi ekobeta bango ata moke té, molunge makasi moko pe téb; ¹⁷po mwana-mpate oyo azali na katikati ya ngwende akobatela bango, akokamba bango na maziba ya mai ya bomoi; pe Nzambe akolongola mpinzoli nyonso na miso na bangoc.»

8 ¹Tango afungoli elembo ya sambo, kimia moko ekoti na likolo soki ndambo ya ngonga moko. ²Pe namoni ba-anzulu sambo oyo bazalaka liboso ya Nzambe; pe bakelelo sambo epesameli bango. ³Anzulu mosusu ayei pe ateleme na esika ya kobonzela; asimbi engwekúngwekú ya wolo, pe malasi ebele epesameli ye po ábonzela yango, ná losambo ya basantu nyonso, na esika ya kobonzela ya wolo, liboso ya ngwendeb. ⁴Milinga ya malasi emati uta loboko ya anzulu, elongo na losambo ya basantu, liboso ya Nzambe. ⁵Anzulu azwi engwekúngwekú, atondisi yango na móto ya esika ya kobonzela, pe abwaki yango na se. Bakake, mingongo, mikalikali pe koningana ya mabelé ebimi. ⁶Ba-anzulu sambo oyo basimbi bakelelo sambo bamibongisi po na kobeta yango. ⁷Oyo ya liboso abeti kelelo: matandala pe móto esanganá ná makila ebimi, pe ebwakami na mokili. Eteni moko ya biteni misato ya mokili eziki; eteni moko ya biteni misato ya banzete eziki pe matiti ya mobesu nyonso eziki. ⁸Anzulu ya mibale abeti kelelo: eloko moko lokola ngomba monene ezali kopela mótoe ebwakami na mbu. Eteni moko ya biteni misato ya mbu ekómi makila, ⁹pe eteni moko ya biteni misato ya bikelamo oyo ezali na mbu pe ezali na pema ya bomoi ekufi; pe eteni moko ya biteni misato ya bamasuwa epanzami. ¹⁰Anzulu ya misato abeti kelelo: monzoto moko ya monene ekwei uta na likolof, ezali kopela lokola mwinda; ekweeli eteni moko ya biteni misato ya bibale pe maziba ya mai. ¹¹Kombo ya monzoto yango ezali Apisinto. Pe eteni moko ya biteni misato ya mai ekómi bololo, pe bato ebele bakufi na mai yango po ekómi bololo. ¹²Anzulu ya minei abeti kelelo: eteni ya misato ya moi ebetami, ná eteni moko ya biteni misato ya sanza, pe eteni moko ya biteni misato ya minzoto; po eteni moko ya biteni misato na yango éyinda, pe moi éngengisa eteni moko ya biteni misato na yango té, ná butu pe ndenge mokoh. ¹³Pe namoni: Nayoki engondó moko ezali kopumbwa na likolo penza, ezali koganga na mongongo makasi: «Mawa! Mawa! Mawa na bato ya mokili po na mingongo mosusu ya bakelelo oyo ba-anzulu misato balingi kobeta.»

¹Anzeli ya mitano abeti kelelo: namoni monzoto moko euti likolo ekwei na se; pe fungola ya libulu ezangá suka epesameli yango. ²Efungoli libulu yango ezangá suka pe milinga emati uta na libulu yango, lokola milinga ya litumbu ya monenea. Moi eyindi, ná likolo pe, po na milinga ya libulu yango. ³Makonki ebimi na milinga yango pe epanzani na mokili; pe nguya lokola nguya bankotó ya mokili ezalaka na yango epesameli yango. ⁴Eyebisameli yango 'tè ébebisa matiti ya mokili té, molóna moko té, nzete moko pe té; longola se bato oyo bazali na elembo ya Nzambe na bilongi téb. ⁵Pe nzela epesameli yango 'tè éboma bango té, kasi éyokisa bango pasi sanza mitano. Pe pasi na yango ezali lokola pasi ya nkotó tango eswi moto. ⁶Na mikolo wana, bato bakoluka liwa, kasi bakozwa yango té; bakolula kokufa, kasi liwa ekokima bango. ⁷Lolenge ya makonki yango ezalaki lokola bampunda esi'ebongisami po na etumbad. Na mitú na yango, ezalaki na biloko lokola mitole ekokaná ná wolo, pe bilongi na yango lokola bilongi ya bato; ⁸ezalaki na suki lokola suki ya basi, pe mino na yango lokola ya bankosie; ⁹ezalaki na batolo lokola bakazaka ya bibende, pe makelele ya mapapu na yango ezalaki lokola lokito ya makalo ya bampunda ebele ezali kokende mbangu na etumbaf; ¹⁰ezali na mikila lokola bankotó, ná basende; pe na mikila na yango nguya na yango ya koyokisa bato pasi sanza mitano ezali. ¹¹Ezali na mokonzi likolo na yango: anzeli ya libulu ezangá suka; kombo na ye na ebré ezali Abadon, pe na greki Apolion. ¹²Mawa moko eleki; kasi, mawa mibale ezali koya lisusu sima na yango. ¹³Anzeli ya motoba abeti kelelo: nayoki mongongo moko euti na basonge [minei] ya esika ya kobonzela ya wolo oyo ezali liboso ya Nzambeh, ¹⁴ezali koloba na anzeli ya motoba oyo asimbi kelelo: «Fungola ba-anzeli minei oyo bakangamá penepene na ebale monene Efrate.» ¹⁵Pe ba-anzeli minei yango bafungolami, basi'babongamá po na ngonga, mokolo, sanza pe mbula ya koboma eteni moko ya biteni misato ya bato. ¹⁶Motango ya basoda bamati mpunda ezalaki —nayoki motango na bango—: nkoto tuku mibale mbala koto zomii. ¹⁷Namoni bampunda pe baoyo bamati yango, na limoni, boye: bazali na ngubà ya ebende, motane lokola móto, bulé-moindo pe langi ya mosaka lokola fofólo. Mitú ya bampunda ezalaki lokola mitú ya bankosi; pe na minoko na yango, móto, milinga pe fofólo ezali kobimaj. ¹⁸Eteni moko ya biteni misato ya bato ekufi po na bapasi misato oyo: móto, milinga pe fofólo oyo ezalaki kobima na minoko na yango. ¹⁹Pamba té makasi ya bampunda ezali na minoko na yango pe na mikila na yango. Ya solo, mikila na yango ekokaná ná banyoka; ezali na mitú pe eyokisaka pasi na yango. ²⁰Bato oyo batikali, oyo bakufi na bapasi wana té, bapesi ata mokongo na misala ya maboko na bango té: boye batiki té kosambela milimo mabe, bikeko ya wolo, ya palata, ya motako, ya mabanga, ya mabaya, oyo ekoki komona té, koyoka té, kotambola pe ték. ²¹Bapesi mokongo na koboma na bango té, na bondoki na bango té, na kindumba na bango té, na moyibi na bango pe té.

10 ¹Namoni anzelu mosusu ya nguya azali kokita uta na likolo, alati lipata, monama likolo ya motú na ye, elongi na ye ezali lokola moi pe makolo na ye lokola makonzi ya móto. ²Na maboko na ye, asimbi mwa-buku moko efungwamá. Atie lokolo na ye ya mobali na mbu, pe lokolo ya mwasi na mokili, ³pe agangi na mongongo makasi ndenge nkosi egangakaa. Tango agangi, bakake sambo eyokisi lokito na yango. ⁴Tango bakake sambo ebeti, nalingaki kokòma, kasi nayoki mongongo moko euti likolo ezali koloba: «Bomba makambo oyo bakake sambo elobi, kokòma yango téb!» ⁵Anzelu oyo namonaki ateleme na mbu pe na mokili, atomboli loboko na ye ya mobali na likolo; ⁶pe akati seleka na kombo ya oyo azali na bomoi po na seko na sekoc, oyo akelá likolo pe oyo ezali na kati na yango, mokili pe oyo ezali na kati na yango, mbu pe oyo ezali na kati na yango, 'tè tango ekozala lisusu té. ⁷Kasi na mikolo ya mongongo ya anzelu ya sambo, tango akobeta kelelo, boye mobombamo ya Nzambe ekokisami, ndenge ayebisaká sango malamumu na basali na ye, baprofete. ⁸Bongo mongongo oyo nayokaki euti na likolo eyebisi ngai lisusu, elobi: «Kende kokamata mwa-buku efungwamá, na loboko ya anzelu oyo ateleme na mbu pe na mokili.» ⁹Nakei epai ya anzelu kosenga ye 'tè ápesa ngai mwa-buku yango. Alobi na ngai: «Kamata pe lia yango. Ekozala bololo na libumu na yo, kasi na monoko na yo, ekozala elengi lokola mafuta ya nzoi.» ¹⁰Bongo nakamati mwa-buku yango na loboko ya anzelu pe nalie yango. Na monoko na ngai, ezalaki elengi lokola mafuta ya nzoi, kasi tango nameli yango, libumu na ngai ekómi bololod. ¹¹Pe balobi na ngai: «Esengeli ósakola lisusu na bato, na bikolo, na minoko pe epai ya bakonzi ebele.»

¹Mokékélé moko lokola mwa-nzete ya komekela epesameli ngai, pe alobi: «Telema pe meka ndako mosantu ya Nzambe, esika ya kobonzela, pe bato oyo basambelaka na kati na yangoa. ²Kasi po na oyo etali lopango oyo ezali libanda ya ndako mosantu, tika yango, komeka yango té: po esi'epesami na bapagano; pe engumba mosantu ekonyatama sanza tuku minei [na] mibaleb.» ³Pe nakopesa na batatoli na ngai mibale, balati saki, nzela ya kosakola mikolo nkoto moko na kama mibale na tuku motoba. ⁴Bango nde banzete mibale ya olive pe bitemiseli mibale ya mwinda mibale oyo ezalaka liboso ya Mokonzi ya mokilic. ⁵Sokimoto alingi kosala bango mabe, móto ekobima na monoko na bango pe ekozikisa banguna na bangod. Soki moto alingi kosala bango mabe, ezali na lolenge wana nde moto yango asengeli kobomama. ⁶Bazali na bokonzi ya kokanga likolo po 'tè mbula ébeta té na mikolo ya masakoli na bango. Bazali pe na bokonzi likolo ya mai, kobongola yango ékóma makila, pe kopesa mokili bapasi ya ndenge na ndenge, tango nyonso oyo bango balingie. ⁷Tango bakosilisa litatoli na bango, Nyama oyo emataka uta na libulu ezangá suka ekobundisa bango, ekolonga bango pe ekoboma bangof. ⁸Bibembe na bango ekozala na esika monene ya engumba monene oyo ebengamaka na lisese Sodome, pe Ejipito, esika Mokonzi na bango pe abakamaki na kuruze. ⁹Pe bato ya bikolo, ya mabota, ya minoko pe ya bamboka nyonsoh bakotala bibembe na bango mikolo misato na ndambo; pe bakotika té bibembe na bango étiana na lilita. ¹⁰Bato ya mokili bakosepela po na bango pe bakoza na esengo. Bakopesana makabo, po basakoli wana mibale bayokisaki bato ya mokili pasi mingi. ¹¹Sima ya mikolo yango misato na ndambo, molimo moko ya bomoi euti na Nzambe ekoteli bango, bongo batelemi na makolo na bangoi. Pe somo monene ekangi bato oyo bazali kotala bango. ¹²Bayoki mongongo makasi euti na likolo ezali koloba na bango: «Bómata awa!» Bamati na likolo, na kati ya lipata, pe banguna na bango bamoni bangoj. ¹³Kaka na tango wana, koningana moko makasi ya mabelé esalami pe eteni moko ya biteni zomi ya engumba ebukani, pe bato nkoto sambo bakufi na koningana ya mabelé yango. Bato oyo batikali bayoki somo pe bapesi lokumu na Nzambe ya likolo. ¹⁴Mawa ya mibale eleki; tala, mawa ya misato ezali koya noki. ¹⁵Anzeli ya sambo abeti kelelo: mingongo moko minene ebimi na likolo, elobi: Bokonzi ya mokili ekómi ya Mokonzi na bisope ya Mesiya na ye; pe akoyangela po na seko na seko. ¹⁶Bampaka tuku mibale na minei oyo bafandi na bangwende na bango liboso ya Nzambe bakwei bilongi na se pe bakumbameli Nzambe, ¹⁷balobi: Mokonzi Nzambe ya nguya nyonso, yo oyo ozali pe ozalakám, totondi yo po ozwi nguya monene na yope ofandisi bokonzi na yo. ¹⁸Bikolo esilikaki; kasi kanda na yo eyaki, pe elaka ya kosambisama ya bakufi; pe ya kopesa lifuta na basali na yo, baprofete, na basantu pe na bato oyo babangaka kombo na yo, bato mike pe bato minene; pe elaka ya kobebisa bato oyo bazali kobebisa mokilin. ¹⁹Bongo ndako mosantu ya Nzambe oyo ezali na likolo efungwami, pe sanduku ya boyokani na ye emonani na ndako mosantu na ye. Pe mikalikali, mingongo, bakake, koningana ya mabelé pe matandala mingi ezalakio.

12

¹Elembo moko monene emonani na likolo: Mwasi moko alati moi, sanza na se ya makolo na ye, pe motole ya minzoto zomi na mibale na motú na yea. ²Azali na zemi, pe azali koganga po na pasi pe monyoko ya kobotab. ³Pe elembo mosusu emonani na likolo: tala, Dragon moko monene ya motane lokola móto, ezali na mitú sambo ná maseke zomi, pe bikoti ya bokonzi sambo na mitú na yangoc. ⁴Mokila na yango ekomboli eteni moko ya biteni misato ya minzoto ya likolo pe ebwaki yango na mokili. Dragon yango etelemaki liboso ya Mwasi oyo alingi kobota po, tango akobota, élia mwana na yed. ⁵Bongo aboti mwana-mobali, oyo akokamba bikolo nyonso na lingenda ya ebende. Pe mwana na ye atombwami epai ya Nzambe pe ya ngwende na yee. ⁶Mwasi akimi na esobe, epai wapi azalaki na esika esi'ebongisamá kuna na Nzambe, po áleisama kuna mikolo nkoto moko na kama mibale na tuku motoba. ⁷Etumba ebimi na likolo: Mikael pe ba-anzelu na ye babundi ná Dragon; Dragon pe ebundi ná ba-anzelu na yangog, ⁸kasi elongi té; esika na likolo ezwami lisusu té po na bango. ⁹Pe Dragon monene yango ebwakami, nyoka ya kala oyo ebengamaka Zabolo pe Satana, mokosi ya mokili mobimba, ebwakami na seh, pe ba-anzelu na ye babwakami elongo na ye. ¹⁰Nayoki mongongo moko makasi na likolo ezali koloba:Sik'oyo, lobiko pe nguya,bokonzi ya Nzambe na biso,pe bokonzi ya Kristo na ye ekómi;po oyo afundaka bandeko na biso,oyo azalaki kofunda bango butu moi na miso ya Nzambe na biso abwakamii. ¹¹Bango balongi ye po na makila ya mwana-mpatepe po na liloba ya litatoli na bango: balingaki bomoi na bango té, ata tii na liwaj. ¹²Yango wana bósepela, likolokpe baoyo bofandi na kati na yango!Mawa na se pe na mbupo zabolo akiti epai na bino na kongala moko makasi,awa asi'ayebi 'tè azali na tango moke. ¹³Tango Dragon emoni 'tè ebwakami na mokili, ekómi kolanda Mwasi oyo abotaki mwana-mobali. ¹⁴Kasi mapapu mibale ya engondó monene epesameli Mwasi po ápumbwa tii na esobe, na esika na ye, epai wapi akoleisama kuna, po na tango moko, batango pe ndambo ya tango, mosika na nyokal. ¹⁵Pe nyoka esanzi mai na monoko na yango lokola ebale sima ya Mwasi, po ebale émema yem. ¹⁶Kasi mabelé esalisi Mwasi: mabelé efungoli monoko na yango pe emelin ebale oyo Dragon esanzaki na monoko na yango. ¹⁷Dragon esilikeli Mwasi, pe ekei kobundisa bana na ye oyo batikalaki: baoyo batosaka mibeko ya Nzambe pe bazalaka na litatoli ya Yesuo; ¹⁸pe eteleme na libongop ya mbu.

13 ¹Namoni Nyama moko ezali komata uta na mbu; ezali na maseke zomi pe mitú sambo. Ezali na bikoti ya bokonzi zomi na maseke na yango pe [ba]kombo ya kotuka na mitú na yangoa. ²Nyama yango oyo namonaki ezalaki lokola nkoi, makolo na yango ezalaki lokola ya ursu, pe monoko na yango lokola monoko ya nkosi. Dragon epesi yango nguya na yango, ngwende na yango, pe bokonzi moneneb. ³Moko ya mitú na yango ezalaki lokola ezokisamá pota oyo ekoki koboma, kasi pota na yango oyo ekoki koboma ebeli. Mokili mobimba ekamwe pe elandi Nyama. ⁴Pe bakumbameli Dragon po epesi bokonzi na Nyama; bakumbameli pe Nyama, balobi: «Nani akokani na Nyamac pe nani akoki kobundisa yango?» ⁵Nzela ya koloba maloba ya lolendo pe ya kotuka epesameli yango, pe bokonzi ya kosala mosala sanza tuku minei [na] mibale epesameli yangod. ⁶Pe efungoli monoko na yango po na koloba maloba ya kotuka Nzambe, po na kotuka kombo na ye, éma na ye, baoyo bafandaka na likoloe. ⁷Nzela ya kobundisa basantu pe ya kolonga bango epesameli yango; bokonzi likolo ya mabota nyonso, bikolo nyonso, minoko nyonso, bamboka nyonso pe epesameli yangof. ⁸Bato nyonso ya mokili bakokumbamela yango, baoyo bakombo na bango ekòmamá té, uta na ebandeli ya mokili, na buku ya bomoi ya mwana-mpate oyo akatamá kingo. ⁹Moto oyo azali na matoi, áyoka! ¹⁰Oyo atangamá kokangama, akokende na kokangama; oyo atangamá kobomama na mopanga, akobomama na mopanga. Oyo nde ezali tina ya molende pe ya bondimi ya basantu. ¹¹Pe namoni Nyama mosusu ezali komata uta na mokili; ezalaki na maseke mibale lokola mwana-mpate, kasi ezalaki koloba lokola Dragon mokoi. ¹²Ezali kosalela bokonzi nyonso ya Nyama ya liboso na miso na yango, pe esali 'tè mokili ná bato oyo bafandi na kati na yango bákumbamela Nyama ya liboso oyo pota na yango ekoki koboma ebeli. ¹³Esali bilembo minene: tii kokitisa móto, uta na likolo, na se, na miso ya bato nyonsoj; ¹⁴ekosi bato ya mokili po na bilembo oyo epesameli yango nzela ya kosala na miso ya Nyama, na kolobaká na bato ya mokili 'tè básala elili ya Nyama, oyo ezali na pota ya mopanga pe ebiki. ¹⁵Pe nzela ya kopesa bomoi na elili ya Nyama epesameli yango, po elili ya Nyama éloba pe ésala [na ndenge] 'tè baoyo nyonso bakokumbamela elili ya Nyama té bá bomamak. ¹⁶Epesi mitindo na bato nyonso, bato mike pe bato minene, bato ya bozwi pe babola, bansomi pe baumbu 'tè bátia bango elembo na loboko na bango ya mobali to na elongi na bango, ¹⁷pe moto moko té akokoka kosomba to kotekisa, longola se soki azali na elembo yango, kombo ya Nyama to motango ya kombo na yango. ¹⁸Bososoli nde ezali awa: moto oyo azali na mayele, ásosola motango ya Nyama, pamba té elakisi motango ya moto moko, pe motango na yango ezali kama motoba na tuku motoba na motoba.

¹Pe namoni: Tala, mwana-mpate ateleme na ngomba Sion, pe elongo na ye bankoto kama moko na tuku minei na minei oyo bazali na kombo na ye pe kombo ya Tata na ye ekòmamá na bilongi na bangoa. ²Nayoki lokito moko euti na likolo lokola lokito ya mai moneneb pe lokola lokito ya kake moko makasi; pe lokito oyo nayokaki ezalaki lokola ya babeti-nzenze bazali kobeta banzenze na bango. ³Pe bazali koyemba [lokola] nzembo moko ya sikac liboso ya ngwende pe liboso ya ba-bomoi minei pe ya bampaka; pe moto moko té akokaki koyeba nzembo yango, longola se bankoto kama moko na tuku minei na minei, baoyo basikolami na mokili. ⁴Bango bazali baoyo bamikómisi mbindo na basi té: ya solo, bazali bangondòd. Bango balandaka mwana-mpate bipai akendeke; bango basikolami na kati ya bato, bazali mbuma ya liboso po na Nzambe pe pona mwana-mpate. ⁵Na monoko na bango lokuta ezwami té, pe bazali bato bazangá mbeba. ⁶Pe namoni anzelu mosusu azali kopumbwa na likolo penza; azalaki na sango malamumu ya seko ya koyebisa bato ya mokili, bikolo nyonso, mabota nyonso, minoko nyonso pe bato nyonsoe. ⁷Azalaki koloba na mongongo makasi: «Bóbanga Nzambe pe bópesa ye lokumu, po ngonga ya kosambisa na ye ekómi. Bósambela Oyo asalá likolo, se, mbu pe maziba ya mai.» ⁸Anzelu mosusu, ya mibale, alandi, alobi: «Ekwei! Babilone monene ekwei! Yango nde ezalaki komelisa bikolo nyonso vinu ya kongala ya kindumba na yango.» ⁹Pe anzelu mosusu, ya misato, alandi bango, alobi na mongongo makasi: «Soki moto akumbameli Nyama ná elili na yango, pe azwi elembo na elongi na ye to na loboko na ye, ¹⁰ye pe akomela vinu ya kongala ya Nzambe, oyo elengelamá esangisamá na mai té, etiami na nkeni ya kanda na ye; pe akoyokisama pasi na móto pe na fofólog na miso ya ba-anzelu basantu pe na miso ya mwana-mpate. ¹¹Baoyo bakumbamelaka Nyama ná elili na yango; pe oyo azwi elembo ya kombo na yango, milinga ya pasi na bango ekozala komata po na seko na seko, pe butu moi bakozwa bopemi téh.» ¹²Oyo nde ezali tina ya molende ya basantui: bato oyo batosaka mibeko ya Nzambe pe bondimi ya Yesu. ¹³Pe nayoki mongongo moko euti na likolo, ezali koloba: «Kôma: “Esengo na bakufi, baoyo bazali kokufa, banda sik’oyo, na lisanga na Mokonzi.” Molimo alobi: “Ya solo, bápema po na mosala makasi na bango; pamba té misala na bango ekolanda bangoj.” » ¹⁴Pe namoni: Tala, lipata moko ya pembe, pe likolo ya lipata, oyo afandi azali lokola Mwana ya motok, azali na motole ya wolo na motú na ye, pe mbeli moko ya mino na maboko na ye. ¹⁵Anzelu mosusu abimi na ndako mosantu na kobeledaká oyo afandi likolo ya lipata na mongongo makasi: «Salela mbeli na yo pe buka mbuma po tango ya kobuka mbuma ekoki, pamba té mbuma ya kobuka ya mokili ekomeli!» ¹⁶Bongo oyo afandi likolo ya lipata abwaki mbeli na ye na mokili pe mbuma ya mokili ebukami. ¹⁷Anzelu mosusu abimi na ndako mosantu oyo ezali na likolo; ye pe azalaki na mbeli moko ya mino. ¹⁸Anzelu mosusu, oyo azalaki na bokonzi likolo ya móto, [abimi] uta na esika ya kobonzela, pe abeleli na mongongo makasi oyo azalaki na mbeli ya mino, alobi: «Salela mbeli na yo ya mino pe buka bituká ya nzete ya vinu ya mokili po mbuma na yango ekomeli.» ¹⁹Anzelu yango abwaki mbeli na ye na mokili pe abuki mbuma ya nzete ya vinu ya mokili, pe abwaki yango na ekamoleli monene ya kongala ya Nzambe. ²⁰Ekamoleli enyatami na libanda ya engumba; pe makila ebimi na ekamoleli yango, tii na minoko ya bampunda, tii na bastade nkoto moko na kama motoba.

15 ¹Pe namoni elembo mosusu ya monene pe ya kokamwa na likolo: ba-anzelu samboa basimbi bapasi ya suka sambo, po na nzela na yango, kongala ya Nzambe ekokokisama.²Pe namoni lokola mbu moko ya talatalab esanganá ná móto. Baoyo balongi Nyama, elili na yango, pe motango ya kombo na yango, batelemi na mbu yango ya talatala, basimbi banzenze ya Nzambe.³Bazali koyemba nzembo ya Moizec, mosali ya Nzambe, pe nzembo ya Mwana-mpate: Misala na yo ezali minene pe ya kokamwa, Mokonzi Nzambe ya nguya nyonso! Banzela na yo ezali sembo pe solo, Mokonzi ya bikolo! ⁴Mokonzi, nani ábanga yo té, pe ákumisa kombo na yo té? Po se yo moko ozali mosantu; bikolo nyonso ekoyakokumbamela yopo bikateli na yo ya sembo emonanid.⁵Sima na yango, namoni: ndako mosantu, éma ya litatoli efungwami na likolo, ⁶pe ba-anzelu sambo oyo basimbi bapasi sambo babimi na ndako mosantu; balati bilamba ya talo penza, ezali kongenga, pe balati mikaba ya wolo na tolo.⁷Moko ya ba-bomoi minei apesi ba-anzelu sambo nkeni ya wolo sambo etondi na kongala ya Nzambe oyo azali na bomoi po na seko na seko. ⁸Ndako mosantu etondi na milinga euti na nkembo ya Nzambe pe na nguya na ye; pe moto moko té akoki kokota na ndako mosantu, tii tango bapasi sambo ya ba-anzelu sambo ekokoka.

¹Nayoki mongongo moko ya makasi euti na ndako mosantua, ezali koloba na ba-anzelu yango sambo: «Bókende pe bósopa bankeni sambo ya kongala ya Nzambe na mokili.»²Oyo ya liboso akei kosopa nkeni na ye na mokili; bongo pota ya mabe pe ya pasib ebimeli bato oyo bazalaki na elembo ya Nyama pe baoyo bakumbamelaka elili na yango.³Oyo ya mibale asopi nkeni na ye na mbu, pe mbu ekómi makila lokola ya moto oyo akufi; pe nyonso oyo ezalaki na bomoi na kati ya mbu ekufi.⁴Oyo ya misato asopi nkeni na ye na bibale pe na maziba ya mai; pe ekómi makilac.⁵Nayoki anzelu ya bamai azali koloba:Ozali Sembo, Yo oyo ozali pe ozalaká;d Mosantu.Po okati boye.⁶Po basopi makila ya basantu ná ya baprofete;pe omelisi bango makila.Babongi na yangoe.⁷Pe nayoki esika ya kobonzela ezali koloba:Ya solo, Mokonzi Nzambe ya nguya nyonso,bikateli na yo ezali ya solo pe ya sembof.⁸Oyo ya minei asopi nkeni na ye na moi: pe nzela epesameli ye ya kozikisa bato na móto; ⁹pe bato baziki na molunge moko ya makasi penza, batuki kombo ya Nzambe oyo azali na bokonzi likolo ya bapasi wana, kasi babongoli mitema té po na kopesa ye lokumu.¹⁰Oyo ya mitano asopi nkeni na ye na ngwende ya Nyama. Bokonzi na yango ekómi molilig, pe bato bakómi komiswa lolemo po na pasi. ¹¹Batuki Nzambe ya likolo po na bapasi pe bapota na bango; kasi batiki misala na bango té.¹²Oyo ya motoba asopi nkeni na ye na ebale monene Efrate, pe mai na yango ekauki po nzela ya bakonzi bauti epai moi ebimaka ébongisamah. ¹³Pe namoni milimo misato ya mbindo lokola magorodo ebimi na monoko ya Dragon, na monoko ya Nyama pe na monoko ya profete ya lokuta.¹⁴Ya solo, ezali milimo ya bazabolo oyo esalaka bilembo. Yango ekei epai ya bakonzi ya mokili mobimba kosangisa bango po na etumba ya mokolo monene ya Nzambe ya nguya nyonso.¹⁵Tala, nakoya lokola moyibi. Esengo na moto oyo akokengela pe akobatela bilamba na ye, po átambola bolumbu té pe ámonisa soni na ye téi. ¹⁶Basangisi bango na esika oyo ebengamaka na ebré Armagedonj.¹⁷Oyo ya sambo asopi nkeni na ye na mopepe pe, uta na ndako mosantu, mongongo moko makasi ebimi na ngwende elobi: «Esili!» ¹⁸Mikalikali, mingongo ná bakake ebimi, pe koningana moko makasi ya mabelé esalami, na ndenge 'tè banda moto azali na mokili, koningana ya mabelé ya makasi ya boye etikalá kosalama tél! ¹⁹Engumba monene ebukani na biteni misato pe bingumba ya bapagano ekwei. Nzambe akanisi Babilone monene, po na kopesa yango nkeni ya vinu ya kongala ya kanda na yem.²⁰Bisanga nyonso ekimi pe bangomba emonani té. ²¹Matandala minene lokola batalenta ekiteli bato uta na likolo, pe bato batuki Nzambe po na pasi ya matandala: po pasi yango ezalaki makasi penza.

¹Moko kati na Anzeli sambo, baoyo basimbaki ba sani sambo, alobi ete: «Yaka, nakolakisa yo ndenge Nzambe akopesa etumbu na mwasi ndumba monene oyo afandaka penepene na na ebale ²mpe bakonzi na mokili bajali kotambola naye, bato ya mokili mobimba bajalaki kolangwa vinyo ya kindumba na ye.» ³Molimo Santu ya Nzambe ekoteliaki ngai, anzeli amemi ngai na esobe kuna namoni mwasi afandi likolo ya nyama motane penza; nzoto na yango bakoma bankombo ya kotiola Nzambe. Nyama yango ajalaki na mitu nsambo, mpe maseke zomi.

⁴Mwasi yango alataki bilamba ya lokumu, ya motane penza na biloko ya wolo, mabanga ya ntalo mpe mayaka, na loboko na ye asimbi kopo ya wolo, etonda na makambo ya kindumba na ye, yango ezali ya lisuma mpe mbindo.

⁵Na elongi ya ye bakoma nkombo moko ya sekele elingi koloba ville monene ya Babilone, mama ya basi ya ndumba mpe makambo ya bosoto ya mokili. ⁶Namoni té mwasi yango alangwi makila ya bandimi mpe makila ya baye bakufa mpo na Yesu. Nakamwi penza tango namoni ye. ⁷Anzeli atunaki ngai: « mpo na nini nakamwi? Nakolakisa yo sekele ya mwasi mpe nyama oyo amemi ye. Nyama oyo ajali na mitu sambo na maseke zomi.

⁸Nyama oyo omonaki ajalaki na bomoi, kasi sika ajali lisusu te, etikali moke ebima na libulu oyo bakanga milimu mabe, bongo ekobunga libela. Bato ya mokili bakokamwa, baoyo ba nkombo na bango ekomama na buku na bomoi te uta na ebandeli ya mokili; bakokamwa tango bakomona nyama wana, pamba te, yango ejali nabomoi kasi ejali lisusu te, mpe ekomonana lisusu. ⁹Mpo na kosolola makambo esengeli ojala na bwanya penza. Mitu nsambo elakisi ngomba nsambo esika mwasi ajali kofanda. ¹⁰Ejali mpe na bakonzi nsambo. Bakonzi mitano basila kokufa, moko na bango ajali mpe mosusu naino te. Tango akoya, akoumela mingi te. ¹¹Nyama oyo ejalaki na bomoi kasi ejali lisusu te elakisi mokonzi ya mwambe, ye ajali moko kati na bakonzi nsambo mpe akokenda kobunga libela. ¹²Maseke zomi oyo omonaki elakisi bakonzi zomi oyo bakomi naino te bakonzi te. Bakozwa bokonzi esika moko na nyama wana tango moko pamba. ¹³Bango nyoso zomi bajali na makanisi ya kopesa nguya mpe bokonzi na bango na maboko na nyama wana. ¹⁴Bakobundisa mwana ya meme, kasi mwana ya meme akolonga bango; pamba te ajali motambwisi ya batambwisi mpe mokonzi ya bakonzi mpe elongo na ye baoyo babiangami baponami, bayengebene. ¹⁵Anzeli alobi na ngai lisusu ete: «Bibale omonaki esika mwasi ndumba afandaka elakisi bato ya mboka mpe mabota, mpe minoko ebele. ¹⁶Maseke zoni omonaki, yango mpe nyama ikoyina mwasi ndumba. Bakonzi nyoso bakobotola ye bomengo oyo ajalaki na yango nyoso, bakotika ye bolumbu, bakolia mosuni na yempe bakotumba ye na moto. ¹⁷Zambi Nzambe akotisi na mitema na bango makanisi ya kosala makambo oyo ye alingi. Bakopesa bokonzi na bango na maboko ya nyama kino tango Nzambe akokokisa maloba na ye. ¹⁸Kasi mwasi yo omonaki elakisi ville monene oyo ejali kotambwisa bakonzi nyoso na mokili mobimba.»

¹Nsima ya makambo yango namonaki anzelu mosusu alongwi na likolo ajali kokita na bokonzi monene mpe mabele eninganaki na nkembo na ye. ²Engangaki na mongongo ya nsomo ete akiti na Babilone monene akwei mpe ekomi esika ya kofanda ya milimo mabe mpe mipepe nyoso ya mbindo mpe esika ya kobombana ya bandeke nyoso ya milimo mabe mpe nyoso eyinami. ³Bikolo nyoso ezwami na vinyo ya nkanda ya ekobo ya ye. Mpe bakonzi ya mabele basali ekobo mpe bato ya mombongo na mabele oyo basalaka mibembo bakomaki bazwi mpo na nguya ya ebele ya biloko ya ye ya kitoko oyo ajali koyokela nsoni te. ⁴Nayokaki mongongo mosusu elongwi likolo elobi bobima kati na ye. Bino batu na ngai mpo bomema masumu na ye te mpe bozwa etumbu te esika moko na ye. ⁵Mpo ete masumu ma ye masili kokoma likolo mpe Nzambe amoni misala na ye ya mabe. Bojongisela ye mabe nyoso oyo asalaki bino, makambo nyoso ye asalelaki. ⁶Bojongisela ye mbala mibale. Amelisaki bino kopo ya vinyo ya bololo, botondisela ye yango mbala mibale. ⁷Ndenge emikumisaki pe esalaki lipombo, ndenge moko pe bóyokisa yango pasi pe mawa; po ezalaki koloba na motema na yango: Nafandi lokola mama-mokonzi, nakufelá mobali tépe nakozala na matanga ata moke té. ⁸Yango wana, na mokolo moko, bapasi na yango, bokono, matanga pe nzala monene ekoya, pe ekozikisama na móto, po Mokonzi Nzambe oyo akateli yango etumbu azali makasi. ⁹Bakonzi ya mokili oyo basalaki kindumba pe lipombo ná yango bakolela pe bakoyoka mawa po na yango, tango bakotala milinga ya kozikisama na yango. ¹⁰Bakotelema mosika po na bobangi ya pasi na yango, bakozala koloba: Mawa, Mawa na Babilone, engumba monene, engumba makasi! Po na ngonga moko pamba, etumbu na yo eyei!. ¹¹Pe bato ya mombongo ya mokili bazali kolela pe kosala matanga po na yango, po moto moko té asombaka lisusu biloko na bango: ¹²biloko ya wolo, ya palata, ya mabanga ya talo, ya mayaka, ya bilamba ya petepete, ya bilamba ya motane ya ngola, ya bilamba ya swa, ya bilamba ya motane ngwaa; nzete nyonso ya malasi, biloko nyonso esalamá na pembe ya nzoku, biloko nyonso esalamá na mabaya ya talo, na motako, na bibende, pe na marbreh; ¹³kinamonon, amomon, malasi, mire, mpaka ya malasi, vinu, mafuta, farine, blé, banyama ememaka mikumba, bampate, bampunda, makalo, nzoto pe milimo ya batoi. ¹⁴Mbuma oyo motema na yo eyokaki posa na yango, elongwe epai na yo; nyonso ya kitoko pe ya kongengaebungi po na yo; pe ekoki komonana lisusu ata mokolo moko té. ¹⁵Bato ya mombongo ya biloko oyo bakómaki na bomengo po na yango bakotelema mosika po na bobangi ya pasi na yango. Bakozala kolela pe kosala matanga, ¹⁶bakoloba: Mawa, Mawa na engumba monene, elati elamba ya petepete, ya motane ya ngola, ya motane ngwaa, etie wolo, mabanga ya talo pe mayaka, ¹⁷po na ngonga moko pamba, bomengo nyonso ebebisami! Bakapitene nyonso ya masuwa, baoyo nyonso balúkalukaka wana, bato ya masuwa, pe baoyo nyonso basalaka misala ya mbu, batelemi mosika; ¹⁸bazalaki koganga awa bazalaki kotala milinga ya kozikisama na yango, bazalaki koloba: «Nini ekokani na engumba monenej?» ¹⁹Babwaki putulu na mitú na bango; bagangi na kolela pe na mawa: Mawa! Mawa na engumba monene, oyo bomengo na yango ekómisakibaoyo nyonso bazali na bamasuwa na mbu bato ya bozwi! Kasi na ngonga moko pamba, ebebisami! ²⁰Likolo, sepela po na yango, bino pe basantu, bantoma, ná baprofete, po Nzambe akateli yango ekateli na bino. ²¹Bongo anzelu moko ya makasi akamati libanga moko lokola enikelo ya monene pe abwaki yango na mbu, alobi: Babilone, engumba monene, ekobwakama na makasi boye, pe ekoki komonana lisusu té. ²²Lokito ya babeti-nzenze pe ya babeti-miziki, ya babeti-piololo pe ya babeti-keleloekoki koyokana epai na yo lisusu té. Moto ya misala ya maboko moko té ya mosala ya maboko songoloakoki kozwama epai na yo lisusu, pe lokito ya libanga monene ya konika mbumaekoki koyokana epai na yo lisusu té. ²³Polele ya mwindaeekoki kongenga epai na yo lisusu té, pe mongongo ya mobali abali sika pe ya mwasi abali sikaekoki koyokana epai na yo lisusu té, po bato na yo ya mombongo bazalaki bato minene ya mokili; po bikolo nyonso ekosamaki na bondoki na yo. ²⁴Makila ya baprofete, ya basantu ezwami epai na ye, ná ya baoyo nyonso bakatamaká kingo na mokili.

¹Sima na yango, nayoki lokola mongongo moko monene ya bato ebele penza na likolo, bazali koloba: Aleluyaa! Lobiko, nkembo pe nguya ezali ya Nzambe na biso ²po bikateli na ye ezali ya solo pe ya sembo; po apesi etumbu na mwasi ya ndumba moneneoyo azalaki kobebisa mokili na kindumba na ye, pe azongiseli ye mabepo na makila ya basali na yeb. ³Mbala ya mibale, balobi: Aleluya! Pe milinga na ye emati po na seko na sekoc. » ⁴Bampaka tuku mibale na minei pe ba-bomoi minei bafukami, pe bakumbameli Nzambe, Oyo afandi na ngwende, balobi: Amen! Aleluya! Eyenga ya libala ya Mwana-mpate ⁵Pe mongongo moko ebimi uta na ngwende, elobi: Bókumisa Nzambe na biso, bino nyonso basali na ye [pe] baoyo bobangaka ye, bato mike pe bato minene! d. ⁶Pe nayoki lokola mongongo ya bato ebele penza, lokola lokito ya mai monene, lokola lokito ya kake makasi, bazali koloba: Aleluya! Po Mokonzi Nzambe [na biso], Oyo-ya-nguya-nyonso, afandisi bokonzi na ye. ⁷Tósepela, tózala na esengo monenepe tópesa ye nkembopo eyenga ya libala ya mwana-mpate ekómi, pe mwasi na ye amibongisie; ⁸nzela epesameli ye ya kolatabilamba ya petepete ya kongenga ya talo—ya solo, bilamba ya petepete ezali bikateli ya sembo po na basantu. ⁹Alobi na ngai: «Kòma: “Esengo na baoyo babengami na limpati ya libala ya mwana-mpate!” » Pe alobi na ngai: «Wana ezali maloba ya solo ya Nzambe!» ¹⁰Pe namibwaki na makolo na ye po na kokumisa ye, kasi alobi na ngai: «Keba! Kosala bongo té, Nazali se moninga na yo ya mosala pe ya bandeko na yo oyo bazali na litatoli ya Yesu. Kumbamela nde Nzambe! Pamba té litatoli ya Yesu ezali nde molimo ya lisakoli. ¹¹Namoni likolo efungwami, pe tala, mpunda moko ya pembe ezalaki. Oyo amati yango [abengamaka] Moto ya sembo pe Moto ya solo; akataka makambo pe abundaka bitumba na bosembo. ¹²Miso na ye ezalaki [lokola] lolemo ya móto, pe bikoti ya bokonzi mingi ezalaki likolo ya motú na ye; azali na kombo moko ekómamá, oyo moto moko té ayebe, longola se ye moko. ¹³Alati elamba moko epoli na makila, pe kombo na ye ezali “Liloba ya Nzambeg.” ¹⁴Basoda [oyo] bazalaka na likoloh bazalaki kolanda ye likolo ya bampunda ya pembe; balati bilamba ya petepete ya pembe ya talo. ¹⁵Na monoko na ye, mopanga moko ya mino ezalaki kobima, po na yango, áboma bikolo; ye nde moto akokamba bango na lingenda ya ebende, pe akonyata ekamoleli ya vinu ya kongala ya kanda ya Nzambe ya nguya nyonsoi. ¹⁶Na elamba na ye pe na ebelo na ye azalaki na kombo moko ekómamá: “Mokonzi ya bakonzi pe Nkolo ya bankolo.” ¹⁷Pe namoni anzelu moko ateleme na kati ya moi pe abeleli [na] mongongo makasi bandeke nyonso oyo epumbwaka na likolo penza: «Bóya kosangana na limpati monene ya Nzambe, ¹⁸po bólia misuni ya bakonzi, misuni ya bakonzi ya basoda, misuni ya bilombe, misuni ya bampunda pe ya baoyo bamataka yango, misuni ya bato nyonso, ya bansomi ná ya baumbu, ya bato mike pe ya bato minenek.» ¹⁹Pe namoni Nyama, bakonzi ya mokili ná basoda na bango basangani po na kobunda ná oyo afandaka likolo ya mpunda ná basoda na ye. ²⁰Nyama ekangami, elongo na profete ya lokuta oyo azalaki kosala, na miso na yango, bilembo oyo ekosaki na yango baoyo bazwaki elembo ya Nyama pe bakumbamelaka elili na yango. Bango mibale babwakami, bazali na bomoi, na laki ya móto oyo epelisami na fofólo. ²¹Bamosusu babomami na mopanga ya oyo afandaka likolo ya mpunda, oyo ebimaka na monoko na ye; pe bandeke nyonso etondi misuni na bango.

20 ¹Pe namoni anzelu moko azali kokita uta na likolo, azali na fungola ya libulu ezungá suka ná monyololo moko monene na loboko na ye. ²Akangi Dragon, nyoka ya kala, oyo ezali Zabolo pe Satana, pe akangi yango na minyololo mbula nkoto moko. ³Abwaki yango na libulu ezungá suka pe akangi, pe atie elembo likolo na yango, po ékosa bikolo lisusu té tii mbula nkoto moko ékoka. Sima na yango, esengeli éfungolama po na mwa-tango moke. ⁴Namoni bangwende, pe baoyo bafandi na yango, bokonzi ya kosambisa epesameli bango; pe milimo ya baoyo bakatamá mitú po na litatoli ya Yesu pe po na Liloba ya Nzambe, pe baoyo bakumbamelaki Nyama té, elili na yango pe té, pe bazwaki elembo na elongi to na loboko na bango té. Bazongi na bomoi pe bayangeli elongo na Kristo mbula nkoto mokob. ⁵Bakufi mosusu bazongi na bomoi té, tii mbula nkoto moko ékoka. Oyo ezali nsekwa ya liboso. ⁶Oyo akozala na nsekwa ya liboso azali moto ya esengo pe mosantu. Liwa ya mibale ekozala na bokonzi likolo na bango té; kasi bakozala banganga-Nzambe ya Nzambe pe ya Kristo pe bakoyangela elongo na ye mbula nkoto moko [yango]. ⁷Tango mbula nkoto moko ekokoka, Satana akobimisama na boloko na ye, ⁸pe akokende kokosa bikolo na bipai minei ya mokili, Gog pe Magogc –oyo motango na yango ezali lokola zelo ya mbu–, pe kosangisa yango po na etumba. ⁹Bapanzani na etando ya mokili pe bazingi nganda ya basantu pe engumba ya bolingo; kasi móto moko ekiti uta na likolo pe esilisi bangod. ¹⁰Pe zabolo, mokosi na bango, abwakami na laki ya móto pe ya fofólo, esika Nyama pe profete ya lokuta bazali, pe bakoyokisama pasi butu moi, po na seko na seko. ¹¹Pe namoni ngwende moko monene ya pembe pe oyo afandi na yango, oyo mokili ná likolo ekimi elongi na ye pe esika yango eleki emonani té. ¹²Pe namoni bato bakufá, bato ya minene pe ya mike, batelemi liboso ya ngwende. Babuku efungwami; pe buku mosusu efungwami, oyo ezali ya bomoi. Pe bakufi basambisami, kolanda oyo ekòmamá na babuku yango, engebene na misala na bangoe. ¹³Mbu ezungisi bakufi oyo bazalaki na kati na yango, liwa pe mokili ya bakufi ezungisi bakufi oyo bazalaki epai na yango; pe moko moko asambisami engebene na misala na ye. ¹⁴Liwa pe mokili ya bakufi ebwakami na laki ya móto. Oyo ezali liwa ya mibale: laki ya móto. ¹⁵Pe oyo akòmamá na buku ya bomoi té, abwakami na laki ya móto.

¹Namoni likolo ya sika pe mokili ya sikaa. Pamba té likolo ya liboso pe mokili ya liboso elimwe, pe mbu ezali lisusu té. ²Pe namoni engumba mosantu, Yeruzalem ya sika ezali kokita uta na likolo epai ya Nzambe, esi'ebongisami lokola mwasi ya libala amikémbisi po na mobali na yeb. ³Nayoki mongongo moko makasi uta na ngwende ezali koloba: «Tala! Éma ya Nzambe ezali na kati ya bato. Akofanda esika moko ná bango: bango bakozala bato na ye, pe ye moko [Nzambe na bango] akozala Nzambe-elongo-na-bangoc. ⁴Akolongola mpinzoli nyonso na miso na bango; liwa ekozala lisusu té, koganga té, pasi pe ekozala lisusu té: [po] makambo ya liboso elekid.» ⁵Oyo afandi na ngwende alobi: «Tala, nazali kosala biloko nyonso ya sikae.» Pe alobi: «Kòma, po maloba oyo ezali ya sembo pe ya solo.» ⁶Alobi na ngai: «Esili! Ngai [nazali] Alfa pe Omega, Ebandeli pe Suka. Oyo azali na posa ya mai, ngai nakopesa ye liziba ya mai ya bomoi ya ofeléf. ⁷Molongi akozwa makambo wana; nakozala Nzambe na ye, pe ye akozala mwana na ngai. ⁸Kasibato oyo babangaka, bato ya tembe, bato ya bizaleli ya mabe penza, babomi, bandumba, bandoki, basambeli ya bikeko pe bato nyonso ya lokuta, likabo na bango ezali na laki epelisami na móto pe fofólo, oyo ezali liwa ya mibale.» ⁹Moko ya ba-anzelu sambo oyo basimbi nkeni sambo etondi na bapasi sambo ya suka ayei koyebisa ngai: «Yaka, nakolakisa yo mwasi ya libala, mwasi ya Mwana-mpate.» ¹⁰Pe amemi ngai, na molimo, likolo ya ngomba moko monene pe molai, pe alakisi ngai Yeruzalem, engumba mosantu oyo ezali kokita uta na likolo, epai ya Nzambe, ¹¹ezali na nkembo ya Nzambe. Kongenga na yango ezalaki lokola libanga ya talo, lokola libanga ya yaspe ezali na kristal. ¹²Ezalaki na lopango moko monene pe molai; ezalaki na bikuke zomi na mibale pe likolo ya bikuke yango, ba-anzelu zomi na mibale bazalaki. Pe bakombo ekòmamá: ezali [bakombo] oyo ya mabota zomi na mibale ya bana ya Israel. ¹³Na epai moi ebimaka, bikuke ezalaki misato; na epai ya likolo, bikuke misato; na epai ya ngele, bikuke misato; pe na epai moi elalaka, bikuke misato. ¹⁴Lopango ya engumba yango ezalaki na mibokó zomi na mibale pe likolo na yango, bakombo zomi na mibale ya bantoma zomi na mibale ya Mwana-mpate ezalaki. ¹⁵Oyo azalaki koloba na ngai azalaki na emekeli, mokékélé ya wolo po na komeka engumba, bikuke na yango pe lopango na yango. ¹⁶Engumba yango ezalaki na bipai minei ekokaná: molai na yango ezalaki [pe] lokola bonene na yango. Ameki engumba yango na mokékélé: ezalaki penepene na bastade nkoto zomi na mibale, molai, bonene pe bosanda na yango ezalaki ndenge moko. ¹⁷Pe ameki lopango na yango: ezalaki na pekus kama moko na tuku minei na mineih, na emekeli ya bato —oyo ezalaki pe ya anzelu. ¹⁸Molato ya lopango yango ezalaki yaspe, pe engumba ezalaki ya wolo ya peto ekokaná ná talatala ya peto. ¹⁹Pe mibokó ya lopango ya engumba ekembisamá na mabanga ya talo ya ndenge nyonso: mobokó ya liboso na yaspe, ya mibale na safire, ya misato na kalsedwane, ya minei na emerode; ²⁰ya mitano na sardoniksi, ya motoba na sardione, ya sambo na krizolite, ya mwambe na beril, ya libwa na topaze, yazomi na krizopraze, ya zomi na moko na yasente, ya zomi na mibale na ametiste. ²¹Bikuke zomi na mibale yango ezalaki mayaka zomi na mibale. Ekuke moko moko esalamaki na liyaka se moko; pe balabala ya engumba yango esalamá na wolo ya peto lokola talatala polele. ²²Namoni ndako mosantu té na kati na yango, pamba té Mokonzi Nzambe ya nguya nyonso azali ndako mosantu na yango, ná Mwana-mpate. ²³Engumba ezalaki na bosengá ya moi té, ya sanza pe té po na kongengela yango; pamba té nkembo ya Nzambe ezali kongengisa yango, pe Mwana-mpate azali mwinda na yango. ²⁴Bikolo ekotambola na polele na yango, pe bakonzi ya mokili bazali komema nkembo na bango epai na yango. ²⁵Bikuke na yango ekoki kokangama ata mokolo moko té, pamba té butu ekozala kuna té; ²⁶pe bakomema nkembo pe lokumu ya bikolo epai na yango. ²⁷Eloko moko ya mbindo ekoki kokota na yango té, moto oyo asalaka mabe ya somo pe lokuta pe té; kaka baoyo basi'bakòmamá na buku ya bomoi ya Mwana-mpate.

¹Pe alakisi ngai ebale ya mai ya bomoi, kitoko lokola kristal, ezali kobima na ngwende ya Nzambe pe ya Mwana-mpate. ²Na katikati ya balabala na yango pe epai na epai ya ebale, ezalaki na nzete ya bomoi moko ebotaka mbuma mbala zomi na mibale: na sanza moko moko, epesaka mbuma na yango; pe makasa ya nzete yango ezalaki po na lobiko ya bikolo. ³Libabe moko ekozala lisusu té; ngwende ya Nzambe pe ya Mwana-mpate ekozala na kati na yangoa pe basali na ye bakosalela ye, ⁴bakomona elongi na ye pe kombo na ye ekozala na bilongi na bango. ⁵Butu ekozala lisusu té, pe bakozala na bosengá ya polele ya mwinda to ya moi té, po Mokonzi Nzambe akongengela bango, pe bakoyangela po na seko na seko. ⁶Pe alobi na ngai: «Maloba oyo ezali ya sembo pe ya solo. Mokonzi, Nzambe ya Molimo ya baprofete atindi anzelu na ye álakisa na basali na ye makambooyo esengeli koya noki. ⁷Tala, nazali koya noki. Esengo na moto oyo azali kotosa maloba ya lisakoli ya buku oyo.» ⁸Ngai Yoane moto nayokaki pe namonaki makambo oyo. Pe tango nayokaki pe namonaki, nakwei na makolo ya anzelu oyo azalaki kolakisa ngai makambo oyo po na kokumbamela ye. ⁹Kasi alobi na ngai: «Té, Keba! Nazali moninga na yo ya mosala pe ya bandeko na yo, baprofete, pe ya bato oyo batosaka maloba ya buku oyo. Kumbamela nde Nzambeli!» ¹⁰Pe alobi na ngai: «Kobomba maloba ya lisakoli ya buku oyo té, pamba té elaka ekómi penepene. ¹¹Moto oyo asalaka mabe ákoba kosala mabe pe moto ya mbindo ákoba komikómisa mbindo; moto ya sembo ákoba kosala bosembo pe mosantu ákoba komisantisa. ¹²Tala, nazali koya noki. Pe nazali na lifuta na ngai ya kopesa na moto na moto engebene na mosala na ye. ¹³Ngai nazali Alfa pe Omega, Moto ya liboso pe Moto ya suka, Ebandeli pe Suka. ¹⁴Esengo na baoyo basukoli bilamba milai na bango po na kozwa likoki ya koya na nzete ya bomoi pe bákota na engumba, na bikuke. ¹⁵Na libanda, bambwa, bandoki, bandumba, babomi, basambeli ya bikeko, baoyo nyonso balingaka pe basalaka mabe bak ozala. ¹⁶Ngai, Yesu, natindi anzelu na ngai po átatolela bino makambo oyo etali ba-eklezuya. Ngai nazali eboto pe moto ya libota ya David, monzoto oyo engengaka na tongo.» ¹⁷Molimo pe mwasi ya libala balobi: «Yaka!» Oyo azali koyoka áloba: «Yaka!» Oyo azali na posa ya maic áya; oyo alingi, ázwa mai ya bomoi ya ofelé. ¹⁸Nazali koyebisa na baoyo nyonso bayoki maloba ya lisakoli ya buku oyo: soki moto moko abakiseli yango likambo, Nzambe akobakisela ye bapasi oyo ekómamá na buku oyo; ¹⁹pe soki moto moko alongoli likambo na maloba ya buku ya lisakoli oyo, Nzambe akolongola ndambo na ye na nzete ya bomoi pe na engumba mosantu oyo ekómamá na buku oyo. ²⁰Motatoli ya makambo oyo azali koloba: «Ya solo, nazali koya noki. Ézala se bongo! Mokonzi Yesu, yaka!» ²¹Ngolu ya Mokonzi Yesu ézala na bato nyonso.